བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་། ༡༡

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་

རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་།

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2013
All rights reserved.
Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་ཐོག་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྐྲུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཕྲེང་། ༣༢

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།

བརྗོད་བྱ། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་སྐྲུན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

Series title: bod kyi gtsug lag gces btus, Vol.32

Volume title: mkhas pa lde'us mdzad pa'i rgya bod kyi chos 'byung rgyas pa

Author: mkhas pa lde'u (c. twelfth century)

History of Buddhism in India - Early history of Buddhism in Tibet - Early Tibetan history - Mkhas pa lde'u - jo nam - lde'u chos 'byung

ISBN 978-81-89165-32-1

Printed at Archana, New Delhi, India
www.archanapress.com

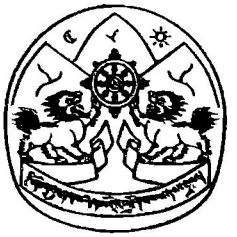

THE DALAI LAMA

།།ཞི། །དེད་གང་སར་ཅན་གྱི་སྟོང་སས་ལུམེ་ཡོ་ཤེས་སྟོང་བཞལ་བའི་སྟོན་ནས་སྐད་ཡིག་གི་སས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དང་བཅས་ཤེན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱག་པར་བཅན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་ཙཱ་རས་སྟོན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཡས་སྟོན་བས་ངས་རྒྱལ་ཁྱབ་ཆོས་ཚུལ་བདུད་བཞུགས་ལེགས་བཤེས་བཞུགས་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ལྟར་ཁྱེད་ཚོ་ཡང་ངའི་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན། དེང་གི་དུས་སུ་འང་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་བྱུང་གདུལ་ཚེན་པོ་བྱུང་བའི་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། རྒ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་ཐུ་བ་དང་ཀལམུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཚེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། ཐོག་མར་མཚུངས་རོ་བོའི་ཆ་ལས་འཛིན་རྩུབ་ཆགས་པའི་ཐབ་བྱག་པའབས་དང་ལ་དགས། ལུ་རྒྱ། སྤེ་ཏེ་སོགས་ཀྱིས་མཚད་པར་ཡང་མཐའ་མཉིང་གི་སངས་ཀྱས་མར་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་གྱབ་ཀྱི་ཐྱི་རལ་ཡོད་བཞི་མིའི་བདེ་དོན་དང་། ཕྱག་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞེ་བའི་ཐོག་ཞབས་ལའི་གས་གང་འཚམས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་སྐུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཚད་ཀྱང་ཕྱི་ཚན་རིགས་དང་རྒྱ་བཟེལ་བའི་སྐོན་ཚིག་ཐོག་ཞབས་ལའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཚོ་ལ་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན།

ཀྱུ་མཚན་དེ་ཚར་ལ་བཞེན་ནས་ལམ་ལེ་ན་ཥ་མོན་ཀྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གསྲུག་ལྡག་ཤེད་བྱེད་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གསྲུག་ལག་གེས་པ་བཏུས་ཤེས་པའོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་མས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་ཅེང་སྒམ་རྒྱ་ཐུག་པ་ཐོག་ལ་གཅིག་ཏུ་བཟིགས་ཏེ་ཞུས་དག་ཇེས་པའོངས་སོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྐོལ་དང་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་ཅེང་སྒམ་རྒྱ་ཐུག་པ་ཞིག་ཏུ་བཟོས་ཏེ་ཞུས་པ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན། ཕྱག་པར་རང་རིགས་སྐོལ་ཁྱེད་ཚོ་ཡང་ཁོ་བོ་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་བོ་ཚོ་ཡང་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན། ཁྱེད་ཚོ་ཡང་རིགས་སྐོལ་གྱི་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་བོ་ཚོ་ཡང་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན། ཕྱག་པར་ཁྱེད་ཚོ་ཡང་རིགས་སྐོལ་གྱི་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་བོ་ཚོ་ཡང་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཐུགས་ཁར་ཆུད་ཟིན་པ་ཡིན།

༔ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྲུན་གྱི་རྒྱུ་འགྲོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐུ་ཞབས་སྦེ་རི་ཧེར་ཤེ་དང་། Barry J.Hershey ལྕམ་སྐུ་ཁོ་ནི་ཧེར་ཤེ Connie Hershey ཧེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་རྩ་ The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྦྱར་བར་དད་གཏོང་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཚེ་ལྷག་དོན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གླེང་བརྗོད།

ད་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུབསྡུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པའི་པོད་ཕྲེང་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་པོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་བློ་གསར་བའི་ཡིད་ངོར་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་བློ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཕབ་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་པོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྣེ་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲལ་དུསྒྲེབས་ཏེ་སྐྱེ་རྒྱམང་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྲིད་སྙམ།

པོད་ཕྲེང་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་ཚུལ་ནི། རྩ་བ་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་པོར་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་པོད་ཕྲེང་འདི་ནང་ཇི་བཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་༧སྤྱི་ནོར་གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་བླ་ཆེན་ཁག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྔོན་གྱི་གསུང་སྲོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྲི་ཕྲག་བརྒལ་བ་བཞུགས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུབྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྲོལ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུཔའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུབྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཚད་ལྡན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ཁག་མང་ཙམ་ཞིག་པོད་ཕྲེང་འདི་ནང་གཅེས་བཏུས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ཇོ་ནང་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་གླེགས་བམ་ཁག དེ་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐོར། སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག

དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཐར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུམའི་ལྟ་བ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་ཀོང་འཁྲིག་ཐིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལྷག་ལས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོའི་གཞུང་གཅེས་བཀླས་སྟ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྨན་གྱི་གཞུང་། སྔ་ངོས་ཀྱི་རྩིས། བོད་ཀྱི་ལུ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག རྒྱ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་རྟིང་རིགས་གལ་ཆེ་དེའི་མཚོན་བཅས་སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་སོགས་ཤིས་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་ཞུགས་ཡོད།

བོད་ཕྱིང་འདི་བཞིན་ཞུམ་ཐུབ་དངོས་གཞི་ཞུམ་བས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་པུའི་ནང་འཛུག་བྱས་མ་དེའི་བོད་དཔར་རྟིང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡུན་ཚེའི་ལོ་ཚུན་ཆད་བྱས་ཏེ་ཕྱི་མོར་བརྙེས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་མདུན་བོད་དཔར་མི་འདུ་བ་ཇི་བཞིན་སྐྱ་ཚན་ཞིག་བསྡུར་བྱས་ཏེ་མ་དེའི་མི་འདུ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཐུན་མིན་ཇི་ལོད་ངོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཆན་ཐོ་བཀོད་དེ་མ་དེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཆོ་ར་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིང་གཤམ་དུ་མཆན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་ཡོགས་གི་མཆན་ནང་ཆོས་བཅོས་ཇི་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ཐེབ་ཡོད་པ་ལས་རྣ་བའི་མ་དེའི་ཚོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཙང་རེས་ཐེངས་དུམ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀློག་པ་ཡོ་དོན་གཞི་ཅན་རྣམས་ནས་ལྷུར་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་གནང་བདེའི་སྣད་ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འཛེན་ཇི་ལོད་གང་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་དོས་འཛིན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ཟླ་ཚེས་འཛིན་གྱི་ཉིན་ཞུ་ཐུབ་ཡོད། དཔལ་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན། ཤོག་ལྷ་དང་ཡིག་ཕྲེང་གི་ཞལ་གྲངས་བཅས་གསལ་བོ་བཀོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུ་སྒྲིག་བའི་མཆན་ཞེས་བའི་ནང་བརྒྱུ་ཡོད། དཔེ་དེབ་གློག་སྐབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེན་རྣམས་ངོས་འཛིན་སྣ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་བའི་བོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེན་རྣམས་དེབ་གཅིག་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཀོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་ངེད་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྨིན་ལུགས་ཐུས་ཤོར་བཀོད་པ་ལྟར་ཕྱི་ཕྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་བཞིན་ཁྲ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དེབས་ནས་ཀྱི་རིམ་པ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱིང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འགེལ་བརྗོད་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་གྲེང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱང་བཀོད་པ་བཅས་སྐྱ་ཕྱིའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཞེས་ཀྱིས་དམ་དོན་ཅི་ནུས་ཞུས་ཡང་དུང་ཡི་གེ་ཚད་ལྡན་དང་། གཞུང་མཚམས་སྐྱ་ཕྱི་ཕྱི་ཚུལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཆོར་འཁྲིལ་ཐུབ་ཡོད་དེས་བས་མཁྱེན་ལྟ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཟེར་ཆོག

ལྟ་ཁྱབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅན་ག

དེབཞིན་དུང་ཚོ་ཞུམྦྷི་པ་རྣམས་གཏུང་མཐོང་རྒྱུ་ཞན་པ་དང་། ལྟག་པར་མ་དའེ་ལག་སོན་མཐུར་བསོགས་ཀྱིས་པོད་ཕྱེང་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དེའེ་གཏང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མཐུན་སར་བཟོད་གསོལ་ཞུབ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐྱང་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་ཕྱེང་འདིར་པོད་ཁངས་གསར་པ་བསྒྲིན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་ཐེབ་ཀྱི་ཡིད་ཆ་ཡོད་པས་ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཁ་ཤས་བྱས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

མཐའ་དོན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཕྱེང་འདི་བཞིན་ཡོག་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་རིམ་པས་ཞུབའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ང་ཚོར་ལྟ་རྟོག་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུསྒྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱིད་དཔེ་བཀླགས་ཀྱི་བོད་དཔེ་རྣམས་ལྟག་པར་དཔྱད་ཞིབ་ཞུརྒྱའི་གོ་སྐབས་གནང་བདང་། དེབཞིན་དུདཔེགཞུང་དགོན་རིགས་རྣམས་ཁ་རིན་བསྐྱན་བོད་ཀྱི་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་གཡར་གནང་སྐྱབས་འཇུག་ཐོབ་པ་དང་། གཞུང་གི་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་པུ་ཏའི་ནང་འཇུག་རྒྱའི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྟན་ཤར་རྩེ་ཐུ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱང་ཞུ་ཡིག་ཚང་ཞིབ་ཕྲ་ཞིབ་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ། གཞན་ཡང་ཁྱག་དཔེ་ཞུསྒྲིག་གཙོས་ལུང་སྒྲུབས་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཐུའི་རིགས་རྣམས་དེབ་སོའི་ཆེད་བཀོད་ཞུསྒྲིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྲིན་པས་ཀྱང་ལུང་རྟེད་དགའ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཤེས་འཚོལ་ཞིབ་རོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྟག་པར་གཞུང་ཆེ་ཁག་རྣམས་དེང་རབས་དང་མཐུན་པར་གཞུང་འཚམས་འབྱེད་རྒྱ་དང་སྐབས་འབབ་འགོ་བརྩོལ་འགོད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་བླངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཞེངས་སྒྲིག་ཀྱི་གྲྭ་ཁག་སྤྱི་སྟེ་ཞུདག་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱུར་ལྟེ་བ་ཐོག་ཏུ་ཡོད། ཞུསྒྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་འབའི་ཆོར་བཅོས་དང་མཚན་རྟོགས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུསྒྲིག་བཀྱིས་བའི་ཆོར་བཅོས་དང་མཚན་ཁ་བསྟོན་རྟོགས་མ་ཆོར་བར་སྐབས་སོས་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུམའི་འགན་བློ་བཟང་ཆོས་དར་ནས་གནང་བ་བཅས། ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བའི་སྟོན་འགྲེའི་གླེང་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་བཟུ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཡོག་སྒྲིག་དང་ཞུསྒྲིག་འགན་འཛིན་གླང་རི་བ་ལྟ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྲིན་བས་ཟླ་ཚེས་ལ།། ||

དཀར་ཆག

སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད། xv
དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད། xlv

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།

ཀ མཆོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 3
ཁ གླེང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སམ། ལུང་དང་རྟོགས་པ། བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་གཉིས་སུ་བསྡུས་པའི་སྐོར། 3
ག བཀའ་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔས་འཆད་ལ། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་རྩིས་འགོ་རྣམ་པ་ལྔའམ། ཡན་
ལག་བཤད་ཚུལ་བཞིས་འཆད་པ་མདོར་བསྟན་པ། 4
ང་ སྤྱི་དོན་དང་པོ། ཀླད་ཀྱི་དོན་ལས།
༡ མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྡུས་པའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་བསྟན་པའི་སྐབས། 5
༢ རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་གཞུང་ཚིག་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱོན་ལུགས་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ། 6
ཅ སྤྱི་དོན་གཉིས་པ། གཞུང་དོན་དངོས་ལས།
དང་པོ། སྐུ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས། 8
གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། 14
གསུམ་པ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་དོན་ལྔས་འཆད་པ། མདོར་བསྟན་པ། 18
དང་པོ། སངས་རྒྱས་ལུགས་བསྟན་པ་ལས།
༡ དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐོར། 18
༢ བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པའི་སྐོར། 20
༣ ས་དང་ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ། 23
༤ འབྲས་བུམངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་སྐུ་གསུམ་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྐོར། 25
༥ མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ལས།
༡ དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ། 27

༢ ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ། 28

༣ སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ། 29

༤ གཞོན་ནུའི་རོལ་རྩེད་ཀྱི་མཛད་པ། 32

༥ ཁབ་བཞེས་པའི་མཛད་པ། 32

༦ རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ། 35

༧ དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཛད་པ། 42

༨ བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ། 43

༩ བདུད་བཀྲལ་བའི་མཛད་པ། 44

༡༠ མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ། 46

༡༡ ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་གཤམ་དུ་སྟོན་པར་བཤད་ནས་ཚོ་འཕྲལ་གྱི་མཛད་པ་བསྟན་པ། 47

༡༢ མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་མཛད་པ། 48

༨ མཛད་པ་བཅུགཉིས་ལ་ཡུལ་བཅུགཉིས་དང་། དགོས་བྱེད་བཅུགཉིས། གནས་རྣམ་པ་བཞི། སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར། 48

གཉིས་པ། ངག་འདོད། བསྟན་བཅོས་བསྟན་པ་ལས། ཐོག་མར་བཀའ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྐོར། 49

༡ ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བའེན་པ་བཞིའི་སྐབས། 56

༢ ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐབས། 57

༣ འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གསང་སྔགས་རྫོགས་པའི་སྐབས། 58

༤ གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྐོར་བསྟན་པ། 59

༥ དབྱེ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་ཚོས་མདོ་སྡེ་བཅུགཉིས་སམ་སྡེ་དགུར་གསུངས་པ། 60

༦ བསྟུས་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་སྐོར། 62

༧ བསྟན་བཅོས་རྗེ་ལྟར་བརྩམ་ཚུལ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཟག་གང་གིས་དུས་གང་ལ་བརྩམ་ཚུལ། 63

༢ ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོ་སོར་གྱིས་པའི་སྐབས། 63

༣ ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྐབས། 66

འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས། 66
༡ ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་མཛད་པའི་སྐབས། 67
༢ ཐོགས་མེད་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། མངོན་པ་མཛོད་བསྐྱར་དུ་དར་བའི་སྐབས། 68

འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས། 70
༡ ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། 71
༢ ཆོས་ཀྱི་ངེས་ཚིག 71
༣ དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར། 71
༤ མུ་སྟེགས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས། 72
༥ ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས། 74
༦ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོར་བསྟན་པ། 82
༧ ལུང་དང་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས། 82
༨ ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར། 82
༩ བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 85
༡༠ ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར། 86
༡༡ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར། 88
༡༢ མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར། མཚན་ཉིད་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་བསྟན་པ། 88
༡༣ གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར། ཕྱི་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཁྱད་པར། ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལམ་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སོགས་བསྟན་པ། 90

གསུམ་པ། བཀའ་སྡུད་པ་པོས་བསྡུས་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་ཏེ་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ། 93
༡ བཀའ་བསྡུ་བ་དང་པོའི་སྐབས་བསྟན་པ། 97
༢ བཀའ་བསྡུ་བ་གཉིས་པའི་སྐབས་བསྟན་པ། 105
༣ བཀའ་བསྡུ་བ་གསུམ་པའི་སྐབས་བསྟན་པ། 106

བཞི་པ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ཕན་ཆད་དུ་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱུངབའི་ཚུལ་བསྟན་པ། 108
༡ ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར། 109
༢ འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར། 109
༣ དབུ་མ་དང་། སྔགས། གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་སྐོར། 111
༤ མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར། 112
༥ གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར། 114

ལྔ་པ། བོད་ཡུལ་དུ་ཆོས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས།
དང་པོ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ཕྱག་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ། 116
གཉིས་པ། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུདྲན་པ། 121
གསུམ་པ། རྒྱལ་པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལས།
༡ རྒྱལ་པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ། 121
༢ རིགས་མེད་བེམ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་བསྟན་པ། 122
༣ རིག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐོར། 123
༤ གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་པ། 125
༥ ཡར་འདེད་ལྟ་བདུན་སྐབས། 125
༦ མང་བཀུར་རྒྱལ་པོའི་སྐབས། 125
༧ འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་སྐབས། 128
༨ བུ་རམ་ཤིང་པའི་སྐབས། 132
༩ རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བའི་སྐབས། 134
༡༠ ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་ཡ་མཚན་གླེང་བའི་སྐབས། 135
༡༡ སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་གདུང་ཆད་ལུགས། 136
༡༢ བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས། 138
༡༣ དབང་མཛད་བཅུགཉིས། མ་སངས་རུབརྒྱད། རྒྱལ་ཕྲན་བཅུགཉིས། རྒྱལ་ཕྲན་སིལ་མ་བཞི་
བཅུ་རྩ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། 141

བོད་བློ་བུར་རྒྱལ་པོ་སྟེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་གསང་གྲགས་ཡང་གསང་གསུམ་གྱིས་ཆད་ལུགས་རེ་སྟོན་པའི་སྐབས། 143
༡ ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་སྐོར། 153
༢ སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། 153
༣ ལེགས་དྲུག་དང་། ལྡེ་བདུན། བཙན་བདུན་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། 156
༤ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཁྲིམས་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་མམ། བར་གྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། 158
༥ སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས། 159
༦ སྲོང་བཙན་སྐུ་དུས་ཀྱི་བློན་པོ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། སྒྲིག་གཞི་སོགས་སྲོང་བཙན་གྱི་མཛད་པ་
མདོར་བསྟན་པ། 159
༧ ཚན་བཅུསྟེ་བོད་རུསྟེ་རེ་རེ་ན་ཡུལ་དཔོན་བཅུདྲུག་རེ་ཡོད་པའི་སྐོར། 162
༨ སྟེ་བཅུསྟེ་བོད་རུསྟེ་རེ་རེར་སྟོང་སྟེ་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོང་བུཆུང་དང་བཅས་པའི་སྐོར། 163
༩ བཀྲ་དགུ་སྟེ་བྱང་བུ་དགུ་བཀྲའི་སྐོར། 165
༡༠ ཆེ་དགུ་སྟེ་བློན་པོའི་སྐོར། 166
༡༡ ཁ་བརྒྱད། ཁེ་བརྒྱད། ཁེར་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར། 166
༡༢ ཆེ་བདུན་དང་། དཔོན་བདུན། ཡི་གེ་ཆེ་དྲུག་ཆུང་དྲུག་བཅས་ཀྱི་སྐོར། 167
༡༣ རྐྱེན་དྲུག བླ་ལྔ། ན་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམས་ཕྲན་སྣ་ཚོགས་སྐོར། 168
༡༤ ཁྲིམས་དྲུག་དྲུག་སོ་དྲུག་གི་སྐོར། 169
༡༥ ར་ལ་འཕྲུལ་སྣང་གསར་བཞེངས་སྐོར། 174
༡༦ དབོན་སྲས་དང་། ཡུམ་འབངས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། ཐོན་མིས་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་
མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར། 185
༡༧ གུང་སྲོང་། མང་བཙན། འདུས་སྲོང་གསུམ་གྱི་སྐོར། 187
༡༨ ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམས་ཀྱི་སྐོར། 188
༡༩ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐོར། 188
༢༠ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། སྲས་དབོན་གྱི་སྐུ་དུས་གསང་སྔགས་འགྱུར་བཅུའི་སྐོར། 189
༢༡ འགྱུར་བའི་ཆོས་འཆད་ཚུལ་བཞིའི་སྐོར། 201
༢༢ ཡོངས་སུ་སྐོར་བའི་ཆོས་ལ་འཆད་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྐོར། 206

སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

སྤྱི་བཤད།

༄ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་ཐ་མ་སྟེ་སོ་གཉིས་པར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་གཞུང་ཆེས་རྙིང་གྲས་སུ་གཏོགས་པ། «མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།»ཡོངས་གྲགས་ལ་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྙད་པ་དེ་དཔར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད། གཞུང་འདིའི་མཚན་གྱི་ཟུར་དུ་རྒྱ་བོད་ཅེས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་གར་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་འདི་ཉིད་དུའང་གཞུང་ཕྱེད་ཙམ་རྒྱ་གར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་སོ།།

དེ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་མཁས་པ་ལྡེའུ་ཞེས་པ་དེ་སུ་ཡིན་མིན་དང་། དེའི་འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་དུ་ས་སོགས་གང་ཡིན་ཐད། དེང་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་སྨྲ་བ་ཆབ་སྤེལ་ཚེ་བརྟན་ཕུ་ན་ཚོགས་ནས། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་«དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་»གཙོར་བཟུང་། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་འབྲས་སུ། ཆོས་འབྱུང་འདིའི་མ་གཞུང་ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་ལྡེའུས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བརྩམས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྟོད་དུ་མཁས་པ་ཇོ་ནམ་གྱིས་ཞུ་དག་ཐོག་འགྲེལ་བ་བསྣན་པ་དང་། དུས་སྐབས་དེ་རང་ལ་མཁས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་སླར་ཡང་འགྲེལ་སྣོན་མཛད་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།[1] གཞུང་རང་ཉིད་དང་དེབ་སྔོན་སོགས་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལ་བརྟགས་ན་འཐད་པར་མཐོང་། མཁས་པ་ལྡེའུ་ནི། «དེབ་སྔོན་»དུ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་སློབ་སོ་ཆུང་བ་དགེ་འདུན་བར་གྱིས། ཞི་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག་རང་གི་སློབ་མ་ཤ་མི་སྨོན་ལམ་འབར་ལ་སྤེལ་བ་དང་། དེ་ལས་དགེ་བཤེས་ལྡེའུས་གསན་པར་བཤད་པ་ལས།[2] མཁས་པ་ལྡེའུ་དེ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་ནང་ཡིན་པ་མ་ཟད་། ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་བརྒྱུད་འཛིན་དང་། དགེ་བཤེས་ཞེས་སྨྲས་པས་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ངེས་ནུས། མཁས་པ་ཇོ་ནམ་ཞེས་པ་ནི། འགོས་ལོའི་དེབ་སྔོན་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་གསང་ཕུའི་གདན་རབས་དྲངས་པའི་ནང་། སློབ་དཔོན་ཇོ་ནམ་གྱིས་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ངེས་ཚུལ་ཡང་བཤད། ཚལ་པའི་«དེབ་ཐེར་དམར་པོར་»ཡང་གསང་ཕུའི་གདན་རབས་བརྩིས་ཏེ། འདི་ལྟར། “གཙང་པ་ཇོ་ནམ་གྱིས་འགྲལ་གྱི་སློབ་མ་བྱས་ནས། འགྲལ་གྱི་གདན་ས་མཛད་ཡོད་པ་ལ། ནེའུ་ཐོག་ཏུ་

བཟང་པ་དོན་གྲུ་བ་ཀྱིས་གདན་ས་བཏུད་ཀེ་གཉིས་ཀའི་གདན་ས་མཛད་ནས་ཚོས་གཞི་རྣམས་དྲིལ་ཀེ་ལོ་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་གདན་ས་མཛད།”[3] ཅེས་བྱུང་བ་སོགས་ལས། མཁས་པ་ཇོ་ནམ་ཞེས་པ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱོད་དུ་བཞེགས་པར་ཡང་དེས་ནུས་པ་བཅས། ཚོས་འཕྲུང་འདི་མཛད་པ་པོའི་རྒྱུད་ལྟོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རགས་ཙམ་ལགས།

ཚོས་འཕྲུང་འདིའི་གཞུང་དངོས་ལ་བརྟགས་ན། ཕལ་ཆེར་རྩ་གཞུང་ཞེག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དེའི་དོན་འགྲེལ་ལྟ་བུ་བརྩམས་པར་མངོན་ཏེ། སྒབས་དུ་མར་དོན་ཚན་ཆེ་ཁག་རེའི་མཚམས་སུ་སྒེའབས་སྒབས། “གཞུང་ལས་”ཞེས་རྩ་གཞུང་གི་ཚིག་དངོས་སུ་དྲངས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྩ་གཞུང་དེའི་ཚིག་ཇི་ཙམ་གྱིས་སྒབས་ཐོབ་ཀྱི་དོན་དེ་སྐྱོན་པར་ཡང་བཤད་པ་སོགས་བྱུང། སྒབས་རེ་གཉིས་སུ་ནི། “རིན་ཆེན་སྒྲེངས་པ་ལས།”ཞེས་གཞུང་ཞིག་གི་མཚན་འདོན་བྱས་པ་ཡང་བྱུང་བས། ཕལ་ཆེར་ཉེའུ་ཚོས་འཕྲུང་གང་ལ་གཞི་བཅོ་ལ་ས་དེ་བསྟན་བཅོས «རིན་ཆེན་སྒྲེངས་པ་ལས»བྱ་བ་དེ་ཡིན་སྐམ་མོད། རྩ་གཞུང་དེ་སུས་བརྩམས་མིན་སོགས་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་བཤད་པ་མ་ཐོན་པས་ཞུ་དཀའ། ཆུང་མགོ་རྟོག་པའི་གནས་ཞིག་ནི། «ཉེའུ་ཚོས་འཕྲུང་»འདི་ལ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་དེར་མཐོང་། ཚོས་འཕྲུང་འདིའི་ཁྲིད་ཚོས་དམིགས་བསལ་ཞེག་ནི། འདི་ནང་གནའ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཚེས་རྟིང་གས་ལྟ་སྟེ། ༡ སྒ་ས་བོན་པོ་བྱ་བས་བརྩམས་པའི་«ཡོ་གཱ་ལྟ་དགེས་ཅན་»དང་། ༢ ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་«ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན།» ༣ ཞང་བློན་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་«ལྟབ་མ་དགུ་བརྩེགས་ཅན།» ༤ སྐྱེས་ནམ་བྱ་བས་བརྩམས་པའི་«ཟིང་པོ་སྒོ་ཚོགས་ཅན།» ༥ རྩེ་ཤིང་ཀྱིས་བརྩམས་པར་བཞད་པའི་«གསང་བ་ཕུག་རྒྱ་ཅན།»དུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཁུ་སྐོན་བརྩེན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་མཛད་པའི་«ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་»སོགས། ཆེས་དགོན་པའི་ཡིག་རྟིང་ལག་ལ་གཞི་མཛད་པས། དེང་སྐོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་མཇལ་དུ་མེད་ནའང་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་གནས་པར་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྟིང་པ་དག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། ཚོས་འཕྲུང་འདིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་བྱོང་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒབས་སུ། “དཀའ་བོད་གླིང་བྱང་རྒྱལ་པོའི་ཚད་ལྡན་གསུམ་སྐྱོན་ཀྱི།”ཞེས། (དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༩༣) ༡ གསང་བ་བོན་ཀྱི་ལུགས་ཀེ་ཡོ་གཱ་ལྟ་ཀྱིས་ཅན་ལས་བྱོང་བའི་ལུགས་དང་། ༢ ཀྱགས་པ་ཚོས་ལུགས་གདུང་བརྒྱུད་ལས་ཚད་པའི་ལུགས་དང་། ༣ ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་སྐམ་མོད་ཀྱི་ཁཤད་ཆུལ་བཅས་གསུམ་སོ་སོར་བཀོད། གཞན་ཡང་«གསང་བ་ཕུག་རྒྱ་ཅན་»དུ་འགོད་པ་

ལྟར་གྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་རྒྱལ་པོ་བཀྲིས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཇི་ལྟར་བཀྲིས་ཚུལ་དང་རྒྱ་མཚན་བཅས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པ་ཐོན་པ་དང་། (དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༦༩) དེ་བཞིན་དུ་«གསང་བ་ཡང་ཚུང་» ཞེད་འཛོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་བརྒྱད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དུར་ས། གནམ་ལ་བཏབ་པ་དང་། རྫ་དང་གཡའ་སྤང་གི་མཚམས་སུ་བཏབ་པ་རྣམས། རེ་རེ་ནས་གསལ་བར་འཁོད་པའི་ཚོགས་བཅད་དུངས་ཡོད་པས། (དེབ་འདིའི་ཤོག ༡༦༥) བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བང་སོ་གནས་གང་དང་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བཀོད་དབྱིབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་སོགས་རགས་ཙམ་ཤེས་ཐུབ་པའི་གཞི་སྤྲད་ཡོད་པ་སོགས་ཆོས་འཕྲུ་ང་འདི་འི་ཁྲད་ཆོས་ལགས། དེར་མ་ཟད་ཆོས་འཕྲུང་འདི་ནང་བོད་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེག་གཞི་དང་། ལམ་ལུགས། དམག་དཔུང་། ཁྲིམས་སྲོལ། དེ་བཞིན་དེའི་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གྲས་སྲོལ་ཕྱག་དང་ཞས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཆབ་སྐྱེ་ལ་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཅི་ནས་ལ་གནས་བར་མཐོང་།

སྐྱིར་ཆོས་འཕྲུང་འདིའི་གཞུང་གི་སྐྱེ་སྐྲོམ་ཇི་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་ནི། ང་ཚོས་གླེགས་བམ་ཀྱི་དཔྱར་བའི་དཀར་ཆག་ལས་རགས་ཙམ་མཁྱེན་དེས་ལ། དབུ་ནས་གཞུང་ཕྱེད་ཙམ་ནི་ནང་བའི་ཆོས་འཕྲུང་སྐྱིར་གནས་ཏེ། དེའར་ན་བསྟན་བའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་དང་། ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་སྐོར་ཚུལ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སྤེ་ཅ་སོ་སོར་གྲེས་ཚུལ། དེ་རྗེས་ཕེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་དབོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་བྱོན་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་མཛད་ཚུལ། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་གཉེན་སྤུངས་ཚུལ། ནང་པ་ལའང་ནང་གསེས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྤེ་མདོ་སྡགས་ཀྱི་ཕེག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ། ནང་པའི་ཆོས་གཉེན་སྤུངས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ། དེ་ནས་བཀའ་བསྟུ་དང་གཉིས་གསུམ་སོ་སོར་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ནང་བའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་མདོར་བསྡུས། དེ་རྗེས་ཚད་མ་དང་། འདུལ་བ། དབུ་མ། སྡུགས། གསོ་རིག་དང་། མདོན་པ་བཅས་རིག་ཚན་སོ་སོའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་དང་། མཐར་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་སྐོར་བསྟན་པ་བཅས་བཀོད། དེ་ནས་བོད་དུ་དམ་བའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དབུ་བཙུགས་ཏེ། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སྐྱིང་བསྡུས་ཀྱིས་སྡེ་དྲངས་སྡེ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནང་ཆོས་དར་ཚུལ་དང་། མཐར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ལུགས་དར་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཅས་བྱུང་། དམིགས་བསལ་ཞེག་ལ། ཆོས་འཕྲུང་འདིར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བཅུ་དང་འཚད་ཚུལ་བཞི་སྟེ། བཀའ་ལུང་རྒྱུད་ཀུན་ལས་འཁད་པ། ཡོངས་གྲགས་རྟོགས་ཆོས་སུ་འཚད་པ། འགྲེལ་པ་

རྒྱུད་གཞུང་ལྷོམས་པའི་དཀོར་དུ་འཚད་པ་དང་། གཉན་རྒྱུད་ཐོར་བུར་འཚད་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་སྟོན་པས། སྔ་འགྱུར་གྱི་སྐོར་ལ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་འབོད་པ་སོགས་ཡོད།

འདིར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཐོད་ཕྲེང་ནང་«ལྷེའུཚོས་འཛུང»དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཅོ་བོ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ཆེས་སྔ་ས་ནས་ཆོས་འཕྱང་དང་། གདན་རབས། གདུང་རབས། རྒྱལ་རབས་སོགས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བརྒལས་སྤེལ་ཡོད་པ་དེ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་སྤྱབས། སྟོན་གླིང་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་དབེ་ཀློག་པ་ཐོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལ་སློབ་སྟོན་མཛད་པའི་དགེ་རྒན་རྣམས་ལ་གཅོ་བོར་དམིགས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེ་ཁག་གི་མཚན་ཐོ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་རབས། ལྷག་པར་དེང་རབས་ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་ནས་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་འབྲས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལོ་ཆོགས་ཁག་གཅིག་བཅས་བརྩོད་པར་འདོད་དོ།།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེ་ཁག་གི་མཚན་མཐོ་དང་དུས་རབས།

དེ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། བོད་ཡིག་ནང་བརྒྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་གྲས་རྩོད་མེད་ནི། དེང་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྟེང་དུ་གྲགས་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་བཙན་བོའི་གདན་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཁག་གསུམ་སྟེ། ༡ བེ་ལྷིཨོང་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༢༤༤ དང་རྒྱ་གར་ཡིག་ཚང་། ᪵᪲᪰ (MS Pelliot tibétain 1288 and India Office 750) ༢ ཨིན་རྡིའི་འགེམས་སྟོན་ཁང་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཨང་། ༤༢༡༢ (MS British Museum Or. 8212 (187) ༣ བེ་ལྷིཨོང་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཨང་། ᪷᪱᪲᪴ (MS Pelliot tibétain 1287)བཅས་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད། ཡིག་རྟེང་དེ་གསུམ་མགས་དབང་འགྲེལ་བའི་ཡིག་རྟེང་གསུམ་སྟེ། ༡ བེ་ལྷིཨོང་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཨང་། ᪵᪱᪲᪱ (MS Pelliot tibétain 1286) ཞེས་པ་ནི་ཡིག་ཆ་ཨང་ཡིན་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀྱ

ཡིག་ནང་གློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཉུན་ཏོང་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྩིང་ལ་འཛུག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་གཏོང་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚན་རིག་ཤིག་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པ་ཡས་མས་སུ་སྦྱ་གས་ལ་སྣང་གིས་བསྒྲིགས་པའི་«སྦྱ་བཞེད་»དུ་གྲགས་པ་དེར་ངེས་མོད། སྦྱ་བཞེད་འདི་ལ་ཞབས་གཏམ་སོགས་རིགས་སྐྱ་རྩེས་ཤ་ཤས་ཤིག་བྱུ་ང་བར་སྣང་བ་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་། སྦྱ་བཞེད་དང་རོས་ནི་གཅོ་བོ་ཁྱེ་སྲོང་སྟེ་བཙན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བསམ་ཡས་བཞེངས་ཚུལ་དང་། འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་རྒྱའི་ཏ་ཧར་དབར་བསམ་ཡས་སུ་རྩེ་ད་བྱུང་བའི་སྐོར་སོགས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྣད་ཀྱི་བྱུང་བ་གལ་ཆེ་ཞག་གཅིག་སྟོན་པའི་ཡིག་ཚ་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱང་ཡམཚན་པ་ཞིག་ལ། སྦྱ་བཞེད་དུ་བོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་མི་ཤེ་བྱུང་བའི་རྟེས་སུ་བདུན་ཚོགས་བརྩི་བ་དེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྟོད་དུ་མེས་ཟགས་ཚོམས་ཀྱི་རྒྱའི་བཙུན་མོ་ཀྲིམ་ཤིང་ཀོང་རོས་སྲོལ་སྤེལ་བར་བཞག།[4] གཞན་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚ་མང་པོར། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཚོགས་སུ་ཁག་བ་བྱུང་བ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེས་ལྟ་སྐ་གཏུག་ལགས་ཁང་གི་ཀ་བའི་འོག་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་པའི་«བཀའ་འཆེམས་ཀ་ཁོལ་མར་»ཡང་། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་བློན་པོ་བཅས་སོ་སོའི་བཀའ་ཚོགས་ཡོད་ཚུལ་ཐོན་པ་རྣམས་ལས།[5] དཔལ་མཇལ་དུ་ཡོད་བའི་«རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཆེམས་»སུ་ཁག་པ་དག་གང་ཡིན་མཐའ་ཆོད་བའི་ངོས་འཛིན་ཞེན་ཁུ་དཀའ། དེ་བཞེན་དུ་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱུ་ང་བའི་གནད་མང་པོ་ཞེག་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་ཕན་ཆེ་བའི་ཡིག་ཚ་རིགས་ཤིག་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཙམ་ནས་བཏོག་ཏེ་ཀུན་གྱིང་པས་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་«བཀའ་ཐང་སྟེ་ལྔར་»ཁག་པ་དང་། «ལྷན་བཀའ་ཐང་»བཅས་ཡིན་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་།[6]

ཡིག་ཚན་རིང་པ་གཞན་ཡང་ལྷེའུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་མཚན་འདོན་བྱུང་བ་གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པའི་«ཡོ་གཱ་ལྷ་དགེས་ཅན་»དང་། «ཟངས་མ་གཞུ་ག་རལ་ཅན།»ལྷབ་མ་དགུ་བཅུ་གསུམ་ཅན།»«ཟེང་པོ་སྐྱ་ཆོགས་ཅན།» «གསང་བ་ཕུག་རྒྱ་ཅན་»དུ་གྲགས་པ་བཅས་ལྟ་ནི། མིང་འདོན་ཙམ་ལས་བརྩོད་དོན་སྐོར་གང་ཡང་ཞུ་མི་སྲིད་ས། ཞུ་སྟོན་བཅོས་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གི་«ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོར་»གྲགས་པ་ཡང་དེང་དབེ་གཞན་དུ་དྲངས་པའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ལས་མཐལ་དུ་མེད་མོད། གཅིག་བྱས་ན་བོད་ནས་དེ་ལྟེ་གི་ཁྲོད་ནས་སྟེང་སྲིད་པའང་འོང་བས་སྟེང་ཆོ་དེང་རབས་ཀྱི་དེ་ཀྱི་ཀློག་པ་པོས་མཐལ་དུ་ཡོང་དེས།«རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བས་རུ»ཞེས་པ་ཡང་།

ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་དང་འདྲ་བར་དུས་སྔ་རྗེས་ཁག་འགའ་ཤས་ལ་འགྲེལ་སྣོན་བྱས་པའི་དཔེ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པ་ནི་གཞུང་རང་ཉིད་བཀླགས་པས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་མོད། ཐོག་མའི་རྩ་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི་རླངས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་བཀོལ་གྱིས་བསྒྲིགས་ལ། ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་«བསྟན་རྩིས་ཀུན་ལས་བཏུས་པར།»སྤྱི་ལོ་ ༩༦༢ ལ་འཁྲུངས་པ་དང་། ༡༠༧༦ ལ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཁུ་སྟོན་དང་དུས་མཚུངས་སུ་འཇོག་ཆོག་པར་མཐོང་། «རླངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུས་»ནི་གཙོ་བོ་རླངས་ཀྱི་རུས་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རབས་སྟོན་ཅིང་། གཞུང་འདིའི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་ཕན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«ལྟ་རིགས་རླངས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཆིག་བརྒྱུད་»དང་། སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«བཀའ་མཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་»བཅས་མཛད་པ་བྱུང་བས། ཕྱི་མ་འདི་སི་ཏུའི་སྐུ་དུས་ཀྱི་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་དངོས་མཐོང་གིས་བྲིས་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞིའི་སྟོད་ཀྱི་ཕག་གྲུའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་གནད་མང་པོ་ཤིག་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་འབྱུང་གི་མཚན་དངོས་སུ་བཏགས་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཐོག་མ་ནི། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འཁྲུངས་པའི་མྱང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་«ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད་»ཅེས་པ་དེ་ཡིན་པར་མངོན། དེའི་ནང་ཐོག་མར་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་བྱོན་པ་ནས་སྟོན་པའི་གཏད་རབས་སོགས་ལས་བརྒྱུད་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས། བོད་ཀྱི་སྐབས་སྟོན་པ་ན། ཐོག་མར་བོད་དུ་འགྲོ་བ་མི་བྱུང་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་བོད་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་རབས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། མཐར་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་པོས་དམ་ཆོས་བསྣུབས་པའི་སྐོར་དང་། དེ་རྗེས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་སྨད་བར་ཀྱི་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱས་ཤིང་གོ་བདེ་བའི་ལམ་ནས་བསྟན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།[1] དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་«ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་»ཞེས་པ་ཞིག་བཞུགས་པ། དེང་ས་པཎ་གྱི་གསུང་འབུམ་ཁ་སྐོང་ནང་དུ་ཡོད་པ་ནི། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་ཡིན་མིན་དཔྱད་གཞིར་མངོན་ལ། གང་ལྟར་ཡང་གཞུང་འདིའི་ཁ་བྱང་ལ་ཆོས་འབྱུང་གི་མིང་འཁོད་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། གཞན་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ནེའུ་པཎྜིར་གྲགས་པ་སྨོན་ལམ་བློ་གྲོས་

ཀྱིས«སྔོན་ཀྱི་གཏམ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ»ཞེས་པ་ནེའུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་དེ་མཛད།[ཇ]

གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཅན། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཐང་ཡིག་སོགས་ལས་ཀྱང་བཏུས་ཏེ་བཤད་པ་མཛད་པའི་གཞུང་ལུང་འཕགས་ཤིག་ནི། ཚལ་པ«དེབ་ཐེར་དམར་པོར»གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨ ལ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ༡༩༨༣ ལོར་མཇུག་གྱབ་པ་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་བྱང་ལས་དཔོག་ནུས་ལ། དེ་རྩོམ་པ་པོ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ནི། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ ༡༢༢ ལོར་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྒོས་ཤིང་། ༡༢༤ ལོར་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྡིད་དབང་ཞོར་རྗེས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྟེན་པར་རྫོགས། གཞུང་འདི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས་དང་སྤྱི་བའི་འཛས་ལོ་རྩིས་ཚུལ། ལྷག་པར་རྒྱ་ནག་གི་ཀློའུ་རྒྱལ་རབས་ནས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་ནང་གི་ཐང་ཆ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནད་བསྡུས་རྒྱ་ཡི་ག་ནས་བོད་ཡིད་ཀྱ་བསྒྱར་བ། གཞན་ཡང་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས་དང་། ཏོར་ཏེ་སོག་ཡོའི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས་བཅས། བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཁྲིམ་མཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སྐྱིང་བསྡུས་ཆེད་དུ་བགོད་པ་སོགས་ཀྱིས། གཞུང་དེ་བོད་ཡིག་ནང་བཞུགས་པའི་གནའ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་གདོན་མི་ཟ། ཚལ་པའི་«དེབ་དམར་»འདི་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྣུ་བ་ཀུན་གྱིས་བཀྱེགས་ཆེར་མཛད་ལ། འདི་ལ་དུས་ཕྱིས་མ་ཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནས་ཀྱི་དེབ་གཟུ གས་དུ་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་ཡོད།[ཉ]

གཞན་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཡར་ལུང་རྫོང་ཤྲཱི་རིན་ཆེན་སྤེས་ཆོས་འབྱུང་ཞིག་བཀྲམས་པ་ལ་ཕྱིས«ཡར་ལུང་རྫོང་བོའི་ལོ་རྒྱུས»སུ་གྲགས། དེ་ཡང་གཅོ་བོ་འཕགས་བོད་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་བསྒྲུབ་འཛིན་རྗེ་ཡུར་བྱ ང་བའི་རྩ ལ་སྟོན་པ་གཞུ ང་རང་ཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས། བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་«ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་»ཅེས་པ། ཡོངས་གྲགས་ལ་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་བསྟད་པ་དེ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད།[ཊ] ཆོས་འབྱུང་འདི་ནི་ལེའུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དང་པོར་ཆོས་འཁོར་ཉན་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་ཡན་ཡོན། གཉིས་པར་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་རྗེ་ལྟ་བུང་ཚུལ། གསུམ་པར་ཐུབ་པར་བོད་དུ་དམ་ཆོས་རྗེ་ལྟ་བུང་ཚུལ་དང་། བཞི་པར་བོད་དུ་ཆོས་བསྟུར་བའི་རྣམ་གྲངས་བཅས་གཏན་ལ་ཕབ། བུ་སྟོན་ནི་གཞུང་གཟིགས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། བོད་སྐད་དུ་བཀའ་

དང་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་ཤུང་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས། བུ་སྟོན་གྱི་ཚོས་འབྱུང་འདི་གཞུང་སྣས་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སོན་པ་ཞེག་ཡོད་པ་ཞུ་མི་དགོས།

བོད་ཡིག་ནང་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞེག་ནི། «རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང»དུ་གྲགས་པ་ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་དེ་ཡིན། གཞུང་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ། ''བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ལོ་རྒྱས་དང་། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཏོར་དང་མི་ཤ་གི་རྒྱལ་རབས་དང་། ཁྲང་པར་དུའང་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བསྡུས་ཏེ་རྒྱ་ར་ཅམ་ཡིན་ནོ།''[1] །ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར། ཚོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀའི་གནད་ཚང་བའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་བརྩི་དགོས། དེ་ལྟ་ནའང་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་མཚན་བྱང་ལ། ''ཚོས་འབྱུང་གསལ་བའི་མེ་ལོང''ཞེས་བྱུང་བ་ལས། རྒྱལ་རབས་ཞེས་བའི་མིང་འདོན་དངོས་སུ་མ་ཐོན་པས། འདི་ལ་«རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང»ཞེས་བསྟད་པ་ནི་ཕྱིས་སུ་བྱུང་སྟངས། གཞན་ཡང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་དཔལ་གྱི་«ཚོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད་»དང། ཡང་ཀློང་ཆེན་ཚོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། «ཚོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞི་འོད་»ཅེས་བྱ་བ་བྱང་ལ། གཞུང་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་ཡིན་མིན་གང་ཡང་ཡིང་། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་ཚོས་ལྡན་པ་ཞེག་སྟེ། གཞུང་དེའི་ནང་སྔ་འགྱངས་རིང་མའི་བྱུང་རབས་དང་། ལྷག་པར་གསང་སྔགས་རིང་མའི་ལུགས་དེ་རྒྱ་ར་དུ་བྱང་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་འགོད་ཅིང་། མཇུག་བྱང་དུ་གཞུང་གི་ཁྲལས་བཀོད་པའི་སྐབས། ''མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་རབས་ཆེ་ཆུང་། པན་ཐ་ཤེས་འདུ་ཤེས་ཙམ་ཡང་། མདོ་སྔགས་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་། ཚོས་འབྱུང་གསར་རིང་ཀུན་ལས་ལེགས་པར་བསྟུས་ཤིང་གོ་བདེ་བར་བཀོད་པ་འདི་ནི།''[2] ཞེས་སོགས་བྱུང་བས། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞེས་ཀྱང་མཐོ།

ལྷག་པར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡས་མས་ནས། ཚོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་སུ་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འབྲི་སྲོལ་ཤིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་སྟེ། འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སློས་ན། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་«དེབ་ཐེར་སྣོན་པོ་»ནི།[3] གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ། ''བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་སྐྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་རིམ་པ་འདི་ནི།''ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བོད་དུ་དམ་བའི་ཚོས་དར་བའི་རིམ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་དུ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་མི་འབྲུ་བ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་བློ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་སོགས་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་འགངས་

ཆེ་ཞིང་སྟེ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་སྐབས་དུ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་ལ། ལས་ཆེན་ཀྱི་སློབ་མ་པཾ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཀྱང་«བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན»ཅེས་བྱ་བ་མཛད། པཾ་ཆེན་འདི་ལོ་རྒྱུས་སྦྱི་བ་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པས། «རྒྱལ་རབས་དེབ་དམར་གསར་མར་»གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཁྱེར་བས། ཆོས་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་«མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»ཞེས་གྲགས་པ་དེ་མཛད་པ་བྱུང་།[24] གཞུང་འདིའི་མཚན་བྱང་ལ་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་འགོད་མོད། དོན་དངོས་སུ་གཞུང་འདི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀར་བཙུས་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁྱེར་བ་རང་ཉིད་ཆོས་བརྒྱུད་ཀུན་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན་སྟབས། གཞུང་དེའི་གླེགས་བམ་སྣུར་ཆར་ཀུན་ཚང་བའི་ཆོས་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་བྱུང་ལ། དེའི་ནང་ཀུན་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བློ་མ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་བཀོད་གནང། དེ་བཞིན་དུ་དུས་རབས་བསྡུ་བྱ་བའི་ནང་འབྱུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པབྱ་དཀར་པོས་«ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པབྱ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད་»བྱ་བ་མཛད་ཅིང། དུས་རབས་བསྡུ་བདུན་པའི་སྨྱོད་དུ་མང་པོས་ཀྱང་«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»བྱ་བའི་གཞུང་བཞིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀུན་ལྡན་པས་«རྒྱ་ཆུ་མཚོས་«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»བྱ་བའི་གཞུང་ཅན་པོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚའི་ནང་རྒྱལ་རབས་རྩལ་དུ་བཏེག་ཏེ་བརྩམས་པའི་ཡིག་ཚ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་«རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས»ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་བ་མ་དང་སྔེ་སྒིད་ཀྱི་འགན་འཛིན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་«དགེ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་»རྒྱས་ཙམ་ཞིག་བརྩམས་ལ། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ནང། ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་«བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚིག་ཉང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་»ཞེས་པ། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚ་མང་པོ་ལས་བཏུས་ཏེ་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བྱས་པ་དེ་མཛད་ཅིང། གཞན་ཡང་མཁས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་«བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་མདའ་རིས་སྣང་གྲང་ཐང་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དེབ་ཐེར་དུབས་ཤེལ་འཕྲུལ་ཀྱི་མེ་ལོང་»དང། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཀྱི་ཐྲེང་བར་གྲགས་པ་ལས་«མདའ་རིས་སྟོད་མང་ཡུལ་བདག་པོའི་དེབ་ཐེར»བཅས་བརྩམས་པ་བྱུང་།[25]

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་ནང། སྐྱག་ལྗང་ཞབས་དྲུང་དགེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱིས་སྐྱག་

ལུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ། «བརྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ་»བྱ་བ་བརྩམས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་ནང་བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་བྱུང་རིམ་རགས་བསྡུས་ཙམ་འཁོད་མོད། གཙོ་བོ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྟོན་པ་གཞུང་རང་ཉིད་ལས་ཤེས་ནུས། ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ཁ་སྐོང་ནི་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བརྩམས་པ་གཞུང་དེའི་མཇུག་བྱང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ལགས། དེ་བཞིན་དུ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ས་སྐྱ་ངག་དབང་ཀུ ན་དགའ་བསོད་ནམས་ཏེ་མཚན་གཞན་འཇམ་མགོན་ཨ་མྱེས་ཞབས་སུ་གྲགས་པས་«ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་»མཛད་དེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འཁོད་པའི་ཆོས་འབྱུང་གཏན་འབེབས་གནང་ལ། གཞུང་འདི་ནང་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་སོགས་སྔོན་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་གནད་བསྡུས་ཏེ་བསྒྲིགས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གདེང་འཕེར་བའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེར་གྱུ ར་པ་བྱུ ང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོའི་དུ ས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སུ མ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་«དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་»བྱ་བ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་ནང་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་ཚིགས། གཞན་ཡང་བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་མཐའ་དག་གི་བྱུང་རིམ་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དགེ་ལྡན་པར་གཏོགས་གཤིས། དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་སོགས་ཡོད།[༡༧] དེ་རྗེས་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་«གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་»བྱ་བའི་གཞུང་གྲགས་ཅན་དེ་མཛད་ཅིང་། གཞུང་དེའི་མཚན་བྱང་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱུང་མོད། ཆོས་འབྱུང་གི་རིགས་སུའང་གཏོགས་པར་འཇོག་དགོས།[༡༨] དུས་རབས་བཅུ་དགུའི་ནང་བྲག་སྒོམ་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་«མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་»མཛད་པ་དང་། གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྔ་འགྱུ ར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་བརྩམས་པ་དང་། རག་ར་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུ ལ་རྒྱན་»བྱ་བ། རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུ་པར་ཕེབས་ཀྱི་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས་འཁོད་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་སོགས་བྱུང་།[༡༩]

ས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཁྲོན་བརྡོལ་བས། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བོད་དུ་བྱོན།།
གངས་ཀྱི་ཀློང་བས་ག་བུར་ཆུབརྡོལ་བས། །ཉན་པ་པོ་རྣམས་བློ་རྣོ་དམ་ཆོས་མཁས།།
གངས་ཀྱི་འདབ་མར་སེང་གེ་དཀར་གནས་པས། །གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་གྲོས་དང་མདུན་མ་ཆེ།།
གངས་རིའི་མཐོང་ན་གནོད་སྦྱིན་གཉན་ཚགས་པས། །བན་བོན་རྣམས་ནི་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ།།

ལྷོ་དང་བྱང་ན་འབྲོང་དང་རྟ་གནས་པས། །ཤར་པོ་རྣམས་ནི་དཔའ་བརྟན་གྱད་དང་འདྲ།།

རི་མཐའ་རྣམས་ལ་སྟག་མའི་སྨན་གནས་པས། །བུད་མེད་རྣམས་ནི་དབྱིབས་ལེགས་མཛངས་ཤིང་འལ།།

སྨྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་ཁམས་གཞན་ལས་བོད་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེ།།

ཞེས། «ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་»དུ། (དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༩༨)བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ཚིགས་བཅད་དྲངས་པ། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་བཀོད་པའོ།།

བོད་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཁག་གཅིག

གོང་དུ་དྲངས་པའི་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེ་བ་དག་ལ་བརྟགས་ན། ཏུ་ཧོང་བྲག་ཕུག་ནས་ཐོན་པའི་བོད་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་གསུམ་དང་། «སྦ་བཞེད་»ཀྱི་མ་གཞུང་ཙམ་ལས། གཞན་རྣམས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དང་། ལྷག་པར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་སུ་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་གནས་ཡོད། ཏུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་རྣམས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་དུ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མ་གཟིགས་གོང་། མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་རང་ཅག་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་སུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་མེད་པས། བོད་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་བ་གལ་ཆེན་དང་དེ་དག་གི་ལོ་ཚིགས། དེ་བཞིན་དུ་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་དུས་ཚིགས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ། བོད་ཡིག་ནང་བཞུགས་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་ལོ་ཚིགས་མཐའ་ཆོད་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་མི་སྣང་བ་མ་ཟད། ནང་ཕན་ཚུན་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའང་མང་དག་ཅིག་ཐོན་སྣང་། མཐའ་ན་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོའང་རྩོད་གཞིར་ལུས་པ་སོགས་སུ་གྱུར་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཨིན་ཅིའི་གཏམ་དཔེར། "ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲིས།"ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། རང་ཅག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་རྩོམ་པ་པོ་ནི་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་ངེས་པས། གཞུང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་རྩལ་འདོན་དུ་མཛད་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། བོད་རང་གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་དམག་འཁྲུགས་སོགས། དེང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བྱུང་བར་གལ་ཆེར་བརྩི་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་དེ་ཙམ་དོ་ཁུར་མཛད་པ་མི་སྣང་ལ། ལྷག་པར་བོད་དུ་ནང་ཆོས་མ་དར་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཧ་ལམ་གཏིང་བརྗེས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་སོགས་

བྱུང་སྟངང་། དོན་དེ་དག་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ་མཁས་དབང་དག་འདྲན་ཚོས་འཛེལ་གྱིས་ཀྱང་། «རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་»འགོར།

རང་རེ་རྣམས་ལ་ཡང་སྔོན་གྱི་དུས་སྐ རྒྱལ་བློན་དེ་དག་གིས་ལོ་དང་ཟླ་བ་རེ་བཞིན་ཅི་མཛད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་རབས་ཤིན་ཏུརྒྱས་པ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཚག་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟ་སྡུག་དང་མའི་རྗེས་སུའབངས་གྱིན་འོག་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་བོད་ཁམས་སེལ་བྱར་འཛོར་ཏེ། རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་ས་ཡུལ་དུམར་སྤྱོས་པ་དང་། སྐོད་སྨད་ཀྱི་ཏོར་དམག་གི་འཛིགས་པ་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུབྱུང་བ་སོགས། ཁམས་ཀྱི་དར་རྒྱུ་སྐ་ཚོགས་བྱུང་བའི་བར་ལ་རྒྱལ་རབས་རྣམས་ཀྱང་རུ་མེད་དུཡལ་ཏེ། དུས་ཕྱིས་ཅ་ན་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ཕྲིན་ཅི་གནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ལས་ལྟག་མར་མ་ལུས་པ་འདི་ལྟར་ཐུབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ཆེས་མཐོན་ཅན་གྱི་བྱུང་བ་དབེར་ན། བོད་དམག་རྒྱ་གར་དུབྱེབས་ཏེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཀཱ་ཅྱ་ཀུབྗ་བརྙངས་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྲིད་སྐྱབས་བཙོན་དུ་བཟུགས་སྟེ། གོང་ཆེ་རྣམས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བོད་ཀྱི་འབངས་སུརྒྱུ་བ་དང་། བལ་ཡུལ་ནི་དེའི་གོང་སྟ་མོ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་ཁེག་ཏུཁྱགས་སྟེ་མི་རབས་གཅིག་ལྟག་ཙམ་དེ་སྐས་སྲབས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱང་བརྒལ་ནས་བོད་ཀྱི་དཔྱང་ཆེན་སྒེའམ་ས། གོང་མ་རང་ཡང་ལན་གཅིག་ཁྲི་ལས་ཕབ་པ་དེད། དེ་མཚུངས་བྱུགདང་ལི་ཡུལ་དང་ཡུན་ནན་སོགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུལོ་བརྒྱ་ཐུག་ལྟག་པར་གནས་པ་སོགས། བདེན་པ་ར་སྤྲོད་གཏོར་ནས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚ་ནས་བརྩོད་དུའཕང་བ་འདི་འདྲ་དག་ཀྱང་། ཐ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་དག་གི་ཁྲོད་ན་ཡང་ཁྲབ་བརྩལ་དུབྱགས་མོད་ཀྱི། རང་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ནི་ཐལ་ཚེར་རྒྱུལོངོད་མེད་ས་མཚམས་སུསྤེལས་ལ།[২০] ཞེས་ཡིད་སྐྱོ་བའི་སྤྱི་བཞི་བཀོད་འདུག་པ་ཐུགས་ཁག་མེད་པར་མཐོང་།

དེང་གི་དུས་སུ་ནི། ཏྲན་ཏོང་གི་ཡིག་རྟིང་རྣམས་ལ་ཕྱི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་དུ་མས་དཔྱད་ཞིབ་ཡུན་རིང་བྱས་ཟིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་རྟིང་། དཔེར་ན་ཐང་ཡི་གཏམས་རྟིང་སོགས་ལས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ ས་སྐོར་གཙང་ཐེབ་ཀྱི་ཆ་རྐས་བརྩོད་དུའཕང་བ་འདི་འདྲ་དག་ཀྱང་། ཐ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་དག་གི་ཁྲོད་ན་ཡང་ཁྲབ་བརྩལ་དུབྱགས་མོད་ཀྱི། རང་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ནི་ཐལ་ཚེར་རྒྱུལོངོད་མེད་ས་མཚམས་སུསྤེལས་ལ།[২০] ཞེས་ཡིད་སྐྱོ་བའི་སྤྱི་བཞི་བཀོད་འདུག་པ་ཐུགས་ཁག་མེད་པར་མཐོང་།

དེང་གི་དུས་སུ་ནི། ཏྲན་ཏོང་གི་ཡིག་རྟིང་རྣམས་ལ་ཕྱི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་དུ་མས་དཔྱད་ཞིབ་ཡུན་རིང་བྱས་ཟིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་རྟིང་། དཔེར་ན་ཐང་ཡི་གཏམས་རྟིང་སོགས་ལས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ ས་སྐོར་གཙང་ཐེབ་ཀྱི་ཆ་རྐས་བརྩོད་དུའཕང་བ་འདི་འདྲ་དག་ཀྱང་། ཐ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་དག་གི་ཁྲོད་ན་ཡང་ཁྲབ་བརྩལ་དུབྱགས་མོད་ཀྱི། རང་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ནི་ཐལ་ཚེར་རྒྱུལོངོད་མེད་ས་མཚམས་སུསྤེལས་ལ།[২০] ཞེས་ཡིད་སྐྱོ་བའི་སྤྱི་བཞི་བཀོད་འདུག་པ་ཐུགས་ཁག་མེད་པར་མཐོང་།

«ལྡེ་འུ་ཆོས་འབྱུང་»དཔར་དུ་སྐྲུན་པའི་གོ་སྐབས་འདི་བཟུང་སྟེ། དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཕྱི་མིའི་མཁས་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲི་ལོའི་ལོ་ཚིགས། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་ནས་བརྩིས་པ་ཁག་གཅིག་རེའུ་མིག་དང་། ལྷག་པར་བོད་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་གི་བྱུང་བ་ཆེ་ཁག་གི་ལོ་དུས་རྣམས་ཀྱང་འགོད་པར་བྱའོ།།

བོད་ཀྱི་བཙན་པོ། ཁྲི་ལོ།[22]	རྒྱའི་རྒྱལ་པོ། ཁྲི་ལོ།
ཁྲི་སྲོང་བཙན། (༦༡༨-༦༩༡)	ཐང་རྒྱལ་ཀའུ་ཙུ། (༦༡༨-༦༢༦)
སྲས་གུང་སྲོང་གུང་བཙན།[23] (༦༩༡-༦༩༦)	ཐའི་ཛུང་། (༦༢༦-༦༩༩)
ཁྲི་སྲོང་བཙན། (༦༩༦-༦༩༩)	
མང་སྲོང་མང་བཙན། (༦༩༩-༦༧༧)	ཀའུ་ཛུང་། (༦༩༩-༦༨༣)
ཁྲི་འདུས་སྲོང་།[24] (༦༧༧-༧༠༩)	ཆུང་ཛུང་། (༦༨༩-)
ལྷ་བལ་པོ། (༧༠༩-༧༠༥)	ཛུ་ཛུང་། (༦༨༩-༦༩༠)
ཁྲི་མ་ལོད། (༧༠༥-༧༡༢)	བཙུན་མོ་འུ་ཛི་ཐེན། (༦༩༠-༧༠༥)
	ཆུང་ཛུང་། (༧༠༥-༧༡༠)
ཁྲི་སྡེ་གཙུག་ལྡན། (མེས་ཨག་ཚོམས།) (༧༡༢-༧༥༥)	ཉེན་ཛུང་། (༧༡༢-༧༥༦)
ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཙན། (༧༥༦-༧༩༧)	སུ་ཛུང་། (༧༥༦-༧༦༢)
	ཐའི་ཛུང་། (༧༦༢-༧༧༩)
	དིང་ཛུང་། (༧༧༩-༨༠༥)
མུ་ནེ་བཙན་པོ། (༧༩༧-༧༩༩)	ཤུན་ཛུང་། (༨༠༥-)
ཁྲི་སྡེ་སྲོང་བཙན།(སེ་ན་ལེགས་འཇིང།)(༧༩༩-༨༡༥)	ཧུན་ཛུང་། (༨༠༥-༨༢༠)
ཁྲི་གཙུག་སྡེ་བཙན། ཁྲི་རལ། (༨༡༥-༨༣༨)	མུ་ཛུང་། (༨༢༠-༨༢༩)
	འུ་ཛུང་། (༨༢༧-༨༩༠)
ཁྲི་འུ་དུམ་བཙན། (གླང་དར།) (༨༣༨-༨༩༢)	ཝུ་ཛུང་། (༨༩༠-༨༩༦)

དེང་རབས་རང་རིགས་ལོ་རྒྱུས་སྦྱ་བ་མང་པོ་ཞེག་གི་ཐུན་མོང་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་གོང་དུ་བཀོད་པའི་ལོ་ཚིགས་དང་ཐུན་ཚའི་ཁྱད་བཅད་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་།[xv]

བོད་ཀྱི་བཅོན་པོ། ཁྲི་ལོ།	རྒྱའི་རྒྱལ་པོ། ཁྲི་ལོ།
ཁྲི་སྲོང་བཅོན། (৬২৫-৬৭৯)	ཐང་རྒྱལ་ཀའུ་ཙུ། (৬৸২-৬২৬)
སྣས་གྲུང་སྲོང་གྲུང་བཅོན། (৬৭৯-৬৭৬)	ཐའི་ཙུང་། (৬২৬-৬৭৫)
ཁྲི་སྲོང་བཅོན། (৬৭৬-৬৸০)	
མང་སྲོང་མང་བཅོན། (৬৸০-৬৶৬)	ཀཱའུ་ཙུང་། (৬৭৫-৬২২)
ཁྲི་འདུས་སྲོང་། (৬৶৬-৶০৭)	ཆུང་ཙུང་། (৬২৭-)
ལྷ་བལ་པོ། (৶০৭-৶০৸)	ཙུ་ཙུང་། (৬২৭-৬৫০)
ཁྲི་མ་ལོད། (৶০৸-৶৸২)	བཙན་མོ་ལུ་ཏོ་ཞེན། (৬৫০-৶০৸)
	ཆུང་ཙུང་། (৶০৸-৶৸০)
ཁྲི་སྡེ་གཙུག་ལྷན། (མེས་ཞག་ཚོམས།) (৶০৸-৶৸৭)	ཅེན་ཙུང་། (৶৸২-৶৸৬)
ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཅོན། (৶৸৭-৶৫৶)	སུ་ཙུང་། (৶৸৬-৶৶২)
	ཐའི་ཙུང་། (৶৶২-৶৶৫)
	དེང་ཙུང་། (৶৶৫-২০৸)
མུ་ཏེ་བཅོན་པོ། (৶৫৶-৶৫৫)	ཤྲན་ཙུང་། (২০৸-)
ཁྲི་སྡེ་སྲོང་བཅོན།(སེ་ན་ལེགས་འཛིང་)(৶৫৫-২৸৭)	རྒྱན་ཙུང་། (২০৸-২২০)
ཁྲི་གཙུག་སྡེ་བཅོན། ཁྲི་རལ།(২৸৭-২২৬)	མུ་ཙུང་། (২২০-২২৯)
	ལུ་ཙུང་། (২২৶-২৯০)
ཁྲི་ལུ་དུམ་བཅོན། (གླང་དར།) ২২৬-২৯৸	ཁུ་ཙུང་། (২৯০-২৯৬)

བོད་བཙན་བོའི་རྒྱལ་བརྒྱད་དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ། ལོ་རྒྱས་ནང་གལ་ཆེ་བའི་བྱང་བ་ཁག་གཅིག་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་དག་སོ་སོའི་ལོ་ཚིགས་བཀོད་ན། སྤྱི་ལོ་ ༨༠༤ དང་ ༨༠༥ གཉིས་སུ། སྲོང་བཙན་གྱི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཞོ་ཤ་ཁག་གཉིས་བཏང་བ་དེ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཚར་འགོད་པའི་ནང། བོད་ནས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཐོག་མ་ཡིན་པར་བཤད། གནམ་རི་སྲོང་བཙན་སྤྱི་ལོ་ ༨༡༤ ལ་འདས་པ་དང་། སྲས་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཁྲི་བཟང་བ་ནས་བོད་ཅས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་དབུ་རྒྱས་པ་དང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ནས་ཀྱང་དོ་སྣང་དང་ཤ་ཅས་འཛོག་བྱ་དགོས་པ་བྱུང། དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་འགོ་རྒྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀའོ་ཙུའི་སྲིར་འགོད། ༨༡༩ ལོར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་ཞོ་ཤ་རྒྱ་ནག་ལ་འབྱོར་བར་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་སར་རྒྱའི་ཞོ་ཤ་འབྱོར་བ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས། བོད་ཀྱི་ཞོ་ཤ་ཡང་མཉམ་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་བག་མར་སྤྲོང་མོད། རྒྱའི་རྒྱལ་པོས་དང་པོག་ལས་མ་ལེན་སྤྱབས། སྤྱི་ལོ་ ༨༡༣/༨༡༤ ལོར་སྲོང་བཙན་གྱིས་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐུ་ཡུས་ཏྲན་དང་། དེ་རྗེས་སུམ་པ་དང་རྒྱ་རོང་གི་བར་ན་གནས་པའི་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དང་། འཁྲང་དང་བོད་ཀྱི་བར་གནས་པའི་ཞོ་ལན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་དམག་གིས་བཅོམ། དེ་ནས་ ༨༡༤ སྤྱི་བླ་དགུ་པའི་ཚེས་ ༡༢ བོད་དམག་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཟུང་ཅེའུར་སྤྱིའང་དེ་བཅོམ་པ་སོགས་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱས་སུ་ཐོན།[২৬] ༨༩༠ ལོར་བྱོན་པ་མགར་སྟོང་བཙན་ཐང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སར་འབྱོར། ༨༩༡ ལོ་སྤྱི་བླ་གསུམ་པའི་ནང་ཀོང་ཇོ་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་ལ་ཚས། ༨༩༡/༢ ཡས་མས་སུ་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ་དེ་ཙོ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཞེངས།[২৭] སྤྱི་ལོ་ ༨༩༤ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་རྒྱལ་སྐྱ་ཅུ་ཀུང་བཟུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྲིད་སྐྱབ་བཙོན་དུ་བཟུག་པ་སོགས་བྱས། རྒྱ་གར་ལ་དམག་དྲངས་པ་དེའི་རྗེན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱའི་ཐང་སང་བྱ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཧར་ཤས་གུ་སངས་བཅིངས་ཏེ་དང་ཞབས་ཀྱི་ཤ་ཁ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བཏང་བ་སོགས་བྱས་པ་ལ། ཐང་རྒྱལ་པོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེར་ཤོད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧར་ཤས་གུ་སངས་ལ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞ

གུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་། བུ་སྟོན་གྱི་ལུགས་སུ་སྲོང་བཙན་ས་གླང་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། མེ་གླང་ལ་ཁྲིར་ཕེབས་པའི་ལུགས་གཉིས་དྲངས་ཏེ། རང་ལུགས་བུ་སྟོན་གྱི་ལུགས་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ཏེ། སྲོང་བཙན་གུང་ལོ་སོ་བཞིར་གཤེགས་པར་བཞེད་སྣང་།(ཚལ་པའི་«དེབ་དམར་»ཡང་འགོས་ལུགས་དང་མཐུན་ཏེ། སྲོང་བཙན་གྱ་གཉིས་ལ་གཤེགས་པར་བཤད། ཤོག ༣༦) ཕྱིས་ཀྱི་བོད་རིགས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་མང་པོས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་སྟེ། སྲོང་བཙན་གྱི་ཁྲུངས་ལོ་མེ་གླང་ ༦༡༧ ལ་བྱ་ཡི་འདུག་མོད།[༢༨] དེ་ནི་ད་དུང་དཔྱད་པའི་གནས་སུ་མཐོང་སྟེ། ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས། གཙོ་བོ་ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་དང་རྒྱའི་ཐང་ཡིག་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལས། ཡབ་གནམ་རི་བསྲོང་བཙན་དུག་གིས་བཀྲོངས་པའི་ལོ་དེ་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡང་ཏི་འདས་པའི་ཡས་མས་སུ་ཡིན་པ་དང་། ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀའུ་ཙུའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་ཡིན་ཚུལ་ཐོན་པ་དང་། ཡང་སྲོང་བཙན་གྱིས་རྒྱའི་སྲས་མོ་སློང་སྐབས་དང་ཐོག་རང་གི་སྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས། གནས་མང་པོ་ཞིག་གུང་བསྒྲིགས་ན། ས་གླང་། ༦༡༧/༦༡༨ དེ་སྲོང་བཙན་གྱི་ཁྲི་ལོར་བྱ་ཡི། འཁྲུངས་ལོར་མི་འཇོག་པས། བཙན་པོ་གུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཁྲིར་ཕེབས་པར་བྱས་ན་འཁྲུངས་ལོ་ནི། ཤིང་གླང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༦༠༩/༦༠༥ལོར་བྱ་དགོས་པར་མངོན་པས། བཙན་པོ་གཤེགས་དུས་གུང་ལོ་ཞེ་ལྔའམ་ཞེ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པར་འཇོག་དགོས་པ་སོགས་འདུག་པ་བརྟག[༢༩] ཕྱི་མིའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ངག་གཅིག་བསྒྲགས་སུ། སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀོང་ཇོ་དང་ཐོག་རང་གི་སྲས་གུང་སྲོང་གུང་བཙན་གྱི་མནའ་མར་སློངས་པ་དང་། སྲས་དེས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྔ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཀོང་ཇོ་བོད་དབུས་སུ་འབྱོར་དུས་སྲས་འདས་ཟིན་པས་བཙན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཙུན་མར་བཞེས་ཚུལ་དང་། སྲོང་བཙན་གྱིས་སླར་ཡང་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཚུལ་སོགས།[༣༠] རང་ཅག་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་དེ་ཙམ་གསལ་བར་མ་བྱུང་བའི་གནད་སྨྲ་བཞིན་པ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་།(«ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་།»ཤོག ༢༨༣དང་། «ཚལ་པའི་དེབ་དམར།»ཤོག ༣༦ «སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་།»ཤོག ༣༠༦ བཅས་སུ། སྲོང་བཙན་གྱི་སྲས་གུང་སྲོང་གིས་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བཟུང་བར་བཤད་པ་དེང་རབས་ཀྱི་ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བས་བཤད་པ་དང་མཐུན།)

སྤྱིར་དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁུངས་ལ། བྲིས་པའི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས། གནའ་ཛྲས་ཀྱི་དན་རྟགས་རྣམས་གཅིགས་ཆེ་བ་དང་། ཡིག་ཆ་ལའང་ཕྱིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས། ཇི་ཙམ་སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་གཅིགས་ཆེ་བ་དང་། ལྟག་པར་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཙམ་མིན་པར། ཡུལ་ལུང་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་བ་རྣམས་གུང་

བསྒྲིགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་ལོ་ཆོགས་རྣམས་གདེང་ཤེལ་བར་འཛོག་པ་སྤྱི་སྡོལ་ལྟ་བུ་ར་ཡུ་ར་ཡོད་བས། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱང་། བོད་ཡིག་ནང་ཡོད་བའི་ལོ་ཆོགས་རྣམས་ཤུ་རྒྱགས་ཀྱིས་འཛིན་བའི་ཤེན་མ་བྱས་ནས་ཕན་ཆེ་བར་མཐོང་།

ཆོས་རྒྱལ་སྲིད་བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་བོད་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་སའི་ཁྱོན་ཆེ་རྒྱང་རིའི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། མཁས་དབང་དག་འདྲུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས།

ཤར་དུམྱ་སའི་རྫོ་རིང་ལ་གསལ་བ་སྟེང་ཤྱའི་ལན་རོ་ཅེ་བའི་བར་དང་། ཡུན་ནན་གྱི་ཆ་ཕལ་ཆེར་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷོར་བལ་ཡུལ་དང་ཀི་ར་ཏུ་ཏའི་ཡུལ་གཉན་ཐྲག་པ་དང་། ཤྲུ་ཏུ་ཀྲི་མདའ་རིས་ཀྱིས་ཁོངས་ཡོངས་སུརྫོགས་པ་བློ་དགས་དགུག་དང་བཅས་པ། བྱང་དུལི་ཡུལ་མཐོང་ཁྲབ་སྟེ་ལྟ་སི་ཅ་སྐྱཡུགུང་དང་བཅས་དཔྱའིཕྱུངས་ཀྱི་ཡི་ཐའི་ཅོ།།[३१]

ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་རིང་། བློན་པོ་ཐོན་མིས་དེང་སྨྱོད་བཞིན་བའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་དེའི་བརྡ་སྤྱོད་ཀྱང་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཚབ་འབངས་སྤྱི་ལ་ཁྲབ་བའི་ཁྲིམས་གཞུང་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་ཚོང་འབྲེལ་ལ་ཅེ་བར་མཁོ་བའི་ཚད་གཞི་རྣམས་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དམག་སྡིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་གཏན་པོ་བཙུགས་པ་དང་། རྒྱ་བལ་སོགས་ཁྱིམ་མཆེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་བཙུགས་པ་སོགས་བྱུང་ལ། ལྷག་པར་བོད་འདི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་བའི་ནང། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་ཞེག་ཏུ་གྱུར་ཐུབ་པར་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས། སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མཛད་རྟེས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བརྩི་སྲོལ་དར་བ་ཞུ་མི་དགོས།

བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གཤེགས་རྗེས་མང་སྲོང་མང་བཙན་ཁྲིར་འཁོད་མོད།[३२] སྔ་ཕྱོད་ཚབ་སྲིད་ཤུགས་ཆེ་བ་བློན་པོ་མཁར་སྟོང་བཙན་གྱིས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱལ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མཁར་གྱི་བྱུས་རྩིས་དང་འབྲེན་ཐབས་ལ་ཡིད་སྨོན་བས་བློན་པོ་མཁར་གྱི་འདུ་བརྟན་ཡང་བཟོས་པ་དུས་ལྟ་ནའང་མཐོང་ཡོད་བར་བཤད་ལ། ཚལ་བའི་དེབ་དམར་དུ།(ཤོག་༡༨)རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཇྲང་གིས་རང་གི་ཚ་མོ་ཞེག་ཀྱང་མཁར་ལ་བཀ་མར་སྨྱད་བཞང་བཤད། ཀྲན་ཁོང་ཡིག་རྩིང་དུའང་སྤྱི་ལོ་ ༥༤༤ ནས་ ༥༨༣ བར་གྱི་མཁར་གྱི་མཛད་པ་མང་དག་ཅིག་ལགོད་པར་བརྟགས་ན། དེ་དུས་དབང་སྡིད་ཤུགས་ཆེ་བ་སྲའི་ལག་ཏུ་ཡོད་མེད་

རྟོགས་ནུས། རི་ལྟར་སོང་བཅོན་སྐམ་པོས་ཞང་ཞུང་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལྟར། བློན་པོ་མགར་གྱིས་འ་ཞ་བོད་ཀྱི་ཚབ་འོག་ཏུ་བསྡུས་དེ་གཉིས་ཀ་རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། གང་ལྟར་ཡང་བློན་པོ་མགར་གྱིས་སྐབས་སུ། སྤྱི་ལོ་ ༨༡ ཟེན་དུས། སྤུ་ལུར་དང་། ཤ་ཁན་གྱི་རྒྱལ་ཐུན་དང་། ཁམས་ཤར་གཡས་གཡོན་གྱི་སུ་ཁུལ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཚབ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀ་ར་ཀོ་རམ་གྱི་རི་བརྒྱད་པ་མིར་གྱི་རིར་མ་འགྲུར་བར་གྱི་སུ་ཁུལ་རྣམས། བོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བྱས་པ་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ལས་ཀྱང་ཐོན་སྣང་།[33] སྤྱི་ལོ་ ༨༨ ལོར་བློན་པོ་སྐུ་བཟེས་མགར་གྱིས་འ་ཞར་བཅོན་པོ་ཐ་མར་མཇལ། དེའི་ཕྱི་ལོར་མགར་འདས་པར་བཞད་པས། མགར་སྤྱི་ལོ་ ༨༨༧ ལོར་གཤེགས། དེའི་དགུན་ཐོག་དེ་ཀ་རང་ལ་བཅོན་པོ་ཁྲི་མང་སྲོང་ཡང་གཤེགས།[34]

མགར་སྟོང་བཅོན་འདས་རྗེ་ས་བོད་ཀྱི་ཚབ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ས་ཁུ ལ་ས་མཐར་གནས་པ་རྣམས། མགར་གྱི་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱང་ཞིང་། བཅོན་པོ་འདུས་སྲོང་ལོ་ན་ཤེན་ཏུ་ཚུང་བས་གནས་སྐབས་ཤེག་རིང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་ཙམ་མ་ཐོབ། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༨༡༠ དཔྱིད་ཀར་མགར་གྱི་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་ཁྲིད་དེ་བོད་དམག་ཀྱིས་དབུས་ཚེ་ཙམ་མ་ཐོབ། དབེན་ན་གུ་ཇིའི་གོང་ཁྲེར་གྱི་ལྷགས་རེ་བཤེ་གས་པ་དང་། རྒྱའི་དམག་མི་འི་བསྟི་གནས་ཀྱི་མཁར་སྟེ་བཞི་འང་བོད་པར་ཞོ་ར་བ་སོགས་བྱུང་། ལོ་འདིའི་དབྱར་ཐོག་ཏུ། རྒྱའི་གོང་མས་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིང་ཀེ་དང་གོ་ཞེ་ཐན་གཉིས་ལ་བཀའ་ཐབ་སྟེ་དམག་དཔུང་ཆེ་ཙམ་བཏང་སྟེ་ཀུ་ཚོན་ཡུལ་དུ་སྦྲེབས། རྒྱའི་དམག་མི་ཉི་ཁྲི་སྐོར་ཞིག་མཁལ་རྣམས་བསྡུད་ཅེ་ཤིང་གི་རྩ་བ་སྐོར་དུ་བཅུག་སྟེ་བཞག་ལ། དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིང་ཀེས་དམག་རྒྱང་ཧྲག་ཐོན་ཆེན་ཞིག་ཁྲིད་ཅེ་གང་མཇུག་སོང་སྟེ་བོད་དམག་ལ་གློ་བུར་དུ་ཆོལ་བས་བོད་དམག་ཆོ་གཅིག་ཆུ་ཁར་ཡོད་པ་ཞམ་བར་བྱས་མོད། བོད་དམག་བྱིངས་ནས་རྒྱའི་དམག་དཔོན་གོ་ཞེ་ཞན་ལ་དམག་དྲངས་པས། ཁོས་ཤིང་རྟ་བསྒོར་མེད་སྟུང་མ་ཐུབ་པར་མཁལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ་བྱས་དགོས་པ་སོགས་བྱུང་བས། མཐར་རྒྱའི་དམག་དཔོན་གཞན་ཧོར་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲིད་གཤེགས་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བྱས་མོད། བོད་དམག་བྱིངས་ནས་རྒྱའི་དམག་དཔོན་གོ་ཞེ་ཡན་ལ་དམག་དྲངས་པས། ཁོས་ཤིང་རྟ་བསྒོར་མེད་སྟུང་མ་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ་བྱས་དགོས་པ་སོགས་བྱུང་བས། མཐར་རྒྱའི་དམག་དཔོན་གཞན་ཧོར་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲིད་གཤེགས་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བྱས་མོད།[35] དུས་དེ་ནས་ལི་ཡུལ་དང་། འབྲུ་ཤ་སྤུ་གུ་སོགས་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱའི་སྟོབས་ཤུགས་ཅམས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྟོབས་ཤུགས་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་བྱུང་།

དེ་ལྟ་ནའང་རིམ་གྱིས་མགར་ཀྱི་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཅམས་བའི་འགོ་ཚུགས་ཀྱི། མགར་བཅོན་སྐས་ལི་ཡུལ་བཟུང་སྟེ་ཡོད་པ་རྒྱའི་དམག་ལ་ཤོར་བས། ༨༡༤ ལོར་བཅོན་པོ་འདུས་སྲོང་གིས་

མགར་བཙན་སྙ་ལ་སྲོག་གི་ཆད་པ་དབབས། མགར་ཁྲ་གུ་ཡང་དགྲའི་ལག་འོག་ཏུ་ཤོར། རྒྱ་ལ་དགྲ་ལན་དུ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་དམག་དྲངས་ཏེ། ༦༩༦ ལོར་རྒྱའི་ས་གནས་སུ་ལོ་ཧན་ཞེས་པར་འཐབ་ཏེ་རྒྱའི་དམག་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བ་བསད་པ་ལ་གནས་དེར་སྟག་ལ་རྒྱ་དུ་ར་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་རྒྱའི་ས་མཚམས་སུ་དམག་བསྒྲིག་དང་བཅས་གནས་བཞིན་པར། རྒྱའི་རྒྱལ་མོ་འུ་ཛི་ཐན་གྱིས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དང་ནང་བགྲོས་བྱས་ཏེ་དམག་བཅད་ཀྱི་ཞི་བསྒྲིགས་བྱས་པས། མགར་དམག་མི་དང་བཅས་པ་གནས་སྐབས་མཁོ་མེད་ལྟ་བུར་ལུས། བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་གིས་མགར་གྱི་ནང་མི་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རི་དྭགས་བཤོར་བར་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་དྲངས་ཏེ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་སྡེབས་གཅིག་ཏུ་དམར་བསད་བཏང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་དང་སྤུན་ཆུང་བ་གཉིས་བཙན་པོས་བཀས་བཀུགས་ཀྱང་མ་ཕྱིན་པར། བཙན་པོས་དམག་དྲངས་པས། མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བཙན་པོ་ལ་ངོ་ལོག་པ་མ་བཟོད་ནས་ ༦༩༩ ལོར་རང་སྲོག་བཅད་ཅིང་། སྤུན་ཆུང་བས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གི་བུ་རྗེས་འབྲང་འ་ཞའི་ཁྱིམ་ཚང་སྟོང་ཕྲག་བདུན་བརྒལ་བ་ཁྲིད་དེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བྲོས་ཏེ་སྐྱབས་བཅོལ་བ་སོགས་བྱུང་།[३८] དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མགར་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བྱེད་པའི་མཚམས་ཆད། གང་ལྟར་ཡང་བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན་དང་དེའི་སྲས་ཁྲི་འབྲིང་དང་། མགར་བཙན་སྙ་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བློན་པོ་མཛད་པའི་རིང་། ལོ་ངོ་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་བོད་འདི་དམག་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས། རྒྱ་ནག་དང་ཐེངས་མང་པོར་དམག་འཐབ་བྱས་མོད། ཕལ་ཆེར་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བོད་དམག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་སོགས་བྱུང་བས། མགར་གྱི་གདུང་རིགས་རྣམས་ནས་བོད་བཙན་པོའི་དུས་སུ་བོད་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད།

བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་གིས་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་སྲས་རྣམས་བཏུལ་རྗེས། སྤྱི་ལོ་ ༧༠༠ ལོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་དམག་གི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་རྒྱའི་ས་ཁུལ་ཧོ་ཆོའུ་སོགས་བཅོམ། ༧༠༡ ལོར་རྒྱའི་གྲོང་ལན་ཆོའུ་ཡང་བཅོམ་ལ། དེའི་དབྱར་དུས་སུ་རྒྱའི་གྲོང་སུང་ཆོའུ་དང་ཏའོ་ཆོའུ་སོགས་ཀྱང་བཅོམ། ༧༠༣ ནས་ ༧༠༩ དགུན་དུས་སུ། བོད་ཀྱི་ཤར་ལྷོའི་ས་མཚམས་སུ་གཏོགས་པའི་འཇངས་ཀྱི་ཡུལ་ཆབ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། ༧༠༩ དགུན་དུས་སུ་མྱི་བའི་ཡུལ་ལན་ཆོའུའི་ས་ཁུལ་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུས་ལ། དེའི་དགུན་ཁ་དེ་རང་ལ་བཙན་པོ་གཤེགས། བཙན་པོ་འདས་རྗེས་ཁྲི་སུས་བཟུང་ལ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་འགྲན་རྩོད་བྱུང་མོད། དང་ཐོག་འདུས་སྲོང་གི་སྲས་ལྟ་བལ་པོ་ཁྲིར་སོན་ཀྱང་། མི་རིང་བར་བཙུན་མོ་ཁྲི་མ་ལོད་སྐུ་དབང་ཆེ་བས་བཙན་པོ་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་རྒྱལ་གཙུག་རུ་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཁྲིར་བཀོད། ཁོང་ཕྱིས་ཁྲི་སྡེ་གཙུག་ལྡན་ཏེ་མེས་ཨག་ཚོམས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དོན་ལ་སྤྱི་ལོ་ ༧༠༥ ནས་ ༧༡༢ བར་ལོ་བདུན་གྱི་

རིང་སྲིད་དབང་ཁྲི་མ་ལོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་དང་གྲུ་གུའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁག་གི་བར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་དགྲ་རྒྱ་ལ་འཐབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་བོད་དང་ཨ་རབ་ཁ་ལིབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བར་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་སོགས། ཨ་རབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་ཐོན་པར་བཤད།[३७] བཙན་པོ་ཟུར་པ་ལྷ་བལ་པོར་རྒྱའི་སྲས་མོ་ཞིག་བཙུན་མོར་ལྷ་སར་འབྱོར་བ་དེ་ཀོང་ཇོ་གཉིས་པའམ་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོར་གྲགས་པ་ཕྱིས་མེས་ཨག་ཚོམས་ཀྱི་བཙུན་མོར་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། དེའི་མཇུག་ཙམ་དུ་རྒྱའི་དམག་གིས་བོད་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བཏོར་བཅོམ་བྱུང་བར་དམག་ཐོག་ནས་དགྲ་ལན་མ་སློག དེ་ལྟ་ནའང་ཆད་པའི་ཚུལ་དུ་རྨ་ཆུའི་ནུབ་ཀྱི་ཁུག་པ་དགུ་བྱ་བའི་ས་ཁུལ་བོད་ལ་ཐོབ་པ་སོགས་བྱུང་།[३८]

རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལས་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་གཅིག་ནི། ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་ཕལ་ཆེར་ནང་། «ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་»དང་ཚལ་པའི་«དེབ་དམར་»དུ་བྱུང་བ་བཞིན། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་དང་ཐོག་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་གྱི་ཆེད་དུ་སློང་པར་གྲགས་མོད། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ ༧༡༠ ལོར་བོད་དུ་འབྱོར་དུས་ཡབ་མེས་ཨག་ཚོམ་ཉིད་དགུང་ལོ་བདུན་ཙམ་ལ་ཕེབས་པའི་བྱིས་པ་ཡིན་པས། རྒྱའི་སྲས་མོ་དེ་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱིས་རང་གི་སྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློང་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་། དེ་ལ་«བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བར།»ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་དང་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་བྱུང་བ་ཕན་ཚུན་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་དང་ཐོག་ནས་མེས་ཨག་ཚོམ་རང་གི་ཆེད་དུ་སློང་བ་ཡིན་པ་དང་། སྲས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློང་བ་ཕྱིས་ཡབ་ཀྱི་བཙུན་མོར་གྱུར་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ་དེ། ཕལ་ཆེར་ཡབ་སྲས་གོ་བཟློག་སྟེ་སྔར་ཡབ་འདུས་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱའི་སྲས་མོ་ཞིག་བཙུན་མོར་སློང་བ་དེ་དུས་རྒྱ་བོད་གཉིས་མཐུན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་མེད་སྟབས་མ་བྱུང་བ། ཕྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་དབར་མཐུན་འབྲེལ་ལེགས་སུ་ཕྱིན་སྐབས་ཐང་གི་སྲས་མོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བཙུན་མོར་འབྱོར་བ་ཡིན་ངེས་ཚུལ་སོགས་བཤད།[३९] དེ་ལྟ་ནའང་གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར། ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔྱད་ཞིབ་པ་རྣམས་ནི། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་དང་ཐོག་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་གཅེན་པོ་ལྟ་བལ་པོའི་ཆེད་དུ་སློང་བར་འདོད་པས། གནས་འདི་ད་དུང་དཔྱད་གཞིར་ལུས་པ་ཁོ་བོས་མཐོང་། གཞན་ཡང་རང་རེའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་གི་རྗེས་སུ་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་གཅེན་པོ་ལྟ་བལ་པོས་ཁྲི་ཁྲུགས་ཙམ་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཁྲི་མ་མོད་ཀྱིས་ཁྲི་ལས་ཕབ་ཚུལ་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་མི་ཐོན་མོད། ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་དུ། "སྤྲུལ་གྱི་ལོ་ ༧༠༥ ལ་བབས་སྟེ། བཙན་པོ་སྲས་རྒྱལ་གཙུག་རུ་དང་། ཕྱི་ཁྲི་མ་ལོད་དྲོན་ན་བཞུགས། ལྡེག་རེན་པ་མནོན་སྣང་གྲགས་དང་།

ཁེ་ཏྲད་མདོ་སྡེ་དང་། བོན་མོ་ན་ལ་ཅོར་ལྷེག་རེན་པ་ལ་སོགས་པ། ངོ་ལོག་པ་རྣམས་སྐྱོག་ཐོག་བཏང་། ཐོང་ལག་རང་དུ་རྒྱལ་པོའི་གཅེན་ལྟ་བལ་པོ་རྒྱལ་ས་ནས་ཐབ།"ཅེས་ལྟ་བལ་པོ་མེས་ཟག་ཚོམ་གྱི་གཅེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྒྱལ་ས་ནས་ཐབ་ཚུ་ལ་ཚོག་ཟིན་རང་ལས་གསལ་བར་བྱུང་བ་ལ་སྟོན་དུ་ མེད་པར་མཐོང་།

།།ལོར་ཁྲིད་མ་ལོད་འདས་རྗེས་མེས་ཟག་ཚོམས་གྱང་ལོ་བརྒྱད་དུ་སོན་པ་ཁྲིར་སྐྱེབས། བཙན་པོ་འདི་གྱང་ན་གཞོན་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཏུན་ཙང་ཁྲིར་སྐྱེབས་པ། རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཐབས་བྱུས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས། རིམ་གྱིས་མཁར་སྟེ་བཞིས་གཅོས་པའི་སྐར་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འོག་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་བོད་ལ་ཤོར་བ་རྣམས་དམག་ཐབས་ཀྱིས་ལེན་པའི་གྲབས་བྱས་པ་དང་། བོད་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐུ་རུ་ཟམ་པ་བཙུགས་པ་དང་། དེའི་ཁར་དམག་གིར་བཏུབ་པ་སོགས་ཀྱིས། གནས་སྐབས་ཤིག་རིང་རྒྱ་ནག་ཏུ་དབང་མཐུན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་དམན་པར་གྱུར། །།ལོར་བོད་དང་ཞང་རབ་དབར་དམག་གི་མཐུ ན་བསྟིགས་བྱས་ཏེ་ཐེ ར་ག་ན་(དེ་དཀྲ་སཾཝེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབས་ཙ་ཡི་ཀིས་ཏྲན་ནང་ཡོད་) བཅོམ་ཏེ་དེར་རང་ཁྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བཀོད་པ་སོགས་བྱུང་བས།[90] དབུས་ཞེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་དེ་ནུབ་ནས་ཟ་རབ་དང་། ཤར་ནས་རྒྱ་ནག ལྷོ་ནས་བོད་བཅས། དེའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཚན་རྫོན་སྐྱེབས་ཤུགས་འདྲན་བའི་རྩེད་རུ་ལྟ་བུར་བ་བྱུང་། །།ནས་ །།བར་སྐྱ་སྒྲ་རྒྱུ་ཁོང་ལོད་ཀྱིས་སྟེ་ཁྲིད་དེ་བོད་དམག་གིས་རྒྱའི་གྲོང་ཀན་ཆོའུ་བཅོམ་ལ། ལོ་དེའི་སྐྱོན་མཚམས་སུ་བཙན་པོ་མེས་ཟག་ཚོམས་ཉིད་འཁོད་ཁེབས་ཏེ་རྒྱ་ལ་དམག་འདྲེན་པར་ཆས། སྐྱ་སྒྲ་རྒྱུ་ཁོང་ལོད་དང་མང་པོ་རྗེ་གཉིས་ནས་བོད་དམག་གི་སྟེ་ཁྲིད་དེ་རྒྱའི་གྲོང་ཀུ་ཆོའུ་བཅོམ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སུ་ཅོའུ་དང་། ལི་འང་ཅོའུ་བཅོམ་ཞིང་། ཅོག་རོ་མང་པོ་རྗེས་དམག་སྟེ་ཞིག་ཁྲིད་དེ་ནུབ་ཏུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཀུ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་བརྐོལ་བ་སོགས་བྱུང་། དེ་རྗེས་ །།ལོར་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཞི་བསྟིགས་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པས་གནས་སྐབས་དམག་འཁྲུགས་མཚམས་ཚད་པ་བྱུང་། །།ལོར་ཞ་རབ་དང་ཏུ་ཀའི་ཚ་ཁ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དྲང་དུ་སྐྱེབས་ཤིང་། །།ལོར་བོད་ཀྱི་སྐས་མོ་སྐྱོལ་མ་ལོད་ཏུ་རྒྱ་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་བཀ་མར་བཏང་བས་བོད་དང་ཏུ་རྒྱ་ཀའི་འབྲེལ་བ་དམ་དུ་སོང་།[91] མཐར་སྐྱེ་ལོ་ །།ལོར། བོད་དུ་བློན་པོ་འབལ་སྐྱེས་བཟང་དང་གྲང་མྱེས་གཟིགས་ཀྱིས་སྐྱ་དངས་བའི་ཕྱིན་ལོག་བྱུང་བར་བཙན་པོ་མེས་ཟག་ཚོམས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་བཏང་། ཕྱི་ལོ་ །།ལོར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཁྲིད་ཀྱི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་ཆེ་ཤོས

པ་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་ ༧༥༨ ལ་ཕྱིས་ཆོས་རྒྱལ་མེད་དབོན་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གཉིས་པ་ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཙན་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་དེར་བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་གན་འཇག་དང་། ཝ་ཁན། ཤུག་ནན་སོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོར་གུས་བཀུར་ཞུ་བར་ཕོ་ཉ་ལྟ་སར་འབྱོར། བོད་ནས་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་བཙན་པོའི་ཕོ་ཉ་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས། བོད་ཀྱིས་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་སྟོབས་ཤུགས་སླར་ཡང་སྤེལ་བའི་གཞི་བཏིང་པ་སོགས་བྱུང་། ལོ་དེའི་སྟོན་མཚམས་ནས་བོད་དམག་གིས་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་། རྒྱ་ནག་ནུབ་བྱང་ཁུལ་དུ་ས་གྲོང་མང་པོ་བཟུང་ཞིང་། སྔར་གྱི་རྨ་ཆུའི་འགྲམ་དུ་བཏབ་པའི་དམར་སྒར་ཡང་སླར་དུ་བཙུགས་པ་དང་། ༧༥༧ ལོར་བོད་དམག་དང་བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་མི་ཉག་དང་། ཐུའུ་ཡུན་སོགས་བསྡེབས་ཏེ་རྒྱའི་གྲོང་ཤི་ཕིང་བཟུང་། མཐར་སྤྱི་ལོ་ ༧༥༣ དགུན་དུས་སུ་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་རང་དུ་བོད་དམག་འབྱོར་ཏེ་རྒྱའི་གོང་མ་བྲོས་དགོས་པ་བྱུང་། དེང་ཟ་འོག་དར་ལམ་(*Silk Road*)དུ་གྲགས་པའི་ས་ཁུལ་དང་གྲོང་རྣམས་མང་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཤོར་ཏེ། རྒྱ་ནག་དང་དེའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའང་བོད་ས་བརྒྱུད་ནས་བགྲོད་དགོས་པ་ཆགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱའི་གྲོང་ཀན་ཆོའུ་དང་། སུ་ཅོའུ་བོད་པའི་ལག་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་། ལོ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཀུ་ཅོའུ་ཡང་བོད་ལག་ཏུ་ཤོར། ༧༥༡ ལོར་ཏུན་ཧོང་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་ཤའུ་ཇང་ཡང་བོད་པས་བླངས། ༧༥༣ ལོར་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཆིང་ཤུའི་དམག་བདུམ་གྱི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་ལས་རེ་ཞིག་དམག་མཚམས་ཆད་པ་བྱུང་། མཐར་ ༧༥༧ ལོར་ཏུན་ཧོང་ཡང་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སོང་། ཏུན་ཧོང་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱའི་ས་ཁུལ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་མ་ལོངས་ཙམ་གནས་པར་བཤད། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་དུ་ཕྱི་མི་ཞིབ་འཇུག་པ་འགས། ཏུན་ཧོང་བྲག་ཕུག་ནས། ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་རྙེད་པའི་ནང་དུ་བོད་ཡིག་གི་དུམ་བུ་ཡང་མང་ཙམ་ཞིག་ཐོན་པའང་། ཏུན་ཧོང་གི་ས་ཁུལ་རྣམས་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་དན་རྟགས་གསལ་པོར་གྲུབ།[༩༣] ༧༥༨ ལོར་བོད་དམག་གིས་ཡན་ཅོའུའི་གྲོང་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་ལྕགས་རིའི་བྱང་ཕྱོགས་མ་ཟིན་མཚམས་ཀྱི་བར་དུ་བོད་དམག་སླེབས་པ་སོགས་བྱུང་། དེ་ནས་བོད་དམག་རྣམས་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡའི་ནང་གར་ལོག་དང་དཔུང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཡུ་གུར་ལ་དམག་དྲངས་པས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། མཐར་སྤྱི་ལོ་ ༧༩༩ མ་ཟིན་གོང་ལི་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བོད་ཀྱིས་བཟུང་ཐུབ་པ་བྱུང་བས།[༩༩] དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་ཡུན་རིང་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་བོད་ཀྱིས་ལི་ཡུལ་དང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་བཟུང་བའི་འགོ་ཚུགས། ཚལ་པའི་དེབ་དམར་དུ། "དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་ཚིགས་མི་ཉག་ཧ་ལ་ཤན་དུ་བྱས་

ཤིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཚོགས་ནི། ནུབ་ཏུ་ལན་ཙུ། ཤེ་རིལྱ ཁེན་རེལྱ རོའི་རེལྱ ཤར་དུ་ཤིང་ཀུན། ཡོ་རྒྱ་ཤིང་རེལ་དང་། ཀྱང་ནམ་གྱི་བར། བྱང་གི་མན་ས་ཆ་ནས། ཀའི་ཏུ་རུའི་ཡོ་ནུབ་ཀྱི་བར་དང་། རྨའ་རྒྱའི་བྱང་ཕྱོགས་ཐན་ཆད་བོད་ཀྱི་ས་བྱས།”[ཅ༤] ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས།

ཚོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༧༨༤ ལོར་ནང་བསྟན་དེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་སུ་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་། ༧༨༧ ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཨོ་དཀྱི་པུ་དེར་དབེ་བྲངས་ཏེ་དགོན་སྡེ་ཚེན་པོ་བསམ་ཡས་ཀྱི་གཞི་བཏེངས་ཏེ་ ༧༤༠ ཡས་མས་སུ་གྲུ་བ་བར་མཛད།[ཅ༧] ལེགས་སྦྱར་ནས་ནང་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་ཚུགས་པ་བྱུང་བས། བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་ཀྱི་གསུང་རབ་མང་དག་ཅིག་བཙན་པོ་དེའི་རིང་ལ་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་བྱུང་བ་ལྟར་ན། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་«རྫོ་རྗེ་གཅོད་པའི་»འགྲེལ་པ་དང་། ཚད་མའི་གཞུང་«ཐཀ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་མདོ་བཏུས་པ་»སོགས་རང་གཞུང་ཡང་བརྒྱམས་པ་དང་། ཡང་སྔོ་སྲིད་ཀྱིས་སྒྲུན་གྱི་ཁོག་བུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར།[ཅ༨] གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལའང་བོད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་རྒྱ་གར་དང་། ཅ་ཅེ། རྒྱ་ནག ཀ་ཤེག དྲུག དོལ་པོ། བལ་པོ་བཅས་ནས་སྒྲུབ་པ་མ་ཁས་པ་གད་དུངས་ཀྱི། ཕན་རྒྱུན་བགྱི་གླེང་བགྱིས་གསོ་རིག་གི་དབེ་ཚན་སུམ་རྒྱོར་ཞིག་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཀྱིས། བོད་དུ་ཚོས་དང་ཅེས་མཐོའི་རིག་གནས་རྣམས་ཆུ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་པར་མཛད་ཡོད།

བཙན་པོས་ཚོས་བོན་གཉིས་ལས་ནང་ཚོས་ལ་དམིགས་བསལ་རྩིས་མཐོར་གནང་བས། བཙན་པོ་རང་གི་ནང་མི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱོན་པོའི་ནང་དུའང་ཡིད་མ་ཆོམ་པར་བྱེད་པའང་བྱུང་ལ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་མ་གཤེགས་གོང་ ༧༩༧ ལོར་བཙན་པོ་རང་ཉིད་ནས་སྲས་སུ་ཅེ་བཙན་པོ་ཁྲི་བཅོད་མོད། ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་རྗེས་སྲས་གཤེགས་པས། སྲས་གཞན་སེ་ན་ལེགས་འཛིང་ངམ་མཚན་གཞན་ཁྲི་སྟེ་སྲོང་བཙན་ཁྲིར་བཅོད་ཅིང་། མི་རིང་བར་རྗེ་ཉིད་གཤེགས། སེ་ན་ལེགས་འཛིང་གི་དུས་སུ་དབུས་ཞེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་དང་ཞ་རབ་དབར་དམག་འཐབ་བྱུ ང་བའི་འགོ་རུ གས་པ་ཞ་རབ་ཀྱི་ཡི གཱ་ཚའི་ནང་དུ་ཕོན་པར་བཤད།[ཅ༩] བཙན་པོ་དེའི་རིང་སྐྱི་ལོ་ ༨༡༣ སོན་དུས་འུ་ལན་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་དམག་གིས་རྒྱ་ཧུ་རང་ཟམ་པ་གཙུགས་ཟིན་པར་བཤད་པས། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱའི་གོང་མང་པོ་བོད་དམག་གིས་འཛིགས་པའི་འོག་ཏུ་གནས་དགོས་པ་བྱུང་། བཙན་པོ་དེ་རང་གི་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་ཚེས་ལ་དད་ཆེ་བས། རང་གི་བློན་པོ་གཅོ་བོ་ཡང་ནང་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བགོད་པ་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་ནས་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ནི། བཙན་པོ་དེའི་

རིང«དཀར་ཆགས་འཕང་ཐང་མ»དང་། «བྱེ་བག་རྐོག་བྱེད་ཆེན་མོ»དང་། «སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས»སོགས་བསྒྲིགས་ཏེ། སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་དང་པོ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་ནང་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་བསྒྱུར་བའི་ཚད་གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན།[୭୮]

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥ ལ། ཚོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གསུམ་པ། ཁྲི་སྲེ་གཙུག་ལྷན་ནམ་མྱེས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་དུ་གྲགས་པ་ཁྲིར་ཕེབས། ཁོང་ནི་སེ་ན་ལེགས་འཛིང་ལ་སྲས་ལྷ་ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན། བཙན་པོ་དེའི་རིང་ཡུག་གི་ཡུལ་སྐོབས་ཤུགས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བོད་དང་ཡུག་དབར་དམག་འཐབ་བྱུང་མོད། རིམ་པས་བོད་དང་ཡུག་བར་ཞི་བསྒྲིགས་བྱུང་ལ། ལྷག་པར་ ༡༩༡ ལོར་བོད་དང་རྒྱ་དབར་ཞི་བསྒྲིག་གི་གློས་ཡིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁོ་ན་བོད་དུ་ཆས་ཏེ། མཐར་གཏན་འབེབས་བྱུང་བའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་རྣོ་རིང་ལ་ཡི་གེ་བཀོད་དེ། གཅིག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤལ་ལྟ་བུ་དང་། གཅིག་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁྲབ་ཟབ། གཅིག་ཀན་སུར་བོད་རྒྱ་གཞིས་ཀྱི་ས་མཚམས་བཅས་སུ་བཙུགས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་རིང་རྒྱ་བོད་གཞིས་ཀྱི་དབར་དམག་འཐབ་རྒྱ་ན་ཆད་དེ་ཕན་ཚུན་ཞི་བ་བྱུང་། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་རིང་ལ་སྤར་ཁྲི་སྲིང་གི་སྐབས་ལྟར། དམ་ཆོས་སྤྱིར་བའི་ལས་དོན་ཆེ་ཆེར་སྤེལ། བཙན་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་། ནང་བློན་བཅུ་ཁ་དཔལ་ཡོན་ཡང་སྐུ་དབང་བཙན་པ་སོགས་ཀྱིས། དགོན་སྡེ་མང་པོ་བཏབ་པ་དང་། དེ་དག་འཚོ་གནས་སུ་ཚོས་གཞི་མང་པོ་ཕུལ་བ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་ཕོན་ཆེན་པོ་ཚོས་སྡེ་སྐྱོང་བར་བཏང་བས། རིམ་པས་བློན་པོའི་ནང་བཙན་པོར་མི་དགའ་བའི་ཚོར་བ་འཕེལ། བློན་པོ་བྱན་ཁ་དཔལ་ཡོན་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་མཐུན་འདྲུག་ཡོད་ཚུལ་ཀྱི་གཏམ་བན་སྦེལ་ཏེ་གནས་ནས་དབྱུས་དགོས་པ་བྱུང་ལ། མཐར་བྱན་ཁ་དཔལ་ཡོན་བསད། རིམ་པས་ཚབ་སྡིད་གྲང་དར་འུ་དུམ་གྱིས་འཕྲོགས་ཤིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་ཉིད་ཀྱང་བཀྲེས་པ་སོགས་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨ ལ་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་ཁྲིར་སྐྱེས། དར་མས་སྤར་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་ཚོས་གཞི་རྣམས་རྒྱུན་བཅད། དམ་ཆོས་འགྱུར་བའི་ལོ་ཙྪའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་མཚམས་བཅད། རལ་པ་ཅན་གྱིས་བཞེངས་ཏེ་གླུ་བ་བའི་གཏུགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་བཙུག་པར་སྐོང་བར་ཡུས་པ་སོགས་བྱུང་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཉི་དྲགས་བཞོར་བ་དང་། ཆང་འཐུང་བ་སོགས་ལ་དགའ་ཚུལ་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་ཡང་ཐོན།[୭୯] གང་ལྟར་ཡང་བཙན་པོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་མི་དགའ་བ་ཤིན་ཏུམང་པོ་བྱུང་བས། མཐར་ ༨༡ ལོར་ལྷ་ལྷུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཙན་པོ་བཀྲོངས། དཔལ་རྡོར་དེ་བསམ་ཡས་ཀྱི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་པར་བཞད། བཙན་པོ་དར་མ་འདས་རྗེས་ཁྲི་སྲས་འཛིན་ལ་

རྩོད་པ་བྱུང་། དར་མའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བར་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས་ཡོད་པ་བྱིས་པ་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན་མོད། བཙུན་མོ་ཆེ་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་བྱིས་པ་ཞིག་བཙས་ཚུལ་ཟོལ་གྱིས་སྨྲས་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ཁྱེར་ཡོང་བ་སོགས་བྱུང་། བཙུན་མོ་ཆེ་བ་དེ་དབང་བཙན་པས་བློན་པོ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་བུ་ཡུམ་བསྟན་ཁྲི་འཛིན་ལ་ཁས་བླངས་མོད། བཙུན་མོ་ཆུང་བའི་སྲས་འོད་སྲུང་གི་ཕྱོགས་ལའང་མོའི་གཉེན་གྲས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐོར་ཡོད་པས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྱེས།

དེ་ལྟར་དབུས་སུ་ཁྲི་སུས་བཟུང་མ་བཟུང་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ། སྨད་དུ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བློན་གུང་བཞེར་དང་། བྱི་བྱི་གཉིས་དབར་ནང་འཁྲུགས་བྱུང་སྟེ་མཐར་རྨ་ཆུའི་ཁར་བློན་གུང་བཞེར་གྱིས་བྱི་བྱིའི་དམག་རྣམས་ཕམ་པར་བྱས་པ་སོགས་བྱུང་།[47] རིམ་པས་རྒྱའི་ས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁར་དང་གྲོང་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ལ་ཤོར། དེ་བཞིན་དུ་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པས་ཤོར་བ་དང་། ལི་ཡུལ་ཡང་ ༤༥༡ ལོར་བོད་འོག་ནས་རང་དབང་ཐོབ། ༤༦༦ ལོར་བློན་གུང་བཞེར་ཡང་དགྲས་བཟུང་སྟེ་སྐེ་བཅད་ནས་མགོ་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་བཏང་པ་སོགས་བྱུང་།[48] གང་ལྟར་ཡང་བོད་བཙན་པོའི་གདུང་རིགས་ནང་བོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཙན་པོར་འོས་མི་འོས་ལ་བློ་མཐུན་མ་བྱུང་བས། གདུང་རིགས་རྣམས་ལས་ཡུམ་བརྟེན་གྱི་བརྒྱུད་པས་དབུས་ཀྱི་ས་ཁུལ་བཟུང་། མངའ་བདག་འོད་སྲུང་གི་སྲས་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་སྲས་གཉིས་སྟོད་དུ་ཆས་ཤིང་། ཆེ་བ་སྐྱིད་སྡེ་ཉི་མ་མགོན་གྱིས་མངའ་རིས་དང་། ཆུང་བ་བཀྲིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གྱིས་ལ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་བཟུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འོད་སྲུང་གི་གདུང་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱིས། བོད་སིལ་བུར་གྱུར་ཏེ་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་རྫོགས་པ་བྱུང་ངོ།།

དེ་ཡང་རགས་རྩིས་ཀྱིས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཧར་ཤ་བརྡ་ན་དང་། རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཛུང་། རྒྱའི་བླ་མ་ཐང་སང་ཚང་། ཨ་རབ་ཀྱི་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་མོཧ་མད། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དང་དུས་མཚུངས། བོད་ཀྱི་ཁྲི་སྡེ་གཙུག་ལྡན་མེས་ཨག་ཚོམས་ནི། རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཧེན་ཛུང་དང་། སྤྱོད་འཇུག་མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་བཅས་དུས་མཚུངས། ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཙན་ནི། རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཛུང་ནས་དིང་ཛུང་བར་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་པ་ལའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་པོ་གོ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་གརྦྷ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལ་བཅས་དང་དུས་མཚུངས། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ནི། རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་མུ་ཛུང་དང་འུ་ཛུང་གཉིས། རྒྱ་

གར་པ་ལའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་གསུམ་པ་དེ་བ་པ་ལ་བཅས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་འཇོག

མཐའ་དོན།

སྤྱིར་ཁོ་བོ་རང་ཉིདལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ལ་སྦྱངས་སྤོབ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། གཞོན་དུས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སྦྱང་པའི་ཞར་ལ། བོད་ཨིན་གཉིས་ཀའི་ནང་ཡོད་པའི་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཀློག་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་སྔོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་། གཞན་ཡང་ཟ་འོག་དར་ལམ་ཏེ་དེང་དབུས་ཨེ་ཤི་ཡར་གྲགས་ཤིང་། སྔ་དུས་ཀྱི་ལི་ཡུལ་དང་། ཏུ་རུ་ཀའམ་གྲུ་གུའི་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱའི་བླ་མ་ཐང་སང་ཚང་དང་། ཧྭ་ཞེན། ཨི་ཅིང་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་དང་། ལྷག་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་«གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་»སོགས།[५३] གང་ཐུབ་རྒྱུན་དུ་བཀླགས་ཏེ་རྒྱུས་ཡོད་པར་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་དང་གནའ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཀློག་སྐབས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་སྣ་དང་བྱུང་བ་ཆེ་ཁག་གི་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ཕན་ཚུན་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བརྟག་པའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་སྔ་ཙམ་ནས་ཆགས་ཡོད་པས། འདིར་དེང་རབས་བོད་ཡིག་ནང་གཙོ་བོར་ཀློག་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ཡིག་ནང་གནའ་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལའང་ཅུང་ཟད་སྨན་སྲིད་སྙམ་ཏེ། དེང་རབས་ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྟོག་ཞིབ་གནང་བའི་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གི་ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་དང་། རྒྱའི་ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཏུ་རུ་ཀ་དང་། ཨ་རབ་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་བའི་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས། ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་ཕན་ཚུན་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གྲུབ་དོན་ལས་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཤིང་། དེ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཆེན་དག་དང་ཡང་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ཏེ་ཅུང་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་ཡོད་པ་མཁྱེན་འཚལ།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ངོ་སྤྲོད་དང་། བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཁག་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འབེལ་གཏམ་འདི་ཡང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་ཁོངས། «མཁས་པ་ལྡེའུའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་»དཔར་དུ་སྐྲུན་སྐབས་སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། གླང་རི་བ་ལྟ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ཆོས་ལ་བྲིས་པ་དགེའོ།།

སྔོན་གླིང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་མཚན།

༡ «མཁས་པ་ལྷེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།»གཙས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ། ༣ ཤོག ༥

༢ «དེབ་ཞེར་སྔོན་པོ།»སྨྲདཆ། དེབ། ཤོག ༡༠༥༣

༣ ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། «དེབ་ཞེར་དམར་པོ།»དེབ། ཤོག ༣༠

༤ གཞུང་དེ་གསུམ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་འབུམ། པོད་དང་པོར་བཞུགས།

༥ «སྦྲ་བཞེད།»དེབ། ཤོག ༤

༦ «བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ།»དེབ་ཤོག ༡༦༥ ཐེང་ ༥

༧ «གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཕང་།»དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་འབུམ། དེབ། ༣ ཤོག ༡༠༠"ཐང་ཡིག་སྡེ་ལྟར་གྲགས་པ་འདིའི་ཁྱིངས་རྣམས་ཆེ་གནའ་དུས་སུ་བྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆགས་ལ། འོན་ཀྱང་ཚོགས་སྨྱོར་ཉེས་པ་དང་། བྲེན་འཚར་གྱི་རྫུན་ཡང་མང་དུ་བསྣོས་པས་ཡི་གར་འོང་བ་ཞིག་མི་འདུག་ནའང་། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་དེ་འདྲ་རྙེད་མ་གཏོགས་མགོ་ནས་མཇུག་གི་བར་རྫུན་ཚོག་གཅིག་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་རྣེད་དཀའ།"ཞེས་སོགས་བྱུང་།

༨ གཞུང་འདིའི་དོང་རབས་ཀྱི་དེབ་གཟུགས་སུ། ཤ་སའོང་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས། ༢༠༡༠ ལོར་དཔར་དུ་བསྒྲུན།

༩ གཞུང་འདིའི་མཇུག་བྱུང་དུ། ནེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྱར་བ་དང་། སྔོན་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་དུ་མ་དང་གུང་བསྡིགས་ནས་བརྩམས་པར་གསུངས་པས་ཆོས་འབྱུང་འདི་གཅིགས་ཆེན་པོར་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། གཞུང་འདི་ཆ་ཚང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཞེར་ལྔ་ཞེས་བའི་ནང་དུ་བཞུགས།

༡༠ «དེབ་ཞེར་དམར་པོ།»མི་རིགས་དབེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༽ ལོར་དཔར་དུ་བསྒྲུན།

༡༡ བྱ་སྐྱེའ་ཆོས་འབྱུང་འདི་གཞུང་སྔེ་འཛོམས་ཤིང་། ཕེན་འགྱུར་དུ་སྐྱ་ཙམ་ནས་ཐོན་ཟིན་པས་ཕྱི་མི་བོད་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་ཐུབ་ཡོད།

༡༢ «རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།»དེབ། ཤོག ༡༩༢

༡༣ «ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་།»དེབ། ཤོག ༥༠༽

༡༤ «དེབ་ཞེར་སྔོན་པོ་»ནི། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྐོང་དུ་ཕེན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་སྐབས། ཕྱི་མི་བོད་དང་ནང་དོན་རིག་པར་ཞིབ་མཛད་བྱེད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཆེས་སྤྱ་ནས་རྒྱས་ཤེས་ལེགས་པོ་ཆགས་ཡོད།

༡༥ བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་འདི་རྒྱས་ཤོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་འདི་དེབ་གཟུགས་སུགྱེས་ཤོས་ཀྱི་སྐོང་སྐྱད་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱ་བར་སྤྱ་ཙམ་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་བྱུང་།

༡༤ ཐུབ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འཕྲུང་དེ་ཞུ་དག་གཅིག་དེས་དང་། གཞུང་དུ་དབས་བའི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་རྣམས་གསལ་བོར་བཅུག་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ། བོད་ཀྱི་གཏུག་ལགས་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེང་༡༤ནང་དཔར་དུ་བསྒྲུན་ཅིན།

༡༥ དུས་རབས་ཀྱི་ཤུ་བའི་མན་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་སྟེ་འཛོམས་ཤིག་འབྱེ་གུང་སྒྲུབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་«བོད་བཙན་བོའི་རྒྱལ་རབས»ཀྱི་ལྟན་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་ལ་གཟིགས་འཚལ།

༡༠ དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱི་གསུང་འབྱམ། བོད་དང་པོ། ཤོག ༡༥༤

༡༡ རྒྱའི་ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཅིག་ཚེན་པོར་བྱ་དགོས་མོད། དེ་ལྟ་ན་འང་ཐང་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གིས་བོ་ཐང་རྒྱལ་པོའི་མཛད་རྟེས་རྣམས་ཕྱིས་ཤེས་རྟོགས་བོར་བའི་ཚེད་ཀྱི་གཏམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་ཡིགས་ཀྱི་སྒོན་ཐོན་དང་སྟོབས་ཤུགས་སོགས་ཧི་ལྟར་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། ཡིག་ཚ་དེ་དག་སྐབས་དེའི་ཐང་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལྟར་སྲིད་པའང་བོར་བའི་ཚེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཡིག། སྐབས་འགར་ལོ་རྒྱུས་ཟུང་ཁྲིག་བཞག་བྱེད་པ་དང་། ཐང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཀྱོང་གུན་ཞེའས་པའི་བྱང་བ་རྣམས་ཚེད་དུ་མ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དེས་པས། ཐང་ཡིག་ལས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་ཀློག་སྐབས་ཟུང་རྟོག་ཞིབ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།

༡༢ འདིར་འགོད་པའི་བོད་ཀྱི་བཙན་བོའི་ཁྲི་ལོ་རྩོམས། ཕྱི་མིའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྣུ་བའི་མཁས་པ་ཁྲིས་ཀོ་ཨེར་བེག་ཤིཕ་(Christopher, *The Tibetan empire in central Asia*) བྱ་བས་བརྩམས་ཤིང་། ༡༩༤༣ ལོར་དཔར་བཀྲབ་བའི་དེབ་«དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས»ཞེས་པ། ཤོག ༢༡༨ ནས་ ༢༡༩ བར། བོད་དང་། རྒྱ་ནག ཨ་རབ། ཤར་དུ་གུ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ཁན་ཚུན་གྱང་བསྡིགས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་། རྒྱལ་ཁང་གི་རྒྱལ་པོའི་མིང་རྟེམས་ནི། ཚལ་བའི་དེབ་དམར་དུ་བྱང་བ་ལྟར་བགོད། ཕྱི་མི་ཁྲིས་ཀོ་ཨེར་བེག་ཤིཕ(Christopher)འི་བོད་བཙན་བོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་འདི་བོད་ཡིག་ནང་བྱང་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་ཅན་རྟམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་དེས་པར་མཐོང་།

༡༣ «ལྷའི་ཆོས་འབྱུང་»དུ། ཤོག ༡༥༥ "བཙན་པོ་གུང་སྲོང་ནི། ཡབ་མ་འདས་པར་ཁོང་འདས་ཏེ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞེས། ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྟ།"ཞེས་བྱང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་འབྱུང་འདིར་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ལོ་དྲུག་བྱ་རྩ་གཉིས་བསྡུངས་པ་དང་། གུང་གྲངས་བརྒྱད་རྩ་བ་གཉིས་ལ་ཁ་ཤེས་བས་གསལ་པ། འགོས་ལོའི་«དེབ་སྔོན»ངང་མཐུན་མོད་འཐད་དཀའ།

༡༤ «ལྷའི་ཆོས་འབྱུང་»དུ། ཤོག ༡༥༥ "འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྣ་འཕྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་རིང་ལ། མ་བཟུམས་པ་ནས་ཡབ་མང་སྲོང་འདས། ཁྱེ་བ་ལོ་ལ་སྐྱགས་སུ་བཟུམས།"ཞེས་འདུས་སྲོང་མ་འབྱངས་གོང་ཡབ་མང་སྲོང་འདས་ཟེན་པར་བཤད་པས། ཕྱི་མི་དཔྱད་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། མང་སྲོང་འདས་རྣམས་ཡབ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཁྲི་སྐར་དུ་བཟུང་བར་བཤད་པ་བདེན་སྟང་།

༡༥ ཤྭ་ཆ་བོད་ཀྱི་གཏུག་ལགས་སྒོབ་གཉེར་ཁང་གི་རྒྱུ་རབས་དགེ་ཚུན་ཚུན་ཐུམས་པ་བསམ་གཏན་ལགས་སུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་ཆོག་ཁག་ལ་དོགས་དཔྱོད་ཞུན་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ།

༡༨ «དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཞོག་༡༡ནང་། ཀུན་ཅོང་ཡིག་རྙིང་དང་། རྒྱའི་ཐང་ཡིག་ལས་ཐྱང་བ་གྲུབ་བསྡིགས་ཏེ་བཀོད།

༡༧ རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་བའི་«རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་»ངང་། རྩེ་སྲིད་ཀྱི་«བོ་དཀར་»སོགས་སུ། ༥༡༦ ལོར་ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་བཞེངས་པར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱིས་ཐལ་ལ། «བཀའ་ཐང་སྲེ་ལྷར།»བོ་ཀྱ་མ་ལ་ཤྲི་ལར་དབེ་བློངས་ཏེ་ཇོ་ཁང་བཞེངས་པར་བཤད་པ། བི་ཀྱ་མ་ལའི་དགོན་པ་ནི་སྐྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་རྣ་རྒྱ་པ་ལས་བཏབ་ཐོར་ཐང་ཡིག་ལྟར་ཕྱིས་ཐལ་ལ། ཐང་ཡིག་ལས་བཏབ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཐོག་ཏུ་ཕྱི་འཆོལ་བས་ཆོར་བར་ཤེས་དགོས།

༢༨ «བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ།»སྟོད་ཆ། ཤོག ༨༠ ཕྲེང་ ༩ དང་། འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་གི་«བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས།»ཤོག ༡༨༧ ཕྲེང་ ༧

༢༩ ཞྭ་སྒབ་པའི་«བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་»སུ། ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གཤེགས་ལོ་ ༦༡༨ བཀོད་མོད། ཁུངས་གང་ལ་གཏུགས་དང་། ལོ་ཚིགས་དེ་གཏན་འབེབས་ཇི་ལྟར་བྱས་མིན་གང་ཡང་མ་བཤད། བོད་དུ་ཡིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ཐ་མ་ཏུགྷ་རི་ཆརྡ་སོན་ནས། «སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་བགྲེས་ལོས་ཇི་ཙམ་ཡིན་ནམ།»ཞེས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ནང་། «དེབ་སྔོན་»གྱིས་སྲོང་བཙན་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་བཞུགས་པ་དང་། ཡང་སྲོང་བཙན་འཁྲུངས་ལོ་ ༦༡༧ ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་བཏང་སྟེ། རང་ལུགས་ ༦༡༧ དེ་ཁྲིར་ཕེབས་པའི་ལོ་ར་བསྒྲུབས།

༣༠ དཔེར་ན། བྲན་ཊོན་ཊོཊ་སོན་གྱི་«བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་སྟེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་པོའི་འགྱུར་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་གུན་ཏྲམ་ཧ་ཛོད་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་ས་ཁྲའི་ཡིག་ཆར་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པ།»(Brandon Dotson, *Old Tibetan Annals: An Annotated Translation of Tibet's First History with an Annotated Cartographical Documentation by GuntramHazod*)༢༠༠༩ ལོར་དཔར་བཏབ་པའི་དེབ། ཤོག ༢༢ ནས་ ༢༣ བར་དང་། བེཁ་ཤིཐ་ཀྱི་«ཟ་འོག་དར་ལམ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་» (*Empires of the Silk Road*)ཞེས་པའི་དེབ། ཤོག ༩༠༩ ནས་ ༩༡༠ ཐད་དུ་བྱུང་ཚུལ། སམ་འན་ཤཱཀ་ཀྱིས་«བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཞིག»ཅེས་པའི་དེབ་ཤོག་ ༢༧༡ མཆན་དུ་བཀོད།

༣༡ «གཏམ་བརྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ།» ལེལུ། ༡༡ གསུང་འབུམ་དེབ། གླེགས་བམ་གཉིས་པ། ཤོག ༢༨༢

༣༢ «ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་»དུ། ཤོག ༢༩༩ "མང་བཙན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ། བྱིས་པའི་ཚེ་ཡབ་འདས། ཁྱི་ལོར་མང་སྲོང་འཁྲུངས། ལོ་སྐོར་གཅིག་ན་མེས་འདས།"ཞེས་མང་སྲོང་འཁྲུངས་ནས་ལོ་སྐོར་གཅིག་ཏེ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྲོང་བཙན་འདས་པར་བཤད།

༣༣ ཁྲིས་ཏོ་ཕེར་བེཁ་ཤིཐ།«དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག༣༠ནང་། རྒྱའི་ཡིག་ཆའི་ཁུངས་དང་བཅས་པ་བཀོད།

༣༤ དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་«རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར།»"ཁྲི་འདུས་སྲོང་གུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཁྲི་ལ་འཁོད་དོ།" །ཞེས་པ་ནས་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པས། སྤྱི་ལོ་ ༦༧༧ རྗེས་ཀྱི་བྱུང་བ་རྣམས་མི་གསལ།

༣༥ «དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ༣༥

༣༦ «དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ༦༡

༣༧ «དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ༨༡ ནང་ཡིག་ཆའི་ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད།

༣༨ «དབུས་ཨ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ༧༦

༣༩ «ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ།»སྟོད་ཆ། ཤོག ༢༥༨ ནས་ ༢༦༣

༤༠ གོང་མཚུངས། ཤོག ༨༢

༤༡ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༡༡

༤༢ གྱེན་ལོག་འདིའི་སྐོར་ལ། ཁྲིས་ཏོ་ཕེར་བེསྐ་ཤིཐ་ནས། «༧༥༥ ལོར་བོད་ནང་གྱེན་ལོག་»ཅེས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡིག་ནང་། ༡༩༨༣ ལོར་དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་བཏུས་ཀྱི་གྲས་སུ་དེབ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དཔར་དུ་ཐོན།

༤༣ ཏུན་ཧོང་བྲག་ཕུག་གི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་ཇི་ལྟར་རྙེད་ཚུལ་དང་། ཡིག་རྙིང་དེ་དག་རིམ་གྱིས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཊོན་དང་པེ་རིས་

སོགས་སུ་སླེབས་ཤུལ། མཐར་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་རྣམས་ཡོྱགས་བསྡིགས་བྱས་ཤུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོར། འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་«བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས»ནང་གཟིགས་འཚལ།

๙๙ ཁྲིས་ཀྱི་ཞེར་བེག་ཤིཌ།«དབུས་ཙ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ๗๙๙

๙๕ «དེབ་ཐེར་དམར་པོ།»ཤོག ༡༡

๙๖ «ཕྱེའུ་ཆོས་འབྱུང་»དང་། «ཚལ་བའི་དེབ་དམར་»དུ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར། བསམ་ཡས་དེ་ཙོ་ཁ་རྫོང་ཐུབ་རིར་དཔེ་ཁྱབས་པ་དང་། བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྟར་བསམ་ཡས་དཔལ་ནལ་ནས་ཟངས་པ་བཞད།

๙๗ «གསོ་བ་རིག་བའི་ཁོག་འབུགས་བཅུའུའི་མེ་ལོང་།»བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཐེང་། ༡༡ ཤོག ๙๖

๙๙ ཁྲིས་ཀྱི་ཞེར་བེག་ཤིཌ། «དབུས་ཙ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ๗๙๗

๙๙ «དེབ་ཐེར་དམར་པོ།»ཤོག ༡༡ ནང་། སེ་ན་ལེགས་འཛིང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་སོ་གཉིས་བསྐྱངས་པར་བཤགས་པ་འཐད་དཀའ།

๙๐ དར་མ་ཌུཏམ་བཙན་འདི་ལ། རང་རེའི་ཚོས་འབྱུང་གི་ཡིག་ཚ་མང་པོའི་ནང་། ཕྱི་ཅན་བདུད་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆེད་དུ་རྒྱལ་བསྐྲན་བསྐྱབས་པའི་བྱ་བ་རིམས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུན་ལའང་མགོ་ལ་གླང་གི་རུ་ཅོ་ཡོད་རྒྱས་སོགས་ཡོད་མོད། བཙན་པོ་དེའི་སྐོར་ལ་དཔྱད་རྩོམ་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་མཁར་སྐྱེའུ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་སྡེལ་ལ་ཡོད་པས། དེང་ངཚོས་སྒོན་གྱི་བཤད་སྲོལ་བཟའ་ལྷང་དེ་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་བའི་ཡིད་ཆེས་བྱ་མི་རིགས་པ་མཉེན་འཚལ།

๙๑ ཁྲིས་ཀྱི་ཞེར་བེག་ཤིཌ། «དབུས་ཙ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ๗๙๑

๙๑ ཁྲིས་ཀྱི་ཞེར་བེག་ཤིཌ། «དབུས་ཙ་ཤི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།»ཤོག ๗๙๑

๙๓ དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་«གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཕང»གཞུང་ཆ་ཚང་། ཏོ་བོས་ཙ་རིའི་བོད་རིག་བའི་མཁས་པ་ཇ་ནལ་ལོ་བཅོ་དང་མཉམ་དུ་ཕེན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། ༡༩๑๩ ལོར་ཆི་ཁ་གོའི་མཐོ་སྒོབ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

དཔེ་སྐྱེན་གསལ་བཤད།

༡ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད་ཐ་མ་སོ་གཉིས་པར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་གྲགས་ཅན། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཁས་པ་ཕྱེའུའི་གསུང་«མཁས་པ་ལྷའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འཕྲུང་རྒྱས་པ་»བཞུགས་སུགསོལ་ཡོད། གཞུང་འདིའི་མ་དཔེ་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ནི། ཆབ་སྲིལ་ཆེ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་། ནོར་བྱང་ཙོ་རྒྱན་གཉིས་ནས་འགན་ལྷུར་ཤང་བཞེས་ཐོག་བོད་ཕྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་གཏས་ཅན་རིག་མཛོད་དེབ་གསུམ་པར་དཔར་དུབཏའ་པ་དེ་ལ་གཞི་བརྩང་བ་ཡིན།

མ་དཔེ་དེ་གཏན་འབེབས་བགྱིས་སྐབས་སྟོན་འཕྲི་དང་དག་བཅོས་རི་ལྟར་བྱས་མིན་འདི་ལྟར་བཀོད་དེ། ༡ བྱོ་དོགས་གཙང་མར་མ་ཚོད་པའི་རིགས་མ་ཡིག་ལྟར་བཀོད་པའི་རྟགས་< >འདིའི་ནང་དབྱུད་གཞིའི་ཡིག་འབྲུ་བྱིས་ཡོད། ༢ གཞུང་ཚོག་ཚད་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་ཁས་མཁས་པ་བགེས་རབས་ལ་སྐྱོབ་ཤུ་དང་འབྲེལ་ཁ་གསལ་བ་ཞུས་རིགས་ལ་རྟགས།]འདི་བརྒྱབ་ཡོད། ༣ ང་ཚོས་གོ་བ་ལོན་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་རྟགས་*འདི་བཀོད་ནས་སྐད་དབྱད་བསྟར་གནང་རྒྱུ་མ་དཔེའི་ཡི་གེ་རང་སོར་བཞག་ཡོད། ཅ མ་དཔེའི་ནང་གི་མཚན་བུཡིག་རྒྱུང་བཏབ་པ་རྣམས་རྟགས་ ( )འདིའི་ནང་དུ་བརྒྱབ་ཡོད། ༤ གཞུང་ཚོག་མངོན་གསལ་དུཚད་པ་དུམ་རེ་རྒྱུ་ལྟེའུརྩེ་སྐས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«ཚོས་འཕྲུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་»ནང་འཁོད་པ་ནས་ཁ་སྐོང་བྱས་པར་རྟགས་ ✻ འདི་བཏབ་ཡོད་པ་བཅས། ཞེས་རྒྱུ་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏུགས་སྤྱིར་མ་དཔེ་ཇི་བཞིན་རང་སོར་བཞག་ཡོད། གོང་དུ་མ་དཔེར་རྟགས་མ་འབྲ་བ་ལྟ་ཙམ་བཀོད་འབྲུག་ཀྱང་། འདིར་ཞུསྤྱིག་སྐབས་རྟགས་དེ་དག་མ་དཔེ་ཇི་བཞིན་བཀོད་མ་ཐུབ་པར་རྐེན་རྟགས་གཞིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཚབ་ཏུགོང་གསལ་ལྟར་ཕྱན་བྱའུར་བཏང་ཡོད་པས་དགོངས་འཛགས་ཞུ

གཞི་ཤང་ང་ཚོས་མ་དཔེ་རོར་བཅོས་ཞུསྟངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅེས་བཏུས་སྤྱིག་པ་ཡོའི་གླིང་བརྩོད་ནས་མཉེན་རིས་ལ། གཞུང་སོ་སོར་བཀའ་བསྟན་དང་དེ་བཞིན་དུབོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྔ་རྩེས་ཀྱི་གསུང་ཤིན་ཏུམང་བ་ཞིག་ཡང་ཕུག་ཡང་ཞུ་ཞིང་ཁ་སྐོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་ན་ཞལ་འཛངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་རྟུས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཁྲུས་འཆོལ་ཞིབ་ཁྲུས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་སོ་སོའི་མཚན། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་འབྱམ་གྱི་བོད་ཀྱི་ཡང་གྲངས། ཤོག་གྲངས་ཡིག་ཕྱེ་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་དོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཆན་བཀོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་གྱི་ལུང་དོས་འཛིན་སྐབས་ **སྡེ་དགེ་** ཞེས་བའི་བསྟུས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཚོས་དབྱད་ཞིབ་ཁྲུགས་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་དཔར་དུབཏའ་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་བས་བོད་ཀྱི་ཡང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་བཀོད་པ་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ **ན་** དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་རྟགས་ **བ་** བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དུཡིག་ཕྱེ་ཡང་རོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། སྡེ་དགེ་དབེ་ཐོའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཀེ་ཅོང་ཀོ་ཀོ་ཀུ་མཐོ་སྟོན་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་

ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆགས་གཞི་བཟུང་གི་ཨང་གྲངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **པེ་ཅིང་** ཞེས་པ་ནི་པེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་ཧོང་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དེབ་གཟུགས་སུབསྐྱར་དུདཔར་བསྐྲུན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྒྲིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན། འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་འདི་ནང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་གྲགས་ཅན་མཁས་པ་ལྡེའུས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་སྲོལ་དུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཐུབ་པར་ཡིད་སྤྲོ་དང་བཅས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་མཁན་རྣམས་ལ་སྨན་པ་དང་། གཞན་ཡང་བློ་གསལ་བ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་ཟབ་གནད་རྣམས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཤེས་བྱའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུངོས་འཛིན་ཐུབ་པའང་འོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྨོན་འདུན་ཞུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ཚེས་ལ།

།།།། །མཁས་པ་ལྷེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་བཞུགས་སོ།།

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ།

༄༅། །དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཅན། །[མཐས་ཡས་འགྲོ་ལ་རྗེས་ཆགས་]གཞན་ཕན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། །རྒྱལ་བའི་སྲས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་མཚན་ལྡན་འགྲོ་ལ་ཆར་ཆེན་འབེབས་པ་དང་། །བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་དེ་ལས་རྒྱུད་པའི་སྲས་དང་བཅས་ལ་བཏུད་བྱས་ཏེ། །སྟོན་པ་བསྟན་པ་དག་གི་འབྲེལ་ཚུལ་མ་ནོར་བསྒྲིགས་པ་ཞིག །མཁས་པས་མཐོང་ན་ངོ་མཚར་སྐྱེ་བ་དང་། །རྨོངས་པའི་གང་ཟག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། །བུ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན། །མདོ་རྒྱུད་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྲི།།

སྤྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། བདེན་པ་གཉིས་སམ། ལུང་དང་རྟོགས་པའམ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདུས་སྐད། དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ།། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ།[1]།དེས་ལུང་མི་ཐུབ་བོ་ཞེ་ན། མདོ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ནས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཡང་དག་སྟོན་པར་མཛད། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།[2]།ཞེས་དང་། འོ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་དེ་ལས་བཟློག་[3]སྟེ་བློ་དང་མ་བྲལ་བའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཀྱང་། དོན་དམ་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད།[4]།བདེན་པ་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་བདེན་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ།། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། །དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་མིན།[5]།ཞེས་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་མཁས་པ་དག །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལས་མ་རྨོངས་ཏེ། །

གསུམ་དུ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་(མེད་)བྱོན་གྱུར་ཀྱང་། ཞེས་པ་དང་། བསྐལ་བཟང་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱང་ཟད་བརྗོད། །ཅེས་པས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་དང་། དེ་ཙམ་རྫོགས་པར་མི་ནུས། ཞེས་པས་ལེའུ་སྣྱང་པ་དང་བཅས་པའོ།།

དེ་ལས་འདིར་བཤད་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱོན་ལུགས་རྒྱར་གཅིག་བཤད་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པ་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་མགུར་ནས་ཚངས་པའི་གསུང་ཐུབ། དུང་གི་ཚེམས་བར་ནས་འཕྲལ་ཀྱིས་ལྟགས་རྒྱང་ནས། ཞལ་ཀྱི་བྱམ་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཕྱུང་བར་གྱུར་པའོ། །དེ་ཡང་དུས་ནམ་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྗེ་ལྟར་གསུང་ཞེན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་སྡེ་བཟང་སྟོང་ལས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མིའི་སེང་གེ་ཀུན།[19] ཞེས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ལས་ཀྱང་། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྱུར་ལ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས།[20] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་བས་གསལ་ལོ།།

དེ་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱོན་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བཞག་སྟེ། དགོངས་འདུས་ལས། སྟོན་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་སུ་མ་སྟོང་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུབཟང་པོ་ལ། ཁྱེའུབའི་སྐྱོབས། ཏ་ལི་ཏྲ།(དྲྭིཌ) ནང་ལས་བྱིན། རྟོག་ཏུ་ར།(དྲཱ་ཝིཌ་) དཔལ་བྱིན་ཀེ།། རྒྱལ་རིགས། རྗེ་རིགས། དམངས་རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། གདོལ་བ་ཅན་གྱི་རིགས་དང་རིགས་ལྔའི་ཁྱེའུལྔ་པོ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ། དར་ལྔ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བརྒྱུད་པ་དང་། སྐུལ་པ། རང་བརྒྱུད་པ་གོང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱེའུལྔ་པོ་ཡིན་ནོ། །སྐུལ་པ་སྟོན་པ་ཆོས་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུར་འཚང་རྒྱ་ཙ་ན། ཐུགས་ཀ་ནས་(བཏོན་)ནས་ལྟའི་དབང་པོ་རྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་རྩར་ཆོས་བཤད་པ་ལགས་སོ།། དེའི་འོག་སྐན་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་བྱུང་། དེ་ནས་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྔ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་བྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཐའ་འཁོབ་[21]ཀྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་བྱུང་། དེ་ནས་བསྐལ་པ་བཟང་ལྔ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་རྩ་བཞི་བྱུང་། དེ་ནས་སྐན་པའི་བསྐལ་པ་ལྔ་བརྒྱ་བྱུང་། དེ་ནས་བསྐལ་པ་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་རྩ་བྱུང་། དེ་ནས་སྐན་པའི་བསྐལ་པ་བདུན་བརྒྱ་བྱུང་། དེ་ནས་བསྐལ་པ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཐུག་རྩ་བྱུང་། དེའི་རྗེས་ལ་དལ་ལྡའི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་བྱུང་ངོ་། །འདི་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཅིག་བྱུང་།[22] ཞེས་བཤད་དོ།།

མ་འོངས་པའི་བསྐལ་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་། དགོངས་འདུས་ལས། འདིའི་རྟིང་ལ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བསྐལ་པ་རིགས་ངན་དྲུག་འབྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་འབྱུང་། དེ་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་རིགས་ངན་གྱི་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་འབྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་འབྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་མུན་པའི་བསྐལ་པ་སུམ་བརྒྱ་འབྱུང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་མཛེས་ལྡན་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་འབྱུང་། ཞེས་དགོངས་འདུས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་[27]གསུངས་སོ། །བསྐལ་བཟང་ནས། ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་།[28] ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་གོང་མ་རྣམས་མཐུན་ནོ།།

མདོ་བསྐལ་བཟང་ནས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་ནི་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་འབྱུང་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་བསྐལ་པ་འདིའི་རྟིང་ལ་ངན་འགྲོའི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་འོག་བསྐལ་པ་སྙན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་ཙམ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེའི་འོག་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུ་འབྱུང་། དེའི་འོག་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་འབྱུང་། དེའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་།[29] དེའི་འོག་བསྐལ་པ་སུམ་བརྒྱར་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་དེའི་བཙུན་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སངས་རྒྱའོ།[30] །རྟོགས་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱོན་པར་བཤད་དོ།[31] །རིགས་ཀྱི་བུ་སྔོན་བྱུང་བའི་དུས་སུ་བསྐལ་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་བྱོན། །དེའི་འོག་ཏུ་གཙུག་ཏོར་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་དང་། འཁོར་བ་འཇིག་དང་། གསེར་ཐུབ། འོད་སྲུང་བྱོན།[32] ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྣང་བའི་བསྐལ་པ་རེ་རེ་དང་། མུན་པའི་བསྐལ་པ་རེ་རེ་སྤེལ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། གཉིས་སྣང་མཛད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བྱོན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤེལ་མར་འབྱུང་བ་ནི། འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། ཉིན་མཚན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་[33]ཞེས་པ་དང་། ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱང་དུས་གསུམ་ཀར་སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་གསལ་ཏེ། ལྟ་མོ་སྒྱུ་མས་ཀྱང་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་སྔོན་རོལ་ཏུ་བསྐལ་པ་ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁོ་མོས་སངས་རྒྱས་ཁྲི་བསྙེན་བཀུར་ཏེ། ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་ཁོ་མོ་གྱུར་ཏོ།[34] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་ཚུལ་ཟུར་ཙམ་བཤད་ན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བསྐལ་པ་ཡར་འཕེལ་ལ་མི་འབྱུང་བར་མར་འགྲིབ་ཀྱི་དུས་སུ་འབྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ་མར་ནི་འགྲིབ། །བརྒྱའི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར།[35]།ཅེས་སོ། །འོ་ན་མར་

འགྲིབ་པའི་དུས་ལ་འབྱུང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱུ་མཚན་བཤད་དེ། སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས། ཡར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་། དེ་ཅི་ན་ཡར་འཕེལ་བའི་ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་བར་དཀའ་ཞིང་། དབང་པོ་བརྟུལ་བ་ལ་བདེ་བ་མང་བའི་ཕྱིར། སྐྱོ་བ་ཤས་ཆུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དུས་སུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་མང་དུ་བྱུང་ནས་དབང་བསྒྱུར་ཏོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ནས་མར་འགྲིབ་པའི་ཚེ་ནི། སེམས་ཅན་བདེ་བ་ཉུང་ལ་ཡིད་འགྱུར་བར་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྣོ་ལ་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་རོ།[30]།ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སྟོན་པ་རྣམས་གླིང་གསུམ་དུ་མི་འབྱུང་བར། འཛམ་བུའི་གླིང་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ནི་ཐ་མལ་པའི་བདེ་བ་མང་བས། ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་པ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མང་ལ་རགས་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བས་དེ་ལས་བཟློག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་དྲངས་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་དུ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་པ་སྟོང་རྣམས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དྲུང་དུ་འདི་ཡིས་ནི། །ཏིང་འཛིན་ཞུ་བ་མཆོག་འདི་ཞུ་བ་བྱས།[31]།ཞེས་པས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་། རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་ཚུལ་མཐུན་པར་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། གསང་སྔགས་གསེབ་ལམ་ལ་ངེས་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དྲང་དོན་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་རྣམས་ཚུལ་མཐུན་པར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚོགས་བསགས། ཐ་མར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུ་མཉམ་པའི་རིགས་དང་།[32] དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་ཀླད་ཀྱི་དོན་ཐལ་ནས།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་ལས།
དང་པོ། སྐུ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

ད་ནི་གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་འཆད་དེ། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་དང་པོ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བར་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཐ་མ་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོ།།

ན་མོ་ཀཱ་ཡ་ཝ་ཀ་ཙིཏྟ། སྤྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ཇི་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡང་། རྫོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་ཆོས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་འཛོམས་པས་ཆོས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཆོས་འབྱུང་ཆེ་ཆུང་གསུམ་མམ། དང་པོ་དང་རབ་ཐ་མའོ།།

དེ་ལས་ཆོས་འབྱུང་དངོས་སྐུ་གསུམ་ལ་གླེང་བར་ཐལ་ན། སྐུ་གསུམ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་ཟླ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དོན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔས་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ། སྔོམ་ནི། ངོ་བོ་ངེས་ཚིག་དབྱེ་བ་དང་། །གཞི་དང་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་དང་། །གྲོལ་དང་མཚུངས་དང་དག་པ་དང་། །ཡོད་པ་དང་ནི་གྱུར་པའོ། །གནས་དང་འཁོར་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །གདུལ་བྱ་གྲངས་ངེས་གོ་རིམ་ངེས། །དཔེ་དང་རྒྱུ་དང་གནས་གྱུར་དང་། །ཤེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་གང་བསྡུས་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པ་གང་བསྡུས་དང་། །ས་མཚམས་དང་ནི་འཇུག་སྒོ་དང་། །དགུ་ཕྲུགས་དང་ནི་བརྒལ་ལན་སོགས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡིས། །སྐུ་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ།[33]།སྐད་ན། དེ་ལ་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲས་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ང་མི་མཐོང་། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན།[34]།ཞེས་སོ། །ལོངས་སྐུའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་བརྙན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་བདག་ཉིད་འདི། །ཐུབ་པས་ཉེར་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རུ་འདོད།[35]།ཞེས་པས་སོ། །སྤྲུལ་སྐུའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ངེས་པ་མེད་པར་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྣང་བའོ། །དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་པ། །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད།[36]།ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་ཆོས་སྐུའི་ངེས་ཚིག་ནི། ཆོས་ཞེས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐུ་ཞེས་པ་ཡང་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བསགས་པའོ། །ལོངས་སྐུའི་ངེས་ཚིག་ནི། གདུལ་བྱ་དག་པ་རྣམས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚང་བས་ན་སྐུའོ། །སྤྲུལ་སྐུའི་ངེས་ཚིག་ནི། གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ལ་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྣང་བས་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་པས་ན་སྤྲུལ་སྐུའོ།།

དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞི་འམ་ལྔར་ཡང་སྣང་སྟེ། གཉིས་ནི་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །གཟུགས་སྐུ་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སོ་སོར་

གསལ།[34]ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད། །སྤྱ་གསུམ་གཅིག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་བསྟུ་བར་ནི་ཤེས་པར་བྱ།[35]ཞེས་སོ། །བཞི་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་སྤྲུལ་སྐུའོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྩེ་མོ་ལས། རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དབང་བསྐུར་བས། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་རྣ་འདོད། །རྟོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐུར་བས། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐུ་རྣ་འདོད། །རྟོ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བས། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རྣ་འདོད། །རྟོ་རྗེ་ལས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བས། །སྤྲུལ་པ་ཡིས་ནི་སྐུ་རྣ་འདོད།[36]ཅེས་སོ། །ལྟ་ནི་གསུམ་དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའོ། །དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྟའི་བདག་ཉིད་དེ།[37] ། ཞེས་སོ།།

ཆོས་སྐུའི་གཞི་གང་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་འཇུར་བ་མེ་ལོང་ལེ་ཤེས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་མེད་པས་ཆོས་སྐུའི་གཞིའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་འཇུར་བས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་གནས་འཇུར་བས་ཀུན་རྟོག་ལེ་ཤེས་དེ་ལོངས་སྐུའི་གཞིའོ། །སྒོ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་གནས་འཇུར་བས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཤེས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་སྐུའི་གཞིའོ།།

ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། མཉམ་ཉིད་མི་འཇུར་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའོ། །ལོངས་སྐུའི་རང་བཞིན་སྣ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུས་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ།།

ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པས་སྣང་རེག་གཉིས་ཀའི་སྤྲོས་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི་མེ་ལོང་གི་དོས་སམ་ཆུ་ཤེལ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྣང་བ་གཟུགས་སུ་གྱུབ་ཀྱང་རེག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པས་སྣང་རེག་གཉིས་ཀ་གཟུགས་གྱུབ་བོ།།

ཆོས་སྐུ་ནི་ཡུལ་སེམས་གཉིས་སྣང་བ་ལས་གྲོལ། ལོངས་སྐུ་ནི་ང་འཛལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་མིང་དོན་འབྲེལ་མེད་དུ་གྲོལ། སྤྲུལ་སྐུ་ནི་སྐྱིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཀྱང་མ་ཆགས་མ་ཞེན་པར་གྲོལ་བའོ།།

ཡང་ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་སྐུ་མཚུངས། ལོངས་སྐུ་དགོངས་པ་མཚུངས། སྤྲུལ་སྐུ་མཛད་པ་མཚུངས་པའོ།།

ཆོས་སྐུས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་ལོངས་སྐུས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་སྤྲུལ་སྐུས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པའོ། །ཆོས་སྐུ་རང་བཞིན་གྱི་དག་པས་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་

དབྱེར་མེད་པའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གནས་དེས་པ་འོག་མིན། འཁོར་དེས་པ་ས་བརྒྱད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ། སྐུ་ཚེ་དེས་པ་རྟག་ཏུ་གནས་པའོ། །སྒྲུལ་སྐུ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུམ། ཡང་ཆོས་སྐུ་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ། ལོངས་སྤྱོད་ཤེས་རབ་རྣམ་དག སྣ་ལྔ་སྤྱི་ཡི་ཧཱུྃ་ཡིག

ཡང་ཆོས་སྐུ་ཡེ་སྟོང་དུ་ཡོད། ལོངས་སྤྱོ་སྣ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྟ་བུར་ཡོད། སྣ་ལྔ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཡོད།

ཆོས་སྐུ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ།། ལོངས་སྤྱོ་ནི་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །སྒྲུལ་སྐུ་ནི་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྣང་བཞམ། ཨོཾ་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ།།

མཛད་པ་དང་བཅས་ཟེར་བས། མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི་བཞི་གས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་སྟེ། འཕྲིན་ལས་བཞི་འམ་འཕྲིན་ལས་ཉེར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རིགས་གཉིས་ཏེ། རིགས་འགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་སེམས་བསྟེད་ནས་ཚོགས་བསགས་ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནས་སྣ་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །རིགས་མ་འེས་པའི་གང་ཟག་ནི། སྟོན་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་བྱང་ཆུ བ་ཏུ་སེམས་བསྟེད་ཚོགས་བསགས་ལུས་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། སྒྲུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐོང་བའི་དུས་སུ་སྣ་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། དབེར་ན་གྲུས་མི་བསྒྲལ་ཏུ་ཡོད་ཅ་ན་སྒྲོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབང་པོའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐོང་བའི་དུས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་གྲུས་མི་བསྒྲལ་ཏུ་ཅ་ན་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་རྒྱས་པའོ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་བཟང་པོའི་འདོད་པའོ།།

ཆོས་སྐུ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་གནས། ལོངས་སྐུ་འོག་མིན་ན་ཏེ་ངེ་འཛིན་གྱིས་བཞུགས། སྤྲུལ་སྐུ་རྣོ་རྩེ་གདན་ལ་སོགས་པ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་བཞུགས་པའོ།།

ཆོས་སྐུའི་འགོར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས། ལོངས་སྐུའི་འགོར་ས་བརྒྱད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། སྤྲུལ་སྐུའི་འགོར་ཉན་ཐོས་སམ་སྟེ་བརྒྱད།

ཆོས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ནི་ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ། ལོངས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་གཞི་དང་སྣོང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ། སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་སྟོང་གསུམ་གཅིག་གི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའོ།།

ཆོས་སྐུས་གདུལ་བྱ་སངས་མ་རྒྱས་པ་ཙམ་འདུལ། ལོངས་སྐུས་གདུལ་བྱ་སྣང་བ་དག་པ་རྣམས། སྤྲུལ་སྐུས་སྣང་བ་མ་དག་པའོ།།

གྲངས་ངེས་པ་ནི། ལམ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ལས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་སྐུ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་ཏེ་རང་དོན་ཆོས་སྐུར་རྫོགས། དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོབ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་ཏེ་རྒྱུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པས་གསུམ་མོ། །སྐུ་བཞི་འམ་ལྔར་བཞག་པ་ཡང་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་སོ།།

གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་སྟེ་སྤྲུལ་སྐུ་ལོངས་སྐུ་ལ་བརྟེན། དེ་ཆོས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཟེར། དེ་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་ནོ།།

དཔེ་ནི་ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ། ལོངས་སྐུ་སྤྲིན་ལྟ་བུ། སྤྲུལ་སྐུ་ཆར་པ་ལྟ་བུའོ།།

རྒྱུ་གང་གིས་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་སྙམ་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་བོ།།

གནས་གང་འགྱུར་བས་ཐོབ་པ་ནི། ཀུན་གཞི་གནས་འགྱུར་བས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་འགྱུར་བས་ལོངས་སྐུ་ཐོབ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་འགྱུར་བས་སྤྲུལ་སྐུ་ཐོབ།

སྐུ་གང་གིས་ཤེས་བྱ་གང་བསྡུས་པ་ནི། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་སྐུས་བསྡུས་ལ། གཞན་དབང་ལོངས་སྐུས་བསྡུས། ཀུན་བརྟགས་སྤྲུལ་སྐུས་བསྡུས། ཡང་ན་དོན་དམ་ཆོས་སྐུས་བསྡུས་ལ། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྐུས་སོ།།

སྐུ་གང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་བསྡུས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་དང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཆོས་སྐུས་བསྡུས་ལ། མཉམ་ཉིད་དང་ཀུན་བརྟགས་གཉིས་ལོངས་སྐུས། བྱ་བ་གྲུབ་པ་སྤྲུལ་སྐུས་བསྡུས་སོ། །སྐུ་གང་གིས་མྱ་ངན་འདས་པ་གང་བསྡུས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དང་ལྷག་བཅས་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཆོས་སྐུས་བསྡུས། ལྷག་མེད་ལོངས་སྐུས་བསྡུས། ལྷག་བཅས་སྤྲུལ་སྐུས་བསྡུས་པའོ།།

ས་མཚམས་གང་ལ་སྣང་བ་ནི། ཆོས་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་སྣང་། ལོངས་སྐུ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་ལ་སྣང་། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའོ། །ཡང་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་ས་གསུམ་གའམ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའམ། འགྲོ་དྲུག་སེམས་ཅན་ནམ། འཛམ་བུའི་གླིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྣང་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ།།

དགུ་ཁྲུགས་(ཉེར་བདུན་ཁྲུགས་སུ་འགྲོའོ་)བསྟན་པ་འདི་ལྟར་གདའ། ཆོས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་(གསུང་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཐུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་)བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཆོས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་(གསུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ཐུགས་ཀློང་དུ་གྱུར་པའི་

ཡེ་ཤེས་)ཀུན་ཏུ་བཟང་། ཆོས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་(གསུང་མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ཐུགས་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་)རིགས་ལྔ་ཡིན། །ལོངས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་(གསུང་ཡོ་ག་སྡེ་བཞི་ཐུགས་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་)རྣམ་སྣང་ཆེ། །ལོངས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་(གསུང་ཨུ་པ་ཡ་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་)གངས་ཆེན་མཚོ། །ལོངས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་(གསུང་ཀྲི་ཡ་ཐུགས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་)རྡོ་རྗེ་སེམས། །སྤྲུལ་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་(གསུང་མདོ་སྡེ་ཐུགས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་)རྡོ་རྗེ་འཆང་། །སྤྲུལ་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་(གསུང་མངོན་པ་ཐུགས་ཀུན་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་)ཤཱཀྱ་ཐུབ། །སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་(གསུང་འདུལ་བ་ཐུགས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་)ཐུབ་པ་དྲུག །དགུ་ཕྲུགས་ལུགས་གཅིག་འདི་ལྟར་མཆི། །ཆོས་སྐུའི་སྐུ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །གསུང་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་རྣམ་པ་གཉིས། །ཐུགས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལོངས་སྐུའི་སྐུ་ནི་གངས་ཆེན་མཚོ། །ལོངས་སྐུའི་གསུང་ནི་*ཕྱིར་བརྒྱུད་གསུམ*། །ཐུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་བཞི།། སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ། །གསུང་ནི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་པ་གསུམ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུགས། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དགུ་ཕྲུགས་ཡིན།།

སྐུ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སུ་གླེང་ན། སྐུ་གསུམ་མམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་གསུང་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ། ཐུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་ཏིང་འཛིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དགུ་ཕྲུགས་སུ་ཕྱེ་ན། ཕྱིའི་སྐུ་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ། ནང་གི་སྐུ་ལྟ་སྐུ་བསྒོམས་པ། གསང་བའི་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །ཕྱིའི་གསུང་ཨེ་སྒྲ་དང་ཆུ་སྒྲ་ཡན་ཆོད། ནང་གི་གསུང་སྡེ་སྣོད་རྣམ་བཞི། གསང་བའི་གསུང་ལུས་སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་སྐད་དོ། །ཕྱིའི་ཐུགས་ཕྱིར་སྣང་བ། ནང་གི་ཐུགས་སེམས་ཉིད་སྒོ་ལྔར་སྣང་བ། གསང་བའི་ཐུགས་སྐུ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་དྲན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྲོ་ན་དཔག་ཏུ་མེད་དེ་སྨྲ་བརྗོད་ལས་འདས་པའོ། །སྐུ་གསུམ་གྱི་གདམས་པའོ།།

བརྒལ་ལན་བསྟན་པ་ལ་འདི་ལྟར་དུ་གདའ། སྐུ་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལས། སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་བྱུང་བའམ། དེ་ལས་གཞན་པ་གཅིག་ལས་བྱུང་ངམ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་། དེ་ལ་ཆོས་སྐུ་ལས་བྱུང་ན་སྐུ་གསུམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྲོ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་འགག་གི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་འགག་ཅན་དུ་ཐལ། ཡང་གཞན་གཅིག་ལས་བྱུང་ན་ཐུབ་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་ལ། གཞན་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་ཡང་མེད། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། སྐུ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་དང་འགལ། ཡང་གསེར་དང་སེར་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲངས་བས་ཀྱང་འགལ་ལ། གསེར་དང་སེར་པོ་གཉིས་སུ་བགྲངས་པ་ཡང་མེད་དེ། གསེར་ལས་ཀྱང་སེར་པོ་མ་བྱུང་ལ། སེར་པོ་ལས་ཀྱང་གསེར་མ་བྱུང་སྟེ་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་སྐུ་དང་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་མ་ཡིན། གདུལ་བྱ་སྣང་བ་དག་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་སྐྱེའི་ཚོ་འཕྲལ་དུའོ། །སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་རྟོག་པ་མེད་པར་བྱང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་གྱིས་སེམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ། ལོངས་སྤྱོ་རྫི་སྦྱིན་ནམ་ཉི་ཟླ། སྤྲུལ་སྐུ་ནི་ཆར་བའམ་འོད་ཟེར་ལྟ་བུར་གསུངས། ལུང་གཞན་ཡང་ཆོས་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །གཟུགས་སྐུ་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སོ་སོར་གསལ།[9] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུ་གས་རྗེ་དེ་གདུ་ལ་བྱ་དག་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ལ་མ་དག་པ་རྣམས་ལ་མི་སྣང་ན། དག་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ཅིར་དགོས་དག་ནི་ཟིན་མ་དག་པ་ཅི་སྟེ་མི་སྣང་སྣང་ནི་དགོས་ན། དེས་ན་ཐུ་གས་རྗེ་ལ་ཐྱོགས་རིས་ཅན་དུ་མ་སོང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་སོང་སྟེ་སྣང་བ་དག་པ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ལ། མ་དག་པ་ལ་མ་དག་པས་བསྒྲུབ་ནས་སྣང་ཀེ་བསྒྲུབ་ནས་སྣང་ལུགས་ཀྱང་མདོ་སྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་བའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་བར་བྱས་པས། རིམ་གྱི་སྣང་བ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་མ་དག་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཐྱོགས་རིས་མངའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་འདི་ར་འཚར་འདི་ལ་མི་འཚར་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། བྱག་ཕྱག་ཏ་བྱང་བལྟ་ལ་མི་ཚར་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་སྣང་བ་མ་དག་པ་ཏ་བྱང་བལྟའི་བྱག་ཕྱག་དང་འབྲལ་སྟེ། ཉི་མས་མ་ལན་པ་ལ་ཕྱག་པས་ལན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་ཐྱོགས་རིས་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་སྣང་བ་དང་ལས་མ་དག་པས། ཏ་བྱང་བལྟའི་ཕྱག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྣང་དུ་མི་བཀྲབ་སྟེ། རང་རེ་ལས་དང་སྨོན་ལམ་མ་དག་པས་སོ། །ལུང་ཡང་། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་སྙོམས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས།[10]ཞེས་པས་མངོན་དུ། ཡང་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ལ་ལོངས་སྤྱ་མ་ཡིན་པ་ཡོད། ལོངས་སྤྱ་ཡིན་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་མ་ཡིན་པ་ཡོད། ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་སྨོན་ལམ་ལ་མ་མཉམ་སྟེ་ཀུན་རྫི་ཐབས་ཅི་སྲིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་རྣམས་སོ། །གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་བཤད་དོ།[11]ས་བདུན་གྱི་སྐུ་གང་ཡིན་ས་དག་པ་ས་བཅུ་ལ་སྣང་བ་རྣམས་སོ།། ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། དེ་ལ། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་ཚིག་བཅུ་བཞིས་བསྟན་ཏེ་གཞུང་དང་ངོ་སྤྲད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོང་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་ས་སེམས་བསྐྱེད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུ་གས་རྗེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི

དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དང་པོར། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་རོ་ཞེས་པ་ལ། ཐུན་མོང་སེམས་བསྐྱེད་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པར་ཤེས། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་ན། བསྐལ་པ་འདི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ། དེའི་གོང་མ་དབྱངས་སྙན་པ། དེའི་གོང་མ་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཆེན་པོའི་མཛོད། དེའི་གོང་མ་མཛེས་པར་སྣང་བའི་བསྐལ་པ་སྟེ། དེའི་ཡང་གོང་མ་སྔོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་དུས། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་ཡང་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་ན། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། བསྐལ་པ་མཛེས་པར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཐའ་ཡས་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱོན་ཏེ། སྐུ་ཚེའི་ཚད་ནི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ །མི་རྣམས་ཀྱང་གློ་བུར་དུ་འགུམ་པ་ནི་མེད་དོ། །གྲོང་ཁྱེར་རྣམ་པར་དག་པ་དེའི་ལྷོ་བྱང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། ཤར་ནུབ་ཏུ་ནི་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཁྲིས་བརྒྱན་པའོ། །དེའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ཞེས་བྱ་བ་བྱོན་ཏོ། །དེའི་ཁང་པ་ལ་ཡང་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་གོ །རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་བཙུན་མོ་བདུན་འབུམ་སྲས་སྟོང་ཡོད་དེ། སྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚན་དཔེ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་མངའ་བའོ། །རྒྱལ་པོ་དེས་སངས་རྒྱས་དེ་མཆོད་གནས་སུ་བཟུང་ནས། འཁོར་རེ་རེ་ལ་གཡོག་གསུམ་གསུམ་ཕུལ་ལོ། །ལན་གཅིག་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་གཤེགས་པ་ལ། བཙུན་མོ་དམ་པ་མ་སྨད་པ་དང་དཔེ་མེད་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྲས་མཚན་ལྡན་རེ་རེ་རྫུས་སྐྱེས་སུ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་བར་སྣང་གི་ལྷས་མིང་བཏགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དང་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སོ། །དེ་བུ་སྟོང་རྩ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ནས་གཞན་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏེ། ཀྱི། གྲོགས་པོ་གང་དག་དད་དང་ཆོས་ཉན་པ། །འདི་འདྲ་བསྐལ་པ་རྒྱ་ལམ་རྙེད་པ་དཀོན།[৫৫] །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲགས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དགོངས་ལ། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་བྱ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་སྙན་ན་ཡོད་པས། དེ་དག་བདག་གི་བུ་འདི་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པས་ཡིན་གསུངས་ནས། འོ་ན་འཚང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་ན་ད་རུང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པས་དགའ་མི་དགའ་སྐྱེ་བས། རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པར་མཚན་རྣམས་བཅུག་པ་དབང་བསྐུར་ནས། དེ་ནས་ལུང་བསྟན་ནོ་གསུངས་ནས། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བུམ་པ་ནས་མཚན་བཏོན་ནས་སངས་རྒྱས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔུན་དག་ལ་དེ་ཙ་ན་ཡང་གཅེན་པོ་རྒྱལ་བུ་རྣམ་དག་བློ་

གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ཏེ་འཁོར་བ་འཇིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། དེ་ཙ་ན་ཕོ་བོ་ཆེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྔ་ཤོས། དེ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་བྱུང་། དེ་གསེར་ཐུབ་ཏུའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དབང་པོའི་སྡེ་བྱ་བ་བྱུང་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་དུའོ། །དེ་ནས་དོན་གྲུབ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཤཱཀ་ཐུབ་ཏུའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་སྐེ་རགས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་བྱམས་པའོ། །མཆོག་གི་བློ་གྲོས་ལས་སངས་རྒྱས་སེང་གེ །ཀློག་གི་ལྷ་ལས་མེ་ཏོག་བཟང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལས་མེ་ཏོག་དམ་པ། འོད་ཀྱི་དཔལ་ལས་མེ་ཏོག་དཔལ། རྣམ་པར་སྣང་བའི་པདྨ་ལས་སྐར་མའི་རྒྱལ། དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས་སྤྱན་ལེགས། གཞུ་བུ་རྡུལ་ལས་ལག་བཟང་། བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ལས་འོད་ཟེར། དགོངས་པ་བཀོད་པ་ལས་སྐར་མའི་ལྷ། ཕྱོགས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ལས་མངོན་འཕགས་གཤེགས། རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ། དཔལ་སྦས་ལས་ནོར་དཔལ། ལུས་དག་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། དྲག་ཤུལ་ཅན་ལས་རིན་ཆེན་འབྱུང་། རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་སྣང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བུ་གཅེན་གཅུང་གི་རིམ་པས་སངས་རྒྱས་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུའི་རྟིང་ལ་བློ་མཐའ་ཡས་པ་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་དེ་གཅུང་སངས་རྒྱས་མོས་པར་ལུང་བསྟན། རྫུས་སྐྱེས་གཉིས་པོའི་མིང་བྱང་མ་བྱུང་ནས་ཁོ་རང་གཉིས་ལ་དྲིས་པས། ཆོས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ན་རེ་ང་ཕོ་བོ་སྟོང་གི་བཀའ་སྡུད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ན་རེ་ཆོས་ཀྱི་ཞུ་སྣ་བྱེད་པའི་ཚངས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་སྤྲུལ་པར་གོ །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཕོ་བོ་སྟོང་པོ་དེ་དག་གིས་བློ་མཐའ་ཡས་པ་ལ། གཞུག་ལ་ལུས་པས་མཁར་རྗེ་ཆུང་ཞེས་འཕྱས་པས་ཁོས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བདེན་པ་བདར་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་འདི་དག་ནམ་མཁའ་མཚུངས་ཤིང་འདྲ། །བདག་གི་སྨོན་ལམ་ཅི་འདྲ་སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་སྙམ་བགྱིད། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་སྨོན་ལམ་འདི་དག་འགྱུར། །བདག་གི་སྨོན་ལམ་ཅི་འདྲ་ཐམས་ཅད་འདིར་གསོན་ཅིག །ཁྱེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཇི་ཙམ་པ་དག་སྟོང་པ་དག །ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཇི་སྙེད་དེ་དག་སྟོང་པ་དག །ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་བདག་གི་ཚེར་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་དགེ་སློང་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་མ་ལུས་རྙེད། །ཅེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པས་དེའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡིན་སྐད། དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་དོ། །བུ་སྟོང་པོ་དེ་དག་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ངོ་།[৬৮] །ཞེས་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་བཤད་དོ།།

དེ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཁྱད་པར་སེམས་བསྐྱེད་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ནས། བསྐལ་པ་འདི་ལ་སྐྱེ་དགུའི་ཉི་ཁྲི་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཙམ་བྱོན།ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་འཇིག་

གིས་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མིའི་བླ་མ་ལ། །གསེར་ལས་བྱས་པའི་གདུགས་དག་ཕུལ་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།[৬৭]།ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་ཐུབ་ཕྲེང་རྒྱུད་ཚེ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེང་གེའི་སྟོབས་དེ་ལ། །སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ཕུལ་བར་བྱས་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །འོད་སྲུང་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུར་གྱུར་པའི་ཚེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཙམ་པའི་མཆོག་དེ་ལ། །སྐུ་རགས་དག་ནི་ཕུལ་བར་བྱས་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།[৬৮]།ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་གོང་མ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ལ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་བྱུང་སྟེ། དུས་བཞི་ལས་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན། རྒྱལ་པོ་ལག་བརྐྱང་། གྲོང་ཁྱེར་བཟང་ལྡན། རིགས་ཀར་ཤ་པ་ནའི་རིགས། ཡབ་མཆོད་སྤྱིན། ཡུམ་ཚངས་རྒྱལ། སྲས་བླ་མ། རིམ་གྲོ་བ་བློ་ལྡན། སེམས་ཅན་གྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི། ཉིད་ཀྱིས་བཞི་ཁྲི། ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། བསྟན་པ་ལོ་བཞི་ཁྲིར་གནས། ལུང་གི་ཆོས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་འཆད། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་མི་གསུངས་ཏེ་རྒྱུད་ལ་གནས། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་གསེར་ཐུབ་བྱོན། ཚེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལྡན། གྲོང་ཁྱེར་ལྔ་པར། རིགས་བྲམ་ཟེར། ཡབ་མི་སྤྱིན། ཡུམ་བླ་མ། སྲས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ། སྐུ་ཚེ་ལོ་སུམ་ཁྲི། ཆོས་སྡེ་སྣོད་གསུམ། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་གསང་སྔགས་མི་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་ལ་གནས། གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཏྲི་ཏྲི། དེའི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བྱོན། ཡུལ་རྩ་ཏྲ་ན། རིགས་བྲམ་ཟེ། ཡབ་ཚངས་སྤྱིན། ཡུམ་ནོར་བདག་མོ། སྲས་དེད་དཔོན། ཚེ་ལོ་གཉིས་ཀས་ཉི་ཁྲི། ཆོས་འདུལ་བ་མི་གསུངས། བསྟན་པ་ལོ་བདུན་ཁྲི། གཉིས་པོ་མི་འཆད་རྒྱུད་ལ་གནས། དེས་ནི་སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ཁྲི་གསུམ་ཁྲི་དང་། ཉི་ཁྲི་པ་ལ་སངས་རྒྱས་གསུམ་བྱོན་པའི་དོན་ནོ།།

བརྒྱ་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀ་ཐུབ་བྱོན། ཅེས་པའི་དོན་ལ། བསྐལ་པ་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས། ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་རིང་ལ་ཤཱཀ་ཐུབ་བྱོན་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར། རིགས་རྒྱལ་རིགས་ཡོན་ཏན་བཅུ་དྲུག་གིས་ཆེ་བ། མེས་སེང་གེ་འགྲམས། བྲམ་ཟེ་མོ་འོད་ཟེར་འབྱུང་གནས། གྱོས་པོ་ལག་ན་བེ་ཅོན། བྲམ་ཟེ་མོ་མཛེས་ལྡན་ཡིན་སྐད། ཡབ་ཟས་གཙང་། ཡུམ་ལྷ་མཛེས། སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན། སྐུ་ཚེ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་བཞེས། ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་འཆད། བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས། རིམ་གྲོ་བ་ཀུན་དགའ་བོ། དེ་ནས་བཟུང་བསྐལ་པ་འདི་ལ་རྫོགས་པར་བྱོན།[৬৯] ཞེས་གསུངས་པས་བཞི་ཀ་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བསྐལ་བཟང་དུ་ལྟའོ། །དེ་ནི་ཆོས་འབྱུང་བར་མ་ཐལ་ལོ།།

གསུམ་པ། ཤྲཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར།

དང་ནི་ཚོས་འཕྲང་ཐ་མ་ཤྲཱཀ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ནི། དེ་ལ་ཡང་དོན་ལྔས་བསྟན་པར་འཚད་ན། དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ལྷག་ལས་དང་། ཚོས་གསུང་ལུགས། བཀའ་སྩལ་པ་བོས་བསྟུས་ལུགས། མི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་ལུགས། ཞར་ལ་ཐ་ཁོབ་[1]བོད་དུ་ཚོས་ཐྱུང་ཚུལ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ལགས་སོ།།

དེ་ལྟར་དོན་ལྔས་འཆིང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དང་པོར་ལུང་གི་ཚོས་འཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་ཉན་པོ་རྣམས་ཚོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ནི། སྟོན་པ་དང་དེས་གསུངས་པའི་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སམ་ཚེ་བའི་ཡོན་ཏན་རམ། དཀའ་སྤྱ་བ་ཐན་ཡོན་ཆ་མེད་པས། ཚོས་ལ་མ་དད་པའམ་མ་གྲུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ལ་གྲུས་ཤིང་དད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་དང་དེས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ལུགས་དང་། ཚོས་གསུང་ལུགས་སྔོན་དུ་བསྟན། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་ཐམཆ་ཅེ་ལ་གཞན་ཚོགས་ཆེ་བ་ལ་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དགོས་པས་སྟུང་པ་བོས་པོ་ཉིད་གླེགས་བམ་དུ་བསྟུས་ཚུལ་སྟོན་དགོས། དེ་ལྟར་བསྟུས་ཀྱང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྗེ་འཕྲལ་ལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གླེགས་བམ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཞྭེར་ནས་མི་ཡུལ་ན་ཚོས་མི་བཞུགས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྷ་བྱའི་བློ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་དད་ནས་བློའི་ཡུལ་དུ་དར་ལུགས་སྟོན། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་རིག་པའི་འཕྲུང་ཁུངས་སྟོན་པ་བྱོན་པའི་ས་ནི་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་། འོ་སྐོལ་བོད་མྱན་པའི་སྨྲ་རྩུམ་ལྟ་བུ་འདི་ན་ཚོས་མེད་པས་ལོ་བཏ་སྐྱེས་མཚོག་དག་པ་རྣམས་དང་། མངའ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིང་ལ་ཚོས་བྱོན་པ་ཡིན་པས། གོང་མ་བཞི་པོའི་ཞར་ལ་ཐ་ཁོབ་འདིར་ཚོས་འཕྲུང་ལུགས་ཀྱང་སྟོན་དགོས། ལྟ་བས་མངམི་དགོས་ལ་ཞུང་ན་མི་ཚོག་པས་ལྟ་ཁོ་ནར་དེས་སོ།།

དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐོར།

དེ་ལས་དང་པོར་སངས་རྒྱས་ལུགས་སྟོན་ཏེ། གཞུང་ལས། དཔལ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཤྲཱཀྱ་ཐུབ་དེ། སྟོན་པ་འདིས་ཀྱང་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་མཐུན་ཡང་བསྐྱེད་ལུགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་བཞེད་པས། ཤྲཱཀ་ཐུབ་འདིས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལན་ཅིག་བྱ་པ་དང་ཉ་པར་སྐྱེས། དེའི་ལས་བྱས་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ཏེ་ཤ་ཟ་ཞེས་བྱའོ། །ཁོའི་རྒྱ་བོ་བདུད་ལྟས་བྱིན་དམྱལ་བ་ན་གནས་པ། ཡང་ཀ་མ་རུ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེར་དམྱལ་བའི་མིའི་ཤིང་རྟ་འཇིན་པ་ལ། ཀ་མ་རུ་མ་འདོར་པ་ལས། དམྱལ་དོའི་ཁ་བ་གླང་མགོ་ཅན་བྱ་པ་ལུས་ནག་ཅིང་གྲོང་པ། ཁ་ནས་མི་

འབར་བ་སྟེ་ནས་དུད་པ་འཕྱལ་བ། ཁ་ནས་གནམ་ལྟགས་ཀྱི་ཐོག་འབེབ་པ། ལག་པ་གཡས་ན་ལྟགས་ཀྱི་ཐོ་བ་ཐོགས་པ། གཡོན་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ཐོགས་པ་གཅིག་གིས་ཀ་མ་རྩའི་སྟིང་ཕུག་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་དེ་བརྒྱབ་པས། སྐད་ངན་ཆེན་པོས་ཞ་པ་ཞེས་འདོན་པ་དང་། དེ་ལ་སྟིང་རྡེ་སྐྱེས་ཀྱི་དམྱལ་དཔོན་ལ་ཞུས་པས། ཁོའི་སྐལ་བ་ཡང་དས་དྲངས་ཀྱིས། ཁོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཙམ་མ་མཐོང་ཅེས་ཞུས་པས། བཟང་པོ་འདི་ཁྱོད་རའི་ཡས་གྲྭབ་པས་ཆོག་མོད། ཁོའི་སྡུག་བསྔལ་ཁྱོད་ལ་མ་བཅོལ་ཅིག་ཟེར་ནས། མདུང་རྩེ་གསུམ་པས་ཤི་ཀ་བསད། ཆ་ཟད་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། ཟླ་བོ་ལ་བྱང་སེམས་སྐྱེས་པས་དེ་ལས་ཐར་ཏེ་སྡང་བྱེད་དུ་སྐྱེས་སོ།[9]།དེ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཁན་མེད་ཀྱང་སྟིང་རྡེ་སྐྱེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་རོལ་དུ། བསྐལ་པ་མཛེས་པར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བ་རྒེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་ཤྲཱི་ཐྲེབ་པ་ཆེན་པ་བྱོན་ཏེ། གོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེའི་དུས་ན་ཡང་སྟིགས་མ་ལྟ་དང་ལྡན་པ། ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ལུས་ཚད་ཆུང་བའི་དུས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་ཚུལ་མཐུན་པར་སྐྱེས་སོ། །འཕོར་འདུས་པའི་དང་པོ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་འདི་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངའ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། ང་ལྟ་སུ་དང་སུ་ཞེག་དར། སུ་དང་སུ་ཞེག་ནི་གུད། སུ་དང་སུ་ཞེག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་དུ་འདུག སུ་དང་སུ་ཞེག་ནི་དམྱལ་བར་འགྲོ་མངོན་པར་ཤེས་པས་བལྟས་པས། གོང་ཁྱེར་འདིའི་ཐ་ན་རིགས་ངན་གྱི་ཐུ་རྫ་མཁན་གྱི་ཐུ་སྟོང་ཟེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་དུ་འདུག་པར་མཐོང་ནས། དེ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་དག་སྒོང་གོང་ཁྱེར་དུ་བསོད་སྟོམས་བླངས་ནས་འབྲས་ཆན་ལྟང་བཟེད་གང་ཐོགས་ཏེ། རྫ་མཁན་དེའི་དྲུང་ན་ཕར་ཕྱིན་པ་དང་། ཕ་མ་རྫ་ཟེད་དུ་སོང་། ཁོ་རྩེད་མོ་རྩེ་བ་དང་འཕྲད་དེ། སྟོང་ཟེད་དེས་དགེ་སྒོང་དེའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས། བཙུན་པའི་ལག་གི་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། དེར་ཆོས་སྐྱ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། བཙུན་པ་ཡང་ཏིག་ཏེ་མཆོག་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། འོ་ན་ང་ལ་ཏིན་དང་ཞེས་པས། ཏིན་གྱིས་བསྟབས་ནས་ཏིན་པས། དེའི་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡོག་ཐས་ཕྱུ་གུ་སོང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་ནས་ཁོའི་ཕྱིར་འབྲངས་སྐད། དེར་ཤྲཱི་ཐྲེབ་པའི་ཚོ་བྱང་དེར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འགོར་བ་ཡིན་པ་ལ། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་ཟེད་ལས་དག་པས་སྟེས་བྱ་ལྷག་པ་བརྒྱངས་པ་ལས་བསྐྱམས་པ་ཙམ་ལ་སྟེའངས་སྐད། དེར་དགེ་སློང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གོང་དབྱས་སུ་ཉེ་བར་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་བས་ཡ་མཚན་སྟེས་ཏེ་འདི་ཅི་ཡིན་ཟེར། བཙུན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདི་སངས་རྒྱས་སོ། །འདི་ཅི་ལས་བྱུང་། སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ང་ལ་འོང་ངམ་ཞེས་པ་ལ་

སེམས་བསྐྱེད་ན་འོང་ཞེས་སོ། །ཁོ་དད་དེ་འབྲས་ཆན་ལྟུང་བཟེད་གང་པོ་དེ་འབུལ་དུ་བཅུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དོ།། དེ་ནས་རྫ་མཁན་བཟའ་མི་བུ་སྟོར་ཏེ་གང་ནས་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ལ། དེ་ནས་གྲོང་གི་དབུས་ནས་རྙེད་དོ། །དེ་ནས་སྣང་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས་པ་དང་ཕ་མས་ཀྱང་གནང་ནས། ངེད་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་ཏེ་ཞུ་བ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཞུས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་སྟེ། དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་པ་དང་། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་རང་བྱི་ནས་ངུར་སྨྲིག་གོན་པའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ཏོ། །འབྲས་ཆན་ལྟུང་བཟེད་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །སྣང་བྱེད་ཀྱིས་འགྲོན་བུ་ལྔ་མཆིལ་ལྷམ་ཟུང་གཅིག་རས་ཀ་ཤི་ཀའི་གདུགས་གཅིག རྫ་བུམ་སོ་བཏང་བ་གཅིག་ཆུས་བཀང་ནས་ཕུལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་གྱུར་པ་འདིའི་མཐུས། །འགྲོ་བ་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྒྲལ་བའི། །སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་བདག་གིས་བསྒྲལ་བར་བགྱི།[12]།ཞེས་པ་དང་། བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས། བདག་ནམ་ཞིག་ཞི་བ་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། སེམས་མ་དག་པའི་དོན་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག མིང་ཡང་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་འདི་ཁོ་ན་འདྲ་བའི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །བསྐལ་བཟང་ནས། སྨན་པ་ཡོན་ཏན་བཤེས་གཉེན་གྱི་བུར་གྱུར་ཏེ། །འབྲས་ཆན་ཕུལ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ནི། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྐུ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱང་ཅི་འདྲ་བ། །ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་ཟུང་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བར། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག[13] །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཁ་ཅིག་ནས་ཤཱཀ་ཐུབ་འདི་སྔོན་རྒྱལ་བུ་བརྩོན་འགྲུས་སྤྱོད་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་འཕྲོ་བའི་ཕུང་པོ་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར།[14] དེ་ལྟ་ན་ཡང་ངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ནས་བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་ནི་གཞུང་ལས། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་པས། །ས་ནི་དང་པོ་བརྒྱད་པ་བཅུ་པར་ནོན། །ས་བཅུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་མཛད། །ཅེས་པའོ།།

བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པའི་སྐོར།

དེ་ལ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གིས་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཚུལ་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། གྲངས་མེད་གསུམ་ཡང་ཚོགས་

ལམ་ལ་འདད་བར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་ཐ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སྤྱད་ལུགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུད་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མགོ་ལ་སོགས་པ་བཏང་བས་སྦྱིན་པ་རྫོགས་པར་མཛད། རྒྱམཚོའི་ཚོང་པར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་མགོ་དང་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་མི་འཁྲུག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྫོགས། དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྤྱད་པར་སྐྱེས་ནས་ཡན་ལག་བཅད་པ་བཟོད་པས་བཟོད་པ་རྫོགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐར་རྒྱལ་དུ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ། དེ་ཁཉེའི་ཁམས་ལ་སྨོམས་པར་བཞུགས་པ་ལ་ཤར་པ་གཅིག་གི་མཐེ་བོས་སྐུ་མདུན་དུ་བསྐོར་བ་བྱེད་ཅིང་ཚོགས་སུ་བཅད་པས་བསྟོད་པས་བརྩེ་ན་འགྲུས་རྫོགས། སྣན་ཆེན་བྱོན་པོར་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་དང་། དོན་གྲུབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་ཤེས་རབ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་།ཀུན་ལ་ཕམས་ཅད་སྟིང་བརྩེ་བས། །སྤྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྫོགས་བྱས།""།ཞེས་པའོ།།སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ས་དང་པོ་ནོན། གཉིས་པ་ལ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ནས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་བར་དུ་བདུ་ན་ཁྲི་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ས་གཉིས་པ་ནོན། གསུམ་པ་ལ་མར་མེ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་བར་དུ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ས་གསུམ་པ་ནོན། དེ་ཡང་མཛོད་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །ཤྲཱི་ཐུབ་པ་དང་པོ་ཡིན།""།ཞེས་པའི་ཚུལ་དུའོ།།

དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ལམ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན། ཤྲཱི་ཐུབ་ཀྱི་གོང་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་བྱོན། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཤྲཱུར་སྐྱེས། ས་དང་པོ་ནོན། མར་མེ་མཛད་བར་དུ་སྟེ་བྲམ་ཟེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་སྐྱེས་ས་བརྒྱད་པ་ནོན། གཙུག་ཏོར་ཅན་ཐ་མར་ཀེ། བྲམ་ཟེ་སེར་སྐྱར་སྐྱེས་ཚངས་པར་སྒྲོལ་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་གི་གོང་སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ལ་བྱོན་ཀེ། བསྐལ་བཟང་སྟོང་དགེ་སློང་སྟོང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཚངས་པར་སྒྲོལ་ཏེ། དེ་དག་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལ་འཚང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྟན། ཁྱད་པར་ཤྲཱི་ཐུབ་ནི་བྱམ་ཟེ་ཤྲཱུར་སྐྱེས་ལུགས་བསྟན། ཁྱིམ་བདག་བྱོ་བོས་ལྷན་ཞེས་པ་ཡང་རྟ་ཆོང་ཤེས་སུ་གྲགས་ཏེ།།

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཅམ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་འདི་སྐད་བྱུང་སྟེ། ཤྲཱི་ཐུབ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཙ་ན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་མ་ཚུ་གས། དེ་ནས་སྐབས་དེར་ཆོང་དབོན་གྱི་བུ་མངོན་དགར་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་མཛེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེས་ཀྱང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཀྱང་གྲངས་མེད་ཀྱི་འགོ་མ་ཚུགས་སྐད། དེ་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་བདག་

མེད་པ་ལས་དོན་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ལ་མོས་པར་གྱུར་ཏེ་གང་མེད་དང་པོ་ལ་འཇུག་པས་ན། རྒྱལ་པོ་ཚེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྐས་རྒྱལ་བ་རྩེན་འགྲུས་སྤྱོད་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་འཕྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཁ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་བསྟན་པ་ཚད་མེད་བཞིའི་ཚོས་ལ་ཉན་ཏེ་གང་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་བརྩམས་པར་མཛད་དེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གཏོར་གྱིར་བར་དུ་མང་དུ་བསྟེན་བཀུར་ཏོ། །སྤྱིར་ལམ་མན་ཆད་དེ་གང་མེད་དང་པོའོ།། དེ་ནས་གང་མེད་གཉིས་པའི་འགོ་རྩུགས་སྐ་ནི་ཚོང་དོན་ནོ་གྱི་ཐུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོར་སྐྱེས་ནས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཏེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ངར་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་མ་དག་པའི་ས་ལས་འདས་ཏེ། སྤྲོམ་ལམ་མན་ཚོད་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པ་ནོན་སྟེ་གང་མེད་གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་གང་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་བྱམ་ཟེ་གཞོན་ནུ་སྤྱིའི་དུ་སྐྱེས་ནས། མར་མེ་མཛད་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པས་དག་པའི་ས་གསུམ་རྫོགས་ནས་གང་མེད་གསུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ལྟར་ཕྱི་མི་ལྷོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ནོན་ཏེ། གང་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནས་འཕམ་བུའི་གྲིང་འདི་ར་རྒྱལ་པོ་དགྱ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་གདན་ཕྱེད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱམ་ཟེ་མར་མེའི་བདག་པོ་བྱ་བ་གཉིས་བྱུང་། བྱམ་ཟེ་དེ་ལ་སྲས་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་འཕྲུངས་ཏེ་བསྙེ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་མེད།། དང་སྟོང་རྒྱལ་མཚན་གནས་ནས་ནི། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་ཁོ་ནའོ། དེའི་ནུབ་མོ་ཉིན་ལས་སངས་རྒྱས་ནས་མར་མེ་ཅན་ན་གནས་སོ། །དེའི་གྲགས་པ་རྒྱལ་པོ་དག་འདུལ་གྱིས་ཐོས་ནས་དམག་གི་དཔུང་གིས་སྐེགས་སྟེ། སངས་རྒྱས་བའི་གན་དུ་ཐོངས་ཞེས་བགྱིངས་སོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཚོ་བྱང་བློ་ཅན་དག་ཤེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་བྱང་སྟེ། དེའི་ནུབ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཐོས་ནས་ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་ཁྱབ་ཅིང་ཁྱབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། ཕྱི་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ

གཉན་ས་ལེའི་པགས་པ་བཏིངས། རལ་པས་གདན་ལོ་བཅུ་གཉིས་བྱས་པས་ལུང་བསྟན་ཏེ། སྲིང་མོ་ཡང་ལུང་བསྟན་གདྒའི་ལྷ་མོའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས། རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་བར་དུ་བསྙེན་བཀུར་བས། དག་པའི་ས་གསུམ་རྫོགས་ནས་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པོ་རྫོགས་ཏེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་བགྲོད་ནས་ས་བཅུ་པ་ནོན་ཏོ། །དེ་ནས་ཟད་པར་མེ་ལ་གནས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་དེ། དཀའ་ཐུབ་བརྟེན་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཉེར་ལྡན་དུའོ། །དེ་ནས་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་སུ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མར་གྱུར་ཏེ། བསྐལ་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཚོགས་བསྒྲུབས་ནས་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་ཚོགས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་ཞེས་པའོ།།

ཐེག་ཆུང་གི་མདོ་ཁ་ཅིག་ནས་དེ་ལྟར་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་འཁོར་ཟེར། དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དྲུགདེ་ནས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ས་རེ་རེ་གྲངས་མེད་གསུམ་གསུམ་འཁོར་བས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ན་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་ཡོད་སྐད་དོ།།

ས་དང་ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་ས་ནི་དང་པོ་བརྒྱད་པ་བཅུ་པ་ནོན་པ་ལ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ས་དང་ལམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་ལས་དང་པོ་ས་བསྟན་ན། ངོ་བོ་ངེས་ཚིག་དབྱེ་བའོ།།

ངོ་བོ་ནི་གནས་ཤིང་བརྟེན་པས་ན། ས་ཞེས་བྱའོ། །ངེས་ཚིག་ནི་ས་བཅུ་ལ་དང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་མཐོང་བ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བས་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མོས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ས། ཚོགས་ལམ་གྱི་ས། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་ངེས་ཚིག་ནི། སྨོན་པའི་སེམས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མོས་པས་སྤྱོད་པས་མོས་པ་སྤྱོད་པ། ཚོགས་ལམ་ནི་མི་དགེ་བ་བོར་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཐོས་པ་བྱས་སྟེ་ཚོགས་གསོག་པའོ། །སྦྱོར་ལམ་ནི་བླ་མའི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཅན་མཚན་མ་ཅན་ལ་ཆོས་ཉིད་མཚན་མེད་སྦྱོར་བས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་བཅུ་སྟེ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་དུའོ། །ངེས་ཚིག་གོང་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་པའི་བར་དུའོ།།

ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྦྱར་ན། ས་དང་པོ་ལ་སེར་སྣ་མ་གནས་པས་སྤྱིན་པ་རྫོགས། དེ་བཞིན་

དུ་ས་བཅུ་པའི་བར་ལ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་དོན་རིག་ཅིང་རྟོགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་འོད་དང་། པདྨའི་སྤྱན་དང་། ཡེ་གེའི་འཁོར་ལོ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་འོད་ནི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །པདྨའི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ངང་ལས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མི་འགག་པ་ལ་སྐུའོ། །ཡི་གེ་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས་ནི་དཔའ་བོ་འབྲུ་ལྔ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནས་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་འདུལ་བའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་བྱུང་བའོ།།

ད་ནི་ལམ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ངེས་ཚིག་དབྱེ་བའོ། །ངོ་བོ་ནི་བགྲོད་པར་བྱ་བས་ན་ལམ་མོ། །ལམ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་སྟེ། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ།།

ཚོགས་ལམ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་བཞི། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞིའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཚོགས་ལམ་ཞེ་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་ལས་དུ་མ་བྱེད་ཅིང་ཚོགས་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་ལམ་ལ་བཅུ་སྟེ། དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ལམ་ཞེ་ན། དྲོད་རྩེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་ནས་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱོར་བས་ན་སྦྱོར་བའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡང་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་དྲོད། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པས་རྩེ་མོ། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་བཟོད་པ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་གོ །མཐོང་ལམ་ལ་བདུན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡན་ལག་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ཞེ་ན། སྔར་མ་མཐོང་བའི་དོན་མཐོང་བས་ན་མཐོང་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅི་མཐོང་ཞེ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར་མཐོང་བས་སོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི་ས་དགུ་པ་ནས་ས་བཅུའི་བར་ཏེ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ། ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྟོགས་པས་བར་མ་ཆོད་པས་ན་བར་མེད་པའི་ལམ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། དེའི་དུས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་སློབ། རང་རྒྱལ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མི་སློབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལམ་ལྔ་ལ་མི་སློབ་པས་ན་མི་སློབ་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་ས་དང་ལམ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་རྩི་ན། ཚོགས་ལམ་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ནི་ས་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས། །མཐོང་ལམ་ནི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་སྟེ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་

བྱའོ། །སྐོམ་པའི་ལམ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་རོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི་ས་དགུ་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་རང་དོན་གཞན་དོན་གཉིས་ཀའི་དོན་གསུམ་ལས། མོས་པ་སྤྱོད་པ་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་བར་ནི་རང་དོན་གཅོ་བོར་སྣང་། ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ནི་གཉིས་ཀའི་དོན་སྣང་། ས་དགུ་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ནི་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་ས་ཆོན་པ་དེས་ས་བཅུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་མཛད་ཅེས་ཏེ། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པའོ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཞེད་དེ། ལྷའི་གནས་གསུམ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཡོངས་སྒྲས་འཚང་རྒྱ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཞེས་བྱའོ།།

འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་སྐུ་གསུམ་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྐོར།

དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཤཱ་ཀྱ་ཐུ་པ་འདི་ས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚོགས་བསགས་ནས། འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུ་འཚང་རྒྱའི་གནས་ནི་འོག་མིན་ཡིན་ལ། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འཚང་རྒྱའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་རྟམས་ནི་འཚང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཁོད་འཚང་རྒྱའོ།[1]།ཞེས་པ་དང་། སྤྲུ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས་ཀྱང་། གཅང་མའི་གནས་འདི་རབ་སྤངས་ཏེ། །འོག་མིན་སྟག་པོ་ཅམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། །སྤྲུལ་པ་པོ་ནི་འདིར་འཚང་རྒྱ།[2]།ཞེས་པས་སོ།།

དེ་ཡང་གཞུང་ལས། འོག་མིན་གྱི་གནས་སུལོངས་སྐུར་འཚང་རྒྱ་སྟེ། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུལ་ཕྱི་སྟོན་པ་མཛད་དེ་བྱམས་པ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞག ཅེས་པ་ཚིག་གསུམ་གྱིས་དོན་སྟོན་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མི་གཡོ་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས་བགྲོད་པ་ལས། སྙིང་པ་གསུམ་ནི་འཆི་བ་བར་དོ་སྐྱེ་བ་གསུམ། དེ་ལ་འཆི་བའི་སྙིང་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱིས་འཆི་བ་མ་ཡིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོངས་སུ་ཐྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་སྟེ། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་ལུས་ཀྱིས་ཉི་རབ་ཏུ་བྱོན་ཏེ། གོང་ཁྱེར་ལྷ་སྐུག་བའི་དབུས་སུ་ལུས་བཞག་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ། བདག་ནམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ནས་གནུ གས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་སྨྲལ་པ་དང་། སྨྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འཆད་པའི་

དུས་སུ། བདག་གི་ལུས་བཞག་པ་འདིས་སེང་གེའི་ཁྲིར་སྐྱབ་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་བདག་ཚོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་བཞག་གོ།

དེ་ནས་བར་མ་དོའི་ཕྱིད་པར་ལྟ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བགོད་ནས། སྐྱེ་བའི་ཕྱིད་པ་འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱའི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན། སྣང་བ་དག་པ་རྣམས་ལ་ཙན་དན་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱིང་པོ་ལས་བྱས་པའི་ཁང་པ་ཡོད་དེ། ཀ་བ་སྣ་ཡ་ཐུག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབུས་སུ། པདྨའི་སྟོང་པོ་གཅིག་ལས་སྤྲུལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གོས་དང་བཅས་པའི་རྫུས་སྐྱེས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུངས། དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དཔུ་རུ་ང་བར་གཟིགས་ནས་ཐམས་ཅད་འདུ་སྡེ་དབང་བསྐུར། དེ་ནས་གདམས་ངག་བཤད་སྐམ་ཙ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་བྱང་ཡང་། ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་བག་ཆགས་ཙམ་གྱིས་བསྤྲིབས་ནས་ང་རྒྱལ་དེགས་པ་རྩུང་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་འདི་རྣམས་དང་བདག་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྤང་བའི་ཁྱད་པར་དུམ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་བསྤྲིམས་པས་སངས་རྒྱས། ངས་མ་བསྤྲིམས་པས་སངས་མ་རྒྱས་པ་ཡིན། སྤྲིམ་པའི་གདམས་པ་ནི་བདག་རང་ལ་ཡོད་དེ། གདམས་ངག་ཞུམི་དགོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དྲིན་ལ་དགོས་པ་མེད་སྐམ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གྱེས་སོ། །དེ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་རྗེས་སུ་དན་པ་དྲུག་བསྤྲིམས་པ་ལས་ལུས་མི་གཡོ་བ་བས་མ་གཏུན་གྱི་ཚོས་བདུན་བྱས། ངག་དབུགས་འབྱུང་རྫུབས་སྤྲངས། སེམས་གཟུང་འཛིན་སྤངས་ནས་བསྤྲིམས། དེ་ལ་ཡང་རྟེན་དགོན་མཆོག་རྗེས་སུ་དན་པར་བསྤྲིམས། རྒྱུན་ཚད་མེད་པ་བཞི། ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་ཐབས་ཤེས་རབ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལྔའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་དན་པ་བསྤྲིམས་པས། མཉམ་བཞག་ལ་སྟོན་གའི་ཉེ་མ་ཕྱེད་ཀྱི་ནམ་མའི་དཀྱིལ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་། རྗེས་སྐྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དུ་སོང་བ་ལ་མེམས་འཁྲུལ་ཏེ། གང་དག་གིས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་། རྗེས་སྐྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དུ་སོང་བ་ལ་མེམས་འཁྲུལ་ཏེ། གང་དག་གིས་ཀུན་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟ་བུར་ཤེས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གྱི་བྱ་བར་གི་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤེག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གདམས་ངག་ཡོག་པ་ལ། དོན་སྤྲིམ་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་ཉེར་ལྟས་སངས་རྒྱས་ཏེ། རང་དོན་དུ་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་འཁོར་གྱིས་ཀྱང་མ་མཐོང་སྟེ་སྟོང་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་

ཐུགས་རྗེའི་ཐུགས་དང་ལྡན་གྱུར་པས། །འཛམ་བུའི་རྒྱལ་མཚན་འདི་ལ་ཆོས་ཆར་ཕོབས། །ཁྱོད་ལ་གང་དག་ལྟུང་བཟེད་བཞི་འབུལ་བའི། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞི་པོ་བསྟོད་ལགས་ཀྱིས། །ཁྱོད་བལྟམས་གང་ཚེ་ལེགས་བསྐུལ་བའི། །ཚངས་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས་ཀྱང་བསྟོད། །བློ་གྲོས་བཟང་པོ་རིགས་ལྡན་རིགས་ཆེ་བའི། །རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱེད་ཉིད་བཙུན་པའི་རིགས།[৫৯]།ཞེས་བསྐུལ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་འདུ་ལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་མཁྱེན་ནས་རང་གི་ཅོད་པན་བཀྲོལ་ཏེ་བྱམས་པ་ལ་བསྐོན་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞག དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་གིས་ཉིད་ཀྱི་ཅོད་པན་བཀྲོལ། །ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་གིས་མི་ཕམ་མགོ་ལ་བསྐོན། །དེ་ཚེ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཁྱོད་གྱུར་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་གྱུར་ཅིག།[৬০]

ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བར་ཆས་པ་ལས། ལྷའི་བུ་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ལ་འཇུས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སུ་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་ངའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འདི་ལ་གྱིས་ཤིག[৬১]ཅེས་པ་ནས། ལྷ་རྣམས་ལ་གྲོས་འདྲི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། བདག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རིགས་གང་ལ་བྱེད། ཡབ་ནི་གང་ལ་བྱ། ཡུམ་ནི་གང་ལ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་ལ་ལ་ན་རེ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཅེས་པ་དང་། ཏོག་དཀར་གྱི་ཞལ་ནས་འདིས་ནི་ལན་གཅིག་བུས་ཕ་གསོད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གླེང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་མ་བྱུང་ནས། ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་བཞི་ལ་གཟིགས་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། གླིང་ལ་གཟིགས་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་། དུས་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དུས། རིགས་རྒྱལ་རིགས། ཡུལ་དབུས་རྡོ་རྗེ་གདན། དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས་སྐད། དེ་ནས་གཟུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས། ཚངས་རིགས་ཀྱི་ལྟ་གཟི་བརྗིད་དམ་པ་བྱ་བ་ན་རེ་གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུ་གུ་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་དྲུག་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ན་ལེགས་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་གསུངས་ནས་ལྷ་ལས་བབས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་ལ། བྱི་བ་ལོའི་དབྱར་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཡུམ་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་དེར་ཡུམ་གྱི་*རྣན་*ཁུངས་ནས་ཞུགས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའོ།།[৬২]

དེའི་དགུང་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འོད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་བྱུང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྒྱུ་མ་དེ་ལ་བལྟས་ནས། སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདྲ་བ་གཅིག་བྱོན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས། མི་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་འཁྲུངས་པར་སེམས། ཡུམ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྨི་ལམ་བཟླས་པ། རྒྱལ་

པོ་ལགས་བདག་གི་རྨི་ལམ་ལ་གླང་པོ་ཆེའི་ཕྱུ་གུ་གཅིག་བདག་གི་ལྟམས་སུ་ཞུགས་པ་སྨིས་ན་དགའ་འམ་སྐྱེ་གི་མ་འཚལ་ལོ།[64]ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་སྟོན་ཡང་ཡབ་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་དང་། ཡུམ་དམ་པ་མཐོང་དགའ་ལ་སྲས་དགེ་བྱམས་སྐྱེས་ཏེ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ལོག་པ་དང་སེལ་དུ་གྱུར། དེ་སྐུ་སྤྲུལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་གཤེགས་པ་ཡང་སྤྱིད། ཡབ་རྒྱལ་པོ་རབ་གྲགས་དང་ཡུམ་ལྟ་མོ་བྲན་མ་བྱ་བ་ལ་སྲས་ཤན་པ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་ཏུ་གྱུར། དེ་སྐུ་སྤྲུལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་ཞུགས་པར་ཡང་སྤྱིད། ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱིང་རིངས་དང་ཡུམ་ལྟ་མོ་འོད་ལྡན་མ་ལ་སྲས་ཕྱང་པོ་རབ་སེལ་སྐྱེས་ཏེ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར། དེ་སྐུ་སྤྲུལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་ཞུགས་པར་ཡང་སྤྱིད། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་འདུ་ན་དང་ཡུམ་ཟག་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ་ལ་སྲས་འོད་སྲུང་སྐྱེས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་དུ་གྱུར་ཏེ་དེ་སྐུ་སྤྲུལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་ཞུགས་པ་ཡང་སྤྱིད་པས་སྨིས་ལམ་དགེ་ལྟས་སུ་ཐོབ་ཅིག་གསུངས། ཡུམ་གྱི་ལྟམས་དེ་སྔར་བས་བདེ་བ་ཙམ་དུ་ཚོར་ནས་དར་ཟུང་ཡབ་ལ་ཞུས་པས་དོན་བཞད་མ་མཉེན་ཏེ། བྱམ་ཟེ་མཚན་མ་ཁན་བཀྲག་ནས་དྲིས་པས། བྱམ་ཟེས་གསོལ་པ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་*སྐྱེ་*མ་མཆིས།[65]ཞྲེད་ལ་སྲས་མངའ་སྐྱེས་པ་རྒྱ་ཆེ་མཉེས། །སྲས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟམས་པར་འགྱུར། །ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱིམས་ནི་བསྲུང་བར་རིགས། །ཞེས་ནས་ཁྱིམས་ལ་གནས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལྟམས་ན་ཞུགས་ཙ་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་དེ་འོག་མིན་གྱི་གནས་ན་རྣམ་སྣང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་ཐེ་ཚོམ་འདྲི་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པར་མཐོང་། ཉན་ཐོས་སམ་ཐེག་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་རེ་རབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྐྱིབས་ཅན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དགོངས་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་མེད་སྨྱམ་མ་རང་དུ་མཐོང་སྟེ། མཐོང་བ་ཡང་ཐ་དད་པར་སྣང་། ཡུམ་ཡང་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་ཏེ། སོག་མི་གཅོད་དང་མ་བྱིན་པ་མི་ལེན། །རྫུན་དུ་མི་སྨྲ་ཚང་ལ་མི་དགའ་དང་། །འབྱིག་པའི་མི་ཚངས་སྤྱོད་པ་སྤོངས་བ་འདི། །འདི་ནི་དོན་གྱུབ་ཡུམ་གྱི་ཚོས་ཉིད་དོ།།[66]

སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་བལྟམས་པ་ཡང་དགུང་བླ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ལྟམས་ནས་བལྟམས་སུ་མ་འདོད་དོ། །མཚན་མཁན་ལ་དྲིས་པས། རྒྱལ་བྱེད་ནི་འདུན་སར་བལྟམས་སུ་མི་འདོད་དེ་ནགས་མཐའ་དབེན་པར་གཤེགས་

དེ་ལས་ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་པའི་ཚུལ་དུ་ལོངས་སྐུ་རྣམ་སྣང་དུ་བཞེངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས། དེ་ནས་འཁོར་གྱི་སྣང་བ་ལ་ལོངས་སྐུ་རིགས་ལྔར་སྣང་སྟེ། དེས་ལྷ་གནས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་སྐད།

དེ་ཙམ་ན་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ཏེ། གཉིས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་དུས་སུ་ཆོས་མ་གསུངས། བཞི་པ་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་རྩ་བའི་སྐུ་ལས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་རྟོགས་ལྡན་སྙིང་པོར་བྱོན། དེ་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་བྱོན་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཛད་དེ་ལོངས་སྐུས་སྣང་བ་དག་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་པའོ།།

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ལས། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་སྣང་བ་མ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་པ་ནི། གཟིགས་པ་བཞིའམ་ལྔ་ལ་གཟིགས་ནས་ཟས་གཙང་སྲས་སུའཁྲུངས། བཅུགཉིས་མཛད་པས་དཀའ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་སྤྱད། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་གདན་ལ། ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ།

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་དུས་ན་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཁྱོད་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་ལྡན་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ནས་དེར་དོན་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་གྱུར་ནས་དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏོ།། དེ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་སླར་འོག་མིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས། དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བར་འགྱུར་ནས་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ན་བཞུགས་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་བསྐུལ་བ། ཀྱེ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་ཚོགས་མང་དྲན་རྟོགས་མངའ། །བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཤེས་རབ་འོད་བཟང་བའི། །མཚུངས་མེད་སྟོབས་མངའ་སྒྱུ་རྩལ་ཆེ་མངའ་བའི། །མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་དགོངས་པར་མཛོད། །ཞི་གནས་བརྟུལ་ཞུགས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། །སྦྱིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟོབས། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམ་སྤྱད་པས། །སྤྱོད་རིགས་ཆེར་གྱུར་ཁྱོད་ནི་དགོངས་པར་མཛོད། །དེ་དུས་ལགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་མ་མཛད་ཅིག །དཔལ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་དཔལ་གྱིས་ནི། །དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཕོ་བྲང་མཛེས་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་

དགོས་གསུངས་ནས། ཡུམ་འཕོར་དང་བཅས་པ་ལུམ་བྷི་ནིའི་ནགས་ཚལ་དུ་གཤེགས་པ་དང་སྣང་ཤངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་རྟགས་ཤའི་ཡལ་གཱ་ལ་ཐུགས་འཇུས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་མ་གཡས་ཀྱི་གོ་བར་ནས་གློག་འཕྲུང་བའི་ཚུ་ལ་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཤུམས། རྩ་བ་ལ་བབས་ཙ་ན་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ མེ་ཏོག་ཁ་འབྲ་སྣ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤུ་ལུས་སུམ་རྩུ་རྩ་གཉིས་བྱུང་། འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷ་མོ་དྲུག་ཁྱིས་ཡུམ་སྐུ་འཕྲལ་ལ་བཀྲངས་ཏེ་བྱས། དེ་ནས་བཤུམས་ནས་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལྔ་མེད་རྟན་མོར་སྐུལ་ནས་དར་དཀར་གྱི་ཁྲུག་མར་བླངས། ཀླུ་དགའ་བོ་དང་འཛོག་པོས་ནམ་མཁའ་ནས་ལ་བདུ་དཀྱིལ་ཆར་པ་ཕབ། རྒྱལ་པོ་བཞིས་སྐུ་འཕྲུས་གསོལ། བཤུམས་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱོགས་བཅུར་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བཞུད་པས། ཤུལ་དུ་བད་མ་བདུན་བདུན་བྱུང་། དེ་སྐད་དུ། སྐྱེ་འཆི་མཐར་བྱེད་དེ་ནི་བཤུམས་པས་ན། །ས་ལ་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བཞུད་ནས་སུ། །འདི་ནི་འདི་སྐྱེ་མཐར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བླ་མ་གཅིག་ལུས་གསུངས།། གང་ཚེ་རྟམ་འདྲེན་བཤུམས་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་ཚེ་ས་འདི་རིར་བཅས་ཤིན་ཏུ་གཡོས། །རི་ཤུར་བར་སྣང་གློག་བཞིན་སྣང་བ་དང་། །གཞོན་ནུ་དེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་དག་གིས་བླངས། །ཁྱེའུ་ཐེ་བཀྲ་འཕོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབྲའི་གདུགས། །ལྷའི་གཙོ་བོས་དབུའི་སྐེར་ནས་འཛིན། །བླུ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདུད་རྩིའི་ཆར་པ་ཕབ།། རྒྱལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐུ་འཕྲུས་གསོལ།[44]ཞེས་སོ།།

དེ་ཤུར་བྱང་གི་ལོའི་དབྱིད་ཟླ་འབྲིང་ཐོའི་ཚེས་བཅུད་ལ་བཤུམས་པས། དེའི་དགུང་ལ་ཡུ་ལ་དེར་ཤུས་ཆེན་པོ་བཅུད་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཐོ་བྱང་གི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་རྩམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་བྱེ། ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་དྲི་ཞིམ་པོ་བྱུང་ངོ་། །བྱང་འཇམ་པོ་ལངས་ཏེ་ཡུལ་དེར་ཕྱག་དར་བྱས། མེ་ཏོག་མང་དུ་ནམ་མཁའ་ལས་ལྷུག་ས། བྱ་དང་རི་དྭགས་མང་པོ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཐོ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུས། བྱང་མེད་ལུས་མི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་བྱ་ཞེའུ་བཙས། བྱམ་ཟེ་སྐྱེ་འདོན་རྩམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བརྗོད། ལྷ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད། གཞན་ཡང་དུས་དེར་གཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་ལ་སྡས་གསལ་རྒྱལ་བཙས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་ཆེན་པོའི་སྡས་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོ་ཡང་བཙས། ཀོའུ་ཤམ་སྐྱེར་དམག་བརྒྱ་པའི་སྡས་རྒྱལ་བ་ཤར་པ་ཡང་བཙས། ཚོང་ཞེར་འཕགས་རྒྱལ་དུ་མ་འཕྲུང་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྡས་རབ་སྐྱང་ཡང་བཙས་སོ། །དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཤྲཱ་ཝ་བརྒྱ་ཡང་བཙས་སོ། །ཁྱགས་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཤྲཱ་ཝཱི་འབྲུ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་འདྲུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་བཙས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ན་ཡུམ་གོང་ས་མ་གསུམ་གསུམ་བཀལ་ཏེ། ནུ་ཞོ་བླུད་པའི་མ་མ་སྲུ་ཀུའུ་ཏམ། བང་དུ་འཚོ་བའི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཁལ་མོ་དང་གསུམ་སྟེ་དེ་ལ་སོགས་པ་སུམ་རྩུ་རྩ་གཉིས་ཀྱང་བཀལ་ལོ། །དེ་ནས་བྱམ་

གཞོན་ནུའི་རོལ་རྩེད་ཀྱི་མཛད་པ།

དེ་ནས་གཞོན་ནུའི་རོལ་རྩེད་མཛད་པ་ནི། ཤཱཀྱ་བ་ལྔ་བརྒྱས་ཁྱིམ་ལྔ་བརྒྱ་ཕུབ་ནས་ཕུལ། བྲམ་ཟེ་མདུ་ན་ན་འདོན་གྱིས་སྐར་མ་ནག་པ་ལ་གོས་བཅེམས་ནས་དེ་ལ་མས་བརྒྱན་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཏེ་བྲམ་ཟེའི་བུ་ཉི་ཁྲི་དང་། ཤཱཀྱའི་བུ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་འགྲོགས་ནས། ཡིག་མཁན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་སྲིན་བུ་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་གན་དུ་ཡི་གེ་སྦྱོང་དུ་ཕྱིན་པས། རྒྱལ་བུས་ཡི་གེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གྲངས་བསྟན་པས། བཤེས་གཉེན་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ནས་སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་དག་པ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཡི་གེ་གང་གི་མིང་དག་ཀྱང་།། བདག་གིས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ།[༧༩]།གཞོན་ནུ་འདི་གསུངས་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་ནས་སློབ་མ་དགོས་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བུས་ལོབས་སོ། །དེ་ནས་རྩིས་པ་ཆེན་པོ་རྩིས་གྲུབ་ལ་རྩིས་བསླབ་པ་ལ་རྒྱལ་བུས་གྲངས་བསྟན་པས། གྲངས་མེད་པ་ནས་ཇི་ལྟར་རྩི་དྲིས་པས། རྩིས་གྲུ་བ་ཀྱིས་མ་ཤེས་ཏེ་དེ་ནས་སླར་ཕར་ལ་བསླབ་སྐད་དོ། །དེ་ནས་དྲི་ཟ་རབ་དགའ་དང་བཟོ་འགྲན་ནས་བཏུལ། དེ་ནས་སྡོང་དང་བརྒྱན་དང་སོག་དང་ཆོ་ལོ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རོལ་རྩེད་མཛད་དོ།།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུབཞེས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་སྐྱིད་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་ཁབ་བཞེས་པ་ནི། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་པ་ན། ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བུ་ལ་ཁབ་ཅིག་བཞེས་པར་ཞུས་པས། བདག་ནི་བུད་མེད་ཚོགས་དང་རྩེ་མ་ཡིན། །བདག་ནི་མི་སྨྲ་ནགས་འདབས་གནས་པར་བྱ་སྙམ་ནས། །དགུང་བདུན་ཡིད་ལ་གསལ་བར་བྱས་ནས་བརྩིས། །འདོད་པའི་སྐྱོན་ནི་བདག་གིས་མཐའ་ཡས་རིགས། །འཐབ་མོ་འཁོན་དང་མྱ་ངན་སྡུག་བསྔལ་གཞི། །བདག་ལ་ཁྱིམ་ཐབ་མི་འཚལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བུད་མེད་ཡིན་གསུངས། ཡབ་ན་རེ། འདམས་དང་ལྕག་ལྕིག་གསེབ་ནས་པདྨ་རྣམ་པར་འཕེལ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་ནས། སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཀྱང་ཁབ་བཞེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐད་ན་ཅིས་ཀྱང་ཁབ་བཞེས་པར་ཞུ་བྱས་པ། རྒྱལ་བུས་སྨྲས་པ། བུད་མེད་ཕལ་ཆེར་གཡོ་དང་སྒྱུ་ལ་གནས། །འཇིགས་བྱེད་དུག་གི་ལོ་མ་འདྲ་བ་སྟེ། །མེ་དང་འདྲ་ཞིང་རལ་གྲིའི་སོ་དང་འདྲ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་བདག་འདོད་མ་ཡིན་ཏེ། །འོན་ཀྱང་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ནི་མི་གཅོག་ཅིང་། །ཚུལ་དང་མཐུན་པ་འདུག་ན་བདག་ལ་ཞུ།[༨༠]།ཞེས་སོ།།

ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཚལ་ཞུས་པས། བཞག་པ་ཟད་བྱེད་ཆོམ་རྐུན་ལྟ་བུ་དང་། །བཞིན་ངན་དགྲ་འབྲེལ་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་། །ཁྱིམ་བདག་བརྙས་བྱེད་རྗེ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། །ཆུང་ན་རྐུ་བའི་སྲིན་མོ་མར་འདྲེན་དང་།།

སྤྲོ་ཐུང་གསར་ངས་ཅི་ལྟས་ཅིར་མ་སྟུག །དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཁྱིམ་ཐབ་མི་འཚལ་ལོ། །མ་ལྟར་བྱམས་ཤིང་སྲིང་ལྟར་སྟུག་པ་དང་། །བྲན་མོ་བཞིན་དུ་བཀའ་ལུང་ཉན་བ་དང་། །མཛའ་མོ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་འབབ་པ་དང་། །རྗེ་མོ་བཞིན་དུ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། །སྲོད་ལ་ཉལ་ཞིང་ཐོ་རངས་ལངས་སྔ་དང་། །ཤ་མདོག་དཀར་ལ་ལུས་ཀྱི་དྲི་ཡང་ཞིམ། །གཟུགས་བཟང་ལྡན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དྲེགས་དང་བྲལ། །ཕོ་བུ་མ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ལྡན་ཞིང་། །གཏོང་ལ་དགའ་སྟེ་དགེ་སྦྱོང་བྲམ་ཟེའི་རིགས། །གཉིད་དང་སྨུག་པ་མི་མངའ་ང་རྒྱལ་བླུན་བྲལ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེའང་རུང་། །རིགས་དང་རུས་ནི་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉེར་མ་ཡིན། །གཞན་ཡང་འགྲོ་ན་ལེགས་ལ་སྨྲ་ན་འཇམ། །ཁོང་ཡངས་པ་དང་ཁོང་སྡིག་དང་། །སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་མིག་མི་བལྟ། །དེ་འདྲའི་བུ་མོ་རྙེད་ན་བདག་གིས་བལྟ། །ཞེས་ནས།

འབངས་མོས་པ་ལ་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྐུར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་བཙལ་ན་ཤཱཀྱ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ན་རེ་ངའི་བུ་མོ་སྦྱིན་རིངས་ངེ་བྱུང་བ་ལ་དོན་དང་ལྡན་པ་འམ་དོན་དང་མཐུན་པ་མི་འདུག དགོང་ཁ་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་བུ་མོ་དང་འཕྲད་ནས་ཚིགས་བཅད་དང་མཐུན་པར་འདུག་ནས། མོས་པས་དྲིས་པས། བུ་མོ་ཁྱེད་ངེད་ཀྱི་རྒྱལ་བུའི་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ན་མི་རུང་ངམ་ཞེས་པ་དང་། བུ་མོས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་དགོངས་པ་ཅི་ཡོད་ཟེར། མོས་པས་སྨྲས་པ། ཟས་གཙང་སྲས་པོ་གཟུགས་ནི་མཆོག་ཏུ་མཛེས་གྱུར་ཅིང་། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་ལྡན་གཟི་བརྗིད་ཅན། །དེ་ཡིས་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡི་གེར་བྲིས། སུ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་དེའི་ཁྱིམ་ཐབ་འོས། །ཞེས་སྨྲས་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་བལྟས་པས་ས་འཚོ་མས་སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་བདག་ལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཚང་གི །དེས་པ་གཞོན་ནུ་དེ་ནི་བདག་དང་ལྟན་ཅིག་འོས།། བདུད་ལ་སོགས་པའི་ཁར་ཚངས་མང་དུ་བྱུང་། །རྒྱལ་བུ་བཞེད་ན་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་པར་ཞུ། །ཞེས་ནས། མོས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས་འོ་ན་བླངས་དགོས་ཟེར་ཏེ། གཞོན་ནུ་ཕུལ་ཆེ་བས་མི་མགུ་སྲིད་པས། གྲོང་ཁྱེར་བརྒྱད་ཀྱི་བུད་མེད་ཙམ་འཚོགས་པ་རྒྱལ་བུ་ལ་ཕྱག་ཚོལ་ཅིག་གསུངས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་བཙལ་ཀྱང་སྤྱན་མ་གཟིགས་བཀའ་ལུང་མ་གནང་བ་ལས། ས་འཚོ་མས་ཕྱག་བྱས་པས་སྤྱན་དེར་གཟིགས་བཀའ་ལུང་ཡང་གནང་སྟེ། ཕྱག་གི་གསེར་གྱི་སོར་གདུབ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕངས་པས་ས་ལ་བབས་ནས་ས་འཚོ་མའི་སྲིན་ལག་ལ་བསྐོར་གྱིས་སོང་ནས། ས་འཚོ་མ་ཡང་རྒྱལ་བུ་ལ་མིག་མི་གཡོ་བར་ཆགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འཕྱས་པར། མོས་སྨྲས་པ། འདུག་དང་འགྲེང་དང་འཆག་པ་ལ། །འཕགས་རྣམས་དེ་ལས་མི་གཡོ་མཛེས། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཡོན་ཏན་ཅན། །རྒྱལ་མཚན་རྩེ་ལ་འཕྱར་ན་མཛེས། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །མོས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་སྨྲས་པར། ཟས་གཙང་གིས་ས་འཚོ་མའི་ཚིག་དེ་ཐོས་ནས་སྨྲས་པ། བདག་གི་བུ་ནི་ཡོན་

ཟེ་མཚན་མཁན་ལ་མཚན་དྲིས་པས། འདི་ནི་ཁབ་ན་བཞུགས་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བར་འགྱུར། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ།[৬৯]།ཞེས་སོ།།

དེའི་ཚེ་དྲང་སྲོང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྣག་གི་ཚ་བོ་མེས་བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བལྟར་ཕྱིན་པས། རྒྱལ་པོ་ན་རེ་ཅི་ལ་འོངས་ཟེར། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བདག་ནི་འདིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སྲས་བལྟམས་བལྟ་ཕྱིར་འཆིས། །འཇིག་རྟེན་གཙོ་བོ་བསྐལ་འདྲེན་པ། །ཐུབ་པ་དེ་ནི་མཐོང་བར་འཚལ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་དེ་ནི་ལྟ་མི་བཟོད་པར་དར་ཅིག་སྟོན་ཅིག་ཟེར། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རིགས་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་རྣམས་ནི། །མཚན་མོ་བཞིན་དུ་ཉལ་བ་དང་། །དགོས་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད། །མིག་ལ་ཡུན་རིང་མི་གནས་སོ། །ཞེས་ནས་བླངས་ཏེ་དྲང་སྲོང་གི་པང་དུ་བཏང་བས་མཚན་མཁན་ཇི་སྐད་ཟེར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཟེར་བྱས་པས། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། ས་བདག་རྟོག་པ་པོ་རྣམས་བློ་འཁྲུལ་ཏེ།། རྩོད་པའི་དུས་སུ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་མི་འབྱུང་། །བསོད་ནམས་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འདི་ནི། །ཉན་ཐོས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ནས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །མཚན་མི་གསལ་བར་འདུག་ན་མ་དབང་པའོ། །གླིང་བཞི་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་དབང་པོར་འགྱུར། །ཐུབ་མཚན་དབང་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ན། །མི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་བརྒྱལ་ཏེ་དེ་སངས་ནས་ཚ་བོ་མེས་སྦྱིན་ལ་སྨྲས་པ། ཁྱོད་དེའི་ཐད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་འཁོར་གྱིས་ཤིག་ཟེར། རྒྱལ་པོས་དྲང་སྲོང་ལ་སྨྲས་པ། འདི་ལ་མི་ལེགས་པའི་མཚན་མ་མི་གདའ་འམ་བྱས་པས། འདི་ལ་མི་ལེགས་པའི་མཚན་མ་ཅི་ཡང་མེད། འདི་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གསུང་ཙ་ན། བདག་ཉིད་རྒས་པས་མྱ་ངན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡིད་ཆེས་ནས་སྲས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ལ་ལྟ་ཀུན་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་གྱུར་ཏེ།། འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་པས། །བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།[৬৭]།ཞེས་སོ།།

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་གསེར་གཞོང་དུ་འབྲས་དང་ཤ་བསྲེས་པའི་ཆན་མང་དུ་གསོལ་ཏེ། ཕྲོགས་ཀྱང་མ་ཐུབ་གླང་པོ་ཆེས་སྡིག་ཀྱང་མ་ཐུབ་སྟེ་མཚན་ཡང་གླང་པོ་སྟོང་གི་སྟོབས་ཅན་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་ལྟ་ཁང་དུ་འཁྱེར་ཏེ་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕོ་ལྟ་ལྟ་མང་པོ་ཅི་ཞེས་པ་སེང་གེའི་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པ་ལ་བུ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཕྱག་འཚལ་ཏུ་འཁྱེར་བས་དེར་ཕྱིན་པ་དང་ཕོ་ལྟས་ཚུར་བཏུད་དེ་རྒྱལ་བུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། ད་ཕྱིན་ཆད་རྒྱལ་བུ་ལ་ཕྱག་ཚོལ་ཅིག བདག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་སྟེ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་འོ་ཞེས་ནས། ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐུབ་པས་ཤཱཀ་ཐུབ་བོ། སེང་གེའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་བཏུད་པས་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་འོ། དེ་ནས་ལྟས་ཀྱང་བཏུད་པས་ལྟའི་ལྟ་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཏོ།།

ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། མནའ་མ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་རབ་སྨྲས་པས། །གཞོན་ནུ་དེ་གཉིས་འཕྲད་པར་གྱུར་པ་ནི། །མར་དང་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཇི་ལྟར་འཕྲད་པ་བཞིན། །ཞེས་སྨྲས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ལག་ན་བེ་ཅོན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བུ་མོ་དེ་ངའི་སྲས་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས། ལག་ན་བེ་ཅོན་ན་རེ་ངའི་བུ་མོ་འདོད་པ་མང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚ་བོ་ལྟས་བྱིན་ཡང་འདོད། མཛེས་དགའ་བོ་ཡང་འདོད། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་འདོད། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ལྔ་པ་དང་། སྤྲེའུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཏ་ནུ་མན་དྷ་དང་། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་མི་མང་པོ་ད་ལྟ་སྒོ་མནན་ནས་ཡོད་པས། བདག་ཤིན་ཏུ་དགྲ་མང་སྟེ་དེ་དག་འདུལ་དགོས་པར་ཡོད་པས་ཉམས་རྩལ་སུ་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་སྟེར། ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ཚར་དཔགས་ཕ་མའི་གོ་ན་སྲིན་ཙམ་འདུག་ཙམ་སྟེ་ཤེད་མ་བྱེ་དེ་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འི་ཐུ་གས་ལ་ངའི་བུ་ན་སོ་གཞོན་པས་ད་དུ་ང་ཉམས་རྩལ་མ་རྫོ་གས་སྙམ་ནས་ཞལ་རོག་བཞུགས་པས། དེ་ལ་རྒྱལ་བུས་མཁྱེན་བཞིན་དུ་དྲིས་པ་ཡབ་སྙུང་ངམ་གསུངས་པས་མི་སྙུང་ཟེར། འོ་ན་ཅི་ནོངས་ཞེས་ཞུས་པས། ས་འཚོ་མ་འདི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་སློང་བས། ཐམས་ཅད་བསགས་ནས་ཉམས་རྩལ་ཆེ་བ་ལ་སྟེར་ཟེར་བས། རྒྱལ་བུ་ན་སོ་གཞོན་པས་དེ་གཞན་གྱི་འཁྱེར་ཏེ་མཆི་ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱལ་བུ་ན་རེ་ཉམས་རྩལ་ད་བདག་ལས་ཆེ་བ་མེད་དེ་འཕོངས་བྱེད་པའི་གཞུ་མེད་ཟེར་བས། དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་དྲིས་པས། གཞན་གྱིས་མི་འགེང་བ་དགོས་ཟེར། དེ་དང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མེས་པོ་སེང་གེ་འགྲམས་ཀྱི་གྱད་གཞུ་སྲིད་པའི་གནམ་རུ་བྱ་བ་འགེང་པ་མེད་ནས་ལྟ་ཁང་ན་སྦས་ནས་ཡོད་བྱས་པས། འོ་ན་དེ་ལོངས་ཤིག་གསུངས་ནས་མི་རེང་ལྟ་བརྒྱས་འཁུར་བས་མ་འཁྱོག་སྟེ་དྲུད་ནས་འོངས་སོ།།[27]

དེ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བདུངས་པས་མ་བདུངས་རྒྱལ་བུས་མཐེབ་མཛུབ་སྤྲད་པ་ཙམ་གྱིས་བདུངས་ཏེ། འཕོངས་འགྲན་པ་ལ་འབེན་དུ་ཤིང་ཏ་ལའི་འཕྲེང་བདུན། ལྕགས་ཀྱི་ཕག་བདུན་སླ་ང་བདུན། ལྕགས་ཀྱི་ཕག་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཏུ་ས་འཚོ་མའི་སོར་གདུ་བ་འབེན་དུ་བཙུགས་པས། དེ་ལ་ལྟས་བྱིན་དང་མཛེས་དགའ་བོས་ཏ་ལ་བདུན་དང་ལྕགས་ཀྱི་ཕག་ལྔ་ལྔ་ཙམ་ཕུག དེ་ལ་ཡ་མཚན་སྐྱེས་སྐད། དེ་ནས་གཞོན་ནུས་འབེན་ཐམས་ཅད་ཕུ་ག་སྟེ་སོར་གདུ་བ་ཀྱང་ཐལ་ནས་དེའི་ཕ་ཚད་ཀྱི་བྲག་ལ་ཟུ་ག ཡབ་དང་མཆེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་*ཀུ་ཀུ་རི་*ལ་སོགས་པས་བཏོན་བྲུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཕྱིན་ནོ། །རྒྱལ་བུ་ཉིད་ཀྱི་མདའི་ལྟོང་ནས་འཇུས་པས་འཇུར་གྱིས་དོན། དེའི་ཤུལ་ནས་ཆུ་མིག་ཀྱང་རང་འཐག་ཁྱབ་པ་གཅིག་བྱུང་སྐད། དེ་བཞིན་དུ་རྩིས་དང་ཡི་གེ་དང་རྒྱན་དང་སོག་དང་ལྡོང་དང་ལྟོ་དང་རྩིས་ལག་དང་། དཔྱད་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བུ་ཆེ་སྟེ་གཞན་གྱིས་མ་ཐུབ་ནས་སྐྱེངས་ཏེ། དེ་ནས་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གླང་པོ་རིན་པོ་

ཆེ་གཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་རྒྱལ་བུ་ལ་འབུ་ལ་དུ་ཕྱིན་པས་ལྟས་བྱིན་གྱིས་འགྲམ་དུ་ཐལ་ཅག་གཅིག་བརྒྱབ་ཏེ་བསད། དེ་ཀུན་དགའ་བོས་གོམ་པ་བདུན་དྲུད། མཛེས་དགའ་བོས་རྒྱུག་པས་གོང་པ་ཇོར་གྱིས་ཟིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྟས་བྱིན་གྱིས་ནི་གླང་ཆེན་དབང་པོ་བསད། །དགའ་བོས་དེ་ནི་གོམ་པ་དྲུག་ཏུ་དྲུད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱག་གིས་བར་སྣང་ལ། །རྗོ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་རིང་འཕངས། །ཞེས་སོ།།

རྒྱལ་བུས་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་གཞུག་མ་དཀྱིས་ནས་འཕངས་པས་དཔག་ཚད་ཙམ་དུ་སོང་བ་དེར་ཁུད་བུ་བྱུང་བས་དེ་ལ་གླང་པོའི་གཤོང་བྱ་བ་ཡོད་སྐད། དེར་གོང་ཁྱེར་བརྩེགས་པས་མི་རབས་བདུན་དུ་མེས་པོ་མཐོང་བ་བཀྲ་ཤིས་པ་ཞེག་བྱུང་སྐད། དེར་རོལ་རྩེད་མཛད་པས་ཐང་ཆད་ནས་ཤིང་འཛམ་བུ་ཀྱི་ཤའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་པས་དེའི་གྲིབ་མས་མ་བཏང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུའི་བདུད་རྩམས་ཀྱིས་བར་སྣང་ནས་བཏུད། དེ་ནས་ས་འཚོ་མ་ཐོབ་སྟེ་ཐོག་པའི་གནས་ནི་ཆུ་བོ་ནི་རཏྣའི་འགྲམ་དུ་མཁར་དགུ་རིམ་གྱི་ཁང་པ་ན་བཞུགས་ཏེ། སྲས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་དོགས་ནས་ཡབ་ཀྱི་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་དུ་མ་གནང་། དེར་ཕྱིས་ལོ་དུས་སུ་སྦྲ་གཅན་འཛིན་ཡང་བཤུམས་སྐད། དེ་ནི་ཁབ་བཞེས་པའོ།།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ།

དེ་ཙམ་ན་ལྟའི་བུ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་པ། འཆི་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུན། །སྐྱེས་བུ་སེང་གེའི་གོས་གླག་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་མཐུན་མཛད། །བཙུན་མོའི་འཁོར་ཡང་བསྟེན་པར་མཛད།།འཇིག་རྟེན་ཆོས་ནི་རྣ་ཐོག་པས། །མངོན་པར་འབྱུང་བར་དགོངས་པའི། །དེའི་དུས་ལ་དུ་བབས་སོ། །ཞེས་བསྐུལ་བས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་བཞིར་སྐྱོ་སངས་ལ་འདེར་ཞེས་ནས་མོས་པས་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་ཁྱེད་དེ་གཤེགས་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྲིན་གྱིས་ལྟའི་སྐུ་ན་འཆི་སྐུལ་ནས་བསྟད་པས། ཤར་སྒོར་ཕྱིན་པ་དང་བྲད་མེད་བུ་སྐྱེ་བ་ན་ཚ་ཅན་གཅིག་དང་འཕྲད་ནས་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས་མོས་པ་ལ་དྲིས་པས། འདི་ནི་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལ་འོང་ངམ་ཀུན་ལ་སྨྲེད། སྨས་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ཀྱང་འདི་ཡི་ལམ་ནས་བྱུང་། གསུངས་པ། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་འདི་འདྲ་ན། །ཁ་དང་ཁ་དང་འཆི་བ་ཅི་ལ་བཟོད། །ངའི་ཤིང་རྟ་སྡུར་དུ་སྨར་སྐྱར་ཅིག།

དེ་ནས་ལྟོའི་སྐོར་བྱོན་པ་དང་ཆད་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆས་པ་སྐར་བ་ཅམས་ཐག་པ་གཅིག་དང་འཕྲད་ནས་འདི་ཅི་ཡིན་དྲིས། །མགོ་དཀར་གཉེར་ལུས་ཤང་ལག་ཀུན་ཀྱང་འདར། །གོང་བའི་བུས་པས་མཐོང་ན་ཤི་ན་རྒྱང་སྐམ་སེམས། །ཁ་ནས་ཤུས་འདེའབས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་བྲལ། །ཤ་སྐམས་རྐྱས་དང་པགས་པས་དཀྲིས་

འདི་སུ། །ཞེས་སྨྲས་པས། ལྷ་གཅིག་མི་འདི་རྣ་བའི་ཟིལ་གྱིས་ནོན། །གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོས་བརྙས་ཤིང་སྐྱོན་མགོན་མེད་གྱུར། །དོན་བགྱིད་མི་ནུས་ནགས་ཁྲོད་ཤིང་ལྟར་བོར། །རྣས་པ་ཞེས་བྱའི་ལུས་འདི་ཅི་མི་རུང་།། མི་འདི་གཅིག་བུ་རྣས་ཤིང་ཁོགས་པའམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཀུན་ལ་ཡང་སྲིད་དམ་སྨྲས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་ཉེ་དུ་གཉེན་ཚོགས་ཀྱང་། །རྣས་ལས་མི་ཐར་གྲོལ་བའི་ཐབས་མ་མཆིས། །དར་ཡོལ་རྣས་ཤིང་སྐུར་ལ་མགོ་སྐྱ་བ། །ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་པའི་མི་གཟིགས་ནས། །འདི་དག་རྣས་ལས་མ་འདས་འདོང་ཞེས་གྲགས། །དེ་ནས་མི་དགྱེས་ཐུགས་ངན་དགོངས་མཛད་ནས། །ཞེས་སོ།།

དེ་ནས། ཡབ་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་ཚིག་ཐོས་ནས། །གཞོན་ནུ་ལ་ནི་ཡབ་དེ་དོགས་བཞིན་དུ། །དེ་ཚེ་སླར་དགའ་ནགས་སུ་མི་འགྲོ་ཕྱིར། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔར་བཅས་མང་དུ་བྱིན། །དེ་ནས་ནུབ་སྒོར་ཕྱིན་པས་ནད་པ་མལ་ཡོ་བཅས་པ་གཅིག་དང་འཕྲད། འདི་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། འདི་ནི་ཡུན་རིང་ན་བའོ།། འདི་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཀུན་ལ་ཡོང་། སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་ཉེ་དུ་གཉེན་ཚོགས་ཀྱང་། །ནད་ལས་མ་ཐར་གྲོལ་བའི་ཐབས་མ་མཆིས། །འོ་ན་བདག་ཀྱང་ནད་ལས་མ་ཐར་ན། །ད་ལྟ་བདེ་ཡང་རྩེ་དགས་ཅི་ཞིག་བྱ།། མི་ནི་ལུས་རིད་སྐྱ་བོ་སྦབ་སྦབ་བོ། །རང་དབང་མེད་པར་ནད་ཐེབས་འདི་གཟིགས་ནས། །ནད་ལས་བདག་མ་འདས་པ་ཅི་ཞིག་ཅེས། །དེ་ནས་མི་དགྱེས་ཐུགས་ངན་དགོངས་པར་མཛད། །རྒྱལ་པོ་ཡང་། དེ་ཚེ་དགའ་དོགས་ནས་བདག་དོར་མི་ཞུགས་ཕྱིར། །གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་རྣམས་དང་། །རེག་བྱ་ཡིད་འོང་འདོད་ཡོན་ལྔ་ཡང་བྱིན།།

དེ་ནས་བྱང་སྒོར་བྱོན་པས་མི་གུ་མ་པའི་རོ་བཏུམས་པ་གཅིག་དང་འཕྲད་ནས་འདི་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལགས། འདི་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཀུན་ལ་འོང་། སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་ཉེ་དུ་གཉེན་ཚོགས་ཀྱང་། །འཆི་བས་མི་ཐར་གྲོལ་བའི་ཐབས་མ་མཆིས། །འོ་ན་བདག་ད་ལྟ་གསོན་ཡང་། །ཚེ་ཟད་པའི་དུས་འདུ་ཤེས་བྲལ་གྱུར་ཞིང་། །སེམས་མེད་མིའི་རོ་ཞིག་གཟིགས་ནས་ནི། །འཆི་ལས་བདག་མ་འདས་པས་ཅི་ཞིག་ཅེས། །དེ་ནས་མི་དགྱེས་ཐུགས་ངན་དགོངས་པར་མཛད། །སྐྱེས་བུ་མི་རྟག་འདི་པ་ཅི་འདྲ་རུང་།། རྒྱལ་པོས་གྲོང་ཁྱེར་དམ་པ་དཔལ་ལྡན་ཡིད་འོང་དེར། །ལྟའི་ལྟར་གྱུར་སྒྲོན་མེ་དང་མཚུངས་པ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་དགྱེས་པའི་ཕྱིར། །མིག་སྟོང་དགའ་བའི་ཚལ་ན་གནས་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ།།

རྒྱལ་བུས་གསུངས་པ། གལ་ཏེ་རྣ་ནད་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་མེད་གྱུར་ཀྱང་། །འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་འཛིན་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཡིན། །རྣ་ནད་འཆི་བའི་འབྲས་བུ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཤིང་རྟ་སླར་བློག་རྟག་ཏུ་ཐར་པ་བསམ། །གསུངས་ནས་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁར་དགེ་སློང་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱུ་འི་སྟོབས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་རྐྱེན་དགོས་སྙམ་ནས་སྤྲུལ་པ་དང་འཕྲད། མོས་པ་ལ་དྲིས་པས། ལྷ་གཅིག་འདི་ནི་དགེ་སློང་བྱ་བ་ལགས། །འདོད་པའི་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་དུལ་བར་སྤྱོད། །བདག་ཉིད་ཞི་བས་ཆོག་ཤེས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སུ། །ཆགས་ཆེན་བྲལ་བས་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱུ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བུས་དེ་ལ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས། ཚུལ་མཁས་བརྗིད་པས་གངས་ཀྱི་སེང་གེ་འདྲ། །དྲན་བརྟན་དབྱིབས་ལེགས་གསེར་ཕུར་བཏབ་པ་འདྲ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཀྱང་མཆི་བར་སྨོན། །འདི་ནི་བདེ་ལེགས་སྒྲ་ཉུང་འདོད་ཡལ་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས། །བདག་ལ་ཕན་ཞིང་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན། །འཚོ་བ་དགེ་ཞིང་ཉམས་མཐུན་འཆི་མེད་འབྲས་བུར་འགྱུར། གསུངས་ནས་ནང་དུ་ལོག་གོ།

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ལོ་བདུན། བར་དུ་ཟླ་བ་བདུན། ད་ནི་ཞག་བདུ་ན་ན་རབ་ཏུ་མ་བྱུ་ང་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུ་ར་ཞེས་ཟེར་བ་ཐོས་ནས་ཡང་མཚན་མཁན་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེའི་བཟང་པོ་གཟིགས་བཞེད་ན། །དེའི་སླད་དུ་དགུང་བདུན་སྲུངས་ཤིག་དང་། །མི་དབང་གདུགས་ནི་བརྡལ་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིས། །རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་འབྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཁྱོད་སྲས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས། །དབང་ཕྱུག་གི་ནི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཐུག་པའི་ས། །ཆད་པ་མེད་པར་སྐྱོང་བར་འགྱུར། །འོན་ཏེ་ས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །སྙེམས་མེད་ནགས་སུ་བཞུད་ནས་སུ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་གྱུར་ནས། །འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་མཛད་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཐོས་སོ།།

དེར་རྒྱལ་བུས། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བཞེས་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པ། ལྷ་གཅིག་བདག་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་དུས་བབས་རིགས། །དགྱེས་ཀྱང་མ་མཛད་མི་དགྱེས་མ་མཛད་ཅིག །རྒྱལ་པོ་གཉེན་འཁོར་གཡོག་དང་བཅས་པ་ལ། །ཐུགས་ལ་མི་དགྱེས་ཅི་མཆིས་བཟོད་པར་གསོལ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མིག་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་སྲས་ལ་སྨྲས་པ། དེ་སྐད་མ་གསུང་བདག་དང་བཙུན་མོ་སྲས། །ཁྱོད་མི་བཞུགས་ན་དཔྲལ་གྱི་མིག་དང་བྲལ། །དེ་བས་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་བརླག །ཁྱེད་ལ་བཞེད་པའི་སྐོར་ཡང་ད་རུང་བདག་གིས་སྣོན། །ཞེས་སྨྲས་པས། འོ་ན་ལྷ་གཅིག་དག་ཀྱང་རྒས་པས་ཚུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་མདོག་བཟང་དར་ལ་བབས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། །ནད་མ་མཆིས་ཤིང་ནད་ཀྱིས་མི་བཏབ་དང་།། ཚེ་དཔག་མ་མཆིས་རྒུད་པར་མི་འགྱུ་ར་གསོལ། །ཡབ་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བསྐལ་པར་གནས་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་ནམ་དུ་ཡལ། །རྒས་ནད་འཆི་དང་རྒུད་པའི་འཇིགས་ལས་མ་ཐར་ཏེ། །ཞེས་སོ།།

འོ་ན་བདག་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཞུ་བྱས་པས། དེ་ཡང་མེད་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་བསགས་ནས། གཞོན་ནུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ཟེར་ནས་བཤོལ་མ་

ཐེབས་པས་ད་ཅི་བྱ་ཞེས་པ་དང་། ཤཱཀྱའི་ཚོགས་རྣམས་ན་རེ་ཐབས་ཡོད་ཀྱི། དེ་ནི་གཅིག་བུ་སྟེ་བདག་ནི་མང་དུ་ཚོགས་པས། ཞག་བདུན་པོ་སྲུང་བས་ཆོག་གོ་ཞེས་ནས་དེར་ཟས་གཙང་ན་རེ། འོ་ན་སྒོ་ཀུན་ཆོད་ལ་གཏན་པ་དམ་དུ་ཆུག །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་ནི་ཤོར་བར་གྱུར་ཏ་རེ། །ཞེས་ནས་མེལ་འཚེ་བ་ཀུན་ལ་སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་གཉིད་ལོག་རོ་དང་མཚུངས། གཉིད་ལོག་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ། །འདི་ནི་མི་ཉལ་རྟག་ཏུ་མཁས། །དེ་བས་མ་ཉལ་མེལ་འཚེ་བྱོས། །ཞེས་སྒོ་བཞིར་ཟས་བཞི་དང་གྱད་བཞི་དང་དམག་དང་མེལ་འཚེ་བ་མང་དུ་བཞག་གོ །དེར་ས་འཚོ་མ་ལ་རྨི་ལམ་རྨིས་པ་རྒྱལ་བུ་ལ་བཟླས་པ། ལག་པ་གཡས་གཡོན་སྐྲ་ཡང་རབ་ཏུ་འབལ། །སྒྲེན་མོར་བྱུང་ཞིང་བྲང་བརྡུང་ཆོ་ངེ་རབ་ཏུ་འདེབས། །དེ་ལྟ་བུའི་རྨི་ལམ་རབ་ཏུ་རྨིས། །ཞེས་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ལ་རྨི་ལམ་བཟླས་པས། རྒྱལ་བུ་ན་རེ། ལག་པས་སྐྲ་འབལ་མིག་ནས་མཆི་མ་འཛག །ས་འཚོ་ཁྱོད་ནི་ཉོན་མོངས་དྲ་བ་ཆད། །ལུས་ཀུན་ཆད་དང་སྒྲེན་མོར་བྱུང་བ་ཡང་། །ས་འཚོ་མྱུར་དུ་བུད་མེད་ལུས་སྦངས་ཏེ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཐོབ་འགྱུར། །ཡང་ནམ་སྨད་ལ་རྨིས་པ། བདག་གི་སོ་ཀུན་ལྟགས་པ་དང་། །ལུས་ཀྱི་དཔུང་པ་ཆག་པ་དང་། །ཟླ་བ་ས་ལ་ལྟུང་བ་དང་། །སྐར་མ་རྣམས་ནི་དུ་བ་རྨིས། །ཞེས་སྨྲས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སོ་ནི་ཁ་ནང་གནས། །ཟླ་བ་ཡང་ནི་མཁའ་ལ་གནས། །ཡིད་ཀྱི་གདུང་བར་སྦོངས་ལ་ནི། །དོགས་མེད་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིག །ཅེས་སྨྲས་སོ།།

ས་འཚོས་ཡང་སྨྲས་པ། རྨི་ལམ་འཇིགས་པ་རྨིས་པས་ན། །བདག་ཡིད་དོགས་དང་བཅས་པར་གྱུར། དེར་ནི་མཚན་མོ་སྡུག་པ་དང་། །འབྲལ་བ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་གྲང་། །ཞེས་སོ། །ཡང་རྒྱལ་བུས་གསུངས་པ། དེང་ད་བུད་མེད་དག་དང་བདག །ཉལ་བའི་ཐ་མ་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཕྱིན་ཆད་ཁྱིམ་དུ་བུད་མེད་དང་། །ད་ནི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །རྒྱལ་བུ་ཉིད་ལ་ཡང་རྨི་ལམ་ལྟ་རྨིས་སོ། །ས་ཆེན་པོ་འདི་གཟིམ་མལ་དུ་བྱས་པ་དང་། རི་རབ་དབུ་རྟེན་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཕྱག་གཡས་གཡོན་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བརྐྱང་བ་དང་། ཞབས་གཉིས་ལྟོའི་རྒྱ་མཚོར་བརྐྱང་བ་དང་། ལྟེ་བ་ནས་རྩྭ་སྐྱེས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་འདུག་པ་དང་། རོའི་སྟེང་ན་བདག་ཉིད་ཆགས་པ་རྨིས་སོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐུལ་བ། བློ་གྲོས་བཟང་པོ་བཞེངས་ཤིག་བཞེངས། ས་ནི་སྦངས་ཏེ་བཞུད་མཛོད་ལ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མཉེས་ནས་ནི།། འགྲོ་བ་དག་ནི་སྒྲོལ་བར་མཛོད། །ཅེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བཞིས་ཀྱང་གཞོན་ནུ་དོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་བཞི་ལ་སྨྲས་པ། གྲོགས་པོ་དག་དོ་ནུབ་ནམ་གྱི་ཁུང་ལ་རྒྱལ་བུ་ཁབ་ནས་འབྱུང་གིས་རྟའི་རྨིག་པ་བཞི་ནས་ཐེགས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པས་ཁས་བླངས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་ན་རེ་འོ་ན་བདག་གིས་སྒོ་དབྱེ་འོ་ཞེས་སོ།།

ལྟ་ཞི་བའི་བློ་གྲོས་ན་རེ་ཁོ་བོས་ཤཱཀྱ་རྣམས་གཉིད་ལོག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ལྟའི་བུ་ཡང་དག་

ཐབ་མཐོང་བའི་ཐ་མ་ཡིན། །ཀྱེ་ཧུད་ཕོངས་པ་བདག་གིས་མཚན་མོ་ཁུས་བཏབ་ཀྱང་། །སུས་ཀྱང་ལན་མ་སྟེར་བས་བདག་གིས་མ་ལན་ཏོ། །དེས་ནི་འདི་ལྟར་ཁུས་བཏབ་ཀྱང་། །འདི་ལྟར་ལྟ་རྣམས་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །དགོན་པར་འོ་དོད་བོས་པ་བཞིན། །འགའ་ཡང་སད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་བུས་ཡབ་ལ་སྤྲན་ཏེ། བསྐོར་བ་བྱས་ནས་གསུངས་པ། བདག་ཀྱང་ཡིད་ལ་བརྩེ་ལྡན་མང་། །བདག་ཀྱང་ཉེ་དུ་རྣམས་ལ་དགའ། །འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་རང་བཞིན་ངན། །འདི་མཐོང་ནས་ནི་མཆི་བ་ལགས། །གལ་ཏེ་ཀ་ནད་འཆི་བ་དང་། །སྡུག་པའི་གཉེན་བྲལ་ལས་བྱུང་བའི། །གནོད་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་མ་མཆིས་ན། །དེ་ནི་འོངས་པར་སུ་ཞིག་བགྱི། །གང་ཕྱིར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནི། །རབ་ཕྱེ་གཉེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །མཛའ་བཤེས་ཆུང་མ་དབང་ཕྱུག་རྣམས། །ཡུན་མི་རིང་བར་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་བས་མ་ཆགས་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །འཁོར་བ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། །བརྩེ་ལྡན་ཉེ་དུ་སྤངས་ནས་ནི། །སྐྱེ་བོ་མེད་ནག་རྟེན་པ་ལ། །ལུས་ཅན་འདུས་པར་ངེས་པ་ནི། །མཐར་ནི་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། །བདག་གི་རྗེས་སུ་དགོངས་ནས་ནི། །རྨོངས་པའི་ཐུགས་ངན་མ་མཛད་ཅིག[ཀ] །ཅེས་གསུངས་ནས་ཆས་སོ།།

དེ་ནས་མིང་ཆེན་གྱིས་ཟས་གཙང་མ་ལ་སྨྲས་པ། དོན་གྲུབ་འདི་ནི་བཞུད་ལགས་ཀྱིས། །ས་བདག་དེ་ནི་བཟློག་པར་མཛོད། །སྲས་ཀྱི་མྱ་ངན་གྱིས་ཟིན་ནས། །སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བརྡུངས་བཤུམ་གྱུར་མཆི། །བདག་གིས་སྤྲན་ཀྱང་མ་སད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་སྦྱིན་གྱིས་མྱུ་གུ། མ་གུ་ར། ལོ་མ་གྱོན། འོད་ཟེར་ཅན་དང་བཞི་ལ་ཐེགས་ཞེས་བསྒོས་ནས་རྟ་རྨིག་ནས་བཏེགས་ནས། ལྔ་རྩེན་གྱི་སྐས་ལས་བབས་ཏེ། གཤེགས་ཁར་རྒྱལ་བུས་བསྔགས་ལྡན་སྤྲོ་བ་སྲིང་བའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ། མ་སྐྱོ་མ་སྐྱོ་སྟོབས་ནི་བཟུང་བར་གྱིས། །འགྲོ་དོན་འབྲས་བུ་དེ་ནི་དེ་རིང་ལོངས། །མི་རིང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་གྱིས་ནི་ཚིམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་མོས་པའང་རྟ་འཕངས་ལ་བསྐྱོན་ཏེ་གཤེགས་པ་ལས། ཤཱཀྱའི་ཡུལ་དང་ཀེ་ཏའི་ཡུལ་དང་གྱད་ཡུལ་ཀྱང་འདས་པའི་དཔག་ཚད་གསུམ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དུ་སླེབས་ཏེ་ནམ་ལངས་ནས་འདུག་པ་ལ། མེ་ནེ་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་རབ་ཏུ་ས་གས་པ་ནས་རྟ་དང་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་བསྐུར་ཏེ་མོས་པ་ལ་སྨྲས་པ། ཁ་ལོ་བསྐྱུར་ཁྱོད་ངའི་རྟ་འདི་དང་། །རྒྱན་འདི་དག་ཀྱང་བསྙེན་པོ་རྣམས་ལ་བྱིན། །ང་ནི་འདོད་པ་རྒྱ་ཆེན་སྤངས་ནས་སུ། །ད་ལྟ་འདིར་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ།། འདོད་པ་དག་ནི་སྤུ་གྲིའི་སོ་འདྲ་ཞིང་། །མེ་འོབས་འབར་དང་མཚུངས་ཤིང་མཐའ་ངན་པར། །འཇིག་རྟེན་ཕན་ཕྱིར་སྙིང་རྗེས་ས་སྤངས་ཏེ། །དགོན་པར་སོང་ནས་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག །དེ་ནས་འདུན་པས་མིག་མཆི་མས་གང་སྟེ་སྨྲས་པ། སེང་གེ་སྟག་གིས་གཏམས་པ་དང་། །ཐུགས་རྗེས་བལྟམས་པ་ནགས་ཚལ་དུ། །འབའ་

ཞིག་སྐུ་བསྙེན་དང་བྲལ་བར། །འཕགས་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་པ། སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་སྐྱེ་ནའང་གཅིག་པུ་སྟེ། །དེ་བཞིན་འཆི་ནའང་གཅིག་པུ་འཆི་བར་འགྱུར། །འདི་ནི་ན་དུས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི། །འཁོར་བ་ལ་ནི་གྲོགས་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ།།[༧༨]

སྨྲས་པ། ཀྱེ་ཧུད་གཞོན་ནུས་སྡུག་བསྔལ་མ་གཟིགས་ཏེ། །ཞབས་འཇམ་གླང་ཆེན་རྟ་མ་ཆིབས།། གོམ་པས་ས་གཞི་རྩྭ་དང་རྡོ་བས་གཏམས་རྩུབ་པར། །ཇི་ལྟར་ཞབས་ཀྱིས་གཤེགས་ཤིང་གང་དུ་རྒྱུ། །ཞེས་ཞུས་པས། འཆི་བདག་འཇིགས་པ་དེ་ནི་ལན་འགའ་ཡང་། །སྐྱིད་པ་བཅོམ་མེད་དེ་ཡང་ལན་འགའ་ཡིན།། མགོན་བཅས་ལ་མིན་རིགས་བཙུན་ལ་མ་ཡིན། །དཔའ་དང་བརྩོན་མིན་སྐྱེ་བོ་དགའ་མ་ཡིན། །དགའ་བས་འཆི་བདག་འཇིགས་པ་དག །སྐྱེད་ནས་འོང་པར་འབྱུང་ཞེས་གྲགས། །དོན་མ་བྱས་ཤིང་མ་བརྩམས་པར། །འཆི་བར་ཡང་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར།[༧༩] སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་ནི་སྲས་ཀྱི་མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་ནས་འཆི་ངེས་སོ། །དེ་ནས་འདུན་པ་སོང་བའི་ཤུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་པ་ལ་འདུན་པ་ཕྱིར་ལོག་གི་མཆོད་རྟེན་ཟེར། དེ་ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་རྩར་བྱོན་པ་དང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བགྲེས་པོ་གཅིག་འདུག་ནས་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་ཞུ་བྱས་པ་དང་། ཁྱེད་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་ཡིན་མི་འབྱིན་ཟེར། དེར་ཕྱག་གཡོན་པ་མཁན་པོར་བྱིན་གྱིས་བརླབས། གཡས་པ་སྤུ་གྲིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས། དབུ་སྐྲ་བཞར་ཏོ། དེ་མར་མེ་མཛད་ཙ་ན་རབ་བྱུང་ཡིན་ཟེར། དབུ་སྐྲ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེར་ནས་རིགས་ཀྱི་བུ་མི་འཁུ་འམ་མི་ལྡོག་གམ་ཟེར་ནས། ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱེར་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་གཙུག་ཕུད་བླངས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱ་བ་ཡོད་སྐད། དེ་ལྟར་སྤྲེ་ལོའི་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་མོས་པས་ལོག་ནས་ཕྱིན་པ་དང་། ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་གཞོན་ནུ་སྟོར་བ་འཚོལ་བ་དང་ཕྲད་ནས། མཐོང་ངམ་དྲིས་པས་ངས་བསྐྱལ་ཟེར་ད་རུང་བཟློག་ཏུ་འདེང་ངམ་ཟེར་བས། ང་ཁབ་ཏུ་མི་འདུག་ཟེར་བས་མི་ཟློག་བྱས་སོ། །དེ་ནས་མོས་པས་རྟ་དང་རྒྱན་ཁྱེར་ནས་བཙུན་མོའི་འཁོར་དུ་བྱོན་ནས། ས་འཚོ་མས་རྟའི་མགུ་ལ་ནས་འཁྱུད། རྟ་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་མཆོག་ག་རུ་སྐྱལ། །བདག་གིས་ཁྱེད་ལ་ནོངས་པ་ཅི་ཞིག་བགྱིས། །ཞེས་ནས་བཙུན་མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་སོ། །དེ་ནས་ས་འཚོ་མས་དམོད་བོར་བ་འདི་སྐད་དོ། །བོར་མོ་ཡུགས་ས་བྱེ་མོ་གསུམ། །བཙུན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་མར་ཤོག །དཔུང་བརྟུར་སྤུ་མེད་གོང་མེད་གསུམ།། བན་དྷེ་དག་གི་གོས་སུ་ཤོག །སོ་འཚམས་ཐང་ཁོབ་ཆུ་མེད་གསུམ། །བཙུན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཤོག །རྟ་རྒན་བོང་རྒན་དྲེལ་རྒན་གསུམ། །བཙུན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ནོར་དུ་ཤོག །ཨ་དབྱར་ཕྱག་བཅུད་མེད་རྡོར་མེད་གསུམ། །བན་དྷེ་དག་གི་ཟས་སུ་ཤོག །ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་གན་དུ་ཕྱིན་པས་རྒྱལ་པོ་ན་རེ།

བསྐུལ་ན་རེ། བདག་གིས་གཙོན་ནུ་གཟིམ་མལ་ནས་སྦོང་ངོ་ཤེས་སོ། །དེ་ནས་གནོད་སྦྱིན་ལྷ་རྣམས་བཙུགས། དེ་ནས་ཤྲཱི་བ་རྣམས་གཉིད་ལོག་བར་རེགས། ནམ་གྱི་གུང་ལ་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་ཡང་བབས་བར་རེགས་ནས་གཙོན་ནུས་མོས་བ་ལ་སྨྲས་པ། འདུན་པ་ལོངས་ཤིག་ཁྱིམ་ནས་སྐྱེར་དུ་ནི། །ངའི་རྟ་ཕོ་རིན་ཆེན་རོག་ལྟན་ལོངས། །སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བས་ལོངས་སྤྱོད་དགའ་དུལ་ཚལ། །ཐུབ་རྣམས་དགྱེས་པར་མཛད་པར་དང་གཤེགས་སོ། །འདུན་པས་མིག་ཕྱེ་ནས་སྨྲས་པ། རོ་བོ་ཁྱོད་ནི་དུ་[ཅི་]ལགས་སམམ། །ལྟ་ཁྱོད་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་དུས་ལ་བབས། །དེས་པ་ཁྱོད་དང་འགའ་ཞིག་འཚེན་མ་མཆིས། །ཁྱོད་ལ་དག་བོ་སྲུ་ཡང་མ་མཆིས་ན། །དགྱང་ཕྱེད་ཁྱོད་ལ་ཆིབས་ཀྱིས་ཅི་ཞེག་བྱ། །ཞེས་ཞུས་པས། འདུན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་འགའ་ཡི།། བའི་ཚོགས་ནི་མ་བཅགས་ན། །ངའི་དེང་དུས་ཐ་མ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ངག་ནི་མ་གཅོག་ཅིག[๗๓] །ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་དོ་ནུབ་རྫོགས་པར་འགྱུར། །དུས་ལ་བབས་ཀྱིས་བསྟན་ལྟུང་དུ་ལོངས་ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་ནི་འཇིགས་པའི་དུས་ཏེ་བདག་གིས་རྟ་མི་ལོན་ཏོ་ཞེས་སོ། །དེ་ནས་ཉིད་ཀྱིས་བཞུད་ནས་རྟ་ལ་སྨྲས་པ། བསྟན་ལྟུན་མཐའ་མ་ཡི་ནི་ཁྱར་ལོངས་ཤིག །དཀའ་ཐུབ་ནག་སྐ་མ་ཐོག་ངོ་སྨྲེལ་ཅིག །ཁྱང་རྒྱབ་ཐོབ་ནས་སྐྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ཀུན། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཆར་ཀྱིས་ཚོམ་བར་ཅིག །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་དེ། གདམས་ན་དུད་འགྲོ་ཡང་ཕྱི་ལང་མི་བྱེད་བར་ཅོག་གེ་འདུག་གོ།།

དེ་ནས་མོས་པ་ཤྲཱི་བ་རྣམས་བསྐྱངས་པས་མ་སད་དེ་སྐྱས་པ། བདག་ནི་ཁྱེད་ལ་ཁྲུས་བཏུབ་ཀྱང་། དགོན་པར་འོ་དོད་བོས་པ་བཞིན། གཅིག་ཀྱང་སད་པར་མ་གྱུར་ཏོ།[๗๔] །ཞེས་ནས་མོས་པས་རྟ་ཁོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་ནས་མ་བཞུད་ཅེས་སྐྱས་ནས་བཤུང་ངོ་། །དེ་ལ་གསུངས་པ། གང་ཞིག་འབར་བའི་ཁྱིམ་ཆེན་ནས། །མ་ཁས་རྣམས་སྐྱུར་དུ་འབྱུང་བ་ལས། །ལེགས་མིན་སྐྱ་བ་མི་འོས་ཀྱིས།། ལེགས་ཞེས་སྐྱས་ན་འོས་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཏ་ནད་འཆི་བ་ཡིས། །རབ་འབར་སྲིད་པའི་གཞེབ་ལས་ནི།། འབྱུང་བར་འདོད་འགྱུར་གང་ཡིན་ལ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཅི་ཞེག་མཐོང་། །ཞེས་གདུང་བ་དྲག་པོའི་སྐོ་ནས་སྤྱོས་སོ། །མིང་ཆེན་ཀྱིས་སྐྱས་པ། ཀྱེ་ཏུད་དེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ནི། །སྲས་ཀྱི་སྡུ་ངན་ཀྱིས་བཏུངས་ནས།། ལག་པ་བསྐྲེངས་ཞིང་སྨྲག་བསྟལ་ཏེ། །མི་བཟོད་སྐྱ་ནི་འབྱིན་པར་འགྱུར། །ས་འཚོ་གྲགས་འཛིན་རི་དྭགས་སྐྱེས། །དེ་བཞིན་བསྒྲུབ་མོའི་འགོར་རྒྱས་པ། །རོན་གྱབ་དང་ནི་བལ་གྱུར་པས། །ཤིན་ཏུ་སྨྲག་བསྟལ་སྡུང་སྐྱེ་ཤ་ཟ་བ་ཡི།[๗๕]།ཞེས་པ་དང་། དེས་གྲགས་འཛིན་མ་བསྐྲངས་ཏེ་སྐྱས་པ། དོན་གྱབ་འདི་ནི་གཤེགས་གྱུར་གྱིས། །ཁྱིམ་བདག་སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་བརྟུངས་ནས། །སྨྲག་བསྟལ་ཉམས་ཐག་ཏུ་མ་སོང་། །ཁྱིམ་ཐབ་སྨྲག་བསྟལ་དེ་བཟློག་ཁྱིམ་ཐབ་གཤེགས་གྱུར་འདི་འདུ་མཐོང་དཀའ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟོས་ཁྱིམ་

རྒྱལ་སྲིད་བྱ་སྐད་བོར་ཏེ་གང་དུ་སོང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་རྟུལ་འདི་ལེགས་པར་སྨྲོས།།

མོས་བས་སྨྲས་པ། ལྷ་གཅིག་བདག་ལ་ལེགས་པར་གསོན། །དགྱང་ཞེད་གོང་ཁྲེར་བུས་པ་རྣན་པ་གཉིད་ལོག་ཚེ། །མོས་བས་རྟ་རྒྱལ་ང་ལ་བྱིན་ཅིག་གསུངས། །བདག་གིས་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཚོགས་ཀྱང་བསྐྱང་། །དེ་དག་གཉིད་ལོག་རབ་ཏུ་མྱོས་པས་ཚོར་མ་ཐོས། །གཞོན་ནུའི་བཀའ་ཡང་མ་ཚོར་གཅེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་རི་བོ་དག་འ་སྐྱིང་ཆུ་གླང་ཉམས་དག་འདི། །མཚོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་རྩར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དབུ་སྐྲ་ཡང་རབ་གཅེས་བཞར་ཏེ། ཡབ་ཀྱི་ཆད་པས་འཇིགས་ནས་གཞན་ཞར་མཁན་མེད་དོ། །དེ་ནས་ཆོས་གོས་དུར་སྐྱིག་མེད་པ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞྱེམ་བདག་ཐུག་པོའི་ཆུང་མ་ཤེ་བའི་གོས་ཤིང་གི་ལྟ་མོ་ལ་ཐུལ་བ་བླངས་ནས་རྩོན་པ་ཐན་པོར་སྐུལ་ཏེ་དོན་གྲུབ་ལ་ཐུལ་ནས། རྒྱལ་བ་ཡི་ཀ་ཤིའི་གོས་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞྱེར། དེ་ནས་བྱམ་ཅེ་རིགས་ལྟན་དང་། བརྒྱ་ལ་སོགས་པས་འགྲོན་དུ་བོས་སོ། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པའོ།།

དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པ་ནི། གནས་རི་གա་ཡ་དེད་དཔོན་གྱི་གོང་ལྟེང་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་ན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་སར་མཛད། དགོས་པ་ཡང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་འདུལ་བའི་ཚེད་དུ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་དེ་ཙམ་ན་སྐུ་རྩལ་ཤེལ་གྱི་ཐུ་རིང་ཕུར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོབ་མ་སུམ་བརྒྱ་དང་ཚས་ཏེ་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐོབ་མ་དང་བཅས་ནས་འགོར་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ།། གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་ལྟ་ཞེང་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་བཞུགས་སོ། །དེའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་སྙོམ་པས་མ་མགྱ། དེ་དེ་བས་ལྷག་པ་བཙལ་སྟམ་ནས། དེ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉའི་མིས་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལྟ་ཡིན་ནམ་བརྒྱ་བྱིན་ནམ་ཚངས་པ་འམ་ཞེས་ནས་ཐམས་ཅད་འདུ་འོ།།

དེ་ཙ་ན་རངས་བྱེད་ཀྱི་བུ་རྐག་སྐྱོང་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་དཀར་གནས་བཅས་ནས་སྐྱོབ་མ་བདུན་བརྒྱ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལས། དེའི་རྒྱས་བྱམ་ཟེ་དང་དྲང་སྲོང་བཞི་བཅུ་ཙམ་བརྒྱ་ལའང་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ཅིང་ཕྱི་ཐར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ཏེ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་ཕྱིར་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་ནས་ཐུབ་པ་ཡང

བས་སྐུ་ཤིན་ཏུ་རིད་པར་གྱུར་ཏེ། སྐལ་ཚིགས་ལན་པུ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ།།དེ་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཕོ་ཉ་བཏང་ངོ་། །ཡུམ་སྐྱུ་མ་ཡང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་རྟག་ཏུ་འོངས་ཏེ་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་བྱས་ཏེ་སྐུ་ཁམས་འདྲི་འོ། །བདུད་སྡིག་ཅན་ཡང་ཟས་གཙང་གི་བུ་འཚང་རྒྱ་ཟེར་ཙ་ན་ཚུལ་དེ་འདྲ་འོ་ཟེར་རོ། །ལྔ་སྡེ་བཟང་པོས་ཀྱང་འབྲས་འབྲུ་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འབུལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་བདུད་སྡིག་ཅན་ཡང་ལོ་དྲུག་གི་བར་དུ་ཕྱིར་འབྲངས་པས་གླགས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་སྙེད་དོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ། སྡིག་ཅན་མྱོས་པའི་རྩ་ལག་པོ། །ཁྱོད་ནི་རང་གི་དོན་ཕྱིར་འོངས། །ང་ལ་བསོད་སྙོམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། །དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་དེ་བདུད། །ཅེས་གསུངས་པས་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྣང་ངོ་།།

དེ་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཚར་བ་དང་བུ་མོ་དགའ་མོ་དང་དགའ་སྟོབས་མས་ཚོད་མ་དྲངས་སོ། །ལེགས་སྐྱེས་མས་བ་སྟོང་གི་ཞོ་ཐོག་དྲངས་པས། སྐུ་གསེར་གྱི་གཏན་པ་ཕྱིས་པ་ལྟར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལོ་དྲུག་འདས་ཏེ་ངས་འདི་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་འདོམས་གཡོགས་འགའ་ཞིག་རྙེད་ན་རེ་སྟེ་སྙམ་མོ།། དེ་ནས་གྲོང་པའི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མའི་བྲན་མོ་གྲུབ་པ་མོ་བྱ་བ་ཤི་བའི་གོས་བླངས་ཏེ། ལྟས་བརྟོལ་བའི་ཆུ་ལ་བཀྲུས་ནས་སྐུ་ལ་གསོལ་ལོ། །དེ་མ་མཛེས་སྙམ་ནས་གནས་གཙང་མའི་ལྟའི་བུ་དྲི་མ་མེད་པས་ལྟའི་ཆོས་གོས་ངུར་སྨྲིག་ཕུལ་ལོ། །དེ་ནས་ནཻ་རཉྫ་ནར་ཁྲུས་མཛད་དེ་བཞུགས་པའི་གནས་བཙལ་བས། །མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུས་བརྒྱན་པ། སའི་རི་བྲག་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག་ནས། དེར་བྱོན་པས་རི་ཉིལ་ལོ། །འདི་ཅིའི་རྒྱུ་བར་ཆོད་དམ་སྙམ་པ་དང་། ལྟ་རྣམས་ན་རེ་སས་གཟུང་བར་རྫོ་མི་ཐོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་འབྱོངས་པའོ། །ཁྱེད་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འབྱོངས་པས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན། འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གཤེགས་ཞེས་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནི་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གཤེགས་ཁར་ཡབ་ཀྱིས་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ། སྲས་དང་ཡུན་གཅིག་མཇལ་བར་ཞུས་པས། སྲས་ན་རེ་མི་མཇལ་བདག་གིས་ཡབ་ལ་ཕྱག་བྱས་ན་སྐུའི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཟེར། དེ་ནས་ཡང་ཡབ་ན་རེ། བདག་སྲས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་ཅིས་ཀྱང་མཇལ་བར་ཞུ་ཞེས་པ་དང་། དེར་ཡབ་ཀྱིས་སྲས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། དང་པོ་སྐྱེས་པའི་ས་གཞི་དང་། །འཛམ་བུ་གྲིབ་མས་སྐྱབས་པ་དང་། །ད་ལྟ་མཁྱེན་ལྡན་ཁྱོད་དང་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེར་ཡབ་ཀྱིས་སྙུན་གསོལ་པ། ཤིང་རྟ་གླང་པོ་ཞོན་ནས་ནི། །དཔའ་པོ་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ། །ད་ལྟ་ཚེར་ཅན་ས་གཞི་ལ། །སྲས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱིས་ཅི་སྟེ་

བཟོད། །སྲས་ན་རེ། ཤིང་རྟ་གླང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་རྟ། །དེ་དག་སྟོལ་བས་འགྲོ་བ་སྟེ། ད་ལྟ་སྟོལ་མེད་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། །ཉོན་མོངས་ཚེར་མ་ཟུག་མི་ནུས། །ཞེས་སོ། །ཡབ་ཀྱིས་ན་བཟའ་ལ་སྙན་གསོལ་པ། སྔོན་ཆད་ཀ་ཤི་ཀའི་ན་བཟའ་མཛེས་གསོལ་ན། །ད་ལྟ་དུར་སྨྲིག་རྩུབ་མོ་འདི། །སྲས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཅི་སྟེ་བཟོད། །ཅེས་ཟེར་བ་ལ། སྲས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་ཁྲིམས་གོས་གཙང་མ་འདི་གོན་ནས། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཛེས་པ་ཡིན།། ཞེས་སོ། །ཞལ་ཟས་ལ་སྙན་གསོལ་པ། སྔོན་ཆད་གསེར་གཞོང་དངུལ་གཞོང་དུ། །ཞལ་ཟས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སྦྱར་གསོལ་ན། །ད་ལྟ་གསོལ་སྙོམས་ཞལ་ཟས་འདི། །སྲས་ཀྱི་འགྱུར་དུ་ཅི་སྟེ་བྱོན། །སྲས་ཀྱི་འགྱུར་དུ་ཅི་སྟེ་བྱོན། །སྲས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ཟས་སུ་སྲིད་དང་ཐམས་ཅད་སྤངས། །འཇིག་རྟེན་བརྩེ་ཕྱིར་ཡབ་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཆིས་ཞེས་སོ།། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སེར་སྐྱའི་གྲོང་དུ་གཤེགས། བདག་གིས་ཡོན་བདག་བགྱིས་ནས་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་སྤེལ་ན་མི་རུང་ངམ་ཞུས་པས། སྲས་ན་རེ། ཁབ་ཏུ་མི་མཆི་བདག་སེམས་ཅན་ཐ་མ་རེག་པ་མཆོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དགོས། སེམས་ཅན་འདུལ་འཕྲོ་ལགས་པས་མི་མཆི། ཡབ་ཉིད་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་འཚལ་ཞེས་གསུངས་པས། ཡབ་མི་དགྱེས་བཞིན་དུ་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་སོ།།

དེ་ནས་རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྩྭའི་གདན་ཕུལ་བ་ལ་བཞུགས་ཏེ། དེ་རིང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩྭ་འདི་ང་ལ་བྱིན། །ངས་ནི་དགོངས་པ་གྲུབ་ནས་སེམས་ཅན་དོན་ཡང་བྱེད། [24] །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་བྲན་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་ཡུལ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་སངས་རྒྱས། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་པའི་ཡུལ་མ་ཀི་ན་ཡང་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བས། འདི་གཉིས་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་ཅེས་ལྷ་ཚངས་པ་ལ་དྲིས་པས། ཆ་མེད་ཟེར། ལྷ་ཆེན་པོ་ན་རེ་འདི་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་མཆོད་པ་འབུལ་དགོས་ཞེས་ནས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་གདན་བཤམས་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཙ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཐུ་བ་ནས་བཟུང་སྐད་དོ།།

བདུད་བཏུལ་བའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་བདུད་བཏུལ་བའི་མཛད་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་གཤེགས་ཏེ། ཇི་སྲིད་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་མཐའི། །ཟག་ཟད་ཡང་དག་མ་ཐོབ་བར། །དེ་སྲིད་སྲོག་མཐར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །སྐྱིལ་ཀྲུང་འདི་ནི་ཞིག་མི་བྱ། [25] །ཞེས་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོའི་གདན་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས་འཇིགས་པའི་ཆ་བྱད་དུ་སྤྲུལ་ཏེ། རྟབ་རྟབ་པོར་འོངས་ནས། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ནི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མནན། ཕོ་བྲང་ནི་བཅོམ། ཤྭཀྱ་བ་རྣམས་ནི་ཁ་བཏགས་ན་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ན་སྡོད་ཅེས་པ་དང་། བདུད་ཀྱིས་དཀྲུག་ཀྱང་རྟག་པ་གསུམ་མ་སྐྱེས་ཏེ། དང་པོ་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ཆུང་མ་གསུམ་སྤངས། གནོད་ཀྱི་རྟོག་

པ་ལྟས་བྱིན་ལ་མ་སྐྱེས། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྟོག་པ་ནི། རྗེས་སུ་འཚོ་བའི་ཤཱཀྱ་བ་ལ་མ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་གསུམ་སྐྱེས་ཏེ། ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་རྟོག གནོད་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་རྣམ་རྟོག་གོ།

དེའི་ཤིང་གི་ལྟ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱས། དེ་ནས་ལྟས་བྱིན་ན་རེ་ཁྱོད་འདིར་ཅི་བྱེད་ཟེར། ང་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འཆད་བྱས་པས། ཁྱོད་རྒྱ་ན་ང་ཡང་རྒྱ་ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོད་སྤྱིན་སྣ་གཅིག་གི་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་བཏང་བར་སངས་ཇི་ལྟར་རྒྱ། ངས་ནི་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཚོགས་བསགས་ནས་བྱ་བ་རྫོགས་ཏེ་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །ངས་མཆོད་སྤྱིན་ཆ་གཅིག་ཙམ་མ་བཏང་བ་ཁྱོད་ལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་རྒྱུས་ང་ལ་མེད་པས་འོ་སྐོལ་རང་ལ་དཔང་པོ་མེད་དེ་ཟེར་བས། སྨྲས་པ་དཔང་པོ་ཡོད་དོ་ས་འདི་ཆགས་ནས་གནས་པ་སའི་ལྟ་མོ་བསྟན་མ་ཡོད་བྱས་པས། དེ་འོ་སྐོལ་གྱིས་མི་མཐོང་ཟེར། དེར་ལྟ་མོ་སྤྲན་པས་བྱོན་ཏེ་སྡིག་ཏོ་ཅན་ཁྱོད་ཉོན་ཅིགསངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སའི་རྡུལ་ཙམ་མོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱིན་བཏང་བ་ནི་ལྟམ་མཐིལ་ནང་གི་སའི་རྡུལ་ཙམ་མོ་ཞེས་སོ། །དེར་ལྟས་བྱིན་སྐྱེངས་ནས་མི་མ་ཡིན་གྱི་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་སྤྲན། དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩྭའི་གདན་ལ་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་ནས་སྨིན་མཚམས་ནས་བདུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་བཏང་སྟེ། བདུད་ཀྱི་གནས་སུ་མུན་པས་ཁེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྨི་ལྟས་སོ་གཉིས་རྨིས་ནས་སོ།།

དེར་བདུད་མང་དུ་ལྟགས་ཏེ་གཡས་ནས་བདུད་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། གཡོན་ནས་བློ་གྲོས་ངན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པས། སྙིང་གས་ཏེ་བདུད་ཀྱི་དེད་དཔོན་སྡེ་བཟང་པོ་ན་རེ་མི་ཐུབ་ཟེར་ཏེ་མཚོན་ཆའི་ཆར་ལ་སོགས་པས་བར་ཆོད་བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པས། མཚོན་ཆའི་ཆར་མེ་ཏོག་དང་བདུད་རྩིའི་ཆར་དུ་གྱུར་ནས་མ་ཚུགས་པས། དེར་ལྟའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དེར་བདུད་ན་རེ་ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་ན་ངེད་ཀྱང་འཚང་རྒྱ་སྟེ་ཁྱོད་དང་ངེད་ཁྱད་མེད་དེ་ཅིའི་ཁྱད་ཡོད་ཟེར། གསུངས་པ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་ང་ལ་ནི་མཚན་རྟགས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །ངའི་དབུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གདུགས་སུ་གསལ། ངའི་སྤྱན་ཉར་གསལ། མགུལ་བུམ་པ། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོ། ཚེམས་དུང་བུ། ལྗགས་པདྨ། སྐུ་རྒྱལ་མཚན་དུ། ཐུགས་བཀྲ་ཤིས་དང་དཔལ་གྱི་བེའུར་གསལ་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བས་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཅུ་བཅུར་ཕྱེ་བས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྡན་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཙམ་ན་ཐ་མལ་གྱི་ཕུང་པོར་མི་འདུག་པས་ནང་ཕུང་པོའི་

བདུད་བཅོམ་མོ།

དེ་ནས་བདུད་ཀྱི་བུ་མོ་གསུམ་བསྟུར་བཏང་བས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་བསྟན་ནས་ཞུས་པ། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོས་ཀའི་དུས་ལ་བབས། །ཞུགས་ཤིང་ལོ་འདབ་རྒྱས་པས་རོལ། །ལྟའི་ལོངས་སྤྱོད་རྟེན་དུ་བདག་འཚམས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ཐུགས་ནི་སྐར་རྩྭ་ལ། །འདོད་པའི་རོལ་པས་བདག་ཅག་སྤྱད་དུ་གསོལ། །ཅེས་པས། གསུངས་པ། བད་མའི་འདྲའི་རྣན་མོ་རྣམས། །འདོད་ཆགས་ཞེས་བྱའི་ཉོན་མོངས་འདི། །ལན་ཚྭའི་ཆུ་བཞིན་ཕྱིར་ལ་སྐྱོམ། །འདོད་པ་དེ་ལ་སུ་ཞིག་ཆགས། །ཞེས་གསུངས་ནས། སེ་གོལ་གདབ་པས་རྣན་མོ་གསུམ་དུ་གྱུར་ནས་བྱོས་ནས་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་མོ། །དེ་ནས་ཙུན་ཕྱེད་དུ་སྐྱེ་ཚེ་འཁོར་བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་མོ།། དེ་ནས་དེའི་ཉིན་པར་སྐས་སྐྱ་གཅན་འཛིན་དང་དགའ་བོ་གཉེས་བཙས་པས། རྒྱལ་བུ་བཞུད་ཀྱང་གཟུང་བཙས་པས་དེ་ལ་ཡབ་དགྱེས་པས་མིང་དགའ་བོར་བཏགས་སྐད། དེར་སྐྱ་གཅན་འཛིན་ལ་སྐྱེ་བོ་དགའ་ནེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐས་མ་ཡིན་ཟེར་བས་དེ་ལ་མས་སྨོད་བོར་ཏེ་བུ་བང་དུ་ཞུར་ནས་ཕ་བོང་ལ་ཞོན་ཏེ་འདི་བུ་མ་ཡིན་ན་ཇིང་དུ་བྱིང་ཞེས་པས་མ་བྱིང་བས་ངན་ཁ་བཀག་གོ །དེ་ནི་བདུད་བཏུལ་བའི་མཛད་པའོ།།

མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དུང་ཏུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཁྱམ་པར་བཞག་པས། རྗེ་རྗེ་འཚང་གི་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་བཞིའི་དབང་བསྐུར། ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟན། རིལ་པོར་འཛིན་པའི་བསམ་གཏན་བསྒྲབ་ནས་བཤིག་པས་སྲོད་ལ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ། ནམ་ཕྱེད་ན་གཞན་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཐོབ། ཐོ་རེངས་ཁར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཉིད་ཉིན་དེ་འཛིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་ནས། སྒྲང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་ཐོབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་སྟེ་སྐྱ་གསུམ་ཡི་ཤེས་ལྟ་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལ་སྐྱལ་སྐྱོ་རྗེ་རྗེ་གདན་ལ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་གང་ཟག་བྱ་གསང་ཞེས་པ་ལ་འདོད་ལྟགས་མ་མཐུན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཀུན་སྐྱེང་གི་འོ། །ཤུཀ་བཤེས་གཅེན་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལྟ་ཞིང་ཤ་ཟ་བ་མཛད། དེ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་ནས་འཛིག་རྟེན་དུ་མཛད་པ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱང་ནས་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའི་དུས་སུ་ཡིད་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་བྱོན་ཏེ་རིགས་ལྟའི་ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ནས། སྐར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཁོག་པར་ཞུགས་ཏེ་རྗེ་རྗེའི་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་

པར་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་གསང་བ་ན་རེ། ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་མཛད་ནས། གདོད་འོག་མིན་དུ་བྱོན་ཏེ་ལོངས་སྐུར་སངས་རྒྱས། དེ་ནས་ཆོས་སྐུར་ཐིམ་ཟེར་རོ། །དེས་འདོད་པའི་ལུང་ཡང་། འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།[10]།ཞེས་པས་སོ་ཟེར། དེ་ནས་ཀུན་སྙིང་ན་རེ། དེ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡིན་ཟེར། ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་ན་རེ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུ་ད་དུ་མ་བཟུང་སྤྲུལ་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་བཟང་། སངས་རྒྱས་གསང་བས་རང་རྒྱུད་པར་བཟུང་པས་འབྲིང་གསུངས། བཟང་འབྲིང་གི་ལུང་ཡང་གོང་དུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་ཟླ་གསང་གི་དེའོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་ནི། དེའི་རྣམ་ཐར་དཔག་ཏུ་མེད་ཅེས་གསུངས་ནས། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན། ད་ནི་དེ་ཡིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། ཞེས་པས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རང་གཞིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ།།

དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནི། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལས་མ་གཡོས་པ་ལས། གཟའ་སྐར་གྱི་ཚོགས་བྱུང་བ་ལ། དེ་ལས་མ་གཡོས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དང་འདྲ་བར། ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ལས། ལོངས་སྐུ་ཉི་ཟླ་སྤྲུལ་སྐུ་དེའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ནི། རྟག་ཏུ་ངུས་ཆོས་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་ལུས་གཏོང་ཕོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་འོད་ལ་སོགས་པ་མོག་མོག་ལ་སོགས་པའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནི། དཔེར་ན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་ཆུ་ལ་མི་བྱིང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བས་དེ་བས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་སྟེ། སྨད་ཀྱི་ལུས་ཆེ་བོ་བཅོ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། ལྟ་ཀླུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏོ།།

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ།

དེ་ནས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་ཙ་ན་བདུད་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ། ཁྱོད་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཤ་སྟག་འཆད་ཟེར་བ་ལ་ཁྱོད་རང་རེ་རྟག་ཅིང་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བ་ཙུག་ཡིན། མྱ་ངན་ལས་འདའ་དགོས་བྱས་པས། ཕྱོགས་བཞི་ནས་བཤོལ་འདེབས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བྱུང་ནས་བཀྲ་ཤིས་རྫས་རེ་རེ་ཕུལ་ནས་བཤོལ་བཏབ་བོ།།

དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡུལ་བཅུ་གཉིས། དགོས་བྱེད་བཅུ་གཉིས། གནས་རྣམ་པ་བཞི། སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ། དེ་ལ་ཡུལ་བཅུ་གཉིས་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ལྷ་ལས་བབས། །ལྷ་ལས་བབས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱུང་། ལུམ་ཚལ་པདྨ་བརྩེགས་པར་བལྟམས། །པདྨ་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱུང་། །སེར་སྐྱའི་གྲོང་དུ་རོལ་རྩེད་མཛད། །ཤཱཀྱའི་མཁར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་བྱུང་།། མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། །མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན། །ནི་རལྗེ་ནར་དཀའ་ཐུབ་མཛད། །དེ་ནི་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་བདུད་རྣམས་བཏུལ། །རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མངོན་སངས་རྒྱས། །འཇམ་དབྱངས་མཆོད་རྟེན་བྱ་བ་བྱུང་། །བ་ར་ན་སེར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། །དེ་ལ་ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་བྱུང་། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན། རྩྭ་མཆོག་གྲོང་དུ་མྱ་ངན་འདས། མྱ་ངན་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱུང་། །སྣ་ལ་ཟུང་དུ་སྐུ་གདུང་བཞག །ཞེས་སོ།།

དགོས་ཆེད་བཅུ་གཉིས་ནི། འགྲོ་བ་འདུལ་ཕྱིར་ལྷུམས་སུ་ཞུགས། །སེམས་ཅན་ཚུལ་མཐུན་བྱ་ཕྱིར་བལྟམས། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་བསྟུན་ཕྱིར་རོལ་རྩེད་མཛད། ལོངས་སྤྱོད་བསྟུན་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས། །སེམས་ཅན་དད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་། །དཀའ་བ་སྟོན་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་མཛད། །དགྲ་མེད་བྱ་ཕྱིར་བདུད་རྣམས་བཏུལ། །སྤྲོ་བ་སྐྱེད་ཕྱིར་མངོན་སངས་རྒྱས། །སེམས་ཅན་སྨིན་ཕྱིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། །ཡིད་ཆེས་བསྟན་པར་བྱ་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན། །མི་རྟག་སྟོན་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས། །བསོད་ནམས་ཐོབ་ཕྱིར་སྐུ་གདུང་བཞག །ཅེས་སོ།།

གནས་བཞི་ནི། འཆི་བ་མཐའ་དག་དང་བཅས་པའི་བཞི་སྟེ། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་བལྟམས་རོལ་རྩེད་མཛད་ཁབ་བཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་གཉིས་ལ་ལྷས་བསྐུལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ།། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གསུམ་ལ། དཀའ་ཐུབ་མཛད་པ་བདུད་བཏུལ་སངས་རྒྱས། འདས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུམ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་མྱ་ངན་འདས་སྐུ་གདུང་བཞག་པའོ།།

སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྔ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྔ། བླ་ན་མེད་པའི་

མཛད་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲུག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲུག་གོ །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་དེར་སངས་རྒྱས།[11]།ཞེས་པ་དང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འདི་སྔོན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔོན་རོལ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོའི་ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་ཟིན་ནས། ཕྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དེ་སྐད་ཡང་། བྱེ་བ་རྒྱ་རུ་རྒྱལ་བ་འདིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱུར་ཀྱང་། །ད་རུང་ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་མེད། །སླར་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་ཀྱང་ཡུག་ཅེས་པས་སོ།།

ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་གོང་གི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐེག་ཆུང་པ་ཐུན་མོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའོ། །ཐེག་ཆེན་ཁ་ཅིག་ལས། དང་པོར་ཏོག་དཀར་སྐྱེས་པ་གཅིགའདས་པ་དང་སྐུ་གདུང་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དེ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ལྷུམས་སུ་ཞུགས་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོའི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་པ་དང་། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་བཅོམ་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་རྣམས་དང་། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྐད་གནས་པར་སྟོན།[12] །ཞེས་སོ།།

བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་གཞག་ལས། ཐོག་མར་བཀའ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྐོར།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་རེ་ཞིག་བསྟན་ནས།ད་ནི་སྤྱི་དོན་གཉིས་པར་ཆོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཞིག་སྟོན་པ་ལགས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་རྣམ་པ་ལྔས་འཆད་དེ། ཆོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་གསུང་ཚུལ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། ངེས་ཚིགདབྱེ་བ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་གསུང་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཀའ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་བརྩམས་ལུགས་བསྟན་པའོ།།

དེ་ཡང་གཞུང་ལས། ད་ནི་དེ་ཡིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་བདུན་གྱིས་སྟོན་པ་ལས། དང་པོར་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཕག་གི་ལོ་དཔྱིད་ཟླ་

འབྲིང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ནས། དབྱར་རླུ་ར་བའི་ཀེ་ཤུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་མ་གསུངས་ཏེ། མི་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ནས་འདི་སྙད་དོ། །ཞག་བདུན་ཐུག་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱེ་བ་མེད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུགས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བཞུགས། བདུན་ཐུག་གཉིས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་གཟིགས་ནས་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཅིང་བཞུགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དུས་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བཞུགས། བདུན་ཐུག་གསུམ་པ་ལ་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་ལྟ་བུའི་གདན་ལས་བཞེངས་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་མཐར་བཅུག་སྟེ་སྟོང་གསུམ་རང་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་དབང་བར་མཛད་དོ། །བདུན་ཐུག་བཞི་པ་ལ་ཤར་ནས་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་མི་དྲག་ཙམ་དུ་འཚག་གིན་བཞུགས། བདུན་ཐུག་ལྔ་པ་ལ་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་གི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ལས། དེའི་དུས་སུ་སྐྱའི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཚུབ་མ་ཆེད་[ཆེན་པོ་]ལངས་པ་ལས་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དཀྱིས་ཏེ་གཅབ་པས། གདུ་གཅ་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐར་མ་མྱོང་བའི་བདེ་བ་ཁྲད་པར་ཅན་ཡང་ལུས་སེམས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། བདུན་ཐུག་དྲུག་པ་ལ་ཤིང་ཅུ་གོ་རྡ་དང་རབ་སྐྱོང་དང་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །བདུན་ཐུག་བདུན་པ་ལ་ཤིང་སྨོལ་ཆུའི་ཚལ་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞུགས་པའོ།།

དེ་ལྟར་སྨོལ་ཆུའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོང་པ་གོན་དང་བཟང་པོས་རྟ་སྦྱང་ཤེས་དང་གྲོང་བུ་ལེགས་ཤོས་དེད་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ནོར་བུ་བླངས་ནས་ལོག་པ་དང་། ཚལ་དེ་ན་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ་མཐོང་སྟེ། རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་པ་སྦྱང་ཆེས་བཀང་བ་ཕུལ་ནས་ཆོས་གསུང་བར་ཞུས་པས་མ་གནང་སྟེ། འདི་སྐད་དོ། །དས་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ། །སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་བདག་ལུང་བསྟན། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཀུན་ལ་སྐྱིང་བཅུ་ཡང་། །གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པས་ང་མི་འཆད་གསུངས་སོ།[13]ཡང་བསྐྱངས་ཏེ་མ་ཐ་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་རྟག་ཏུ་འབྱོ་འདུ་གི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བར་ཆོད་མི་འཚུད་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཞུ་བྱས་པས། ཤིས་པར་བརྗོད་པའི་མདོ་གསུངས་ཏེ། ཚོང་པ་དེ་ཡང་སྦྱང་ཅུ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་བཞིས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱུང་བཟེད་བཞི་ཕུལ་བས། བཞི་ཀ་བླངས་ནས་རྗེ་རྗེ་ཕྱུང་བཟེད་གཅིག་མཛད་ནས་བསྟམས། དེ་ནས་བདག་གིས་ཆོས་འདི་ཁརིག་རྟེན་ན་བློ་རྣོ་བ་རིང་བྱེད་ཀྱི་བྱ་ཕྱག་སྟོང་དང་སྦྱུ་རྩལ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་རིངས་འཕྱང་ལ་བཤད་དགོངས་ནས་བྱོན་པས། གཅིག་གྱམ་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན། གཅིག་གྱམ་ནས་བཞག་གསུམ་ལོན་ནས་མི་སྣང་སྐད།

དེ་ནས་དེ་ནི་གོ་རྟང་མ་གོ་རྟང་བདག་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་ཤྲཱ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་བསྟན་སྟམ་ནས་བྱོན་པས། ཤྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་ནས་འདི་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་དེ་གཅིག་ཡང་བདེན་ཏེ་རཚ་ཆུན་མ་ཤི་བ་ཁར་རྗེ་ཆེ། དཔལ་བས་ཁོ་བྱང་དུ་ཚུད་དུ་རེ་ནས་འདིར་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་བཏང་དུ་མི་རྟུང་བ་སྟེ། ལྷ་བའི་འོ་མ་ཡང་འཐུང་པས། རེགས་ལད་པའི་གང་ཟག་ཉན་དུ་མི་རྟང་ཞེས་ནས་ཆོས་མི་ཉན་པར་དམ་བཅའ་བྱས་སོ། །དེར་ཐུ་གས་སུ་གཅི་ཚུ་ལ་ཀྱིས་འདི་སྐམ་དུ་དགོངས་ཏེ། གཅི་བའི་བདག་གིས་ཤེས་པའི་དོན་འདི་ནི་ཟབ་ཅིང་ཕྲ་སྟེ་མཁས་ཤིང་མཛངས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས། གཞན་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་བས་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ། བདག་རང་ནགས་སུ་གནས་པ་ལན་གཅིག་སྐུ་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ལ་རིང་བསྲེལ་ཀྱིས་ལྷ་མི་རྣམས་ལ་ཆོགས་གསོག་པའི་རྟེན་དུ་ཕན་གདགས་དགོས་སྟམ་ནས་ཐུགས་ཁྲལ་ཆུང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་སྐད་དུ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྷ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་རྙེགས། །སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་གྱུར་བས། །གཅིག་ཏུ་ནགས་སུ་འདུག་སྟེ་སྐོམ་པར་བྱའོ།[৫]ཞེས་གསུངས་པས། གསུངས་དེ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་དུ་གྲགས་པས་ཀུན་དེར་འདུས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཡང་གསུངས་པ། ཆོག་བྱལ་བ་གི་ལམ་གྱིས་མ་གོས་པར། །དེ་གཞི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་འདྲ། །སེམས་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྟུ་བ་བཏ་གྲོལ་བ། །མཆོག་རབ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དམ་པ་ཤེས། །དོན་ཚུལ་འདི་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་སུ། །ཤེས་པར་མི་ནུས་རྟོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །སྟོན་གྱི་རྟུལ་བ་ལྷག་བྱས་སེམས་ཅན་རྣམས། །དེ་དག་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཡིད་ཆེས་འགྱུར། །བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ནི། །སྟོན་གྱི་རྟུལ་བའི་གནས་ནས་བདག་གིས་སྤྱད། །འོན་ཀྱང་གང་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། །སྲོག་མེད་བཅོད་པ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཐོས།། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ཚངས་ལ་དད་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་གསོལ་བ་བཏུབ་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། །གལ་ཏེ་ཚངས་པ་ངི་ཤར་ལ་གཏུགས། །རྣམ་པ་བཟང་པོ་འཚལ་འགྱུར་སེམས་ཅན་མཆེས། །རྟུལ་བྱལ་ཀུ་རོམ་ཆོས་ཤོད་གསོལ་བཏུབ་ནས། །དེ་ལྟས་ངའི་ཆོས་འདི་གཟུང་འོས་འགྱུར།[৬]ཞེས་གསུངས་ནས་སྨིན་མཚམས་ནས་འོད་བྱུང་ནས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་བོ།།

དེ་ནས་ཚངས་པས་འཁོར་ཀྱིས་མ་ཤུས་ན་ཆོས་མི་གསུངས་པར་རིགས་ནས་ཚངས་རིགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། གོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་མི་གསུང་བར་འདུག་པས། ཆོས་མ་གསུངས་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་མ་རྟོས་པར་འགྱུར་བས་བདག་ཅག་འདོངས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྨྲ་ལ་དགོས་ཞེས་ཐམས་ཅད་སྨོས་ཀྱི་ཡང་ཕྱིར་ཀྱང་ཆོས་ཤི་གསུང་བར་འདུག་པས། ཀྱེ་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་མི་གསུངས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་མ་རུངས་པར་འགྱུར་རོ།། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཟང་པོ་གོ་སླ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཚལ་བར་རྗོ་ཐོག་པར་སྐལ་བ་དང་ནུས་པ་ལྡན་པ་དག་མཆིས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཆོས་ལེགས་པར་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཞུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་བསྒྲུབས་ནས། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་འོད་ཟེར་འབྱེད་མཛད་དེ། །ཡེ་ཤེས་གསེར་གྱིས་བློའི་པད་མ་ཁ་འབྱེད་པ། །སྒྲ་བའི་ཉི་མ་བཏང་སྙོམས་བཞུགས། །འཕགས་པའི་ནོར་ལ་སེམས་ཅན་དག་ནི་མགྲོན་གཉེར་ཏེ། །སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་མང་པོ་དབུགས་ཕྱུང་མཛད་ནས་ནི། གང་སླད་མི་གསུངས་འགྲོ་ལ་བཏང་སྙོམས་མཛད་པ་ནི། །འཇིག་རྟེན་རྩ་ལག་ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་མ་ལགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དམ་པའི་རྗ་བོ་ཆེ་ནི་རྡུང་དུ་གསོལ། །དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དུང་ནི་འབུད་དུ་གསོལ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་སྤྲེང་དུ་གསོལ། །ཆོས་ཀྱི་མར་མེ་ཆེན་པོ་སྤར་དུ་གསོལ། །ཆོས་ཆུ་མཆོག་གི་ཆར་ཆེན་དབབ་དུ་གསོལ། །སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་གནས་པ་འདི་དག་སྒྲལ་དུ་གསོལ། །ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་འདུས་པར་བགྱིས་ནས་ནི། །བདག་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས།[16] ཞེས་ཞུས་པས། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཕྱིར། ཅི་ཡང་མི་གསུང་བར་སྣང་ངོ་།། ཚངས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅི་ཡང་མི་གསུང་བས་གནང་བར་རིགས་ནས། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ།།

དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་པ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོས་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚངས་པའི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་གནས་ནས། བདག་གི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་ཕྲ་བ་དེ་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་ནི་བདག་གིས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་མེད་ལ་བདག་ལ་ཡང་མཐོ་འཚམ་པར་འགྱུར་གྱི། བདག་རང་སྙིང་ལས་ཆུང་ངུས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཚངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྨྲས་པ། ཀོའོ་ཤི་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་མི་གསུངས་པར་འདུག་པས་དེ་ལ་བསྐུལ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གདབ་སྟེ་བསྐུལ་བ་འདེབས་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ན་རེ་གྲོགས་པོ་ལེགས་སོ་ནམ་སྲོད་པ་དང་འདོང་ངོ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་སྲོད་པ་དང་ཤིང་སྒྲོལ་རྒྱུའི་ཚལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྟོད་དེ་ཞུས་པ། ཟླ་བ་ཉ་བ་གཟའ་ལས་ཐར་བ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལགས། །གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་

རྒྱལ་བ་བཞེངས་སུ་གསོལ། །འཇིག་རྟེན་མུན་པར་ཤེས་རབ་འོད་དབྱུང་གསོལ།[༧༨]།ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཞུས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅི་ཡང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་སོ།།

དེ་ནས་ཡང་ཚངས་པས་ཞུས་པ། གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བཞེངས་སུ་གསོལ། །འཇིག་རྟེན་མུན་པར་ཤེས་རབ་འོད་དབྱུང་གསོལ། །ཀུན་ཏུ་འཚལ་བར་འགྱུར་བ་མཆིས་ལགས་ཀྱི། །ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ནི་བསྟན་དུ་གསོལ།[༨༩]།ཞེས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚངས་པ་ལ་གསུངས་པ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་ང་ལ་རྒྱུན་དུ་སྣང་མོད་ཀྱི། ངའི་ལམ་རྒྱུན་ལས་བཟློག་པར་འགྲོ་བ། ཟབ་པ། མཐོང་བར་དཀའ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ལྡོངས་པ་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བསྟན་ཀྱང་མི་ཕན་ནོ།། སྐྱེ་རྒུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བཅིངས། །རྒྱུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བདས་ས་ཡིན། །ངས་འདི་ཚེགས་ནི་ཆེན་པོས་རྙེད།། དེ་ལྟ་བས་ན་བསྟན་མི་ཕན།[༨༩]།ཞེས་གསུངས་པས། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་སྟེ་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་ལད་ཆུང་ངུ་ལ་བཞུགས་སོ།།

དེའི་ཚེ་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་མི་རྣམས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནོན་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་རླུང་མི་གཏོང་ཆར་མི་འབབ་སྤྲུམ་མ་རྣམས་ནད་མེད་པར་བཙའ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས་ཚངས་པས་མ་ག་དྷ་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཤེས་ཏེ་ནམ་སྲོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བཏུད་དོ། །མ་ག་དྷའི་ཡུལ་འདིར་སྔན་ཆད་ཆོས་བྱུང་བ། །མ་དག་དྲི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱུང་། །བདུད་རྩི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་ཕྱེ་མཛོད་ལ། །རྡུལ་བྲལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་དུ་གསོལ། །སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་ལོ་ཞེས། །སྔོན་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ད་དུས་བབས། །ད་ལྟ་ཁྱེད་ནི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་ངེས། །བདེན་པའི་མཐུ་བཙན་ཐུགས་དམ་བཞེས་པར་མཛོད། །ཐུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེས་མུན་པ་སེལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྒྲེངས། །སྙན་པའི་གསུང་བརྗོད་པ་ཡི་དུས་ལ་བབས།[༩༠]།ཞེས་ཞུས་པས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་། རབ་དང་། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་རབ་དམའ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་ནི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། གཅིག་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། གཅིག་ནི་མ་ངེས་པ་ལ་གཟིགས་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་འདི་དག་ལ་ངས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་འདིས་ནི་ཆོས་འདི་ཤེས་པར་མི་ནུས་སོ། །ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ནམ་ཡང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་འདི་

རྣམས་ལ་ནི་བསྟན་ན་ཤེས་ལ་མ་བསྟན་ན་མི་ཤེས་པས། མ་དེས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་བརྩམ་སྟེ་ཕྱག་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོད་དོ།།

དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡིད་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཚངས་པ་ལ་གསུངས་པ། བདུད་རྩིའི་སྒོ་མོ་དག་ནི་བདག་གིས་དབྱེ། །ཉན་པར་སུ་འདོད་སོམ་ཉི་སྒོ་ངས་ལ་ཉོན།། ཚངས་པ་མི་རྣམས་ལ་ནི་གྲོ་ཆོམ་ཆོས། །ཀླན་ཀ་མི་བཙལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པར་བྱ། །ཚངས་པ་མ་གཏུབ་ཤེམས་ཅན་རྣམས། །རྣ་བར་ལྟན་ཞིང་དང་དང་ལྟན་གྱུར་ལ། །མི་འཚེའི་འདུ་ཤེས་རྣག་ཏུ་ཆོས་འདོད་པས།། དེ་དག་ལ་ནི་བདུ་དཀྱིའི་སྒོ་མོ་དབྱེ།[1]།ཞེས་གསུངས་པས་གནང་བར་རིགས་ནས་ཚོམས་ཤིང་མགུ་སྟེ་ཚངས་པ་ཡང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ས་བྱའི་ལྷས་བར་སྣང་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། གོགས་པོ་དག་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་བར་སྣང་སྟེ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་སྦྱིབ་པ་དང་ལྡེའི་རིས་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་སྨྲ་དེ་གྲགས་པར་གྱུར་ཏོ།།

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་བར་རིགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཆོས་སྲིད། ཆོས་འདོད། ཆོས་སྨྱོད། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གང་དུ་བྱོན་ཞེས་ཞུས་པས། གྲོང་ཁྱེར་ཤྲ་རྣ་ཏ་སྲིད་སྐྱང་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་གནས་སུ་འོ་གསུངས། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། ཤྲ་རྣ་ཏ་སྲི་ནི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཉང་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ནི་བཞུགས་ཤིང་གི་ཐིབ་མ་རྣུང་ལ། གྲོང་ཁྱེར་འཕྱོར་པ་རྒྱས་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་གང་བ་གཞན་དག་མཆེས་ན་དེ་དག་རྣ་གསུང་པར་ཞུ་ཞེས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞལ་ནས་བཞིན་བཟང་དག་དེ་སྐད་དུ་མ་ཟེར་ཅིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་འདིར་ང་ཡིས་མཆོད་སྤྱིན་སྲོང་ཐག་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བཞི་བཅུ་བྱས། །དེར་ནི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྲོང་ཐག་དྲུག་རྩེ་དག་མཆོད། །སྤྱ་རྣ་ཏ་སྲི་དམ་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་དུང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་གནས།། སངས་ལྷ་དང་གྲུ་དང་དེ་ཡིས་མངོན་བསྟོད་རྟག་ཏུ་ཆོས་ནི་མངོན་པར་གཞོལ། །དེས་ནི་སྔོན་ཚད་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྟོང་ཐག་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་དབུ། །དེ་དག་དང་སྲོང་ཐག་ཅིག་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཉེར་ཉེ་བས་མཆོག་འདིར་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་ཀྱི་གནས། །དེ་ཤིང་དང་སྲོང་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་མཆོག་དེར་ནི་འཕགས་པ་བསྐྱབ།[2]།ཞེས་གསུངས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཚངས་པས་ཞུས་པ་གནང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ནས། གཞེར་གྱི་གདུགས་ཀྱིས་མ་སྟོང་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཕུལ་ནས་ཞུས་པ། མིའི་འཇིག་པ་ཁྱོད་ནི་སངས་རྒྱས་འགྱུར་རོ་ཞེས། །སངས་

རྒྱས་མར་མེ་མཆོག་གིས་སེམས་ཅན་དག་པ་ལུང་བསྟན་པ། ཁྱོད་ལ་ཐལ་སྦྱར་ཞབས་གཉིས་ལ་ནི་བཏུད་ནས་སུ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐོར་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཞུ་སྣ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ངོ་བོ་གཅིག་མི་སོ་སོ་འམ་ཡང་ན་གཉིས་སུ་སྟེ་གཅིག་ནི་བསྐལ་བཟང་སྟོང་གི་ཞུ་སྣ་སྟེ། གཅིག་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞུ་སྣའོ། །དེས་ན་ཆོས་འདི་སྔོན་ལ་སུས་རྟོགས་ཤེ་ན། འཁོར་གྱི་དང་པོ་དམ་པ་ལྔ་སྡེ་འབར་ཐོས་ཁོང་དུ་ཆུད་བར་དགོངས་ནས། དེར་བཞུད་པ་ལ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ནི་ཡུལ་ལྷ་རྣ་ཎ་སྲིའི་ཕུ་ན་གནས་པས་སངས་རྒྱས་ནི་ལྟོའི་ངོས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞུད་པ་ལས། དེའི་ཤུལ་ཀར་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་བཅས་པ་ལྟོའི་ཕྱོགས་འགྲོ་བ་དང་ཕྲད་ནས། དེའི་བསམ་པ་ལ་གོའུ་ཏ་མ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཟེར་ལ་འདི་ནི་རིགས་སམ་བདེན་ནམ་དྲིས་པ། གོའུ་ཏ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སུ་ཡིན་དྲིས་པ་དང་། ལན་དུ། ང་ལ་སློབ་དཔོན་སུ་ཡང་མེད། ང་རང་གཅིག་པུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ང་དང་འདྲ་བ་གཞན་མེད་དོ། །བསིལ་གྱུར་ཟག་པ་ཟད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། དགྲ་བཅོམ་པར་གོ་ནས་འོ་ན་ཁྱོད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནམ་བྱས་པས། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དགྲ་བཅོམ་པ། །ང་ནི་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ནང་ན་ཡང་། །ང་དང་འདྲ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།[83]།ཞེས་གསུངས་པས། འོ་ན་ཁྱོད་རྒྱལ་བར་ཁས་ལེན་ནམ། ཞེས་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། གང་དུ་ཟག་པ་ཟད་རྙེད་པ། །ང་འདྲ་རྒྱལ་བར་ཤེས་པར་བྱ།། སྡིག་པའི་ཆོས་ལས་ང་རྒྱལ་བས། །ཉེར་འགྲོའི་དེ་བཞིན་ང་རྒྱལ་བ།[84]།ཞེས་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་ད་འོ་ན་ཁྱོད་གར་བཞུད་དྲིས་པས། ང་ནི་ལྷ་རྣ་ཎ་སྲིར་འགྲོ། །གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་སོང་ནས་ཀྱང་། །རྨུན་ལོང་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་གདེག་ཏུ་འགྲོ[85]།ཞེས་པ་སོགས་པ་གསུངས་པས། འོ་ན་བདག་ཅག་ཀྱང་ལན་གཅིག་ཁྱེད་ཀྱི་འཁོར་བགྱིད་དོ་ཟེར་ནས་ལྟོ་ངོས་སུ་སོང་ངོ་།།

སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་རྣ་ཎ་སྲིའི་ཕུར་བྱོན་པ་དང་། དེ་ན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་ཐོས་ནས་འཁོར་མི་བྱེད་པར་བཅའ་བ་བྱས་སོ། །ཀུན་ཤེས་ཀོའུ་དེ་ནས་དམ་མ་བཅས། དེར་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་དེ་དྲིས་པས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱེད་མི་ཆོས་བླ་མ་མཁན་གཅིག་ཡིན་ནམ། སྙམ་པ་ལ་གཟི་བརྗིད་རེ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅང་མངའ་འམ་ཞེས་དྲིས་པས། བཀའ་བསྩལ་པ། ང་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཟེར་ཅིག ང་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ལྗོན་ཤིང་ངོ་། །ནད་སེལ་བའི་སྨན་པའོ།[86]།ཞེས་གསུངས་པས་དད་དེ་འཁོར་གྱི་དང་པོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོས་གསུང་བར་བཞེད་ནས་འཁོར་

སྡུད་པའི་གན་དྷེ་བརྡུངས་པའི་སྒྲ་ལ་འདི་སྐད་བྱུང་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སློབ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་སུ་དག །དེང་འདིར་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་ཀྱིས། །ང་དག་གསན་པར་འདོད་གང་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ཟབ་མོ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ནི་ཀུན་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པའི་གསུང་བྱུང་བས་ཀུན་ལྷ་རྣ་ཊ་སྲིར་འདུས་སོ།། དེ་ལྟར་ཆོས་གསུང་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཚད་མེད་དུ་གསུང་བ་དང་། ཚད་ཅན་དུའོ།།

དེ་ཡང་གཞུང་ལས། ད་ནི་དེའི་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། བཀའ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་ཆོས་སོ། །བཀའ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཚད་མེད་ཚད་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཚད་མེད་པར་ཇི་ལྟར་གསུངས་ན། ཚད་མེད་ལུང་ནི་ལུང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལྟར། ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གདུལ་བྱ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པས་ཆོས་གསུང་བར་བཤད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཇི་སྲིད་དུ་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་བར། །ཐེག་པའི་མཐའ་ལ་ཐུག་པ་མེད། །འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཙ་ན། །ཐེག་པ་མེད་ཅིང་གྲོལ་བའང་མེད།[ཁ] །ཅེས་པས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གསུངས་པས་ན་ཚད་མེད་དོ། །ཚད་ཅན་དག་ཏུ་གསུངས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དག་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། དབྱེ་བ་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས། བསྡུ་བ་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ། དང་པོ་མོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡང་དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་པ་བཞི། འབྲིང་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས། རབ་ལ་དགོངས་ནས་གསང་སྔགས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་དང་པོ་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་དང་གྲོང་ཁའི་མྱ་ངན་འདས་པ་གཉིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་སམ་གར་བསྡུས་ཤེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་བཀའ་ཡིན་ཀྱང་ཚངས་པས་ཞུས་པ་མ་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་བསྡུས་ཏེ་དེ་གཉིས་དང་ལྔ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གསུམ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཁ་ཅིག་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྔ་གསུངས་པ།། ཞེས་པས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་སྐབས།

དེ་ལྟར་མདོ་དང་བསྟན་ཆོས་ནས་ད་ནི་དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན། དེ་ཡང་མུ་སྟེགས་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ། ཐེག་ཆུང་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་དང་པོ་ལ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་བཏུལ་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། བཞིན་བཟང་དག འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་ལམ་མོ་ཞེས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཕྱེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་བསྟན་པས་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སོ། །ད་རུང་ལམ་གོང་

མ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱུ་སྟེ་སྤོང་བར་བྱའོ། །འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱའོ། །ལམ་ནི་རྒྱུ་སྟེ་སྒོམ་པར་བྱའོ།[ཁ]།ཞེས་གསུངས་པས་སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སོ། །ད་རུང་ལམ་གོང་མ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་གསུངས་པ། དོན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་ཟིན་ད་ཤེས་སུ་མེད། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤོང་བར་བྱ་སྟེ་སྤངས་ཟིན་ད་སྤོང་དུ་མེད། ལམ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་བསྒོམས་ཟིན་ད་བསྒོམ་དུ་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱས་ཟིན་ད་མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཁོར་ལོ་ལ། བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་འཁོར་གྱི་དང་པོ་ལྔ་སྟེ་བཟང་པོ་བཏུལ་བའོ། །དེ་ནས་འདུལ་བ་བར་མ་ལ་ག་ཡ་འོད་སྲུང་ཆུ་ཀླུང་འོད་སྲུང་གི་སྟེ་པ་སྟོང་བཏུལ་ཏེ་རལ་པ་ཅན་སྟོང་བཏུལ་བའོ། །འདུས་པ་ཐ་མ་ལ་བདུད་ཉེར་རྒྱལ་དང་སྤང་ན་སྐྱེས་གཉིས་བཏུལ། དེ་ནས་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དད་པར་གྱུར་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་འཆར་ཀས་ཡབ་སྲས་ཀྱང་སྤྲད་དེ། དེའི་དུས་སུ་ཤཱཀྱ་བའི་རིགས་ལྔ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་རྣམས་ནི་བཀའ་སིལ་བུར་གསུངས་པ་ཐེག་ཆུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་སོགས་པས་བཏུལ་ལོ།།

འོ་ན་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་ཕྱི་ནས་གསུངས་པས་བཀར་ཅང་འགྲོ་འམ་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། སྟོན་པས་དོན་དང་པོར་སིལ་བུར་གསུངས་པ་ལ། ཕྱི་ནས་དགྲ་བཅོམ་པས་བསྡུས་པས་ཐེག་ཆུང་གི་བཀའ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་ཆོས་སུ་འགྲོ་སྐད་དོ། །དེ་ལྟར་ལོ་བདུན་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཚང་བར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐེག་ཆུང་གི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཁོར་རབ་འབྱོར་དང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ། བཀའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞུང་བྱེ་བ་ཕྲག་ཉི་ཤུ། གནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བམ། བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་ལ་སོགས་པར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ནས་བདུན་ཅུའི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ལས་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་སྟེ་ངེས་པའི་དོན་མ་ཕྱེ་བའོ། །དེ་ནས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་རིགས་ཅན་ལ། ངེས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར།

དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ནས་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཆོས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་གསུངས། འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་སོགས་པ་ལ། ཆོས་དགོངས་པ་ངེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ལྔ་དག་དང་རང་བཞིན་གསུམ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་དག་དང་། །བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་འདུས།[९९]།ཞེས་པའི་ཚུལ་ཅན་ཏེ། དེ་ནི་དྲང་དོན་མ་ཕྱེ་བའི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་འོ། །དེ་གཉིས་ལ་ནི་བར་པར་བཞེད།[१००] ཅེས་པས་གཉིས་སུ་སྡེབས་པ་ལའོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐབས།

གསུམ་པ་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མོས་པ་ལ། གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་གསུང་ཚུལ་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ལ་འདས་ནས་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་གཟུགས་བཟུང་སྟེ་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་འདུལ་བྱ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི་ལ་སོགས་པ་ལ་གསང་སྔགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསིལ་བའི་ཚལ་དུ་ཀྲི་ཡ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། འོག་མིན་དང་རི་རབ་ཏུ་ཡོ་གམ་ཧཱ་ཡོ་ག་ཨོ་རྒྱན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་རང་རང་གི་གཙོ་བོར་སྤྲུལ་ནས་རང་རང་གི་རྒྱུད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསང་སྔགས་འཁོར་ལོ་གསུ མ་པར་འཇོག་པའི་ལུ ང་སྤྱོད་བསྡུས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས། དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སོ་སོ་ལ་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་གཟུགས་བཟུང་སྟེ་སྤྲུལ་ནས་ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།[१०१]

ཁ་ཅིག་གསང་སྔགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་ནས་གསུངས་པའོ་ཞེ་ན། དེ་མི་སྟོ་སྟེ། གསང་སྔགས་གསང་བ་ལུང་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བ་རྒྱུའི་ཆོས། །འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བྱས་ནས། །འབྲས་བུ་ཐེག་པའི་ཉེ་ལམ་ཞིག །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར།[१०२]།ཞེས་པ་གང་ཟག་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འདས་ཀར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཞུས་པའི་ལུང་དང་། དཔལ་སྡོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ནར་འདུས་སམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ང་ནི་

མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ན། །དག་པའི་སྙིང་པོ་དམ་པ་ཞིག །ལྷ་གནས་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དེ། །འཛམ་གླིང་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི། །དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་བོ་ལ། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་མཐུ་ལྡན་འགྱུར། །མི་ལས་སྐལ་ལྡན་དམ་པ་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གསང་སྔགས་རྒྱས་པར་བྱེད། །དེ་ལ་རིམ་གྲོ་རྟག་ཏུ་གྱིས།[103]།ཞེས་སོ། །གདམས་ངག་འབོག་པ་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ནས་འདུས་སམ་ཞེས་ཞུས་པས། ང་ནི་འདི་ནས་མི་སྣང་ནས། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ན། །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཕན་དགའ་བའི། །མི་ལས་སྐལ་ལྡན་དམ་པ་ཞིག །རྒྱལ་པོ་ཛ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །ལག་ན་རྡོ་རྗེས་སྟོན་པར་འགྱུར།[104]།ཞེས་གསུངས་པས། ཨིནྡྲ་བོ་ཏི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲུས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། ངན་རྟོག་དྲ་བའི་རྟོག་པ་བསལ་བའོ།།

གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྐོར་བསྟན་པ།

དེ་བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐལ་ལ། ད་ནི་གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་འཆད་དེ། གཉེན་པོའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ། གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས། ཞེས་པའི་དོན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པས། སྟོན་པས་དེ་རྣམས་འདུལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་གསུངས་སོ།[105]།དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། དེའི་གཉེན་པོར་གདུལ་བྱ་ལ་འདུལ་བ་ལས་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཐབས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཀའ་བསྩལ། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྡང་ལས་ནང་མི་མཐུན་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། དེའི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེ་ལས་*བྱས་པ་*བྱམས་པ་སྒོམ་ཐབས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཀའ་བསྩལ། གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་ནང་མི་མཐུན་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར། མངོན་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་སྒོམ་ཐབས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཀའ་བསྩལ། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་གྱུར་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར། ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་མི་སྡུག་ཤ་ཚིལ་དང་། །པགས་པ་ཀེང་རུས་བལྟས་

པས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེ་སྡང་མེ་ལ་བྱམས་པའི་ཆུ་ཡིས་བསད། །གཏི་མུག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ།[106]།ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྡུས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དེ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས།[107]།ཞེས་པ་དང་། ལྷའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །བཞི་སྟོང་གི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།[108]།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོའི་ཚད་གང་ལ་བཞག་ན། བརྗོད་བྱའི་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་ལ་སོགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བཞག་པའམ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་དུ་བཞག་པའམ། གླང་པོ་ཆེ་ས་སྲུང་གི་རྒྱབ་ཁལ་ལ་བཞག[109]ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཆོས་མདོ་སྡེ་བཅུགཉིས་སམ་སྡེ་དགུར་གསུངས་པ།

དེ་ན་དབྱེ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་། མདོ་སྡེ་བཅུགཉིས་སམ་སྡེ་དགུར་གསུངས། ཞེས་པ་དེ་ལ། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་བསྟན་པ་ནི། མདོའི་ཞེས་པ་དེ་ངོས་བཟུང་ན། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་བསྟོད་དོའི་བར་དེའོ། །དེ་ནི་དོན་སྡེར་ལོངས་པ་ལ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པའམ། ཚིག་སྡེར་ལོངས་པ་ལ་དོན་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་ས་ལུ་ལྗང་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་མདོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཡང་ན་མ་རྫོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། སུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །སུས་ཆོས་མཐོང་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་།[110]།ཞེས་པ་ཚིག་དེ་ལས་ཀྱང་དོན་སྡེར་ལོངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བུ་མོ་བློ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་ལྷུག་པ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་དེ་གསུངས་པ་ནི། དུས་སུ་བྱིན་དང་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་།། ཡིད་འོང་སྦྱིན་དང་རྣམ་སྨིན་མི་རེ་བ།[111]།ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལུང་བསྟན་ཏེ། མ་ཕམ་པ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ན་མཚན་ཡང་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཤཱཀ་ཐུབ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ནི། ཚིགས་བཅད་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། བསྡུད་པའམ་བཟང་སྤྱོད་དམ་མཚན་བརྗོད་ལྟ་བུའོ།།

ལྔ་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི་གང་ཡི་རངས་ནས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཕ་

རོལ་གྱི་ཕྱིར་རྙེད་པ་མི་འཚོལ་བ་ནི་ལེགས་སོ། །འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི་ལེགས་སོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི་ལེགས་སོ།། ཞེས་སུས་ཀྱང་མ་ཞུས་པར་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དྲུག་པ་གླེང་གཞིའི་སྡེ་ནི། གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པའི་བསླབ་པར་གསུངས་པ་སྟེ། སྔོན་ཡུལ་གཉན་ཡོད་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བྱ་གཅིག་བཟུང་ནས་ཆུ་དང་འབྲས་སྙོད་དེ་སླར་བཏང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལ་གླེང་བསླངས་ཏེ་གསུངས་པ། སྡིག་པ་ཕྲ་མོ་ཆུང་ངུ་ལ། །མི་གནོད་སྙམ་དུ་བརྙས་མི་བྱ། །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་པས་ཀྱང་། །སྣོད་ཆེན་ཡོངས་སུ་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

བདུན་པ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། དཔེ་དང་བཅས་ནས་གསུངས་པའམ། བདེ་གཤེགས་རིགས་ལྔས་རྟོགས་ཚད་ཕུལ་པ་ལྟ་བུའོ།།

བརྒྱད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི་གང་ཞེ་ན་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ནས་བཤད་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བསོད་སྐྱབས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བདུད་རྩི་ལྔ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱའོ། །འོད་སྲུང་གིས་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དགུ་པ་སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་ལྟ་བུའོ།།

བཅུ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཡངས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ཕལ་ཆེན་ལྟ་བུའོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ནི། གང་ལ་ཉན་རང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙས་མ་ཐག་ཏུ་གོམ་པ་བདུན་བོར་བའམ། སྤྲེའུས་སྦྲང་རྩི་ཕུལ་བའམ། ཁྱིས་གོང་དཀར་ཆོས་ཉན་པའམ། བདུད་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་ལ་སོགས་ཏེ་ངོས་གཟུང་ན་ཏོག་ལྟ་བུའོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྡེ་ནི། གང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལྔར་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ཙམ་དུ་ནན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་སྟེ་དེ་ངོས་གཟུང་ན་འདས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དོན་ལ་དགུ་ལས་མེད་ཅེས་ཀླུ་སྒྲུབ་བཞེད་པའོ། །དེ་ལ་གླེང་གཞི་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་གསུམ་ནི་གཞན་མ་དགུའི་ནང་ན་འདུས་ཡོད་དོ། །ཚིག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་

རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།[११२]།ཅེས་སོ།།

བསྡུས་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་སྐོར།

བསྡུས་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་མ་འདུས་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཅེས་པ་ནི། བསྡུ་བ་ལ་དགོངས་པས་ཏེ། གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བསྡུ་ན་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་ལྔ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དང་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་མདོ་སྡེར་བསྡུས། གླེང་གཞི་ལ་སོགས་པ་བཞི་འདུ་ལ་བར་འདུ་ས། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི་མངོན་པར་བསྡུའོ། །དེ་ཡང་སྡེ་སྣོད་དག་ནི་གསུམ་མམ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་རྣམས་དགུར་འདོད་དོ།[११३]།ཞེས་པས་དང་པོ་གཉེན་པོ་གསུམ། བར་དུ་བསླབ་པ་གསུམ། ཐ་མ་ཆོས་དང་དོན་ནོ།།

དེ་ལ། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྡེ་སྣོད་དུ་བཞག་ཅེ་ན། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བཞག ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གཉེན་པོར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བཞག རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བཞག ཡང་ན་བསླབ་པ་གསུམ་ག་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་མདོ་སྡེའོ། །ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། ཡང་ཆོས་དང་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་ཆོས་དང་དོན་དུ་བྱ་བ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། འབྲེལ་པའི་གཏམ་གྱིས་ཆོས་དང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མདོ་སྡེ་འདུལ་བ་མངོན་པའི་ཆོས།། མདོར་ན་རྣམ་བཞིའི་དོན་དུ་བཤད། །གནས་རྣམས་དང་ནི་མཚན་ཉིད་དང་། །ཆོས་དོན་སྟོན་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་ཆོས། །ལུང་དང་བསྐྱེད་དང་བླང་བ་དང་། །འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་འདུལ་བའོ། །མངོན་དུ་བ་དང་ཡང་དང་ཡང་། །ཟིལ་གནོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཆོས།[११४]།ཞེས་སོ།།

འོ་ན་གསང་སྔགས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་གང་དུ་བསྡུ་ཞེ་ན། རིག་འཛིན་རང་གི་སྡོམ་པའོ།[११५]། ཞེས་པའི་སྡེ་སྣོད་རངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་མདོ་སྡེ་བྱ་བ་གསང་སྔགས་ཡིན་པས་མདོ་སྡེར་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སང་ཀྲ་ཧ་ལས། མདོ་སྡེ་འདི་ནི་ལེགས་བཤད་པ།[११६] ཞེས་པའམ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ལས། མདོ་སྡེ་འདི་ནི་ཉན་བྱེད་ན།[११७] ཞེས་པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤན་ཏི་བས་ཀྱང་། ཟབ་མོའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པས་ན་དམ་ཆོས་མདོ་སྡེའོ།[११८]།ཞེས་

གསུངས་པས་ན་མདོ་སྡེར་བསྡུས། ཞེས་གསུངས་པའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དགེ་བསྙེན་རབ་བཟང་ངམ། མགར་བའི་བུ་ཙུནྡ་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པའི་མདོ་ཆེ་ཆུང་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།།

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམ་ཚུལ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གང་ཟག་གང་གིས་དུས་གང་ལ་བརྩམ་ཚུལ།

ད་ནི་བསྟན་ཆོས་ཇི་ལྟར་བརྩམ་ཚུལ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་ཆོས་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་གིས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་བརྩམས་ཤེ་ན། བཀའ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། བསྟན་ཆོས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་བརྩམས་ཏེ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དེའི་ཕྱི་དེ་དབྱར་གྱི་ལོ་ལ་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་འདུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བསྡུ་བ་ལ་འདུས་པའི་དུས་སུ་དེར་བཤད་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་འབུམ་ཡོད་པ་གཅིག་བརྩམས་སྐད། དེའི་རྗེས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་གིས་དེའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བརྩམས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ། རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཞི། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གདགས་པའི་བསྟན་ཆོས། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས། འགྲོ་བའི་རྣམས་གྲངས་སོ། །དེ་ནི་སྔར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོའི་རིལ་བུར་གསུངས་པས། བཀར་འགྲོ་བར་ཡང་འདོད། སྟོན་པ་འདས་ནས་བཀོད་པས་བསྟན་ཆོས་སུ་ཡང་འགྲོའོ།།

ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོ་སོར་གྱེས་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་དྷ་རྨ་ཨ་ཤོ་ཀའི་སྐུ་དྲིན་ལ། སློབ་དཔོན་འབུ་བ་ག་ཞེས་བྱ་བ་བྱོན་ནས་སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་པྭ་ཎི་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩམས། དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ནས། མདོ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་བཞི་བརྩམས་སྐད། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་པ། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་དང་།[11]།ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་བྱོན་ནས་ལུགས་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད། དེས་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་བཤད། དེས་དྷ་རྨ་ཀི་རྟི་ལ་བཤད། དྷ་རྨ་ཀི་རྟིས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ། རྩ་བའི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཞི་བརྩམས། ལུ་ང་སྡེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མདོ་རྩ་བརྩམས། ལས་ཀྱི་གཞིའི་ལག་ལེན་སྐར་མ་བམ་པོ་དགུ་མཛད་དེ། མདོ་རྩའི་རྒྱ་ལེན་འགྲེལ་པ་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་མཛད།

ཤུག་འོད་ཀྱིས་སྐམ་བརྒྱ་པ་དང་། དེའི་འགེལ་པ་འོད་ལྡན་བམ་པོ་བརྒྱད་མཛད། ཁ་ཅེ་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་ཀ་ཌི་ཀ་མཛད་དོ།།

དེ་ནས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་ལོན་པའི་ཚེ། བཙུན་པ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཚོང་དཔོན་གྱི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ། །དེས་ཕ་ཚོང་ལ་སོང་གི་བར་དུ་མ་དང་ཉལ་ཏེ། དེ་ནས་ཕ་ལོག་པ་དང་མ་དང་གོས་བྱས་ནས་ཕ་ཡང་བསད་དོ། །དེར་གཏམ་ངན་པ་གྲགས་ཀྱི་དྲྭགས་ནས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བོས་པ་དང་། དེ་ན་སྤར་མཆོད་གནས་བྱས་པའི་དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་དེར་འཕྱད་དེ་དེས་གཏམ་ངན་པ་བསྒྲགས་ཀྱི་དྲྭགས་ནས་སྐྱ་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱན་དྲངས་དུག་བཏང་ནས་བསད། དེ་ནས་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་དང་ཉལ་བ་ལས་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་ཏེ་མ་ཡང་བསད་དོ། །དེ་ལྟར་མཚམས་མེད་གསུམ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལྷ་བཞི་མ་ལོག་སྟེ། དགེ་སློན་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་བྱས་ནས། ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་དེ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བར་ཞུས་པས་གནང་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།།

དེ་བློ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བས་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས། མཁས་པའི་ཚད་དུ་གྱུར་ནས། ཡུལ་
དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་བཀུར་སྟི་ཆེར་བྱས་པས། དེ་ལ་ཆགས་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་དྲེགས་པས་
བརྒྱལ་ནས་རྫུན་དུ་སྨྲས་སོ། །བདག་གིས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་བརྗོད་པས། བསོད་
ནམས་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་དྲངས་པས། དེར་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་པས་ཁུ་བ་ཐིགས་པ་
འཁོར་གྱིས་མཐོང་ནས། དེར་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་པ་ཟད་པས་ཁུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ། ཁུ་བ་
འབྱུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞུས་པས། དེ་ནི་བདུད་ཀྱིས་གཙེས་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟའི་བུའི་བདུད་བྱ་བ་མི་སློབ་པའི་སར་
ཕྱིན་ཡང་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། སློབ་མ་རྣམས་སྤྲོས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་
ལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཐོབ་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་
ཐོབ་བྱས་པས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་པ། བདག་ཅག་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅེས་ཅི་ལ་བགྱི་
ལགས་ཞེས་ཞུས་པས། ཅིས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་ཚིག་མང་དུ་སྨྲས་པས། དུས་གཞན་ཞིག་ན་སློབ་མ་
རྣམས་ལ་ཆོས་ལོག་བརྫུན་དུ་སྨྲས་པས་འགྱོད་ནས། མཚན་མོ་ཞིག་གདུངས་ཏེ། ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད་སྡུག་བསྔལ་
ཆེན་པོའོ། །ཞེས་བོས་པ་ལས། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་ནས། ཅི་ཉེས་ཞེས་སྨྲས་པས། ཅི་ཡང་མ་ཉེས་ཟེར། འོ་ན་
ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད་ཅེས་པ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས། དེ་ནི་ངས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ཏེ་མ་བོས་ན་མངོན་
དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་ལོག་སྨྲས་པ་རྣམས་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡུས་ཏེ།

ལྷ་རྣམས་མ་རིག་པ་ཡིས་བསླུས། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྣམས་གཞན་གྱིས་འཇུག །ལམ་ནི་སྒྲའི་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཞིག་ལྷ་ཆེན་པོ་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་རེས་མོས་སོ་སོར་ཐར་པ་འདོན་དུས་སུ་བརྗོད་པས། གནས་དེ་ན་ཐོས་པ་ཤེས་རབ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཏུ་ཉེ་བ་བག་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་དེ་ལ་དང་བརྟགས་པས་ཚིག་འདི་ནི་བཀའ་ལས་ཀྱང་འགལ། དོན་ལས་ཀྱང་མཛེས་པར་མི་སྣང་ནས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཆེན་པོ་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མ་སྨྲོས་ཤིག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འདུལ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པས། དེར་ཚིག་དེ་ལས་གླེང་ལངས་ཏེ་མཚན་ཐོག་ཐག་རྩོད་པར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་ལ་སོགས་པས་རེས་མོས་ཀྱིས་སྡུམ་ཡང་མ་བསྡུམས་ནས། སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩོད་པ་ཞི་བའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མ་གསུངས་སམ་ཟེར་བས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་གསུངས་སོ་ཟེར་ནས། འོ་ན་གནས་བརྟན་པ་ལྟར་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས། ལྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞེས་པས། དེ་ལྟར་གྱི་ཚེ་ན་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་རྒན་རིམ་ཉུང་ཤས་ཆུང་བ་ཞིག་ལུས། ལྷ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་གཞོན་རིམ་དྲེགས་པ་ཅན་དང་དགེ་འདུན་གྲངས་ཀྱིས་མང་བར་གྱུར་ཏེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་གྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལོན་ཙམ་ན་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་ནས་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་ལྔར་གྱེས་ཏེ། ཤར་དང་ནུབ་དང་གངས་རི་སྟེ། །འདས་པའི་སྡེ་དང་བཏགས་པའི་སྡེའོ།། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཚུན་ཆོད་དུ། གནས་བརྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་ནས་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྡེའོ། །གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་ལ་ཡང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་སྡེ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གནས། འཇིགས་མེད་རིར་གནས་སྡེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དུ་གྱེས་ཏེ། ཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འོད་སྲུང་། ས་གནོན། ཆོས་སྲུང་། མང་དུ་ཐོས་པ། གོས་དམར་ཅན། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེའོ། །འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་ཡང་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། ས་སྒྲོག་སྡེ། སྲུང་བའི་སྡེ། གནས་མ་བུ་ཡི་སྡེའོ།།

ཚུལ་ཧི་ལྟ་བུས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྐབས།

དེ་ལྟར་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཚུན་ཆོད་དུ་ ཚོས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་མཐུན་ཞིང་རྩོད་པ་ཡང་ལན་བདུན་བྱུང་ངོ། །དགེ་འདུན་ཡང་གོང་བཞིན་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་ཏུ་བཅད་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཕྱི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། སོ་སོའི་སྡེ་བའི་སྤྲུལ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཚོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཚུལ་ཧི་ལྟར་མཛད་བའི་ཚུལ་ཡང་། མུ་སྟེགས་ཀུན་བརྟགས་བའི་བློ་ཅན་ལ་གང་ཟག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུང་ཡོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བསྟན་བའི་ཚོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་བར་བསྟན་པས། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫུ་ཟས་ཆེ་བར་ཐྱུར་ཏོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལངྐར་གཤེགས་པ་ལས། བཅོ་བརྒྱད་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ཐམས་ཅད་ཟེག་པ་གཅིག་ལས་བྱུང་། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མིན། །མ་འོངས་འབྱུང་བར་ང་སྨྲའོ།[1]་།ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་པར་ནི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ།[2]ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་འདོད་གཞུང་རྒྱས་པར་དུལ་བའི་ལྟས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚོས་ལྟ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན་རྒྱས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཆོས་ལྟ་བ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐེག་པ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་པར་དུལ་བའི་ལྟས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚོས་ལྟ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན་རྒྱས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཆོས་ལྟ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྣང་། དེ་དག་ནི་བཀའ་འགོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིས་གཏུན་ལ་འབེབས་པ་ཚད་མའི་བསྟན་ཚོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལས། ཚོས་ཀྱི་འགོར་ལོ་དང་པོའི་བཤད་པས་ཀྱ། བསྟན་ཚོས་འགོར་ལོ་དང་པོ་ཐོག་མར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་བའི་དོན་ནོ།།

འགོར་ལོ་གཉིས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས།

དེ་ནི་བསྟན་ཚོས་འགོར་ལོ་གཉིས་པའི་བརྒྱམ་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་ཐུབ་ཡབ་སྲས་དང་། བྱམ་ཟེ་སར་ཉ་པ་བྱོན་ཏེ། དེ་ཡང་དབལ་ཀྱི་རི་ལ་དུས་མཉམ་དུ་བྱོན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐུགས་རིན་ཆེན་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས། ཐུབ་པ་བརྟེས་ནས། ས་ར་ཉ་པས། ཐུབ་སྲས་ཀྱི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དོ་ཉ་ཆེ་ཆུང་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་མཛད་སྐད། ཐུབ་སྲས་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྤྲགས་ཀྱི་བསྟན་ཚོས་མདོར་བྱས་དང་སྤྲོན་གསལ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཚོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་ཚོགས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡི་ཤེས་སྐྱེང་པོས་ཤར་གསུམ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། སོ་མ་ར་ཙ་ལ་

སོགས་པ་མང་དུ་མཛད་དོ།།

རྒྱལ་ཏི་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་། ཕྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མའི་མཚན་ཉིད་ཅམ་དུ་མ་བརྟགས་ན། ཅི་ཡང་དགའ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པ། དོན་དམ་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྡན་པས། ཚེ་འདི་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་ནི་བཀའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་མཐུན་པས་དོན་བཀལ་བ་དབུ་མའི་བསྡན་ཚོས་སོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གཞུང་། ཞེས་པ་ཚོས་ཚན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

རྒྱལ་ཏི་ལྟ་བུས་མཛད་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་ཡང་མངོན་པའི་བསྡན་ཚོས་བྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ཙམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་བསྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ན་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བྱོན། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་པ་ནུབ་པ་བྱམས་པ་ལ་ཞུས་ཏེ། བྱམས་པའི་ཚོས་ལྟ་འདིར་བྱོན་ཏེ། ཚོས་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་སའི་སྐོར་བཅུ་བདུན་དང་། སྟོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོམ་དུ་ཐེག་པ་བསྡུས་པ་མཛད། ཐུན་མོང་གི་སྟོམ་དུ་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ལ་ཐེག་ཆུང་གི་ཚོས་མངོན་པ་ནུབ་པ་སྣར་སྒེལ་བར་བཞེད་ནས་ཁ་ཅེ་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ལ་མངོན་པ་འོག་མ་གསལ་ནས་མཛོད་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་མཛད། གཅེན་ལ་གསལ་ནས་ཐུ་ཀ་རྒྱ་རུ་ཤ་སྟེ་བརྒྱད་མཛད། དེའི་སྐོབ་མ་བློ་གོས་བརྟན་པས་ཕུ་ཙོ་ལྟའི་འགྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་ཅཱཀ་པ་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་ཟེ་བཙུན་པ་ཡོན་ཏན་འོད་དམ། གནས་བརྟན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པའི་བསྡན་ཚོས་མང་དུ་མཛད་སྐད་དོ།།

དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ་དགྱ་ལན་གསུམ་དར་ཀེ་ནུབ་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ནུབ་པ་དང་དར་བར་མཛད་པ་ནི། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན། ཚོས་མངོན་པ་ལ་དགྱ་ལན་གསུམ་དར་ཏེ། དང་པོ་མྱ་སྟེགས་པ་དང་ནང་པ་རྩོད་པ་བྱས་པས་མྱ་སྟེགས་པ་རྒྱལ་ཏེ་ཚོས་མངོན་པ་ཆ་ཤས་ནུབ་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱ་གཟིག་གི་རྒྱལ་པོས་དམག་དྲངས་ཏེ་ནུབ་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་མངོན་པའི་བསྡན་ཚོས་རྩུང་ཟད་དར་བ་ལས་མྱ་སྟེགས་པའི་སྤྱང་པོ་གཅིས་ཀྱིས་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཤྲི་ནྟ་ལེནྡ་སྟོང་དུ་བྱུང་བ་ལས། འཕྲོ་བ་མ་སྟེར་བ་སྟོང་བར་དུ་བཅོར་ནས། རྒྱ་ཚན་གཏོར་ནས་ཀྱི་གོས་བྱས་པ་ལས། གཅིག་ན་ར་ང་ལ་ཅི་མ་སྨྲུབ་རྩུས་པའི་གདམས་ངག་ཡོད་

པས་དེ་བསྒྲུབས་པས་གང་ལ་བལྟས་པ་དེ་བསྲེགས་པར་བྱེད་ཟེར་རོ། །དེར་སའི་དོང་དྲུས་ཏེ་སྤྲང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཚོ་བ་བླངས་ཤིང་ལོ་གསུམ་དུ་བསྒྲུབས་པས་རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ་མི་གྲུབ་པར་ཤེས་ནས། ང་ཐོན་བྱས་པས་ད་རུང་ངང་སྲིངས་ཤིག་ཟེར་ནས་ཡང་ལོ་གསུམ་བསྒྲུབས་པས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནས་ཡང་ང་ཐོན་བྱས་པས། ཉི་མ་མ་གྲུབ་ན་དོང་ནང་དུ་ཁ་གསུབ་སྟེ་གསོད་བྱས་པས། ཡང་ལོ་གསུམ་བསྐྱར་ནས་བསྒྲུབས་པས་གྲུབ་སྟེ། དོང་ནས་བཏོན་པ་དེས་ཉི་མ་བསྒོམས་ཤིང་གང་ལ་བལྟས་པ་དེ་སྲེག་སྟེ། ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཐམས་ཅད་བརླགས་པར་བྱས་ནས་ཆོས་མངོན་པ་ཕལ་ཆེར་ནུབ་པར་བྱས་སོ།།

དེའི་དུ་སུ་ནང་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པའི་དགེ་བསྙེན་མ་གསལ་བའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བསམས་པ། བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་མངོན་པ་ནུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ནུབ་པ་ལྟར་གྱུར་ན། བདག་གིས་ནི་བུད་མེད་སོང་བས་དར་བར་མི་ནུས་པས། བདག་གི་ལུས་ལ་བུ་སྐྱེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་རྒྱལ་རིགས་གཅིག་དང་ཚོགས་པ་ལ་གཅེན་ཐོགས་མེད་བྱོན། བྲམ་ཟེ་ཞིག་དང་ཚོགས་པ་ལས་གཅུང་དབྱིག་གཉེན་བཙས་སོ།། དེ་གཉིས་ལ་བློ་རྣོ་བའི་ཆོ་ག་བྱས་ནས་ཆེར་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཕའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་བུས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་པས་མ་ལ་དྲིས་པ་དང་། མ་ན་རེ་ཁྱོད་ཕའི་ལས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒོའོ། །དེ་ནས་རྟོག་པ་སོ་སོར་ཞུགས་ཏེ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ནས་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། ཐེག་པ་ཆུང་བའི་ཆོས་མངོན་པ་རྩ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་བསླབས་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། ཕྱི་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་དོན་དུ་ཚིག་བསྡུས་ལ་དོན་བསྡུས་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེན་མོ་མཛད་དོ།།

འཕགས་པ་ཐོགས་དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མངོན་པ་མཛོད་བསྐྱར་དུ་དར་བའི་སྐབས།

སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བསམས་ཏེ་བདག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པ་དར་བར་མི་ནུས་པས། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་ལ་དར་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས། བླ་མ་ཞིག་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་ལོ་བཞི་བསྒྲུབས་པས་མ་གྲུབ་སྟེ་ཐོན་ནས་བྱོན་པས། སྒོ་ན་བྲག་ལ་ཆུའི་ཐིགས་པས་བྲག་ལ་བུ་ག་པར་སོང་བ་མཐོང་ནས། ངའི་སྒྲུབ་པ་ཡུ་ན་ཐུ་ང་སྙམ་ནས་ལོག་ནས་ལོ་བཞི་

བསྒྲུབས་པས་མ་གྲུབ་ནས་བྱོན་པས་ལམ་ཀ་ན་རྒན་མོ་གཅིག་བལ་གྱི་སྟ་རེ་ཐོགས་ནས་ལྕགས་ཀྱི་སྡོང་པོ་བརྡར་བ་གཅིག་མཐོང་ནས། དེ་ལ་ཁྱོད་ཅི་བྱེད་བྱས་པས་ཁབ་བྱེད་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་མི་འོངས་བྱས་པས། ཡུན་དུ་བསྲིང་ན་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡུན་ཐུང་སྙམ་སྟེ་ཡང་ལོག་ནས་ལོ་བཞི་བསྒྲུབས་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ་ཐོན་ནས་བྱོན་པས། ལུང་པ་དེའི་མདོ་ན་ཁྱི་མོ་རོ་སྨད་འབུས་ཉིལ་བ་ཞིག་འདུག་པ་མཐོང་བས་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་རང་གི་ཤ་བཅད་ནས་དེ་ལ་འབུ་འཛུད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་བརྒྱལ་ལོ། །དེ་སངས་ནས་བལྟས་པ་དང་ཁྱི་མོ་ཡང་མེད་རང་གི་རྨ་ཡང་མེད་དེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མཐོང་ངོ།།

དེར་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་རེ་ཆུང་ཞེས་ཞུས་པས། ང་ཐུགས་རྗེ་ཆུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རང་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། ང་དང་པོ་ནས་ཁྱེད་རང་གི་གམ་ན་ཡོད་དོ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཁྱེད་རང་གི་ཕྲག་པ་ལ་ང་ཁུར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་ལ་ང་སྟོན་ཅིག་གསུངས་ནས་བསྟན་པས་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་གསུངས་པས་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དར་བར་མཛད་པ་ཞུ། ཞེས་ཞུས་པས། ངའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲྭ་ནས་ཟུངས་ཤིག་གསུངས་ནས་དེ་ལ་བཟུང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་བྱོན་ནས་ལྟའི་གྲོ་[དྲོ་]སྐད་ཅིག་ཆོས་གསུངས་ཏེ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། རྒྱས་པའི་བསྟན་ཆོས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སྡེ་ལྔ་བསྣམས་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་བྱོན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡི་གེར་བཀོད་དེ། དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྩམས་པ་ཐོས་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་སྨོད་དེ། ཨེ་མ་ཐོགས་མེད་ནགས་སུ་ལོ། །བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས། །ཏིང་འཛིན་མ་རྙེད་གླང་ཆེན་གྱི། །རྒྱབ་ཁལ་ལོངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བརྩམས།[1][2]།ཞེས་དམད་དོ།།

དེར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་གསན་ནས། དེ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་མཁྱེན་ནས། སློབ་མ་གཉིས་ལ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་གཉིས་བློ་ལ་བྱང་བར་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་བཏང་བས། དབྱིག་གཉེན་དང་མཇལ་ནས་མདོ་གཉིས་པོ་བཏོན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ། སྔར་སྨད་པ་དེ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་དེ་ལྕེས་ལན་པས་ལྕེ་གཅོད་གསུངས། དེར་ལྔགས་གཅོད་མི་དགོས། ལྔགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོང་བ་གཅེན་ལ་མངའ་བས་དེར་གཤེགས་པར་ཞུས་པས་བྱོན་ཏེ། དེར་བྱོན་ནས་ཕྱག་བྱས་མཇལ་མ་ཐག་ཏུ་རྩོད་པ་བྱས་པས། དབྱིག་གཉེན་སྤོབས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་ལན་འདེབས་ལ། ཐོགས་མེད་སྤོབས་པ་ཐོགས་བཅས་སུ་བྱུང་བས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཞུས་པས་ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་པཎྜི་ཏར་བརྒྱུད་

པའི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ལ། ང་ནི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་དྲིས་ཀྱིན་ལན་འདེབས་པས་ཐོགས་པ་ཡིན་གསུངས་པས། གཅུང་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ། བདག་དང་ཡང་མཇལ་བར་ཞུ་བྱས་པས་རྒྱལ་བའི་ཞལ་ནས་དབྱིག་གཉེན་དང་ང་ཚེ་འདི་ལ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འགྲེལ་མང་དུ་རྩོམས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་འགྲེལ་མང་དུ་རྩོམས། བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ་ལ་འབྲེལ་པ་ཐོགས། གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡི་དམ་དུ་སྒྲུབས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ངའི་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་གསུངས།

དེར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གསན་པས། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། བདག་གི་ཕུ་བོ་ཀླུ་དང་འདྲ། །བདག་ནི་ཆར་འདོད་བྱ་དང་འདྲ། །ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །བྱའི་གྲེ་བར་འགྲོ་བ་ཉུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་སྔར་གྱི་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་ངན་པ་དང་། ནོར་བ་གཟིགས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འགྲེལ་ལྔ་བརྒྱ་མཛད། བྱམས་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་འབྲེལ་[འགྲེལ་]པ་བཏགས། པྲ་ཀྭ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་བརྩམས། སྔར་གྱི་མངོན་པ་མཛོད་ལ་རྩ་བ་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པས་འགྲེལ་པ་མཛད། དེས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་དབྱིག་གཉེན་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་ཚན་པ་གཅིག་གོ །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཤད་པ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཏེ་གཉིས་སྡེ་བས་པ་ལའོ། །མངོན་པ་དེ་རྣམས་ཕལ་ཆེན་དང་མདོ་མངས་ལ་སོགས་པའི་དོན་བཀྲོལ་བའོ།།

དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད་ན། ཀུན་བརྟག་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པས་ནི་ཡོད་པར་བལྟ་བའི་མཐའ་གསལ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པར་བལྟས་པས་ནི་མེད་པར་ལྟ་བའི་མཐའ་གསལ་ཏེ། རིགས་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ལགས་སོ། དེ་ནི་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་ལོ།།

འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་བརྩམས་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་བཅད་བཞིས་སྟོན་ཏེ། འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ། ཕ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་

བ་བྱེ་བ་སྙེད་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད། ཅེས་པ་དགྲ་ནག་གི་རྒྱུད་ལ། དཔལ་འཕྲིན། ནི་ལ་བརྟུ། ནག་པོ་ཞབས། ཉིན་བྱེད་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཛད། འཇིགས་བྱེད་ལ་སམ་ཏ་བརྟུ་དང་། ཙ་མོ་ཀ གཞོན་ནུ་ཡང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མའི་རྒྱུད་སྡེ་བཅུ་བཞི་དོན་འགྲེལ་ལ། །སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། ཅེས་པ་ནི། བདེ་མཆོག་ལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྐྱེད་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་དང་། ལོ་ཧེ་པ་དང་། ནག་པོ་ལ་པ་སོགས་པའོ།། དགྲེས་རྡོར་ལ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིང་པོའི་འགྲེལ་པ། མཆོ་སྦྱིས་མུ་ཀྱིག་རྒྱ་བ། རྡེ་ཁ་པ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། ཤན་ཏི་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མ་ཏྲ་མ་ཡ་ལ་ཡང་། ཀུ་ཀུ་རི་པ། བརྒྱན་པ། ཤན་ཏི་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གདན་བཞི་ཡང་ཤཉྩ་དེ་ལྷའི་གཤེད་ལ་སོགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལ་ཞི་བ་ཌཱཀས་གཉིས་དང་། ཀུན་དགའ་སྐྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དུས་འཁོར་ལ་བྱང་སེམས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལ་ཡང་བསྟན་ཆོས་མཛད་པ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ་གསུངས། བསྟན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའོ།།

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འཕགས་ཚིག དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར།

དེ་ནི་ཆོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ། ངོ་བོ་དང་། འཕགས་ཚིག དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་བཞི། ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་དང་པོ་ཆོས་ཆོས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་གང་ལ་བཞག་ཅེ་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དཀོན་བརྩེགས་ལས། ཡི་གེ་དག་ནི་སྒྲས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ། །སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲས་པས་ན།། སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ།[1][2]ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱ་ལས་འདས་པ་གཅིག་ལ་བཞག་གོ །ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པས་ཏེ། ལུང་དེ་ཡང་ལུང་རིགས་པ་མན་ངག་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ། ལུང་ལྟའི་དབང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།། བཞི་སྟོང་གི་ནི་གྲངས་སྟེ་ཀྱིས། །ཀུན་གྱི་གཞི་དང་ཐ་མ་དང་། །རྒྱུ་འམ་དེ་བཞིན་ངོ་བོ་ནི། །ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ཡང་དག་བསྟན། །ཞེ་དང་ཕྱི་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡི་གེ་ཞེ་ནི་མར་གྱུར་ལ། །ཕྱི་ནི་ཐ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བར་གྲགས། །སྦྱོར་དེ་ཤིན་ཏུ་རྨད་བྱུང་བའི།[1][3]ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས། ཞེ་ཕྱི་གཉིས་ཡོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་འམ་ངོ་བོར་བཞག་པའོ།།

རིགས་པ་ཡང་སྟང་གྲགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟུང་འཇུག་ལས་བྱུང་བས་ཏེ། འདིར་ཡང་དབྱངས་ཡིག་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བས། དབྱངས་ཡིག་གསལ་བྱེད་གཉིས་ངོ་བོ་ཉེ་ཕྱིར་འཕད་དོ། །མན་ངག་ཏུ

ཡང་ཤེ་ཕྱོགས་སུ་དེ་བརྟོད་པ་སྐྱའི་ཤེ་ཕྱོ་དང་། བྱིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཤེ་ཕྱོ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟོད་པ་སྐྱེ་ཞུ་གང་དུ་ཤེ་ཕྱོ་མ་ཡ་ན། དེ་ལ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྲུར་བས་འདི་སྐད་བདག་གིས་བྱ་བར་འགྱོ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གླང་དུ་དེ་བྱང་བ་དང་། དེ་ནས་གཞུང་དངོས་བྱང་བས་ནའོ། །བྱིས་པའི་དབྱིངས་ཀྱང་ཤེ་གསུམ་དུ་འདུག་པ་ཤེས་རབ་སྟོང་པས་ཏེ། དེས་ཡུམ་གྱི་ རྣ་གསུམ་བོར་འདུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེ་ཕྱོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེ་ཕྱོ་ཞེས་བྱ་བ་མཚོན། དེ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ས་བོན་ནམ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་སུ་ འདུ་ས་པ་ལས་བྱུ ང་བའི་ཕྱི་ར་ན་ངོ་བོ་བསྟུས་པས་ཡི་གེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པའོ།།

འོས་ཚོག་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་པ་ལ། ཐུན་མོང་བ་སྟང་གྲགས་སྨྲི་ལ་འགྱོ་བའི་ འོས་ཚོག་དང་། ཁྱད་པར་བརྟོད་བྱའི་ཆོས་ལ་འགྱོ་བའོ། །དང་པོ་ཐུན་མོང་བ་ནི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ ཕྱིར་ན། ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་སྒ་བ་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་གཤེར་མེ་ཚ་རླུང་གཡོ་ནམ་མཁའ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཁྱད་པར་དུ་བརྟོད་བྱའི་ཆོས་ལ་འགྱོ་བའི་ འོས་ཚོག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་དག་བའི་ལོ་ཏོག་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞེས་ལ་བཞག་གོ །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལུང་རབ་གསལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དེ། །ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི། །རྣམ་པར་དག་པ་བ་འདས་པའི་ཆོས།[1-25]ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དཔེ་དབྱེ་དོན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་དབྱེ་ན་ཕྱི་པ་སྡེ་སྣོགས་པ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་གཉིས་ ཞེས་པ། སྨྲི་ལ་ལྟ་སྟེ་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པའི་བར་དུ་ཚོགས་བཅད་གསུམ་དང་ཚོག་ཤད་གསུམ་གྱིས་ སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བཀའི་དབྱེ་བ་དང་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་སོ། །དང་པོ་བཀའི་དབྱེ་བ་ལ་སྡེ་སྣོགས་པ་དང་ སངས་རྒྱས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལས། བསྟན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ རྣམ་གཉིས་ཏེ། །དམན་པ་སྡེ་སྣོགས་ཐེག་པ་དང་། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་སོ།[1-26]ཞེས་པས་སོ།།

སྡེ་སྣོགས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས།

སྡེ་སྣོགས་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན་སྒོམ་བརྒྱད་བཅུ་རྩ་བཞི་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟ་ལོག་སྒོམ་རྩུ་རྟ་གཉིས་སོ། །བསྟུས་པས་ལྟ་བ་རྟག་ཚད་གཉིས་སུ་འདུས། ཞེས་པས་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཤད་ཀ་དུང་འཛིན་དང་། ཚད་པར་འཛིན་པ་འབྱི་ཏ་འབྱི་ ཏ་ལ་སོགས་པའོ།།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་མུ་སྟེགས་པའི་དབྱེ་བ་ཟུར་གཅིག་བརྗོད་ན། ལྟ་ལོག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ། བདག་ལྟ་ཉི་ཤུ། མུ་སྟེགས་སྡེ་དྲུག རྒྱུར་ལྟ་བ་བཞི། རིག་བྱེད་བཞི། ལུང་རྩ་བ་སྡེ་བཞི། ཐེག་པ་རིམ་དགུའོ། །དེ་ལ་ལྟ་ལོག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི། འདས་པའི་མཐའ་ལ་རྟེན་པ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་ལ་དེ་ཙམ་རེ་རེ་སྟེ། རྩ་བ་རྟག་ཆད་གཉིས་དང་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་ལྟ་བགོལ་བ་བརྒྱད་དང་། ཕྱོགས་ལོད་གོམ་བ་བཅུ་གཉིས་ལས་གྱེས་པའོ།།

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི། རྟག་པར་སྨྲ་བ་བཞི། མི་རྟག་པར་སྨྲ་བ་བཞི། མཐར་སྨྲ་བ་བཞི། ཀུན་འབྱུང་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཚིག་འཁྲུལ་པར་སྨྲ་བ་བཞི། འདུ་ཤེས་སུ་སྨྲ་བ་བཅུ་དྲུག འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་བཅུ་དྲུག འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བརྒྱད། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་སྨྲ་བ་ལྔ། ཆད་པར་སྨྲ་བ་བདུན། བདག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ནི། བདག་གཟུགས་ཡིན། ཚོར་བ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཡིན། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྔ། བདག་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་པ་ལྔ། བདག་ལ་གཟུགས་གནས་ཞེས་པ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ།།

མུ་སྟེགས་སྡེ་དྲུག་ནི་ཕ་མགོ་རེ་མཐོང་ཅན་གྱི་སྡེ་པ། རྩིག་ཕག་མི་ཤ་ཅན། སེར་བུ་བོང་དེད། རྒྱང་འཕེན་པ། ཆད་པའོ། །རྒྱུར་ལྟ་བ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་རྒྱུར་ལྟ་བ། བྱེད་པ། དབང་ཕྱུག་དུས་རྒྱུར་ལྟ་བའོ། །རིག་བྱེད་བཞི་ནི། ཀ་རི་ཤམ་པ། རྒྱན་གྱི་དྲ་ཅན། ཤ་སྣ་ཅན་དང་། རིག་བྱེད་མ་བཞིའོ། །ལུང་རྩ་བ་སྡེ་བཞི་ནི། མུ་སྟེགས་མུར་ཐུག་གཉིས། རྒྱང་འཕེན་ཕྱལ་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུར་འདོད་པ་ནི། རིལ་པོར་རྒྱུར་ལྟ་བའི་མུ་སྟེགས་པ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱུར་ལྟ་བ་དང་། ཕྲ་མོར་སྤྱོད་པ་དང་། ལུང་གི་ཕྱོགས་ཙམ་འཛིན་པ། རིགས་ཀྱི་མཐའ། གསང་བར་སྨྲ་བ། བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ། རྒྱལ་འབོག་པ། བརྟུལ་ཐབས་སྤྱོད་པའི་མུ་སྟེགས་པའོ།།

དེ་རྣམས་བསྡུས་ན་བཞི་སྟེ། སྤྱོད་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ། གཅེར་བུ་པ། གྲངས་ཅན་པ། རིགས་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ལས་ཀྱང་བསྡུ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ནང་གི་སེམས་ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། ནང་གི་སེམས་ཁས་མི་ལེན་གྱི་ཕྱི་རོལ་མི་འདོད་པ་རིགས་བྱེད་ཀྱི་གསང་བའི་སྨྲ་བ་དང་། ཡུལ་སེམས་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་སྨྲ་བར་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱིའི་མུ་སྟེགས་པ་དང་ནང་གི་མུ་སྟེགས་པ་གཉིས་ཡིན། ཕྱིའི་མུག་སྟེགས་པ་ནི། སྟོན་པ་དྲུག་དང་བློན་པོ་དྲུགསྟོན་པ་འོད་སྲུང་རྫོགས་བྱེད་དང་། བློན་པོ་ཉི་ཟླ་གྲགས་པ། སྟོན་པ་བེ་ཏུ་བུ་

ཐུགས་རྒྱལ་དང་། བློན་པོ་བདེ་ཐོབ། སྟོན་པ་ཀ་ཏའི་བུ་ནོག་ཅན་དང་། བློན་པོ་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་སྲུང་བྱེད་དང་། བློན་པོ་བཀྲ་ཤིས། སྟོན་པ་གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་དང་། བློན་པོ་འཇིགས་པ་མེད་པ། སྟོན་པ་མི་ཕམ་སྐྲའི་ལ་བ་ཅན་དང་། བློན་པོ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ནང་གི་མུ་སྟེགས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་ཡང་དག་པ། གསང་སྔགས་པ། གསང་ཆེན་པའོ་ཟེར།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུ་ན་རྩ་བ་རྟག་ཆད་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། རྟག་ལྟ་ལ་དྲུ་ག ཆད་ལྟ་ལ་ གསུམ། རྟག་ལྟའི་དྲུག་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟག་པར་ལྟ་བ། བདག་རྟག་པར་ལྟ་བ། ཕྱའམ་ དབང་ཕྱུག་རྟག་པར་ལྟ་བ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གསང་ཚིག་རྟག་པར་ལྟ་བ། འདོད་ཡོན་གསུམ་གྱི་རྟག་པར་ལྟ་བ། སྤྱིར་རྟག་པར་ལྟ་བའོ། །ཆད་ལྟ་གསུམ་ནི། ཚེ་སྔ་ཕྱི་ལ་ཆད་པར་ལྟ་བར་འདོད་ལ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཆད་ པར་འདོད་ལ། འབྲས་བུ་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་ལ་ཆད་པར་འདོད་པའོ། །ལྟ་ལོག་མུ་སྟེགས་བསྡུ་ན་བཞི་ སྟེ། ཆལ་པ་ནི་དཔེར་ན་བྱ་ཐང་ལ་བབས་ཐང་ཡངས་པ་ལ་ཕྱིན་པས་དམིགས་པའི་རྟེན་མེད་དེ་ཐང་ཆལ་ ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར། མུ་སྟེགས་པ་ཆལ་བ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་མ་རྟོགས་ཏེ་གཏི་མུག་པའམ། ཀུན་ ནས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའོ། །རྒྱང་འཕན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལས་རྒྱང་སྲིངས་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕན་པ་ ཙམ་སྒྲུབ་པའོ། །མུ་ཐུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟུག་ལ་བྱ། ཐམས་ཅད་གློ་བུར་དུ་སྐྱེས་པ་མཐའ་ཆད་པར་ ལྟ་བའོ།། མུ་སྟེགས་ནི་བསྟན་པའི་མུ་གཟུང་བ་ལ་བྱའོ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱོན་གྱིས་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཆེ་ཐེབ་རྡོག་ཙམ། འབྲིང་ནི་སྲན་མའམ། ཆུང་ན་ཉུང་འབྲུ་ཙམ་མམ་ཞིག་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ བལྟ་སྟེ། ལུས་ངག་གིས་སྡོམ་པ་སྲུང་། ཡིད་ཀྱིས་གསུམ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་བོ།།

དེ་ལ་ལྟ་ལོག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡང་བསྡུ་ན་བཞིར་བསྡུས་ཏེ། མུ་སྟེགས་ནི་སྔགས་པ་ལ་ཚང་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པས། མ་རིག་པ་ལ་མུ་གཏད། དབང་དང་ལྟ་བ་ལ་རེ་ལྟོས་བྱས་ན ས་བཅས་ན་ཚང་ངོ་། །རྒྱང་ཕན་པ་ནི་བོན་པོ་ལ་ཚང་སྟེ། ཚེ་ཕྱི་མ་རྒྱང་དུ་བཞག་ཚེ་འདི་ལ་ནི་ཅི་ཕན་བྱེད་ པའོ། །ཆལ་པ་ནི་བྲོ་པ་ལ་ཚང་སྟེ། དགེ་སྡིག་འདི་ཡིན་ངོ་མ་ཤེས་པས་གླུ་བྲོ་ལ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་བས་ཆལ་པར་ སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་ཐུག་ནི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་ལ་ཚང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་ནི་མ་ཐོས། ཚེ་སྔ་ཕྱི་ནི་ངོ་མི་ ཤེས་པས། སྲོག་ཆགས་གསོད་པའི་ཕྱིར་མུ་ཐུག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས།

ད་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཅིག་སྟོན་ཏེ། ནང་པ་ལ་དབྱེ་ན་ལུང་དང་རྟོགས་པ་

འདི་ཆོས། ཞེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ།[१२७]།ཞེས་སོ། །ཡང་ན་དོན་དང་ཡི་གེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དོན་དང་ཡི་གེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པའོ། །དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཚིག་ཏུ་དབྱེ་བ་མེད། ལུང་ལ་ཕྱེ་བས། ལུང་གི་ཆོས་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱུང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རིགས་ལམ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བསྟན་ཆོས་གཉིས་སུ།[१२८] ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་བཀའ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། བཀའ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཞེས་སོ། །སྤྱི་ལ་ཡང་ཕྱེ་བས་གསུམ་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྤྱི་ལ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་པས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའོ། །དང་པོ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ནི་སྡུད་པའམ་མཚན་བརྗོད་ལྟ་བུའོ།། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ནི་སངས་རྒྱས་སྐུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀར་ཀུན་དགའ་བོས་ཞུ་བ་བཞིས་དྲིས་པའི་དུས་སུ། བཀའ་བསྡུ་བར་བྱེད་པའི་དུས་སུ། མགོ་བོར། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན་དང་། བར་དུ་དྲིས་ལན་དང་། ཐ་མར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བ་བྲིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མྱ་ངན་འདས་ཆུང་ལས། སྟོན་པ་སྒྲོན་མ་འདའ་ཁར་ནི། །འཁོར་གྱིས་ཞུས་པས་འདི་སྐད་གསུངས།། འདི་སྐད་ཅེས་སོགས་ཀླད་དུ་བྲིས། །གསུངས་པ་ལ་ནི་ཡི་རངས་ཚིག །ཞབས་སུ་བྲིས་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏེ།[१२९]།ཞེས་པས་སོ།།

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བ་བེམ་པོ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་ཅན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའོ།། བེམ་པོ་བཀར་ཅང་འགྲོ་འམ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད། བདེར། སྟོན་པ། རི་དང་། པད་མོ། རྔ་མོ་ཆེ། རྒྱལ་བས། འདི་དག་བཀའ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད།[१३०] ཅེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མཛོད་ལས། སེམས་པ་མཆོག་གིས་བསྟན་པ་ནི། །ལུང་དང་རྟོགས་དང་དབང་འབྱོར་པས། །མཁའ་དང་གཟུ གས་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །ནམ་མཁའ་ལས་ནི་འབྱུ ང་བར་འགྱུར།[१३१] །ཞེས་སོ། །རྩེ་མོ་ལས་ཀྱང་། ཤིང་དང་པད་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བྱུང་ཐོས་པར་འགྱུར།[१३२]།ཞེས་སོ། །ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། བྱ་རྣམས་དང་ནི་ཤིང་ཀུན་དང་། །འོད་ཟེར་རྣམས་དང་མཁའ་ལས་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བྱུང་རྒྱུན་མི་ཆད། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར།[१३३]།ཞེས་ཏེ། དེ་ནི་བེམ་རིག་གཉིས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལུང་ངོ།།

རིག་པ་ཅན་ལ་བརླབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གོ །སྤྱིའི་ལུང་ནི་བསྡུད་པ་ལས། རྒྱལ་

བ་ཉན་ཐོས་པ་དང་རིལ་སྐེད་ཚོས་སྟོན་དང་། འཚད་དང་། མཆོག་འཕགས། དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་།[1-35] ཞེས་སོ།། རིགས་པ་ཅན་སྨོས་སུ་བརླབས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་འོ། །དེ་ལ་སྐུས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣོ་རྩེ་སྐྱེང་བོའི་སྤྱི་བོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱག་བཞག་པས། རྣམ་གོལ་ཟླ་བ་ལ་མདོ་སྡེ་ས་བརྒྱ་བཤད་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་འབྱོར་ཁྱོད་ལ་བྱོས་ཤིག་ཅེས་པས་འཆད་ནུས་པའམ། དངོས་སུ་མཆོག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མོའུ་འགལ་གྱི་ཐུ་ལ་ཤྲཱའི་རིགས་རྒྱུད་ཤོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པས་མདོ་སྡེ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་བཤད་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྐོམ་པར་བཞུགས་ནས། སྐུན་རས་གཟིགས་ཤོད་པ་པོར་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས། ཤྲཱ་རིའི་བུ་ཉན་པ་པོར་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་ནས། ཤེས་རབ་སྐྱེང་པོ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱེ་བྱག་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱང་རོའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐུབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་བ་ཤྲཱ་ཐུབ་ཐེག་པ་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡང་དག་བཤད། །ཆེན་པོ་དང་ནི་རྒྱང་དྲའོ།[1-36]ཞེས་སོ།།

རྒྱང་དུ་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་གཉིས། ཞེས་པ་ནི་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དམ་ཚིག་འདི་ཕྱུང་ངོ་། །རང་རྒྱལ་བས་དམ་ཚིག་འདི་ཕྱུང་ངོ་།[1-37]ཞེས་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའོ། །དེ་ཡང་ཕྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཞི་བ་བགོད་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། སྒྲུལ་པའི་ལམ་ཅན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཏེ། བས་རྒྱུ་བྱ་དང་། ཚོགས་ན་སྤྱོད་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མདོ་དང་རྒྱས་པ་སྡེ་བརྒྱད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཀཱས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ནི་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྡེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ནི་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། མདོ་སྡེ་བའི་རང་འགྲེལ་པ་སྡེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ནི་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྡེ་བརྒྱད་དོ། །ཁོ་ཀཱ་ཤ་སྨྲ་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །རྣམ་འགྲེལ་ཕྱན་ཆེགས་ཟུང་པོ། །ཆོས་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་ཆོང་པ་དང་། །རྣམ་འགྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་པོ། །ཁོ་ཀཱ་ཤ་སྨྲ་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །རྣམ་འགྲེལ་ཕྱན་ཆེགས་ཟུང་པོ། །ཆོས་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་ཆོང་པ་དང་། །དེགེ་འདུན་དགེའི་རྩོད་པ་དང་། །[1-38]ཅེས་བཤད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི། ཕ་རོལ་

ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བླ་མེད་དོ།[༡༣༨]།ཞེས་སོ། །རྒྱུའི་ཆོས་ལ་སེམས་ཙམ་དབུ་མ་གཉིས། ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་སེམས་ཙམ་དབུ་མ་གཉིས་སོ། །སེམས་ཙམ་ལ་ཡང་རྣམ་བདེན་དང་རྣམ་རྫུན་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡང་སྡེ་ལྔ་དང་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། །དབུ་མ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱུན་ཆད་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་། འགོག་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུ་བ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡང་རིགས་ཚོགས་དང་ཤར་གསུམ་ལ་སོགས་པའོ། །ས་ལམ་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ནི་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པ་བཅུ་བཞི་དང་སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པའོ།།

འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་གསར་རྙིང་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་པ་བོད་ཐ་ཁོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་ཚུལ་གྱིས་ཕྱེ་བ་ཙམ་མོ། །གསར་མའི་འདོད་པ་བཟུང་ན་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་པ་བཞི་འམ་ལྔར་འདོད། དེ་ཡང་བཞིར་འདོད་པ་མང་བས། གསར་མ་ཕལ་ཆེར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་རུ་འདོད། ཅེས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱུད། །རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་བྱས་ཏེ། །བྱ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་དོ།[༡༣༩]།ཞེས་པས་སོ།།

འོ་ན་བཞི་ཁོ་ནར་བཞག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དུས་བཞི་སྟེ། བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་དང་། གཉིས་ལྡན་དང་། གསུམ་ལྡན་དང་། བཞི་པ་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རིམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསང་འདུས་ལས། རྫོགས་ལྡན་དང་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུད། །གཉིས་ལྡན་གཉིས་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད།། གསུམ་ལྡན་གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། །བཞི་པ་རྩོད་ལྡན་བླ་མེད་དོ།[༡༤༠]།ཞེས་སོ། །བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཉིས། །རྩོད་དུས་རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་པར་བཅའ། །དུས་བཞི་ལ་ནི་དགོངས་ནས་སུ། །རྒྱུད་སྡེ་བཞི་རུ་གནས་པ་ཡིན།[༡༤༡]།ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་བཞིར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་གུར་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། དེ་བཤད་ནས་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །མི་དང་ལྟ་གནས་མཁའ་འགྲོ་དང་། །གནས་གཞན་ཕྲ་མོ་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །མཐུན་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཉིད་སྟོན།[༡༤༢]།ཞེས་པ་དང་། མི་རིགས་བཞི་ཡོད་པས་ཀྱང་དེའོ། །དགྲ་ནག་ལས་ཀྱང་། བྲམ་ཟེ་རྗེ་རིགས་རྒྱལ་རིགས་དང་། །དམངས་རིགས་གདོལ་པ་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི།[༡༤༣]།ཞེས་པ་དང་། ཡང་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་བཞི་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་གུར་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད། །བྱ་མིན་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་ལའོ། །སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། །བླ་མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟག་གོ[༡༤༤] །

ཞེས་པ་དང་། ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་ལས། མགོན་པོ་རལ་པའི་ཐོར་ཚུག་ཅན། །སྤྱན་ནི་ཅུང་ཟད་ལྟ་བར་བྲི།[༡༩༥]།ཞེས་པས་བལྟས་པས་ཚིམ་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་དོ། །རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས། གཙོ་བོ་གསེར་གྱི་མདངས་ལྡན་པ།། འཛུམ་བཅས་ཟླ་བའི་འོད་ལྡན་བྲི། །འཛུམ་བྱས་པས་ཚིམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་དོ། །རྩེ་མོ་རིགས་བསྡུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས། །དེའིགཡོན་ཕྱོགས་ལྟ་མོ་ནི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་ལ་འཇུས།[༡༩༦]། ཞེས་པས་འཁྱུད་པས་ཚིམ་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དོ། །དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ལས། ཤེས་རབ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལས། །ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཁྱུད་ནས་ཀྱང་། །རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་མཉམ་སྦྱོར་བས། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་དབང་དུ་བཤད།[༡༩༧]།ཅེས་པས་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་བས་ཚིམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ།།

ཡང་ན་བྱ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དག་ལས། ཞེས་པ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་འདོད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལས་ལྔར་གསུངས་སོ། །བྱ་དང་སྤྱོད་དང་རྣལ་འབྱོར་དང་། །གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཐབས་ཤེས་རབ། །ལྔ་པ་གོང་ན་མེད་པའོ།[༡༩༨]།ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་། ལྔར་གསུངས་ཏེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཞི། སྤྱོད་པ་ལ་བརྒྱད། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དྲུག རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་བཅུ་གཉིས། རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བཞི་སྟེ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་གྲངས་མེད་དོ།[༡༩༩]།ཞེས་པའོ།།

ཕྱི་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་གཉིས་རྙིང་མར་འདོད་པར་འབྱེད། ཅེས་པས་ཏེ། ཕྱི་པ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི། ཏྲི་ཡ་ཡོ་ག་ཞུ་པ་ཡའོ། །ནང་པ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་ལས། བསྐྱེད་དང་། རྫོགས་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་ཏྲི་ཡ་ལ་ཡང་སྤྱི་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་རྒྱུད་དོ། །སྤྱི་རྒྱུད་གསང་བ་ཕྱིའི་རྒྱུད་དང་། རིགས་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དང་། སུ་སི་ཏི་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ཕོའི་རྒྱུད་སྡེ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། མོའི་རྒྱུད་སྡེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་བཅུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞུ་པ་ཡ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ནི་ཕྱག་རྡོར་དབང་བསྐུར་བའམ། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱེད་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐྱུ་འཕྲུ་ལ་དྲྭ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ནི་རྩ་རྒྱུད་སང་ཏྲ་ཏ་བཤད་རྒྱུད་བཞི་སྟེ། ཉེ་བའི་རྒྱུད་ངན་སོང་སྤྱོང་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའོ། །ནང་པ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་མ་ཧྭ་ཡོ་གའི་སྐོར་རྒྱུད་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཀའ་བསྩལ་བས་ཏེ། དེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྔའི་གཞི་འམ་རྩ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལྔ་ནི། སྐུའི་རྒྱུད་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར། གསུང་གི་རྒྱུད་ཟླ་གསང་ཐིག་ལེ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུད་དཔལ་མཆོག་དང་པོ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་དཔལ་འཕྲེང་དཀར་པོའོ། །དེ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ལག་ལེན་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ལྔ་སྟེ། སྐུའི་སྒྲུབ་པའི་ལག་ལེན་སྟོན་

ཀྱི་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད་མ་མོ་རོལ་པ་དུར་ཁྲོད་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། མ་མཐུན་པས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའོ། །རི་བོ་བརྩེགས་པ་ལ་ལེའུ་ཉེར་གཉིས། དམ་ཚིག་བཀོད་པ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། གླང་པོ་ར་འབོག་ལ་ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ། རྩེ་གཅིག་བསྡུས་པ་ལ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། དེ་བཞི་རྒྱུད་རྐྱང་དུ་བཞུགས་པའོ།། གླང་པོ་ར་འབོག་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ། ཆ་མཐུན་པ་གློག་གི་གུ་ལེ་ལ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད། ཐབས་ཀྱི་ཞགས་པ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཇུག་པ་ལེའུ་གཅིག་གོ།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བ་ལ། ཞེས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས། གསང་བ་སྙིང་པོ་རྩ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་བཅས་པ་ལ། རྒྱས་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་བརྒྱད་ཅུ་པ། བཤད་རྒྱུད་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཏིང་འཛིན་སྲུང་བ་ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པ། བཀོལ་བའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་བླ་མ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ་རོལ་པ་ལེའུ་དགུ་པ། རྒྱལ་བ་ཡོངས་སུ་མཉེས་པའི་ཐབས་ལེའུ་གསུམ་པ། ཁྲོ་བོ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལེའུ་གཅིག རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་ལེའུ་གཅིག་པ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྲ་མོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་སྒྱུ་ཕྲུལ་དྲྭ་བའི་ལེའུ་དགུ་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་བཤད་པ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཆ་མཐུན་པའི་རྒྱུད་ལྟ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཏན་ཏྲ་གཉིས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་གལ་པོ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཕྱུང་པ་དང་བསྡུས་པའོ། །ཕྱུང་པའི་གལ་པོ་བྱ་བ་དབང་ཆེན་བསྡུས་པའི་ནང་ནས་དབང་བརྒྱས་བཅུ་ད་དུ་ཕྱུང་པའམ། ཉེ་རུ་ཀ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ནས། ལྟར་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་རེ་རེའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་གིས་མ་བསླད་པ་གང་ཟག་རེ་རེའི་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཕྱུང་པ་རྣམས་སོ། །བསྡུས་པའི་གལ་པོ་ནི། ཡང་རྒྱུད་མང་པོའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་གིས་མ་བསླད་པར་དགོས་པ་བསྡུས་ནས་སྡེབས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་མཆོག་གསང་བའི་སྒྲོན་མ་ལ་སོགས་པའོ། །ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ལ། རྩ་བའི་མདོ་བདུན་དང་ཕྱི་མ་བདུན་ནོ། །རྩ་བ་བདུན་ནི། ཀུན་རིག་རྒྱལ་པོ། ཀུན་འདུས་རིག་པ། སེམས་ལུང་ཆེན་པོ། རྔམ་པ་གློག་པ་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ། །དུར་ཁྲོད་རོལ་པ་ཁུ་བྱུག བདུད་རྩི་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ། ཕྱག་རྒྱ་རོལ་པའི་མདོ། ཕྱི་མ་བདུན་ནི། དབང་བསྐུར་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རིག་འཛིན་དྲུག་གི་མདོ། རིག་འཛིན་མཆོག་གི་མདོ། གསང་སྒོ་འགྲེལ་པའི་མདོ། རྡོ་རྗེ་འཁོར་ལོ། སྒྲོན་མ་བརྩེགས་པའི་མདོ། དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་དང་བདུན་ནོ། །ཡང་མདོ་བཞི་སྡོམ་དང་ལྔ་ནི་དེ་ལས་མེད་ཀྱང་ཟེར་རོ། །སྡོམ་དགོངས་པ་འདུས་པ་མདོ་བཞི་པ་ནི། ཀུན་འདུས་རིག་པའི་མདོ། སེམས་ལུང་། ཆེན་པོ། རྔམ་པ་གློག་པ། དུར་ཁྲོད་རོལ་པ་ཁུ་བྱུག་གོ།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞ་ཏེ་ཡོ་གა་ལ་སྦྱིར་རྒྱུད་སྡེ་ལྟ་བརྒྱད་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་ཙམ་བཞུགས་སྐད། དེ་ལས་རེ་ཞིག་ཆེ་ལོང་བརྫོད་ཅིང་དགོད་ན། རྡོ་དུ་བྱང་བ་ཁ་བྱང་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། བསྒྱིད་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད། བཏུང་པ་བློན་པོའི་རྒྱུད། རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱམ་ཟེའི་རྒྱུད། མཁའ་ས་མ་ཡ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད། སྤྲས་པ་གསུམ་པ་མདུང་རྩེ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་དང་ལྡ། རྡོ་བྱང་དོ་མཚོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། ཅ་མོ་བག་ལ་ཅལ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་དང་། ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྒྱུད་གསུམ། གཞན་ཡང་གསེར་འགྱུར་ཀྱི་རྒྱུད་བྱ་རྒྱང་བཅུ་གཉིས་ལ། མན་ངག་ཐུགས་ཀྱི་གསང་གཏེར་གྱི་རྒྱུ། དྲི་མེད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་ཅག་གཅིག་དགོངས་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་ཡི་གེ་མེད་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་རྫོགས་པ་སྟེ་གཅོད་ཀྱི་རྒྱུད། མན་ངག་རྩ་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་རྩ་བ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད། མན་ངག་བསམ་གཏན་གཅིག་བུའི་རྒྱུད། སྡེ་ཀིག་ཕྲེང་བ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། མན་ངག་རྗེས་འཇུག་སྟོང་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པའི་རྒྱུད། མན་ངག་ནམ་མཁའ་ཆེ་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་དེ། གཏེར་མའི་བཞེད་གཞུང་ངོ་།།

བཀའ་མའི་གཞུང་གི་རྒྱུད་སྡེ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། རྩ་རྒྱུད་ལྟ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བདུན། བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞིའོ། །དེ་ལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་སྡེ་ལྟ་ནི། བཀྲ་ཤིས་མི་འགྱུར་གསལ་བ་གནས་པའི་རྒྱུད། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་རྣམ་རོལ་པའི་རྒྱུད། ཡུལ་གྱན་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་རྒྱུད། ཕེག་ལེ་རྒྱ་མཚོའི་གནས་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུད། རིན་ཆེན་བགོད་པ་རྣམ་པར་འཕེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བདུན་ལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་ཉིད་ཆེ་བ་ལྟུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུད། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད། དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་རྒྱུད། གསལ་བ་རང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུད། མི་འགྱུར་གནས་པའི་རྒྱུད། བགེགས་པ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། དོན་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུད་དོ། །བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞི་ནི། གསང་བ་སྙང་བྱང་གི་རྒྱུད། ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་གསང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། ཆུབ་པ་རོལ་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པའི་རྒྱུད་དོ། །གོང་གི་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཀུར་ལས། སྐྱེས་པ་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་ཕའི་རྒྱུད་རྣམས་རབ་བཤད་ལ། །བཙུན་མོ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་རབ་བཤད།[1][40]ཅེས་གསུངས་སོ།།

མའི་རྒྱུད་ལ་ཀུར་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། རྒྱུད་སྡེ་བཅུ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། མཁའ་འགྲོ་བའི་དང་རྒྱུ་མཆོ་བའི་དང་ནམ་མཁའ་དང་། །གསེར་གྱི་ཆར་པ་དང་ནི་དགའ་ཆེན་ཟ་ནུས་དང་། །བའི་ཆེན་དགྱེས་པ་དང་ནི་གསང་བ་ཡིད་བའི་དང་། །རྒྱུད་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་རྟོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དགྱེས་པ་རྟོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །འཁོར་ལོ་བའི་མཆོག་གྲུར་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས།།

པ་ཉེ་རྒ་རོལ་བའི་རྒྱུད། གསུང་གི་རྟ་མཆོག་རོལ་པ། ཐུགས་སྐྱེང་རྡེའི་རོལ་པ། ཡོན་ཏན་བདུད་རྩི་རོལ་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྲུར་པ་བྱི་དོར་རོལ་བའོ། །དེ་ནས་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བའི་རྒྱུད་ལྟ་ནི། གོ་འཕང་དབང་གིས་བགྲོད་བའི་རྒྱུད་རི་བོ་བརྩེགས་པ། གཞི་དམ་ཚིག་གིས་བཟུང་བ་ལ་དམ་ཚིག་བཀོད་པ། ཐག་ལྟ་བས་བཅད་པ་ལ་གླང་པོ་རབ་ཏུ་མཆོག ཅམས་སུ་ཉེང་འཛིན་གྱིས་ལེན་པ་ལ་རྩེ་གཅིག བསྟས་པ་ལ་སྤྱོད་པས་དོར་བ་ལ་རྟམ་པ་གློག་ཡེ་ཤེས་འཚོར་དང་ལྡེ་སྟེ། བཅོ་ལྔའོ།།

དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ནི། དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐབས་ཀྱི་ཞགས་པ་བད་མོ་འཕྲེང་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྒྲུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བའི་རྒྱུད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས་སྟོན་བྱེད་པ་བསྟན་དོན་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཅིག་ནི་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བ་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའོ། །རྒྱུད་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཡུ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོ་མའི་གླིང་ན་བཞུགས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་གཟིགས་ཏེ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་རོ།།

རྒྱུད་གཞན་བོད་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་རེ་ཞིག་རྩེ་ས་གཏེར་ན། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟས་པའི་རྒྱུད་རྣོགས་པ་བཅུ་པ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྣོགས་པ་གཅིག་པ། ཕྱི་མའི་ཡང་ཕྱི་མ་རྣོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །ཟླ་གསང་ཐེག་ལེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱ་པ་ཡན་ཆོད་རྫ་རྒྱུད། རྒྱུད་ཕྱི་མ་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་པའོ། །གསང་བ་འདུས་པ་ལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་བཅུ་བདུན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་གཅིག་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཁཁད་རྒྱུད་བཞི་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱུད་དང་ལྡན་ལ་སོགས་པའོ། །དཔལ་མཆོག་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེར་བཀོད་པ་རྩམ་པར་རོལ་པ་ལ་ལེའུ་སུམ་རྩ་སོ་གཉིས། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་དམ་ཚིག་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །དཔའ་འཕྲེང་དཀར་པོ་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཤར་ཕྱོགས་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཁ་མཐུན་པའི་རྒྱུད་འཇམ་དཔལ་གསང་བའི་རྒྱུད་གསང་བ་དྲུག་རྩ་བ་ལ་ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། ཉེར་གཉིས་པ་སོ་བདུན་པའོ། །ཉེ་རྒྱ་པ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་ཞེ་གསུམ་པ། ཕྱི་མ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །དཔང་ཆེན་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་བདུན་རྩ་རྩ་གཉིས། རྒྱུད་ཕྱི་མ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བདུན་པའོ། །སྟེང་རྡེ་རོལ་པ་ལ་ལེའུ་སུམ་རྩ། བདུད་རྩི་རོལ་པ་ལ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བརྒྱད་པ། དུམ་བུ་གསུམ་པ། བགོ་ལའི་རྒྱུད་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཚ་མཐུན་པའི་རྡེ་རྡེ་རྩི་སྨན་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །བྱི་དོར་ལ་ཕུར་པ་བྱང་རྩུབ་སེམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལྟའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་རྩ་བའི་རྒྱུད། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཀི་ལ་ཡ་བཅུ་གཅིག

རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ནི་དྲུག་པར་གྲགས་པ་ཡིན།[༡༥༡] ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཟབ་པའི་རྒྱུད་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་བཤད་རྒྱུད་དང་བབས་པ་དང་། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའོ། །དེ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྩ་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད། མན་ངག་གམ་འཕྲོས་པའི་རྒྱུད་དོ། །རྩ་རྒྱུད་ནི་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པའོ། །བཤད་རྒྱུད་དྲུག་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཁའ་འགྲོ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུད་མཆོག་བླ་མེད་དང་། །ཁ་སྦྱོར་རྒྱུད་དང་དྲུག་པོ་འདི། །བཤད་པའི་རྒྱུད་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས།[༡༥༢]།ཞེས་པས་སོ། །མན་ངག་གི་རྒྱུད་ནི་ཨ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ། འཕྲོད་པའི་རྒྱུད་དྲུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ལ་སོགས་པའོ།།

ཕའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལྟར་གྲགས་པའི་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ། འཕྲོད་པའི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ནག་པོའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་སྟེ། །འཕྲུལ་འཁོར་མཐར་ཐུག་གཤིན་རྗེ་གཤེད།[༡༥༣]།ཅེས་པས་སོ། །གསང་བ་འདུས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩ་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་རྒྱུད་ནི་སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་འཁོར་རིགས་ལྔས་ཞུས་པའོ། །རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྟེ། སྟོན་པ་རིགས་ལྔ་ལ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞུས་པའོ། །བཤད་རྒྱུད་ནི་བཞི་སྟེ། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་ཞུས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་ཞུས་པ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། སྡུད་པ་པོ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཞུས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལྟ་མོ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཞུས་པ་ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུས་སོ། །འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་ལ་བཞི་སྟེ། དགྲ་ནག འཇིགས་བྱེད། དགྲ་མགོན། གདོང་དྲུག་གོ །དེས་ནི་ནང་བཅུད་ལ་ཡང་ཕ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་དོན་བསྟན་པའོ།།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས།
སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་བཀའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཆོས་ལ་ཡང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །སྤྱི་ལ་ལྔ་སྟེ་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་སྨོས་ཏེ། སྤྱིར་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་བསྟན་ཆོས་སུ་གྲགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་སྦྱངས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་བས་གཞན་དག་ཚར་བཅད་རྗེས་གཟུང་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ།[༡༥༤]།

ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུང་གི་བསྟན་ཆོས་དང་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་སོ། །ལུང་གི་བསྟན་ཆོས་ལ་བཞིའོ། །ལུང་བསྡུ་བ། ལུང་འགྲེལ་བ། ལུང་ལས་སུ་བཏུས་པ། ལུང་འབྱེད་པའི་བསྟན་ཆོས་སོ། །རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་ལ་དགུ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་ལྡན། །ཐོས་རྩོད་སྒྲུབ་པ་ལྟུར་ལེན་དང་། །ངན་གཡོ་བརྩེ་བྲལ་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་། །བསྟན་ཆོས་དོན་ནི་རྣམ་པ་དགུ[155]།ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལ་ལུང་བསྡུ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་བརྒྱད་ཅུའི་ཁུངས་སམ། སྐྱེས་རབས་ལྟ་བུའོ། །ལུང་འགྲེལ་ནི་བཀའ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་ལས་བཏུས་པའི་ལུང་སྟོན་པ་ནི་བསྟན་ཆོས་འདི་ལྟ་བུའོ། །འབྱེད་པ་ནི་གཞུང་ལས་ས་བཅད་བསྡུས་དོན་དུ་བརྩམས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིག་པ་སྐྱེད་པ་དང་། རིག་པ་སྤྲོས་པའོ།། དེ་ཡང་དོན་དགུར་བརྩམས་པ་ལས། དོན་མེད་པ་ནི་བྱ་རོག་སོ་བཏོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ལོག་པ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་སོ། །དོན་དང་ལྡན་པ་ནང་པའི་བསྟན་ཆོས། ལྟུར་ལེན་གསུམ་ལས་ཐོས་པ་ཕྱི་པའི་བཤད་པ་ལྟུར་ལེན་པ། སྒྲུབ་པ་ནང་ལྟུར་ལེན། རྩོད་པ་སྒྲ་ཚད་མ་ལྟུར་ལེན་པའོ། །ངན་གཡོ་ནི་བྲེ་སྒྱུར་སྲང་སྒྱུར་ལྟ་བུའོ། །བརྩེ་བྲལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤ་གཅོད་རྣ་བ་འབིག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་ན་སྲོག་དང་འབྲལ་ཐབས་ཏེ་དུག་དང་མཚོན་གྱི་བྱ་ཐབས་ལྟ་བུའོ། །སྡུག་སྔལ་སྤོང་བ་ནི་ནང་པའི་བསྟན་ཆོས་སོ།།

ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་དེ་རྣམས་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་ལས། བཞི་པ་དེ་རྣམས་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་ཕྱི་པ་དང་ནང་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ནི། མུ་སྟེགས་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་ལ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། །རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཕྱེ་སྟེ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་ལྟ་བ་དང་། །དེ་ཉིད་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་རོ།[156]།ཞེས་པས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་མེད་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཡོད་པས་འཕགས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་བྱེད་ལས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དག་གིས་བརྒྱན། །སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན།[157]།ཞེས་སོ། །མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ནི་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་སོགས་པས་ཏེ། རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་སམ་རྟག་ཆད་གཉིས་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དགོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུད་ལས། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་། །སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི། །དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད།། ལྟ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།[158]།ཞེས་སོ། །མུ་སྟེགས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། སྟོན་པ་གསུམ་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་མེ་ལྔ་བརྟེན་པ་དང་། དབྱུག་གུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། ནང་པ་སངས་

རྒྱས་པ་ནི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པས་ཀྱང་། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རིག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། དགེ་བཅུའི་དོན་ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་སྟོང་། །རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟོང་ལ་གནས། །སྟོང་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།[1][1]།ཞེས་སོ།།

ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཞ་བ་ཏུ་རའི་རྒྱུད་ལས། ཡང་ན་ཁྲུད་པར་བདུན་དུ་བཞག་སྟེ། རྟེན་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཐུབ་སྟོང་དང་། ཆོས་རྣམ་གཞི་དང་འབྲས་བུའི་ཁྲུད་པར་རོ།[1][2]།ཞེས་སོ། །རྟེན་ཐུབ་ཁྲུད་པར་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ཚངས་པ་ཁྲབ་འཇུག་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་ནི། དཀོན་ཆོག་གསུམ་པོ། །དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ།[1][3]།ཞེས་བཤམ། ཡང་། སྒྲབས་ཀྱི་དམ་པ་སྒྲབས་སུ་འོས།[1][4]།ཞེས་སོ། །སྟོན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འོད་སྲུང་རྟོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐུབ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། ནང་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གོ །དེ་ཡང་ སྟོན་པ་གཅིག་པུ་འགྲོ་བའི་བླ།[1][5]།ཞེས་སོ། །ཚུལ་རྟགས་ནི་ཕྱི་པ་སྤྱི་བཟམ་རལ་པའམ་གཙུག་ཕུད་འཇོག་ལ། ནང་པ་ནི་དབུ་རེག་དང་ཁབས་རྟེན་ནོ། །དེ་ཡང་ མགོ་རྒྱམ་བརྐུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་བ།[1][6]།ཞེས་སོ། །ཕྱི་པ་མུ་སྟེགས་པ་ནི་བྱ་ཡི་དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤྱོད་ལ། ནང་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེང་རྟེས་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབད་དེ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད།[1][7]།ཅེས་སོ། །བསོད་ནམས་ལྷན་པས་བསོད་ནམས་ཚོགས། །ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཁྲོད་པར་ཆེ།[1][8]།ཞེས་སོ། །ཆོས་རྟག་པ་བཞི་ནི་མུ་སྟེགས་པ་ན་རེ། སྐྱེ་འཇིག་ཐམས་ཅད་བྱལ་བས་རྟག་གཅིག་ད་པ་ཐམས་ཅད་བྱལ་བས་བདེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་གྲུབ་པས་བདག་ཉིད་བྱ་ཡི་དེ་མ་དང་བྱལ་བས་དེ་མས་མ་གོས་པས་གཙང་ཟེར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལས་ཟློག་པ་སྟེ། མི་རྟག་སྐུག་བསྔལ་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་ཅེས་པའམ། འདུ་ས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ། ཟག་ཚོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་། བདེ་བའོ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུའི་ཁྲུད་པར་ནི། ཕྱི་པ་འགོར་བའི་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་པ་ནི་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲབས་སུ་འགྲོ་བ་ནང་པ། གཞི་ལས་སྟོག་པ་ནང་པའོ་གསུངས་སོ། །ལྷུང་དང་རྟོགས་པ་གཞི་ཀྱི་ཁྲུད་པར་དང་། ཞེས་པ། ལུང་ནི་ཚིག་ལ། རྟོགས་པ་ནི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་

ཡང་འཛིན་བྱེད་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ།[༡༦༨]།ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། དོན་དང་ཡི་གེར་ཤེས་པར་བྱ།[༡༦༩]།ཞེས་པའི་དོན་ལ་[ནི་]གང་ཟག་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ།།

བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

བཀའ་དང་བསྟན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་ནི། དེ་ལ་ས་མཚམས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཞུགས་རིང་ལ་བཀའ་དང་། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་བསྟན་ཆོས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ངའམ་ང་འདྲ་དག་གིས་ནི། །དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་པ།། དེ་ནི་བསྟན་ཆོས་ཞེས་སུ་བཤད་པའོ།[༡༧༠]།བརྗོད་བྱས་ཕྱེ་ན་བཀའི་ངོ་བོ་ནི། མ་བསླད་པའོ། །དེ་ཡང་། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །ཟབ་ཅིང་ཞི་ལ་མཐུན་བགྱིད་དེ། །དེ་ནི་བསླད་པར་མ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་རྗེས་མཐུན་བཟོད་པའོ།[༡༧༡]།ཞེས་སོ། །བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་རང་རེའི་ལྟ་བས་འཚོལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་བེམ་པོ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བསྟན་ཆོས་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་འདོད། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་སྤྲོས་བྲལ་དུ་འདོད། དོན་ལ་སྒྲ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་དང་འབྲེལ་པར་བྲིས་པའོ་གསུངས། འོ་ན་ཡི་གེ་བསྟན་ཆོས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཡིན་ཏེ་བསྟན་ཆོས་མ་ཡིན་སྐད།

བཀའི་ངེས་པའི་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདེན་པར་གསུང་བ། ཡང་དག་པར་གསུང་བ། མི་བསླུ་བར་གསུང་བའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པས་ཏེ། བྱམས་པའི་ཞལ་ནས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ།[༡༧༢] ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ །བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་ཤིང་། ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །དེ་ཡང་། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཇོམས་པ་དང་། །ངན་འགྲོ་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པས་ན། །འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་ཆོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད།[༡༧༣]།ཅེས་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ །དོན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མའི་བློ་འཆོས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཆོས་སོ། །ཡང་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྲོག་ཏུ་དགོས་པས་ཀྱང་། བསྟན་ཆོས་སོ། །བྱམས་པའི་ཞལ་ནས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་གོ[༡༧༤] །ཞེས་པ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ །གསུངས་པའོ།།

དབྱེ་བ་ནི་སོ་སོ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་ནོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བཀའ་ལ་མདོ་རྒྱུད་གཟུངས་དང་རྟོགས་དང་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ལ། བསྟན་ཆོས་ལ་བཀའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ལྡང་

ཚད་ནི་བཀའི་དབུ་རུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ། བར་དུ་དྲི་བ་དང་ལན། ཐ་མར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བ་ཚང་བ་དེ་ནི་ལྡང་ཚད་དོ། །བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ལྡང་ཚད་ནི་ལྟེ་བ་ནས་རླུང་ཨུ་ཏྲེ་ཞེས་པ་ལངས་ནས། སྒྲའི་གནས་བརྒྱད་དུ་གཏུགས་པ་ལས། ཡི་གེ་དེ་ལས་ཚིག ཚིག་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དུ་མ། དེ་ལས་བསྟན་ཆོས་འབྱུང་བས་དེ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཚང་བའོ།།

བཀའ་གསུང་ཚུལ་ནི་གསུམ་སྟེ། གསུང་མཁན་སྐུ་གསུམ། གསུང་ལུགས་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་བསགས་སངས་རྒྱས་ནས་སོ། །གསུང་ཚད་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པའོ། །བསྟན་ཆོས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་སྟེ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་དུའོ། །ཤེས་རབ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་འབྱོངས་པ་དང་། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྷའི་ཞལ་མཐོང་ནས་དེས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའམ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་པའོ། །སྙིང་རྗེ་ནི་སྤྱིར་སྙིང་རྗེས་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་། སྒོས་གང་ཟག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་རྩོམ་པའོ། །རྩོམ་པའི་ཚད་ནི་ལྔ་རིག་པའམ། ཡིད་དམ་ལྟས་ལུང་བསྟན་ནས་རྗེས་གནང་ཐོབ་པའམ། དེའི་དོན་མཐོང་བའམ། སྒྲ་དང་ཚད་མའི་སྐྱ་བར་ནས་ཐོན་པས་རྩོམ་པར་ཆོག་གོ །རྩོམ་ཚུལ་ནི། བཀའ་ལ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པས། བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་སོ།།

བཀའ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ། དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་ཟློག་པ། འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་བའི་དོན་ནོ།། བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་བཀའི་གཞུང་མཛེས་པ། སེམས་མོས་པ་སྐྱེ་བ། གཞུང་ཐོར་བ་སྡུད་པ། བཀའ་ཟབ་མོ་འགྲེལ་བ། གཞུང་ཉམས་པ་གསོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། མཛེས་མོས་བྱ་བ་ཚང་བ་དང་།། ཐོར་སྡུད་ཟབ་འགྲེལ་ཉམས་པ་གསོ།[1]ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་ཐེག་ཆེན་ལ། ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་ཐེག་ཆུང་ངོ་། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱུད་ལས། སྙིང་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་། །ཤེས་རབ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཁྱབ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱར་བཤད། །ཐེག་ཆུང་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ།[2]།ཞེས་པས། ཐེག་ཆུང་ཤེས་རབ་ཆུང་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་མ་གཏོགས། རང་དོན་

གཙོར་བྱེད་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་ནི་ཤེས་རབ་ཆེ་སྟེ་གང་ཟག་གི་སྙིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཆེ་སྟེ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་དམན་པས་གཞན་དོན་བྱེད་མི་ནུས། །གཞན་དོན་གཙོར་བྱེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ།[1][2][3]།ཞེས་སོ།།

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ལས་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་བདུན་གྱིས་འཕགས་ཏེ། དང་པོ་དམིགས་པ་ཆེ་བ་ནི། མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ལ་དམིགས། དེ་ཡང་། དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།[1][2][4]ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ཆེ་བ་ནི་རང་དོན་བས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་། དོན་ཆེན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ།[1][2][5]ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཙོ་བོ་སྟེ། དེ་ཡང་། ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད།[1][5][0]།ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ཐབས་ཆེ་བ་ཡང་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་ལྟུང་བ། སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེས་མི་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་དགོངས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་ཞིང་། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྲིད་མཐར་མིན།[1][5][1]།ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཞི།[1][5][2]།ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པས་སྐྱོ་ནས་རང་དོན་མི་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་། བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོས་བརྟུལ་བ་ཡིན།[1][5][3]།ཞེས་སོ།། དྲུག་པ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བ་ནི། རང་གཅིག་པུའི་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན།[1][5][6]།ཞེས་སོ། །བདུན་པ་ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཆེ་བ་ནི། འབྲས་བུ་དགྲ་བཅོམ་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོ།[1][5][5]།ཞེས་སོ།།

གཞན་ཡང་། གཏོང་བ་ཆེ་དང་བློ་ཆེ་བ་དང་མཐུ་ཆེ་དང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མཆོག་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། །གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་སྒྱུ་འདུལ་བ།[1][5][6]།ཞེས་པ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཡང་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལས། ཐབས་ཆེ་སྒོ་ཡངས་ཐེག་ཆེན་ལམ།[1][5][7] །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྒོ་ཡངས་ཏེ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཞུགས་སུ་རུང་། ཐབས་ཆེ་སྟེ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཞུགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ། །དོན་ཆེ་སྟེ་རང་དོན་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་འགྲུབ། ཐེག་ཆུང་སྒོ་དོག་སྟེ་གང་ཟག་ཉམས་པ་ཞུགས་པའི་སྒོ་མེད། ཐབས་ཆུང་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་ལས་མེད། དོན་ཆུང་སྟེ་རང་དོན་ལས་མི་འགྲུབ་པའོ།།

མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་མིང་འདོགས་ཀྱི་གཞིར་འགྲོ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས། མདོ་སྔགས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཁྱད་ནི་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་དྲང་དོན་ཏེ། རྒྱུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གོམས་པའི་རྗེས་དཔག་ལམ་དུ་བྱེད་ལ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ནི་ངེས་དོན་ཏེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་ནས་བྱིན་རླབས་སམ་མངོན་སུམ་ལམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས།[༡༤༤]།ཞེས་སོ།།

མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མདོ་ནི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་སྟོན་ལ། སྔགས་ནས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་ཟུང་དག་སྟོན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་སྣང་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་ལས། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་མདོའི་དོན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་སྔགས་ཀྱི་ལམ།[༡༤༥] །ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་འབྱེད་ལས། དོན་གཅིག་ལ་ཡང་མ་རྨོངས་དང་། །ཐབས་མང་།[༡༤༦] ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ །སྟོན་པ་དེ་ཐབས་མཁས་ཏེ་ཉོན་མོངས་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་གྲོལ་ནུ་ས། སླ་སྟེ་དཀའ་ཐུ་བ་མི་དགོས། འདོད་ཡོན་ལ་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱ། ཐབས་མྱུར་བས་ཏེ་གྲངས་མེད་གསུམ་མི་འགོར་ཏེ་ཚེ་གཅིག་ལ་གྲུབ། དབང་པོ་རྣོ་ཏེ་གདམས་ངག་བཏབ་པ་དང་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ། དེ་ལ་ཡང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས།[༡༤༧] ཞེས་པའམ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་སྐད་ཅིག་མ།[༡༤༨]།ཞེས་སོ།།

མཚན་ཉིད་དང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དེ་ལ་བརྟེན། འབྲས་བུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་མམ་དྲུག་འདོད་པ་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཅེ་ན། ཆོས་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱང་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུའོ། །ཡང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ལྷའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དག་པ་གསུམ་མམ་བྱང་ཆུབ་པ་ལྔ་འམ་སྐད་ཅིག་དྲན་རྫོགས་ཀྱིས་སྒོམ་ཞིང་སྒྲུབ་པས་འབྲས་བུ་ཚེ་འདི་འམ་བར་མ་དོ་འམ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་ལ་སངས་རྒྱ་བ་དེ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ས་སྙིང་ལས། ངེས་དོན་གྱི་ཐེག་པ་འདི་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན།[༡༤༩]

ཞེས་པ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ། འབྲས་བུའི་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའོ། །འཚང་རྒྱ་བའི་དུས་ཀྱང་དཔལ་མཆོག་ལས། སྐྱེ་བ་འདི་དང་བར་མ་དོར། །རབ་དགའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཆོག །གཞན་ཚེ་བཅུ་དྲུག་དག་གིས་ཀྱང་། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ།[1-9] །ཞེས་སོ།།

ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཁྱད་པར་བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དེ་ཅིར་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་ལ། སྔགས་སྤྱིར་ཅིར་ཡང་སྣང་དུ་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་དོན་དམ་དེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྔགས་ནི་ཅིར་ཡང་གྲུབ་ཏུ་རུང་། ཡང་དོན་དམ་དེའི་སྐོར་བདུན་ཏེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཡེ་ཤེས་སུའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་སྐོར་བདུན་ནོ།[1-5] །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་པ་དོན་དམ་བྱ་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སྤངས་པར་འདོད། སྔགས་ལ་མ་སྤངས་ཏེ་གང་ཡང་མ་སྤངས་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འདོད། །བཞི་པ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་པ་ཀུན་རྫོབ་དེ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་འདོད། སྔགས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བསྒོམས་ན་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པའོ།།

ཡང་ན་གསུམ་སྟེ་རྒྱུ་ཐབས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་པ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དལ་འབྱོར་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་གིས་རྒྱུད་མ་སྨིན་པས་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་སྤྱད་དུ་མེད། དེས་འབྲས་བུ་ཡུན་རིང་ངོ་། །གསང་སྔགས་པ་རྒྱུའི་རྒྱུ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དབང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པས་ལམ་སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སྤྱད་དུ་ཡོད་དེ། དེས་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མྱུར་དུ་ཐོབ་བོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྡོ་རྗེ་ས་འོག་ལས། མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ཡི་ཐེག་པ་ནི། །རང་བཞིན་འབྲས་བུའི་དོན་མ་རྟོགས། །བདེ་ཐོབ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ། །འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་ཁྱད་པར་འཕགས། །རྒྱུ་ཡི་དུས་ན་དེ་ཉིད་སྒོམ། །ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལམ་ཆེན་ཡིན།[1-6] །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་ལ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྒོམས་ཀྱང་ས་བཅུ་ལས་མ་ནོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་མ་ཐོབ། སྔགས་ནི་ཚེ་གཅིག་རང་ལ་ལམ་རྫོགས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་ལས། བསྐལ་པ་བྱེ་བར་རྙེད་དཀའ་བའི། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་བརྩོན་འགྱུར་བ། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བས་ན། །འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་འབོད།[1-7] །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ལམ་དུ་བྱེད་ན། དབྱིངས་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་ལམ་དུ་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་དུ་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ས་བཅུ་ནོན་ཀྱང་། གསང་སྔགས་ཀྱིས་དབང་མ་བསྐུར་ན་སངས་མི་རྒྱ། གསང་སྔགས་དབང་བསྐུར་གདམས་ངག་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་ས་དང་པོའི་བདེན་པ་མཐོང་། བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནོན། རྫོགས་རིམ་ངག་དབེན་སེམས་དབེན་ས་བཅུ་པ་ནོན། འོད་གསལ་གྱིས་ས་བཅུ་གཉིས་པ། ཟུང་འཇུག་གིས་ས་བཅུ་གསུམ་པ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ས་ནོན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསང་འདུས་ལས། དང་པོ་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས།། ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྣང་བ་གསུམ་པོ་མཐོང་བ་ནི། །ས་བཅུ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་གནས། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་རྣམ་ལྔ་ཞེས། །གཙང་མའི་ས་བོན་དེ་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན།[1]།ཞེས་པ་དང་། དུས་འཁོར་ལས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སངས་རྒྱས་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །ཉོན་མོངས་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མཉམ་སྦྱོར་བས། །དེ་གཉིས་གཉིས་སུ་མི་ཤེས་པས། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།[2]།ཅེས་སོ།།

ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། བར་ཕུང་པོ་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར། ནང་རིག་པ་སྐྱེ་བ་འགེགས་མི་འགེགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཀུན་རྫོབ་མི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་འདོད། གསང་སྔགས་ལ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པར་འདོད་པར་ཕུང་པོ་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་འདི་སྤོང་སྟེ་མི་གཙང་བར་འདོད། གསང་སྔགས་ལ་མི་སྤོང་སྟེ་ལྟ་དེ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དུ་འདོད། ནང་རིག་པ་འགེགས་མི་འགེགས་ནི། མཚན་ཉིད་པ་རིག་པ་འགེགས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་བཞིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འདོད། གསང་སྔགས་ལ་རིག་པ་མི་འགེགས་ཏེ། ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་པའམ། རིག་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འདོད་པའོ།།

གསངས་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པར་སོགས།

གསངས་སྔགས་གསར་རྙིང་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་འགྱུར་བ་གསར་མ་ཡིན་ལ། ཨུ་རྒྱན་ནས་འགྱུར་བ་རྙིང་མ་ཡིན་ཟེར། མཁའ་འགྲོ་ནས་རྒྱུད་པ་གསར་མ་ལ། རིག་འཛིན་ནས་རྒྱུད་པ་རྙིང་མ། གཏེར་མ་མེད་པ་གསར་མ། གཏེར་མ་ཡོད་པ་རྙིང་མ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་རྣམས་མ་ངེས། གསུངས། འོ་ན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་ལས་གསལ་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་བདུན་རྣམ་དག་བཀོད་ནས། རྒྱུའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་འབྲས་བུའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་འདུག་ན་དེ་གསར་མ་ཡིན་ལ། ཏིང་ངེ་

འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུའི་རྟོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཐལ་ཆེར་ཡོངས་རྫོགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞུང་དེ་ནི་རྣེང་མ་ཟེར་ཏེ། དོན་ལ་རྒྱ་གར་ན་གསར་རྣེང་གི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། བོད་ཀྱིས་ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་མི་གདའོ།།

ཕྱི་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲལ་པར་ནི། ཞེས་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཏེ། ཕྱི་རྒྱུད་གསུམ་པོ་ཀྱི་ཡ་ཡོ་གཱ་ཤྲུ་པ་ཡ་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ལྟ་བས་ཕྱིར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྣང་མི་ནུས། སྣོད་པས་ཕྱི་རུ་འགྱུར་ཏེ་དམ་རྫས་ཤ་ལྟ་བདུད་རྩི་ལྟ་ལ་སྣོད་མི་ནུས། དབང་གིས་ཕྱི་རུ་འགྱུར་ཏེ་ཟབ་མོའི་དོན་ཀྱིས་དབང་གསུམ་པ་སྟོན་མི་ནུས། ནང་རྒྱུད་གསུམ་ནི། བསྐྱེད་པ་མ་ཏྲ་ཡོ་གཱ ལུང་ཤ་ནུ་ཡོ་གཱ རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཤ་ཀྱི་ཡོ་གཱ་དང་གསུམ་སྟེ། དེ་གསུམ་གོང་མ་དེ་གསུམ་ལྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟོ་རྗེ་ཤ་ར་ལི་ལས། ལྟ་སྣོད་དབང་དང་དམ་ཚིག་རྣམས། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །བློ་ཡི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ལ། །དེ་དང་དེ་ལ་ཚུལ་མཐུན་བསྟན།[୨୦]ཅེས་སོ།།

ཡང་ན་ཁྱད་པར་ལྟ་སྟེ། གནས། སྟོན་པ། འཁོར། མཚོད་པ། དབང་ངོ་། །དེ་ལ་གནས་རི་རབ་བམ་གྱད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་དེ་ཕྱི། བཙུན་མོར་ཐ་རུ་གར་གསུངས་པ་དེ་ནང་། སྟོན་པ་རྣམ་སྣང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཕྱི། རྟོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ནང་། ལམ་དུག་ལྟ་སྤྱོད་བ་དེ་ཕྱི། དེ་ལམ་དུ་ཁྱེད་པ་དེ་ནང་ངོ་། མཚོད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཕྱིའི་རྫས་ཀྱི་མཚོད་པ་ཕྱི། ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོད་པ་དང་གསུམ་གྱིས་མཚོད་པ་དེ་ནང་ངོ་། །དབང་ལ་བྱམ་དབང་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་ཕྱི། ཟབ་མོའི་དབང་གསུམ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་ནང་བའོ། །ཡང་ཕྱི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་དུག་ལྟ་མགོ་གཅོད་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས་དེ་མགོ་གཅོད་བའི་དུག་ལྟ་སྤྱད་པས་ཕྱི་སྤྱད་པ། དུག་ལྟ་ཉིད་སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས་ནང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དོ།། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཏེ་ཕྱི་ནས་འཚོལ་བས་ན་ཕྱི། ཡེ་ཤེས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་སེམས་ཉིད་ལས་ལོག་སུ་ལྟ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནང་བའི་རྒྱུད་དོ།།

རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ཁྲལ་པར་དང་། ཞེས་པ་ནི། ཀྱི་ཡ་བོ་ན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལྟ་དང་བདག་ཉིད་རོལ་ལྟ་བྱར་འདོད་དེ། ལྟ་ཞི་རྗེ་དང་རོལ་དུ་གནས་ཞེས་པའམ། རྟོག་པ་རྣམ་པར་གོལ་བའི་རྒྱུད་ལས། དོན་དམ་སྤྲོས་བྲལ་སྟོང་པའི་ངང་ཉིད་ཅེས་པ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལྟ་སྨིག་རྒྱུ་ཁ་དོག་ཐ་དད་པས་རབ་བསྒོམ་ན། །དེ་ཇི་སྐད་བཤད་ཚུལ་དུ་དད་པས་རབ་བསྒྲུབས་ཏེ།[୨୧]ཞེས་སོ། །ལྟ་ཁྱབ་ཏུ་ཐལ་བ་སྤྲོས་བྲལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཚུལ་དུ་འདོད། དེ་ཡང་གྲགས་པ་ཉིད་ཏུ་ཇེ་བར་གནས། ཞེས་པའི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་

རྒྱུད་ལས། དོན་དམ་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལས། སྒྱུ་མའི་ཚུལ་དུ་སྒོམ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྔགས་ལམ་ཉིད་ཀྱིས། ཐར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དུ་འགྱུར།[१०१] ཞེས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གསེར་འགྱུར་གྱི་རྩི་ལྟར་གཉིས་མེད་དུ་སྒོམ་སྟེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་དམ་ཚིག་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལས། དམ་པའི་དོན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ལས། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་སྐུ། །གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་ལྟར། །དབྱེར་མེད་བསྒོམས་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ།[१०३]།ཞེས་སོ།། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ནི། དོན་དམ་དུ་ལྟ་དང་བདག་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པར་འདོད་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དེ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ལས། དོན་དམ་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །དེ་ཡང་རང་སྣང་དབྱེར་མེད་དག་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་མཉམ་སྦྱོར་བ།[१०९]།ཞེས་པའམ། དེ་ཡི་རྣམ་འཕྲུལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ། །བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་གི་ལམ།[१०५] ཞེས་སོ།།

ཡང་བྱ་བའི་རྒྱུད་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁྲུས་དང་གཙང་སྦྲ། གོས་གསུམ་བརྗེ་ཞིང་ཟས་གསུམ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དྲུག་གི་འཇུག་པས་ན་བྱ་བའི་རྒྱུད་དོ། །སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཨུ་པ་ཡ་ནི་ནང་གི་ཟླས་བརྗོད་གཙོ་བོར་སྟོན་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་ཞར་ལ་སྟོན་པས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཡོ་ག་ནི་ཕྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཞར་ལ་སྟོན་ཅིང་། ནང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དོ། །བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ནི་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་བསྐྱེད། རྫོགས་པ་ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ནི་ལྟ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པས་རྫོགས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ལ་ལུང་མང་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།

ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་ནི། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་སེམས་ཅན། ལམ་སྒྲུབ་པ།[१०८] འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གདུལ་བྱ་ཕོ་འདུལ་བ་ལ་ཕ་རྒྱུད། གདུལ་བྱ་མོ་འདུལ་བ་ལ་མ་རྒྱུད་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གུར་ལེའུ་དང་པོ་ལས། སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་གདུལ་བྱའི་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་ཕ་ཡི་རྒྱུད་གསུངས་པ། །བུད་མེད་རྣམས་ནི་འདུལ་བ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་གསུངས་པ།[१०९] ཞེས་སོ།།

ལམ་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གསང་སྔགས་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གང་ཟག་གཅིག་གི་ལུས་ལ་རྩ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་ལྔ་ཡོད་པས། བདེ་བ་རྩ་ལས་འབྱུང་བས། རྩའི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདོད་པ་མ་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བདེ་བ་ལ་སྟོང་པས་རྒྱས་འདེབས་དགོས་པ་དང་། རྩ་དཀྲུག་

པ་ལ་རླུང་དགོས་པས། གང་ཟག་གཅིག་གི་ལུས་ལ་རླུང་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པས། སྟོང་པ་རླུང་ལས་འཚོལ་བས། རླུང་ལས་འབྲས་བུ་འཚོལ་བས་ན་ཕ་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། རླུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཕ་ཡི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། །རྩ་ཡི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད།[२०५]།ཅེས་སོ། །ཡང་ན་བྱམས་པ་སྔོན་དུ་སྒོམ་པ་མ་རྒྱུད། སྙིང་རྗེ་སྔོན་དུ་སྒོམ་པ་ཕ་རྒྱུད་དོ། །ཡབ་ཡུམ་ལྕང་ལོ་འཁྱིལ་བ་ལས། བྱམས་པའི་རླན་གྱིས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ། །རྣལ་མ་ཡིས་ནི་སྔོན་ལ་སྒོམས། །སྙིང་རྗེའི་ཆུ་ཡིས་སེམས་ཅན་རླན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྔོན་ལ་སྒོམས།[२०६]།ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཕ་རྒྱུད་ལ། སྟོང་ཉིད་དམ་ཤེས་རབ་གཙོར་སྟོན་པ་དེ་མ་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཕ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་ཏེ། །མ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན།[२७०]། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྟ་ཕོའི་འཁོར་མང་ན་ཕ་རྒྱུད་ལ། ལྟ་མོའི་འཁོར་མང་ན་མ་རྒྱུད་དོ། །ཞུ་བ་པོ་ཕོ་མོ་དང་། གཙོ་བོ་ཕོ་མོ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བཞག་ཏུ་བཏུབ་སྟེ་ལུང་དང་བཅས་པ་ནི་མི་གདའོ།།

དེ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོས་པ་དཔག་ཏུ་མེད། ཅེས་པ་ནི། ངག་གི་རིགས་བྱེད་དུ་འདོན་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་དབྱེ་བས་ཏེ། འཁོར་འདས་སམ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ནམ། དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བམ། གསང་སྔགས་དང་རིག་སྔགས་གཟུངས་སྔགས་གསུམ་མམ། རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གསུམ་མམ། སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དཔག་ཏུ་མེད་དོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ།

ད་ནི་སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་བཀའ་སྡུད་པ་པོས་བསྡུས་ལུགས་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྡུད་པ་པོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་བདུན་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་སངས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།[२७१] དེ་རྗེས་འཕགས་པས་བཀའི་བསྡུ་བ་བྱས། ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལ་སངས་རྒྱས་ནས། འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་བཟློག་སྟེ། ཆོས་བདག་མེད་ལ་མ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་གཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པར་སེམས་པའི་མདོ་སྡེ་ཕལ་ཆེན་གསུངས་ནས་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བློ་ཞེན་པ་རྣམས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བློ་ཟློག་ནས། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་རིགས་བྱེད་ཙམ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གསུངས་ནས་རང་གི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་

པ་ཙམ་ཡང་སྣང་སར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་སྤྲོར་བར་མཛད། དེ་ལྟར་དུ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་སྨིན་པར་མཛད་དེ། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ནང་པ་ལ་བཙུད། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཆོས་སྤྲོགས་ལ་བཀོད། རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བཀོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཀོད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྣ་ལ་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོ་བ་དང་། ཐ་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་ལ་བཀོད་དེ། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་དང་། དེ་ཟའི་རྒྱལ་པོའི་བར་དུ་བཏུལ་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་བཏུལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པ་དང་མཐར་བའི་ཟླ་ཚྭན་དུ་དང་ཤིང་མཁན་གྱི་ཟླ་སྐུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་བླ་བ་ངོ་རེ་བཞུགས། དེ་ནས་ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གདུ་ལ་བྱ་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྨྲ་མེད་ཀྱི་ཁྱིམ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟགས་རྒྱས་ལ་རྟག་པར་འཇིན་པ་སྤྱོ་བ་དང་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ།།

དེ་ནས་བཀའ་བསྩལ་བ་མ་བྱས་པའི་བར་དུ་བསྟན་པ་འདི་གུད་པར་གྱུར་ཅེས་ཀུན་གྱིས་བསྐོང་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། །དབང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་དང་། །འདི་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དག་རྒྱུར་པ་ཡི། །ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དཀྲུགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་ཤཱཀྱའི་བསྟན་པ་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅགཱ་ཡོད་ཟོས།[29] །ཞེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉིན་པ་དང་ཅགཱ་བསྟུ་བ་ལ་འཆོགས་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བག་ཅཧྣ་མཚོད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཆོས་ཀྱང་མཛད་དེ། གོང་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་མ་འདས་ཆེས་ན་སྟེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྟས་པ་དང་། གཞུང་ཚོག་དང་ཡི་གེ་ར་བཀོད་པ་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱིས་འཚད་པ་བྱ་བ་ལགས་སྐད། དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཀུན་དགའ་བོ་བོས་ནས།[30] ཀུན་དགའ་བོ་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་སྟོང་གསུམ་དུ་སྤུས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་ཐོས་པ་འཕེན་པའི་ཉེ་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དགྱེ་ལོ་ལྟ་བུའམ་ཞེས་ནས། ཉེ་གནས་ཤིག་འདོད་ནས་ཡོད་པ་ལ། མོའི་འགལ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་གནས་བདག་ཅག་གིས་བྱའམ་ཞུས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གནང་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པ་ལ། དེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཉེ་གནས་བྱས་པས་ཁོ་མ་གཏུབ། ནན་ཏན་དུ་སྨྲས་ཀྱང་གཅིག་གསུམ་བཟུང་སྟེ། ཟས་ལྷག་མི་ཟ་གོས་ལྷག་མི་གོན་པ་དང་། ཅི་དྲིས་པའི་ལན་སྟེར་བ་དང་། གསུམ་གཅིག་སུ་གཟུང་ནས་ཉེ་གནས་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ལོ་མང་རབ་ལོན་པ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་འཚག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་རྣ་བ་

བཀག་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དྲིས་པ། ཀུན་དགའ་བོ་ངས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་ཐོབ་པས་བསྐལ་པ་སྟོང་ངམ་ཉི་ཟླ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་བསྡད་དུ་ཡོད་ན། ད་བདུད་ན་རེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཞུ་ཟེར་བས། འདའ་འམ་མི་འདའ་ཅི་བྱ་ཞེས་དྲིས་པས། ཀུན་དགའ་བོ་སློབ་མ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་སོང་བས་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཉོག་ཉོག་པོར་གྱུར་ནས། མ་ཐོས་ཏེ་ལན་མ་བྱུང་བས། ཅི་ཡང་མི་གསུངས་པར་བདུད་ལ་འདའ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གྱུར།།

དེར་ཀུན་དགའ་བོ་མྱོས་པའི་རྨི་ལམ་དུ་ཤིང་ཆེན་པོ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་དེ་འགྱེལ་བ་ཞིག་རྨིས་སྐད། དེ་ཙ་ན་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལ་ལྟུང་བ་གཅིག་བྱུང་ནས་སྲས་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་ནས་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་གཅིག་གི་རྩར་བསྡད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དེ་ན་རེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་གྲོངས་པ་ཞིག་འདུག་པས་ཁྱོད་སོང་བྱས་པས། དེ་ནས་སོང་ཡང་ལྟུང་བའི་མནོང་གིས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་ཀྱང་གར་ཕྱིན་པའི་ས་ནས་འདིར་མ་སྟོད་ཕའི་དྲུང་དུ་སོང་ཞེས་བརྗོད་པས། ཕ་མ་གྲོངས་པ་དང་འཕྲད་དེ། ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་བྲོས་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་རེ་ཞིག་བུའི་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིག་པ་བག་ཉལ་ཡང་སྤངས་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ངས་ཕའི་ལས་བྱས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་བུའི་གདུང་བ་ཡང་བསལ་ལོ།།

དེ་ནས་ཞག་བདུན་ན་སངས་རྒྱས་འདས་འགྲོ་བར་འདུག་པ་ལ། ཀུན་དགའ་བོས་མི་འདའ་བར་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངས་གོང་དུ་ཁྱོད་ལ་ལན་གསུམ་དུ་དྲིས་པས་ལན་མ་སྟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ནས་མ་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་བརྒྱལ་བ་ལ་མ་འགག་པས་བསླངས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་དེས་མི་ཕན། ཁྱོད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་ཡར་ལ་ལོངས་ཤིགསངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཟོལ་མི་མངའ་བས་ཕལ་ཆེར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ངེས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲི་བ་བཞི་དྲིས་ཤིག་ཅེས་བསླབས་པས། བརྒྱལ་བ་སངས་ཏེ་དྲི་བ་དེ་དག་མ་ལུས་པར་དྲིས་པས་སོ། །འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ངེད་ཀྱི་སྟོན་པ་སུ་ལ་བྱ། ངེད་ཅག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གང་ལ་བྱ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ཇི་ལྟར་འགྲོགས་ཤིང་མུ་སྟེགས་ཇི་ལྟར་འདུལ། བཀའ་བསྡུས་པའི་དབུ་ཞབས་སུ་ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཞེས་དྲིས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་སྟོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གྱིས་ཤིགརྟེན་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ལ་རྟེན་ཅིགམུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་རང་དུལ་ནས་འགྲོ་ཡི། ཆོས་བཀའ་བསྡུ་བ་བྱེད་པའི་དུས་སུ། ཆོས་མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་དུ་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པ་ཆུག་ཅིགབར་དུ་དྲིས་ལན་དང་། གཤམ་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བའི་ཚིག་ཆུག་ཅིག ཅེས་བཀའ་བསྩལ་བ་དང་། ཤ་རིའི་བུ་དང་མོའི་འགལ་གྱི་བུ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་

ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་འདའ་བའི་མདུན་དུ་འདུག་མི་ཚུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་ནས་ཁོང་གཉིས་གོང་དུ་འདས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ལ་དགེ་སློང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡང་འདས་སོ།།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འདས་པའི་སྤུར་སྤྱོང་བར་འདོད་ནས། གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་མཆོག་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རི་མ་ལ་ཡ་ནས་ཙནྡ་བླངས་ཏེ་བརྩིགས་སོ། །དེ་ནས་སྤུར་སྤྱོང་བ་ལ་མེ་མཆེད་དུ་མ་བཏུབ་པས། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བདེན་པ་བདར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་དང་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་ཞི་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ན་མེ་ཁྱོད་རང་འབར་དུ་གྱུར་ཅིག དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མ་སྦོར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་མེ་ཟླ་བའི་མདོག་ཅན་ཞིག་བྱུང་ནས། སྤུར་བསྲེག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགུང་བདུན་དུ་མེ་འབར་ཏེ་འཆིར་མ་བཏུབ་པ་ལ་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བདེན་པ་བདར་བ། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མ་འོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོ་བ་ཏུ། གདུང་བཞག་པ་ལགས་ན་མེ་ཁྱོད་རང་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཤིའོ།།

དེ་ནས་རིང་བསྲེལ་བཏུས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་པི་པི་མན་གྱིས་རས་ཀྱིས་མགོ་བསྟུམས་ནས། གསེར་གྱི་པར་བུས་བཅལ་བས་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་བྲེ་ཚད་ཀྱི་ཁལ་བཞི་བྲེ་བཞི་ཕུལ་བཞི་བྱུང་ནས་བསེ་སྒྲོམ་བཞི་བཀང་སྟེ། རྩ་མཆོག་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་བསྲུང་དུ་བཅུག་པས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཐོས་ནས། ང་རྒྱལ་དང་ཕྲག་དོག་གི་དབང་གིས་གདུང་འཕྲོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བར་སྣང་གི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོར་ཏེ་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་མ་མཛད་ཅིག སངས་རྒྱས་ནི་ཚད་མེད་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པས་ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྙོམས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་མ་ལེགས་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེར་རྒྱལ་པོ་ཡང་འགྱོད་ནས་གླང་པོ་ཆེའི་སྟེང་ནས་བྲུལ་ནས་ས་ལ་འགྱེལ་ཏེ་བརྒྱལ། བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་རྒྱལ་པོས་འཁོར་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒོས་ཏེ་འདི་ལྟར་བགྱིས་པ་འདི་མ་ལེགས་པར་འདུག་པས། འོ་ཅག་རང་སྐལ་བ་ཆ་ཤས་སློང་དུ་འདོང་ཞེས་ནས། སློང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྩ་མཆོག་ཏུ་ཕྱིན་པས། དེར་འཚོགས་པའི་ཤཱཀྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁྲུག་སྟེ་རྩོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེས་བྲེ་བོ་མཉམ་པ་བགྱིད་པར་བྱས་ཏེ། རས་ཀྱི་མགོ་བསྟུམས་ནས་གདུང་ཚན་པ་བརྒྱད་དུ་བགོས་ཏེ། སོ་སོའི་ཡུལ་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་ཁྱེར་ནས་སྤྱན་དྲངས། དེ་དག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བཞེངས་སོ། །དེར་བུམ་པ་བྲེ་བོ་ལ་བྱིན། སོར་མེ་དྲོ་ཞུན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཕྱག་སྟེ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་བཞེངས་པ་དེས་བཅུ་ཐམ་པ། དེ་ལ་ཚན་པ་བརྒྱད་པོ་ལ་བདུན་འཛམ་བུ་གླིང་ན་མངོན་པར་ཡོད། གཅིག་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་ཀླུས་ཁྱེར་ནས་ཀླུའི་གནས་སུ་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཚེམས་མཆེ་བ་བཞི་ནས་གཅིག་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཁྱེར། གཅིག་ཚོགས་འཛིན་དུ། གཅིག་

ཀ་ལིང་ཀར། གཅིག་སྲིན་པོའམ་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་ཀླུས་ཁྱེར་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དཔེ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་བསྡུ་ཚུལ་བསྡུས་པ་ནི། སའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའོ།།

བཀའ་བསྡུ་དང་པོའི་སྐབས།

ད་དེ་ལས་ཁྱད་པར་རམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྡུ་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། བཀའ་བསྡུ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། བསྡུ་བ་དང་པོ་ལ་བདུན་ཏེ། དུས་ནི་སངས་རྒྱས་འདས་པའི་དབྱར་གྱི་ཕྱི་ལོ་དེ། ཞེས་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་བཤད་དོ།[२७९] །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་མི་རྣམས་དང་ལྟ་ཚེ་རིང་པོ་རྣམས་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་གུད་པར་གྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་འདས་པའི་དུས་སུ་འཁོར་བཟང་པོ་མང་པོ་ཡང་འདས། དགེ་སློང་ཚེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མང་པོ་ཡང་འདས་པས། ད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མ་མོ་མདོ་སྡེ་སུས་སྒྲོག་ཅེས་དབྱེ་ཞིང་གླེང་ངོ།།

དེ་སྐད་དུ་གླེང་པ་དེ་འོད་སྲུང་བགྲེས་པོས་ཐོས་ནས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བསྡུ་བ་བྱེད་པར་དགོངས་ཏེ། དགེ་སློང་དག་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུ་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པས། དེ་མ་འགག་པས་ཐོས་ནས་མ་འགག་པས་གཏྲི་བརྡུངས་པས་དེར་དགེ་སློང་ཀུན་འདུས་ཏེ། དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་ཡོད་པས་གཅིག་མ་ཚང་ནས། ཁོ་ག་ན་འདུ་ག་བལྟས་པས་དེ་ནི་སྔར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས། སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བ་གླང་དུ་སྐྱེས་ནས། དུས་འདིར་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། ལུས་བ་གླང་གི་སྤུ་ཅན་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས། དེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱས་འདོགས་པས་སྡིག་པ་གསོག་པར་འདུག་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ཤ་རི་ཤ་ཀའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྒོམ་དུ་བཅུག་པས། དེ་ན་འདུ་ག་གོ །དེ་ནས་མ་འགག་པ་ལ་འོད་སྲུང་གིས་སྨྲས་པ། བུ་གང་པོ་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཁྱོད་སོང་ལ་བ་གླང་བདག་པོས་ལ་ཤོག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་། གང་པོས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕྱིན་ཏེ་བ་གླང་བདག་དང་ཕྲད་པས། ཁོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་འདས་པར་ཤེས་ཀྱང་རེ་ཞིག་དྲིས་པ། བུ་གང་པོ་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་མ་གཤེགས་སམ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་རྩོད་པ་མེད་དམ། འགྲོ་བའི་གྲུའི་སྐྱ་བ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་མ་ཟློག་གམ། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན། ཁ་ཏོན་བཞག་ནས་བྲེ་མོས་གཏན་གྱི་དུས་འདའ་བར་མ་བྱས་སམ། སད་པོར་བྱེད་པའི་མགོན་པོ་མ་གཟིགས་སམ། ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། གང་པོས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། བློ་ལྡན་བསྟན་པ་གནས་པའི་ཕྱིར། །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་

རྣམས་ཀྱང་འདུས། །འདུས་པ་ཀུན་ཀྱང་བློ་མཐུན་ཏེ། །ཁྱོད་ལ་རིང་དུ་སྡོད་ཅིང་འགོད། །བདག་འདིར་ཐོ་ཡར་མཆིས་པ་ཡང་། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་འོངས་པ་མིན། །དེ་བས་ཁྱོད་ནི་བཞུད་པར་རིགས།[३७५]ཞེས་པ་དང་། བ་གླང་བདག་གིས་སྨྲས་པ། ཆོག་གོ་ཆོག་གོ་གང་པོ་ཀྱི། །དེ་སྐད་དག་ནི་མ་ཟེར་ཅིག །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྨྲེན་མ་བཞུགས་ས་དེར། །བདག་ལ་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་བློ་ཡོད་ཀྱང་། །དེ་དག་ཐ་རོལ་གཤེགས་སྐུར་ན།། བློ་ལྡན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དེར་བདག་འགྲོ། །ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་འདི་ཁྱེར་ལ། །ཁྱེད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་གྱིས། །བདག་ནི་ཞི་བ་ཡངས་སྙེད་མེད་བར་འགྲོ། །བདག་གིས་ནོངས་པ་འཕགས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ།[३७६]ཞེས་སྨྲས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ།།

དེ་ནས་གང་པོས་དེའི་དབུ་སྐྲ་ལ་མཆོད་གནས་བྱས་སོ། །ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཁྱེར་ནས་རྩ་མཆོག་ཏུ་འོངས་ཏེ། རྒན་རིམ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། མགོན་པོ་སྐུ་མེད་པར་ནི་ཐོས་ནས་སུ། །དེར་ནི་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ཞིང་། །ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་འདི་དག་ཡིན། །དེ་ཡིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་བྱས།[३७७]ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཡང་འོད་སྲུང་གིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཇི་ལྟར་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཚུལ་ཁྱིམ་འདུས། །གཞན་ཁྱིམ་དེ་བཞིན་རབ་ཞིར་འཇུག་མི་བྱ། །དེ་བས་ཇི་སྲིད་དགོས་པའི་དོན་བྱ་ཞིང་།། གཞན་ཕན་འཆོགས་ནས་དེ་སྲིད་འགྲོ་བར་བྱ།[३७८]ཞེས་བརྗོད་ནས་ཐམས་ཅད་ཁྱིས་སུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་དམ་བཅའ་བྱས་སོ། །ཡང་འོད་སྲུང་གིས་སྨྲས་པ། ཇི་ལྟར་བསོད་ནམས་ལས་ཀྱི་ཞིང་གྱུར་པ། ཤ་ཤི་ར་ཀ་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་བདག །དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་བསམ་དེ། །འགྲོ་དོན་དགོངས་ཕྱིར་འཆོགས་ནས་བློ་གྲོས་བྱ།[३७९]ཞེས་སྨྲས་སོ།།

དེ་ནས་གཉིས་པ་གང་དུ་བསྟུ་བའི་གནས་ནི། གནས་གང་དུ་འཆོགས་ཞེས་འགྲོས་པ་ལས། དེར་ཁ་ཅིག་ན་རྩ་མཆོག་ཏུ་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ལས། དེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་འདས་པའི་ཤུལ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་རྒྱས་མེད་པ་ཀུན་གྱིས་དེའི་ལོ་རྒྱས་པོས་ནས་དེ་དག་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་གཡའ་བ་དང་སྐྱིང་མི་དགའ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རྟོ་རྟེ་གདན་གྱི་རྩ་ན་ཡུལ་ཉམས་དགའ་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པ་དང་བཀུ་ཤིས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེར་བྱ་འམ། རྟང་བ་དག་ནི་རྒྱུ་བའི་གསང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པའི་རྒྱུ་པ་མ་སྐྱེས་དག་བྱ་བ་ཡོད་པས། དེ་ལ་ཡོན་བདག་བཅོལ་ལ་བཀའ་བསྩལ་བ་བྱའོ་ཞེས་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ལྷོངས་རྒྱུ་ཞིང་བཞུད། འོད་སྲུང་གིས་ལམ་དུང་པོར་བཞུད་པས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་དང་འཕྲད་ནས་གང་འགྲོ་དྲིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནི་འདས། དཀོན

ཀྱི་བསྟུ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་སྨོས་པས། དེར་རྒྱལ་པོ་འཕྲེལ་ལོ།།

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་པ་དང་མ་འཁྲུགས་པས་སེམས་གསོས་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་མྱ་ངན་འདས་བྱ་བ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྐང་བ་ལ་འདུ་འཛི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་བྱས་པས། འོན་འོ་སྐོལ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་གནས་སམ་རྟེན་མེད་པས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེས་དེ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སྨོས་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱ་མཚོག་ཏུ་ཡང་མ་རྟུང་། འོད་མའི་ཚལ་དུ་བྱ་སྐ་མ་པས་ཀྱང་སྒོན་སྒོན་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེར་ཡང་སྐྱིང་མ་དགའ། རྒྱང་བ་དག་ནི་ཀུ་གྲོ་དེ་ཉ་ཤ་ཙམ་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གསང་བའི་བྱག་ཀྱང་ཟེར་ལ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཕུག་ཀྱང་ཟེར་བ་དེར་འོས་ལ་རྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབེན་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་མ་ཁན་ཡང་མེད་པས། དཔུལ་ཉམས་དགར་འགྲོ་འམ་སྐྱམ་སྟོན་བྱས་པས། མ་སྐྱེས་དགྲ་ན་རེ་འོ་ན་གསང་བའི་བྱག་ཕུག་ཏུ་འདེད་དོ། །རྒྱལ་སྲིད་བའི་ཡོན་བདག་བདག་གིས་བྱས་ལ། དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་འཚོ་བ་དང་གནས་མལ་སྦྱར་གྱི་དེར་གཤེགས་པར་ཞུའོ། །སངས་རྒྱས་དང་ཤ་རིའི་བུས་ཀྱང་ང་ལ་མ་དེས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ལ་སོགས་པ་ཕྲེང་རྒྱམས་ཀྱང་། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་དབང་ཡོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་ལ་འདའ་ན་ཡང་ང་ལ་མ་དེས་པར་མི་འདའ་བར་ཞུའོ།། ཞེས་པ་དང་། འོད་སྲུང་གིས་དེ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། རྣང་སྣ་མ་འདས་པར་རི་བོ་བཞིའི་བར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ཏེ། ལན་གཅིག་བྱམས་པ་བྱོན་ཙ་ན་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གསོལ་ནས་སྟར་གྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཞེངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་སྐད།

དེ་ནས་བ་གླང་བདག་གོངས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བརྒྱ་ཡང་མ་ཕེམས་ནས། ཡང་བགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུ གས་ཙ་ན་ཀ ན་དགའ་བོ་ལ་སྟུད་པ་པོ་གཏད་པས་ཀ ན་དགའ་བོ་འོ་ས་སམ་ཞེས་བགོས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་སྨོད་མ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་བམ་སྟམ་ཡོད་ཙ་ན། མ་འགག་པས་གཟེགས་པས་འབྲས་བུམ་ཐོབ་པར་འདུག་ནས། ཁོ་ནི་འདི་ར་འོང་ཡང་མི་འོང་ལ་བྱུང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བསྟུ་བ་མི་མཛད་པར་གཟེགས་ཏེ། དཔའ་གཤེགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་འོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཟེགས་ཏེ། ཁོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མི་ཚན་དེ་ལ་བརྒྱད་བཀག་བྱས་པས་ཚན་པར་གཟེགས་ནས། འོད་སྲུང་ལ་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། འོད་སྲུང་གིས་མ་འགག་པ་ལ་གཟེགས་ཏེ། སྨས་པ། དགེ་སློང་འདི་དག་གི་ནང་ན་དགེ་སློང་ཅོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ཡོད་དམ། ཞེས་སྨས་པ་དང་། མ་འགག་པ་ན་རེ། དེ་ནི་ཀུན་དགའ་བོར་གདའོ་ཞེས་པ་དང་། འོད་སྲུང་གིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སྨས་པ། ཅོན་མོངས་པ་རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད། རང་མཆོག་འདུས་པའི་གནས་འདིར་མ་འདུག་

ཅིག ངེད་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་མི་རྩུངོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་དེའང་པའི་བག་གིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་བདག་གིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པར་ཡང་མ་བྱས། སྙོད་ལམ་དང་ལྟ་བ་དང་འཚོ་བ་དང་། བསྟེན་འགྲས་ཉམས་པར་ཡང་མ་བྱས། དགེ་འདུན་ལ་ཉེས་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བགྱིས་ན། བཙུན་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དེ་སྐད་དུ་ཅི་ལ་གསུང་། འོན་ཀྱང་ཉེས་པ་དག་གདའ་ན་གསུངས་ཤིག བདག་གིས་བཟོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་།

དེ་ལ་འོད་སྲུང་གིས་སྨྲོ་བ་བརྒྱད་གསུངས་པ། ཆུ་རྩེག་ཅན་བླུད་ན་བཟའ་རྫོགས་གིས་བརྡིས། ལག་ལོག་བཏབ་དང་སྐུ་བསྐྱན་དང་། ।གསང་བ་བསྐྱན་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། ।བཞུགས་ཞེས་གསོལ་བ་མ་བཏབ་དང་། ।བག་ཡངས་མ་ཞུས་སྨྲོ་བ་བརྒྱད། ।ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། འོད་སྲུང་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོ། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ལྷག་ཏུ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་ངོ་མཚར་ཅི་ཆེ། ཡོངས་ལ་རྫུ་འཕྲིང་དག་ནས་ཤིག ཁྱོད་ཀྱི་ཉེས་པ་དག་བསྐྱན་པར་བྱའོ།[११०]ཞེས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་སྐྱན་ལས་ལངས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛེག་རྟེན་ཁམས་འདི་ལྟེག་པར་གྱུར་ཏེ་འགྱལ་ཞིང་ལྟེག་གོ །ལྟའི་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཕེ་མ་ཕ་ལ་ཞེས་ངོ་མཚར་གྱི་ཚོག་སྒྲ་ཞིང་། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ནི་བདེ་བར་སྒྲ་བའི་གོ་ནས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་གྲིང་འདི་ན་འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གིས་འཕགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། རབ་ཏུ་དགོ་བོའི་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཅེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ནས་འོད་སྲུང་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཤིང་སྣ་ལ་ཟུག་གི་ཚལ་ན་སྐྱ་བསྐྱངས་ནས་བཞུགས་པ་ལ། ཀུན་དགའ་བོ་ཆུ་དྲོངས་དང་གསུངས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཆུ་རྩེག་མ་ཅན་དྲངས་ཏེ། དེས་ལན་ནས་སངས་རྒྱས་གྲོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ན་རེ། དེའི་དུས་སུ། རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་ཆུ་བོ་ནི་ཉན་ལ་གྲང་པོ་ཆེ་ལྟ་བརྒྱ་བསྐལ་བས་ཚབ་དྲངས་པ་མ་རྣེད་ཅེས་སྨྲས་པས། ཡང་འོད་སྲུང་གི་ཞལ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཛེས་པའི་སྒོ་ད། ནམ་མཁའ་ལ་བཞེད་པས་མོད་ལ་དེར་ལྟའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་རྩིའི་ཚབ་ཀྱིས་འཁོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་སྟོང་ཐ་མ་འཚལ་བས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། ཞེས་ཏེ་ཉེས་པ་དང་པོའོ།།

གཞན་ཡང་ཉེས་པ་དག་ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་གོས་སྨྲུབ་པའི་དུས་སུ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོག་པས་མནན་ནས་བཅོམས་ཞེས་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། དེ་འཕོན་མཁན་མ་རྣེད་ཟེར། འོད་སྲུང་ན་རེ། དེའི་སྟེ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་བོར་བས་ལྟའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྟེ་འཕོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་ཟེར། འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། ཞེས་ཏེ་ཉེས་པ་གཉིས་པའོ།།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་ངས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་དོན་གཞན་དུ་སྨྲས་པ་ལ། ཁྱོད་ལན་གཞན་དུ་འདེབས་སོ་ཞེས་བཀའ་བཀྱོན་གསུངས་ཏེ་ཉེས་པ་གསུམ་པའོ།།

གཞན་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་སྐུ་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་སྐུ། བུད་མེད་ལ་བསྟན་པས་དེ་ལ་བུད་མེད་ཀྱིས་མཆིལ་མ་ཕོག་པས་ཉེས་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་བདག་ནི་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐུ་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་ན་མཆིལ་སྣབ་ཕོག་ཀྱང་ད་ལྟ་མགོན་སྐྱབས་དང་བྲལ་སྙམ་ནས་ཐུགས་ལ་འདོགས་སུ་རེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་དུ་རེ་ཞེས་པ་དང་། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རིགས་པས་ཉེས་ཏེ་ཉེས་པ་བཞི་པའོ།།

གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དང་བུད་མེད་སྤྱོད་པ་ངན་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦྲུབས་སུ་ནུབ་པ་བསྟན་པས། ཉེས་ཞེས་པ་དང་། ཁོ་ན་རེ། བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསམས་ཏེ། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་དེ་མཐོང་ན་བུད་མེད་རྣམས་མོ་མཚན་དང་བྲལ་ནས། སྐྱེས་པའི་ལུས་ཐོབ་བོ།[२२१]།ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འོད་སྲུང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ནས་བྱུང་། དགེ་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ལུས་མ་ཐོབ་ན། །འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་བསྟན་པས་ག་ན་ཐོབ་སྟེ། ཉེས་པ་ལྔ་པའོ།།

གཞན་ཡང་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ན་རེ། ངས་དགེ་འདུན་ལ་ཉེས་པ་ནི་མ་བྱས་ཟེར་ཏེ་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་མ་བྱས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་བུད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ང་ལ་མ་ཞུ་དང་།[२२२] ཞེས་པ་དང་། གསུངས་ནས་བུད་མེད་འཁོར་དུ་མི་བཞེད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ངོ་ཆེན་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་གནས་པ་ལས་ལྔ་བརྒྱ་དེས་ནུབ། ཅེས་སྨྲས་པ་དང་། ཁོ་ན་རེ། བདག་གི་བསམ་པ་ལ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འཁོར་རྣམ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་འཁོར་རྣམ་བཞི་དགོས་པས་དགེ་སློང་མ་དེ་ཁ་སྐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་ནུ་མ་བླུད་པའི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཟོ་བར་འདོད་ནས་ཉེ་དུ་དང་གཉེན་གྱི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འོད་སྲུང་ན་རེ། དེས་ན་བསྟན་པ་གཉེན་གྱི་ཕྱིར་འཚོང་ངམ།[२२३] ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁྱོད་ན་རེ་འཁོར་རྣམ་བཞི་ཟེར་ཏེ། དེ་ཙ་ན་འཁོར་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཆུང་བ་ཡིན་པས། བུད་མེད་འཁོར་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་

ལྟོ་སྟེ། ད་ལྟའི་མི་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེས་ན། གཞན་གྱིས་སེམས་ལ་མི་སེམས་ཏེ་ཉེས་པས་ཉེས་པ་དྲུག་པའོ།།

གཞན་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་བདུད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་ནས། ངའི་དོན་དུ་འདའ་བར་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོའི་དོན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དགོས་ནས་ཁྱོད་བོས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ང་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་སྒོམ་པར་འདོད་ན། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་ཡང་མི་འདའ་བའི་དབང་ཡོད་ན། ད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་འམ་སྡོད་ཅེས་དྲིས་པས། ལན་མི་སྟེར་བ་ཁྱོད་མིན་ནམ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདུད་ལ་ཅི་ཡང་མི་གསུང་བར། ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་སངས་རྒྱས་འདས་པ་ཡིན། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདུད་གཅིག་པུའི་ཆེད་བས། སེམས་ཅན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་དུ། བཞུགས་དགོས་ཟེར་བ་ཡིན་མོད་ཅེས་སྨྲས་པས། ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་བདག་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱི་བརླབས་ཀྱིས་ཉོག་ཉོག་པོར་གྱུར་ནས། རྣ་བ་ཡང་འཐིབས་པས་བདག་གིས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་མ་ཐོས་ཟེར། དེས་ན་མ་རུངས་པ་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་ན་རྟག་ཏུ་འདུག་ན། སངས་རྒྱས་ནི་དྲི་མ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། བདུད་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་འཚལ་བས། འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ཞེས་པ་དང་། ཉེས་པ་བདུན་པའོ།།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དུས་ཁ་ཅིག་ན། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་ཚེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས་དག་འདོན་ན། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་གློད་ལ། བདེ་བའི་རིགས་པ་ལ་མནོས་ཤིང་། བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས་རྣམས་བག་ཡངས་སུ་བྱར་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས་རྣམས་གང་ལགས་ཞེས་འདྲི་དགོས་པ་ལས། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་དྲིས་པས། ད་ལྟ་སོ་སོར་རང་རང་དུ་ཁྱེར་ཏེ། དེའང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོར་བཤགས་པའི་ཆོས་བཞི་དང་། དེ་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་ནི་ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས་སོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་རྩ་དང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕྲན་ཚེགས་སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སོགས་པ་ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་པ་མང་བས་ད་ལྟ་དགེ་སློང་གི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་ཁ་ཅིག་ཕས་ཕམ་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་གནས། ཁ་ཅིག་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལ་གནས་ཟེར་ནས་མ་མཐུན་པས། དེའི་ཚེ་མུ་སྟེགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་མ་དད་པ་རྣམས་ན་རེ། དགེ་སློང་གོའུ་ཏ་མའི་བསྟན་པ་ནི་གུད་པར་གྱུར་ཏོ། །གོའུ་ཏ་མ་བཞུགས་པའི་དུས་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་བསླབ་པ་དམ་

བཅའ་སྟེ། དེ་ནི་ལོག་པར་གྱུར་པས་ལེགས་སོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེ་མ་ཞུས་པས་དེ་ལྟར་ཅེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པས། ཁོ་ན་རེ་དེ་ཙ་ན་བདག་སངས་རྒྱས་དང་འབྲལ་བའི་སྡུ་ངན་གྱིས། འདི་བའི་སྒོ་བས་པ་མ་བྱུང་ཟེར། འོད་སྲུང་གིས་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཅི་གནས་ལོ་ཅེར་གཉིས་བྱས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུ བས་པ་དེ་ས་སངས་རྒྱས་འདའ་བ་ཡང་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་མོད། དེ་བས་ན་སྡུ་ངན་རྣ་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བཅུད་པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ན་རེ། དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་འཚལ་བས། འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་ཞེས་སྨྲས་སོ།།

དེ་ནས་འོད་སྲུང་གིས་གཞན་ཡང་འདི་སྐད་དུ་སྨྲས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ནི་སྨོན་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ། འཕགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། བདག་ཅག་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་རུང་བས། མཆོག་འདུས་པའི་གནས་འདིའི་ནང་དུ་མ་འདུག་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པའོ། །དེར་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཀྱེ་མ་ངའི་དུས་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཙ་ན་བདག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ལ། ཀུན་ལ་དགོས་སམ་གཅེས་ན། སངས་རྒྱས་འདས་པའི་དུས་སུ་བདག་ལ་འདི་འདྲ་བའི་སྤྱོ་བ་ངན་པ་སྤྱངས་ནས་མ་རངས་པར་གྱུར་ཏེ། འོད་སྲུང་ལ་སྨྲས་པ། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་ཀུ ན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཡིད་བློང་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ངས་ཁྱོད་འཕགས་པ་འོད་སྲུ ང་ལ་གཏུད་དོ་ཞེས་ཁྱེད་ལ་བདག་གཏུད་ན། དཁྱོད་ཀེས་པ་རྣུང་དུ་ལ་ཡང་བཟོད་པར་མི་མཛད་ན། ཀེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་ཅི་ལ་བཟོད། བདག་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་བརྒྱུད་དག་སྨྲ་འམ་ཞེས་པས། འོད་སྲུང་གིས་སྨྲས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་སྨྲ་བ་མ་རྟོགས་པ། འདོད་ཆགས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཚོས་འཕེལ་བ། བདག་གིས་འཕྲོག་པ་ནི་མ་ཡིན། དས་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བསྙེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་མཆོག་འདུས་པའི་ནང་དུ་མ་འདུག་པར་ལོངས་ཤིག ཅེས་དྲག་ཏུ་སྨྲར་ཡང་སྨྲས་པས། ནམ་མཁའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོས་ནས་ངོ་མཚར་དུ་འཕྲོན་ཏེ། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོས་སྤྱོ་བ་བརྒྱད་བྱས་སོ་ཞེས་གླེང་སྐད།

དེ་ནས་མ་འཁོག་པས་འོད་སྲུང་ལ་སྨྲས་པ། ཀུན་དགའ་བོ་མེད་ན་བདག་ཅག་གིས་མདོའི་དོན་ཡང་རྟོགས་པར་འདོན་པར་བགྱི། འོད་སྲུང་གིས་སྨྲས་པ། འདིས་རྒྱ་ལ་མདོའི་དོན་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཟེན་ཡང་། འདི་ནི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པས་སྤྱོ་བ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཏེ། དཀྱི་བར་མི་འོས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་དགེ་འདུན་གྱི་གསེབ་ནས་མི་དགའ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ། མ་འཁོག་པས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤྲོངས་དང་། ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་

བདག་ཅག་གི་དཔོན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སྨོ་བ་བསྒྲིད་ནས་བཏང་ངོ།།

དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཤི་ཞེས་པའི་ས་ཡོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་སྨོང་བྱེད་ཅིང་ལག་ཚོས་བསྟན་ནས། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྨོང་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། སྨོང་བྱེད་ཀྱང་མཁན་པོ་ལ་རྟོག་པ་ཞུགས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདིས་ཇི་ན་མོངས་པ་སྤངས་ཏེ་ཚོས་བསྟན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་སྤངས་པར་ཚོས་བསྟན་སྨམ་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བལྟས་པས། ཇི་ན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པར་འདུག་ནས། མཁན་པོ་ལ་ཞལ་ཏ་སྨས་པ། མཁན་པོ་ཁྱེད་ཀྱང་བག་མེད་མ་མཛད་པར། །ཤིང་དྲུང་ཕིབས་པོར་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་འདས། །ཐུགས་ལ་འོག་ལ་བསམ་གཏན་མཛོད་ཅིག་དང་།། ཡུན་མི་རིང་བར་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་འགྱུར།[११९]ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེར་འཁོད་དེ་དེ་ནི་རང་གི་སྨྲ་མ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་བས་ན། འོད་སྲུང་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་སྙམ་ནས་སྨོང་ཁང་དུ་ཞུགས། སྨོང་ཐག་བཅིངས་ནས། ཞག་བདུན་དུ་བསམ་གཏན་མཛད་པས། དེ་ཉིད་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐད། དེའང་སྟོན་དུ་སྟོན་པའི་ཞབས་འབྲིང་ཡུན་རིང་པོ་བྱས་པ་དང་། ཐོས་པ་མང་པོས་རྒྱུད་ཀྱང་བཀླག་ཅིང་ལག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་བས་ན། འོད་སྲུང་ཟེར་བ

བོ་ཞེས་པ་དང་ངོ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནས་འོད་སྲུང་ལ་སོགས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཆོས་རྣམས་བསྡུས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྡུ་བའི་གནས་གང་དུ་བསྡུས་ན་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་བསྡུས་པའོ། །སྡུད་པ་པོ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་དང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་འོད་སྲུང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་ཕན་བཞེད་པ།། རྒྱལ་བས་གསུ་ངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པ་མཆོག་ནི་གང་སྟོན་པ། །ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདུ་ལ་བ་གསུངས།[१२८]།ཞེས་ཞུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་མདོ་སྡེ་གསུངས་ཞེས་ཞུས་སོ། །ཆོས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གང་ཟག་གི་བློ་ལ་བསྡུས་ཏེ་གཞུང་དུ་མ་བཀོད་དོ། །ཡོན་བདག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བྱས་སོ།། འདུས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའོ།།

བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པའི་སྐབས།

དེ་ནས་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་ནི། དུས་ནི་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ནའོ། །གནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཕུར་མ་ཕུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུའོ། །གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉེར་སྦས་སོ། །གང་བསྡུས་པའི་ཆོས་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་ཉིད་དུ་ཟེར་ཡང་། བཙུན་པ་ལྟ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་མི་རུང་པ་བཞི་བཅུ་བོར་ནས། རྩ་བ་སྡེ་བཞིར་བསྡུས་ཏེ་ཡང་ལྟ་ཆེན་པོའམ། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་མེད་ས་ན་རེ། ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ཡི་རངས་ཀུན་སྤྱོད་སྣོད་དང་ལན་ཚ་དང་། ལམ་དང་པོར་གཉིས་དཀྲུག་དང་*གདིང་*། གསེར་གྱིས་རུང་བ་བྱས་པ་ནི། འདི་ནི་མི་རུང་བཞི་བཅུ་ཡིན་ཞེས་པས་ལོག་པ་དེ་དག་བསལ་ནས། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། མང་པོས་བཀུར་བ་དང་། གནས་བརྟན་པ་དང་། ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པའོ།།

འདུས་པའི་ཚད་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཅིག་མ་ཚང་བ་ཟླ་དགུར་གྱིས་བསབས་སོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་ཟླ་དགུར་གྱིས་མ་ཚོར་བ་དད་པའི་ལྟས་སྦྲན་ཏེ། ཁོས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འོངས་ནས་སྒོ་བརྡུངས་པ་དང་སུ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་དེའི་ལན་དུ། གང་དག་དམར་བུ་ཅན་ནས་འོངས་པ་ཡི།། དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པའི་འདུལ་བ་འཛིན། །དེ་དག་ལས་ནི་གང་ཞིག་འདིར་འོངས་ཏེ། །དབང་པོ་ཞི་ཞེས་བྱ་བ་སྒོ་ན་འདུག[१२९]།ཅེས་པ་དང་། ནང་པས་གང་ཡིན་ངོ་མ་ཤེས་ནས་རང་གི་མཚན་བསྟན་པ། གང་དག་དམར་བུ་ཅན་བྱ་བ་སྒོ་སྲུང་པ་མཛད་དེ་སྡོད་ཅེས་སྨྲས་པས་ངོ་ཤེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ཤེས་ནས་ནང་ཏུ་བཏང་བ་བས་བདུན་བརྒྱར་ཐེམས་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལྟག་ཆད་མེད་པར་སྨྲ་བར་འདུག་ནས། གཞུང་དུ་མ་བཀོད་དེ་བློ་ལ་བསྡུས་པའོ།།

བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་སྐབས།

ད་བསྡུ་བ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་། དོན་བདུན་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནའོ། །གནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཛ་ལནྡྷར་འི་དགོན་པར་ཏེ། དེའི་གྲོང་གི་བྱེ་བྲག་ཀུ་ན་བི་ནར་རོ། །སྡུད་པ་པོ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སུ་ན་མི་ཏྲ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཕུཊཏི་ཀའོ། །དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་སྟོང་དྲུ་གཚུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་བདག་དང་། གསོལ་བ་འདེབས་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀ་ཏེ།[१२९] དེར་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་འཚོ་བ་དང་། གདན་མལ་སྦྱར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་བློ་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དད་པ་ཆེ་བ་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་འདི་རྣམས་ལ་ལྟད་ཞུགས་སམ་མ་ཞུགས་གཟིགས་པས་སྔ་མ་བས་གཞུང་ཉམས་པར་མཐོང་ནས། བསྡུ་བ་བྱས་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལྟག་ཆད་དུ་འདོན་པར་འདུག་ནས། དུས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར། བཀའ་སྡེ་སྣོད་རྣམས་གཞུང་ཚིག་ཡི་གེར་བསྡུས་ཏེ། པོ་ཏི་དང་གླེགས་བམ་དུ་བྲིས་ལ། དེ་ལ་སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་ལྔ་བརྒྱ་བྱུང་ནས། དེ་དག་ལ་རབ་གནས་བྱས་ནས་བཞག་གོ།

དེའི་དུས་སུ་བསྡུས་པའི་ཆོས་ནི་གྱེས་པའི་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད། རྩ་བའི་སྡེ་བཞིར་བསྡུས་ཏེ། དེ་ཡང་། ཡུལ་དོན་སློབ་དཔོན་བྱེ་བྲག་གིས། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་འདོད། །སྟོན་པ་ཐ་དད་ཡོད་མ་ཡིན།[१३८] །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་བསྟན་པ་འདི། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ། །གྱུར་ཏེ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་དེའི། །སྔོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་དབང་གིས་ན།[१३०]།ཞེས་ཏེ། རྩ་བ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས། བདུན་དུ་གྱེས་ཏེ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། འོད་སྲུང་སྡེ། ཆོས་སྲུང་སྡེ། མང་ཐོས་སྡེ། གོས་དམར་ཅན་གྱི་སྡེ། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ། ས་སྲུང་གི་སྡེའོ། །དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་ལྔའོ། །ཤར་གྱི་རི་བོ་པའི་སྡེ། ནུབ་ཀྱི་རི་བོ་པའི་སྡེ། གངས་རིར་གནས་པ། འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེའོ། །དགེ་འདུན་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་གནས་པའི་སྡེ། འཇིགས་བྱེད་ན་གནས་པའི་སྡེ། གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་སྡེའོ། །དགེ་འདུན་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་གསུམ་སྟེ། ས་སྒྲོགས་རིགས་ཀྱི་སྡེ། སྲུང་བའི་སྡེ། གནས་མ་བུའི་སྡེའོ། །དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་སྡེ་བཞིར་བསྡུས་སོ།།

དེ་ལྟར་གླེགས་བམ་དུ་བཀོད་ནས་གང་ཟག་ཐ་དད་ལ་གཉེར་དུ་གཏད་དེ། འབུམ་ཞལ་ཆེམས་

ཡིན་པས་ཀླུ་ལ་གཏད། ཉི་ཁྲི་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་ཁྲི་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཕྲན་འདུས་རྣམས། བྱམས་པའི་ཕ་ལག་བརྒྱ་པ་ལ་གཏད། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྡུད་པ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་གཏད། གསང་སྔགས་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་གཏད། མདོ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་གསུངས་རབ་ཕལ་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཀེའུ་ཚང་དུ་བཞུགས། དེ་ཙ་ན་མི་རྣམས་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆུང་བས། གླེགས་བམ་མ་ཐོབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་གཅིག་ཙམ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་གྲགས། ཁ་ཅིག་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ནུབ་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཁྱད་པར་རམ་ཐེག་ཆུང་གི་བསྡུ་ལུགས་སོ། །ད་དེ་ལས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཞེད་ཀྱི། མདོ་སྡེ་ཕྱག་རྡོར་གྱིས་གསུངས། འདུལ་བ་བྱམས་པས། མངོན་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བཞེད་པས་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་འཚོགས་པའི་དུས་སུ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པས་མདོ་སྡེ་གསུངས་ཤིག་ཞུས་པས་སྔ་དྲོ་ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེ་གསུངས། དེ་ནས་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདུལ་བ་གསུངས་ཞེས་པས་ཉི་མ་ཕྱེད་ན་འདུལ་བ་བསྡུས། ཡང་འོད་སྲུང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པས་མངོན་པ་གསུངས་ཤིག་ཞུས་པས། འོད་སྲུང་གིས་དགོང་ཁ་མངོན་པ་བསྡུས་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཐེག་ཆུང་གི་ལུགས་གོང་དང་མཚུངས་སོ།།

འོ་ན་སྡུད་པ་པོ་མང་དུ་བྱུང་བར་སྣང་བས། ཆོས་རེ་རེ་ལ་སྡུད་པ་པོ་རེ་རེ་དགོས་ན། སྡུད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་ཏེ། སྔོན་ཐུན་མོང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ཆོས་ཀྱི་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྲུལ་པར་འབྱུང་པས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་གཟུངས་ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་གསང་སྔགས་འཆང་། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།[१३७]།ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ཉན་ཐོས་ཤིག་གསང་སྔགས་མི་འཆང་སྟེ། འཆང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕྱག་རྡོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས། དེ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་གྱུར་པའམ་ཐ་མི་དད་དུ་འབྱུང་བས་དེ་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།[१३९]།ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། སྡུད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འཐད་དེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །འོ་ན་མང་དུ་ཇི་ལྟར་སྣང་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། འོད་སྲུང་དང་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་སོགས་པས་བསྡུས། གསང་སྔགས་སྤྱི་ཙམ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་བསྡུས།ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བསྡུས། གསང་སྔགས་མ་

དགུ་པ་བརྩམས། མདོ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ་བརྩམས། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་དོན་དུ། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འོད་ལྡན་བམ་པོ་བརྒྱ་པ་བརྩམས། ཁ་ཆེ་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་ཀ་རི་ཀ་དང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ལོ་དྲི་བ་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་འབེབ་པ། དབང་པོ་ཐ་མའི་དོན་དུ་བརྩམས་པའོ།།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་རྩ་བདུན་ན། བཙུན་པ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེས་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་ལོག་གི་ཚིག་བཤད་སྨྲས་པས། ལྷ་རྣམས་མ་རིག་པ་ཡིས་བསླུས། །ལམ་ནི་སྒྲ་ཡི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྣམས་གཞན་གྱིས་འཇུག །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྔ་གླེང་བས། གནས་དེ་ན་ཐོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅན་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་དེ་ལ་བརྟགས་པས། ཚིག་དེ་བཀའ་ལས་ཀྱང་འགལ། དོན་ལས་ཀྱང་མཛེས་པར་མི་སྣང་ནས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིས་མ་སྨྲ་ཞིག འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདུལ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པས། དེར་ཚིག་དེ་ལ་གླེང་ལངས་ནས་མཚན་ཐོག་ཐག་རྩོད་དེ་རྒྱལ་བློན་ལ་སོགས་པས་བསྡུམ་ཡང་མ་བསྡུམས་ཏེ། སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩོད་པ་ཞི་བའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མ་གསུངས་སམ་ཟེར་བས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་གསུངས་སོ་ཟེར་རོ། །འོ་ན་གནས་བརྟན་པ་ལྟར་མད་ཟེར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད། ལྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་མད་ཟེར་བ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད། དེར་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་ཕྱོགས་དྲེགས་པ་ཅན་མང་། གནས་བརྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒན་རིམ་ཉུང་ཤས་ལུས་ཏེ། རིས་གཉིས་སུ་ཆད་དོ།།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལོན་ཙ་ན་ཕལ་ཆེན་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་ལྔར་གྱེས་ཏེ། ཤར། ནུབ། གངས་རི། འདས་པའི་སྡེ། བཏགས་པའི་སྡེའོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ། གནས་བརྟན་པ་ལ་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གནས་བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྡེའོ། །གནས་བརྟན་པའང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གནས། འཇིགས་བྱེད་རི་གནས་སོ།། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་བདུན་གྱེས། གཞི་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འོད་སྲུང་། ས་ནོན་པ། ཆོས་སྲུང་པ། མང་ཐོས་པ། གོས་དམར་ཅན་པ། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའོ། །ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་ཡང་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། ས་སྒྲོག་པ། སྲུང་བའི་སྡེ། གནས་མ་བུའི་སྡེའོ། །དེ་ལྟར་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱའི་བར་ཚུན་ཆད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་མཐུན་ཞིང་། རྩོད་པའང་ལན་བདུན་དུ་བྱུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་ཡང་གོང་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་ཡན་

ལག་ཏུ་བཅས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། སོ་སོའི་སྡེ་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་དོ།།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྐུ་སྟེགས་ཀུན་བརླག་པའི་བློ་ཅན་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པར་བསྟན་པས་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་། རྒྱང་ཁྱད་ལྟར་ཐེག་པ་ལས། བཅོ་བརྒྱད་དམ་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ཐམས་ཅད་ཡིག་མེད་པ་མིན། །མ་འོངས་འཇུག་པར་བསྟེའོ།[1346]ཞེས་གསུངས་པ། རྒྱས་པར་ནི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་འདོད་ལུགས། སྤྱོད་མཚན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་ལྟ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པའི་དུ་ས་དེ་ཙ་ན་དག་བཅོམ་པ་གོ་མི་ཏ་ཞེས་པས་ཀྱང་འདུ་ལ་བའི་བསྟན་ཆོས་བརྒམས་པ་ཡོད་སྣད། དེ་དག་ནི་བཀའ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཚད་མའི་བསྟན་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བཤད་པ་སྟེ། བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐར།[1347] ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དབུ་མ་དང་། སྤྲུལ། གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་དང་སྤྲུལ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྒམས་ཚུལ་འཆད་དོ།།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ན། བྱམ་ཟེ་ས་ར་ཧ་དང་། འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་གཉིས་བྱོན་ཏེ། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཧ་པས། ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོ་ཧ་ཆེ་འཕྲིང་རྣམས་དང་། སྤྲུལ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་འགའ་བརྒམས། འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་དབུ་མའི་བསྟན་ཆོས་བརྒམས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རྒ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རྩོད་པ་སྤྲོ་བ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་ཕག་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ཀ་ལ་འཇིགས་མེད་ལ་སོགས་པ་མཛད། ཞབྱ་དེ་བས་བཞི་བརྒྱ་མཛད། ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་རྒ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་

གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

དེ་ནས་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། གསང་འདུས་འགྲེལ་བྱེད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་། པདྨ་ཀུ་མ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པས། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་པ། དེ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྲེ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད། དེ་མ་རྒྱུད་དང་བསྟུན་པར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་མཛད། ཨཏྱ་དེ་བས་དེའི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་བསྡུས། བག་ཆགས་སྤྱོང་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྱོང་། སྒྱུ་ལུས་ཕལ་པར་བྱེད་པ་རང་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་མཛད། ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། ཕྱིས་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་སྦྱངས་དད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་དང་། བདུད་རྩི་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རིམ་གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་མཛད། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་རྣམ་བཞག་དང་། མངོན་པ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་རིམ་པ་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མཆོད་ཐབས་མཛད། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསང་འདུས་ལ་བརྟེན་པ་ཨིནྡྲ་བྷུ་དྷིས་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། པདྨ་བཛྲས་གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེགས་སྨིན་ཀ་རས་གཉིས་མེད་གྲུབ་པ། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེས་ཐབས་ཤེས་རབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གྲུབ་པ་མཛད། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་མཛད། དེའི་སློབ་མ་བཞིའི་ཐ་ཁ་ནས་ཐ་ཁ་ཆེ་ཆུང་། ཛ་ཡན་དད་ཏས་ཛྷཱ་ཡན། ཤང་ཀར་ན་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུ། དྲི་མེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱན་མཛད། ཤན་ཏི་པས་སྙེམ་པ་མེ་ཏོག་མཛད། ངག་དབང་གྲགས་པས་བཞི་སྣང་མན་ངག་བདུན་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་དང་། ཤཱཀྱ་མི་ཏྲ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་མྱུ་གུ། མགྲིན་པ་གསུམ་པ། དབྱངས་བརྙན་འབུ་དྷ་ལིམ་ཏ་ལ་སོགས་པས། གསང་འདུས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་མང་དུ་མཛད་སྐད། དེ་ཉིད་འདུས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ཞེས་པ་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འགྲེལ་པ་ཀོ་ས་ལ་མཛད། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་ཀུ་ན་དགའ་སྙིང་པོས་སྟོད་འགྲེལ་སྨད་འགྲེལ་སྒྲུབ་ཐབས་གསུམ་བཤད་རྒྱུད་བཞི་དང་། ངན་སོང་སྤྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཛད།

ཕ་རྒྱུད་འགྲེལ་བྱེད་དེ་སོགས། ཞེས་པ་ནི། གཤིན་རྗེ་ནག་འཇིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དཔལ་འཛིན་དང་། ནི་ལ་བཛྲ་མི་ཕྱེད་གྲགས་པ། ནག་པོ་ཞབས་དང་། མར་མེ་མཛད་དང་། ཀུ་མ་ར་ཙ་ནྟྲ་དང་། ཤན་ཏི་བས་

ཡིན་པས་ཀླུ་ལ་གཏད། ཉི་ཁྲི་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་ཁྲི་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཕྲན་འདུས་རྣམས། བྱམས་པའི་ཕ་ལག་བརྒྱ་པ་ལ་གཏད། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྡུད་པ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་གཏད། གསང་སྔགས་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་གཏད། མདོ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་གསུངས་རབ་ཕལ་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཀེའུ་ཚང་དུ་བཞུགས། དེ་ཙ་ན་མི་རྣམས་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆུང་བས། གླེགས་བམ་མ་ཐོབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་གཅིག་ཙམ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་གྲགས། ཁ་ཅིག་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ནུབ་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཁྱད་པར་རམ་ཐེག་ཆུང་གི་བསྡུ་ལུགས་སོ། །ད་དེ་ལས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཞེད་ཀྱི། མདོ་སྡེ་ཕྱག་རྡོར་གྱིས་གསུངས། འདུལ་བ་བྱམས་པས། མངོན་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བཞེད་པས་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་འཚོགས་པའི་དུས་སུ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པས་མདོ་སྡེ་གསུངས་ཤིག་ཞུས་པས་སྔ་དྲོ་ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེ་གསུངས། དེ་ནས་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདུལ་བ་གསུངས་ཞེས་པས་ཉི་མ་ཕྱེད་ན་འདུལ་བ་བསྡུས། ཡང་འོད་སྲུང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པས་མངོན་པ་གསུངས་ཤིག་ཞུས་པས། འོད་སྲུང་གིས་དགོང་ཁ་མངོན་པ་བསྡུས་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཐེག་ཆུང་གི་ལུགས་གོང་དང་མཚུངས་སོ།།

འོ་ན་སྡུད་པ་པོ་མང་དུ་བྱུང་བར་སྣང་བས། ཆོས་རེ་རེ་ལ་སྡུད་པ་པོ་རེ་རེ་དགོས་ན། སྡུད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་ཏེ། སྔོན་ཐུན་མོང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ཆོས་ཀྱི་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྲུལ་པར་འབྱུང་པས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་གཟུངས་ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་གསང་སྔགས་འཆང་། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།[१३७]།ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ཉན་ཐོས་ཤིག་གསང་སྔགས་མི་འཆང་སྟེ། འཆང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕྱག་རྡོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས། དེ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་གྱུར་པའམ་ཐ་མི་དད་དུ་འབྱུང་བས་དེ་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།[१३९]།ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། སྡུད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འཐད་དེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །འོ་ན་མང་དུ་ཇི་ལྟར་སྣང་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། འོད་སྲུང་དང་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་སོགས་པས་བསྡུས། གསང་སྔགས་སྤྱི་ཙམ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་བསྡུས།ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བསྡུས། གསང་སྔགས་མ་

རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་བསྡུས་ཞེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བས། གཞུང་དུ་ཡང་དེ་སྐད་རེ་ཞིག་བཀོད་པ་ཙམ་མོ།།

དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། དང་པོ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་ནས། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་ཟློག་སྟེ་ཆོས་བདག་མེད་པ་བསྟན། དེས་ན་གཉན་ཡོད་དུ་སེམས་ཙམ་གྱི་མདོ་ཕལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་བློ་ཟློག ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་གསུངས་ནས། རྣམ་རིག་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཙམ་དེ་ཡང་སྤངས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱོར་བར་མཛད། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པས། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་མཛད། ཉན་ཐོས་ཐོས་སྒྲོག་ལ་བཀོད། རང་རྒྱལ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བཀོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཀོད། འདོད་ཆགས་ཅན་སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ཐ་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་ལ་བཀོད། ཐ་མ་དགེ་བསྙེན་དང་དྲི་ཟ་རབ་དགའི་བར་དུ་བཏུལ་ཏེ། དེ་ནས་ལེ་ལོ་ཅན་ཆོས་ལ་འཛུད་པ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཆོག་ཏུ་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཀའ་བསྡུ་བ་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དོ།།

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ཏེ་ རྒྱ་གར་ཕན་ཆད་དུ་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་བཀའ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་བཀའ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྡུས་པའི་བསྡུས་ལུ་གས་བཅས་བསྟན་ནས།ད་ནི་བསྟན་ཆོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་བཤད་ན། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་དེ་དབྱར། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་བྱ་བ་བརྩམས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་འདས་པའི་དབྱར་ཕྱི་དེ་ལོ་ལ། གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་བཀའ་སྡུད་པ་ལ་ཚོགས་པས། བཀའ་བསྡུ་མ་དགོས་པ་དེ་གཞུང་དུ་མ་བཀོད། བཀའ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ཆོས་འགའ་ཙམ་བརྩམས་པ་ན། དེར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་བྱ་བ་བརྩམས་སྐད།[१३३] དེ་ནས་དེའི་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་དེའི་དོན་འགྲེལ་ལམ། མངོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གདགས་པའི་བསྟན་ཆོས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས། རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚོགས། རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་གཞི་རྣམས་བརྩམས།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ན་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དྷ་མ་ཨ་ཤོ་ཀའི་སྐུ་དྲིན་ལ།[१३९] སློབ་དཔོན་བྷུ་བ་ཀ་བྱོན་ནས། སྒྲའི་བསྟན་ཆོས་སྒྲ་པ་ཎི་བྱ་བ་བརྩམས། བྲམ་ཟེ་ཧོ་ཧ་ནས་སྒྲ་ཚིག་གི་སྒྲོན་མ་བྱ་བ་བརྩམས། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་བྱྭ་ཀ་ར་སྡེ་བརྒྱད་བརྩམས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་གསུམ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་གསུམ་མཛད།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་དམིགས་པ་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྔར་བརྩམས་པས། བག་ཙམ་ཐོར་ཏེ་མ་འདུས་པར་མཁྱེན་ནས། ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བརྩམས། དེས་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་གོང་མ་བཤད་དེ། དབང་ཕྱུག་སྡེས་དོན་དེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་བཤད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གདམས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བརྩམས་ཏེ། རྩ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་མཛད། དེ་ལ་རྩ་བ་གསུམ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་དོན་དུ། རིགས་ཐིག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་བརྩམས། འདིའི་འགྲེལ་པ་རུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་མཛད། འབྲིང་གི་དོན་དུ་རྣམ་ངེས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་བརྩམས། འདིའི་འགྲེལ་པ་རུ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྦས་པའི་རྒྱན་མཛད། དབང་པོ་ཐ་མའི་དོན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་བརྩམས་སོ། །ཡན་ལག་གི་བཞི་ལ། གཏན་ཚིགས་དཀའ་བར་དགོངས་ནས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐིགས་པ། འབྲེ་ལ་པ་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་འབྲེ་ལ་པ་བརྟག་པ།[१३५] རིག་བྱེད་གསང་བར་སྨྲ་བ་བསུན་འབྱིན་པ་ལ་རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་པ། རྩོད་པ་དཀའ་བར་དགོངས་ནས། རྩོད་པའི་རིག་པ་མཛད། ཕྱིས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚད་མ་སྨྲ་བའི་སྒྲོན་མ་མཛད། དེ་རྣམས་ཚད་མའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་ལོ།།

འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

དེ་ནས་འདུལ་བའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མདོ་རྩ་བ་བམ་པོ་དགུ་པ་མཛད། ལས་ཀྱི་གཞིའི་ལག་ལེན་ཀརྨ་ཤ་སྟམ་བམ་པོ་

དགུ་པ་བརྩམས། མདོ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ་བརྩམས། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་དོན་དུ། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འོད་ལྡན་བམ་པོ་བརྒྱ་པ་བརྩམས། ཁ་ཆེ་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་ཀ་རི་ཀ་དང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ལོ་དྲི་བ་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་འབེབ་པ། དབང་པོ་ཐ་མའི་དོན་དུ་བརྩམས་པའོ།།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་རྩ་བདུན་ན། བཙུན་པ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེས་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་ལོག་གི་ཚིག་བཤད་སྨྲས་པས། ལྷ་རྣམས་མ་རིག་པ་ཡིས་བསླུས། །ལམ་ནི་སྒྲ་ཡི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྣམས་གཞན་གྱིས་འཇུག །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྔ་གླེང་བས། གནས་དེ་ན་ཐོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅན་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་དེ་ལ་བརྟགས་པས། ཚིག་དེ་བཀའ་ལས་ཀྱང་འགལ། དོན་ལས་ཀྱང་མཛེས་པར་མི་སྣང་ནས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིས་མ་སྨྲ་ཞིག འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདུལ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པས། དེར་ཚིག་དེ་ལ་གླེང་ལངས་ནས་མཚན་ཐོག་ཐག་རྩོད་དེ་རྒྱལ་བློན་ལ་སོགས་པས་བསྡུམ་ཡང་མ་བསྡུམས་ཏེ། སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩོད་པ་ཞི་བའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མ་གསུངས་སམ་ཟེར་བས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་གསུངས་སོ་ཟེར་རོ། །འོ་ན་གནས་བརྟན་པ་ལྟར་མད་ཟེར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད། ལྷ་ཆེན་པོ་ལྟར་མད་ཟེར་བ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད། དེར་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་ཕྱོགས་དྲེགས་པ་ཅན་མང་། གནས་བརྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒན་རིམ་ཉུང་ཤས་ལུས་ཏེ། རིས་གཉིས་སུ་ཆད་དོ།།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལོན་ཙ་ན་ཕལ་ཆེན་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་ལྔར་གྱེས་ཏེ། ཤར། ནུབ། གངས་རི། འདས་པའི་སྡེ། བཏགས་པའི་སྡེའོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ། གནས་བརྟན་པ་ལ་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གནས་བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འཕགས་པ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྡེའོ། །གནས་བརྟན་པའང་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གནས། འཇིགས་བྱེད་རི་གནས་སོ།། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་བདུན་གྱེས། གཞི་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འོད་སྲུང་། ས་ནོན་པ། ཆོས་སྲུང་པ། མང་ཐོས་པ། གོས་དམར་ཅན་པ། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའོ། །ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་ཡང་གསུམ་དུ་གྱེས་ཏེ། ས་སྒྲོག་པ། སྲུང་བའི་སྡེ། གནས་མ་བུའི་སྡེའོ། །དེ་ལྟར་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱའི་བར་ཚུན་ཆད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་མཐུན་ཞིང་། རྩོད་པའང་ལན་བདུན་དུ་བྱུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་ཡང་གོང་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་ཡན་

ལག་ཏུ་བཅས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། སོ་སོའི་སྡེ་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་དོ།།

ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་། མུ་སྟེགས་ཀུན་བརྟགས་པའི་བློ་ཅན་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པར་བསྟན་པས་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་། ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལངྐར་གཤེགས་པ་ལས། བཅོ་བརྒྱད་དམ་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་བྱུང་། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མིན། །མ་འོངས་འབྱུང་བར་ང་སྨྲའོ།[१३८]།ཞེས་གསུངས་པ། རྒྱས་པར་ནི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ནས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་འདོད་ལུགས། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྟས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་ལྟ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྱེས་པའི་དུ་ས་དེ་ཙ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་གོ་མི་ཏྲ་ཞེས་པས་ཀྱང་འདུ་ལ་བའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་པ་ཡོད་སྐད། དེ་དག་ནི་བཀའ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཚད་མའི་བསྟན་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བཤད་པ་སྟེ། བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐར།[१३९] ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དབུ་མ་དང་། སྔགས། གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་དང་སྔགས་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་འཆད་དོ།།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ན། བྲམ་ཟེ་ས་ར་ཧ་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཉིས་བྱོན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཧ་པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོ་ཧ་ཆེ་འབྲིང་རྣམས་དང་། སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་འགའ་བརྩམས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་དབུ་མའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རྩོད་པ་བློག་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་ཐག་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ག་ལ་འཇིགས་མེད་ལ་སོགས་པ་མཛད། ཨར་དེ་བས་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད། ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་

པ་མཛད། སངས་རྒྱས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛད། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་མཛད། དེའི་འགྲེལ་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བ་མཛད་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་རིགས་པའི་ཚོགས་སམ། གཞུང་ཕྱི་མོ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ནས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་མཛད། ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་མཛད། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བ་མཛད་དོ། །དེ་གསུམ་ལ་དབུ་མ་ཤར་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ནི་ཕར་ཕྱིན་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པས་དབུ་མའི་བསྟན་ཆོས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞུང་ཆེ་ཕྲ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྟན་ཆོས་མཛད་པ་ནག་ཁྲིད་བཅུ་དགུ་ལ། མཆེ་བའི་སྡེས་འབུམ་ལ་ཏྲི་ཀ་འབུམ་ཏྲི་ཀ་མཛད། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་དོན་བསྡུས། བྱམས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་མཛད། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང་སྐབས་བསྡུས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དོན་བསྡུས། ཨརྱ་དེ་བས་ཀྱང་དོན་བསྡུས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་སྙིང་པོ་མཆོགསེང་གེ་བཟང་པོས་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ། འགྲེལ་ཆུང་། ཤན་ཏི་པས་དག་ལྡན། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཡེ་ཤེས་སྙིང་ལ་འགྲེལ་ཆུང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་ཤེར་སྙིང་ལ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་ཛྙཱ་ཤྲིས་ཀྱང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་སྐད།

གཞན་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཟོ་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་བཟོའི་གནས་སུ་མ་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའམ། བློན་པོའི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པའམ། བཙུན་མོའི་དོན་དུ་སྤོས་ཡིག་ལ་སོགས་པ་མཛད། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་ཆོས་ཀྱང་སོ་མ་ར་རྩ་དང་། འཚོ་བའི་མདོ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། སྒྲ་པ་ཎི་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དེ། དེ་དག་ནི་བསྟན་ཆོས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་གཅིག་གོ།

མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། མངོན་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་འཆད། དེ་ལས་ཀྱང་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་གཞུང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། བྱམས་པས་ཆོས་ལྔ་མཛད་དེ། རྒྱན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་རྣམ་འབྱེད་གསུམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་དང་རིགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྒྱུད་བླ་མའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལྔ་པོ་འདི་ཡང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་གཏན་ལ་དབབ་

པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་སྡེ་རྒྱས་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་མཛད། འདུལ་བའི་སྡོམ་གཏུག་ལ་འཕེལ་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། མངོན་པ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་དང་། དབུས་དང་མཐའ་གཉིས་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལྟ་བོ་དེ་བྱམས་པས་ཐོགས་མེད་ལ་གནང་སྟེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྡོ་སྣོང་མཐའ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་བའི་སར་སྡེ་ལྟ། སྒོམ་རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་དེ། དེ་སའི་དངོས་གཞི་ནི་རྒ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ནི་དེའི་ཚེག་གི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་བསྟུ་བ་ནི་དེའི་དོན་ཀྱི་ཚ་སྟེ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྲེལ་ལ། རྣམ་གངས་བསྟུ་བས་ནི། དེ་བསྟན་པར་བྱ་བ། རྣམ་སྤྱད་པ་བསྟུ་བས། དེའི་དོན་སྒོ་བ་མ་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཐབས་སྟོན་པར་བརྩམས་པའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བོ་བསྟུས་པས་ས་བཅུ་བདུན་དུ་བཞག་སྟེ། དང་པོ་དགུ་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་ཐོག་ཀྱི་ས་ལ། འཁོར་བ་ལས་སྒྲོག་པའི་ཕྱོགས་ནས་འོག་མ་བརྒྱད་བཞག་གོ །སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་ཐེག་པ་བསྟུས་པའོ། །དེ་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལྟ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཞག་ཅིང་། ཐེག་པ་བསྟུས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སོགས་བརྩུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྟུས་པར་བརྩམས་སོ།།

དབྱིག་གཉེན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་མཁས། ཞེས་པ་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཐེག་ཆུང་གི་དོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་བསྟེན་ནས་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེན་ལ་གསན་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཙམ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལྟའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཀེ་ཤུ་པ་དང་། སུམ་རྩུ་པ་དང་། ལས་གྲུབ་པ། རྣམ་བཤད་རིག་པ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྣེན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་བརྩམས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོ་རབས་སུ་ཁམས་ལྟས་པར་བྱས་པ་བློ་གོས་བསྟན་པས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྟའི་འགྲེལ་པ་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པར་བྱས་པ་དང་། སུམ་རྩུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དག་མཛད། བྱམ་ཟེ་བཙུན་པ་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྟའི་འགྲེལ་པ་ཉེ་བར་སྤྱང་ཞིང་། དག་བསྟེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲུ་བས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ཐེག་པ་བསྟུས་པའི་རྣམ་བཤད་དག་ཉེ་བར་བགོད་ཟིན་མེད་པར་ཟད་ཀྱི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་ཏེ།

གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར།

དེ་ནས་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། གསང་འདུས་འགྲེལ་བྱེད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་། པདྨ་ཀུ་མ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པས། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་ཆོས་བརྩམས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་པ། དེ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྲེ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད། དེ་མ་རྒྱུད་དང་བསྟུན་པར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་མཛད། ཨར་དེ་བས་དེའི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་བསྡུས། བག་ཆགས་སྤྱོང་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྱོང་། སྒྱུ་ལུས་ཕལ་པར་བྱེད་པ་རང་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་མཛད། ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། ཕྱིས་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་སྦྱངས་དད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་དང་། བདུད་རྩི་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རིམ་གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་མཛད། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་རྣམ་བཞག་དང་། མངོན་པ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་རིམ་པ་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མཆོད་ཐབས་མཛད། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསང་འདུས་ལ་བརྟེན་པ་ཨིནྡྲ་བྷུ་དྷིས་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། པདྨ་བཛྲས་གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེགས་སྨིན་ཀ་རས་གཉིས་མེད་གྲུབ་པ། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེས་ཐབས་ཤེས་རབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གྲུབ་པ་མཛད། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྣང་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་མཛད། དེའི་སློབ་མ་བཞིའི་ཐ་ཁ་ནས་ཐ་ཁ་ཆེ་ཆུང་། ཛ་ཡན་དད་ཏས་ཛྷཱ་ཡན། ཤང་ཀར་ན་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུ། དྲི་མེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱན་མཛད། ཤན་ཏི་པས་སྙེམ་པ་མེ་ཏོག་མཛད། ངག་དབང་གྲགས་པས་བཞི་སྣང་མན་ངག་བདུན་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་དང་། ཤཱཀྱ་མི་ཏྲ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་མྱུ་གུ། མགྲིན་པ་གསུམ་པ། དབྱངས་བརྙན་འབུ་དྷ་ལིམ་ཏ་ལ་སོགས་པས། གསང་འདུས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་མང་དུ་མཛད་སྐད། དེ་ཉིད་འདུས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ཞེས་པ་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འགྲེལ་པ་ཀོ་ས་ལ་མཛད། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་སྟོད་འགྲེལ་སྨད་འགྲེལ་སྒྲུབ་ཐབས་གསུམ་བཤད་རྒྱུད་བཞི་དང་། ངན་སོང་སྤྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཛད།

ཕ་རྒྱུད་འགྲེལ་བྱེད་དེ་སོགས། ཞེས་པ་ནི། གཤིན་རྗེ་ནག་འཇིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དཔལ་འཛིན་དང་། ནི་ལ་བཛྲ་མི་ཕྱེད་གྲགས་པ། ནག་པོ་ཞབས་དང་། མར་མེ་མཛད་དང་། ཀུ་མ་ར་ཙ་ནྟྲ་དང་། ཤན་ཏི་བས་

ཀྱང་འགྲེལ་པ་མཛད།

མའི་རྒྱུད་སྡེ་བཅུ་བཞིའི་དོན་འགྲེལ་པ། ཞེས་པ། གུར་ལས་བཅུ་བཞིར་བཞག་སྟེ། དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་དབལ་མཆོག་ལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལའི་འགྲེལ་པ་དང་། ཀོང་ཀ་ནའི་འགྲེལ་པ་དང་། ལུ་ཧི་པ་དང་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་དུ་མ་བརྩམས་སོ། །དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྐྱེད་པོའི་འགྲེལ་པ་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་འགྲེལ་པ་མཚོ་སྐྱེས་མ། མི་ཕྱབ་རྒྱ་བས་ཡན་ལག་དྲུག་པ་དང་འགྲེལ་པ་ཀུ་སུ་ཏ། ཤན་ཏི་བས་སྒྲུབ་ཐབས་འཁྲུལ་སྤོང་དང་འགྲེལ་པ་སུ་ཏིག་ཛེད་བ། སྤྲོ་དཔོན་ནག་པོ་པས་དེ་གཉིས་གསལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ནག་པོའི་དགོངས་འགྲེལ། ཏོམ་ཧེ་ཧེ་རུ་ཀས་བདག་མ་གསལ་བ་དང་ལྡེ་མོ་བཅོ་ལྔ་མ་མཛད། གཞན་ཡང་མི་ཉེ་བས་ཀྱང་མཛད་པ་ཡོད་དོ།། མ་ཏ་མ་ཡ་ལ་ཡང་ཀུ་རི་པ་དང་། རྒྱན་པ་དང་། ཤན་ཏི་པ་དང་། ནག་པོའི་གཞུང་ལ་སོགས་པའོ། །གདན་བཞི་ལ་འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

དེ་བཞིན་བྱ་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཐུ་མོ་ལ་ཡང་། ཞེས་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་བ་དོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། རིག་པ་འཛིན་བའི་སྡེ་སྣོད་ལ་སོགས་པ་གཞུང་དུ་མའོ། །གཞན་ཡང་མི་ཉེ་རྣ་འབངས་ཀྱིས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བོའི་སྐོར་གྱི་ཆོས་སམ། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ད་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་ཡང་། སྤྲོ་བ་དོན་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་མཛད་པ་དུ་མ་བཞུགས་ཏེ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གཏན་ལ་ཕེ་ཤུར་ཐབ་བའི་བསྟན་ཆོས་ཕེ་ཤུར་བརྩམས་ཚུལ་བསྟན་བའོ། །དེ་སྤྱི་དོན་བཞི་པ་རྒྱ་གར་ཁན་ཆད་དུ་ཆོས་ཕེ་ཤུར་བྱུང་བའི་བྱུང་ཚུལ་ལོ།།

བོད་ཡུལ་དུ་ཆོས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས།

ད་ནི་སྤྱི་དོན་ལྔ་པ། བོད་ཡུལ་དུ་ཆོས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན། དེ་ལ་དོན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཏེ། དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ཕྱག་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་དང་། །བར་ཆོད་སེལ་བ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ཚོགས། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལོ་པཎ་རྣམས་དང་ནི།། སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་ཏེ།

དེ་ལ་དགོས་པའི་དོན། བསྡུས་པའི་དོན། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དགོས་པ་ནི་ཕྱག་བཙལ་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ། རྒྱུད་ལ་བྱིན་རླབས་འཇུག་པའོ།།

བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་གང་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ། གང་ཟག་གང་གིས་བཙལ་བ། ཚུལ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བཙལ་བའོ། །ཡུལ་ནི་བླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཚོགས། མཁའ་འགྲོ་དང་ཞིང་སྐྱོང་། ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རང་གི་སེམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན། སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུ མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བཙལ་བ། གང་ཟག་གང་གིས་བཙལ་ན། སྔོན་བྱུང་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བཤེས་ཇོ་འབུམ། ད་ལྟར་མཁས་པ་ཇོ་ནམ། རྗེས་འཇུག་ཏུ་ཕྱི་རབས་གང་ཟག་འདི་ལ་ཉན་བཤད་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

ཚིག་གི་དོན་ནི་བླ་མ་ཞེས་པ་གོང་ན་མེད་པའོ། །དཀོན་མཆོག་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ་པོ་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་དཀོན་ཡང་དཀོན་ལ་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །ཡི་དམ་ཞེས་པ་སེམས་ཡིད་དེ། ཡིད་དམ་པར་མ་གྱུར་པ་འགྲོ་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་པའི་སེམས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དམ་པར་གྱུར་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡིན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་ནང་གི་ལྷ་ཚོགས་སོ། །མཁའ་འགྲོ་ཞེས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་གཤེགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ཞིང་སྐྱོང་གི་ཚོགས་སོ། །བར་ཆོད་སེལ་བ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ཚོགས། སྐད་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དཀོན་ལ་འཚེ་བ་མང་བས། ཆོས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བར་ཆད་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའོ། །ཚོགས་ཞེས་པ་མང་པོའི་སྒྲའོ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྐད་པ། རང་གི་སེམས་སངས་རྒྱས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་དམ། བདེ་བ་གསལ་བ་མི་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའོ། །ལོ་པཎ་ཀུན་ཞེས་པ་དམ་པའི་ཆོས་སཾ་སྐྲིཏ་ལྷའི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་མཁས་པ་ལོ་ཚུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གོ་ཆོད་པ་ལ་མི་དེ་ལ་ལོ་ཙྭ་བས་འདུག་ཟེར་བ་དང་འདྲའོ། །པཎ་སྐད་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་པན་ཙ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ལྔ་ཞེས་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་མཁྱེན་པའི་པཎྜི་ཏའོ། །ཀུན་ཞེས་པ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་ཆོས་བསྒྱུར་བའི་ལོ་པཎ་རྣམས་ལ་

བྱའོ། །སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐད་པ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སའི་སྙིང་པོའི་སྤྲུལ་པ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་པ། མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་ཕྱག་རྡོར་གྱི་སྤྲུལ་པ། དྲིན་ཅན་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིང་ལ། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་པ། བར་དུ་སྲོལ་གཏོད་པ། ཐ་མར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པས་དྲིན་ཆེ་བའོ། །རྣམས་ཞེས་པ་རྗེ་ན་ག་དེ་བ་བུ་རྒྱུད་ཇོ་འོ་སྟག་ཚ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་བྱེད་རྣམས་ལ་འདུད་ཅེས་པའོ།།

དེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཕྱག་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། གཞུང་ལས། བསྟོད་འབྲེལ་བར་འབྲེལ་སྨད་འབྲེལ་གསུམ། ཞེས་པ་ལ། བསྟོད་འབྲེལ་ནི།[२३५] གཞུང་ལས། ངོ་བོ། ངེས་ཚིགདབྱེ་བ། དཔེ། སྐྱོན་ཡོན་དྲུག སྐད་པ། ཕྱག་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་དང་གཅིགངེས་ཚིག་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དཔེ་བསྟན་པ་དང་བཞི། ཕྱག་བཙལ་བའམ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང་ལྔ། ཕྱག་ཤེས་པ་དང་བཙལ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དང་དྲུག་གོ།

དེ་ལ་ཕྱག་གི་ངོ་བོ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གུས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་འཚལ་སྒྲུར་དུད་དེ་དུད། ངག་གི་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད་པའི་དབྱངས་ཚིག་སངས་སེ་སངས། ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་འཚལ་མོས་གུས་སྤྲོ་དད་ཡལ་ལེ་ཡལ། ཞེས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི་ཕྱག་འཚལ་བས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྡིག་སྒྲིབ་འཆགས་པའོ། །ཕྱག་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དོ། །རྟོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་དང་གཅིགདགུ་ཕྱུག་དང་གཉིས། གཟིགས་ཕྱག་དང་གསུམ། བྱེ་གཤོག་དང་བཞི། བཞེངས་ཕྱག་དང་ལྔ། རྒྱལ་ཕྱག་དང་དྲུགདཔྲལ་སྡེབས་དང་བདུན། སྒྲུམ་མཐུན་དང་བརྒྱད། མོས་ཕྱག་དང་དགུའོ།།

དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི། རང་སེམས་སངས་རྒྱས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཕྱག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཞེ་ན། རིམ་པ་ལྔ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང་། །ཇི་ལྟར་མར་ལ་མར་བཞིན་དུ། །རང་གིས་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ལེགས་མཐོང་གང་ཡིན་འདིར་ཕྱག་ཡིན།[२३६]།ཞེས་སོ། །དགུ་ཕྱུག་ནི། བླ་མ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཕྱག་སྟེ། བླ་མ་གསུམ་ལྡན་ནི་རྒྱུད་བཤད་པ། གདམས་ངག་བཏབ་པ། དབང་བསྒྱུར་བ་ལ་ཕྱག་དགུ་ཕྱུག་འཚལ་དགོས་སོ། །གཟིགས་ཕྱག་ནི་བླ་མ་སྔགས་པའམ་རབ་བྱུང་གི་དགེ་འདུན་ནམ། རང་གི་བླ་མས་མཐོང་སར་གཟིགས་ཕྱག་བྱས་ནས་གོང་དུ་ཞེ་ས་འབུལ། རང་གི་བླ་མ་ལ་ཞེ་ས་འབུལ་བའོ། །བྱེ་གཤོག་ནི་བཙད་པོ་རབ་བྱུང་སྔགས་པ་གསུམ་འཛོམས་ན་བྱའོ། །བཞེས་ཕྱག་ནི་ཡ་རབས་རྗེ་བོ་རྒན་རིམ་ལ། མ་རབས་གཞོན་པས་བཞེས་ཕྱག་བྱས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བའོ།།རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་ལ་གསུམ། འདུན་ཚུགས། སུམ་ཁུགས། རྒྱལ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའོ། །དཔྲལ་སྡེབས་ནི་ཉན་ཐོས་རབ་བྱུང་གི་ཕྱག་གོ །སྒྲུམ་མཐུན་ནི་

ཟ་མ་མོ་བཙུན་གྱི་ཕྱག་སྟེ། བྱ་སྒྲུམ་བུ་འཐུ་བ་ལྟར་དུད་དེའོ། །མོས་ཕྱག་ནི་དཀོན་མཆོག་རྟེན་མཐོང་གི་ཕྱག་སྟེ། ལན་གསུམ་འཚལ་བའོ།།

ཕྱག་གི་དཔེ་ཅི་ལས་བླངས་ན། རྨ་བྱ་ཆུ་འཐུང་བ་ལས་བླངས། འདུར་གྱི་དཔེ་ཤེལ་གྱི་ཕ་བོང་རང་སྒྲིལ་ལས་བླངས། ཟུག་གི་དཔེ་ནི་སེང་གེ་ཚུགས་མོ་བྱས་པ་ལས་བླངས་སྐད། ཕྱག་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ནི་འཕྲལ་ལ་གྲལ་འབྱེད་པ་མི་འོང་། མ་རབས་སུ་འགྱུར། ཕུགས་སུ་སྒྲིབ་པ་མི་འདག་གོ །ཕྱག་ཤེས་ཤིང་བཙལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་འཕྲལ་ལ་གྲལ་འབྱེད་པ་དང་། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་འགྲོ ཕུགས་སུ་སྒྲིབ་པ་འདག་གོ།

དེས་བསྟོད་འབྲེལ་རྣམ་དྲུག་བཤད་ནས། ད་ནི་བར་འབྲེལ་གསུམ་ཚན་གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ། གཞུང་ལས། རྒྱུ་བཙལ། གཞི་བཅའ་རྟེན་གཟུག་སྐྱོན་བསལ་དང་། །རྒྱན་གདགས་གཞུང་སྲོང་སྐྱོན་གསུམ་སྤོང་དང་བདུན། སྐད་པས། ལུས་ཀྱི་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་རྒྱུ་བཙལ་བ་དང་གཅིག སྒོམ་སྲོང་མཐོང་དང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་གཞི་བཅའ་བ་དང་གཉིས། འགྱིང་འཇུམ་སྣོལ་དང་གསུམ་གྱིས་རྟེན་གཟུགས་པ་དང་གསུམ། ཕྱི་ནང་བཞག་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་སྐྱོན་བསལ་བ་དང་བཞི། མདུན་རྒྱབ་ལོགས་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་རྒྱན་གདགས་པ་དང་ལྔ། དྲང་ཏིག་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་གཞུང་སྲོང་བ་དང་དྲུག ཕྱག་གི་དགྲ་གསུམ་སྤོངས་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་བདུན་ནོ།།

ད་ལུས་ཀྱི་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་རྒྱུ་བཙལ་བ་ནི། གོས་བཟང་ཕུ་ཐུང་རིང་བ། ཡན་ལག་མཉེན་ཁྱུག་ཆེ་བ། གཟབ་ལ་ཡིད་ཨོ་[ངོ་]དལ་བའོ།།

སྒོམ་སྲོང་མཐོང་དང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་གཞི་བཅའ་བ་ནི། སྒོམ་པ་ནི་ཕྱག་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ལུང་པའི་ཁ་ལྟ་ཕྱོགས་དང་། ཆུའི་འབབ་ཕྱོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཞུགས་མི་བཞུགས་དང་། མི་ཆེན་དང་ཕྱག་བྱེད་དགོས་པ་སུ་འདུག་ལྟ་ཞིང་སྒོམ་པའོ། །སྲོང་བ་ནི་ལུས་དང་གོས་ལེགས་པར་བསྲངས་ནས་འཆོས་པའོ། །མཐོང་བ་ནི་ཕྱག་མགོས་ཕྱག་གཞུག་མཐོང་བ། ཕྱག་གཞུག་གིས་ཕྱག་མགོ་མཐོང་བ། སྐེད་པས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བའོ།།

འགྱིང་འཇུམ་སྣོལ་དང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་རྟེན་གཟུག་པ་ནི། འགྱིང་བ་ནི་གཟུགས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་གོམ་ཆུང་གང་ཕྱིར་ནུར་བྱེད་པའོ། །འཇུམ་ནི་སྟོད་འཇུམ་རྩེ་འགུལ་བའི་ཚུལ། སྨད་འཇུམ་ཀང་མཐིལ་དྲང་པོར་འཆོས་པའོ། །སྣོལ་བ་ནི་འདུར་བའི་དུས་སུ་ལག་པ་གཡས་འདོར་ན་ཀང་པ་གཡོན་འདོར། ཀང་པ་གཡོན་འདོར་ན་ལག་པ་གཡས་འདོར་བའོ།།

ཕྱི་ནང་བཞག་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་སྐྱོན་བསལ་བ་ནི། ཕྱི་ཀང་པ་རིང་དུ་མི་བསྣར། ནང་ལག་པ་རྒྱབ་ཏུ་མི་ཀྱོག བར་སེམས་ཉིད་འཆལ་བར་མ་ཤོར་བར་བཞག་པའོ།།

མདུན་རྒྱབ་ལོགས་དང་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་རྒྱན་གདགས་པ་ནི། མདུན་དཀོན་མཆོག་དང་གྲལ་མགོ་ལ་གཏད། རྒྱབ་རིགས་ངན་དང་མ་རབས་ལ་གཏད། ལོགས་ཡར་འདུར་མར་འདུར་གྱི་དུས་སུ་ཟུར་མ་ཤོར་བར་བྱའོ།།

དྲང་ཏིག་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་གི་གཞུང་སྲོང་པ་ནི། ལྟ་ངས་རྟིང་ཆུང་ནོན་པ། མིག་ཟུར་གྱིས་སྣ་རྩེ་ནོན་པ། སྣོལ་མཚམས་ཡ་ཡོ་མེད་པའོ།།

ཕྱག་གི་དགྲ་གསུམ་སྤོང་བའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ཚོལ་ས་དོག་ལ་མི་བདེ་བ། ལུས་སེམས་བྲེལ་ལ་རིངས་པ། ཁོག་ཏུ་སླ་ཆོས་ཆེ་བའོ།།

དེས་བར་འབྲེལ་བདུ་ན་བསྟན་ནས། ད་ནི་སྨད་འབྲེལ་དགུ་བསྟན་པ་ནི། ལུ་ང་ལས་གནད་གསུམ། ལུགས་གསུམ། ནན་ཏན་གསུམ་སྟེ་དགུ་སྐད་པ། མན་ངག་གི་གནད་རྣམ་པ་གསུམ། ལུགས་གསུམ། ནན་ཏན་གསུམ་མོ།།

མན་ངག་གི་གནད་གསུམ་ནི། སུག་བབས་ལུགས་དང་མཐུན་པ། སྙན་རྨེད་རིགས་སུ་བྱེད་པ། འདུར་ས་ཕྱི་ལམ་སྙེག་པའོ།།ལུགས་དང་མཐུན་པ་ནི། ཆོས་སྐོར་སྟོད་པ་ལ་ཕྱག་བྱེད་ན་སུག་བབས་འབྱུང་བའོ། །ཆོས་སྐོར་སྨད་པ་ལ་ཕྱག་བྱེད་ན་སུག་བབས་མི་འབྱུང་བའོ།།

སྙན་རྨེད་རིགས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི། ལྟ་བཙུན་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་སྙན་མེད་ན། ཨུམ་མི་རྗེ་ལྟས་མཛད་ལྟ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། །འཛམ་གླིང་མི་རུ་སྐུ་སྤྲུལ་པའི།། སྐུ་གསུམ་དོན་ལྡན་ལྟ་བཙུན་སྐུ་རུ་འཁྲུངས། །ཆོས་ཀྱི་གདན་སྟེང་ན་སྐུ་བདེ་འམ་ཡུམ་བྱའོ། །རྗེ་མི་སྐྱ་ཆོས་བྱེད་ལ་སྙན་རྨེད་ན། ཨུམ་གུང་སྟེང་ལྟ་ལ་དོག་ས་མིའི་རྒྱན། །མི་རྗེ་ལྟས་མཛད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདུང་། །ཐུགས་དམ་ཆོས་མཛད་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ། །ཆོས་ཁྲིམས་དང་ལྡན་སེམས་ཅན་འགྲོ་དོན་མཛད། །ཉི་འོག་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་སྐུ་དྲིན་ཆེ། །ཕོ་བྲང་གི་རྒྱལ་ཁམས་ན་ཐུགས་བདེ་འམ་ཨུམ་བྱའོ།།

རྗེ་ཆོས་མེད་ཡིན་ན། ཨུམ་རྗེ་རྒྱལ་ལགས། མི་རྗེ་ལྟའི་དཔོན་སྲས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདུང་རྒྱུད། །རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྲུལ་པ། །མགོ་ནག་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་རྗེ། །ཐུགས་བདེ་འམ་ཨུམ་བྱའོ།། ཞེས་སོ། །རྗེ་དང་ལམ་དུ་འཕྲད་ནས་རྟ་གོང་ན་བཞུགས་པ་ལ་སྙན་རྨེད་ན། ཨུམ་རྗེ་ལགས། །དོག་ས་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་བདག །གནམ་ལྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། །འོད་གསལ་ལྟའི་གདུང་རྒྱུད། །དབང་ཕྱུག་དམ་པའི་

སྐུ་ལུས། །མགོ་ནག་ཀུན་གྱི་སྤྱི་རྟེ། གོང་རྒའི་ཚིའས་གོང་ན་ཐུགས་བདེ་འམ་ཤུམ་ཞེས་སོ།།

རྒྱལ་བྱ་ལ་སྣན་རྩེད་ན། མི་མངོན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནས་དགོན་པའི་སྐུ་འཐུངས། ངོག་སར་རྩོངས་སུ་ལས་མི་འཐུར་བའི་སྐུ་མངའ། ཡབ་ཁུ་ལྷའི་སྲས་པོ་སྤྱིད་པའི་དབང་ཐོབ། །རྒྱལ་ཁམས་འདི་རྣམས་སྤྱིད་པའི་གདུགས་བརྟལ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱན་སྔ་ན་ཐུགས་བདེ་འམ་ཤུམ་བྱའོ། །ལྷ་གཅིག་ལ་སྣན་རྩེད་ན།། ཕྱའི་སྲས་མོ་དམྱའི་དབོན་མོ། །རིགས་གསུམ་སྤྱལ་པའི་ཡུམ་མོ། །འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་མདངས་གསལ།། འཇའ་ཚོན་སྣ་ལྔ་ལས་ཐུགས་བཀྲ། །གཡུ་རྒྱང་སྤུ་རི་བས་མཛེས་སྡུག །རིན་ཆེན་གསེར་བས་བརྩེད་ཆེ་བ་ཐུགས་བདེ་འམ་ཤུམ་ཞེས་བྱའོ། །རྩོ་མོ་རྒྱལ་མོ་ལ་སྣན་རྩེད་ན། ཤུམ་རྩེ་མོ་ལྷའི་རྒྱལ་མོ། །མ་ཁམ་གཡུའི་མཆོ་མོ། །རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་རྩེ། །རྩེའི་ཞབས་ནས་འདེགས་པ། །འབངས་དང་འཚོང་གྱི་སེམས་ཟིན་པ།། ཆེ་བའི་མངའ་བརྟེས་འབངས་གྱི་ཁབ་ཏུ་བཞེས། །དབང་གི་མངའ་བརྟེས་མགོ་ནག་ཡོངས་ཀྱི་ཡུམ།། བསོད་ནམས་མངའ་བརྟེས་རྒྱལ་བུམཆེད་ཀྱི་མ། །ཕོ་བྲང་གི་ནང་ན་ཐུགས་བདེ་འམ་ཤུམ་བྱའོ། །ངོ་ཚུང་ལྷའི་བཙུན་མོ། །ཕྱི་འགོད་པས་རྒྱལ་སྲས་ཁབ་ཏུ་བཞེས། བསོད་ནམས་བསགས་པས་མགོ་ནག་རྩེ་མོར་བྱོན།། གདུང་རྒྱས་བཙུན་པས་ངོ་ཚུང་སྐུ་རྟུ་འབྲུངས། །གཟུགས་མཛེས་ཡིད་འོང་འཚོར་མང་ཀུན་ལ་བྱམས། ཐུགས་བདེ་འམ་ཤུམ་བྱའོ།།

རྩེ་ལ་མྱ་ངན་སངས་ནས་སྐུ་ན་རྩེད་ན། །ཤུ་མ་སྐུ་ མདངས་བས་ཀྱང་གཡར་མདངས་སྐྱེན།། <དམན་>ཐུགས་ཆགས་པ་བས་ཀྱང་གཡར་ལ་ཆགས། ཐུགས་ངན་བས་ཀྱང་གཡར་ངན་ཆེ། །ཐུགས་ངན་སྤང་ཀྱི་ཁྲི་བར་ཞུའོ་ཤུམ་བྱའོ། །ཤུམ་ཁྲི་གདུགས་འོད་འཕྲིབ་སྐུན་བའི་སྐུག་ཏུ་གྱུར། ལྷོ་སྐྱིན་གོ་རལ་བསེར་མའི་རྟུང་གིས་ཇི་བོ་སྲིད་བའི་རྩང་ནས་འགྲེལ། རྩེ་རྒྱལ་མི་བཞུགས་སྐུ་མལ་དགུང་དུ་ཡལ། །སྐུ་མདངས་གཡར་མདངས་མཉམ་པར་སྨོས།<སྐུད་>།ཐུགས་ངན་མ་མཛད་སྐུད་མར་བྱི་བར་ཞུ་བྱའོ། །རྩེ་གྱི་རྣ་གོངས་ནས་སྐྱན་རྩེད་ན། །ཤུམ་མི་སྲིད་སྲིད་པ་སྐུ་ལ་བྱང་། དུར་ཁྲོད་ལ་ཡིས་སྐོང་ས་ཆེན་གྱང་པོ་བཀྱམ། གྲ་ཚས་ཏོར་བཀྱམ། ཉིས་སྐྱ་བཀྱམ། བོང་བས་གསེར་བཅུགགྲོ་བ་མི་བཟོད་ཟ་མ་སྐིང་རེ་ན། ཐུགས་གཅགས་ཀྱང་ཐུགས་ངན་བྱི་བར་ཞུ། ཞེས་སོ། །རྩེ་ལ་གསང་བ་འདེན་ན། ཤུམ་གྲོ་བ་ཆེས་ཕྱེ་སྡུག་པ་དགགསོལ་རྒྱ་རྒྱང་ཡང་རྩེ་ཀུ་ཏི་བར་ཞུའོ།།

བླ་མ་སྲོབ་དཔོན་ལ་སྐྱན་རྩེད་ན། ཤུམ་སྲོབ་དཔོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞུགས་པ་དང་། དངོས་ཅག་མཆིས་པ་གཉེས། ནང་ནས་ནང་དུ་མཐལ་ཞིང་ཞས་ཐུ་མོ་ཞེག་ཕུལ་ནས། དངོས་ཅག་གི་སྒྲིབ་པ་བྱང་ཞིང་། ཚོགས་རྫོགས་པ་ཙམ་ཞེག་ལགས་པ་ལ། བཞུགས་ཡུལ་མཆིས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐལ་ནས།

དགུང་ལོ་ཁ་ཡར་དུ་མ་མཇལ་ན། མ་མཇལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐུ་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་མ་འགྱུར། གསུང་བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆུ་རྒྱུན་ནི་མ་ཆད། ཐུགས་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་ལ་གསལ་འགྲིབ་ནི་མ་མཆིས། བཀའ་བསྩལ་ལས་དགེ་སྦྱོར་ལ་འོ་བརྒྱལ་བ་མ་ལགས་པར་སྐུ་ཁམས་བདེ་བར་བཞུགས་ལགས་སམ། འདུར་ས་ཕྱི་ལམ་སྙེག་པ་ནི། དང་པོར་འདུར་བའི་སར་མི་ལྡོག་པའོ།།

ལུགས་གསུམ་ནི། མགོས་ཀྱི་རྒན་ལུགས། ཤུད་བུའི་མཛེས་ལུགས། སྣ་ནམ་གྱི་དཔལ་ལུགས་སོ།།

ནན་ཏན་གསུམ་ལ། རྗེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནན་ཏན་བསྐྱེད། ཡ་རབས་རྣམས་ལ་ངག་གི་སྒོ་ནས་ནན་ཏན་བསྐྱེད། བླ་མ་སློབ་དཔོན་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནན་ཏན་བསྐྱེད། དེ་མོས་གུས་བྱའོ། །དེས་ནི་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ཕྱག་གི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་བཅས་པ་ཐལ་ལོ།།

ད་ནི་དོན་གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་ཐ་ཁོབ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར།[१९०] སྐད་པ། མངའ་རིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར། མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་དྲུག་ཅུ་ཡི་ཡང་གཅིག་ཡིན་སྐད་དེ། བོད་ཀླ་ཀློའི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་བྱ་བ་ལགས་སྐད། ཐ་ཁོབ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གི་ཡང་གཅིག་ཡིན་པས། ཐ་ཁོབ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་ཞེས་པ། ཆོས་མེད་པའི་དུས་ལ་དགོངས་པའོ།།

དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། གདུང་རབས་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱ། སྔོན་འབྱུང་དུ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ། རྗེས་འཇུག་ཏུ་བཤད་པར་དམ་བཅའོ། །བཀའི་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་གར་རིག་པའི་འབྱུང་ཁུངས། སྔོན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་བཅག གསུང་གིས་བསྒྲགས་པའི་ས་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། འོ་སྐོལ་མུན་པའི་སྨག་རུམ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་ཆོས་མེད་པ་ལ། མངའ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་དྲིན་ལས་ཆོས་བྱོན་པས། མངའ་བདག་བཙན་པོའི་དྲིན་གྱིས་བྱོན་པའི་ཕྱིར་གདུང་རབས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་སོ།།

རྒྱལ་པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ།

དོན་གསུམ་པ། རྒྱལ་པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། གདུང་རྒྱུད། རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་ན་རྒྱལ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་བསྡུས། སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་ཕྱེ་ནས་གསུམ་དུ་གླེང་། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ཏེ། གཉིས་ནི་རིག་བཅས་དང་རིག་མེད་དམ། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་

སུ་བསྡུ་བའོ། །སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ནི་བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞི་ལས་འབྱེད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་ན་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་དུ་གླེང་ཞེས་པ་ནི་བསྐོས་དང་། གདུང་རྒྱུད། གློ་བུར་གསུམ་མོ།།

རིགས་མེད་བེམ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་བསྟན་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་ན། གཞུང་ལས། རིག་མེད་རྒྱལ་པོ་གངས་རི་རྡོ་ཤིང་མཚོ། སྐད་པ་བེམ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་སྟེ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། གངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཏེ་སི། ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་འདུ་ས་བརྡོལ། རྡོའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་མོ་ལི་ཀ། མཚོའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའམ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་སྤྲུངས་པ་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལགས་སུ་སྐད། །ལོགས་བཞི་རུ་ནི་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་གྲུབ། །སྟེང་ན་རིན་ཆེན་མིག་མངས་རིས་སུ་ཡོད། །འཁོར་དང་འབངས་སུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཡོད། །གླིང་ཆེན་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དུ་བཅས།། ལྕགས་རི་ནག་པོ་མུ་འཁྱུད་འཛིན་གྱིས་བསྐོར། །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་འདུ་ས་བརྡོལ་ཡིན། །རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག །ཡར་ལ་སྐྱེས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད། །ཡལ་ག་ཕྱོགས་བཞིར་གྱེས་པ་ལ། །ས་གཞི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཚུན་ཆད་ཁྱབ། །ཐ་མ་བསྐོར་བས་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ཡོད། །ལྷ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་། །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །རྡོའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་མོ་ལི་ཀ་ཡིན། །ཆེ་ཆུང་མཐའ་སྐོར་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད། །བཀྲ་ཤིས་ཡིད་འོང་ཉམས་སུ་དགའ་བ་དང་། །དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཉེ་དབང་སུམ་ཅུ་དང་། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡི། །ལོངས་སྤྱོད་འཚོགས་པ་གདན་ཁྲི་ཡོད་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་རྡོ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཆུའི་རྒྱལ་པོ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། ཆུ་བྲན་འབུམ་དང་དྲུག་ཁྲི་ལ་སོགས་པ། །བབས་ཀྱང་མི་མཐོ་ཆད་ཀྱང་མི་དམའ་བ། །གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཀྱང་དེ་ཡི་རྟགས། །ནང་ན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཡོད། །མཚན་ཉིད་བརྒྱད་ལྡན་ཆུའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །མཚོ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ། །ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི།། འཛམ་གླིང་ཆར་པ་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་། །ཆུ་བོ་བཞི་ཡང་བདུན་བདུན་སྐོར་བ་བྱེད། །དེ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པར་གསུངས། །ཁྲུས་བྱས་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དེ་ཡིས་དག །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་མཚོའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །གངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཏེ་སེ་ཞེས་བྱ་བ། །ཆུ་བོ་བཞི་ཡང་དེའི་རྨང་ནས་འབབ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཆོད་རྟེན་གཟུགས་སུ་གནས། །ལན་གསུམ་བསྐོར་བས་མཚམས་མེད་ལྔ་ཡང་འདག །ངན་སོང་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་མཐོ་རིས་ཐོབ། །གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱིར་གངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན།[༢༧] །ཞེས་སོ།།

རིག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐོར།

རིག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་མཐོ་རིས་བརྒྱད་དང་། ངན་སོང་ཉི་ཤུའོ། །དེ་ལ་དམྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་རཀྟ་གྲྀང་མགོ་ཅན། ཡི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ཁྱིངས་ན་གནས་པ་ཁ་འབར་མ། མཁའ་ལ་རྒྱུ་བ་ལ་བརྒྱད་དེ། གཟའི་རྒྱལ་པོ་ཉ་བ་གྲུང་རིང་། སྐེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་རིང་ཕྱག་མེད། བཙན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཆར་འབེབས་ཆེན་པོ། གཉན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁ་བྱང་རྒྱལ་བ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལི་བྱིན་ཀ་ར། ཞེ་རང་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་སྟེ། དེ་ཚོ་དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ཐམ་བའོ། །ཁྱོལ་སོང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་བརྒྱ་སྟེ། ཀླང་གི་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ། གཅན་གཟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ། རྟའི་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་ལྟན། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྨུ་རྩ། སྤྲིལ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནུ་མན་ཐ། ཉའི་རྒྱལ་པོ་ཉ་ཆེན་ཡོར་མོ། ཁྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཀྱཀྱ་ར་ཥ། འདབ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤ་ཟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཁྲོང་ག་རུ་ཏ། འདམ་ཟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་གྱི་བྱ། སྐྱམ་འཕྲའི་རྒྱལ་པོ་ས་ལན་ཀ་ཀའོ།། དེ་རྣམས་ངན་སོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུའོ།།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས། དམྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་རཀྟ་གྲྀང་མགོ་ཅན། །ཁྱད་པར་དགེ་སྲིག་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ལྟེ་གཅོད། །ཡི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས། །ཁྱིངས་ན་གནས་དང་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བ་གཉིས། །ཁྱིངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁ་ལ་མེ་འབར་མ། །ཁྱད་པར་ཁའི་ནང་ན་མེ་ལྟེ་འབར། །མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཡི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད། །གཟའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱབ་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཁྱད་པར་ཉི་མ་རྨི་བ་ལྟོ་རུ་ཟ། །འཁོར་དུ་ལྟ་སྐིན་ལྟེ་བརྒྱད་བཅུ་དུ་འཁོལ། །བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེ་བ་གྲུང་རིང་ཡིན། །ཁྱད་པར་སྐིད་པ་གསུམ་གྱི་སྐོག་ལ་དབང་། །སྐིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་རིང་ཕྱག་མེད་ཡིན། །ཁྱད་པར་ཕྱག་པའི་ཁ་ན་མེག་རེ་ཡོད། །བཙན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ་ཡིན། །ཁྱད་པར་བཙན་ཕྱན་མང་པོ་འཁོར་དུ་བསྐྱས།། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཆར་འབེབ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཁྱད་པར་སྤྱི་གཙུག་དཔུང་པ་གཡས་གཡོན་དང་། །ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷོའི་བའི་རི་ཀྱིལ་ལྟ། །རོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྟ་ཡི་རྒྱན་ཆ་ཡོད། །གཉན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁ་ཅང་རྒྱལ་བ་ཡིན།། ཁྱད་པར་གཉན་དང་མི་ཡི་ཤགས་འགྲེད་ཡིན། །རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལི་བྱིན་ཀ་ར་ཡིན། །ཁྱད་པར་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་བྱེད་ཡིན། །ཞེ་རང་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་ཡིན། །ཁྱད་པར་གནམ་ཞེ་བར་ཞེ་ས་ཞེ་གསུམ།། འབངས་སུ་བསྡུས་ནས་བྱན་དང་གཡོག་ཏུ་བཀོལ།།

དེ་ནི་དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བསྡུན་ཏེ། །བྱང་ཆེན་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན། །ཁྱད་པར་སྟེང་དུ་དམག་དབུང་མང་པོ་ཞིག །རལ་གྲི་སྣ་ལ་བཏགས་པས་དམག་དབུང་འཇོམས། །གཅན་གཟན་རྒྱལ་

པོ་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བ། །ཁྱད་པར་སྒྲ་སྐད་བསྒྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །སྔོན་ཚགས་ཐམས་ཅད་འདར་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །རྟའི་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་ལྟན་ཡིན། །ཁྱད་པར་རྩེས་བཞི་སྣ་ལ་མི་རེགས་སྐད། །རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སེམས་ཅན་རྣ་རྣ་ཡིན། །ཁྱད་པར་བྱང་རྩྭ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡོད། །ལུས་ཀྱི་ཤ་ཁྲག་སྤྱིན་པར་གཏོང་བར་ནུས། །སྤྱེའུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཏ་ནུ་མན་ཐ་ཡིན། །ཁྱད་པར་ཕ་རོལ་ཅི་སེམས་མངོན་དུ་ཤེས། ཉའི་རྒྱལ་པོ་ཉ་ཆེན་ཡོར་མོ་ཡིན། །ཁྱད་པར་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྱི་ཡོད། །ཁྱི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་ཀུ་ར་ཡིན།། ཁྱད་པར་རིགས་ལས་འཁྲུལ་པ་བཞི་ལ་དབང་། །འདབ་ཆགས་བྱ་ལ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་དུ་བྱང་། །ཤ་ཟན་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཁྱེང་གར་རྟོག །ཁྱད་པར་ཟས་སྐལ་ནག་པོའི་གླ་ལ་བྱེད། །མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲུག་ཆད་མཐོང་། །འདམ་ཟན་རྒྱལ་པོ་ངང་པ་གསེར་གྱི་བྱ། །ཁྱད་པར་རྐུ་དང་འོ་མ་འབྱེད་པ་ཤེས། །སྐྱམ་འཕྱའི་རྒྱལ་པོ་ས་ལན་ཏ་ཀ་ཡིན། །ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཤའི་སྙོམ་པ་སྤྱ ང་། །དེས་ནི་བན་སོང་གི་རྒྱལ་པོ་བཤད།[೮೨]ཅེས་སོ།།

མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཅུ་སྟེ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐགས་བཟང་རིས། སྟོང་ས་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། སྟོང་སྤྱི་ཕྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན། མིའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲུང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བསྐོས་བའི་རྒྱལ་པོ། བློ་བུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་གསུམ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་སྤྲེས་པ་ལས། ལྷ་མིན་རྒྱལ་པོ་ཐགས་བཟང་རི་བཀྲ་ཡིན། །ཁྱད་པར་མཆོག་གི་རི་མོ་རང་ཚས་ཡོད། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གཅེན་ཟླ་ཡིན། །ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་བཞི་སྐ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་བཞི། །ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱང་ཞེས་བྱ། །ཁྱོན་པོའི་རྒྱལ་དུ་རྣ་ཞུ་ལ་བསྐོས། ཁྱི་ཟ་རྣམས་ལ་དབང་སྐྱུར་རྟེ་དང་འབངས། །ལྷོ་ཕོགས་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞེས་བྱ། །ཁྱོན་པོའི་རྒྱལ་དུ་ལྷོ་ན་རྟ་མགོ་ཅན། །གཤིན་རྟེའི་འཁོར་ལ་དབང་སྐྱུར་རྟེ་དང་འབངས། །ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་མི་བཟང་ཞེས་བྱ། །ཁྱོན་པོའི་རྒྱལ་དུ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་བསྐོས། །གྲུའི་འཁོར་ལ་དབང་སྐྱུར་རྟེ་དང་འབངས། །བྱང་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཞེས་བྱ། །ཁྱོན་པོའི་རྒྱལ་དུ་ལག་ན་རྡོ་རྟེ་བསྐོས། །གཙོད་སྤྱིན་འཁོར་ལ་དབང་སྐྱུར་རྟེ་དང་འབངས།། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཡིན། །འཁོར་དུ་ཉེ་དབང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད། །རི་རབ་ལྷུན་པོའི་སྟེང་ཡང་དབང་བ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་མེས་པོ་ཚངས་པ་ལགས་སོ་སྐད། །འཁོར་དུ་ཚངས་རིས་ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན། །བཅོམ་པ་དང་ལྷན་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་བདག[೮೩]ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྡུན་པ།

གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྡོན་ཏེ། གཞུང་ལས། གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པ་སྲིད་དོན་བདུན་དུ་བཤད། ཅེས་བས། ཡར་འདེད་ཀྱིས་ལྷ་བདུན་ལ་གླེང་བ་དང་། མང་པོས་བཀུར་བའི་བྱོན་རྒྱལ། འཕོར་ལོས་སྐྱེར་བའི་མངའ་ཐང་། བྱ་རམ་ཤིང་བའི་གདུང་རྒྱུད། རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བ་བཅས་པ། ཤྲཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་ཡ་མཚན། སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱི་གདུང་ཚད་ལྡགས་ལ་གླེང་བ་དང་བདུན་ནོ།།

ཡར་འདེད་ལྷ་བདུན་སྐབས།

དེ་ལ་ཡར་འདེད་ཀྱི་ལྷ་བདུན་ནི། མང་པོས་བཀུར་བའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་པོ། དེའི་ཡབ་ལྷ་རྒྱལ་བ། དེའི་ཡབ་ལྷ་གཟི་ལྡན་བཀྲ་ཤིས། དེའི་ཡབ་དབང་པོ་ལག དེའི་ཡབ་འཕོར་བ་དྲུང་སྐྱོང་། དེའི་ཡབ་འཕོར་བ་དྲུང་འཛམ། དེའི་ཡབ་གཤེད་ཅན་ནམ་གཤེད་བྱ་དེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷ་ལས་ཆད་པའོ།།

མང་བཀུར་རྒྱལ་པོའི་སྐབས།

མང་པོས་བཀུར་བའི་བྱོན་རྒྱལ་གླེང་བ་ནི། སྡོན་གྱི་དུས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གོང་ཞེར་སེར་སྐྱའི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་ཤྲཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཤྲཱཀྱ་རྣམས་རིགས་འདི་དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེས། ཐོག་མ་རྩ་ཅི་ཞིག རིགས་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་བས་སྡོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གླེང་ན། མྱ་སྟེགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ལ་བསྟོད་ཟེར་དུ་འོངས་པས། མོའུ་གལ་གྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་རིགས་རྒྱུད་ཤོད་ཅིག་གསུངས་པས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོའུ་གལ་གྱི་བུས་སྨས་པ། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཚགས་ནས་ཆུའི་སྨིས་མ་ལ་སའི་བཅུད་ཁ་དོག་དང་དྲི་ལྡན་པ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་གཉིས་གཉིས་གླེང་བཞིར་བྱོན་ཏེ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོར་དགའ་བོ་དང་དགའ་ལ་གོགས། བྱང་སྨྲ་མི་སྐན་དུ་ཀྱ་བོ་དང་ཀ་ལ་གོགས། ནུབ་བ་གླང་སྤྱོད་དུ་སྨིན་བྱ་དང་སྨིན་ལ་གོགས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་གཤེད་ཅན་དང་གཤེད་ལ་གོགས་གཉིས་བྱོན་ཏེ། ལྷ་དེ་རྣམས་ནི་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པ། དབང་པོ་ཡན་ལག་དང་ཉེ་ལག་ཚང་བ། ཟས་སུ་བདུད་རྩི་ཟ་བ། འོད་རང་འོད་ཡོད་པ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། ཚེ་རིང་བར་གནས་པའོ། །དུས་དེ་ཙ་ན་བསྐལ་པ་དང་པོ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་ཟས་བཞི་མིང་བྱ་ཐ་དད་པ་བྱ་བ་བྱུང་སྐད།

དེ་ལ་ཟས་བཞི་ནི། སའི་ཞག་དང་སའི་བཅུད་གཉིས། ལྷམ་བུ་ཚལ་གྱི་ཚལ་གྱི་ཟས་དང་གསུམ།

མ་རྟོས་ས་ལུ་ལྟང་བ་དང་བཞིའོ། །བསྐལ་པ་དང་བོའི་ཟས་བཞི་ཡིན་སྐད། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཡིན། རྒྱབ་དྲངས་སིང་འབྱེད་པའི་རྟུང་ཡིན། མིང་དྲག་ནི། (སེམས་ཅན་)ཚུར་ཤོག་སྟེ་བ་ཅན། ཏིའི་རྡེ་ངར་སྤྱིན་མཐིན་ཡིད་ལས་སྐྱེས། མིང་དྲག་ཅེས་པ་ནི་དེ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

མིང་དྲག་གི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཤེས་པ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་འོད་ལས་ཁ་དང་མ་ཚད། ཞེ་སྡང་ཁ་དང་འདོད་ཆགས་མས་རྒྱབ་བྱས། རྒྱབ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཞེས་ཅི་ལ་བཏགས་ན། སེམས་ནི་རྟམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཅན་ནི་རྟམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བྱ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་གཟུགས་བཟང་བ་གཅིག་ན་རེ། དེད་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཟས་དགོས་ཟེར་ཏེ། ཟས་བཙལ་བས་སའི་བཙུད་ཁ་དོག་དང་དྲི་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རྟེད་དེ། ཟླ་བོ་ལ་ཚུར་ཤོག་ཟེར་ནས་སའི་བཙུད་ཟ་བར་གྱུར་ཏོ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་ཚུར་ཤོག་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཚེར་ཐོས་པས་ཁ་དོག་ངན་ཞིང་ཟས་ཀྱང་ནུབ་པར་གྱུར་རོ། །དེར་ཀུན་གྱིས་སྨྲེ་དག་བཏོན་པས། དེའི་མིང་ཡང་སྨྲེ་བ་ཅན་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །ཡང་དག་གི་མིས་ས་ཞག་རྟེད་པར་གྱུར་ཏེ། ཚུར་ཤོག་སྨྲེ་བ་ཅན་ཏུ་ལའི་རྡེ་ངར་མངར་བའི་ཟས་རྟེད་དེ། སྨྲེ་བ་ཅན་ལ་ཏུ་ལའི་རྡེ་ངར་བྱ་བར་བཏགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ནས་ཞག་ནུབ་བོ། །དེ་ནས་མི་དེ་ན་རེ་ངེད་ཅག་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྲིན་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ཏེ། ཡང་དེ་དག་གི་མིང་སྤྲིན་མཐིན་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ལྷམ་བུའི་ཟས་རྟེད་པར་གྱུར་ཏེ། སྤྲང་རྩི་ལྷ་བུའི་རོ་མངར་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་མིང་ཡང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །ཁོང་བཟང་ངན་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་པས་ལྷམ་བུའི་ཚལ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མ་རྟོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་ལྟང་བ་རོ་བརྒྱད་ལྷན་པ་བྱང་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཟོས་པས་ཚེ་མོའི་དབང་པོ་ཡང་དོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བློང་ན་ནས་སྐྱེ། ནུབ་བློང་ན་ནུབ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ། རྒྱུད་བན་པ་གཅིག་གིས་ནང་པ་ཁྱོད་ཚ་ན། ངས་དེ་ནི་སྐལ་བ་ཡང་མདང་བློངས་བྱས་པས། དེ་ཐབས་ཆེ་ཟེར་ནས་ཀུན་གྱིས་དགོངམ་བློངས་པས་སྐྱེ་བ་ཚད་ནས་འདེབས་དགོས་པར་སོང་། དེ་ལྟར་ཟས་བཞི་མིང་དྲག་གོ།

ཐ་དད་གསུམ་ལྟ་ལས་ཐ་དད་པས་ནི་སེམས་ཅན། སེམས་ཅན་ལས་ཐ་དད་པས་མི། མི་ལས་ཐ་དད་པས་རྒྱལ་བོའོ། །ཐ་དད་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་མངོས་བཀུར་བ་བྱང་སྐད་པ་ནི། དེ་རྟམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གཟུགས་མཛེས་པ། སྤྱོད་ལམ་མ་ཁས་པ། ངང་རྒྱུད་རིང་བ་གཅིག་བྱང་སྐད་དོ། །དེ་ནས་མི་དེ་དག་གིས་ཐོབ་ཤ་བྱས་པས་འཕགས་མོ་འོངས་པར་བྱང་བ་ལ། ངང་རྒྱུད་རིང་བ་དེས་སྤྲས་པ། ཞིད་རྟམས་མ་འཕབ་

ཅིག་ངས་མཉམ་པོར་བགོའོ་ཞེས་སྨྲས་ནས་བགོས་པས། ཁོང་རང་གི་སྐལ་བ་ཆད་དོ། །དེར་ཀུན་གྱིས་ཁོའི་སྐལ་བ་བསྡུས་ཏེ་བྱིན་པས། མཐོ་རྩེ་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ། གཞན་བས་རྒྱལ་བར་བྱུང་བས་རྒྱལ་པོར་ཐོགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བཀུར་བའི་ཕྱིར་ན་མང་པོས་བཀུར་བ་ཞེས་བྱ། ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཁོར་མགུ་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་སྔོན་ལས་ཅི་བསགས་པ་ལས་དེར་སྐྱེས་ཤེ་ན། མདོ་སྡེ་ལས། སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྲམ་ཟེའི་བུ། རིགས་མེད་དགའ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ། མེ་ཏོག་སྦར་མོ་ལྔ་ཕུལ་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །སྤྱིན་པས་ཀུན་ལ་སྙོམ་པར་བྱིན། །རྗེ་ལ་སོགས་པ་མཉེས་པར་བྱས། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་བཀོལ་ཏེ། །མང་པོས་བཀུར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད། །སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན།[१९९] །ཞེས་སོ།།

འོ་ན་རྫུས་སྐྱེས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ན། ཙནྡ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གསེབ་ན་ཤིང་སྡོང་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་འུར་འུར་བ་ཞིག་བྱུང་བས། ཤིང་སྡོང་དེ་གསོས་དེའི་ནང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་རྫ་མ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་། གདུང་དེའི་ནང་ནས་ཁྱེའུ་མི་མིན་ལྷ་སྲས་འདྲ་བ་གཅིག་བྱུང་བ་ནི་མང་པོས་བཀུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་ན་གདུང་རྒྱུད་དོ། །གཞན་བས་སྐལ་བ་རྒྱལ་བས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ལ་ལྔ་པ་མང་པོས་བཀུར་བའོ། །མང་པོས་བཀུར་བའི་སྤྱི་བོར་ཕོལ་འཇམ་པོ་གནོད་པ་མེད་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་ཚངས་སྤྱིན་ལ་བསྟན་པས། ཁྱིམ་བདག་ན་རེ་ཡབ་བས་ཀྱང་མཛེས་པའི་སྲས་ཤིག་འོང་ཟེར་ཏེ། དེ་སྨིན་ཅིང་རྡོལ་བའི་ནང་ནས་བྱིས་པ་གཟུགས་བཟང་བ་མཛེས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་ཉི་ཟླའི་འོད་བྱུང་བས་མིང་ཡང་འོད་མཛེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་རྒྱལ་པོས་གྱུར་པའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་དུ་རྐུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ནས་ཁམས་ཀྱི་ཟས་བརྐུ་ས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་ངན་ཞིང་དམན་པའི་སེམས་ཅན་ཁྱེད་རང་སྐལ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ། མ་སྤྱིན་པ་ལེན་པ་མ་ལེགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་གཅིག་བསད་གཅིག་སྤྱུགས་སོ། །བསད་པོས་དམོད་བོར་བ། མ་སྤྱིན་ལེན་པ་བདག་གིས་བྱས་པས་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་བཅད། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ལ་ཤོག ཅེས་སོ།།

གསུམ་གྱི་རིང་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་རྫོགས། སྐད་པ། མང་པོས་བཀུར་བ་ཤི་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྐྱེས་སོ། །རྐུས་པའི་དུས་སུ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཕྲག་དོག་སྐྱེས་པ་ལ་རྐུས་པས་རྐུན་པོ་བསད་པ་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་སྐྱེས་སོ། །རྐུན་མ་སྤྱུགས་པོས་བཟའ་བཏུང་མ་རྙེད་དེ་བཀྲེས་ཤིང་སྐམ་པས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྲག་པ་གཡས་པར་ཕོལ་འཇམ་པོ་བྱུང་བ་རྡོལ་བ་ལས། བྱིས་པ་གཟུགས་མཛེས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་ཚངས་བྱིན་ལ་བསྟན་པས་དེ་ནི་དགེ་འམ་ཟེར། མཚན་ཡང་དགེ་བར་

བཏགས་སོ། །དེ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཚེ་ཁྱིམ་བདག་ཚངས་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་གཉིས་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་ཁྲུས་བྱས་པས། ཆུའི་རེག་པ་མ་ཐུབ་སྟེ་ཁུ་བ་ཐིགས་པ་ཤོར་བ་ལས། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཆུ་རླངས་དམར་པོར་སྲིད། བྱོལ་སོང་གི་རིགས་བཞི་དེ་ལས་སྲིད་དོ། །དགེ་བའི་ཕྲག་པ་གཡོན་པ་ལས་ཕོལ་མིག་གཅིག་བྱུང་སྟེ་རྡོལ་བ་ལས། བྱིས་པ་མཛེས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་ལ་བསྟན་པས་འདི་མཆོག་ཟེར་ནས། མིང་ཡང་དགེ་མཆོག་ཏུ་བཏགས། དེ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཚེ་དུག་ལྔ་ཀ་ཚང་བ་སྤྱད་ཅིང་ཞེ་སྡང་གཙོ་ཆེར་བྱས་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་སོ།།

གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་རིང་ལ་མིའུ་རིགས་བཞི་བྱུང་། སྐད་པ། རྒྱལ་པོ་དགེ་མཆོག་གི་བརླ་གཡས་པ་ནས་ཕོལ་གཅིག་བྱུང་བ་རྡོལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་བྲམ་ཟེ་མཚན་མཁན་གྱིས་མིའུ་རིགས་བཞི་ལ་རྟོག་ཅིག་ཅེས་བརྟགས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཀྲག་མཛེས་པ་ལ་བྲམ་ཟེར་བཏགས། སྤྱོད་པ་གཞུངས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་(ཆེ་)བ་ལ་རྗེ་རིགས་སུ་བཏགས། གསོད་གཅོད་ལ་དགའ་ཞིང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་དམངས་རིགས་སུ་བཏགས། རྗེ་ལ་རྒྱལ་རིགས་སུ་བཏགས་སོ། །དེས་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་བྱོན་ཚུལ་ལམ་སྐྱེ་རྒྱུད་བསྟན་པ་ལགས་སོ།།

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་སྐབས།

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་མངའ་ཐང་ལ་གླེང་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་ཕོལ་ལྷ་བ་གཅིག་བྱུང་བ་རྡོལ་བ་ལས། ཁྱེའུ་ལྟ་ན་མཛེས་པ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བོ་སྐྱེས་སུ་ཐོགས་སོ། །དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བོ་སྐྱེས་དེ་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་པར་ཁྲུས་བྱས་ནས་ཡང་ཐོག་མཐོན་པོར་འདུག་པ་ལས། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལྷའི་བུ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་གཅིག་འབྱུང་གིས། ཁྱོད་ཀྱིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ། མཁན་བཟོས་མ་བྱས་པ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཕུལ་ཅིག་བྱས་པ་དང་། ལྷའི་བུས་རྒྱལ་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་དེ་བསྐོར་ཞིང་འདུག་པ་ལ། བློན་པོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་བོ་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཅིང་འདུག་པ་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ངེས་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་དེ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཟེར་བ་སྙན་ན་ཡོད་པས། དེ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ལག་པ་གཡོན་པས་འཁོར་ལོ་བླངས། གཡས་པས་ནི་སྤོས་ཐོགས་ཏེ། པུས་མོ་བཙུག་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན། སྔོན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་ཆོས་སུ་ངའི་ལག་པར་ཤོག་

ཅིག་བྱས་པ་དང་། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུར་བསྐོར་ནས། རྒྱལ་པོའི་ལག་གཡོན་པར་བྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་སྙི་བོ་སྐྱེས་དགྲེས་ནས་བདག་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ།།

དེའི་ཤྱིང་ལ་གྲུང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བད་མ་ལྟར་དཀར་བ་ཡན་ལག་སྣ་ལྔ་རིག་པ་བྱུང་སྟེ། གོང་མ་ལྟར་བརྟག་པས་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་ཤྱིང་ལ་རྩ་རིན་ཆེན་སྣུམ་དོག་མཐོན་མཐིང་དུ་ཡོད་པ། རྩོག་མཐུག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་འདྲ་བ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་ཤྱིང་ལ་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་གཟུགས་མཛེས་པ། ཤ་ཅང་ཡང་མི་རིང་། ཤ་ཅང་ཡང་མི་ཐུང་བ། ལུས་ཀྱི་བསྡུའི་ཕུང་ནས་སྤོས་ཀྱི་ཤིང་ཙན་ཏྲི་དྲི་བྱོ་བ། མིག་རྒྱང་གིས་དཔག་ཚད་གཅིག་མཐོང་བ། རྣ་བས་དཔག་ཚད་གཅིག་ཐོས་པ། སྣ་ས་དཔག་ཚད་གཅིག་གི་དྲི་ཚོར་བ། ཕྱེས་གདོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེའས་པ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་བློ་རྩེ་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འཛམ་པོར་སྨྲ་བ། ཕྱག་གིས་རྒྱལ་པོའི་གོས་ལ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས། རྒྱལ་པོའི་ན་ཚ་དང་གཞོད་པ་ཞི་ཞིང་སེམས་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་ཅི་ལ་དམིགས་པ་ཤེས་པ་བྱུང་ངོ་། །ཆོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་རྡུལ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ཆེ་ཁྲལ་མིའི་བརྒྱ་ཙམ་པ། ཡོན་ཏན་ནི་གང་བའི་གནས་སུ་བཞག་ན་དྲེ་བ། ཚ་བའི་གནས་སུ་བཞག་ན་བསིལ་བ། དགོས་འདོད་གསོལ་བ་བཏང་བས་ཅི་འདོད་འབྱུང་བ། ནུས་པས་དཔག་ཚད་གཅིག་སྟང་བའོ། །དེའི་ཤྱིང་ལ་བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། ཕྱག་པ་བང་མཛོད་ཚད་མེད་པ། བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པ། མིག་གིས་སངས་འོག་གི་གཉེར་མཐོང་། རྒྱལ་པོའི་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བ་བྱུང་ངོ་།། རྒྱལ་པོས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་གྲུ་གསུམ་ཆོའི་ཤིང་ཆ་ཐ་དད་པ་འདོད་དོ་ཞེས་བསྐོ་བ་དང་། བློན་པོ་དེས་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་བཙུས་པ་དང་། སོར་མོ་བཙུ་ལོན་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་བཙུ་ཡོད་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་ནས་རིལ་ཙམ་འདོད་པ་བཞེས་ལ་ལྟག་མ་ཆུ་ར་དོར་དུ་གསོལ་བྱས་པས། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས་བདག་ནི་ངེས་པར་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནས་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་སོ། །དེའི་ཤྱིང་ལ་དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་ལ་ཆེ་བ་དཔའ་བ། མ་འཕྱལ་བ་རྣམས་འདུལ་བ། ཕུལ་བ་རྣམས་སྐྱོབ་པ་བྱུང་ངོ་།།

རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཚོའི་མིང་ནི། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བས་སྟོང་དང་ལྡན་པ། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་བས་བརྒྱན་པ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་འཕྱུར་རྟོ་རྩེ་འཚང་། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་འདོད་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གཉེན་ནས་དགའ་བ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ། རྟ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །གནས་གང་ནས་བྱུང་ན། འཁོར་ལོ་ལྡའི་ཡུལ་ནས་བྱུང་། ནོར་བུ་

ཀླུའི་ཡུལ་ནས་བྱུང་། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ནས་བྱུང་། རྟ་དང་གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཁ་འབུ་ཅན་ནས་བྱུང་ངོ་། །དེ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་བྱུང་སྟེ། རལ་གྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཚལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁྲི་སྟན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཆིལ་ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྣ་བདུན་ནོ། །ཕྱིའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཡང་བྱུང་སྟེ། གསེར། དངུལ། བི་ཌཱུརྱ། མུ་ཏིག་དམར་པོ། གཡུ། ཤེལ། རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་དང་བདུན་ནོ། །མངའ་ཐང་གི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ།།

འོ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལས་ཅི་བསགས་པས་ཐོབ་ཅེ་ན། སྔོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་། ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་ཅི་བསགས་པས་ཐོབ་ཅེ་ན། མདོ་ལས་འདི་སྐད་དུ། གླང་པོ་ཁྱོག་དང་ཁྲི་དང་ནི། །གྲུ་དང་ཟམ་པ་སྟེགས་རྣམས་བཙུགས། །སྤང་མཁར་སྙུག་མཁར་ལྷམ་རྣམས་བྱིན། །དེས་ནི་རྟ་དང་གླང་པོ་ཐོབ། །ཁས་ཉེན་རྣམས་ལ་མགོན་སྐྱབས་བྱས། །དེས་ནི་དམག་དཔོན་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལ་མེ་ཏོག་ཕུལ། །དེས་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ཀླུ་རྣམས་ཀུན་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ། །དེས་ནི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ཟས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་བྱིན། །དེས་ནི་བཙུན་མོ་རིན་ཆེན་ཐོབ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས། །དེས་ནི་བླུན་པོ་རིན་པོ་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ཀུན་ལ་སྦྱིན་པ་སྙོམས་པར་བཏང་། །དེས་ནི་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ཐོབ།[१९५] །ཅེས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་བསྒོ་བ། ཁྱེད་རྣམས་འདི་ལྟར་རིགས་པར་གྱིས་ཤིག་འཛམ་བུའི་གླིང་ནི་རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པར་གྱུར་ན། ད་གཞན་ཅི་བྱར་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། བློན་པོས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་ད་རུང་མ་བཏུལ་ལོ། །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་མི་ཉན་ན་དེ་ཡང་འདུལ་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་ནས་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་བསུས་ནས་ལྷ་ལེགས་པར་འདུལ་དུ་གསོལ། ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ། ཁྱེད་རྣམས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཁྲིམས་དང་སྙུན་ཅིག མི་དགེ་བཅུ་སྤོངས་ཤིག དགེ་བ་བཅུ་དང་དུ་ལོངས་ཤིག་གསུངས་ནས་ཤར་བཏུལ། དེ་ནས་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་དང་ནུབ་བ་གླང་སྤྱོད་ཀྱང་བཏུལ་ཏེ།

དགུན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྣམ་དག་འཕགས་སུ་གཤེགས། དེ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ལུས་ཨ་ཀ་རུའི་དྲིས་བྱུག་པ་བཞིན་དྲོའོ། །དཔྱིད་ཟླ་བ་བཞི་གནས་ཁང་བཟང་ཟླ་བ་འཆར་བྱེད་དུ་གཤེགས། དེ་ན་གནས་པའི་དུས་སུ་ལུས་ལ་ཙནྡ་གྱི་དྲིས་བྱུགས་པ་བཞིན་དུ་བསིལ་ལོ། །དབྱར་ཟླ་བ་བཞི་གཞི་ཁང་བཟང་བཻ་ཊཱུརྱའི་སྙིང་པོར་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གསུངས་ན་གླིང་བཞིའི་མི་ནི་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པར་གྱུར་ན། ད་གཞན་ཅི་བྱར་ཡོད་གསུངས་པས། བློན་པོས་སྨྲས་པ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ད་རུང་མ་བཏུལ་ལོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་གཤེགས་ནས་ལྷའི་དབང་པོས་གདན་ཕྱེད་བདར་བ་ལ། དེ་ཕྱུངས་ནས་ངན་སེམས་སྐྱེས་པས་དམྱལ་བར་ལྟུངས་ཏེ། ཡུན་དར་དཀར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྡབ་པ་ཙམ་གཅིག་བསྡད་ནས་ཐོན་སྐད། སྤྱི་བོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྲས་མཛེས་པ་སྟེ། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའོ།།

དེས་དཔུ ང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་ནས་རང་བྱོན་ཏེ་གླིང་གསུ མ་ལ་དབང་བྱས། དེའི་སྲས་ཉེ་མཛེས་ཏེ་ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་གླིང་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །གཡུལ་གཤོམ་དགོས་སྐད། དེའི་སྲས་མཛེས་ལྡན་ཏེ་ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ། དེས་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་ནས། མཚོན་ཆ་བརྩམས་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གཅིག་པུ་ལ་དབང་བྱས་སྐད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་ནས། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གླིང་གཅིག་གླིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན། །ཕས་སུ་རང་གྲོ་གཡུལ་བཤམས་པས། །མཚོན་བརྩམས་ཕམ་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད།[१९८] །ཅེས་སོ།།

འདི་ཡན་ཆད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འདྲ་བ་ལས། འདི་མན་ཆད་འདྲ་མིན་དུ་བྱུང་ངོ་། །མདོ་སྡེའི་ལུགས་སུ་བགྱིས་ན། མཛེས་ལྡན་གྱི་སྲས་མཛེས་ཅན། དེའི་སྲས་བཟང་པོ། །དེའི་སྲས་ལེགས་བཟང་། བཏང་པ་བཏང་གཟུང་། ཡན་ལག་ཡལ་ལག་ཤིང་རྟ། ངན་སྤོང་། སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་མཚོའི་བུ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། ཤ་སྐུ་ནི། ཤ་སྐུ་ནི་ཆེན་པོ། དེ་ནས་དགྲ་གཅན་འཛིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་གདུང་རབས་ས་ཡ་དང་བདུན་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་སོང་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ནས་སོ། །གདུང་རབས་ས་ཡ་དང་འབུམ། ཁྲི་ཕྲག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་བཅུ་གཅིག་སོང་བ་འདུལ་བ་ལས་སོ། །གདུང་རབས་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་སོང་བ་འཇིག་རྟེན་གདགས་པ་ནས་བཤད་གདའ་སྟེ་མངོན་པའི་ལུ གས་སོ། །དེ་ཚོས་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་མངའ་ཐང་གླེང་བའོ།།

བུ་རམ་ཤིང་པའི་སྐབས།

ད་ནི་བུ་རམ་ཤིང་པའི་སྟེང་ལ་གླེང་བ་ནི།[१९७] དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྡན་ནས། བགྲངས་པའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱའི་རྟིང་ལ་རྒྱལ་པོ་རྣ་བ་ཅན་བྱུང་། དེ་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། གོའུ་ཏ་མ་དང་། བ་ར་དྭ་ཛའོ། །གོ་བོ་ཏ་མ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དགའོ། །བ་ར་དྭ་ཛ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་པ་ལ་དགའ་འོ། །གོའུ་ཏ་མས་དགེ་སྡིག་མཐོང་ནས་བསམ་པ། ཡབ་འདས་ནས་བདག་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ། ཆོས་མ་བྱས་ན་དམྱལ་བར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས། བདག་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་ནས་ཡབ་ལ་ཞུས་པ། ཡབ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་བདག་དད་པ་སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་ཞུ་བྱས་པས། ཡབ་ན་རེ། ཁྱོད་དེ་སྐད་ཅིའི་ཕྱིར་སྨྲ། ང་ཤི་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལག་མཐིལ་དུ་འོང་སྟེ་ཅི་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་སྨྲས་པས། གོའུ་ཏ་མ་ན་རེ། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པས། བདག་དེའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པས། ཡབ་ཀྱིས་གནང་ནས་དྲང་སྲོང་མདོག་ནག་གི་ཐད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། མཁན་པོ་ལ་ཞུས་པ་གྲོང་ཁྱེར་རམ་དགོན་པར་གནས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ། བདག་གྲོང་འདབ་ཏུ་གནས་པར་ཞུ་ཞེས་སྨྲས་པས། དྲང་སྲོང་གི་ཞལ་ནས་བུ་བྱར་རུང་གི་གྲོང་ངམ་དགོན་པར་གནས་པ་ནི་མདོར་ན་དབང་པོ་སྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡུལ་གྲུ་འཛིན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ལོ་མའི་སྤྱིལ་པོ་གྱིས་ལ་འདུག་ཅིག་གསུངས་ནས་ལོ་མའི་སྤྱིལ་པོ་བྱས་ནས་གནས་སོ།།

དེ་ནས་ཡབ་འདས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བ་ར་དྭ་ཛ་ལ་བྱིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་གྲུ་འཛིན་ན་སྨད་ཚོང་མ་བློ་གྲོས་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་གཡོ་ཅན་པད་མའི་རྩ་ལག་ཅན་གཉིས་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་མོ་ལ་གོས་དང་རྒྱན་བྱིན་ནོ། །དེའུ་ནུབ་མོ་སྐྱེས་བུའི་གམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ། ཀ་ཤ་པ་ནི་ལྔ་བརྒྱ་ཐོགས་པ་གཅིག་གིས་མཐོང་ནས། བློ་གྲོས་བཟང་མོ་ཚུར་ཤོག་དགའ་མགུར་སྤྱོད་ཟེར་ནས། ཀ་ཤ་པ་ནི་མོ་ལ་བྱིན་ནས་བསྡད་དེ། མོས་ཁོལ་མོ་ལ་སྨྲས་ཏེ། ཁྱོད་སོང་ལ་པད་མའི་རྩ་ལག་ལ་དར་ཅིག་སྐབས་མ་མཆིས་གདོད་ཀྱི་འཆི་འོ་སྨྲོས་ཞེས་སྨྲས་ནས། ཁོལ་མོས་དེའི་གམ་དུ་ཕྱིན་ནས་དེ་སྐད་སྨྲས་པས། ཁོ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ནས། བཟང་མོ་ལ་ཁྱེད་ངའི་གོས་དང་རྒྱན་ཁྱེར་ནས་གཞན་དང་སྤྱོད་དམ་བྱས་པས། མོ་ན་རེ། ནམ་རིང་བས་གཉིས་ཀའི་སེམས་ཟིན་པར་ནུས་སམ་སྙམ་ནས་བསྡད་བྱས་པས་ཁོ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ནས་མོའི་སྐེ་རལ་གྲིས་བཅད་དོ། །དེར་ཁོལ་མོས་ཇོ་མོ་བསད་དོ་བྱས་ནས་ཆོ་ངེ་བཏབ་པས། ཀུན་གྱིས་ར་ཟླ་ལ་རྒྱུག་པ་དང་། དེར་ཁོས་ཀྱང་ར་ཟླའི་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས་རལ་གྲི་ཁྲག་ཅན་དེ་གོའུ་ཏ་མའི་སྤྱིལ་བུའི་རྩར་བོར་ནས་ཕྱིན་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་རལ་གྲི་མཐོང་ནས་སྨྲས་པ། བཀའི་རབ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་ནས་འདི་འདྲ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་དམ་བྱས་པས། གོའུ་ཏ་མ་ན་རེ་ང་སྡིག་པའི་ལས་སྤངས་ནས་དེ་འདྲ་

བའི་ལས་ག་ནས་བྱེད་ཅེས་ཞིབ་པར་སྨྲས་ཀྱང་མ་ཉན་ཏེ། རྒྱབ་ལག་བཅིངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏད་པས། རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་བཅད་དེ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་ནོ།།

དེ་ནས་དྲང་སྲོང་མདོག་ནག་གིས་དེའི་དུཿཁ་མཐོང་ནས་སྨྲས་པས། ཀྱེ་ཧུད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ཞེས་སྨྲས་པས། གོའུ་ཏ་མས་ཚིག་གསལ་པོར་སྨྲ་མ་ནུས་ཏེ་ལྡབ་ལྡིབ་ཏུ་སྨྲས་པ། མཁན་པོ་མ་འཚལ་བདག་གི་ནི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མ་བགྱིས་ཞེས་སྨྲས་པས། མཁན་པོའི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་རྨ་བྱུང་བའམ་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་སམ་གསུངས་པས། གོའུ་ཏ་མ་ན་རེ། བདག་གི་ནི་ལུས་ཀྱི་རྨ་བྱུང་བ་ལས་སེམས་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བདག་གིས་བདེན་པ་གཅིག་གསོལ་ལོ། །བདག་གིས་ཉེས་པ་མ་བྱས་ན་མཁན་པོའི་མདོག་ནག་པོ་དེ་གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་བྱས་པ་དང་། མཁན་པོ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དྲང་སྲོང་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་གྲགས་སོ།།

དེ་ནས་གོའུ་ཏ་མས་མཁན་པོ་ལ་བདག་ཤི་ནས་གར་སྐྱེ་བར་འདུག་བྱས་པས། མཁན་པོ་ན་རེ། བྲམ་ཟེའི་གསང་ཚིག་ན་མར་རིགས་རྒྱུད་མེད་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་མེད་དོ་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནུས་སམ་བྱས་པས། གོའུ་ཏ་མ་ན་རེ། བདག་གཞོན་ནུ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བུ་སྐྱེས་པ་བས་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱུས་ཀྱང་མེད་ན། ད་ལྟ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་ཉེན་པས་བུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སྨྲས་པས། མཁན་པོ་ན་རེ་བདེན་བདག་གིས་ཐབས་གཅིག་བྱ་ཡིས། ཁྱོད་འདོད་ཆགས་ཡིད་ལ་དྲན་པས་གྱིས་ཤིག ཅེས་སྨྲས་ནས། མཁན་པོས་རྗེ་ཆར་ཕབ་ནས་རླུང་གྲང་མོ་གོའུ་ཏ་མའི་ལུས་ལ་རེག་པ་དང་། ན་ཚ་སྤལ་ཞི་སྟེ། འདོད་ཆགས་དྲན་པར་བྱས་པས་ཁུ་བ་ཐིགས་པ་གསུམ་ཁྲག་དང་འདྲེས་ནས་བྱུང་། དེའི་ཚེ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྨིན་པས་སྒོ་ང་གསུམ་དུ་བྱུང་། སྒོ་ང་རྗོལ་བ་ལས་ཁྱེའུ་གསུམ་བྱུང་། དེ་ནས་གོའུ་ཏ་མ་ཤི་ནས་དྲང་སྲོང་གསེར་མདོག་ཤིང་གསེབ་ན་ཕར་བྱོན་པ་དང་། སྒོང་ཁོག་མཐོང་ནས་འདི་ཅི་ཡིན་སྙམ་བལྟས་པས་ཁྱེའུ་གསུམ་མཐོང་། གོའུ་ཏ་མའི་བུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། བསྟི་གནས་སུ་ཁྲིད་དེ་གསོས་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཉི་མས་སྨིན་ཅིང་བརྗོལ་བས་ཉི་མའི་གཉེན་བྱ་བར་བཏགས། མ་ནི་མེད་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་སྐྱེས་པས་ཡན་ལག་སྐྱེས་བྱ་བར་བཏགས། བུ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་ནས་རྙེད་པས་བུ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས།

དེའི་སྒོ་ང་དང་པོ་སྨིན་ཅིང་རྗོལ་བ་ལས། ཤཱཀྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཕོ་བོའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་མང་པོས་བཀུར་བ་ནས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཡན་ཆད་དུ་མི་རབས་བདུན་འབུམ་གྱི་རྒྱུད་ཆད་དོ། །བར་མ་སྨིན་ཅིང་རྗོལ་བ་ལས། ཁྱེའུ་བྱུང་བ་ནི་ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་བཞི་སྟེ། བསྐོས་པའི་<ཀོ་ས་ལའི་>རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དང་། མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་། ཁད་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་

དང་།[१७५] བྱ་རམ་ཤིང་པའི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་བཞིར་སྡིད་དོ། །ཐ་མ་སྨིན་ཅིང་རྫོལ་བ་ལས་ཞེའུ་ཆུང་བ་ནི། ཤྲཱི་རི་བག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་དམག་རྒྱལ་དང་། སྐྱབས་སེང་གེ་གཅིག དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་བ་དུ་ཧའི་གདུང་ཚད་ནས། བློན་པོ་རྣམས་གོོས་བྱས་ནས་སུ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་ཞེས་པ་དང་། དེའི་གཅེན་པོ་གོའུ་ཀ་མ་དབང་བསྐུར་བར་ཁ་འཆམས་ནས། དང་སྲོང་གསེར་མདོག་གི་རྩ་ཕྱིན་ནས། གོའུ་ཀ་མ་ནས་ཡོད་དེས་པས། དང་སྲོང་གིས་སྐྱས་པ་ཞེད་ཅག་ཁོ་ནས་ངའི་གོའུ་ཀ་མ་བསད་བྱས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱས་པ་དེ་འདྲ་བའི་གཏམ་ཅི་གསུང་གོའུ་ཀ་མ་མ་བསད་དོ་བྱས་པས། དང་སྲོང་གི་ཞལ་ནས་ཞེད་རྣམས་གསོད་མཁན་མིན་ན་འདི་ལྟར་བསད་ཅེས་གོང་གི་ལོ་རྒྱུ་ས་རྒྱས་པར་སྐྱས་སོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དང་སྲོང་རྩ་ན་ཞེའུ་གསུམ་འདུག་པ་མཐོང་ནས། འདི་གསུམ་པོ་སུའི་བུ་ལགས་ཞེས་སྐྱས་པས། དང་སྲོང་གིས་འདི་རྣམས་གོའུ་ཀ་མའི་བུ་ལགས་སོ་ཞེས་སྐྱས་པས། ཁོང་རྣམས་ན་རེ་འདི་གསུམ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས། མིང་ཇི་སྙད་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་སྐྱས་པས། དང་སྲོང་གིས་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚོ་རྒྱས་པར་སྐྱས་པས། བློན་པོ་རྣམས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་དེ་གསུམ་ཁྲིད་ནས། དེ་གསུམ་ལ་ཤྲཱི་ཆེན་པོ། ཤྲཱི་ལི་རྩ་བྱི། ཤྲཱི་རི་བག་པ་བྱ་བར་བཏགས། དེ་ཚོའི་རྒྱུད་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་སྟེང་ལ་གློང་བ་ལགས་སོ།།

རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བའི་སྐབས།

རྒྱལ་སྲིད་དགའ་བ་བཙན་ལ་གློང་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་རམ་ཤིང་པ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ལ་བྱ་བཞི་སྐྱེས་ཏེ། སྐར་རྩི་གདོང་། ལག་ན་བེ་ཅོན། གླང་ཆེན་འདུལ། ཤང་གདུབ་ཅན། དེ་ནས་བྱ་བཞིའི་མ་ཤི་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་མོ་གཉན་ཞེག་ལོན་པར་ཞུས་པས། བྱ་ཚོ་ཅོན་མོངས་འགྲོ་མི་ལེན་གསུངས་པས། བློན་པོ་ཚོས་བྱ་ཚོ་ནི་གཞོན་པས་རྗེ་དྲག་ལ་འགྲོ། རྒྱལ་པོ་ན་ས་བཀྲེས་ཞིག་གི་སྲིད་མོ་གཞོན་པ་ཁས་བླངས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་ཞལ་ནས། ཕྱི་བ་ཁཉ་ཤིང་ལ་ཕྱི་ཁ་ཕྱིན་ནོ་གསུངས་པ་ལ། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱས་པ། ལྟ་ཆེན་པོ་དོན་འདི་ལ་རེས་པ་མེད་ཀྱིས། བུ་མོ་འབྱུང་ངམ། ཁྱེའུ་འབྱུང་ངམ། ཡར་མི་ཡོང་ངམ། ཅི་བྱར་ཡོད་ཅེས་སྐྱས་ནས་བླངས་པས། བྱ་ཁྱེའུ་གཅིག་བཙན་སོ། །མིང་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བ་བྱ་བར་བཏགས་སོ།།

དེ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་མི་སྟེར་བར་ཡོད་ཙ་ན། ཞང་ཡོས་ཐོས་ནས་འཛི་ཚ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་མི་སྟེར་ན་ཁྱོད་

ཀྱི་ཡུལ་ཕྱེ་མའི་ཕུར་མར་རློག་གོ་ཞེས་སྨྲས་པས། རྒྱལ་པོ་བུ་རམ་ཤིང་པས་ཐོས་ནས་སྐྲག་ཅིང་དངངས་སོ།། བློན་པོ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ད་ཇི་ལྟར་བགྱི་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། བློན་པོ་རྣམས་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྟོབས་དང་དཔུང་དང་ལྡན་པ་སྟེ། འོ་སྐོལ་གྱི་ཡུལ་ཕུར་མར་རློག་པས་མི་ཕོད། རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བྱིན། བུ་གཞན་རྣམས་གཡུག་ཏུ་གསོལ་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་དེ་རྣམས་གཡུགས་ནས། གྲོང་ཁྱེར་གྲུ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བཅད་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགའ་བ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བྱིན་ཏོ།།

ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་ཡ་མཚན་ལ་གླེང་བའི་སྐབས།

དེ་ནས་ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་ཡ་མཚན་ལ་གླེང་བ་ནི།[१९८] དེ་ལྟར་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་གཡུགས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྲིང་མོ་ཁྲིད་དེ། གངས་རི་དང་ཉེ་བ་ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའི་འགྲམ། དྲང་སྲོང་གསེར་སྐྱའི་གནས་དང་ཧ་ཅང་ཡང་མི་རིང་བ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། ལོ་མའི་སྤྱིལ་པོ་བྱས་ནས། རི་དྭགས་བསད་ནས་འཚོ་བ་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་དང་། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེན་ནས་ཤ་སྤྲོ་ངན་པ་སྐྱ་བོ་སེང་སེང་པོར་གྱུར་ཏེ། དེར་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱ་བོ་སེང་སེང་པོར་གྱུར་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བདག་ཅག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེན་པས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རང་རང་གི་སྲིང་མོ་སྤོངས་ལ་ཕ་སྤུན་གྱི་སྲིང་མོ་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ཅེས་གསུངས་ནས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་རུང་ངམ་ཞུས་པས། རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་སྤུན་མོ་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྤྱད་པས་བུ་ཚ་ཕོ་མོ་མང་པོ་བཙས་ནས་མང་པོར་འཕེལ་བས། དྲང་སྲོང་གི་བསམ་གཏན་ལ་ཀུ་ཅོ་བཏོན་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མ་གནས་པས། ཁོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གསུངས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དྲང་སྲོང་འདིར་བཞུགས། བདག་ཅག་གིས་གཞན་དུ་འགྲོ་ཡི། ས་ཕྱོགས་ཞིག་འབོག་པར་ཞུ་བྱས་པས། དྲང་སྲོང་གིས་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འབུམ་བླངས་ཏེ། ཆུ་རྒྱུན་གྱི་རི་མོ་བྲིས་ནས། དེར་གྲོང་ཁྱེར་བརྩིགས་པས་མིང་ཡང་སེར་སྐྱའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེར་ཡང་མ་ཤོང་བ་མང་པོར་འཕེལ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཕྱོགས་བསྟན་པ། དེར་གྲོང་ཁྱེར་བརྩིགས་པས་མིང་ཡང་ལྷས་བསྟན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་འཕགས་སྐྱེས་པོས་བུ་གཡུགས་པ་དྲན་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་དེ་རྣམས་ད་ལྟ་ག་ན་འདུག་ཅེས་པ་དང་། བློན་པོས་སྨྲས་པ། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་སྲིང་མོ་ཁྲིད་ནས་རི་བོ་གངས་རིའི་ངོས། ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའི་འགྲམ། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་གནས་དང་ཧ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན། ཕ་སྤུན་མོ་

རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། སྤྱད་དེ་ཡང་བུ་ཚ་ཡང་མང་པོ་བཙས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་དེ་ལྟར་སྨོད་ཕོད་དམ་ཞེས་སྨྲས་པས། བློན་པོ་རྣམས་ན་རེ་ལྟ་རྡོ་ཐོགས་ལགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་པོས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ། ཀྱེ་མ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱིས་ཕོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནི་ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་ཡ་མཚན་ལ་གླེང་བ་སྟེ་མིང་སྲིང་བཟའ་མི་བྱས་པ་ཟེར་བ་ལགས་སོ།།

སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་གདུང་ཆད་ལུགས།

སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་གདུང་ཆད་ལུགས་ལ་གླེང་བ་ནི། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཡན་ཆད་དུ་མི་རབས་བདུན་འབུམ་གྱི་རྒྱུད་ཆད་དེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྲས་འོད་མཛེས་དེའི་སྲས་དགེ་བ།[१५०] དེའི་སྲས་དགེ་མཆོག གསོ་སྦྱོང་འཕགས། དེའི་སྲས་ང་ལས་ནུ་སྟེ། སྤྱི་བོ་སྐྱེས་དང་དྲུག་པོ་དེ་བསྐལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་གོ །སྤྱི་བོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྲས་མཛེས་པ། དེའི་སྲས་ཉེ་མཛེས། མཛེས་ཆེན། མཛེས་ལྡན་བཞི་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་འོ། །མཛེས་ལྡན་གྱི་སྲས་རྒྱལ་བྱེད། དེའི་སྲས་སྲེད་པ། དེའི་སྲས་བཏང་པ། དེའི་སྲས་བཏང་བཟུང་། དེའི་སྲས་ལུས་རྡུལ། དེའི་སྲས་གསེར་མདོག །དེའི་སྲས་ངན་སྤོང་། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་གདུག་གུ། དེའི་སྲས་དུག་ཅན། དེའི་སྲས་ཤ་ཀུ་ནི། དེའི་སྲས་ཤ་ཀུ་ནི་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་ཀུ་ཤི། དེའི་སྲས་ཀུ་ཤི་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་རྒྱལ་བྱེད། དེའི་སྲས་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་ལེགས་མཐོང་། དེའི་སྲས་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་གནོད་སེལ། དེའི་སྲས་ཉེ་བའི་གནོད་སེལ། དེའི་སྲས་རྨ་བྱ། དེའི་སྲས་ངེ་འགྲོད། དེའི་སྲས་བདེ་བྱེད། དེའི་སྲས་རབ་འདུལ། དེའི་སྲས་རབ་འདུལ་གྲགས་པ། དེའི་སྲས་རབ་ཏུ་ལྡན། དེའི་སྲས་འོད་བྱེད། དེའི་སྲས་ལྷུན་པོ། དེའི་སྲས་རི་རབ་ལྷུན་པོ་ལྡན། དེའི་སྲས་མེ་ལྕེ་ལྡན། དེའི་སྲས་མེ་ལྡན། དེའི་རྒྱུད་འབུམ་གྱིས་ཡུལ་གྲུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱས་སོ།།

དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དགྲ་འདུལ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལྔ་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་འཐབ་མེད་དུ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་ཕེབས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་དྲུག་ཁྲི་སུམ་སྟོང་གིས་ཡུལ་བ་ར་ན་སེར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་གདར་འཛིན་དུ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་ཡུལ་གླང་ཆེན་གནས་སུ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་བུ་རྒྱལ་པོ་གླང་པོས་བྱིན་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ལྔ་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་རྡོ་འཇོག་ཏུ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བལ་བུ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གྲོང་ཁྱེར་ཡུར་ཤར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཚ་ཆེན་ཐུབ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་མ་ཕེབས་

པར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་ཕོ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་ཡུལ་ཀུ་ན་ཀུན་ཛར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བའི་སྡེ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་གིས་ཡུལ་རྩམ་པར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཀླུ་ལྷ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་གིས་ཡུལ་ཉ་མ་ལིབ་ཏར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མི་ལྷ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་ཡུལ་དར་མ་ལིབ་དིར་དབང་བྱས་སོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་སའི་ལྷ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་གིས་ཡུལ་སོ་ལྡན་དུ་དབང་བྱས་སོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བློ་བཟང་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དབང་བྱས་སོ།། དེའི་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་མུན་སེལ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲིས་བ་ར་ན་སེར་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་ཀུ་ཤི་ལྡན་དུ་དབང་བྱས་སོ།།

དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་བྱུང་། དེའི་སྲས་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད། དེའི་སྲས་ས་གཙོ། དེའི་སྲས་ས་བདག དེའི་སྲས་ས་འཛིན། དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་པོ། དེའི་རྒྱུད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་འདྲེས་པར་དབང་བྱས་ནས་དྲང་སྲོང་གི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ངེས་འཕེན་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་མུ་ཁྱུད། དེའི་རྒྱུད་མུ་བསྟན། དེའི་སྲས་ཚན་པོ་ཆེ། དེའི་སྲས་ཟ་བ། དེའི་སྲས་ཉེ་ཟ། དེའི་སྲས་ཟ་བ་ཅན། དེའི་སྲས་ཟ་ལྡན། དེའི་སྲས་ནོ་སྣང་། དེའི་སྲས་མཉམ་ལྷ། དེའི་སྲས་ཐོས་པའི་སྡེ། དེའི་སྲས་ཆོས་ཀྱི་སྡེ། དེའི་སྲས་རྟོགས་པ། དེའི་སྲས་རྟོགས་ཆེན། དེའི་སྲས་རྟོགས་སྡེ། དེའི་སྲས་མྱ་ངན་མེད། དེའི་སྲས་མྱ་ངན་བྲལ། དེའི་སྲས་མཚན་བསྟན། དེའི་སྲས་རྒན་འཚམས། དེའི་སྲས་དུན་དུ་མངར། དེའི་སྲས་སྐྱ་རེ། དེའི་སྲས་ཕྱོགས་བདག དེའི་སྲས་གྲུལ་བཟང་། དེའི་སྲས་སྡེ་བྱེད། དེའི་སྲས་ཀུན་དགའོ། །དེའི་སྲས་མེ་ལོང་ཞལ། དེའི་སྲས་སྐྱོད་པའོ། །དེའི་སྲས་ཁྱུ་མཆོག དེའི་སྲས་བཟའ་བཏུང་ལྡན། དེའི་སྲས་བཟའ་བཏུང་མོད། དེའི་སྲས་ཐུབ་མེད། དེའི་སྲས་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ། དེའི་སྲས་བརྟན་པོ། དེའི་སྲས་རབ་བརྟན། དེའི་སྲས་སྟོབས་པོ་ཆེ། དེའི་སྲས་གཞོན་པ་ཆེ། དེའི་སྲས་བློ་བཟང་། དེའི་སྲས་གཞོན་བརྟན། དེའི་སྲས་གཞུ་གཞུ། དེའི་སྲས་གཞུ་རྒྱ། དེའི་སྲས་གཞུ་དགུ་བཅུ་པ། དེའི་སྲས་ས་བཅུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། དེའི་སྲས་གཞུ་བཀྲ། དེའི་སྲས་གཞུ་བརྟན། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་བཅུ་པ། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་པ། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་དགུ་བཅུ་པ། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་པ། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ། དེའི་སྲས་གླང་པོ། དེའི་སྲས་ཤིང་རྟ་བརྟན། དེའི་སྲས་ནམ་མཁའི་བདག་པོ། དེའི་སྲས་ཀླུ་སྲུང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བ་ར་ན་སེར་དབང་བྱས་སོ།།

དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་བྱུང་། དེའི་བུ་ལེགས་སྐྱེས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་གྲུ་འཛིན་ལ་དབང་བྱས་སོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྣ་བ་ཅན་དང་། དེའི་སྲས་གོའུ་ཏ་མ་དང་བ་ར་དྭ་ཛ། གོའུ་ཏ་མའི་སྲས་བུ་རམ་ཤིང་པ།

འཕགས་སྐྱེས་པོ། དེ་ལ་སྲས་བཞི་སྐར་ཟླ་གདོང་། སྣ་ལག་ཅན། གླང་ཆེན་འདུལ། དཀའ་ཐུབ་ཅན། ཕྱིས་བུ་སྲིད་ལ་དགའ་དང་ལྡའོ། །དེ་ནས་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཤི་ནས་སྲིད་ལ་དགའ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བྱིན་ནོ། །དེའི་གདུང་ཆད་ནས་སྐར་ཟླ་གདོང་ལ། དེའི་གདུང་ཆད་ནས་སྣ་ལག་ཅན་ལ། དེའི་གདུང་ཆད་ནས་གླང་ཆེན་ལན་འདུལ་ལ། དེའི་གདུང་ཆད་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ལ། དེའི་སྲས་གནས་འཇོག དེའི་སྲས་བ་གླང་གནས། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་སེང་གེ་འགྲམ་དང་སེང་གེ་སྒྲའོ།།

སེང་འགྲམ་ལ་བུ་བཞི་སྟེ། ཟས་གཙང་། ཟས་དཀར། བྲེ་བོ་ཟས། བདུད་རྩི་ཟས་དང་བཞིའོ།། བུ་མོ་གཙང་མ། བྲེ་མོ། དཀར་མོ། བདུད་རྩི་མའོ། །ཟས་གཙང་གི་སྲས་དོན་གྲུབ་དང་དགའ་བོ། །ཟས་དཀར་གྱི་བུ་རྒྱལ་བ་དང་བཟང་ལྡན་ནོ། །བྲེའོ་ཟས་ཀྱི་བུ་མིང་ཆེན་དང་མ་འགག་པ། བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་སྲས་ཀུན་དགའ་བོ་དང་ལྷས་བྱིན་ནོ། །སྲས་མོ་གཙང་མའི་བུ་ལེགས་པ་རབ་སད། དཀར་མོའི་བུ་འཕྲེང་བ་ཅན། བྲེ་མོའི་བུ་བཟང་ལེན། བདུད་རྩི་མའི་བུ་དགེ་འཕེལ་ལོ། །དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྲས་སྒྲ་གཅན་གཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དུ་ཐུག་ནས། སྲིད་པ་རྒྱུད་ཆད་དེ་འཁོར་བ་ཟད་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ནས་[२५७]བཤད་དོ། །གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོ།།

བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས།

ད་ནི་བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་ཏེ། གཞུང་ལས། བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་དོན་སུམ་ཅུས་སྟོན། ཅེས་པའི་ཚིག་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རེ་རེ་ལ། ཕ་གང་ཡིན་པ་དང་། མ་གང་ཡིན་པ་དང་། བཏགས་པའི་མིང་དང་། བཙུན་མོ་དང་། བློན་པོ་དང་། སྲས་དང་། ཕྱོགས་དང་། ཕོ་བྲང་དང་། འབངས་དང་། བསྐོས་པའི་ལུགས་དང་། སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཅི་མཛད་པ་དང་། དགྲ་རུ་གང་གནོད་པ་དང་། བདུད་དུ་ཅི་བབས་པ་དང་། འགེལ་བའི་ཁལ་གང་ཡིན་པ་དང་། ནོར་དུ་ཅི་སྲེལ་བ་དང་། ཟས་སུ་ཅི་གསོལ་བ་དང་། གོས་སུ་ཅི་གོན་པ་དང་། གོ་ཆ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ཆར་ཅི་ཐོགས་པ་དང་། རྒྱན་ཆ་གང་སྤྱོད་པ་དང་། སྐད་གང་གི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཆད་ཁུངས་གང་ལས་ཆད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་དང་། གླིང་གན་གནས་པ་དང་། དུས་ཇི་ཙམ་ན་བྱོན་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལས་གནས་རིགས་གར་གཏོགས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཚེ་ཚད་ཇི་ཙམ་ཐུབ་པ་དང་། ལུས་ཚད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དོན་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུས་སྟོན་ཏེ།

རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས། རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་པ་ལ། ཕའི་མིང་ནི་སྲིད་པ་དགུ་ཁྲིད་

ཡིན། །མ་ནི་སྤྱང་འགྲམ་སྔོན་མོ་ཡིན། །ཁོང་རའི་མིང་ནི་ཤེ་ལེ་བགྲེས་པོ་ཡིན། །བཙུན་མོའི་མིང་ནི་ཁྲི་སྨན་སྟོང་བཤད་ཡིན། །བློན་པོའི་མིང་ནི་དྷར་མ་ཀོ་ཤམ་ཡིན། །སྲས་ཀྱི་མིང་ནི་ཤེལ་ཕྲེང་འཛིན་པ་ཡིན། །ཡུལ་ཕྱོགས་ལྷོ་ཡིན་སྐར་མ་མེ་བཞིའི་འོག །ཕོ་བྲང་མཁར་ནི་ཤེ་ལེ་ཟམ་དུར་ཡིན། །འབངས་ནི་ལྷ་ལས་ཆད་པའི་མི་རིགས་བཞི། །བསྐོས་ལུགས་གླང་ཆེན་སྣའི་བུམ་པ་ཡིན། །སུ་ལ་དབང་བསྐུར་དེ་ལ་བསྐོ་བ་ཡིན།། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱེད། །ལས་སུ་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་དང་དུ་ལེན། །དགྲ་རུ་ཕྱི་པ་མུ་སྟེགས་གནོད་པ་ཡིན། །བདུད་དུ་དུག་སྦྲུལ་ནག་པོ་བབས་པ་ཡིན། །ཁལ་དུ་མ་ཉེ་སྔོན་པོར་གེལ་བ་ཡིན།། ནོར་དུ་འཁར་བའི་དུང་རྩེ་སྤྱོད་པ་ཡིན། །གོས་སུ་གསོ་རས་དཀར་པོ་གོན་པ་ཡིན། །ཟས་སུ་གོ་ལ་དཀར་པོ་གསོལ་བ་ཡིན། །གོ་ཆར་ལྕགས་ཀྱིས་རྔ་གཞུ་གོན་པ་ཡིན། །ལག་ཆར་རལ་གྲི་འབར་བ་ཐོགས་པ་ཡིན།། རྒྱན་ཆ་རིན་ཆེན་གསེར་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། སྐད་ནི་སཾ་སྐྲཾ་ཏ་སྟེ་ལྷའི་སྐད། །ཆད་པའི་ཁུངས་ནི་འོད་གསལ་ལྷ་ལས་ཆད། །སྤྱོད་པ་བོད་ལ་སྦྲུལ་ལྟར་འཁྲིལ། །གླིང་ཆེན་ལྷོ་ཡི་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་དབང་། དུས་ཚོད་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་འདས་ནས་སུ། །ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པ་རྩོད་ལྡན་དུས་སུ་བྱུང་། །གནས་རིགས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། །སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །ཚོའི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་རང་གི་ཁྲུ་བཞི་ཡིན། །དེ་ཡིས་རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱ་ནག་གཙུག་ལག་རྒྱལ་པོ་ཡི། །ཕ་ཡི་མིང་ནི་སྲིད་པ་ལྔ་ཁྲི་ཡིན། །མ་ཡི་མིང་ནི་ཤར་གྱི་ལྷ་མོ་སེན། །བཏགས་པའི་མིང་ནི་རྒྱ་ཆེ་མི་ཟད་ཡིན། །བཙུན་མོའི་མིང་ནི་གནམ་ལ་ཐོན་ཀར་རྗེ། །བློན་པོའི་མིང་ནི་གྱིང་ཤང་འབར་བ་ཡིན། །སྲས་ཀྱི་མིང་ནི་མེ་ལས་འཛིན་པ་ཟེར། །ཡུལ་ཕྱོགས་ཤར་ཡིན་སྐར་མ་སྨིན་དྲུག་འོག །ཕོ་བྲང་མིང་ནི་རྒྱལ་མཁར་གྲུ་བཞི་ཡིན། །འབངས་ནི་ཀླུ་ལས་ཆད་པའི་མི་རིགས་བཞི།། བསྐོས་ལུགས་ལྕགས་ཀྱི་ལྷམ་བུ་གོན་ནས་སུ། །ཤེལ་གྱི་སྐས་ལ་སུ་ཐར་དེ་ལ་བསྐོ། །འདུལ་བའི་སྟོན་པ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡིན། །མཛད་པའི་ལས་སུ་ལེགས་ཉེས་མེ་ལོང་བལྟ། །གནོད་པའི་དགྲ་རུ་རྒྱ་མཚོ་རླབས་ཆེན་གནོད། །བབས་པའི་བདུད་དུ་ས་བདག་ནག་པོ་བབས། །འགེལ་བའི་ཁལ་དུ་རྔ་མོང་ག་པར་འགེལ། །ཕུགས་ཀྱི་ནོར་དུ་དངུལ་གྱི་དུང་རྩེ་སྤྱོད། །ལུས་ཀྱི་ན་བཟའ་ཟབ་ཆེན་སྣ་ལྔ་གོན། །ཟས་དང་སྐོམ་དུ་ཆབ་ཚ་ལ་སོགས་གསོལ། །གོ་ཆར་བསེའི་རྔ་ཞུབ་གོན་ནོ་སྐད། །ལག་ཆར་བསེའི་མདུང་དམར་ཐོགས་ནས་བརྡེག །རྒྱན་ཆར་དངུལ་དང་མུ་ཏིག་དག་ལ་བྱེད། །སྐད་ནི་ན་ག་ར་ཛ་ཀླུའི་སྐད་དུ་སྨྲ། །ཆད་ཁུངས་ནག་པོ་ཀླུ་ལས་ཆད་དོ་སྐད། །སྤྱོད་པ་བོད་ལ་ལུག་ལ་སྤྱང་འཇབ་འདྲ། །གླིང་ནི་ལྷོ་ཡི་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་། །དུས་ནི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་། །གནས་རིགས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་མི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་གནས་

དེ་ཡང་མངའ་ཡས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །ཚེའི་ཚད་ལ་དེ་ཡང་དེས་པ་མེད། །ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱ་གར་ཆོས་རྒྱལ་འདྲ།། དེས་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།།

སྐྱ་གཅིག་ནོར་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་པ་ལ། །ཞ་ཡི་མིང་ནི་ལྟ་གང་བདུན་ཁྱི་ཡིན། །མ་ཡི་མིང་ནི་ལྟ་སྨན་གཡུ་ཁྱི་ལ། །བཏགས་པའི་མིང་ནི་ཁ་ཆེ་མོར་བ་ཡིན། །བཙུན་མོའི་མིང་ནི་ཉི་ཟླ་མཛེས་ལྡན་མ།། བློན་པོའི་མིང་ནི་སིང་དང་གྲགས་སོ་ཞེས། །སྲས་ཀྱི་མིང་ནི་མུ་ཏེག་འཛིན་པ་ཡིན། །ཡུལ་ཨོ་གས་ནུབ་ཡིན་ཟླ་བ་ཚེས་པའི་འོག །ཞོ་བྱང་ཤེལ་མ་ཁར་གསེར་ཐོགས་གཡུ་འོད་ཅན། །འབངས་ནི་གཙོད་སྦྱིན་བྱ་ཡིན་མི་སྡེ་བཞིན། །བསྐོས་ལུགས་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྡུས་ལོན་པ། །སྟོན་པ་འཕགས་པ་ཤཱཀྱ་ཥཱནྟ་ལྟ། །ལས་སུ་དབུལ་འཚོངས་དུཿཁ་སེལ་བ་ཡིན། །གནོད་པའི་དགྲ་རྒྱགས་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན། །བདུད་དུ་དམྱ་ཡིས་ནད་འཚེ་བས་སོ་སྐད། །འགེལ་བའི་ཁལ་ནི་གླང་ཐོ་ཆེ་ལ་འགེལ། །ནོར་དུ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དེ་ལ་སྦྱོད། །གོས་སུ་དར་ཆེན་སྐྱ་ལྟ་གོན་པ་ཡིན། །ཟས་སུ་སྦྱང་ཤིང་ཟངས་ཐལ་ཁུ་ཚུར་ཅན། །གོ་ཆར་རྟ་བྱང་འཇོལ་ཁྲབ་གོན་པ་ཡིན། །ལག་ཆ་རྩེ་གསུམ་མདུང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། །རྒྱན་ཆ་རིན་ཆེན་ཤེལ་ལ་བྱེད་དོ་སྐད། །སྐད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིན་གནོད་སྦྱིན་སྐད་དུ་སྨྲ། །ཚད་ཀྱང་གནོད་སྦྱིན་ལུས་ལས་ཚད་པ་ཡིན། །སྨྱོད་པ་བོད་ལ་བྱ་ཁྱུར་ཁྱ་སྐུལ། །གྲིང་དང་དུས་དང་གནས་རིས་སྐྱེ་གནས་དང་། །ཚེ་ཚད་ལུས་ཚད་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཀ་མཐུན། །དེ་ཡིས་སྐྱ་གཅིག་ནོར་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས།།

དེ་ནས་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཡི། །སྤྱི་དོན་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བཤད་པ་ནི། །ཞ་ནི་ཁྱི་གསུམ་ཁྱི་བཞེར་རྒྱལ་བ་ཡིན། །མ་ནི་བྱང་བཙུན་སྤྲོན་མོ་ཞེས་སུ་གྲགས། །ཁོ་རང་མིང་ནི་སྐྱ་བཞེར་ཁྲམ་རྒྱལ་ཟེར།། བཙུན་མོ་ལེགས་བཙུན་སྤྲོལ་མ་བྱ་བ་ཡིན། །བློན་པོའི་མིང་ན་ཇི་ནི་མི་ཏུ་ཡིན། །སྲས་ནི་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ཞེས་སུ་གྲགས། །ཡུལ་ཨོ་གས་བྱང་ཡིན་སྐར་མ་སྤྱིན་བདུན་འོག །ཞོ་བྱང་ཡུགས་མཁར་གྱིང་དགུ་རྩེ་མཐོན་ཡིན། །འབངས་ནི་གཙོད་སྦྱིན་ལྟ་ཡིན་ཏེ་ཁྱི་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཟས་ནི་ཤིང་ཟངས་ཐལ་ཁུ་ཚུར་ཅན། །གོ་ཆ་ནི་ཁྱུ་ཐོགས་ཀྱི་ཡིན། །ལག་ཆ་ནི་ཐོགས་ཀྱི་ཡིན། །རྒྱན་ནི་ཤེལ་ལ་བྱེད་དོ་སྐད། །སྐད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིན་གནོད་སྦྱིན་སྐད་དུ་སྨྲ། །ཚད་ཀྱང་གནོད་སྦྱིན་ལུས་ལས་ཚད་པ་ཡིན། །སྨྱོད་པ་བོད་ལ་བྱ་ཁྱུར་ཁྱ་སྐུལ། །གྲིང་དང་དུས་ཚོད་གནས་རིགས་སྐྱེ་གནས་དང་། །ཚེ་ཚད་ལུས་ཚད་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཀ་མཐུན། །དེ་ནི་གེ་སར་

དམར་གི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སོ།[१५१]ཞེས་རྒྱལ་རབས་རིན་ཆེན་སྒྲུབས་པ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་བསྟོས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སོ།།

དབང་མཛད་བཅུ་གཉིས། མ་སངས་རྒྱབརྒྱད། རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ཕན་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དབང་མཛད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་དང་བཅས་པ་ཟེར་བས། དེ་ལྟར་བསྟོས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་བཞི་ཁ་ན་གྱགས། བོད་དབུས་ན་རྩོངས་པས་ཁས་ཉེན་ཏེ། རྒོལ་དུ་མི་ཕྱབ་བྱག་རི་བཙན་པོ་འཛིན་སྐད། དེའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་འདུལ་བར་འདོད་ནས། དབང་མཛད་བཅུ་གཉིས་བྱང་སྟེ། གཞུང་ལས། དེ་ནས་གློ་བུར་རྒྱལ་པོའི་བྱོན་ལུགས་ནི། །མཚན་ནི་གཤའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་སུ་གྱགས། །མ་བྱོན་གོང་ནས་དབང་མཛད་བཅུགཉིས་རྣམས། །རིམ་བར་བྱང་བས་ཕྱོགས་བཞིའི་དབུ་མ་ཐུལ། །སྐད་བ།

དང་པོ་གནོད་སྦྱིན་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བཟངས་ཡུལ་རྒྱལ་མེད་བྱ་བར་བཀྱགས། །ལག་ཆར་མདའ་གཞུ་འཕེན་པ་དེ་ནས་བྱང་། གཉིས་པ་རེ་སྟེ་མགོ་གཡག་བདུད་ཀྱིས་བྱས།། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་བདུད་ཡུལ་གྱིང་དགུ་ཟེར། །སྐྱེ་དེ་དག་སྐྱ་དུས་དེར་ལག་ཆར་བྱང་། །གསུམ་པ་གཉའ་རིང་ཕག་མེད་སྦིན་གྱིས་བྱས། །ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་ནག་པོ་དགུ་དུལ་ཟེར། །ལག་ཆར་སྦིན་མོ་ཤང་དང་སྐྱོགས་གཉིས་བྱང་། །བཞི་པ་དམར་འཇམ་ཞེས་བྱ་ལྷ་ཡིས་བྱས། །ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་ལྷ་ཡུལ་གྲུང་ཐང་ཟེར། །ལག་ཆར་ཁ་ཀྱ་རྩེ་གསུམ་དེ་ནས་བྱང་། །ལྔ་པ་གླུས་དབང་བྱས་ངམ་བྱང་ཅང་བྱང་ཟེར། །ལག་ཆ་མདུང་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནས་བྱང་། །དྲུག་པ་འདྲེས་དབང་བྱས་ལང་ཀང་ལིང་ཀང་ཟེར། །ལག་ཆར་རྒྱག་པ་སྐྱོག་ཅན་དེ་ནས་བྱང་། །བདུན་པ་མ་སངས་རྒྱགས་དབང་བྱས་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་བོད་ཁམས་གཡང་དྲུག་ཟེར། །ལག་ཆར་དོང་རལ་ཕྱབ་ཆུང་དེ་ནས་བྱང་། །བརྒྱད་པ་གླུས་དབང་བྱས་བོད་ཁམས་གླིང་དགུར་བཀྱགས། །དགུ་པ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་དབང་བྱས་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་ངམ་ཡུལ་ནག་པོར་བཀྱགས། །བཅུ་པ་ཟ་རིད་སྤྱན་དུག་དག་གིས་དབང་བྱས་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་སྟོང་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར། །བཅུ་གཅིག་རྒྱལ་ཕན་བཅུ་གཉིས་དབང་བྱས་སྐད། །ཀུན་གྱི་ཐ་མར་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་བྱས། །ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་བཟངས་ཡུལ་གྱད་དུ་བཀྱགས།། ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་མ་སངས་རྒྱབ་ཟེར་ཡང་། མ་སངས་རྒྱབརྒྱད། གཡང་འབྲུམ་སི་ལེ་མ་དང་དགུའོ། །མ་སངས་རྒྱབརྒྱད་ནི། གཉན་མ་སངས་གཡའ་སྤྲང་སྐྱེས་གཅིག་དང་གཅིག གར་མ་སངས་གཅོ་གར་སྐྱེས་ཀྱི་

སྡིག་ནམ་ཚད་དང་གཉིས། །གཉན་མ་སངས་ངན་ལམ་རྩང་སྐྱེས་དང་གསུམ། །ཏུབ་མ་སངས་ཐོ་གར་སྐྱེས་དང་བཞི། །ཤེ་མ་སངས་ཐོད་དཀར་ནམ་ཚང་དང་ལྔ། །མེ་མ་སངས་པད་མ་སྐྱེས་ཀྱི་སྙིང་ནས་ཚ་དང་དྲུག །མི་མ་སངས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་དྲ་ང་འགུར་དང་བདུན། །ཨོད་མ་མ་སངས་སྟོན་ནམ་ཚ་དང་བརྒྱད།

རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ནི། ཡུལ་འཆིམས་ཡུལ་ནག་པོ་དགུ་སུལ་ན། རྒྱལ་པོ་འཆིམས་རྗེ་ནེ་གུ བློན་པོ་དང་དང་དིང་། ཡུལ་ཞང་ཞུང་ན། རྒྱལ་པོ་ཞང་ཞུང་དར་གྱི་རྗེ་ལི་ག་ཤུར་བཞུགས། བློན་པོ་སྨ་ར་སངས་རྗེ། ཡུལ་མྱང་རོ་མཆད་དཀར་ན། རྒྱལ་པོ་རྩང་རྗེ་ཐོད་དཀར། བློན་པོ་བན། ཡུལ་སྣུབས་ཡུལ་གླིང་དགུ་ན། རྒྱལ་པོ་སྣུབས་རྗེ་སྲིད་པ། བློན་པོ་རྨེའུ་དང་འགྲོ། ཡུལ་ཡུལ་ཉང་རོ་ཤམ་པོ་ན། རྒྱལ་པོ་ལོང་ངམ་བྱི་རོམ། བློན་པོ་ཤེའུ་དང་ཡུག་ཡུལ་གྱི་ར་ལྗོངས་སྔོན་ན། རྒྱལ་པོ་ཀྱི་རྗེ་རྨངས་པོ། །བློན་པོ་ངས་མི་དང་འགྲོ། ཡུལ་ངས་པོ་ཁྲ་སྣ་ན། རྒྱལ་པོ་གུང་ཁྲི་ཟིངས་པོ་རྗེ་ཁྲི་འབངས་གསུམ། བློན་པོ་འགར་དང་སྙན། ཡུལ་འོལ་ཕུ་ཡང་མཁར་ན། རྒྱལ་པོ་ཟིན་འབྲང་རྗེ། བློན་པོ་གོ་དང་སྦས། ཡུལ་ཀྲིས་སྣ་རོལ་མོ་གོང་ན། རྒྱལ་པོ་དྲང་རྗེ་གོང་ནམ་བཞུགས། བློན་པོ་སྦྲད་དང་ཞུ། ཡུལ་ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ་ན། རྒྱལ་པོ་ཉང་བཙུན་གླང་རྒྱབ་བཞུགས། བློན་པོ་དེ་རུ་སྤུན་གཉིས་བཞུགས། ཡུལ་དྭགས་ཡུལ་སེ་མོ་གྲུ་བཞི་ན། རྒྱལ་པོ་དྭགས་རྗེ་ལྕེ་མང་བཞུགས། བློན་པོ་བླ་དང་ཀམ་མོ། །ཡུལ་འབྲོག་མོ་རྣམ་གསུམ་ན། རྒྱལ་པོ་སེར་ཁྲི། བློན་པོ་ཀང་རེ་ནག་པོ། རྒྱལ་ཕྲན་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ནི། ཡུལ་དབྱེ་མོ་ཡུལ་དྲུག་ན། རྒྱལ་པོ་དབྱེ་རྗེ་མཁར་པ། བློན་པོ་སྦོ་དང་རྫོག ཡུལ་སྲེག་ཡུལ་ས་མོ་གྲུ་བཞི་ན། རྒྱལ་པོ་རྫོག་རྗེ་ཚེའུ་ཀླུ་འབྲང་། ཡུལ་ཀླུམ་རོ་ཡ་སུམ་ན། རྒྱལ་པོ་ནམ་ས་རྩི་ཏི་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ཀྱང་། ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་མ་ཐུལ་ཏེ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་འདྲ་རྟག་ཏུ་འཁྲིལ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ལུག་ལ་སྤྱང་འཇབ་འདྲ། སྟག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཁྱུར་ཁྲ་ཞུགས་འདྲ། གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ལ་སྟེ་འཚབ་འདྲ། རིམ་པར་བྱུང་ཡང་ཕྱོགས་བཞིའི་དགྲ་མ་ཐུལ་སྐད་དོ། །དེ་ནི་བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས། དབང་མཛད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་ཐལ་ལོ།།

བོད་གློ་བུར་རྒྱལ་པོ་སྟེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་གསང་གྲགས་ཡང་གསང་གསུམ་གྱིས་ཆད་ལུགས་རེ་སྟོན་པའི་སྐབས།

ད་ནི་བོད་གློ་བུར་རྒྱལ་པོའི་ཆད་ལུགས་གསུམ་སྟོན་གྱི། སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་པ་ལ། གླེང་ལུགས་མ་མཐུན་གསང་བསྒྲགས་ཡང་གསང་ཟེར།། གང་ལྟར་ཐེན་ཡང་གཉའ་ཁྲིར་མཐུན་པ་སྟེ། །ཡང་གསང་ཐེ་བྲང་ལས་ཆད་གཉའ་ཁྲིར་བཏགས། སྐད།

ཡུལ་སྤུ་བོའི་ཡུལ་ནས་སྤུའི་མི་མོ་མོ་བཙུན་བྱ་བའི་རུམ་ནས་ཐེ་བྲང་སྤུན་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཆུང་དག་ཐེ་བྲང་མ་སྙ་ཨུ་བེ་ར་བྱ་བ། ལྕེས་གདོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པ། ཕྱག་སོར་དྲ་བར་འབྲེལ་བ། ཤིན་ཏུ་གདུག་རྩུབ་དང་ནུས་མཐུ་ཆེ་བ་གཅིག་བྱུང་བས། འདི་ཐུ་དྲགས་བཤུག་དགོས་ཟེར་ནས། སྤུ་བོའི་ཡུལ་གྱི་བན་བོན་ནུས་མཐུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེ་བྲང་སྐྱས་འདེབས་བྱས་ནས་བོད་དུ་བཤུགས་པ་ལ། དེར་བོད་ཀྱིས་མི་རྗེ་འཚོལ་བ་དང་ཕྲད་ནས་ཁྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བྱས་པས། ང་སྤུ་བོའི་ཡུལ་གྱི་མི་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བས། འོ་ན་ཕྱག་སོར་དང་ལྟེ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་གཅིག་འདུག་པ། ཁྱོད་ལ་ནུས་མཐུ་འདྲ་བ་ཅི་ཡོད་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ་ནུས་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་དྲགས་པས་བཤུགས་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ངེད་ཀྱི་རྗེ་བཅོལ་ལོ་བྱས་ནས། གཉའ་བའི་ཁྲི་ལ་བླངས་ནས། འདི་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡིན་བྱས་ནས་རྗེ་བཅོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གདའ་སྟེ། དེ་ནི་རྗེའི་རྔན་ནམ་མཚང་ལགས་སོ།།

གསང་བ་བོན་ལུགས་འདོད་ཁམས་ལྷ་ལས་ཆད་སྐད་པ། དེ་ལ་སྤྱི་དོན་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན། ཅན་ལྔ་ལོག་ནོན་གསང་བ་ཡང་ཆུང་ཕྱེད་སྐད་པ། བོད་གློ་བུར་རྒྱལ་པོ་ལ་གླེང་བའི་ཚིག་ཕྱེད་དང་བདུན་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཡོ་ག་ལྷ་གྱེས་ཅན། ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། ལྷབ་མ་དགུ་བརྩེགས་ཅན། ཟིང་པོ་མགོ་སྔོན་ཅན། གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། དགེ་བཤེས་ཁུ་དང་རྒྱ་ལྷ་པོས་བརྩམས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་པོ་འམ་ལོག་གནོན་ཆེན་པོ། གསང་བ་ཡང་ཆུང་ནི་གཤིན་བང་སོ་བཏབ་པའི་རབས་ཡིན་པས་ཕྱེད་དུ་འཇོགས་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཚོས་ཀྱང་སྟོད་ལྷ་རབས། བར་མངའ་དར། ཐ་མ་གྱེས་མདའ་འམ་སིལ་ཆད་བགྱི་བར་གདའ།

སྟོད་ལྷ་རབས་སམ་ཡོ་ག་ལྷ་གྱེས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བགྱིས་ན་གཞུང་ལས། དང་པོ་ཡེ་མེད་སྟོང་པའི་ངང་ཉིད་ལས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་བསྐལ་པ་བས་བསྐལ་སྲིད་པས་མ་སྲིད་ཙམ་ན། ཕྱ་ཡེ་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བྱ་བ་གཅིག་སྲིད་པ་ཕྱ་ཡིས་བསྐོས་ཏེ་བྱུང་། དེ་ལས་ཁོ་མ་འབྲོ་རྗེའི་ལེགས་པའི་ཧོར་དྲུག་ཅེས་པ་གཅིག་སྲིད། དེའི་ཞལ་གྱི་ངད་པ་སྤྱན་གྱེ་སྒྲོས་མ། དབུ་སྐྲ་ཕྱར་ཕྱོར་ཙམ་གཅིག་གནས་པ་སྟེ། གནམ་ས་ཆ་མ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཕུས་བཏབ་པས། གནམ་ས་ཆ་ཕྱེད་དེ། གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ནི་ཁང་རིམ་ཁང་

དུ་ཡས་ཕྱབ། ས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ནི་གདན་རིམ་གདན་དུ་མས་གཏིང་། གནམ་ས་གཡུ་ཁ་སྨྱོར་དེའི་ནང་དུ་འོད་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་སྣེད། དཀར་པོ་ཡོད་ཀྱི་ཁ་འཛོན། ནག་པོ་མེད་ཀྱི་ཁ་འཛོན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ལས། གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་སེར་པོ་དང་། གཡུའི་མེ་ཏོག་སྔོན་པོར་སྣེད། གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་སེར་པོས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས། གཡུའི་བད་མ་སྔོན་པོས་ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ལས། སྣེད་བའི་ལྟ་རྟེ་ཁ་དང་སྐྱོལ་མེད་བྱ་བ་སྣེད། དེ་དང་ཡུམ་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱོལ་མེད་སྣེད་བའི་སྒས། མེས་རྣམ་ལ་ཀར་གསུམ་དུ་སྣེད། དེ་དང་ཕྱ་ཟ་ཡེ་ཐན་མ་རྣ་སྣེད་བའི་སྒས་སྐར་མ་ཡོལ་ལྟེ། དེ་དང་གཡུ་རི་ཕྱག་མོ་སྣེད་བའི་སྒས་ལྟ་རབས་མཆེད་བཞི་སྣེད། དཀར་ནམ་རྒྱལ་བ། ལྷིང་རྒྱ་དཀར་པོ། ལྟ་ཁྲི་ཤེལ་དཀར། ཐ་རྒྱང་རྩེར་རྩེར་དང་བཞི་སྣེད། ལྷིང་རྒྱ་དཀར་པོ་ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་ལྟར་གཤེགས་དཀར་ནམ་རྒྱལ་བ། ནུབ་བ་ལང་སྨྱོད་ཀྱི་ལྟར་གཤེགས། ཁྲི་ཤེལ་དཀར་པོ་ལྟོ་འཛམ་བུགྲིང་གི་ལྟར་གཤེགས། ཐ་རྒྱང་རྩེར་རྩེར་བྱང་སྒྲ་མི་སྐན་གྱི་ལྟར་གཤེགས།

ཁྲི་ཤེལ་དཀར་པོ་ལས་རྟེའི་མགུར་ལྟ་མཆེད་གསུམ་སྣེད། ཕྱི་ལྟ་ཐོག་དཀར། བར་ལྟ་འོད་འབར། ནང་ལྟ་གུལ་རྒྱལ་གསུམ་དུ་སྣེད། དེ་གསུམ་གྱི་ལྟགས་ཀྱི་མཆིལ་མ་གནམ་དུ་གཏོར་བ་ལས། སྤྲིན་དཀར་ཕྱིང་རྒྱང་ཙམ་གཅིག་ཆགས། དེའི་དགྱིལ་ན་དུང་གི་མི་ཁོ་དཀར་པོ་ལ། གཡུའི་རྣ་ཆག་གང་སྒྲེས་པ་གཅིག་ཏུ་སྣེད། དེ་ལ་མིང་བཏགས་པ་གནམ་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་རྒྱང་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་སྤྲིན་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་རིལ་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་ཆར་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་མོང་ཕེན་ཆེ། དེའི་སྒས་གནམ་ལ་རོང་རོང་། དེ་དང་དབྱལ་ཆ་མ་ཀྱིང་དུ་བཞོས་པའི་སྒས་ཡབ་སྐྱ་ཆ་ཡལ་ཡོལ་ཞེས་བྱ། དེ་གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ། ཁ་ཡེལ་དང་བཅུ་བཞི། སྟེང་མེར་དང་བཅོ་ལྟའི་སྟེང་ཐོ་བྱང་རྒྱུ་རིན་ཆེན་སྟ་ལྟ་ལས་གྲུབ་པ། རྒྱང་གཞི་ལྷགས་ལ་བྱས་པ། རྩར་བཞི་གསེར་གྱིས་སྤྲས་པ། བ་གམ་ཤེལ་དང་མཆོང་། ཁ་ཁྱེར་གཡུའི་བད། ཡྱོག་བཞི་དུང་ལ་བྱས་པ། ཐོག་ནི་ཤེལ་གྱིས་དགུ་རིས་སུ་ཕུབ་སྟེ། ཕྱི་ནས་གལ་ལྟ་ཐབས་ཕྱི་གསལ་བའི་ནང་ནས་ཐབ་ཀྱི་ཁ་འཕྲུལ་ཞིག་ཆེན་ལ། ཁ་ཐུར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཐད་ཀར་ཕྱག་ཆ་ཡལ་ཡོལ་ཙམ་གཅིག་སྐུ་མ་ཐང་གསེར་གྱི་སྒག་ཆེན་ལ། ཤེལ་གྱི་ཕྱ་དུང་ཅན། གཡུའི་ཆ་གཅན། སྐུ་ཚབ་པ་རེ་རེ་ལ་དམག་སྐུ་རེ་འོང་བ་གཅིག་སྐུ་ལ་གསོལ། ཕྱག་ན་གསེར་གྱི་འགྲིང་འཁར་བསྟམས་ནས་བཞུགས་སོ།།

དེ་དང་ཡུམ་ཆོ་ཟ་ཁྲུད་ཁྲུད་བཞོས་པའི་སྒས། སྲིད་པའི་ལྟ་རབས་མཆེད་བཞི་འཁྲུངས་ཏེ། ཡབ་ལྟ་བརྟལ་དྲུག ཕྱ་ལྟ་བྱམ་ཆེན། རྒྱ་ལའྲོང་ནམ། འོད་གྱང་རྒྱལ། ལྟ་རབས་མཆེད་བཞི་ལྟ་ཡལ་དུ་གང་སྟོད། མི་ཡལ་དུ་གང་བཞུད་ཞོ་བཏབ་པས། གསེང་མ་སྟོ་མཐའ་རུ་བཞམས་པོ་དགར་པོ་བཏིངས་ནས། ཆོ་ལོ་མིག་

དགུ་དེ་ཕྱག་གི་སོར་ལ་བཀྱི། རྒྱ་རྒྱ་འབྲེང་འབྲེང་ཞེས་ཤོ་བཏང་བས། ཡབ་ལྷ་བརྒྱལ་དུག་དང་། ཕྱ་ལྷ་བཙམ་ཆེན་གཉིས་རྒྱལ། གཅུང་གཉིས་ཕམ་སྟེ། རྒྱ་ལ་འབྲོང་ནམ་རྒྱ་མི་མངས་ཀྱི་ལྷར་གཤེགས། སྲས་དགུ་འཕྲུངས་ཏེ། ཁ་འོད་རྒྱལ་བ། རྒྱ་འོད་རྒྱལ་བ། གྲགས་ཀྱི་ལྷ། དྲང་སྲུངས་ཀྱི་རྗེ། ཁོ་དེ་སངང་པ། ཞུ་འཕངས་རྒྱལ་བ། དགུ་སོར་ཕྱུག་པོ། ཁ་དང་ཆེན་པོ། གར་གར་རྗེ་དང་དགུའོ།།

འོ་དེ་གྱང་རྒྱལ་བྱ་བ་དེ། ནམ་མཁའ་འཕྱལ་ཙམ་ན་བཞུགས་པའི། གནམ་གྱི་ཐང་ང་དགུ་དང་བཤོས་པའི་སྲས་དགུ་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་འཕྲངས་སོ། །ཚར་བཅས་པའི་གྲངས་བས་མང་བའི་ལྷ་བན་ཀུན་གྱི་ཡབ་མཛད་དོ། །བར་སྣང་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་འོད་ལྷ་འབྲེང་འབྲེང་ངོ་། །བར་གྱི་ཐང་ང་དགུ་དང་བཤོས་པའི་སྲས་རི་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཐུན་བས་མང་བའི་ལྷ་བན་ཀུན་གྱི་ཡབ་མཛད། སངོགས་ལ་གཤེགས་པའི་ཚེ། ལྷ་ཤུགས་མང་སྐྱེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། འོ་ལ་ཤ་ཟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སས་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོས་མཛད། མི་མངས་ཀྱི་ལྷར་གཤེགས། ལྷ་དགུའི་ཡབ་ལགས་སོ།།

ཞུ་བཟའ་ཞུ་མ་དང་བཤོས་པའི་སྲས། ཡར་ལ་ཤམ་པོ་དང་གཅིག་འཆིམས་ཡུལ་ནག་པོ་དགུ་སུལ་དུ་བྱོན་ནས། ཁབ་ཁ་བཟའ་ཅོར་སྐྱན་དང་བཤོས་པའི་སྲས་འཆིམས་ལྷ་ཐན་ཚོ་དང་གཉིས། ཁབ་ཕྱི་མོ་གཡག་སྟོ་མ་དོན་བཤོས་པའི་སྲས། གཅེན་དབྱེ་ལྷ་སྤྱི་དགར། གཅུང་གྲོ་ལ་གང་བྱ། ཁབ་བྱ་བཟའ་མཚོང་སྐྱན་དང་བཤོས་པའི་སྲས་གཅེན་རྩང་ལྷ་བར་དང་། གཅུང་རུ་ལྷ་བྱེལ། ཁབ་ཐང་ང་ཐང་དང་བཤོས་པའི་སྲས། དྲགས་ལྷ་སྐམ་པོ། སྤྱིན་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ནས་སྤྱིན་བཟའ་སྐྱར་ལྷམ་མ་དང་བཤོས་པའི་སྲས་ཐང་ལ་ཡར་བཞུར། ཀོང་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ནས་ཐང་ང་ཀོང་མོ་ཐར་དང་བཤོས་པའི་སྲས་ཀོང་ལ་དེ་ཡག་དེ་ནས་ཆབ་མ་སྤྱོན་མོ་ཐང་དང་བཤོས་པའི་སྲས་སྐམ་ལྷའི་ལྷ་སྲས་སོ།།

ཕྱ་ལྷ་བཙམ་ཆེན་མཚོན་བཙུན་ཕྱའི་ལྷར་གཤེགས་ཏེ། ཕྱ་ལྷམ་དུལ་དུག་ལ། ཕྱ་མི་མཉེན་ཆེན་པོ་ཕྱ་བྱ་ཡང་དཀར། ཕྱ་བྱ་ང་བྲང་དཀར། བྱ་རྡེ་ཐོ་ཐོ། སྤིང་མོ་ཕྱ་ལྷམ་མ་དང་། ཕྱ་ལྷམ་འབྲག་མོ་མ་དང་དུག་གོ །གཅེན་ཡབ་ལྷ་བརྒལ་དུག་དེ་གནམ་རིམ་པ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་སྐྱེང་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེ་མཛད། མཐོ་ལ་ཡོགས་ཀྱི་མངའ་བདག སྐྱ་<དམའ>ཏྲིསས་ཀྱི་རྒྱན་རྒྱེན། ཟ་མ་ཕུང་ཀྱི་མངའ་བདག་གོ། །དེ་དང་ཡུམ་སྐུ་བརྒྱན་ཀྱི་སྐྱན་དུ་བཤོས་པའི་སྲས། ལྷམ་སྤིང་བཏུད་ལ། ཡར་ཀྱི་གཅེན་གསུམ། རོང་རོང་རྩེ་ལ་པོ། ཁྲི་ཁ་སྐག་གཟིགས། ཐན་ཚོ་ཟོ་འབྲང་ངོ་། །མར་ཀྱི་གཉྰང་གསུམ་ལ་ལྷེ་རྡེ་གྱང་རྩན། ལྷེ་རྡེ་ཐོག་རྩན། ལྷེ་རྡེ་ཟིན་གདགས་སོ། །ཁྲི་བར་ཀྱི་བདུན་ཚོགས་དང་བདུན་ནོ། །སྤིང་མོ་ཐ་ང་ལྷ་མོ་དང་བརྒྱད་དོ།།

རོང་རོང་རྩེ་ལ་པོ་དང་། ཁབ་སྐྱ་བཟའ་མཐིང་ཁྲག་སྐྱན་དུ་བཤོས་པའི་སྲས་མཆེད་དགུ་ལ། ཞང་ཞུང་

གི་ལྟར་གྱེས་ཏེ། གེ་གོད། མེ་དུར། ཚངས་ལྟ། ཕ་འབྲུམ། རྨ་ཆེས། ཕོ་འབྲང་། རྨ་གེ་གོད། ཡོ་ཕྱལ་ལོ། །ཁྲི་ཁ་སྟག་གཟིགས་དང་ཁབ་གླང་བཟའ་ཁྲི་མར་བཤོས་པའི་སྲས་མཆེད་ལྔ་སུ་མ་པའི་ལྟར་གྱེས་ཏེ་འུ་རལ། ཅུང་ཟུངས། ཨ་གད། ཨི་གད། ད་ཀྱང་ངོ། །ཐན་ཚོ་ཟོ་འབྲང་དང་ཁབ་འོལ་མ་བཟའ་སྟོང་སྡེ་སྨན་དུ་བཤོས་པའི་སྲས་འར་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟར་གྱེས་སོ།།

མར་གྱི་གཅུང་གསུམ། ལྷེ་རྗེ་གུང་རྩན་དང་ཁབ་སྟོང་བཟའ་ཆོ་ཆོ་སྨན་དུ་བཤོས་པའི་སྲས་མཆེད་བདུན་ལ། མཐོ་ལ་རྩས་ཀྱི་ལྟ། སྨ་གྲུ་རྩས་ཀྱི་ལྟ། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལྟ། མཁར་གྱི་རྩེ་ལྟ། ཕྱི་ལྟ་དང་ནང་ལྟ། སྒོ་ལྟ་དང་བདུན་ནོ། །ལྟ་རྗེ་ཐོག་རྩན་དང་ཁབ་གཙང་ལེ་ཤོད་སྨན་དུ་བཤོས་པའི་སྲས་དཔལ་ལྟ་དགུར་གྱེས་ཏེ། དཔལ་སྟོང་རྩེ། དཔལ་རྫིང་དང་། ལྟ་ཕོ་དང་། དཔལ་རྟ་ཕོ་དང་། དཔལ་མདུང་འཕྲང་མདུང་དང་། དཔལ་པོ་ཆེ་ཉེ་བྲག་དང་། དཔལ་འབྲིང་ལྕང་འབྲིང་དང་། དཔལ་འཇུག་ཏིང་འཇུག་གོ(གཅིག་ཆད་)ལྷེ་རྗེ་ཟིན་གདགས་དང་གསལ་འཛོན་མ་བཤོས་པའི་སྲས། ཞིང་ལྟ་ཚངས་པ། ཆུ་ལྟ་བྱང་ཡུགདོག་ལྟ་མོན་བུ། ཀ་ཡ་རྩན་པོའི་ནང་ལྟ། མུ་ཡ་བཙན་མོའི་ནང་ལྟ། ཚེས་ལྟ་སྨང་པོའི་བུ་ལྟའོ། །དེ་ལྟར་དྲུག་ནི་དཔོན་གྱི་སྐབས་ན་སྦལ་ཁ་དྲུག་ཏུ་འདྲེན་ནོ།།

སྲིང་མོ་ཐང་ང་ལྟ་མོ་ལས་གྱེས་པ་ནི། ནང་ལྟ་ཡུམ་བཅུ་དང་འཁྲིག་མོ་བུ་དགུའོ། །བར་གྱི་བདུན་ཚིགས་ཏེ་རྨུ་ཡུལ་(དུ་)བཤུགས་ཏེ་སྲས་ནི་གཉའ་ཁྲི་གར་<བར་>གྱི་བདུན་ཚིགས་ཏེ། ཡར་ཡབ་དང་གཅེན་ལ་གནོད། མར་ཡུམ་དང་གཅུང་ལ་གནོད་ནས། ཞང་ཞུང་ཡུལ་དུ་སོང་ཞིག་བཀའ་བསྒོ་སྟེ་འགྲོར་མ་ཉན་པ་ལ་དཀོར་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། སྐུ་སྲུང་བློའུ་རིན་ཆེན་མཆེད་བདུན་དང་། སྐུ་ལྟ་ལྟ་ག་ཡ་དང་མུ་ཡ་དང་། ལྷེ་གླང་རུ་ཀར་དང་། དུང་འཕར་པོ་འཕར་ཆུང་དང་(བཅས་)བྱིན་ནས་གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཞང་པོ་རྨུ་རྗེ་བཙན་པོའི་ཡུལ་ངམ་འབྲང་ལྕང་འབྲང་དུ་གཤེགས་ཏེ་བཞུགས་སོ།།

ཞང་རྨུ་ཡུལ་གྱི་ཐང་ཐང་གི་སྲས་མོ་མཆེད་གསུམ་ལ། ཕུ་མོ་དྲེ་རྨུ་དྲེ་བཙན་མོ་དང་ཁྲི་གར་གྱི་བདུན་ཚིགས་བཤོས་པའི་སྲས་དེས་ཡུམ་གྱི་ལྟུམས་ནས་གསོལ་པ། ཀྱེ་ཡུམ་གཅིག་ཡར་གཤེགས་ན་ནི་ཡུམ་གྲོངས་འགྲོ། །མར་གཤེགས་ན་ནི་སྲས་མནོལ་བས་སྒལ་པའི་མཁར་གཅིག་དབྱེ་བར་གསོལ་བྱས་ནས། སོག་ཕྲག་གཡས་པ་ནས་བྱོན་ནས་མའི་གཉའ་བ་ནས་བྱོན་པས། མཚན་ཡང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོར་བཏགས་སོ།།

འབྲིང་མོ་དྲེ་བཙུན་རྨུ་མོ་དང་མི་བོན་ལྟ་བོན་དང་རྒྱ་འབྲོང་ཏམ་ཆན་པོ་བཤོས་པའི་སྲས་འཆི་མེད་གཤེན་གྱི་རྨུ་རྒྱལ་ཚ་དང་། ཅེའུ་གཤེན་གྱི་ཕྱག་དཀར་ཚ་གཉིས་སོ། །ཐ་ཆུང་དྲེ་རྨུ་དྲེ་དང་། སྟངས་ས་

བླ་མགོན་བུ་བཤོས་པའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་ལྟུམས་ནས་གསོལ་པ། ཡར་འགྲོར་ཡུམ་འགྲོངས། མར་འགྲོར་སྲས་བཙོག་པས་རྩི་བ་མའི་གོ་བར་དབྱེ་བར་གསོལ་བྱས་པས། རྩི་བ་མའི་གོ་བར་ནས་བལྟམས་པས་མཚན་ཡང་རྩིབས་ཀྱི་ལྟ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྡེར་བཏགས་སོ།།

ཡབ་གངས་ཁྱད་ཁྱུད་དང་ཡུམ་མུན་ཐབ་ཐིབ་དུ་བཤོས་པའི་སྲས་སྐྱེ་བོ་ལུས་ཀྱི་ལྟ་ལྔ་བྱུང་སྟེ། སྐུ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྐུ་ལྟ་བྲེ་དགུ། ཐུགས་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྲོག་ལྟ་ཉམས་ཆེན། མགུལ་ལས་འཁྲུངས་པའི་མགུར་ལྟ་བྱང་ཞུར། ལྗགས་ལས་འཁྲུངས་པའི་ལྗགས་ལྟ་འཕུལ་པོ། ཚིག་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྲས་ཚིག་ལྟ་གུར་བུའོ།།

དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་ན་བོད་ཁམས་ཕ་དགུ་ལ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་མ་ཐེག་སྟེ། འདུན་མ་བསྡུས་ནས་མཆིད་བསྒྲོས་པས། འོ་སྐོལ་ལ་རྗེ་བདེན་པ་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གཅིག་བཙལ་དགོས་ན་ག་ན་ཡོད་ཅེས་བསྒྲོས་པས། བར་སྣང་ནས་ལྟའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། བཀའི་[ཀ་ཡེ་]བོད་འབངས་མགོ་ནག་གི་རྗེ་འདོད་ན། རྨུ་ཡུལ་ངམ་འབྲང་ལྕང་འབྲང་བྱ་བ་ན། གནམ་རིམ་པ་བདུན་གྱི་སྟེང་། གསེར་མཁར་གཡུ་བད་ཅན་གྱི་ནང་ན་ལྟའི་གདུང་རྨུའི་ཚ་ལྟ་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱ་བ་བཞུགས་ཀྱི་མགོ་ནག་གི་རྗེར་སྤྱན་དྲོངས་ཤིག་བྱ་བའི་སྒྲ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་སྤྱན་དྲང་ངོ་བྱས་པ་ལ། ཡང་ནམ་མཁའ་ནས་སྒྲ་བྱུང་པ། བཀའི་བོད་འབངས་ཕ་དགུ་གཞན་སུས་ཀྱང་སྤྱན་མི་འདྲོང་སྟེ། ས་ལྟ་མགོན་པོའི་སྲས་རྩིབས་ཀྱི་ལྟ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྡེ་ལ་ཞུས་དང་ཟེར་ནས། དེ་ལ་ཞུས་པས། རྩིབས་ཀྱི་ལྟ་སྐར་མ་ཡོལ་ལྡེས་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ལ་ཞུས་པ། ཀྱེ་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙུན་པོ་ལགས། ཡུལ་ལ་ག་གླིང་དྲུག་དོགས་མ་གི་ན། བོད་འབངས་ཕ་དགུ་ལ་ཡུལ་ན་ནི་རྗེ་མི་བཞུགས། ཁ་ཐོགས་ཀུན་ནི་རྗེ། གནམ་ལ་གཡག་མ་མཆིས་རུ་རིང་ཀུན་ཀྱང་གཡགདོག་ལ་ཆབ་མ་མཆིས། སྦྲུར་དང་ལོང་ངེ་ལོང་། རྟ་ལ་རྐྱེན་མ་མཆིས་ངམ་གྲོག་ཆོད་དེ་ཆོད། མི་རྗེ་མེད་ཀྱི་རྗེར་གཤེགས། གཡག་བདག་མེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་གཤེགས། དུད་རྐྱེན་མེད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་གཤེགས་ཞུས་པས།

རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ཞལ་ནས། ས་མ་གི་ན་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད། རྐུ་ཡོད། དུག་ཡོད། སྡང་ཡོད། དགྲ་ཡོད། གདོན་ཡོད། རྫུན་ཡོད། སྲིད་ཡོད། ཅན་ཡོད། བྱད་ལྟེམས་ཡོད། གཡོ་ཡོད། ང་མི་འགྲོ་གསུངས་ནས་མ་གནང་ངོ་།།

ཡང་བསྐྱར་ཏེ་ཞུས་པ། རྐུ་ལ་ལན་མཆིས། སྡང་ལ་བྱམས་མཆིས། དུག་ལ་སྨན་མཆིས། དགྲ་ལ་ཟིན་མཆིས། གདོན་ལ་ལྟ་མཆིས། རྫུན་ལ་བདེན་མཆིས། སྲི་དང་ཅན་ལ་གནན་ཐབས་མཆིས། བྱད་ལྟེམས་ལ་བསྒྲལ་ཐབས་མཆིས། གཡོ་ལ་དྲང་མཆིས། གཡག་ལ་ནི་མཚོན་མཆིས། འོ་སྐོལ་གཉིས་ཀྱང་

མེའུ་ཉེ། ཤིང་སེ་བ་བཞེན། ཤ་རྒས་ཐོགས་ཤིམ། གོས་གཡང་བལ་དོ། མི་རྗེ་མེད་ཀྱི་རྗེ་དང་གཡག་བདག་མེད་ཀྱི་བདག་ཉ་ཅིས་ཀྱང་གཤེགས་འཚལ་ཞུས་པས།

གནང་ནས་ཡབ་ཀྱི་དགོར་བྱིན་པ། སྐུ་ལ་རི་སྟེ་མགོན་བྱ། ལུ་སྟག་གཡག་གསེར་གྱི་ལུ་སྐས་དང་བཅས་པ། སྐུ་སྲུང་བློའུ་རིན་ཆེན་བདུན། ལྷེ་གྲང་རྒྱ་དགར་དང་བཅས་པ་གནང་ངོ་། །ཞང་ཡོས་རྒྱ་ལས་དགོར་བྱིན་པ། རྒྱ་ཁྲབ་ཤོལ་མོ། རྒྱ་རྨོག་རྒྱ་ལུགས་རྒྱ་མདུང་ཟངས་གཡག་རྒྱ་ཕྱབ་གོང་ཁྲད། རལ་གྲི་ཤེལ་གྱི་གྲང་མཆོ་ཤལ་གྱི་རྒྱ་ཚ། རྒྱ་སྐས་རིམ་དགུ། རྒྱ་འབྲང་ཟངས་ཡག་རྣམས་བྱིན་ནོ། །ཡུམ་གྱིས་དགོར་ནོར་བྱིན་པ། གཅན་གཡུ་ལོད་ལམ། མེ་རང་འབར། ཆུ་རང་འཚུ། མཆིག་རལ་གྲོལ། སྐང་ང་རང་རྩོད། རང་ཐག་རང་བསྐོར། སྡེར་རང་འདྲེན། ཡབ་ཀྱིས་དགོར་ནོར་བྱིན་པ། དྲང་འཕར་ཐོ་འཕར་ཆུང་། དཔལ་གྱི་གཞུ་རང་རྡུང་། དཔལ་གྱི་མདའ་རང་འཕེན། ཁྲབ་རང་གོན། ཕྱབ་རང་གོན། མདུང་རང་འདེབས། ཕྱག་ཚངས་ཐ་ཡོད་འདེན། གཡོས་པ་རང་བྱེད། དེ་གཤེན་ལྷམ་བུ། འདར་གཤེན་ནར་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་བྱིན་ནོ།།

དོན་ལ་སྦྱན་དྲངས་གཤེགས་རབས་ཀྱི་ཤུ་བདུན་སྐད་པ། དེ་ནས་ཐ་ཐག་རིང་རྩེ་དགུ་ལ་དགུ། འཚེ་མིས་འཚེ་བཙུགས། དྲང་འཕར་ཐོ་འཕར་ཆུང་གིས་སྦྱ་བསྒྲགས་རྒྱ་འབྲང་ཟངས་ཡག་ལ་ཕྱག་འདྲུས། རྒྱ་སྐས་རིམ་དགུ་ལ་ཞལས་བརྩེན་ནས། ནམ་མཁའ་འཕྱལ་ཙམ་དུ་གཤེགས་པ་དང་གཅིག དེ་ནས་གནམ་གྱི་མཐོངས་ཕྱི། སྤྲིན་གྱི་གོ་བསལ་ནས་ས་དོག་ལ་གཟིགས་པས། རི་གཟིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷ་རི་གྲང་(དོ་ལས་)མཐོ་ཞིང་བཙན་པ་མ་མཆིས། ཐང་གཟིགས་ཀྱི་ནང་ནས། ཀོང་ཤུལ་སེ་མོ་གྲུ་བཞི་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བཤམས་ལེགས་པ་མ་གཟིགས། ཡུལ་གཟིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡར་མོ་རྩམ་བཞི་ལས་བཟང་ཞིང་གཤིན་པ་མ་མཆིས། འབྲོག་གཟིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡམ་འབྲོག་རྩམ་གསུམ་ལས་བཟང་བ་མ་གཟིགས། ཚབ་གཟིགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙང་ཚབ་སྟོན་མོ་དང་ཤམ་རྩ་ལས་གཙང་བ་མ་མཆིས་པར་གཟིགས་ནས། གཡུ་ཡུ་ལ་གཡམ་ཁང་དུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་གཡུ་ཡུལ་དུང་པར་གཤེགས། དེ་ནས་གཡུ་ཡུལ་བར་དོར་གཤེགས། དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ལ་དོར་གཤེགས། དེའི་དུས་སུ་གོར་གནོན་ཕ་བོང་གིས་ཕྱག་བགྱིས་ཏེ་འདུར་དང་གོང་དེ་གོང་། ཤིང་གཤེགས་ས་སྐྱེར་གྱིས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་འདར་དང་ཡེད་དེ་ཡེད། ཚབ་གཤེགས་ལུ་མས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྟོར་དང་སི་ལི་ལི། དེ་ནས་ཀུང་ཐོག་ཐོག་ཡངས་སུ་གཤེགས། དེ་ནས་བློ་འབྱམ་གྱང་མདོར་གཤེགས། དེ་ནས་ནགས་མ་བྱ་ཚང་ཅན་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་ཤིང་སུ་ལེ་གྱམ་ཤིང་གི་རྩ་ར་གཤེགས།

དེའི་དུས་སུ་སྐེན་གྱི་དབུ་མདོར་བྱུང་ཏེ། ལྕང་སྐེན་དང་ཀོང་(སྐེན་)ཁ་གཡེལ་ནས། སྐེན་གཡབ་དམར་པོ་གཅིག་དབྱུགས་ནས་བྱུང་པ་ལ། སྐྱེས་བློའུ་རིན་ཆེན་མཆེད་བདུན་གྱི་སྐུ་སྲུང་ལྷེ་གྲང་རྒྱ་ར་གྱིས

རུའི་དབལ་བརྡར་ནས་བརྡུངས། དུང་འཕར་པོ་འཕར་ཆུང་གིས་རང་བུས། ཁྲབ་ཀྱིས་རང་གོན། ཕུབ་ཀྱིས་རང་གོན། རལ་གྲི་དང་ཆུ་གྲིས་རང་བཏབ། མདུང་གིས་རང་དྲངས། གཞུ་རང་བདུངས། དཔལ་གྱི་མདའ་རང་འཕངས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྗང་སྲིན་དང་ཀོང་སྲིན་བསད་དེ། ཤ་བོར་བས་རི་དམར། ཁྲག་བསྐྱིལ་བས་མཚོ་སྨུག་གོ །ཤིང་མུ་ལེ་གྲུམ་ཤིང་གི་ཁ་ནས་མདའ་ལྔ་འཕོངས། སོར་བཞི་བཞིག་པས་ཞལ་ཏ་སྒམ་གྱིས་མཛད་ནས། སྒམ་ལྷ་བོ་ལྷ་སྲས་ཀྱི་ཞལ་ནས། དུས་འདིར་ཡུལ་འདིའི་རྗེར་གཤེགས། གདགས་སུ་ནི་གདུག་བརྡལ་ལོ་གསུང་ནས། བཅུད་ས་བོན་རླུང་དང་འདྲ་བ་གཅིག་དབྱལ་སྟག་པ་ཏིང་རུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་ལས། སྲས་གཅིག་འཁྲུངས་པ་ནི་ལྷ་འོད་གྲགས་ཀྱི་བུ་གུང་གཟིགས་བྱ་བས་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ལྷ་བོན་བྱས། མ་མ་དྲོ་ཞལ་སྐྱིད་ལྡིང་གི་མར་མེ་བཏེགས་ཏེ། སྤྱན་མངར་འོད་ལྟེམས། ཕ་བ་གྲོ་ཟ་སྐྱིད་རྒྱལ་གྱིས་རུ་ཚོད་སྔར་རན་ཕུལ། ལྷ་གོས་བསིལ་ལེ་མ་སྤངས་ནས་མི་གོས་དར་ཟབ་གསོལ། ལྷ་གསང་གར་བུ་སྤངས་ནས་མི་གསང་སྣར་མོ་གསོལ། ལྷ་སྐྱེམས་བྱང་ཁུ་སྤངས་ནས་མི་སྐྱེམས་སྔོན་མོ་དང་དིང་འབྲས་ཆང་སྔོན་མོ་གསོལ་ནས་མི་ཡུལ་གྱི་འཐིང་དུ་གཤེགས།

དེ་ནས་མཚོ་དང་སྐོའི་འགྲམ་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་བྲག་གི་བྲག་དམར་པོར་གཤེགས། དེ་ནས་བླ་མ་དངས་མ་འབྲིང་བཅུར་གཤེགས། དེ་ནས་དོགས་མོ་དོག་མོ་དོག་ཉེན་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་ཉག་ཉི་རྒྱབ་དམར་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་དྭགས་ཡེན་མཁར་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་ང་ལ་གཡའ་མ་གོང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་དྭགས་ཡུལ་ཤིང་ནག་ཏུ་གཤེགས། དེ་ནས་བྲ་ལ་སྒོ་དྲུག་ཏུ་གཤེགས། དེའི་ཚེ་བུད་ཀྱི་བྲམ་སྣར་བྱིས་པ་ཁྲེ་ཁྲེ་ཅན་ལུས་ལ་བྱའི་སྤུས་བརྒྱན་པ་གསུམ་དང་ཕྲད་དོ། །བྱིས་པ་དེ་གསུམ་མོན་གྱིས་ལྟས་ངན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་བཟུང་སྟེ་ཁྲིད་པས། མོན་སྐད་མ་གོ་ནས། རང་གི་མཆིད་ཚིག་ལས། གཅིག་ལ་ལྟོ་ན་ག་བེར་བཏགས། གཅིག་ལ་སྙགས་ལྕང་ཀ་བེར་བཏགས། གཅིག་གིས་མྱང་གོང་དུ་ཕྱིར་བསྡད་ནས་ཡིབ་སྟེ། ལོ་རོའི་རོང་དུ་བྲོས་ཏེ་ཧོར་གྱི་འགྲམ་མཁར་དུ་བབས་པ་ལ་མྱང་གོང་ངན་ལེ་བཙོག་དུ་བཏགས་པ་ནི་མྱང་གི་མེས་པོ་ལགས་སོ། །གཉིས་ཚུར་ལ་འོངས་པ་ནི་ལྟོ་དང་སྙགས་གཉིས་ཀྱི་མེས་པོ་ལགས་སོ།། བྲ་ལ་སྒོ་དྲུག་ནས་ཤར་ལ་འབྲིང་ལུང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་དྲེ་ང་བྲམ་སྣར་གཤེགས། དེ་ནས་ལྟ་ལུང་སྟག་པར་གཤེགས། དེ་ནས་ཀླུ་མོ་སྦྱང་པར་གཤེགས། དེ་ནས་ཡར་ཁྱིམ་སོག་ཀར་གཤེགས། དེ་ནས་ཁྱིམ་བུ་གོར་གོར་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་རྩང་ཐུད་གསུམ་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་(ཙན་)དང་སྒོ་བཞིར་གཤེགས། དེ་ནས་འཕར་པོ་ཟོ་བྲང་དུ་གཤེགས་སོ།།

དེ་ནས་སྐུ་མཁར་ཡུན་བུ་བླ་སྒང་བརྩིགས་ཏེ། སུམ་པ་ཤང་གི་རྒྱལ་པོ་བཏུལ་སྟེ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་

ལྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཁད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེན་པོ་མཛད་ནས། འགྲེང་མགོ་ནག་གི་རྩེ་དང་དུད་རྩེ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱན་དང་བདག་པོ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་གཤེགས་རབས་ཉི་ཤུ་བདུན་གྱིས་བྱོན་ཏེ། དེ་ནི་ཡོ་གཱ་ལྟ་གྱིས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་ཁུ་ཏོ་ནས་བཤད་སོ།།

དེ་ནས་ཁྱི་བདུན་མངའ་དར་སེལ་ཚད་དེ། མུ་སྟེགས་འདོད་པ་མི་གཟང་རྩེ་ལ་རྩན་མི་(སྒྲང་)[1][3] སྐད་པ། སྟོང་ལྟ་རབས་ཀྱི་རྩེས་ལ་བར་མངའ་དར་དང་སྣང་གྱིས་མདོ་འམ་སེལ་ཚད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དེ། མུ་སྟེགས་འདོད་པ་མི་གཟང་སྐད་པ། གསང་བ་བོན་ལུགས་སུ་གྲྭང་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ལྟར་ཀ་སྡེ་དུག་གི་ནང་ན། ལ་མགོ་རེ་ཐོང་ཅན་གྱི་སྡེ་པ་བྱ་བ་མགོ་ལ་ལ་གཞུ་གོན་ནས་རེ་ཐོང་གསོད་པས་དེ་སྐད་དོ། །རྩེ་ལ་རྩན་མ་སྣང་སྐད་པ། ཡང་གསང་ཐེ་བྱང་ལས་ཚད་པའི་ལུགས་རྩེའི་རྩན་ནམ་མཚང་ལགས་པས། འོ་སྐོལ་རྒྱབས་ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲྭང་ལ་མི་འཐད་པ་ལགས་སྐད་དོ།།

དེ་ནི་གྲགས་པ་ཆོས་ལུགས་གདུང་རྒྱུད་ལས་ཚད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་ཏེ། གཞུང་ལས། གྲགས་པ་ཆོས་ལྷས་གདུང་རྒྱུ་དག་ལས་ཚད། གདུང་རྒྱུ་རིགས་གསུམ་ལྷུ་ཆེན་པོ་དང་། །ལི་ཙ་ཝི་དང་ལྷུ་རི་བཞི་པ། དེ་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ་དམག་བརྒྱ་སྐྱབས་སེང་གེ་བོད་དུབྱོན་པ་ལགས། །དེའི་མཚན་ནི་གཉའ་ཤིང་བཙན་པོ་གསོལ།།

གདུང་རྒྱུ་ལས་ཚད་པ་ནི། བསྐོས་དང་གློ་ཁུར་གདུང་རྒྱུ་གསུམ། །མང་པོས་བཀུར་བ་ཉིད་ལ་ཚང་། སྐད་བས་ཀྱང་། གདུང་རྒྱུ་ལས་ཚད་པར་འོང་ལ། གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གདུང་རྒྱུ་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་ལས་ཚད་ལ། བོན་ལུགས་ནི་འདོད་ཁམས་ལྟ་ལས་ཚད་དེ། ལྟ་ལ་ཡང་བཟང་ངན་ཡོད་པས་གདུང་རྒྱུ་གྲགས་པར་ཡོངས་ལ་མདོ་ནས་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲགས་པར་མཆིའོ། །གདུང་རྒྱུ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་ཡི། ཤྲཱ་ཚེན་པོ་རྒྱལ་བྱེད་ཐོབ་འཛིན་ཡན་ཚད་ཀྱི་རྒྱུད་ཚད། འབྲིང་པོའམ་ལི་ཙ་ཝི་ལ་རྒྱུད་གསུམ་མམ་ལྟ། ཀོ་ས་ལ་ཏའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ། ཁད་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཚར་བྱེད། མ་གཏའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ། ཤྲཱ་རྒྱུང་བ་ངེ་བག་པ་ལ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱི། རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པ་དང་སྦྱབས་སེང་གེ །དམག་རྒྱལ་ལ་བྱ་རྒྱ་ཐ་དང་བརྒྱ་ཡོད་བས་དམག་བརྒྱ་པ་ཞེས་བཏགས།

སྦྱབས་སེང་ལ་བཙུན་མོ་ལྟ་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་སྲས་མེད་དེ། སྲིད་ཀྱི་ཆོ་གར་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་བུ་མེད་དེ། དགོན་ཅོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དྲག་གམ་སྐམ་ནས། ཉེན་ཀྱི་ལས་སུ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞམས། ནུབ་ཀྱི་ལས་སུ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞམས་ཏེ་ཕུལ་བས། དེ་ན་དྲང་སྲོང་མངོན་བར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡོད་པས། དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་མཉེན་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཉེན་ཀྱི་ལས་སུ་མཆོད་པ་འབྲལ། ནུབ་ཀྱི་ལས་སུ་མཆོད་པ་འབྲལ་བ་ཚེ་ཕྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནམ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་གྲུབ་འདོད་

མི་མིན་ལྟའི་སྐས་འདུ་བ་གཅིག་འདུག་ནས། ཁྱོད་ཅི་འདུ་བ་གཅིག་ཡིན་བྱས་པས།

རྒྱལ་བུའི་ཞལ་ནས་རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པའི་བུ་རུ་པ་སྐྱེས་ཡིན། ངའི་ཕུ་བོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སེང་གེའི་བུས་བསད་ནས་ང་བཟཁྱགས་པ་ཡིན་ཟེར་བས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ལ་རུ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་རྒྱས་ཡོད་པས། འོ་ན་ཁྱོད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན། ངའི་མཚོད་གནས་བྱའོ་ཞེས་སྨས་པས། རུ་པ་སྐྱེས་ན་རེ་ཉ་ཅག་གཅིས་སྐྱབས་སེང་གེས་གསོད་དུ་འོང་ཟེར་བ་ལ། གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོས་ཐབས་ཡོད་ཟེར་ནས། རི་ཁྲོད་དུ་སྨས་ནས་མཚོད་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཙ་ན། རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སེང་གེས་མདོ་སྡེ་གཟེགས་པས་རུ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་དང་ཐུབ་དེ་སྨས་པ། རུ་པ་སྐྱེས་ལ་ལུང་བསྟན་འདི་ལྟ་བུ་འདུག་པས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཚོ་ཞེས་སྨས་པས། ཁོང་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེད་ལ་ཁྱངས་ཡོད་སྨན་དབས་པས་ཆོག རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོའི་གམ་ན་ཡོད་ཟེར།

སྐྱབས་སེང་གེས། དུང་དང་རོལ་མོ་དང་བཅས་ནས་སྨན་འདེན་དུ་ཕྱིན་པས། རུ་པ་སྐྱེས་སྨམ་ན་སྨན་འདེན་པ་མིན། སྔར་བའི་ཕུ་བོ་དེ་ཙམ་བསད་དཔའ་ང་གསོད་དུ་བྱང་སྨམ་ནས་བྱོས་ནས་བྱོན་པས། རྒྱབོད་ཀྱི་སོ་མཚམས་སུ་སྐེ་ཁས་ཅ་ན། ཤེས་པ་མཁན་མི་བཟུ་གཉིས་དང་། ཡབ་འབངས་རུས་དུག་བོད་ལ་རྟེ་མེད་ནས་འཚོལ་བ་དང་ཕྲད་ནས་སྨས་པ། ཁྱེའུ་ཁྱོད་མི་མིན་ལྟའི་སྐས་འདུ་བ་གཅིག་འདུག་པ་ཁྱེད་སུ་ཡིན་བྱས་པས་རྒྱ་བོད་བཟང་ཐང་ཞེས་བྱ་བ་མ་འཛལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་མཇུག་མོ་བསྒྲེངས་ནས་འདུག་པས། འདི་ལྟའི་ཡུལ་ནས་འོངས་པ་གཅིག་ཡིན་འདུག་འདི་ལ་རྟེ་བྱའི་བྱས། གཉའ་བའི་ཁྱི་ལ་བླངས་ནས། འདི་རྟེ་གཉའ་ཁྱི་གཅོན་པོ་བྱ་བ་ཡིན་བྱས་ནས་སྨན་དངོས་སོ། །དེ་ནས་ཤེས་པ་མཁན་མི་བཟུ་གཉིས་ནི། ཞ་མི་སྟེ་རེ། ཨི་མ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཡང་དགོངས་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་མཁན་མི་བཟུ་གཉིས། ཡབ་འབངས་རུས་དུག་ལ། བཙན་པར་བྱེད་པ་སྟོང་དང་སྟུགས། བཙུན་པར་བྱེད་པ་ཁུ་དང་སྐྱབས། གཉན་པར་བྱེད་པ་སོ་དང་སྦྲོའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རུ་པ་སྐྱེས་གདུང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་གྲགས་པ་ཆོས་ལུགས་སོ།

དེ་ལྟར་རྗེ་གཉའ་ཁྱི་བཙན་པོ་དེ་བྱོན་པའི་ཁྲངས་བཅང་སྟེ་རྒྱ་གར་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། གཤེགས་པའི་གནས་བཅང་སྟེ་གླིང་གི་སྟེང་པོ་གངས་རི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བས་བསྐོར་བ། རྐུ་བོ་བཞི་འདུས་པའི་མགོ་གཙང་པོ་གཤུང་གསུམ་ཀྱི་མདའ། གངས་ཀྱི་ཤེ་གངས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་དང་། མཚོ་མ་ཕམ་གཡུའི་མཆྱལ་གྱི་དོན་མཚོན་པ། མི་ལས་ལྟར་གྲུབ་པས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཡུལ་འདིར་ཐ་མ་དར་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱང་འདིར་འཕྱང་ཁས། གླིང་གི་མཚོག ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པས་འདིར་བྱོན་པའོ། །དེ་ནི་

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོད་ལྷ་རབས་སོ།།

ལྷ་རབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ན། མང་པོས་བཀུར་བའི་ཡབ་ནས་ཡར་འདེད་ཀྱི་ལྷ་བདུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྒོས་རུ་པ་སྐྱེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་རྒྱལ་བུ་རུ་པ་སྐྱེས་བྱ་བ་གཅིག་རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཡུལ་མ་ག་ནིར་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་ལྷག་མེད་པས་སྟོད་ལྷ་རབས་སོ།།

ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་སྐོར།

ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན་ནི། དགུང་ཕུབ་ཀྱི་བླ་ན་འགྲོ་རྗེ་ལེགས་པ་བཞུགས་སོ། །གནམ་ཕུབ་ཀྱི་བླ་ན་གནམ་ལྷ་དཀར་གསུམ་བཞུགས་སོ། །སྤྲིན་ཕུབ་ཀྱི་བླ་ན་སྐར་མ་ཡོལ་ལྡེ་བཞུགས་སོ། །རྒྱང་གཡོལ་གྱི་བླ་ན་རྒྱ་ལྷ་འབྲོང་ནམ་བཞུགས་སོ། །གནམ་ཡེལ་གྱི་བླ་ན་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་བཞུགས་སོ། །སྟེང་མེར་གྱི་བླ་ན་ཡབ་ལྷ་བརྡལ་དྲུག་བཞུགས་སོ། །སྤྲིན་ཕུབ་ཀྱི་བླ་ན་བདུད་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་སོ། །ཁ་ཡེལ་གྱི་བླ་ན་ལྡེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བཞུགས་སོ། །རྨུ་ཟིལ་གྱི་བླ་ན་རྨུ་རྗེ་བཙན་པོ་བཞུགས་སོ། །དོག་མེར་གྱི་བླ་ན་སྟང་ས་མགོན་བུ་བཞུགས་སོ། །ཟོ་རོ་ཆེན་པོའི་འོག་ན་དོག་ལྷ་སྨིན་བུ་བཞུགས་སོ། །ས་མེར་གྱི་འོག་ན་མེར་ལྷ་སྨོངས་བུ་བཞུགས་སོ། །ས་ལྷགས་ཀྱི་འོག་ན་ས་ལྷ་འཁོར་མོ་བཞུགས་སོ། །སྟིང་རུམ་གྱི་འོག་ན་སྟིང་ལྷ་གར་ཆེན་བཞུགས་སོ། །གསང་གཅིག་གི་བླ་ན་གསང་ལྷ་དེ་པ་བཞུགས་སོ། །བར་སྣང་གི་བླ་ན་བདུད་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་སོ། །དེ་ཚོ་ལ་ཟངས་ལ་བཞུགས་རལ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ་བླ་ན་བཞུགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།(གཉིས་ཆད།)

སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་ཡན་ཆོད་དུ་བོད་གློ་བུར་རྒྱལ་པོའི་ཆད་ལུགས་གསུམ་བསྟན་ནས། ད་ནི་སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་པ་ནི། རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་གནམ་མུག་མུག་གི་སྲས་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་མུག་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་ས་དིང་དིང་གི་སྲས་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་དིང་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་སོ་ཐམ་ཐམ་གྱི་སྲས་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་འདར་ཡེད་ཡེད་ཀྱི་སྲས་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་འདར་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་གདགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་སྲིབས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཤོས་པའི་སྲས་

པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པས། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ངའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་གྲུབ་བྱ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པས། དྲང་སྲོང་གིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལ་ཅི་བྱས་ཀྱང་རང་གི་བཙུན་མོ་ལ་བཙས་པའི་བུ་མི་འོང་གསུངས་སྐད། དེ་ཙུག་ལགས་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོ་སྐྱ་མ་ལ་ཤ་བ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་བསད་པས་དེའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་མི་འོང་བ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་ཙམ་སྤས་ཀྱིས་གདུང་ནས་མི་མ་ཡིན་གྱི་བུ་ལྟ་དངོས་གྲུབ་ཀུ་སྤྱིན་ནམ་གསུངས་པས། འོ་ན་ཞུའོ་ཟེར་ནས། དྲང་སྲོང་གིས་མི་མ་ཡིན་གྱི་བུ་ལྟ་བྱིན་ཏེ། ལྷའི་བུ་ལས་སྐྱ་ཚོགས་པ། ཅི་མའི་བུ་གསེར་ཁྲབ་ཅན། རྩྭ་ལྷའི་བུ་མི་འཛིགས་སྐྲན། དྲག་པོའི་བུ་ཐ་དཀར། དབང་བྱེད་ཀྱི་བུ་མི་ཚུགས་པ་དང་ལྟ་བྱིན་པས། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ཏེ་དྲྭ་བ་ཕྱི་མི་དགོས། ནུམ་བུ་བསྟོད་མི་དགོས་པའི་བུ་ལྟ་བྱང་སྐམ་ནས། རང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་ཁྱེད་དེ་ཟང་སྤྱིན་གོས་བསྐོན་ནས། བུ་ཚོ་ལ་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ནུམས་ངའི་ཁུ་ཁྲག་ལས་བྱུང་བའི་བུ་ནི་མིན་ཏེ། ལས་དང་སྤྱོན་ལམ་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ནུམས་ལ་རྒྱལ་ལམ་ནུས་མཐུ་འམ་ཡོན་ཏན། ཅི་ཡོད་དྲིས་པས། ལྷའི་བུ་ལས་སྐྱ་ཚོགས་པ་ན་རེ། ངས་གནམ་ལ་ལྷིང་སྐ་ལ་འཕྲུལ། ཆུ་ལ་མི་བྱིང་བར་ནུས་ཟེར་སྐད།

ཅི་མའི་བུ་གསེར་ཁྲབ་ཅན་ན་རེ། ངས་རྒྱལ་པོའི་རྟགས་གང་ཡང་སྤྱིན་ནུས་ཟེར་སྐད། རྩྭ་ལྷའི་བུ་མི་འཛིགས་སྐྲན་ན་རེ། ངས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་སྤྱོར་ནུས་ཟེར་སྐད། དྲག་པོའི་བུ་ཐ་དཀར་ན་རེ་ངས་སྲིན་པོའི་བུ་ཁར་འཕྲུལ་ནུས་ཟེར་ནས། རྒྱལ་པོ་སྐམ་ན་དེ་ཚོ་ཡོངས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ་སྐམ་ནས། བདེན་རྫུན་ལྟ་བའི་ཆེད་དུ། དྲག་པོའི་བུ་ཐ་དཀར་ལ་ངོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དམག་བརྒྱ་ཐུབ་ན། རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་ཁ་སྦྱངས་ཚོས་ངང་བཅིར་བས་འདིའི་ཁ་སྐྱངས་ཚོ་ཐུལ་ལ་ཤོག་བྱས་པས། ཁོ་སོང་ནས་རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པའི་བུ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་ཁ་དང་གོ་དགུ་བསད་ནས། རྒྱལ་བུ་ཆུང་དག་རྣ་པ་སྐྱེས་བཟུང་ནས་ཁྱིད་བྱུང་བས། སྐྱབས་སེང་གེ་ན་རེ་ཨེ་ཤ་ཅོ་ཁྱོད་ལ་ནུས་པ་(ཡོད་ཀྱང་)འཛམ་གླིང་ཡོངས་འཁང་མ་བཙུག ཨེན་རེ་དང་བཅིར་ཀེ། བཅིར་ཀྱང་མི་གསོད་པ་ཡིན་པ། དེ་འདི་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སྐུན་ཟླ་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྐྱས་པས། ཁོང་ཚོ་ན་རེ་ཁོའི་ཕ་དང་སྐུན་ཟླ་དེ་ཙམ་བསད་ནས་འདི་ལ་སྐུན་ཟླ་མི་བཏུབ། འདི་ཡང་གསོད་ཅེར་བ་ལ། རྒྱལ་པོས་གསོད་མ་ཐོད་དེ་བཤགས་པར་བྱས་ནས། རིན་ཆེན་སྐྱ་ལྟ་ལ་སྐྱོམ་ལེགས་པ་གཅིག་བརྟུངས། དེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་བ་འཁྱགས། ཟས་ཞེམ་དགུ་དང་མངར་དགུ་བཙུ་གནས་སྐོམ་བའི་གཏུ་ང་བ་སེལ་བའི་གོ་ལ་དང་བཅས་ནས་རྒྱ་བོ་གཉུ་ལ་བསྐུར་བས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོའི་ཕུགས་རྡོ་རྒྱུད་པ་དང་ཕྲད་ནས། སྐྱོམ་དེ་བཟུང་ནས་ཁྱར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོ་ལ་གཏད་པས། རྒྱལ་པོས་སྐྱོམ་ཁ་ཕྱེ་བས། ཁྱེའུ

སྲིབས་ཁྲི་བཙན་པོ། དེ་དང་གནམ་གྱི་རྒྱལ་མོ་ཟི་ལིང་ཤོ་ལ་མ་རྗེར་བཤོས་པའི་སྲས་ལ་མཚན་ཅིར་གདགས་མ་མ་དྲོ་ཞལ་སྐྱིད་ལྷིང་མ་ལ་དྲིས་ལ་ཤོག་བྱས་ནས་འདྲིར་ཕྱིན་པས། མ་མའི་མཆིང་ནས་རྗེའི་བླ་མཚོ་སྐམ་མམ་མ་སྐམ། བྲག་གི་བྲག་དམར་པོ་ཉིལ་ལམ་མ་ཉིལ། བླ་སྤང་དྭངས་མ་འབྲིས་སྤང་མེས་ཚིག་གམ་མ་ཚིག་ལྟོས་ལ་ཤོག་བྱས་པས་བོད་འབངས་ཆ<ཕ>དགུས་བལྟས་པས། མཚོ་ཡང་མ་སྐམ། བྲག་ཀྱང་མ་ཉིལ། སྤང་ཡང་མ་ཚིག་པར་གདའ་ནས་དེ་སྐད་བརྗོད་པས། མོ་རྣ་བ་འོན་པས་ལོག་པར་ཐོས་ནས། ཆུ་གུམ་སྤང་གུམ་བྲག་གུམ་ན་རྒྱལ་སྲིད་མི་ཟིན་པས། མཚན་ཡང་གྲི་གུམ་བཙན་པོར་ཐོགས་ཤིག་གསུངས་ནས་གྲི་གུམ་བཙན་པོར་བཏགས་སོ། །གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་ཁབ་ཀླུ་བཙུན་བཟའ་མེར་ལྕམ་དུ་བཤོས་པའི་སྲས། གཅེན་ཤ་ཁྲི། འབྲིང་ཉ་ཁྲི། གཅུང་བྱ་ཁྲིའོ།།

དེའི་དུས་སུ་ཡུ་འགུར་སྣ་ས་སྣ་བྱ་བ་ན་མུ་སྟེགས་བྲེག་པའི་བོན་པོ་ཝ་ཞ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་བོན་བྱུང་སྟེ། རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་ནས། གནམ་ལ་ལྷབ་ལྷབ་འཕུར་ཞིང་ཁ་ནས་ཐོལ་ཐོལ་སྨྲ། ཤིང་ལ་འབྲེང་དུ་འདྲ་ཞིང་རྡོ་ལ་ལྟུ་གཟུགས་བྱེད་པ་དེས། ཞུགས་བཅད་ཀྱིས་བཙན་ལ་ལས་སུ་མཆོད་དོ། །དེ་ལ་མངའ་ཐང་བསྟོད་པ་ནི། གཡུའི་གཡུང་དྲུང་། དཔའ་བོ་སྟག་སླག འགིང་པའི་རལ་གས་བསྟོད། ཁུ་དང་བུ་བས་ཆེ་བས། ཨ་པ་བྱ་བར་བོས་པས། བོན་བྱིན་རླབས་ཆུང་པ་དང་། བཙན་ཐུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། ང་ལ་གྲི་གུམ་དུ་འདོགས་པ་ཙུག་ཡིན་བྱས་པས། མ་མས་མཐའ་གྲི་རུ་འགུམ་ཟེར་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་བྱས་པས། ཁོ་མ་དགའ་བ་ལ། གདོན་མཁྲོ་མ་ལེགས་སྙིང་གིས་ཐུགས་དཀྲུག་ནས། ང་ཅིས་ཀྱང་གྲིར་འགུམ་ན་རྒྱལ་པོ་ལོ་ངམ་རྟ་རྫི་དང་འཐབ་ཟེར་ནས་འཐབ་དུས་བཏབ་པས། ལོ་ངམ་ན་རེ། ང་དང་ཁྱོད་ལ་འཐབ་ཆད་མེད། ང་ང་རང་གི་ཡུལ་ན་ཆེ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་ན་ཆེ་ཟེར་བས། མ་ཉན་ནས་ཐལ་བ་འཚལ་དུ་འཐབ་དུས་བཏབ། ཉན་སྣ་གསང་ལོང་ངམ་གྱིས་ཅི་ཟེར་ཉན་དུ་བཏང་པས། ཉན་པ་ལོང་ངམ་གྱིས་ཚོར་ནས། ལོག་པར་སྨྲས་ཏེ་གཞན་ངས་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཐུབ་འོང་སྟེ། ཁོ་བ་དམར་གླང་དམར་བདུན་ལ་ཐལ་བའི་སྒྲོ་བ་བཀལ་བྱུང་ན་ངས་མི་ཐུབ། རལ་གྲི་ཀླད་ལ་བསྐོར་གྱིན་བྱུང་ན་ངས་མི་ཐུབ། གཡས་སུ་སྤྲེའུ་ཁྲིད་བྱུང་ན་ངས་མི་ཐུབ། གཡོན་དུ་བྱི་ལ་ཁྲིད་བྱུང་ན་ངས་མི་ཐུབ། དཔྲལ་དུ་མེ་ལོང་བཏགས་བྱུང་ན་ངས་མི་ཐུབ་བྱས་པས། ཉན་སྣ་གསང་གིས་གྲི་གུམ་ལ་དེ་སྐད་བཟླས་སོ།།

འོ་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་གཡས་སུ་སྤྲེའུ་ཁྲིད་པས་ཕོ་ལྟ་ཡར། གཡོན་དུ་བྱི་ལ་ཁྲིད་པས་མོ་ལྟ་ཡར། རལ་གྲི་ཀླད་ལ་བསྐོར་བས་རྨུ་འཕྲེང་[२५९]ཆད་ནས་གནམ་དུ་བྲོས་དབང་མེད། བ་དམར་གླང་དམར་ཚོ་ལ་ཐལ་སྒྲོ་བཀལ་བ་དེ་ལོང་ངམ་གྱིས་དུང་བུས་པས་འདྲོགས་ནས་ཐལ་སྒྲོ་བཤགས་པས། གྲི་གུམ་

བཙན་པོའི་དམག་འཁྲིག་དབུལ་དུ་མེ་ལོང་བཏགས་པས་གྲུམ་ངོས་ཟིན་ཏེ་བཀྲོངས་ནས། སྲུར་ཟངས་ཁམྤྲིད་དུ་བཙུག་སྟེ་སྡུང་རུ་སྐྱོ་མོའི་གཤེང་ལ་བསྐྱར་བས། རྒྱང་གར་ཡ་ཚའཡུལ་དུ་ཞག་བརྒྱད་ཚགས། དེ་ནས་མར་ཀོང་པོར་ཆྱེར། དེར་ཀུ་སྒྲིན་ཁོ་དེ་རིང་མོའི་ཁོལ་མོ་ཀུ་སྒྲིན་བྱེ་མ་ལག་རིང་བྱ་བས་བཟུང་སྐད།

སྲས་སྐུ་གསུམ་མཁར་གཡུག་བྱའི་རྩེ་ལ་བཞུགས་པ་ལ། གསོད་མི་བྱང་ནས་བློས་པས། ལྷེ་གླང་རྡོ་དཀར་ལ། ཤ་ཁྲི་རྨུག ཅ་ཁྲིས་རེ་བ། བྱ་ཁྲིས་སྐེད་པ་ལ་ཆེབས་ཏེ་བློས་པས་འདེད་མི་བྱང་བ་ལ། འོན་ཀྱི་སྐད་དཀར་ལ་ཡམ་བྱང་དབུ་རུའི་སྐར་ཕང་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དུ་མཆེད་གསུམ་གྲང་ལས་བབས་ནས་དྲོ་བཏབ་ངལ་གསོས་པས་དེར་ཡང་གསོད་མིས་དེ་སྤེའུས་ཅམ་བྱས། ཅ་རི་ངོས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་བྲོས་ཏེ་སྤྲོག་ཆེན་མཁར་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབ་པས་མ་རྟེད་ནས་ལོག ཤ་ཁྲི་ཉང་པོའི་རྒྱལ་པོར་གཤེགས། བྱ་ཁྲི་ཀོང་པོའི་རྒྱལ་པོར་གཤེགས། འབྲིང་ཅ་ཁྲི་སྤྲུའོའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས། སྲས་མོ་ལ་ཆུང་མ་བྱས། མིང་སྲིད་བཞིའི་མ་ལ་རྟ་རྩི་བྱས་སྐད།

དེར་དགྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་དུ་གདུང་སྐོངས་ཏེ། གདུང་གསབ་ཡུགས་ནི། མ་མོ་རྟ་རྩི་མ་གཉིད་ལོག་པའི་སྒྲི་ལམ་ན་བྱའི་བུ་འདུ་བ་དང་བཤོས་པ་སྒྲིས་ནས་གཉིད་སད་ཙ་ན་སྔས་ན་གཡག་གཅིག་འདུག་པ་མཐོང་སྐད། དེ་ནས་ཟླ་བ་བརྒྱད་ལོན་ནས་ཆུ་འཆུར་ཕྱིན་པས། ཁྲག་ལིང་ལག་མགོ་ཙམ་ཞིག་མངལ་སྐོར་བྱུང་ནས། དེ་གསད་དུ་ནི་བུ་ཡིན། གསོ་རྩི་ཡན་ལག་མེད་ནས། གཡག་རྩར་བཅུག་སྟེ་ལྷམ་ཡུར་བཅུག་ནས་གཡར་སྐྱམ་གྱི་ངར་པས་ཁ་བཅད་དེ་གསང་ནས་དོད་ལ་བཙོས་བའི་བྱིས་པ་གཅིག་དེའི་ནང་ནས་བྱུང་སྟེ་མིང་བཏགས་པ། རྣ་ལས་སྐྱེས་ངར་ལས་འཕེང་ཡུ་ལ་བརྟེན་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །དེ་ཚེར་སྐྱེས་ནས་མ་མ་ལ་ངའི་ཐ་སུ་ཡིན་ཟེར་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐ་ལོང་ངམ་གྱིས་བསད་དོ་བྱས་པས། ཁོས་རྒྱལ་པོའི་སྲུར་བཙོལ་བས། ཀུ་སྒྲིན་བྱེ་མ་ལག་རིང་ལ་འདུག་པ་རྩུད་ཆོད་བས་ཉོས་པས་མ་སྟེར། བླུད་མར་མིའི་བུ་མོ་ལ་མིག་བྱ་མིག་བཞིན་མས(ནས་)བཙུམ་པ་གཅིག་བྱང་ན་སྲུར་སྒྲིན་ཟེར་ནས་བཙོལ་བས། ཞེའི་གང་བར་སྲུར་འོག་ན་ཐ་མཚར་ལ་སྒྲ་ཕེན་བྱ་བ་དང་མ་སྒོ་བཟའ་ཕྱུག་མོ་བྱ་བ་ལ། བུ་མོའི་མིང་དགེ་ཡུ་བྱ་བ་དེ་འདུ་བ་གཅིག་འདུག་པ་རྐུ་བས་མ་ཐོབ། ཐ་མ་གཉིས་ལ་ཉོས་པས་ཉོར་མ་སྟེར། ཁྱོད་ཅི་བྱེད་ཟེར་བ་ལ་ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་དྲང་པོར་བཟློག་ཐུབ་པ་བརྒྱབ་ཀྱང་། ཐ་མ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཁས་བླངས་ཏེ། དེ་ནས་བྱ་མོ་དེ་ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་གྲུ་སྒྲིན་མ་དེ་ལ་སྲུར་ཀྱི་བྱད་མར་བྱིན་ནས་ཀོང་ཡུལ་སེ་མོ་ཕུག་ཏུ་སྐྱན་དྲངས་ཏེ། ཚར་མ་སྒྲ་ཕེན་གྱི་ཡུག་བརྒྱ་ཐམ་པ་བརྒྱབ་བོ།།

དེ་ནས་ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ལག་དཔོན་བྱས་ནས། བོད་འབངས་ཚ་དགུས་སེ་མོ་ཕུག་ཏུ་སྐྱེག་བྱ་

ལུགས་བཞིན་བརྩིགས་ནས། དེར་སྤུར་བཞག་ནས། དེའི་གཉར་ཁྲི་སྟེག་བཅུ་གསུམ་བརྩིགས་ནས་སྡེ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་གྲི་འཚོ་མི་དང་ལྟོ་མིས་བཏུལ་བས་མ་ཐུལ་ནས། དེ་ནས་ཕ་བ་རའི་བུ་ཟི་རྒྱལ་རྨང་པོས་གྲི་བཏུལ་བས་ཐུལ་ནས། ངར་མ་ཐང་དུ་སྤྱན་དྲངས་འཕང་སྐོར་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་བྱས་ནས། སྤུར་གྲང་མོ་གྲང་ཆུང་གི་རྫ་ལ་བཏབ་སྐད། ད་ལྟ་གྲང་མོའི་གནམ་གསེར་ཏིག་བྱ་བ་བ་དེ་ལགས་སོ། །དེ་ནི་སྲས་ཀྱི་གོ་བགྱིས་ཕའི་གྲི་བཏུལ་བའོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་གོ་བགྱིས་ནས་སྲས་བཙལ་ཏེ་ད་ཕྲུག་མཆེད་གསུམ་གྱི་རྩར་ཐར་ཤགས་ཀྱིས་ཕྱིན་ནས། ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མཚལ་གཉེར་འཚལ། བཞུགས་ཡུལ་གྱི་མཁར་བདག་མཛད་འཚལ། མགོ་ནག་གི་རྗེ་དང་རྗོག་ཆགས་ཀྱི་རྐྱེན་བུ་མཛད་འཚལ་ཞུས་པས། གཅེན་ཤ་ཁྲི་དང་གཅུང་བྱ་ཁྲིས་མ་གནང་། འབྲིང་པོ་ཉ་ཁྲིས་གནང་སྟེ། ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤུ་བོའི་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ལམ་དུ་དགྲ་སྲི་མནན་པའི་རྗེས་ལ་མཚན་ཡང་འུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དུ་སྤོས་སོ།།

དེ་ནས་ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ལག་དཔོན་བྱས་ནས་སྐུ་མཁར་ཕྱིང་པ་རྩེ་དྲུག་བརྩིགས། དེ་ནས་ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ལོང་ངམ་རྟ་རྫི་ལ། ཤ་ཁྲི་དཀར་མོ་ལ་སྤུ་རྩར་དུག་བྱུགས་ནས་དཀོར་ཕུལ་བས། ལོང་ངམ་གྱིས་བྱིལ་བྱས་པས། ཁོའི་ལག་པ་ཉེངས་ནས་འཁོར་རྣམས་དེར་འདུས་ཀྱི་བར་དུ། ངར་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་མྱང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར་གྱི་ཕ་རོལ་ན་རྒོད་ཚང་ཡོད་པ་ལ་སྙད་བཏགས་ནས་བྱ་རྒོད་ཀྱི་གསོབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། མྱང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར་རྩེ་ནས་ཕབ། ལོང་ངམ་ཕོ་བརྒྱ་སླ་ང་བྲང་ལ་སྤུབས་ཏེ་བསད། ལོང་ངམ་མོ་བརྒྱ་ཟང་རུ་མགོ་ལ་སྤུབས་ཏེ་བསད། ཆེ་སྨོན་ཆུང་སྨོན་པས་མིང་སྨོན་གཟུང་དུ་བཏགས། འུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་འདི་ངའི་ཁུ་བོ་བས་ལྟག་ཟེར་ནས་ཁུ་སྨོན་གཟུང་དུ་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཟེར་བ་ལགས་སོ།།

ཁུ་སྨོན་གཟུང་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་བཀྲོངས་ནས། སྲས་འུ་དེ་གུང་རྒྱལ་རྒྱལ་སར་མ་ཚུད་བར་དུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་སྟོངས་སོ། །གཅེན་ཤ་ཁྲི་ཀོང་པོའི་རྒྱལ་པོར་གཤེགས་ཏེ། ད་ལྟ་ཞལ་ངོ་བརྒྱ་ལྟག་བཞུགས་སྐད་དོ། །གཅུང་ཉ་ཁྲི་ཉང་པོའི་རྒྱལ་པོར་གཤེགས་ཏེ། ཞལ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་སྐད་དོ།།

ལེགས་དྲུག་དང་། ལྡེ་བདུན། བཙན་བདུན་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་ནས་ལེགས་དྲུག་ཅེས་པ་ལ། ལེགས་དྲུག་ནི། ལེགས་དྲུག་དྲིན་ལ་ཕྱིང་ས་རྩེ་དྲུག་བརྩིགས། ཞེས་པ་ནི། ཕྱིང་ས་སྟག་རྩེ། གཡུ་རྩེ། (ཐེ་ཤོས་)དབུ་རྩེ། (གུར་བུས་)ཁྲི་རྩིག་འབུམ་སྟུག(འབྲོ་བཞིས་)མཐོང་རྩེ། (ཨི་ཤོས་)དང་དྲུག་གོ།[१५५] (གཅིག་ཆད།)འབྲིང་པོ་འུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ནི་ཤོ་ལེགས། དེའི་སྲས་དེ་ཤོ་ལེགས། དེའི་སྲས་གོར་བུ་ལེགས། དེའི་སྲས་འབྲོ་བཞི་ལེགས། དེའི་སྲས་ཐེ་ཤོ་ལེགས། དེའི་སྲས་ཨི་ཤོ་ལེགས་སོ།།

ལྡེ་བདུན་བར་དུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། ལྡེ་བདུན་ནི་ཨི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་སྲས་རྒྱལ་ཟན་ནམ་ཟིན་ལྡེ། དེའི་སྲས་ལྡེ་འཕྲུལ་པོ་ནམ་གཞུང་བཙན། དེའི་སྲས་ལྡེ་གནོལ་པོ། དེའི་སྲས་ལྡེ་གནོལ་ནམ། དེའི་སྲས་བསེ་ལྡེ་གནོལ་པོ། དེའི་སྲས་བསེ་ལྡེ་གནོལ་ནམ། དེའི་སྲས་ལྡེ་རྒྱལ་པོ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཡུམ་ཀླུ་མོ་དང་བཤོས་པས། ཡུམ་གྱི་མཚན་མ་སྨོས་པ་ཀླུ་གཉན་པས་མ་སྨོས། གདུང་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག

བོད་ལ་ཆོས་མེད་མུན་པའི་སྨག་རུམ་འདྲ་སྐད་པ། བོད་ལ་ཆོས་མེད་པས་དཔེ་མུན་པའི་སྨག་རུམ་དང་འདྲ་བའོ། །ཆབ་སྲིད་བོན་དང་སྒྲུང་ལྡེའུ་གསུམ་གྱིས་བབས་སྐད་པ། སྡེ་སྣོད་(གསུམ་)བོད་དུ་འབྱུང་བའི་ལྔ་ལྟས་སུ། བོན་དང་སྒྲུང་དང་ལྡེའུ་གསུམ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ནས་ཚིགས་ལ་བཙན་བདུན་ནི། ལྡེ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་རྒྱལ་པོ་སྤྲིན་བཙན། དེའི་སྲས་རྒྱལ་སྟོ་རེ་ལོ་བཙན། དེ་ནི་འབངས་དང་སྐུ་སྙེན་པ་ལ་སྔ་བ་ལགས་ཏེ། རྨེ་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་དང་བཤོས་པའི་སྲས་ཁྲི་བཙན་ནམ། དེ་དང་ཁྲི་སྒྲ་ངན་ཆུང་བཤོས་པའི་སྲས་ཁྲི་སྒྲ་སྒྲུངས་བཙན། དེ་དང་རྨ་བཟའ་ཀླུ་བཙན་བཤོས་པའི་སྲས་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན། དེ་དང་རུ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་བཤོས་པའི་སྲས་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་བཙན།

དེའི་རིང་ལ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ནས་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་སྐུ་རིང་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་དེ་ལ་དབུ་བརྙེས་ཟེར་སྐད་པ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ངམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སའི་སྙིང་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་མཁར་ཡུན་བུ་བླ་སྒང་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གསེར་གྱི་སྤང་སྐོང་ཕྱག་རྒྱ་པ་དང་། གཡུའི་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་ནས་ཕྱག་ཏུ་བབས་ཏེ། གཉན་པའི་ཆོས་སུ་མ་མཁྱེན་ཀྱང་། ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཛེས་པ་ཙམ་དུ་དགོངས་ནས། གསེར་སྐྱེམས་གཡུ་སྔོན་གྱི་མཆོད་པས། ལོ་དུས་སུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཡང་བྱོན་སྐད། དེ་ལ་རྨུའི་བོན་པོ་སྐྱེ་ངོ་མཚར་བྱ་བ། རྒྱལ་པོའི་སྐུ་གཤེན་པ་ཡིན་པས་ཁོ་ན་རེ། འདི་བོན་དར་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་ཤ་ཁྲག་གིས་མཆོད་ཅིག་ཟེར་བ། སེམས་ཅན་གི་སྲོག་དང་དབུགས་ཀྱིས་མཆོད་པས། ནད་དང་ཐན་པ་བྱུང་ནས་ལོ་ཉེས་དང་མུ་གེ་བྱུང་བས་བཀྲ་མ་ཤིས། དེ་ནས་ནུབ་གཅིག་རྒྱལ་པོའི་རྨི་ལམ་དུ། འདི་བོད་དུ་ཆོས་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས་ཡིན། སྤོས་དང་མེ་ཏོག་དང་མར་མེའི་མཆོད་པ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་མང་པོ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ནས། ཆོས་ལུགས་སུ་སྤྱད་པས་རྒྱལ་པོ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ནས་སླར་སེའུ་སྐྱེས་སོ། །སྙན་ལྟའི་རྣ་བ་བཞིན་སླར་རིང་པོར་གྱུར་པས། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་བྱ་བར་གྲགས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཁོང་གི་རིང་ལ་ཆོས་འབྱུང་བར་ལྟ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ནི། །སྟོན་པ་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་ཕྱེད་དང་ཉིས་སྟོང་ན། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འབྱུང་

བར་འགྱུར།[༢༥༦]།ཞེས་པ་དང་། དང་པོ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཕྱོགས་གངས་རི་རྒྱུད་ཀྱི་བར། །དགེ་བ་ཅན་གྱི་ས་ཕྱོགས་སུ། །ལོ་ནི་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་ན། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།[༢༥༧]།ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ཕྱེད་དང་ཉིས་སྟོང་ན་བོད་དུ་ཆོས་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་དང་རྣོ་བཟའ་མང་མོ་རྗེའི་སྲས་ཁྲི་གཉའ་གཟུང་བཙན་ནོ། །དེ་བདུན་ནི་ཚིགས་ལ་བཙན་བདུན་ནོ།།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཁྲིམས་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་མམ། བར་གྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་རྗེས་ཁྲིམས་མེད་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཙམ་བྱོན། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིས། །སྙན་གྱིས་ཟིན་དང་དམུས་ལོང་དག་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ལ་བར་གྱི་སྟེང་གཉིས་ཟེར་བ་ཡིན། །སྐད་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་མ་ཆོས་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱི་བྱོན་ལུགས་སྟོན་ཏེ། ཁྲི་གཉན་གཟུང་བཙན་དང་། འབྲོ་བཟང་དུར་ཡང་བཞེད་ཀྱི་སྲས། འབྲོ་སྙན་ལྡེ་རུ། དེས་དྭགས་པོའི་མཆིམས་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་མཚོ་མོ་ཇོ་མོར་བླང་པས། ཚེ་སྟོད་ལ་སྲས་མེད་ནས་སུམ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། སུམ་པའི་བོན་པོ་གཅིག་གི་ཆུང་མ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལྕམ་བྱ་བ་དང་གྲོགས་པས། སྲས་སུམ་རི་རིང་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་སོ། །འཁྲུངས་ཀྱང་ངོ་མ་བླངས་པར་ཡོད་ཙ་ན་ཇོ་མོ་དྭགས་མོས་སྦལ་རོ་གསོལ་བས། སྦལ་པ་ཟ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དྭགས་པོ་སྦལ་ཟན་གྱི་ཡུལ་ནས་འོངས་པས་སྦལ་པའི་འདྲེ་བྱུང་ནས། མས་སྦལ་རོ་བཙོས་བཙོས་པ་སྐུ་ར་མ་གང་བུ་མོ་ལ་བསྐུ་ར་བས། དེ་ཟ་བ་རྒྱལ་པོས་ཚོར་བས་རྒྱལ་པོ་རྟོག་པ་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་པོ་སྙན་གྱིས་ཟིན། སྲས་གཅིག་བྱུང་བ་དམུས་ལོང་དུ་བྱུང་ནས། འབྲོ་སྙན་ལྡེ་རུ་གསོན་དུར་དུ་བང་སོར་གཤེགས་ཁར། སྲས་དམུས་ལོང་དཀོན་པ་དགྲ་ལ་ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ། མི་ཆོས་རྟོག་པས་ཕུང་གི་རྟོག་པ་སྐྱུངས། །བཟང་པོའི་གྲོས་ནི་བདུད་རྩི་ཡིན་གྱི་ཉོན། །ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་མེ་དང་འདྲ་ཡི་གསོས། །ཁྱོད་ལན་གཅིག་རྒྱུད་ཆད་ཉེན་ཡོད་པས། རྒྱུད་ཆད་པར་འདུག་ན་སུམ་པའི་ཡུལ་ན་ངའི་བུ་སུམ་རི་རིང་པོ་བྱ་བ་རྒྱ་མོ་ཆ་ལྕམ་ལ་བཙས་ནས་ཡོད་པས་དེ་སྤྱན་དྲོངས་ལ། སྐུ་གཅེན་ཡིན་པའི་རྫུས་ཐོབ་ལ་རྒྱལ་སར་ཆུག་ཅིག ཅེས་གསུངས་ནས་བློན་པོ་སྙགས་ཐང་ང་ཡང་རྗེ་དང་སྣུབས་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་གཟུང་བཙན་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་ཞག་མདར་གསོན་དུར་དུ་གཤེགས་སོ།།

དེའི་ཤུལ་དུ་སྲང་དམུས་ལོང་དེ་འ་ཞའི་སྨན་པས་ཕྱིང་ང་སྟག་རྩེར་མིག་ཕྱེ་བས། དོན་མཁར་གྱི་རྩེ་ལ་གཉན་འགྲོ་བ་མཐོང་བས་སྟག་གུ་གཉན་གཟིགས་སུ་བཏགས་སོ། །དེའི་སྐུ་དྲིན་ལ་འ་ཞྭ་རྗེ་དང་ཟིངས་པོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་མ་འདུས་པ་རྣམས་བཏུལ། མེས་ཀྱི་ཡི་དམ་སྤངས་པ་དང་།

ཇོ་མོའི་ཟས་ལ་རྟོག་པ་སྐྱེས་ནས་ཡབ་སྙུན་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། སྲས་སྤྱན་མ་དབྱེ་བའི་བར་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རྒྱལ་ས་ཤོར་ཏེ། དེ་ལ་བར་གྱི་སྟེང་གཉིས་ཟེར་རོ།།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས།

སྟག་གུ་གཉན་གཟིགས་དང་འོལ་གོད་བཟའ་གདོན་བཙུན་སྒྲོན་གྱི་སྲས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ཏེ། དེའི་དྲིན་ལ་མཐའི་རྒྱ་དྲུག་གྲུ་གུ་དང་ཧོར་གསུམ་བཏུལ། དེ་དང་ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར་གྱི་སྲས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་བྱོན་ཏེ། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དར་བའི་དུས། །རྒྱལ་པོ་དྲུག་བྱུང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཡིས། །ཚེ་སྟོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚེ་སྨད་ཆོས་ཁྲིམས་བཅས། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚན་བཅུ་དང་ནི་སྡེ་བཅུ་དང་། །བཀྲ་དགུ་ཆེ་དགུ་ཁ་བརྒྱད་ལེ་བརྒྱད་དང་། །ཆེ་བདུན་དཔོན་བདུན་ན་དྲུག་ནེ་དྲུག་དང་། །བླ་ལྔ་ན་ལྔ་བཀའ་བཞི་རྩིས་བཞི་དང་། །ཁམས་གསུམ་ཆོས་གསུམ་གཉིས་ཀར་བསྡུ་དང་གཅིག །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མཛད་སྲོལ་སྟོན་ཏེ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བར་དུ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་བཅས་པས་ན། བོད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་དར་བའི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་ཟེར་རོ།།

སྲོང་བཙན་སྐུ་དུས་ཀྱི་བློན་པོ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། སྒྲིག་གཞི་སོགས་སྲོང་བཙན་གྱི་མཛད་པ་མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་མེས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལི་ཡུལ་གྱི་བན་དྷེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྒྲུབ་པས། ལུང་བསྟན་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་བོད་རྣམས་འདུལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་པ་བྱུང་ནས་བོད་ཀྱི་ཁྲ་འབྲུག་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། དབུ་རིའི་ནང་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཆད་པ་བཅད་པའི་མིག་གི་ཕུང་པོ་དང་། སྒྱིད་པ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་མ་མོས་ནས། ལྟ་ས་རུ་བྱོན་པ་དང་། ལྟ་ས་དན་འབག་གི་ནང་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འདུག་པ་ལ་མ་མོས་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡོད་ཟེར་ཙ་ན་བདུད་ཀྱི་སྤྲུལ་པར་འདུག་པ་སྙམ་ནས་བྲོས་པ་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གཡོག་པོ་ལ་རྟ་བསྐྱོན་ནས་ཟློག་པ་ལ་བཏང་སྟེ་དབུ་གཞུ་<ཞྭ་>ཕུད་པས་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པར་མཐོང་ནས། ཁྱོད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པར་འདུག་པ་ལ། མིག་འབྱིན་པ་དང་སྒྱིད་པ་འབྲེག་པ་ཙུག་ལགས་ཞེས་ཞུས་པས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཞལ་ནས་ངས་བོད་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་པ་བྱས་པ་ཡིན། ངས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆོད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་བ་སྤུའི་བུ་ག་གཅིག་ལ་ཡང་གནོད་པ་སྐྱེལ་

མ་སྐྱོང་། ཁྱོད་གཉིས་དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་གསུངས་པས། དེད་རང་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྟོལ་བ་གཅིག་འདོད་ཟེར་ན། ལོ་ན་མིག་བསྡམ་ཀྱིས་ཤི་གུ་གསུངས་ནས་ལག་ཏུ་བྱེ་མ་སྣང་བ་རེ་གཏད་བཞག་པས་ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེབས་ནས་བྱེ་མ་གསེར་དུ་སོང་འདུག་སྐད། དེ་ལྟར་སྐྱལ་པ་ཡིན་པས། ཐུགས་གང་བས་ཀྱང་སྐམ་པར་བྱོན་པས། མཚན་ཡང་སྤོང་བཙན་སྐམ་པོར་བཏགས་སོ། །དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ན་ཡབ་འདས་ནས། ཚབ་སྲིད་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དགུ་བཟུང་། སྐུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐུགས་ཀར་ཞིམ་མོ།།

ཁྱང་པོ་སྤུ་སྐྱང་ཟུང་རྩེ་དང་། མོང་ཁྱི་ལྤེ་རི་སྐྱང་ཚབ་གཉིས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས། དེ་ནས་སྐོང་བཙན་ཡུལ་བཟུང་གིས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བགྱིས། མྱང་མང་པོ་རྣེ་ཞང་སྐང་གཙང་ཕན་ཚད་ཀྱི་བློན་པོར་བསྐོས། སྐྱབས་སྐར་དར་བཙུག་བློན་དང་འོ་མ་ལྷེ་ཁྱི་བཟང་ལོ་བཙན་གྱིས་ཀྱང་བློན་པོ་བགྱིས་སྐད། རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐུ་ཚེ་སྐོང་ལ་བོད་རྒྱབཞིར་ཕྱེ། སུམ་བའི་རྒྱལ་ལག་སྟེར་བཅད། བསྐོས་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་བཞི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སོ་ཁ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བཅས། རྒྱལ་ཕྲན་བཟུ་གཉིས་བྱན་དང་འབངས་སུ་བཅད། ཡབ་འབངས་རྒྱུག་ནི་རྗེའི་སྐུ་འཚོ། ཞང་གསུམ་བློན་བཞིས་དབུས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན། དཔའ་སྟེ་ལྷོང་སྐོང་གིས་མཐའི་རྒྱ་དུག་འདུལ། ཁབ་སྐོང་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩས་དམག་དང་མུ་བྱེད། ཆ་མི་ཁྱིམ་བརྒྱཡིས་ཞིང་སྒོད་ཐ་ཚོད་འདུལ། མཁན་དགུ་རྩེ་བདུན་དང་། ཚོང་པ་མི་བདུན་དང་། གཡུང་པོ་མི་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉིན་འབངས་གསུམ་འབངས་བྱས་ནས་རྩེའི་ཐུགས་དམ་སྐོང་སྐད།

དུས་དེ་ཙ་ན་ཚན་བཟུ་སྟེ་བཟུ་ལགས་པའི་ཁྱིམས་ཆོས་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆིངས་བྱས། ཞལ་མཆུ་རྩམ་པ་ལྟས་ནང་གི་འཚོན་སྒྲུབས། དམག་རྩམ་པ་ལྟས་ཕྱེའི་དབུ་འདུ་ལ། གོ་རྩམ་པ་དུ་གཡོས་ནང་གི་སྟོག་སྐྱབས། ཚོག་དུག་དུག་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་གིས་བོད་བའི་ལ་བཀོད། བྱའི་རྐྱེན་དུག་གིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད། འབྲོག་ཕྱལ་གྱིས་བགོས། ཞིང་ཞེ་གུས་བཅལ། དགུང་བློན་ཆེན་པོ་བ་བདུན་གྱིས་རིང་ལ། ཆུ་ལ་གྱུ་བཙུགས། ལ་ལ་ལབ་རྩས་བརྩེ་གས། དམག་མིའི་དཔོན་བསྐྱས། མཐའི་རྒྱ་བཀུ ལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོང་སྐྱེད། བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནན་བསྐམས། རྩེའི་བཀའ་བསྩལ་ལ་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས། འབངས་ཀྱི་མཆེད་ཚོག་ལ་གོས་ཀྱི་སྐྱན་བྱ་བགྱིས། དུས་དེ་ཙ་ན་མི་ཆོས་བཟུ་དྲུག་གིས་སྤྱིད་ལམ་གྱི་ཁ་བཟང་། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཟུ་ལ་དོན་གྱི་དའེ་བློན་ནས་ལྷས་ངག་གིས་དགེ་བ་བཟུ་སྤྱད་བས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན། དེ་ལ་ཁྲིམས་ཡུལ་གང་བཅས་ཤིང་། དུས་ཚོད་རྩི་ཙམ་ན་བཅས་ན། རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཙན་སྐམ་པོས་ཡུལ་ཡར་ལུང་སོག་ཁ་རྡུས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་རིས་སུ་བསྐུལ་བའི་བོད་ཐམས་ཅད་འཚོགས་ནས་བློའི་ཚོ་བྱང་ནི་ཕྱིང་ངས་སྐུག་རྩེ།

རྡོ་བོའི་བཞུགས་གནས་ནི་དཔག་བསམ་གྱི་ཡུང་བུ། རྒྱལ་བུ་མཆེད་ནི་ཡང་སྟོད་གྲང་ང་འབྲམ་སྟང་ན་བཞུགས་པའི་དུས་ན། གླང་གི་དབྱར་ཟླ་ར་བའི་ཉ་ལ་སྐར་མ་རྒྱལ་གཟའ་སྤྱང་བ་སངས་རྒྱུ་བའི་དུས་སུ་བཅས་སོ།།

གཞུང་ལས། ཚན་བཅུ་དང་ནི་སྡེ་བཅུ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན། དེ་ལ་ཚན་བཅུ་ནི་བོད་དུ་རེ་རེ་ན་ཡུལ་དབོན་ཚན་བཅུ་དུག་བཅུ་དུག་ཡོད་པ་ལ་བྱ། སྡེ་བཅུ་ནི་བོད་རྣ་རེ་རེ་ལ་སྡེ་བརྒྱད་བརྒྱད། སྟོང་བུ་ཆུང་དང་དགུ། སྐུ་སྲུང་རེ་རེ་དང་བཅུའོ། བཀྲ་དགུ་ནི་ལེ་བཀྲ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྲིད་པ་དགུ་བཀྲ། སྟོན་མོ་དགུ་བཀྲ། ཉང་བུ་དགུ་བཀྲའོ། །འདིར་ནི་ཉང་བུ་དགུ་བཀྲ་སྟོན། ཆེ་དགུ་ནི་ཡིག་ཚང་ཐོབ་པའི་བློན་པོ་དགུའོ། །ཁ་བརྒྱད་ནི་ཁྲོམ་ཁ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་བྱའོ། །ཞེ་བརྒྱད་ནི་ལ་སྐོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ། ལེ་ཆུང་བཞི་བཀའ་བ་ལ་བོད་ཐམས་ཅད་ཞེ་བ་སོ། །ཡང་ན་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཏེགས་པས་སྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཞེ་བས་ཞེ་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ།།

ཆེ་བདུན་ནི་སྤྱས་བྱེ་ཅན་གཅེན་པ་དང་གཅིག འབྲོ་ཁམ་དང་གཉེས། གཙུང་པ་འཆིམས་དང་གསུམ། སྤྲང་གཡུ་ལུང་སྡེ་ཀུས་པ་དང་བཞི། ཅོག་རོ་ཁོང་བཙན་དང་ལྔ། སྐྱབས་ཡར་ཡར་དང་དྲུག་སྐྱང་ཞྭ་བོ་ཆེ་དང་བདུན་ནོ། །དཔོན་བདུན་ནི་ཡུལ་དབོན་དང་གཅིག དམག་དཔོན་དང་གཉེས། སྡེ་དཔོན་དང་གསུམ། དགྲ་འདུལ་བའི་དཔོན་དང་བཞི། ཆིབས་དཔོན་དང་ལྔ། རྩན་དཔོན་དང་དྲུག ཕྱུར་པོན་དང་བདུན་ནོ། །ན་དྲུག་ནི་ཡི་གེ་ཆེ་བ་དྲུག་སྟེ། གཡུའི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། གཟེར་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས། འཕྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སོ། །ནེ་དྲུག་ནི་ཡི་གེ་ཆུང་བ་དྲུག་སྟེ། དཔལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་། ར་གན་གྱི་ཡི་གེ་དང་། འཕར་བའི་ཡི་གེ་དང་། ཟངས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། དབལ་ཡུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། ཤིང་སྐྱ་རྩེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་དྲུག་གོ །(བླ་ལྟ་ནི་)ས་བདག་རྒྱལ་པོ་འབངས་ཀྱི་བླ། ཡོ་འགལ་འཆོས་པ་སྲིད་ཀྱི་བླ། གྲུང་བློན་དབང་གི་བླ། ནང་བློན་རྩིས་ཀྱི་བླ། མར་ཡུལ་སོན་ཀེ་འཕྲེང་གཟེའི་བླའོ། །ན་ལྟ་ནི་ཞལ་ཆེ་སྟལ་ལྟ། དབའ་སྟལ་ལྟ། ཚོད་སྟལ་ལྟ། མཁྱོགས་སྟལ་ལྟ། ཁྲིམས་སྟལ་ལྟ། བཀའ་བཞི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སེང་གེ་དཀར་མོ་ལྟགས་ཐག་ལ་མི་གདགས། ལྟོ་དོམ་སྐྱོལ་ནག་པོ་ཁ་མི་དབྱེ། ནུབ་བྱ་དམར་མོ་སྐེ་མེ་གཅོད། བྱང་ཕྱོགས་བྱང་ལམ་དམར་པོ་ལ་ཐིག་མི་གདབ་བོ། །ཤེས་བཞི་ལ་རྡེའུ་རིན་གྱི་ཤེས། ལྟ་རིན་གྱི་ཤེས། སྐུ་སྲུང་གི་ཤེས། སྐུ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་སོ། །ཁམས་གསུམ་ནི། སྟོད་ཁམས་གསུམ། སྨད་ཁམས་གསུམ། དབུས་ཁམས་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་མདོ་ཁམས། བདེ་ཁམས། ཙོང་ཁམས་སོ། །ཆོས་གསུམ་ནི། བཀའ་ཆོས། དབྱངས་ཆོས། ཤེས་ཆོས་སོ། གཉེས་ཀར་ཞེས་པ་སྐུ་དང་ཚབ་སྲིད་དོ། །གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི་ས་བདག་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུ་བའོ།།

ཚན་བཅུ་སྟེ་བོད་རུ་སྡེ་རེ་རེ་ན་ཡུལ་དཔོན་བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པའི་སྐོར།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚན་བཅུ་ནི་བོད་རུ་རེ་རེ་ན། ཡུལ་དཔོན་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ནི། རུ་ལག་གི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ། མང་ཡུལ་ལ་ཡུལ་དཔོན་ཚན་གཅིགསྐེ་ནམ་ལ་གཅིག དཔའ་ཆད་ལ་གཅིག དྲངས་སོ་ལ་གཅིག གྲོམ་ལུང་ལ་གཅིག ཤབ་ལུང་པ་ལ་གཅིག སྲད་ལུང་པ་ལ་གཅིག མྱང་མདའ་ལུང་པ་ལ་གཅིག ཁྲི་ཐང་པ་གཅིག ཐང་འབྲང་ལ་གཅིག ནུལ་པོ་ལ་གཅིག གཡུ་ལུང་པ་ལ་གཅིག དུང་ལུང་པ་ལ་གཅིག མྱང་སྟོད་པ་ལ་གཅིག གད་སྲམ་ལུང་པ་ལ་གཅིག སྤ་རོངས་ལ་ཡུལ་དཔོན་ཚན་གཅིག་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གོ།

གཡས་རུའི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ། བྱང་ཕུག་ལ་ཡུལ་དཔོན་ཚན་གཅིག ཟང་ཟང་ལ་ཚན་གཅིག ཟངས་དཀར་ལ་གཅིག དུང་ལུང་པ་ལ་གཅིག གདེག་ལུང་པ་ལ་གཅིག བགྱིད་ལུང་པ་ལ་གཅིག བཤག་ལུང་པ་ལ་གཅིག འབྱད་ལུང་པ་ལ་གཅིག རྟ་ནག་ལུང་པ་ལ་གཅིག ཞན་ཐག་ལ་གཅིག མཚོ་ཉང་ལ་གཅིག རྟ་ནུ་ལ་གཅིག གཙང་ཤོད་ལ་གཅིག འོ་ཡུག་ལ་གཅིག སྐེ་མོ་ལ་གཅིག དགྲ་ཡག་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གོ།

དབུ་རུའི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ། སྟོད་ལུང་ལ་ཡུལ་དཔོན་གཅིག འཕགས་རྒྱལ་ལ་གཅིག ཀླུང་ཤོད་ལ་གཅིག མལ་གྲོ་ལ་གཅིག འདམ་ཤོད་ལ་གཅིག ཟ་གད་ལ་གཅིག རགྲ་ལ་གཅིག བ་ལམ་ལ་གཅིག ངན་ལམ་ལ་གཅིག བྲང་ཡུལ་ལ་གཅིག དབུལ་སྡེ་ལ་གཅིག གཟད་ཆུ་ཤུལ་ལ་གཅིག་འཕྲང་པོ་ལ་གཅིག གནོད་ལུང་པ་ལ་གཅིག གསང་ལ་གཅིག བྲག་རུམ་ལ་གཅིག འཕན་ཡུལ་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གོ། (གཅིག་ལྷག)

གཡུ་རུའི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ། ང་རབས་ལ་ཡུལ་དཔོན་ཚན་གཅིག གུང་པོ་ལ་གཅིག གང་བར་ལ་གཅིག ཡར་མདའ་ལ་གཅིག འཆིངས་ལུང་ལ་གཅིག གྲེང་ང་ལ་གཅིག རོག་པ་ལ་གཅིག ལོ་རོ་ལ་གཅིག བན་པ་ལ་གཅིག སྟམ་ཤུལ་ལ་གཅིག ཁོ་མཐིང་ལ་གཅིག བྲག་ལུང་ལ་གཅིག དོལ་གཞུང་གཉིས་ལ་གཅིག གྲ་ལུང་པ་ལ་གཅིག ཁབ་སོ་ལ་གཅིག ཡ་འབྲོག་རྣམ་གསུམ་ལ་གཅིག་སྟེ་ཡུལ་དཔོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་གོ།

སྡེ་བཅུ་སྡེ་བོད་རུ་རེ་རེར་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་བརྒྱད་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་བཅས་པའི་སྐོར།

སྡེ་བཅུ་ནི་བོད་རུ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་བརྒྱད་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་དགུ། སྐུ་སྲུང་དང་བཅུ་ཐམ་པའོ།། དེ་ལ་རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་ནི། མང་དཀར་དང་ཁྲི་བོམ་གཉིས། སྒྲོམ་པ་དང་ལྷ་རྩེ་གཉིས། མྱང་རོ་དང་ཁྲི་ཐང་གཉིས། མཁར་གསར་དང་གད་སྲམ་གཉིས། མཚོ་ངམ་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་དགུ། སྐུ་སྲུང་ལྟོ་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུའོ། །གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ་ལྟོ་ཡོའི་སྟོང་སྡེ་དང་ཤངས་ཀྱི་སྟོང་་སྡེ་གཉིས། ལང་མི་དང་ཕོད་དཀར་གཉིས། ཉེན་མཁར་དང་འགྲངས་རྩང་གཉིས། ཡོ་རབས་དང་གཟོང་སྡེ་གཉིས། ཤངས་ལ་སྟོང་བུ་ཆུང་གཅིག་སྟེ་དགུ། སྐུ་སྲུང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུའོ། །དབུ་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ། དོར་སྟེ་དང་སྡེ་མཚམས་གཉིས། ཕྱུག་འཚམས་དང་འགྲངས་འཚམས་གཉིས། གཅོང་པ་དང་འབྲིང་འཚམས་གཉིས། ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་སྨད་གཉིས། ཡེལ་རབས་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་དགུ། སྐུ་སྲུང་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུའོ། །གཡོ་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ། ཡར་ལུང་ལ་སྟོང་སྡེ་གཅིག འཆིང་ལུང་ལ་སྟོང་སྡེ་གཅིག་སྟེ་གཉིས། ཡར་རྒྱང་ཡུང་ང་གཉིས། དྭགས་པོ་མྱག་མི་མྱི་གཉིས། དམྱལ་ལྟོ་བྲག་གཉིས། ལོ་རོ་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་དགུ། སྐུ་སྲུང་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུའོ། །དེ་ནི་བོད་རུ་བཞིའི་སྟོང་སྡེ་བཞི་བཅུའོ།།

བོད་དང་གྲུ་གུའི་སོ་མཚམས་ན་ཞང་ཞུང་སྟོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ་ཡོད་དེ། འོ་ཅོ་བག་དང་གཅིགམང་མ་བག་དང་གཉིས། སྙེ་མ་བག་དང་གསུམ། རྩ་མོ་བག་དང་བཞི། བ་ག་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་ལྔའོ། །བོད་དང་སུམ་པའི་སོ་མཚམས་ན། ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ་ཡོད་དེ། གུག་གེ་གུ་ཅོག་གཉིས། སྤྱིར་རྩང་ཡར་རྩང་གཉིས། སྤྱི་ཏི་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་ལྔའོ། །ཞང་ཞུང་ཁྲི་སྡེ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུའོ། །སྤྱིར་སུམ་པའི་སྟོང་སྡེའི་མིང་ནི་ལྟེ་ཁྱབ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་སྟོང་སྡེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ནང་ནས་སྟོང་སྡེ་དེ་བཅུ་གཅིག་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཚུར་བཅད་དེ། རྩེ་མཐོན་དང་ཡོ་མཐོན་གཉིས། རྒོད་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས། འཛོམ་སྟོད་འཛོམ་སྨད་གཉིས། ཏྲེ་སྟོད་ཏྲེ་སྨད་གཉིས། ཁ་རོ་དང་ཁ་བཟང་གཉིས། ནག་ཤོད་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །དེ་ཚོ་ནི་བོད་རུ་བཞི། ཞང་ཞུང་ཁྲི་སྡེ་སྟོད་སྨད། སུམ་པའི་རུ་ལག་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་སྟོང་དཔོན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་མཆིས་ཏེ། རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་ལ་མང་དཀར་ཁྲི་བོམ་འབྲོའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། སྒྲོམ་པ་ལྷ་རྩེ་སྒྲོའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། དེ་བཞིའི་རུ་པའི་དཔོན་པོ་ནི། འབྲོ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་ལགས། རུ་རྟ་ནི་ངང་པ་ཕུན་དམར་ལགས། རུ་དར་ནི་སེང་གེ་དཀར་པོ་གནམ་དུ་འགྲེང་པ་ཐོགས་པ་ལགས། ཡིག་ཚང་ཟངས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐོབ་པ་ལགས། རུ་དཔོན་གྱི་ཏིང་གནོན་ནམ་དཔའ་ཟླ་ནི་གནམ་ཏེ་གུ་

རུ་ཚབ་ལགས། རུ་ལག་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་བཞི་ལ། མྱང་རོ་འབྲོའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། ཁྲི་ཐང་ཁྱུང་པོའི་སྟོང་སྡེ། གད་སྲམ་མགོས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ། མཁར་གསར་ཤུད་ཀེའི་སྟོང་སྡེ། མཚོ་ངམ་སྟོང་བུ་ཆུང་སྒྲོའི་སྟོང་སྡེ་ལགས་སོ།། རུ་ལག་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེའི་སྟོང་དཔོན་ནི། ཁྱུང་པོ་མེས་པོ་སྟོང་དཔོན་གཡུའི་ཟུར་ཕུད་ཅན་གྱིས་བྱས། རུ་རྟ་ནི་རག་པ་རྗོག་ནག དཔའ་ཟླ་ནི་འཆིམས་ཅན་བཞེར་ལྷ་གཟིགས་ལགས། རུ་དར་ནི་དཔལ་དར་ནག་པོ། ཡིག་ཚང་ནི་ཟངས། རུ་ལག་སྟོད་སྨད་ཚོའི་དམག་གི་བཞེད་ནི་གངས་ལ་སེང་གེ་འགྲིམས་པ་བཞིན་དུ་འོང་བ་ལགས་སྐད་དོ།།

གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ། ལྷོ་ཡོ་ཤངས་སྡེ་ཁྱུང་པོའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། ལང་མི་ཕོད་དཀར་སྤ་ཚབ་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལགས། ཉེན་མཁར་དང་འགྲངས་རྩང་ལང་སའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། ཡོ་རབས་གཟོང་སྡེ་མགོས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལགས། གཡས་རུ་སྟོད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ནི། རྒྱལ་ལྷོ་ཡོ་སྡེ་དྲུག་གི་མེས་པོ་ཁྱུང་པོ་སྟག་བཟང་ཉ་སྟོང་གིས་བགྱིས། རུ་རྟ་ནི་འཚལ་ལུ་མེ་སྟག རུ་དར་ནི་དར་ནག་སྙིང་དཀར་ལ་བྱ་ཁྱུང་བྲིས་པ་འཕྱར། དཔའ་ཟླ་ནི་སྤ་ཚབ་མཚོ་བཞེར་རྩང་ལོད། ཡིག་ཚང་ཟངས་ཀྱི་ཡི་གེ། གཡས་རུ་སྨད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ནམ་དམག་དཔོན་ནི། མགོས་ཁྲི་སྙེན་གསང་མཆོད་ཀྱིས་བྱས། རུ་རྟ་ནི་སྔོན་པོ་གཡུ་རྟ། རུ་དར་ནི་སྐྱེར་ཁ་གོང་ཁྲ། དཔའ་ཟླ་ནི་ལང་པ་མགོན་ནེ། ཡིག་ཚང་ཟངས། གཡས་རུའི་དམག་གི་བཞེད་ནི་སྤང་ལ་མེ་མཆེད་པ་ལྟར་འོང་བ་ལགས་སོ།།

དབུ་རུའི་སྟོང་དཔོན་ནི། ཕྱུག་འཚམས་དང་འགྲངས་འཚམས་གཉིས། ཕྱུག་འཚམས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ། གཙོང་པ་དང་འབྲིང་འཚམས་གཉིས་ཅོག་རོའི་སྟོང་སྡེ། དོར་སྡེ་སྡེ་མཚམས་གཉིས་སྨ་དང་སྐ་བའི་སྟོང་སྡེ། ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་སྨད་གཉིས་སྤས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ། དབུ་རུ་སྟོད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ནམ་དམག་དཔོན་ནི་སྣ་ནམ་རྒྱལ་རྟ་རྒན་མོ་ཆུང་གིས་བྱས། རུ་རྟ་ནི་ཟེ་དཀར་ལྟར་སྐྱ། རུ་དར་ནི་སྤང་མ་དམར་པོ་ལ་ལྕེ་དཀར་པོ་དང་ཡལ་བ། དམར་པོ་ལྕེ་ཁྲ་བྱ་བ་ལགས། དཔའ་ཟླ་ནི་གནོན་འཕན་གསུམ་འགྲོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་བྱས། ཡིག་ཚང་ཟངས། དབུ་རུ་སྨད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ནི། དབས་སྐྱེ་བཟང་སྟག་སྣང་། རུ་རྟ་ནི་མཚལ་ལུ་གཟིག་རིས། རུ་དར་ནི་དཔལ་དར་དམར་པོ། དཔའ་ཟླ་ཤུད་ཕུ་ཁུ་རིང་ཁོང་བཙན། དམག་གི་བཞེད་ནི་མཚོ་ལ་མུན་བབས་པ་བཞིན་འོང་བ་ལགས་སྐད།

གཡོའ་རུའི་སྟོང་དཔོན་ལ། ཡར་ལུང་འཆིངས་<ཕྱིང་>ལུང་། གཉིས་སྙགས་དང་ཆེས་སྤོང་གི་སྟོང་སྡེ། ཡར་རྒྱངས་ཡུང་ང་གཉིས་སྣ་ནམ་དང་མྱང་གི་སྟོང་སྡེ། དྭགས་པོ་ཉག་ཉི་གཉིས་ལྷོ་དང་འཆིམས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ། དམྱལ་ལྷོ་བྲག་གཉིས་སྙི་བའི་སྟོང་སྡེ་ལགས། གཡོ་རུ་སྟོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ནམ་རུ་དཔོན་ནི་

མྱག་སྟག་གཟིག་གཡུ་བཙན། རུ་རྟ་ནི་མོག་རོ་བུན་བུན། རུ་དར་ནི་སེང་གེ་དམར་པོ། དཔའ་ཟླ་ནི་གཡས་མང་བཞེར་ལྷོས་ཆུང་། ཡིག་ཚང་ཟངས་སོ། །གཡོ་རུ་སྨད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ནམ་དམག་དཔོན་ནི། འཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུད་ཏིང་གིས་བྱས། རུ་རྟ་མཚལ་ལུ། རུ་དར་དར་དཀར་སྙིང་ནག དཔའ་ཟླ་སོ་གད་གཉན་བཞར་ལྷ་ཀླུ། དམག་གི་བཞེད་ནི་མཚོ་ལ་སྦྲང་ཆར་བབས་པ་བཞིན་དུ་འོང་བར་བཤད་པའོ། །དེས་ནི་ཚན་བཅུ་སྡེ་བཅུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བཀྲ་དགུ་སྟེ་བྱང་བུ་དགུ་བཀྲའི་སྐོར།

བཀྲ་དགུ་ནི་བྱང་བུ་དགུ་བཀྲ་ལ་བྱ་སྟེ། བྱང་གཟས། ཟང་ཡག སྐེད་ཁྲ། སྦྲུལ་མགོ། དམིག་ནག མཆུ་སྙུང་། ཐེན་བྱང་། ཁ་དམར། རྒྱ་བྱང་ངོ།།

བྱང་བུ་གསུམ་ནི་ཞལ་ལྕེ་སྤྱིའི་བྱང་བུ། ལྔ་ནི་བློ་ཡུས་ཀྱི་བྱང་བུ། གཅིག་ནི་ཀུན་ལ་རྒྱུག་པའོ། །ཞལ་ལྕེའི་བྱང་བུ་གསུམ་ནི། ཟང་ཡག སྐེད་ཁྲ། ཁ་དམར་རོ། །རྒྱ་བྱང་ནི་སྤྱིར་རྒྱུག་པའོ། །བྱང་བུ་ལྔ་ནི་བློ་ཡུས་ཀྱི་བྱང་བུ་སྡེ། ཞལ་ལྕེ་ན་ལྔ་དང་སྦྱར།

མི་སྟོང་དགེའི་ཞལ་ལྕེའི་དུས་སུ། ཤགས་ཀྱི་མགོ་རྒྱངས་སུ་ཡང་། ཡིག་ཚང་དང་། སྟོང་ཐང་དང་། ཆད་པ་བཀའ་བཀྱོན་ལ་སོགས་པ་བྲིས་ནས། ཞལ་ལྕེའི་གྲ་རུ་སྲིང་བ་དེ་ནི། བྱང་གཟས་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ལན་ཤགས་ཀྱི་བྱང་བུ་སྐུར་བ་ལ་སྦྲུལ་མགོ་ཞེས་བྱ། ཡང་ལན་ལ་ཤགས་འདེབས་པའི་བྱང་བུའི་མིང་ནི་དམིག་ནག་ཞེས་བྱ། དུས་དེ་ཙ་ན་བློ་ཡུས་ཀྱི་མཆིད་ཤགས་ལ་གསུམ་ལས་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡིན། གཉེན་བྱེ་བྲལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ་བྱས་པའི་དུས་སུ། ཞལ་ལྕེའི་གྲ་རུ་སྲིང་བའི་མིང་ནི་ཐེན་བྱང་ཞེས་བྱ། ཤགས་ཀྱི་མགོ་རྒྱངས་སུའང་། སྙོན་སྟོབས་དང་དགྲ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་འབྲི་བ་ལགས་སྙོན་རྟོལ་དཀར་མའི་ཞལ་ལྕེའི་དུས་སུ། ཞལ་ལྕེའི་གྲ་རུ་སྲིང་བའི་བྱང་བུའི་མིང་ནི་མཆུ་སྙུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། བློ་ཡུས་ཀྱི་བྱང་བུ་ལྔའོ།།

ཞལ་ལྕེའི་བྱང་བུ་གསུམ་ནི། ཟང་ཡག་བྱ་བ་བློ་ཡུས་ཀྱི་ཤགས་དང་སྦྱར་ནས་དྲང་པོར་གཅོད་པ་ལ་ཟེར་རོ། །སྐེད་ཁྲ་ནི་ཞལ་ལྕེ་ཡོན་པོར་གཅོད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། བློ་ཡུས་ཀྱི་ནོར་ཟ་བ་ལ་ཟེར་རོ། །བྱང་བུ་ཁ་དམར་ནི་ཁ་དམར་འདོགས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། བྱང་བུ་གསུམ་མོ། །རྒྱ་བྱང་ནི་ཉེས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བཟང་པོའི་རྒྱས་བཏབ་ནས་བྱང་དུ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱ་བྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་བཀྲ་དགུ་ཞེས་བྱའོ།།

ཆེ་དགུ་སྟེ་བློན་པོའི་སྐོར།

ཆེ་དགུ་ནི། ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློན་པོ་དགུ་ལ་བྱའོ། །དགུང་བློན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ནང་བློན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། བཀའ་ཡི་འགལ་འཚོས་པ་ཆེན་པོ། འབྲིང་པོ། ཆུང་བ་གཉིས་<གསུམ>པོ་དེ་འབངས་གཞན་པས་ཆེ་བས་ན། ཆེ་དགུའོ།།

དེ་ལ་དགུང་བློན་ཆེན་པོའི་ལས་ཐབས་ནི། ཁོ་དང་འདྲ་སྟེ་ཕྱིའི་ཚོས་བྱས་ནས་ཕྱི་རྒྱ་རྒྱབས་ཀྱིས་གཅོད་པའོ། །ནང་བློན་གྱི་ལས་ཐབས་ནི། མི་བཙུན་དང་འདྲ་སྟེ། ནང་གི་ཚོས་བྱེད་པའོ། །བཀའ་ཡི་འགལ་འཚོས་པ་ནི་བདམས་ཀྱི་ཕྱར་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ལེགས་ན་དགའི་བུ་ལེགས་ཀྱང་བྱ་དགའ་གསོལ། ཉེས་ན་རང་གི་བུ་ཉེས་ཀྱང་ཆད་པ་གཅོད་པའོ། །དགུང་བློན་ཆེན་པོའི་འགན་གྱི་ཟླ་མེད་པ་སྟེ། བསད་ན་སྟོང་ཐང་(ཁྲི་)ཆིག་སྟོང་ཡོད་དེ་ཆེའོ། །ཡིག་ཚང་གཡུའི་ཡི་གེས་ཆེའོ། །དགུང་བློན་འབྲིང་པོ། ནང་བློན་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི། སྟོང་ཐང་མཉམ་སྟེ་ཁྲི་ཡོད། ཡིག་ཚང་གཡུའི་ཡི་གེ་ཆུང་བའོ། །དགུང་བློན་ཆུང་བ། ནང་བློན་འབྲིང་པོ་བཀའ་ཡི་འགལ་འཚོས་པ་གསུམའི་སྟོང་ཐང་དགུ་སྟོང་ཡོད་བའོ། །ཡིག་ཚང་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་པོའོ། །ནང་བློན་ཐ་ཆུང་དང་ཡོ་འགལ་འཚོས་པ་འབྲིང་པོ་གཉིས་སྟོང་ཐང་བཆུད་སྟོང་། ཡིག་ཚང་གསེར་ཡིག་ཆུང་བའོ། །ཡོ་འགལ་འཚོས་པ་(ཆུང་བ་)ལ་སྟོང་ཐང་བདུན་སྟོང་ངོ་། །ཡིག་ཚང་འཕྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་མཐོའོ། །དེ་ཚོ་བཀྲ་དགུ་ཆེ་དགུའོ།།

ཁ་བཆུད། ཞེ་བཆུད། ཞེར་བཆུད་ཀྱི་སྐོར།

ཁ་བཆུད་ཞེ་བཆུད་ནི། སྟོང་ན་ཁྲིམ་ཁ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། དུ་ཁའི་ཆུལ་ཁམས་དང་། དུ་གུ་དང་།[རྨཱ་] བལ་པོའོ། །སྐུང་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁ་གསུམ་ལ། གར་ལོག རོང་རོང་། ལྷན་མའོ། དབུས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁ་གཉིས་ནི། སྟོང་སྟོང་གཉིས་སོ། །ཞེ་བཆུད་ནི། ལ་སྐོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་མངའ་མཛད་པ་སྟེ། འབྲོ་རྗེ་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་རྐགས་སྐྱང་གིས། ཤར་དར་ཟབ་ཀྱི་ལ་སྐོ་ཕྱེ་སྟེ་མངའ་མཛད། མཚོས་ཁྲི་སྟེན་བལ་མས་སྟོ་འབས་དང་ཁྲེའི་ལ་སྐོ་ཕྱེ་སྟེ་མངའ་མཛད། འབྲོ་ཆུང་གཟའ་འོར་མས། ནུབ་རམས་དང་ཆུ་སྐེགས་ཀྱི་ལ་སྐོ་ཕྱེ་སྟེ་མངའ་མཛད། ཁྱུང་པོ་སྤུ་སྟངས་ཀྱིས་བྱང་ཚ་དང་མཛོའི་ལ་སྐོ་ཕྱེ་སྟེ་མངའ་མཛད། ལ་སྐོ་བཞི་ལ་ལེ་ཆུང་བཞི་དང་བཆུད་ལ། བོད་ཞེ་ལ་ཞུགས་པས་ཞེ་བཆུད་ཅེས་བྱའོ།།

ཡང་ཞེར་བཆུད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བཆུད་ཀྱིས་སྡེག་སྟོང་དུ། གཙུག་ལག་ཁང་བཆུད་བཞེངས་པས་སྡེག་པ་ཐམས་ཅད་ཞེར་བས་ཞེར་ཆེ་བས་ན་ཞེར་བཆུད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཉེར་སྐག་

བཙན་སྟོང་གཟིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་དམག་དྲངས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། གླིང་ཁྲི་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། སྤ་ཚབ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་འབྱམས་ཀྱིས་སྟོད་ཀྱི་མཁར་བཞི་བཅོམ་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། མན་དྷ་ར་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཁྲི་གསུམ་རྗེ་སྟག་སྣང་གིས་ཞང་པོ་རྒྱ་ལ་དམག་དྲངས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ་བྲག་དམར་བཀའ་ཆུའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཅོག་རོ་སྐྱེས་བཟང་རྒྱལ་འགོང་གིས་རྨེ་བྱས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། མཁར་སྟོད་གནམ་རུའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཁྱུང་པོ་སྤུ་སྟངས་རིང་པོས་ཧོར་གྱི་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། སྟོད་ལུང་ལུམ་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྒྱ་རོ་ལོང་གཟིགས་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། སྟོད་ལུང་མོང་ཏྲའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ལྕེ་ཁྲི་བཟངས་ལྷ་བྱིན་གྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། རྩིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། སྤས་རྒྱ་དོ་རེ་སྟག་སྣང་གིས་བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་ཉེས་པའི་སྐྱོན་ཕབ་པའི་སྡིག་སྦྱོང་དུ། ཁྲོམ་སྣ་ལྷ་ལུང་སྒོ་སྲུང་བཞེངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་མི་བརྒྱད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བརྩིགས་ནས་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཁེར་བས་ན་ཁེར་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ།།

ཆེ་བདུན་དང་། དཔོན་བདུན། ཡི་གེ་ཆེ་དྲུག་ཆུང་དྲུག་བཅས་ཀྱི་སྐོར།

ཆེ་བདུན་དཔོན་བདུན་ནི། སྤས་ཆེ་བ་ནི་སྤས་བྱ་ཞུ་ཅན་ལྷ་བཙན་ལ། ནོར་བུ་ཀེ་ཀེ་རུ་དང་སྟག་གི་གུང་ཐོང་ཡོད་པས་ཆེ། འཆིམས་དམྱལ་བ་རྒྱ་གཟིགས་ཤུད་སྟོང་ལ། གཡུའི་གཡུང་དྲུང་ཆེན་པོ་དང་། བྲན་དགུ་ཁྲི་ཡོད་པས་ཆེ། འགྲོ་ཁྲོམ་འདའ་ཆུང་པ་ལ་སེང་གེ་དཀར་མོའི་གོང་ལག་ཡོད་པས་ཆེ། སྣ་ནམ་རྒྱལ་ཉེར་བཟངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མཁྱེན་ཡིན་པས་ཆེ། སྤྲང་རྒྱལ་ར་ལེགས་གཟིགས་ལ་ཡུའི་གཡུང་དྲུང་དང་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པས་ཆེ་ཅོག་རོ་སྟག་ཅན་གཟིག་ཅན་ལ་གསེར་ཡིག་དང་མཐའི་སོ་ཁ་སྲུང་བས་ཆེ། ཡང་ན་ཅོག་རོ་ཁོང་བཙན་ལ་འབངས་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཡོད་པས་ཆེ། སྣུབས་ཆེ་བ་ནི་དངུལ་གྱི་འོབ་ཆེན་དགུ་འཕངས་ཡོད་པས་ཆེ། མྱང་ཞྭ་བོ་ཆེ་ལ་གཡུ་ཡི་ཞྭ་མདའ་གང་ཡོད་པས་ཆེའོ།།

དཔོན་བདུན་ནི། ཡུལ་དཔོན་གྱི་ལས་ཐབས། ཡུལ་ཆུང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། མཐོ་མཐོ་རྗེ། སྨ་སྨ་<དམའ་>སྐྱོང་བ་ལགས། དམག་དཔོན་གྱི་ལས་ཐབས་ནི། དགྲ་འཐབ་དང་། རྣོ་འགྱོགས་ཀྱིས་དགྲ་གནོན་པ་དང་། རང་ཡུལ་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལགས། ཆིབས་དཔོན་གྱི་ལས་ཐབས་ནི། གཤེགས་ཡུལ་མཚོན་པ་ལགས། རྔན་དཔོན་གྱི་ལས་ཐབས་ནི། ནས་ལུག་གསེར་དངུལ་གྱི་ལས་བྱེད་པ་སྟེ། མགུ་བ་ཉུང་། རྔན་འདྲེན་པ་མང་བས་རྔན་དཔོན་ཞེས་པའོ། །སྡེ་དཔོན་ནི་མི་སྡེའི་དཔོན་བྱེད་པའོ། །ཕྲུ་དཔོན་ནི། འབྲོག་གི་འབྲི་མཛོ་རྟ་ལུག་ཕྲུ་མའི་གཉེར་བྱེད་པའོ། །དྲང་དཔོན་ནི། ཞལ་ལྕེ་དྲང་པོར་གཅོད་པ་དང་། ཆོས་གྲའི་སློབ་

དཔོན་གྱི་གཉེར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཚོ་ཆེ་བདུན་དང་དཔོན་བདུན་ནོ།།

ཆེ་དྲུག་ཆུང་དྲུག་ནི། ཆེ་དྲུག་ནི་ཡི་གེ་ཆེ་བ་དྲུག་ལ་བྱ་སྟེ། གཡུ་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས། གསེར་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས། འཕྲ་མེན་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ཡི་གེ་ཆེ་བ་དྲུག་ལ་སྐུའི་སྔགས་མཁན་ལ་གཅིག བཀའ་ཡོ་འགལ་འཆོས་པ་དང་གཉིས། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ལ་གཅིག་སྟེ་གསུམ། ཆོས་གྲའི་སློབ་དཔོན་ལ་གཅིག་སྟེ་བཞི། སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་དབང་བློན་ལ་གཅིག་སྟེ་ལྔ། དབུས་ཀྱི་གུང་བློན་ལ་གཅིག་སྟེ་དྲུག་གོ །ཡི་གེ་འབྲིང་པོ་དྲུག་ལ། སྐུ་འཚོ་བའི་བོན་པོ་ལ་གཅིག གཟིམས་མལ་འཆོས་པ་དང་གཉིས། ཆིབས་ཁ་ཁྲིད་པ་དང་གསུམ། ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་མེ་འབྱིན་པ་དང་བཞི། དབྱེ་མཁར་བའི་མཛོ་འགེལ་བ་དང་ལྔ། བྱང་ཐང་གི་ས་མཁན་དང་དྲུག་གོ །ཡི་གེ་ཆུང་བ་དྲུག་ལ། དངུལ་ཀྱི་ཡི་གེ ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། མཐའི་སོ་མཚམས་སྲུང་བ་དང་། སྐུ་མཁར་གྱི་རྩེ་རྗེ་རྣམས་ལ་བཀོད་དེ་གཅིག ར་གན་ཡི་གེ་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག་ཏུ་བཀོད་པ་དང་གཉིས། འཁར་བའི་ཡི་གེ་ནི་འབངས་མཁན་དགུ་རྗི་བདུན་ལ་བཀོད་པ་དང་གསུམ། ཟངས་ཡིག་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ནི། སྟོང་དཔོན་སྡེ་དཔོན་ལ་བཀོད་པ་དང་བཞི། དཔའ་ལྕགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དཔའ་བོ་ལ་བཀོད་པ་དང་ལྔ། ཤིང་སྐྱ་ཆུ་རིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་འབིག་ཏོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་མོན་སྡེ་བཞི་བཙན་པོའི་ཡན་ཆོད་ལ་བཀོད་པ་དང་དྲུག་གོ།

རྐྱེན་དྲུག བླ་ལྔ། ན་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམས་ཕྲན་སྣ་ཚོགས་སྐོར།

རྐྱེན་དྲུག་བསྐོས་ལུགས་ནི། ཡ་རབས་ཞང་བློན་གྱི་རྐྱེན་དུ་ཆོས་དང་ཡིག་ཚང་བསྐོས། མ་རབས་གཡུང་པོའི་རྐྱེན་དུ་ཐགས་དང་བོན་བསྐོས། མཛངས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཡིག་ཚང་བསྐོས། ངན་པའི་རྐྱེན་དུ་སྟག་ཀྱ་བསྐོས། དཔའ་བའི་རྐྱེན་དུ་གུང་དང་སྟག་བསྐོས། བརྡར་<སྡར་>མའི་རྐྱེན་དུ་ཝ་ཞུ་བསྐོས།

བླ་ལྔ་ནི། ས་བདག་རྒྱལ་པོ་འབངས་ཀྱི་བླ། ཡོ་འགལ་འཆོས་པ་སྲིད་ཀྱི་བླ། དགུང་བློན་དབང་གི་བླ། ནང་བློན་རྩིས་ཀྱི་བླ། མ་ཡུལ་དཔོན་ཏེ་འཕྲང་གཟོའི་བླའོ།།

ན་ལྔ་ནི་ཞལ་ལྕེ་སྣ་ལྔ་ལ་བྱ་སྟེ། མི་སྟོང་དགེའི་ཞལ་ལྕེ། གཉེན་བྱེད་ཚིས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། སྙོན་རྟོལ་དཀར་མིའི་ཞལ་ལྕེ། མདོ་ལོན་ཞུ་གཅོད་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། ཉེ་དུ་ལྟུམ་<འདུམ་>ཆོས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེའོ།།

ཁྲིམས་སྣ་ལྔ་ནི། ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་དང་གཅིག སྟོང་འཇམས་ཆུན་ལག་གི་ཁྲིམས་དང་གཉིས། བཀའ་ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་གསུམ། དབང་བཅད་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་བཞི། འབྲོ་བཟའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྲིམས་བུ་ཆུང་དང་ལྔའོ།།

དེ་ལ་ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་བྱ་བ་ནི། ས་བདག་རྒྱལ་པོའི་ནོར་སྟོར་ན་ཁྲིམས་<ཁྲི་>ཆིག་སྟོང་། དགེ་འདུན་ལ་ཁྲིམས།<ཁྲི་>སྣངས་<དམངས་>ལ་སྟོང་། དེ་ཆེས་ནས་བཞག སྟོང་འཇམ་ཆུན་ལག་བྱ་བ་ནི། ཡུལ་གཞན་ནས་ནོར་སྟོར་ནས། ཡུལ་གཅིག་གི་ཕུ་རུ་བྱུང་ན། ཆད་པ་མདའ་ལ་བཅད་དེ། མ་འཐད་པར་བཞག །དབང་བཅད་(སྤྱི་)ཁྲིམས་བྱ་བ་ནི། རྗེའི་བང་སོ་རྩིག་པའི་དུས་སུ། ཉི་མ་རེ་ལ་ཕོ་མ་བྱུང་ན་ར་གཅིག མོ་མ་བྱུང་ན་བོང་བུ་གཅིག་གི་ཁྲིམས་བཅས་སོ། །བཀའ་ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི། ས་བདག་རྒྱལ་པོའི་ནོར་སྟོར་<བརྐུས་>ན་བརྒྱ་འཇལ། དཀོན་ཅོག་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ། འབངས་ལ་བརྒྱད་འཇལ་ལོ། །འབྲོ་བཟའི་ཁྲིམས་བུ་ཆུང་མ་ནི། སྐྱེས་པ་ལ་ཕོ་ཕྱག་སློབ། བཟའ་མ་ལ་མོ་ཕྱག་སློབ། ཕྱུག་པོ་ཡོང་གི་རྩ་བ་ཞིང་ལ་མུ་རྡོ་འཛུགས། སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་(སྤར་ཁ་)མཉམ་པའོ།།

རྒོད་སྣ་ལྔ་ནི། རྒོད་ཀྱི་ཟང་མ་རྒྱལ་པོ་བྱ། རྒོད་ཀྱི་རྗེས་འདྲ། ཡིག་ཚང་དུར་མཆད། བྲན་ཞིང་དང་ལྡན་པའོ། །རྒོད་ཀྱི་ཞང་བློན་ནི་དུར་མཆད་བྲན་ཞིང་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱའོ། །རྒོད་ཀྱི་ཡང་རྗེ་ནི་ཐ་མའི་བྲན་ཞིང་དང་ལྡན་པའོ། །རྒོད་ཀྱི་རྗེས་འདྲ་བ། སྟོང་ཐང་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བཅུ་ལས་མེད་པ། སྟོང་དུ་དྲེས་མའི་ཞུན་བུ་དང་། བན་རྒ་ལག་ལས་མེད་པ་དེ་ནི་རྒོད་ཀྱི་རྗེས་སོ། །དཔའ་<དགེ་>སྣ་ལྔ་ནི། །དཔའ་བོའི་དགེ་དགྲ་མགོ་ནོན་པའོ། །མཛངས་པའི་དགེ་སྲིད་ཀྱི་མདུན་ས་ཟིན་པ། སྨྲས་པའི་དགེ་ཤགས་ཐེབས་པ། དྲག་པོའི་དགེ་ཕོ་ཁོག་ཆེ་བ། བསགས་པའི་དགེ་གཏོང་ཕོད་ནུས་པའོ། །བཀའ་བཞི་རྩིས་བཞི་ནི། ཤར་སེང་གེ་དཀར་མོ་ལྕགས་དྲ་ལ་མི་གདགས། ལྷོ་དོམ་སྒྲོམ་ནག་པོ་ཁ་མི་དབྱེ། ནུབ་བྱ་དམར་མོ་སྐེ་མི་གཅོད། བྱང་ཤ་ལྤགས་སྐྱ་མོ་ལ་ཐིག་མི་གདབ་བོ། །རྩིས་བཞི་ནི། ལྡེའུ་དྲིན་གྱི་རྩིས། སྐུ་སྲུང་གི་རྩིས། ལྷ་རིས་ཀྱི་རྩིས། སྐུ་རྒྱལ་གྱི་རྩིས་སོ། །ཁམས་གསུམ་ཆོས་གསུམ་ནི། སྟོད་ཁམས་གསུམ། སྨད་ཁམས་གསུམ། དབུས་ཁམས་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་མདོ་ཁམས། བོད་ཁམས། ཙོང་ཁམས་སོ། །ཆོས་གསུམ་ལ་བཀའ་ཆོས། དབྱང་ཆོས། རྩིས་ཆོས་སོ། །གཉིས་དཀར་ཞེས་པ་སྐུ་དང་ཆབ་སྲིད་དོ། །གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི། མངའ་བདག་གི་ཐབས་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའོ།།

ཁྲིམས་དྲུག་དྲུག་སོ་དྲུག་གི་སྐོར།

ཁྲིམས་དྲུག་དྲུག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ནི། བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག བཀའ་ཁྲིམས་དྲུག ཁོད་དྲུག ཡིག་ཚང་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་དྲུག དཔའ་རྟགས་དྲུག

དེ་ལ་བཀའ་གྲོས་དྲུག་ལ། རྗེའི་སྐུ་བཙའ་ཞིང་ཞོ་ཤ་འབུལ་བ་དང་གཅིག་ལྡོང་སྟོང་གི་གཉའ་གནོན་ཞིང་། ཡང་ཁེང་གི་སྒབ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས། ཁེང་རྒོད་དུ་མི་བཏང་ཞིང་མོ་བཙུན་བཀའ་ལ་མི་

གདགས་པ་དང་གསུམ། མཚམས་སུ་སོ་བཟུང་ཞིང་། (འབངས་ཞིང་)རྟ་དཀྱུས་ཀྱིས་མི་གཅོད་པ་དང་བཞི། ཕྱིའི་དགྲ་འདུལ་ཞིང་ནང་གི་ཚིས་བྱ་བ་དང་ལྔ། དགེ་བ་དང་དུ་ལེན་ཞིང་མི་དགེ་བཅུ་རྒྱབ་ཏུ་བོར་བ་དང་དྲུག་གོ།

ཁྲིམས་དྲུག་ལ་ནི། གོང་གི་ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་དང་གཅིག་འབུམ་གསེར་ཐང་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་དང་གཉིས། རྒྱལ་ཁམས་དཔེ་བླང་གི་ཁྲིམས་དང་གསུམ། མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་བཞི། ཁབ་སོ་ནན་ཁྲིམས་དང་ལྔ། བཀའ་ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་དྲུག་གོ །ཁོད་དྲུག་ལ་བོད་ཀྱི་ཁོད་དང་གཅིག ཞང་ཞུང་གི་ཁོད་དང་གཉིས། མོན་གྱི་ཁོད་དང་གསུམ། ཆིབས་དཔོན་གྱི་ཁོད་དང་བཞི། (ལྔ་པ་ཆད།) མཐོང་ཁྱབ་ཀྱི་ཁོད་དང་དྲུག་གོ །ཡིག་ཚང་དྲུག་ལ། གསེར་གཡུ་གཉིས། འཕྲ་མེན་གཉིས། ཟངས་ལྕགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ །ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ལ། བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲོམ་བུ། ཁྲིམས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རུ་མཚོན། ཡུལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྐུ་མཁར། ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ཁང་། དཔའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟག་གཟིག མཛངས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིག་ཚང་དང་དྲུག་གོ །དཔའ་རྟགས་དྲུག་ལ་སྟག་སྟོད་སྟག་སྨད་གཉིས། ཟར་ཆེན་ཟར་ཆུང་གཉིས། སྟག་སླག་གཟིག་སླག་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ།

དེ་ལ་བཀའ་ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དྲུ་ག་ལ། སྲོག་མི་གཅོད་པའི་ཁྲིམས་སྟོང་ཐང་དང་གསོས་ཐང་བཅད་པ་དང་གཅིག མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྒྱ་འཇལ་དང་དཀོན་ཅོག་ལ་བརྒྱད་ཆུ་བ་འཇལ་དང་། སྐྱེ་བོ་ལ་བརྒྱད་འཇལ་དུ་བཅད་པ་དང་གཉིས། འདོད་པས་ལོག་པར་སྤྱད་འཇལ་པ་ལ། བྱི་འཇལ་སྣ་བཅད་པ་དང་མིག་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་གསུམ། རྫུན་སྨྲས་ཀྱི་དྭོགས་པའི་ཁྲིམས་དཀོན་ཅོག་དང་ལྟ་ཀླུ་གཉན་པོ་དཔང་དུ་བཙུགས་ནས་མནའ་བྱ་བ་དང་བཞི ཁེངས་མི་ལྡོག་པ་དང་བང་སོ་མི་འདྲུ་བའི་ཁྲིམས་བཅས་དང་དྲུག་གོ །ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་ན་ཁྲིམས་བྱུང་ངོ་།།

ཁོད་དྲུག་ནི། བོད་ཀྱི་ཁོད་ཀྱི་ཤོད་ཤོ་མ་རར་བྱས། ཁོད་ཤོམ་མཁན་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་བྱས་ཏེ། ཤིང་བུ་དང་རྡེའུ་ཡན་ཆད་རྩིས་ནས། ཤོག་བུ་མཛོ་ཁལ་ལོངས་པ་ལ་བྲིས་པས་ཁྲིམས་བྱང་མ་ཐེབས་པར་འཁྲུགས་ཏེ། ད་བོད་ཀྱི་ཁོད་སུས་ཤོམ་མམ་སྙམ་ནས་བསམ་པས། ད་རྒྱལ་བྱིས་པ་གཅིག་འཕྲུལ་ཆེ་བར་ཐོས་ནས། བློན་པོ་བཞིས་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པས། བྱིས་པ་དང་འཕྲད་ནས་དྲིས་པ་ན། འདིའི་མཐའ་བསྐོར་རམ་གཞུང་གཅོད་བྱས་པས། བྱིས་པ་ན་རེ། རིངས་ན་མཐའ་བསྐོར། མི་རིངས་ན་གཞུང་ཆོད་ཟེར་བས། བྱིས་པའི་མིན་ལོག་ཏུ་མཐོང་ནས། གཞུང་བཅད་པས་འདམ་དུ་བྱིང་ངོ་།།

དེ་ནས་བྱིས་པ་ལ་ཕ་མ་གར་སོང་དྲིས་པས། ཕ་གཏམ་འཚོལ་དུ་སོང་། མ་མིག་འཚོལ་དུ་སོང་

ཟེར་བ་ལ། ཕས་ཆང་ཁྱེར་བྱུང་། མས་མར་ནག་ཁྱེར་བྱུང་། དེ་ནས་བློན་པོ་དགའ་ནས། བོད་ཀྱི་ཁོད་ཤོམ་དུ་བཅུག་པས་མ་ཤོམ་ནས། བློན་པོ་མགར་གྱིས་འཆིམས་མང་བཞེར་ན་<ངན་>ལ་མཛངས་པར་ཐོས་ནས་ལུག་འཚོ་བའི་ཕྱིར་ཤ་སྐམ་ཚྭས་སྦངས་པ་ཁྱེར་ནས་དྲིས་པ། བོད་ཀྱི་ཁོད་ད་རྒྱལ་གྱིས་ཤོམ་ཟེར་ན། ཤོམ་མམ་མི་ཤོམ་བྱས་པས། འཆིམས་ན་རེ་རང་སྲོག་ཆོད་རྩམ་པ་དེས་མི་ཤོམ་ཟེར། འོ་ན་སུས་ཤོམ་བྱས་པས་ངས་ཤོམ་སྟེ་མི་ཤོམ་ཟེར་རོ། །དེར་མགར་གྱིས་ཤ་སྐམ་ཚྭས་སྦགས་པ་དེ་བྱིན་པས། ཁོ་ཁ་སྐོམ་ནས་ད་ལྟ་ཆང་སྟེར་བ་གཅིག་བྱུང་ན་ཅི་ཟེར་ཉན་པས་ཟེར་བ་ལ། ཡང་མགར་གྱིས་ཆང་རྐྱལ་སྦས་པ་དེ་ཁོ་ལ་དྲངས་པས། ཁོ་བཟི་བ་ལ་ཁོད་དྲིས་པས། རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་སྟོང་དཔོན་དང་། རུ་བཞིའི་མཚམས་དབྱེ་བ་དང་། གཡུང་གི་མི་སྟེ་ཕྱེ་བ་དང་། དེའི་ལས་མཁན་བསྐོ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་དཔའ་(སྟེ་)བཅད་པ་དྲིས་ནས་ཁོ་བཟི་བའི་བར་ལ་བྲོས་སོ།།

དེ་ལ་རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་སྟོང་དཔོན་ནི། ཚན་བཅུ་སྟེ་བཅུར་བཤད་དོ། །རུ་བཞིའི་མཚམས་དབྱེ་བ་ནི། དབུ་རུའི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་འོལ་ཀ་ཤུག་པ་སྤུན་བདུན་ལ་གཏུགས། ནུབ་སྙེ་མོ་གཞུ་ལ་གཏུགས། བྱང་སྲག་གི་གླག་མ་གུར་ཕུབ་ལ་གཏུགས། ལྷོ་དམའ་ལ་ལ་རྒྱུད་ལ་གཏུགས། དབུས་ནི་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེའོ། །གཡུ་རུའི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་ཀོང་ཡུལ་བྲེ་སྣ། ནུབ་ཁ་རག་སྤྱི་སྟུད། བྱང་དམའ་ལ་ལ་རྒྱུད། ལྷོ་ཤ་འུག་སྟག་སྒོ། དབུས་ཡར་ལུང་ཁྲ་འབྲུག་གོ །གཡས་རུའི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སྲག་གི་གླང་མ་གུར་ཕུབ། ནུབ་བྱེ་མ་ལ་དགུ། བྱང་རྨི་སྟི་ཆུ་ནག ལྷོ་སྙེ་ནམ་གཡག་པོ་སྣ། དབུས་ཤངས་ཀྱི་ཞོང་ཚལ་ལོ། །རུ་ལག་གི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་ནེ་ན་བཀྲ། ནུབ་ཁེན་མག་མིག བྱང་བྱེ་མ་ལ་སྔོན། ལྷོ་བལ་པོ་གླང་དགུར། དབུས་སྦྲད་ཀྱི་ངུར་པ་སྣའོ། །སུམ་པའི་རུ་མཚམས་ནི། ཤར་གཉེ་ཡུལ་བྲེ་ནག ནུབ་སྤེལ་ཞབས་སྡིང་པོ་ཆེ། བྱང་ནགས་པ་ཤོད་གཟི་འཕྲང་། ལྷོ་རྨི་སྟི་ཆུ་ནག དབུས་ནི་རྒྱ་ཤོད་སྟག་པ་ཚལ་ལོ། དེས་ནི་བོད་རུ་བཞི་སུམ་པའི་རུ་ལག་དང་སྔའི་རུ་མཚམས་བསྟན་པའོ།།

ཡུལ་དེ་རྣམས་ན་རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཡུང་གི་མི་སྟེ་འབངས་ལས་བྱེད་དང་ཁེང་(བཅད་)པའོ། །འབངས་ལས་བྱེད་པ་སྲིད་པ་དགུ །རྗི་བདུན། མཁན་དགུ། ཚོང་ལྔ། རྒྱལ་བཞི། འཛིན་གསུམ་མོ། །སྲིད་པ་དགུ་ནི། སྣུབས་རྗེ་སྲིད་པ། ལྷོ་རྗེ་གླང་པ། ལྷོ་རྗེ་གླིང་པ། འཆིམས་སྲུང་པ། ཉག་ཉི་ཕྱག་པ། བྱང་ང་སྐོས་པ། ཁྱོ་ནེ་སྤྲིའུ་པ། ཤེའུ་འཆང་པ། སོ་ཕྱེ་པའོ། །རྗི་བདུན་ནི། ལོ་ངམ་རྟ་རྗི། ལྟམ་པ་འབྲི་རྗི། ར་ག་ར་རྗི། འཁར་པ་ལུག་རྗི། འགོས་བོང་རྗི། བྱ་ཁྱི་རྗི། རྔོག་ཕག་རྗིའོ། །མཁན་དྲུག་ནི། ཀར་ཡོ་འགར་མཁན། གར་རུ་སྒྲ་མཁན། སྲག་གཞུ་མཁན། ར་ཤགས་མདའ་མཁན། བྱ་བ་ཁྲབ་མཁན། ཚོང་

རྩི་ལྟ་མཁན་ནོ། །ཚོང་ལྟ་ནི། རྒྱ་བྱེ་ཚོང་། གྲུ་གུ་གཡུ་ཚོང་། འ་ཞ་གྲི་ཚོང་། ལྡན་མ་དར་ཚོང་། གླན་ཚྭ་ཚོང་ངོ་། །རྒྱལ་བཞི་ནི། ནམ་ས་ལྡེ་རྒྱལ། བལ་པོ་ལང་ལིང་རྒྱལ། སུམ་པ་ལྕགས་རྒྱལ། མོན་རྩེ་རྒྱལ་ལོ། །འཛིན་གསུམ་ནི། བདགས་སྦྲ་འཛིན། མྱང་པོ་ལྕགས་འཛིན། གྲོད་བྱ་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཀྱང་། བཅའ་བསྡུས་ནས་བོད་ཀྱི་རྗེ་ལ་འབུལ་བས། འབངས་སུ་གཏོགས་སོ།།

ཡུལ་གྱི་ཁོད་བཤམས་པ་ནི། དབུ་རུ་ཤ་ཆེན་བཙད་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅད། ཕོ་བྲང་རྣེ་བྱི་བཙན་པོ་རྒྱལ་འབངས་ཡུལ་དུ་བཅད། ཕྱིང་ང་སྟག་རྩེ་འགོས་དང་སྣུབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅད། བྱ་ཕུ་ཚགས་ཚིག་དྲང་རྗེ་ཕ་ལྔའི་ཡུལ་དུ་བཅད། འཕན་སྣ་ཁྲམ་སྣ་འཛོམ་སྟེང་གི་ཡུལ་དུ་བཅད། ཟ་གད་ལྟེ་ལུང་བློན་ཆེན་སྦས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅད། ནམ་ར་ཚ་དགོང་འབྲི་དང་ཆག་གི་ཡུལ་དུ་བཅད། མྱང་ཁྲོམ་པ་འབྲོ་དང་ལྕེའི་ཡུལ་དུ་བཅད། ཤངས་ཀྱི་བློ་བྱི་རི་དང་བློ་བྱིའི་ཡུལ་དུ་བཅད། ཡུང་པ་ཆེ་ཆུང་བྲན་ཀའི་ཡུལ་དུ་བཅད། འདམ་ཤོད་དཀར་མོ་ལྕོག་རོའི་ཡུལ་དུ་བཅད། མདོ་ཁམས་ཆེ་ཆུང་སུམ་པ་རུ་ཡན་ལག་གི་ཡུལ་དུ་བཅད་དོ།།

སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་དཔའ་སྡེ་བསྐོས་ལུགས་ནི། སྟོད་ཀྱི་དཔའ་སྡེ་སོ་བྲག་སྟག་པོ་རོང་ཡན་ཆད། མོན་ཁ་བཞི་མན་ཆད་དེ། ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་གུག་ཅོག་སྡེ་ལྔ་ལ། འབྲོ། ཁྱུང་པོ། འགར། སྣུབས། གཉན་འདྲེ་ལྔ་གནས་ཏེ། གུག་གེ་དང་གུག་ཅོག་གིས་དཔོན་བྱ་སྟེ། གྲུ་གུ་གསེར་མིག་ཅན་གྱི་ཆུང་མ་ཧོར་མོ་སྦིར་མདུང་ཅན། ནུ་མ་གཡས་པ་མེ་བཙས་བསྲེགས་ནས། མདའ་སྦར་གསུམ་གྱི་མགོ་ཙམ་པ། རྡོ་ཁེབ་ལའང་ཅུར་འབྱིན་པ་ལ་ཁ་བལྟས་ནས་འཐབ་པའི་ཚེ། དཔའ་མཚན་སྟག་གི་སྤྱིལ་པོ་ཕུབ། འོག་རྟ་གཡུལ་དུ་བསད། མགོའི་སྐྲ་བཤིག གདོང་པ་ཁྲག་གིས་བྱུགས། སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་བྱས་ནས་འཐབ་པས་ན་དཔའ་འོ། །བར་གྱི་དཔའ་སྡེ་ནི། རི་སྤེན་མ་ལུང་གིས་ཡར་བཅད། ཆགས་སྒོ་དང་པས་མར་བཅད་པའི་ཡུལ་དེ་ན་རྒྱལ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་ལ། ནགས་ཤོད་སྟོང་བུ་ཆུང་གིས་དཔོན་བྱས་ཏེ། ལྗང་མོ་ཐག་མདུང་ཅན་གླང་པོ་ཆེའི་མདུང་ཁུར་ཏེ། དམག་དང་བཅས་ནས་འོངས་པ་ལ། འཐབ་པའི་ཚེ། དཔའ་རྟགས་སུ་རལ་གྲི་ལ་རི་མོ་བྲིས། དུར་རྒྱགས་ལྟོར་ཟོས། ཚ་ལེབ་རྒྱབ་དུ་གོན། སླར་མི་ལྡོག་པའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ། དཔའ་བོའི་རལ་ཁ་བྱས་པས་ན་དཔའ་བའོ། །སྨད་ཀྱི་དཔའ་སྡེ་ནི། དམའི་<རྨའི་>སྤོམ་རས་མར་བཅད། བཀའ་ཐང་ཀླུ་རྩེ་ཡར་བཅད། ལོམ་ཤི་རྒྱ་མཁར་ལ་སོ་མཚམས་གཏད་པའི་ཡུལ་དེ་ན། གནས་པའི་མཐོང་ཁྱབ་སྲིད་སྡེ་དགུའི་སྟེང་དུ་བཞི་ཞ་སྡེ་དྲུག་བསྣན་པ་ལ། རྒྱའི་སོ་མཁར་བྱང་གི་བར་ལ་རྟ་པ་དགུ་སྒྲིལ་རྒྱུག་ཏུ་བཏུབ་པའི་ནང་ན། མི་སྤེ་ཐུང་ཙམ་པས་དགྲ་སྟའི་ཁ་ཁྲུ་རེ་ཙམ་ཐོགས་ནས། འཐབ་པའི་ཚེ། ལྡོང་སྟོང་གི་བུ་དོར་ཏེ་ཕྱུག་འཚམས་ཀྱིས་དཔོན་བྱས་ནས། དཔའ་རྟགས་སུ་རལ་གྲིའི་ཤུབས་བཅག ཁ་ཆེམས་ཉེ་བ་ལ་བཞག།

བུ་སྨད་གྲོང་པ་ལ་བཅོལ་ནས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ནས། དཔའ་བོ་ཡི་མདུང་ཁ་བྱེད་པས་ན་དཔའ་བའོ།།

གཏན་དུ་དགྲ་ཐུལ་བ་ནི་ལྡོང་སྟོང་གཉིས་སོ། །རྨུ་དང་སེས་མི་རབས་རེ་རེ་ལས་མ་ཐུབ་སྐད་དོ།། དེས་ནི་ཁྲིམས་ཚིག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པའོ།།

བློན་ཁྲིམས་སྣོལ་མ་ནི། མཛད་པ་གསུམ། མི་མཛད་པ་གསུམ། བསྟོད་པ་གསུམ། སྨད་པ་གསུམ། མནར་དུ་མི་གཞུག་པ་གསུམ་ཏེ་བཅོ་ལྔའོ། །མཛད་པ་གསུམ་ནི། ཕྱིའི་དགྲ་བཏུལ་ནས་ནང་བདེ་བར་མཛད་པ་དང་། ནང་གི་ཚིས་བྱས་ནས་འཁོར་འདུ་བར་མཛད་པ་དང་། ལྷ་ཆོས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་དང་གསུམ་མོ། །མི་མཛད་པ་གསུམ་ནི། ལྷ་ཆོས་ཡ་རབས་ཀྱི་རྐྱེན་ཁེང་པོ་ལ་མི་བསྟན། གསང་སྔགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོར་དུ་མི་བཙོང་སྙིང་ལ་བཅངས། ཁེང་པོ་རྗེ་རུ་མི་དབྱུང་། མི་ཁྱད་མེད་པར་འགྲོ་བས་ཁེང་པོའི་བུས་བསྟོད་མི་ཐུབ་པས་སོ་ལ་བཞག་གོ །བསྟོད་པ་གསུམ་ནི། དཔའ་བོ་ལ་སྟག་གིས་མ་བསྟོད་ན། དཔའ་བོ་བྱས་པའི་དོན་མེད། མཛངས་པ་ལ་ཡིག་ཚང་གིས་མ་བསྟོད་ན། མཛངས་པ་ཡི་(ཡིད་)ཞི་འགྲོ། ལེགས་པ་བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན། ལེགས་པ་བྱེད་པའི་རུ་མ་མེད། སྨད་པ་གསུམ་ལ། སྡར་མ་ལ་ཝ་ཞུས་མ་སྨད་ན། དཔའ་བོ་དང་སྡར་མའི་ཤན་མི་ཕྱེད། ངན་པ་ལ་ནན་ཐུར་མ་བྱས་ན་མཛངས་ངན་གྱི་ཤན་མི་ཕྱེད། ཉེས་པ་ལ་ཆད་པ་མ་བཅད་ན་ལང་(ཤོར་)རེངས་ལ་འགྲོ། མནར་དུ་མི་གཞུག་པ་གསུམ་ནི། ལུས་སྲོག་བསྐྱེད་པའི་ཕ་མ་མནར་ན་ལ་ཡོགས་འོང་ཞིང་མིས་འཕྱ་བས་མནར་དུ་མི་གཞུག མཆན་གྱི་བུ་ཚ་མནར་ན་དགྲ་ཡང་ཁྲེལ་ནས་འགྲོ་བས་མནར་དུ་མི་གཞུག ཟླ་རོགས་མནར་ན་སོ་ནམ་ཆག་ནས་མཐའ་མ་དབུལ་པོར་འགྲོ་བས་མནར་དུ་མི་གཞུག་གོ །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅས་ལུགས་བསྟན་པའོ།།

ཆོས་ཁྲིམས་བཅས་ལུགས་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་ལས། རྒྱ་བོད་བལ་པོ་ཞང་ཞུང་བཞི་དང་གཉེན། །ཆོས་ཁྲིམས་སྲོལ་གཏོད་འཁྲུལ་ལ་སོགས་བཞེངས་ཏེ། །བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་འདེབས་དམ་བཅས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་གཉིས་བཞེངས། །ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་ཅོག་གི་རྟེན་ར་ས་འཁྲུལ་[འཕྲུལ་]སྣང་དང་། རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་དང་། བྲག་རྩེ་གསུམ་ཐུགས་དམ་གྱི་ཡང་སྙིང་དུ་བཞེངས་ཏེ། རྒྱ་ནག་འཕྲུལ་གྱི་ཨོང་ཅོང་སྤྱན་དྲངས། བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་པོ་འབྲི་ལོ་ཧའི་སྲས་མོ་བལ་མོ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྤྱན་དྲངས། ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ལི་མིག་སྐྱའི་སྲས་མོ་ལིག་ཏིག་སྨན་སྤྱན་དྲངས། བོད་ཀྱི་རྗོ་མོ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ། རྒྱས་པར་བཀའ་ཆེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།[१५८]

ར་སར་འཕྲུལ་སྣང་གསར་བཞེངས་སྐོར།

ར་སར་འཕྲུལ་སྣང་རྡེ་ལྡར་བཞེངས་ལུགས་ནི། བལ་མོ་བཟའ་སྤྱན་དྲངས་རྟེང་ལ། རྒྱ་མོ་བཟའ་ཚོང་རྩོང་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ལྷ་ཡི་མཐིལ་ནེ་ཆུང་གི་སྟོད་ཆུ་མིག་ཁར་ཤིང་རྟ་བྱིང་བ་དང་། གྲུ་ལྷ་དགས་[འགས་]ལྷ་བཏེགས། ཀུ་དགས་[འགས་]ཤིང་རྟ་སྤྱལ་ཡང་མ་བཏུབ་པར། གྲུ་གཱིས་ངལ་གསོས་ནས། བཏེགས་ཀྱང་སྤྱལ་མ་ནུས་ཏེ། ཚོང་རྩོང་སྟམ་ན་ཅི་ཡིན་སྟམ་ནས་རྩང་ཞེག་རྩིས་པས། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་(ར)གཞི་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་དང་འདྲ་བར་མཐོན། ལྷ་ས་འོ་ཐང་གི་མཆོ་དེ་སྲིན་མོའི་སྟེང་ཁྲག་ཏུ་མཐོན། ལྷ་སའི་ཡུལ་དེ་སྟེང་ཁར་ཤེས། ནེ་ཐང་གི་དགྱིལ་ན་རེ་བོག་ཆད་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སྲིན་མོའི་སྟེང་གི་རུས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཅ་བར་ཤེས། ཤར་གྱི་རི་སྣ་ནུབ་ཏུ་རྒྱགལ་ཀྱི་རི་སྣ་ཤར་ཏུ་རྒྱག ལྷོའི་རི་སྣ་བྱང་། བྱང་གི་རི་སྣ་ལྷོར་རྒྱག་པ་དེ་མི་སྲོད་ངན་པས་སཀཞི་ཐམས་ཅད་བསད་ཅིང་བཅད་མཐོན།

དེ་བས་རྒྱ་ཆེ་བར་གཟིགས་པས། ཡུལ་དེའི་ཤར་ན་རི་བའྱར་ག་ཁ་ཕྱེ་བ་འདུ་བ་འདུག ལྷོ་ན་(རི་)རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་འདུ་བ་འདུག ནུབ་ན་རི་མཆོད་སྟོང་བཙུགས་པ་འདུ་བ་འདུག བྱང་ན་རི་མན་རིའི་ཁར་དུང་ཐོར་བཞག་པ་འདུ་བ་འདུག་པས། ས་ཕྱོགས་འདི་ར་དད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མང་དུ་འཕྱང་བ་དང་། ཆོས་བྱར་བཏུབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་ཤེས། ཡོན་ཏན་དེ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་བཞེངས་དགོས་པར་ཤེས་ནས། སའི་དབྱངས་མཛད་པས། སའི་དབྱེ་བ་སུམ་བརྒྱ་བྱ་ལྔ། ས་དབྱངས་ཀྱི་ཆོར་ར་རེ་བདུན་ཙུ་རྩ་གཉིས། དེའི་ངོས་བཟུང་དགུ་བཙུ། ངོས་བཟུང་ནས་སྐྱོན་བྲོག་ཏེ་འབྲས་བུ་རྩུད་མི་འཛད་བར་བྱེད་བཞིན་བསྡུས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འདུ་བའི་ས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ས་བསྟན་པ་དང་གཅིག འཕགས་པ་རྟ་བྱང་བ་འདུ་བའི་ས་གནས་གཞིའི་ས་བསྟན་པ་དང་གཉིས། གོང་མང་པོ་འབྱུང་བའི་གནས་དགོན་པའི་ས་བསྟན་པ་དང་གསུམ། རེ་ཞིག་བདེ་བར་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་ས་བསྟན་པ་དང་བཞིའོ།།

དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པའི་ས་གཏན་ལ་དབབ་ན། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཞེག་དགོས། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ས་སྐྱོན་ལྡེ་ཅས་ཀྱང་འོང་ངོ་། །ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། གནམ་འགོར་ལོ་རྟེན་ས་བརྒྱད་འདུ་བ། ས་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་འདུ་བ། བར་བཀག་ཤིས་རྫ་ས་<རྟགས>བརྒྱད་ཚང་བ། ཕྱོགས་བཞི་ན་ཇ་བཞག་གི་ལྷ་བཞི་ཡོད་པ། དེའི་ནུས་པ་ཡོང་བ་ལ། སའི་སྐྱོན་ལྡེ་སེལ་དགོས་པར་ཤེས། སྐྱོན་ལྡེ་ནི། ཀུའི་ཕོ་བྲང་དང་། འཇའི་མདུན་སྣ། མ་མོའི་ཉལ་ས་དང་། བཙན་གྱི་རྒྱུས་དང་། འབྱུང་བ་

བཞིའི་སར་དགྲའོ། །དེ་རྣམས་རྒྱོག་པ་ལ། ཀུའི་ཕོ་བྲང་ནི། རོ་བོ་ཤཱཀྱས་ཆོན་པར་ཤེས་ནས། སྐུའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཀ་བ་བཞི་བཙུགས་དེ་ལ་དར་གྱིས་ཡོལ་བས་བསྐོར་ནས། བྱང་གཤེས་སྲུང་དུ་བཙུག་སྟེ། ཨོང་ཅོང་དབོན་གཡོག་རྣམས་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤར་སྒོར་བྱོན་ནས། སྟེ་བོས་དགེ་<སྒོ>བ་ལ་བརྡལ་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་བོ་ལ། ཨོང་ཅོང་ཡང་སྲུན་དྲངས་ཡོད། ལྷ་ཤཱཀྱ་མུནེ་ཡང་སྲུན་དྲངས་ཡོད། དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་གྱིས་ཞེས་བསྒིངས་པས།

དེ་ལ་མི་བསྐོས་ནས་དགའ་སྟོན་གྱི་རྗ་བཏུ་ངས་པས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཅི་ཡིན་ཟེར་བལྟས་པས། ཨོང་ཅོང་དང་། ལྷ་ཤཱཀྱ་མུནེ་སྲུན་དྲངས་ཟེར་ནས། བོང་ཁྲེར་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཕྱིན་པས། ཁྱི་བཙུན་སྐམ་ན་ཅི་ཡིན་ནམ་སྐམ་ནས། ཕོ་བྲང་རྩེ་ནས་བལྟས་པས། ཨོང་ཅོང་དབོན་གཡོག་བྱོན་འདུག་པ་དང་། ལྷ་ས་ནེ་ཐང་སྟེང་ན། ཧོ་བོ་བཞུགས་པ་ཡང་གཟིགས་ནས། འདི་སྐམ་སྟེ། ཨོང་ཅོང་མོ་ཧོ་བོ་བཞུགས་སའི་སა་ཡ་གིར་ལྷ་ཁང་གཅིག་རྩེ་གཏོར། ཁོང་རྒྱ་ནག་པོ་ས་ལ་མཁས་པས་ལྷ་ཁང་གཞན་ཡང་མང་དུ་རྩེ་འོང་། ང་ཚེན་མ་ཡང་ཡིན། བྱས་པའི་ལག་རིས་ཀྱང་ཆེ། དས་ལྷ་ཁང་གཅིག་མ་བརྩེ་གས་པར་མོ་རྩེ་ཀུམེ་འཛུག་སྐམ་ནས། ཨོང་ཅོང་ལ་བོས་ཏེ། ཁྱོད་འདུག་སྟེ་ལྷ་ང་ལ་འང་ཡོད། ང་ཚེན་མ་ཡང་ཡིན། ཕོ་བྲང་འདི་ཅམ་པ་ཡང་དས་བརྩེ་གས། དེ་དས་ལྷ་ཁང་མ་བརྩེ་གས་པར་ཁྱོད་མ་རྩེ་གས་ཤིག་བྱས་པས།

ཨོང་ཅོང་ན་རེ། ཁྱོད་ཆེན་མ་ཡང་ཡིན། ལག་རིས་ཀྱང་ཆེ་བར་གདའ་ཡི་ཟེར་ནས། དཔུལ་གྱི་ལྷག་ཏོ་ཐང་གི་མཆོ་ལ་གཏད་ནས། མཆོ་ཁ་ཀི་སྲབས་ལ་དེའི་ཁར་ལྷ་ཁང་རྩེ་གས་ཤིག་ཡང་ཤཱཀྱ་ལ་གཏད་ནས་ས་ཁོད་སྟོམ་པ་ཡ་གི་འདུ་བར་དས་ཀྱང་འབྱོང་མཆི་ཟེར་བས། ཁྱི་བཙུན་སྐྱེངས་ཏེ། ཨོང་ཅོང་དང་རྒྱལ་པོ་ཞལ་མཇལ་དུ་མ་སྟེར་ཏེ། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཨོང་ཅོང་ཞལ་མཇལ་བས། སྤྱང་བརྣམ་པ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་གཅིག་ཁྱི་བཙུན་དང་རྒྱལ་པོ་ཞལ་མཇལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཁྱི་བཙུན་ཀྱིས་དཔུལ་ཟམ་ལ་བྱོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་བཀའ་གོས་ཞུས་ཏེ། ང་ལྷ་ཁང་གཅིག་རྩེ་གས་པས་ས་ཡྱོགས་གཅིག་གཅིག་གནང་བར་ཞུ་བྱས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་བྱོད་རང་ས་(གང་)ལེགས་པར་རྩེ་གས་ཞེས་བཀའ་གནང་ངོ་།།

དེ་ནས་ཁྱི་བཙུན་གྱིས་འགོར་མང་པོ་དང་བཅས། གནོད་སྦྱིན་མང་པོ་ཁོལ་པོར་བཀོལ་ནས། ལ་དོང་དང་ཡར་ལུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཁང་གི་རྟང་ཁྱེར་བཏེགས་ཀྱང་མ་འགྲུབ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པ། བས་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟང་བཏེགས་པས་རྩེ་གས་ཏེ་ཁ་ལ་བྱ་ཞུས་པས། ང་ལའྱི་ས་གཅིག་ཡོད་གསུང་ནས། ཆོས་གཡོག་ཏུ་བསྐོས་པའི་བྱ་མོ་བཙུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་མཆོད་པ་ཤོམ་དུ་བཙུག་སྟེ་ཕུལ་ནས། ཙན་དན་གྱི་སྐུ་རང་བྱང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཞལ་གཡས་པ་ནས་འོད་ཟེར་གཅིག་བྱུང་ནས་

འོ་ཐང་གི་མཚོ་ལ་ཕོག་ནས་སོང་། རྒྱལ་པོས་མཚོ་ལ་རྩིག་དགོས་པ་འདྲ་བྱས་པས། ཁྲི་བཙུན་སྙམ་ན་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཕྲག་དོག་བྱེད་དོ་སྙམ་མོ། །ནང་པར་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་ད་ཁྲི་བཙུན་རྟ་འཆག་སར་འདོང་ངོ་གསུང་ནས། ཕོ་བྲང་གི་ལྟོ་ངོས་འོ་ཐང་གི་མཚོ་འགྲམ་ན་ཡར་ཕྱིན་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་ངའི་སོར་གདུབ་འདི་གར་སོང་སར་ལྟ་ཁང་རྩིགས་ཤིག་གསུངས་ནས། སོར་གདུབ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕངས་པས། ཁྲི་བཙུན་གྱི་སྒའི་ཕྱི་རུ་ལ་བརྒྱབ་ནས། འོ་ཐང་མཚོ་ལ་ཡར་ཏེ་སོང་བས། ཁྲི་བཙུན་སྙམ་ན་རྒྱལ་པོ་དང་ཡོང་ཅོང་གྲོས་བྱས་ནས་ཕྲག་དོག་བྱས་སྙམ་ནས་མིག་མཆི་མས་གང་ངོ་།།

ཡང་རྒྱལ་པོས་ཁྲི་བཙུན་ལ་ངའི་འོད་ཟེར་གར་སོང་ལྟོས་ཤིག་གསུངས་ནས། ལྟ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྩ་བའི་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་གཅིག་བྱུང་ནས། འོ་ཐང་གི་མཚོའི་ཐད་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལ། ལྟ་གཅིག་གི་བལྟས་པས་མཚོའི་ནང་ན། (འོད་)དཀར་པོ་རིམ་པོ་གསུམ་མཐོང་། བལ་པོ་རྡོ་མཁན་གྱིས་རྡོ་སངས་ཕུ་ནས་དྲངས་སྟེ། རྡོ་ལ་བཟོ་བྱས་ཏེ་འོད་ཟེར་ལ་བརྒྱབ་པས་འོད་ཟེར་དང་རྡོ་མཉམ་དུ་ཟད་ཙ་ན། མཚོའི་དཀྱིལ་དུ་དཀར་པོ་མཁར་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཤིང་སྣ་གཏད་ནས་མཚོ་ཕིབས། དེ་ནས་ཀླུའི་ཡུལ་ནས་རྡོ་རྗེའི་འདག་པ་བྱ་བ། མེས་མི་འཚིག ཆུས་མི་འདྲུལ་བ། རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་ལྟ་བུས་བྱུགས། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྲོ་ཆུའི་ཕ་གུ་བསྒྲིགས། སྲུབ་ལ་མཁར་བའི་ཆུས་བྱུགས། དེའི་སྟེང་དུ་སོ་ཕག་དང་སྤང་ལེབ་དང་རྡོ་ལེབ་དང་། ས་བཟང་བཏིང་པའི་ཁར། སྐྱེ་བོ་དང་བསྟུན་ཏེ་གྲུ་བཞིར་རྨང་བཏིང་། བཙུན་པ་དང་བསྟུན་ཏེ་རེའུ་མིག་ཏུ་བཏིང་། བོན་པོ་དང་བསྟུན་ཏེ་གཡུང་དྲུང་རིས་སུ་བྱས་ནས། རྒྱའི་ཧ་ཤང་དཔའི་དཀར་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ། རྩིག་པས་ཡང་ནུབ་མོ་ཞིག དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཁྲི་བཙུན་ལ་ངས་ལྟ་ཁང་རྩིག་རོགས་བྱ་ཡི་གསུངས་ནས། རྒྱལ་པོས་འབྱུང་བའི་དགྲ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཡོང་ཅོང་གི་ས་དགྲ་གནོན་པའི་ཤར་གྱི་སྲིན་མོའི་འདོམས་ལ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རྟེན་བཙུགས། ལྟོའི་རུས་སྦལ་ལ། བྱ་ཁྱུང་གི་རྟེན་བཙུགས། ནུབ་ཀྱི་བདུད་བྱ་ར་བྱེད་པ་ལ་མཆོད་རྟེན་བསེ་རུ་བརྩིགས། བྱང་གི་གྱད་སྟོབས་ཅན་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ལ་རྡོའི་སེང་གེ་དཀར་མོ་མཛད་དོ།།

དེ་ནས་རུ་ཡོང་བཟས་ནུ་བ་བྱང་མ་མོའི་ཉལ་སར་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བཞེངས་ནས་བྲག་ལྟ་མགོན་པོར་མཚན་གསོལ། ལྟོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་བཙན་གྱི་རྒྱུ་སྲང་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་གཅོད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཀ་རུ་བཞེངས། ཀླུའི་ཕོ་བྲང་ནི་ཇོ་བོས་མནན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་གནམ་སྟོང་ནུབ་མོ་འོ་ཐང་གི་མཚོ་འགྲམ་དུ་རྒྱལ་པོས་བྱོན་པས། ལྟོ་ཕྱོགས་གླ་བའི་ཚལ་ན། འདྲེ་རྣམས་ཚོགས་ནས་གྲོས་བྱེད་པ་གསན་ནས། ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་ཉིད་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་དབང་བ་ལ། ད་རྒྱལ་པོས་དབང་བྱས་ནས་

ཆོས་བྱེད་ཟེར། ད་དཀོན་ཅོག་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་ཚད་ཀྱི་སྲོག་གཅོད། དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་མི་ནད་དང་ཕྱུགས་ནད་གཏོང་། ལོ་ཐོག་ལ་བཙའ་དང་སེར་བ་གཏོང་། ལྷ་ཁང་སྔ་མ་ཡང་བཤིག ད་ཡང་རྩིག་ན་རྡོ་ཆར་དབབ་བོ་ཟེར་ནས་གྱེས་སོ།།

རྒྱལ་པོས་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་ལ་ངའི་ལྷ་གཅིག་གྱིས་དང་གསུངས་པས། ལྷ་བཟོས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་སྲོག་ཤིང་དང་། ཙན་དན་གོར་ཤི་ཤའི་རུ་ཤིང་ཟེའུ་སྨྱུ་གུའི་ལྕགས་གཟེར་དང་། གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་དང་། ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫནའི་བྱེ་མ་དང་། ཙན་དན་སྤྲུལ་གྱི་སྙིང་པོའི་ལྡེ་གུ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་བྱེ་མའི་འཇག་མ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་འབྲས་དང་། ཤིང་བལ་གྱི་ཐེ་གུ་དང་། ལྟེ་མེན་ལ་སོགས་པ་སྟ་གོན་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྔས་སུ་བཞག་གོ །དེའི་སང་ལྷ་བཞེངས་སྙམ་ཙ་ན། ཐོ་རེངས་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་མཐོངས་ན་མར། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤར་གྱིས་བྱོན་ཏེ། ལྷའི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཐིམ་པས།

རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་ལ། ངའི་ལྷ་འདི་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་བ་གཅིག་ཡོང་བར་འདུ་ག་སྙམ་ནས། ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གཅིག་བྱ་འམ། ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ་གཅིག་བྱའམ། ཏྲ་གྲྭ་བ་གཅིག་བྱའམ། དོན་ཡོད་ཞགས་པ་གཅིག་བྱའམ། ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་གཅིག་བྱའམ། ཁར་ས་པ་ཎི་གཅིག་བྱའམ་སྙམ་པ་ལ། ནམ་ལངས་ཙ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ། རྩ་བའི་ཞལ་དཀར་པོ་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པ། སྤྱན་<ཞལ་>གསུམ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་བཞད་པའི་ཞལ་ཁམ་པ་གསུམ་དེའི་སྟེང་དུ་གཙིག་པའི་ཞལ་དམར་པོ་གཉིས། དེའི་སྟེང་ན་འཛུམ་པའི་ཞལ་མཐིང་ཀ་གཉིས། དེའི་སྟེང་ན་ཨ་མི་དེ་བ་གཙུག་གཏོར་དང་བཅས་པ། ཕྱག་བཅུ་པ། དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ། གཡས་ཀྱི་གཉིས་པ་ན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འཛིན་པ། གསུམ་པ་ན་མདའ། བཞི་པ་ན་འཁོར་ལོ། ལྔ་པ་ས་གནོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པའོ། །གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་འཕྲེང་བ། གསུམ་པ་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཞི་པ་ན་གཞུ། ལྔ་པ་ལ་བུམ་པ་འཛིན་པའོ། །ཨེ་ན་ཡའི་སྟོད་གཡོགས་གསོལ་བ། དར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས་གསོལ་བ་གཅིག་བཞེངས་པ་རང་བྱོན་དུ་བྱོན་པ་གཟིགས་ནས། བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་ལ་ཁྱོད་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་བཟོར་འདུག་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ན། འདིའི་ཐུགས་ཀར་མཆོད་སྡོང་འདི་གསུམ་དང་། ཙན་དན་གྱི་སྐུ་རང་བྱོན་འདི་ཁོང་སྙིང་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་གསུངས་པས།

ལྷ་བཟོ་ན་རེ། འདི་ངས་མ་བྱས་སྐུ་ནི་རང་བྱོན་ཡིན་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས། དགའ་སྟོན་མཛད་པ་དང་། སྐུ་དེ་གཡོ་བར་གྱུར་ཏེ་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་གཡོན་པའི་ཤམ་ཐབས་ཕུས་གོང་དུ་བརྗེས་ཏེ། ཞབས་སྐུམས་པའི་མཐིལ་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ། ཙན་དན་གྱི་སྐུ་དང་མཆོད་སྡོང་ལ་ཕོག་

པས། དེ་རྣམས་ཞབས་གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་ནུབ་སྟེ། ཐུགས་ཀར་སོང་བ་དང་། ས་གཡོས་པར་གྱུར་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དོ། །ཤམ་ཐབས་རང་བབས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཐུགས་དགྱེས་ཏེ་ངོ་མཚར་རོ། །བོད་དུ་བཞེངས་པ་ལ་སྐུ་དེ་སྔ་མའོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གླ་བའི་ཚལ་གྱི་འདྲེའི་མདུན་ཕུང་ཞིག་པའི་ཕྱིར། སྐུ་དེ་ལ་གོས་ལ་བ་བཏབ་པས། བཞད་པའི་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གཅིག་བྱུང་སྟེ། འོད་ཟེར་གྱི་སྣ་ལ་འཕགས་པ་རྟ་མགྲིན་དང་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་གཉིས་བྱོན་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་མེ་དཔུང་འཕྲོས་པས། གླ་བའི་ཚལ་གྱི་དུག་གི་སྡོང་པོ་ལ་ཕོག་པ། དུག་ཐོར་བས་སྡོང་པོའི་རྩ་བ་ན་འདྲེའི་མདུན་པ་ཡོད་པ་ལ་ཕོག་པས་ཐམས་ཅད་བརྒྱལ་ལོ། །རྒྱལ་པོས་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ། དུས་མཐའི་རླུང་ངམ་བསྐལ་པ་འཁྲུགས་བའི་མེ་ལྟ་བུས་འདྲེ་རྣམས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲེ་ལ་བསྐྱལ་ལོ། །ཁྲོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་མེ་དཔུང་ནི་གླ་བ་ཚལ་གྱི་བྲག་ལ། ཁ་ས་པ་ནི་དང་། དཔལ་རྟ་མགྲིན་དང་། ཨ་མི་དེ་བའི་གཟུགས་སུ་ཆད་པས། ངོ་མཚར་བར་གྱུར་ཏེ། སང་རྒྱལ་པོས་འོད་ཟེར་ཤར་བ་བཞིན་དུ་རྡོ་འབུར་དུ་བརྐོས་བཞག་གོ །རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་སྣའི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་རེ་བཞེངས་གསུངས་ནས། ལྷ་བཟོ་བས་ལྡེར་ཚོ་རེ་བཞེངས་སོ། །ཡང་ཁ་ས་པ་ནི་དང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གཉིས་མཛད་དོ། །ཇོ་བོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ཉུང་འགྲོ་གསུངས་ནས། དོན་ཡོད་ཞགས་པ་དང་། ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་དང་། *ཨ་སུ་རྟ་ར་དང་།* ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་རྣམས་བཞེངས་ཏེ། གཙོ་འཁོར་དགུ་མཛད་དོ། །དབུ་སྔས་སུ་བཞུགས་སོ།།

དེ་ནས་ས་དགྲ་མནན་པས། རྩིག་ཏུ་བཏུབ་པར་དགོངས་ཏེ། རྒྱའི་ཉེན་ཁང་སྤེ་དཀར་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ་བརྩིགས། རྒྱལ་པོ་འབྲི་ཉ་ལོ་དང་ཆད་བཙན་པར་བྱ་བ་དང་། བོད་དུ་ཆོས་དར་བར་བྱ་བ་དང་། ལེགས་དགུ་དར་ཞིང་ཉེས་དགུ་ནུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐུ་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་ལྔ་སྟོང་དུ་སྤྲུལ་ནས་ལ་ལས་ས་སྐྱས། ལ་ལས་རྡོ་སྐྱས། ལ་ལས་ཤིང་བཅད། ལ་ལས་རྩིག་ཏེ། རྡོ་ཕྱེད་ཤིང་ཕྱེད་ཀྱིས་བརྩིགས། སྐྱེ་བོ་ཕལ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ན་བུན་གསེབ་ཏུ་སོ་དི་རི་བརྩིགས་པས། ཡང་འཕྲོ་དང་ཐོག་འབིག་ཏུ་མ་བཏུབ་པ་ལ། རུ་བཞིར་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་དགོངས་ཏེ། སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་འགྱེལ་བ་འདྲ་བའི་དཔུང་པ་གཡོན་གནོན་པ་ལ་གཡོན་རུ་(གཡོ་རུ་)ཁྲ་འབྲུག་བརྩིགས། (དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་)བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གཉིས་བརྩིགས། གཡས་པ་ལ་དབུ་རུ་བཀའ་སྩལ། (དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་)མི་འགྱུར་དགེ་བའི་གཙུག་ལག་བརྩིགས། དཔྱི་གཡས་པ་ལ་གཡས་རུར་རྩང་འགྲམ་(བྱེ་མའི་ལྷ་ཁང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་)བྱང་ཆུབ་དགེ་གནས། གཡོན་པ་ལ་རུ་ལག་ཏུ་གྲོམ་པ་རྒྱང་དང་(དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་)རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ཡང་རྩིག་ཏུ་མ་བཏུབ་ནས། མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི་ལ། གྲུ་མོ་གཡོན་པ་ལ་(ལྷོ་བྲག་)མཁོ་མཐིང་བཞེངས། གཡས་པ་ལ་ཀོང་པོར་བུ་ཆུ་ལྷ་ཁང་དང་། ཕུས་མོ་གཡོན་པ་ལ་ཏྲེའི་ཀ་བྲག་གཡས་པ་ལ་སྤྲ་བདུན་རྩེ། ཡང་མཐའ་ཡང་འདུལ་བཞི་ལ། ལག་མཐིལ་གཡོན་གནོན་པ་ལ། ཁམས་སུ་སློང་ཐང་སྒྲོན་མའི་ལྷ་ཁང་། གཡས་པ་ལ་བྱང་མཚལ་བྱིར། དཔལ་ཆར་ཀླུ་གནོན་དང་། (བྱང་ཚངས་པ་རླུང་གནོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།)རྐང་མཐིལ་གཡས་པ་ལ། མང་ཡུལ་བྱང་<བྱམས་>སྤྲིན་དུ་ཡིད་འོང་དགེ་རྒྱས་དང་། གཡོན་པ་ལ་མོན་སྐྱེར་ཆུར་བུམ་ཐང་གི་ལྷ་ཁང་བརྩིགས། ཡང་རྩིག་ཏུ་མ་བཏུབ་ནས། ཡང་འདུལ་བརྒྱད་ལ། རྒྱ་གོར་ཀྭ་ཆུ་ཐོགས་མེད། མདོ་ཁམས་སུ་ཀློང་ཐང་དཔལ་འབྱུང་། འ་ཞྭ་རུ་ཀེ་རུ་དཔལ་འབྱུང་། ལི་ཡུལ་དུ་ཤ་ཨིནྡྲ། མང་ཡུལ་དུ་དབང་ཆེན་བརྩེགས་པ། ཀོང་པོར་བུ་ཆུ་གཡུང་དྲུང་བརྩེགས་པ། སྤ་གྲོར་སྐྱེར་ཆུ་དཔལ་བོ་རྒྱས་པ་བཞེངས།

ཡང་འདུལ་བཞི་ལ་འཕྱོང་བཏགས་པ་བརྒྱད་ལ། ཤར་སེང་གེ་དཀར་མོའི་དཔྲལ་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། དེ་ལ་འཕྱོང་མྱང་དཀའ་ཆུའི་ལྷ་ཁང་། ལྷོ་སྟག་སྐྱ་བོའི་མཆེ་སྟེང་དུ། བུམ་རྩེ་ལུང་གི་ལྷ་ཁང་། དེའི་འཕྱོང་དུ་རྨ་ཤ་རྨའི་ལྷ་ཁང་། ནུབ་བྱ་དམར་མོའི་མཆུ་སྟེང་དུ། མང་ཡུལ་བྱང་སྤྲིན་དང་། དེའི་འཕྱོང་དུ་མྱང་སྤྲིན་ལྷ་ཁང་། བྱང་རུས་སྦལ་ནག་པོའི་སྟེང་དུ། སྨྲ་བདུན་རྩེ་དང་དེ་ལ་འཕྱོང་གཤེན་གསལ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དེ་ནས་རུ་མཚམས་བཞི་ལ། བྱང་ཤར་དུ་ལིག་ཏིག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་། ཤར་ལྷོར་ཀོང་ཆུའི་ལྷ་ཁང་། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཁོ་མཐིང་དང་། ནུབ་བྱང་དུ་པད་མ་གཡུང་དྲུང་གི་ལྷ་ཁང་ངོ་།།

ཡང་འདུལ་གྱི་ཡང་འདུལ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། གླིང་ཆུང་སྐམ་ཆུང་ཀོ་ཆུ་གསུམ་ཤར་ཕྱོགས་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཟུར་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། བུམ་ཐང་ཀློང་རྩེ་གཉིས། མེ་ལྷ་དྲང་སྲོང་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། དགེ་རེ་དགྱེར་ཆུ་ཧོར་ཆུ་གསུམ་གནོན་སྤྱིན་མོ་བསྟེན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། དེ་ཤང་ལྷ་ཁང་དང་ཧབ་ཤང་ལྷ་ཁང་ནི་བལ་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་བཞེངས། གངས་བར་གྱི་ལྷ་ཁང་ནི་མཚོ་མ་ཕམ་ལུ་ད་ནས་བོད་ལ་རྐྱེན་བྱུང་དོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། སྤྲ་དུན་རྩེའི་ལྷ་ཁང་ནི་གངས་ཏེ་རྩེ་མཐོས་ནས་རི་ཐམས་ཅད་ལ་*དངོས་བཞི་*མེད་དོགས་པའི་ཆེད་དུ་གངས་མི་མཐོང་པ་ལ་བཞེངས། ནུབ་རིའི་ལྷ་ཁང་ནི་སླད་ཀྱི་འབྱམས་[བྱམས་]པ་འབྱོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། ཁྱུང་ལུང་དངུལ་དཀར་གྱི་ལྷ་ཁང་ནི་གནམ་ས་གཉིས་ཟུར་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། མང་ཡུལ་ཁྲི་སེའི་ལྷ་ཁང་ (ནི་) དབང་ཕྱུག་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཞེངས། ལི་ཡུལ་གླང་པོའི་ལྷ་ཁང་ནི་ཤཱཀ་ཐུབ་འདས་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས།

དེ་ནས་རྩིག་ཏུ་བཏུབ་སྟེ་ཐོག་འབིག་པར་བཞེད་པ་ལ། བཟོ་བོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྤྲུལ་ནས་ཤིང་བཟོ་

བྱེད་པ་ལ། ཁྱི་བཙུན་གསང་དུ་འཇེན་ནོ། །ནམ་ཞིག་ཁྱི་བཙུན་དབུ་སྐྱ་བསིལ་ནས། གཡོག་མོ་ལ་གསང་དུ་འཇེན་དུ་བཏང་བས། བཙོ་བོ་བརྒྱ་ཤིང་བཙོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་དོ་མ་ཤེས་པར་ལོག ཁྱི་བཙུན་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་བེར་ནག་ཅན་དམར་ཐིའི་ཐོད་བཅིངས་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དུ་བས་དྲངས་ཀྱི་བྱས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གཡོག་མོས་ཕྱིན་ནས་སྐྱོ་བར་དུ་ཕར་བཤུས་པས། ལྟ་གཅིག་གིས་གསང་དུ་དྲངས་པས། རྒྱལ་པོ་གསང་དུ་ལེན་པ་ལ་ཐེ་ཀུ་མང་ཐོའི་སྟེ་བསྡུང་པ་དེ་ཤོར་བས། སྐུལ་བའི་བཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་འཚེལ་ནས། འཕོངས་ན་མར་འཇག་མ་རི་ལྟག་གེ་རྩ་རེ་འདུག་པ་མཐོང་ནས། ལག་ས། འཕྱལ་དུ་སྟེང་བ་བྱས་པས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་སྐྱེན་ཡེངས་པས་སྟེའུ་ཁ་ཐལ་བས་སེང་གེ་བརྒྱའི་སྟེ་བཅད། སོག་ལེ་ཁ་ཐལ་བས་ཀ་བ་བརྒྱའི་ཟུར་ཅམས་སྐད།

དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་བའི་སྐྱལ་བར་འབངས་མོ་ཚུན་ཚད་ཀྱིས་ཤེས་ཟེར། སྐྱལ་པ་བཤིག་པས་སྟེང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་བོ་ཐལ་པས་ཤིང་དང་འདག་པའི་མི་ལ་སྟེ་རེ་བརྒྱབ་ནས་བཤིག་པར་མཐོང་། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་བཙོ་བ་རྣམས་རྩིག་དབྱག་ན་ཐར་ཤུང་བ་རིམ་རིམ་སོང་བར་མཐོང་། ཁྱི་བཙུན་ཀྱིས་ཤིང་བཙོའི་འབྲུར་བཤོས་རྩེ་རྣམས་ཟིན་པར་མཐོང་། ཆར་བྱུང་དོགས་ནས་ཤིང་གི་རྩེ་བྱེ་དོགས་པས། ཕྱ་ར་དང་བྱིང་པ་རྣམས་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ཐ་བརྡུངས་པས། གོང་ཁྲེར་བ་རྣམས་ན་རེ། སྔར་རྒྱལ་པོས་གསྡུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་ལ། ཐ་མི་རྟུང་བར། དེ་རྩེ་བྱེད་ན་ཟེར། དེར་མི་རྣམས་འདུས་པ་ལ་ཤིང་ལ་འགེ་བ་འཕྱིང་པ་ཐམས་ཅད་ཁྲེར་ལ་ཤོག་རྩེས་བཀལ་སྟེ་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱར་ཕྱིང་རྣམས་ཁྲེར་ཕྱིན་ཙ་ན། རྒྱལ་པོས་སྐྱལ་པ་བྱས་ནས་ཐོག་ཕུབ་ཟིན་པའི་སྟེང་ན་ཁར་ལ་སྐྱལ་པའི་ཁག་ཐོག་རྣམས་ཡུད་ཡུད་འདུག་པ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ། ཕྱ་ར་རྣམས་ར་སའི་རྒྱ་མཐོང་ལ་བཀབ་བོ།།

དེ་ནས་སངང་ནང་པར་ཁང་པ་དེ་རྣམས་གང་ལེགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཅོ་འཁོར་དགུ་བཞུགས་དགོས་སྐམ་པ་ལ། དབུས་ཀྱི་ཁང་པའི་སྐོ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་མི་འཁྲུག་པ་གཅོ་འཁོར་དགུ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་གླེང་མཛད་ཀྱི་འདུག །ལྷོ་དོས་སྐོ་ཕྱེ་ཙ་ན། དེ་ན་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་གཅོ་འཁོར་རྣམ་གནོད་སྐྱེ་ཚོས་ཀྱི་བགོ་གླེང་མཛད་ཀྱི་འདུག །ལྷོ་དོས་སྐོ་ཕྱེ་ཙ་ན། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་གཅོ་འཁོར་རྣམས་གནོད་སྐྱེ་ཚོ་མོ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འདྲེ་སྐེ་ན་འདུ་ལ་བའི་ཐབས་ལ། ཞར་ཇི་བྱ་ལྟ་ནོར་གྱི་བྱམ་པ་འབྱལ་བཞིན་འདུག གཙང་ཁང་བྱང་ངོས། སྐོ་ཕྱེ་ཙ་ན། དེ་ཉམས་དགའ་བ་ཤེད་བཙོ་ལེགས་པ་གཟེགས་ནས། ངའི་ལྟ་འདི་ར་བཞུགས་དགོས་སྐམ་ནས་བྱོན་པ་དང་། ཕྱི་སྐོར་གྱེའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་སྐྱན་གསུམ་པ། སྐྱལ་མགོ་ཅི་ཤུ་རྩ་བའི་ཞལ་དང་རྩ་གཅིག་ཡོད་པ། ཞབས་སྐྱིལ་གྱང་ཕྱེད་མར་བཅས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་སྟོང་རྩེ་རྒྱལ་འཛིག་ཀྱི་ཁམས་སུ་རྒྱས་པར་བས་སྐྱོང་གིས། ངའི་གནས་གཅིག་ཏུ་ས་ཤིང་ཅི་ཡིས་ཀྱང་མི་སྐྱངོ་།།

དེ་ནས་བྱོན་པ་དང་། ཀུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་སྤུན་གསུམ་པ། སྤུལ་མགོ་དགུ་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཞེད་ཀྱི་གཙུ་ཁ་ལག་ཁང་འདི་སྟོང་གཉིས་བའི་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ རྒྱས་པར་དས་སྐྱོང་གིས་ངའི་གནས་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཀུའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་བོ་སྤུན་གསུམ་པ། སྤུལ་མགོ་ལྟ་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཞེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཁམས་སུ་དས་སྐྱོང་གིས། ངའི་གནས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བྱོན་པ་དང་། གནོད་སྦྱིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ན་ཀ་ཀུ་བེ་ར། དབུ་གསུམ་པ་ཞལ་རེ་རེ་ལ་སྤུན་གསུམ་གསུམ་པ་ཕྱག་བཞི་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཞེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་མེའི་འཛིགས་པ་དས་སྐྱང་གིས། ངའི་གནས་ཀྱིས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་བྱོན་ནས་སྦྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལང་ཀ་མགྲིན་བཅུ་ཞལ་དགུ་རྩ་ཞལ་དང་བཅུ་ཡོད་པ་ཕྱག་བཞི་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། ཞེད་ཀྱི་ལྟ་ཁང་འདི་ལ་མིའི་གནོད་པ་བྱང་ན་དས་སྐྱང་གིས། ངའི་གནས་ཀྱིས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་བྱོན་ནས་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ཟུར་ལྟ་བ་ཞལ་གསུམ་སྤུན་གསུམ་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལགས་ལྟ་ཁང་འདི་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་དས་སྐྱང་གིས། ངའི་གནས་ཀྱིས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་ཞལ་ལྟོར་གཟེགས་པའི་མདུན་དུ། དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་ཡུགས་ཀྱི་ཟྭ་བ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཞེས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆུའི་གནོད་པ་བྱང་ན་དས་སྐྱང་། ངའི་གནས་ཀྱིས་ཟེར་ནམ་མི་སྣང་ངམ་ཟེར་ན། ངས་ལྟ་ཁང་འདི་ལ་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཞུ་ཞིང་། ངའི་གནས་ཀྱིས་ཟེར་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་ལག་ཁང་གི་སྐྱང་མར་ཁས་བླངས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཁྲི་བཙུན་ལ་དགའ་སྟོན་ཆེར་གྱིས་ཤིག །བློན་པོ་རྣམས་དང་བྱ་མོ་བཙུ་དྲུག་ལྷ་ས་བརྒྱན་ནས་མཆོད་ལ། འཕེང་ཞགས་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་པ་སྐུ་གོན་གྱིས་སྐུ་ སྤྲུན་འདེན་དགོས་སོ་གསུངས་ནས། ནངས་པར་ཕྱིན་ཙ་ན། ལྷ་དེ་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་མི་བཞུགས་པར་ཤུལ་ན་མེ་ཏོག་ཐོར་རེ་འདུག་ནས་ཕྱེད་དེ། ཉབ་དི་རི་བྱས་པ་དང་། (ནེ་ཙོས།)ཞེད་ཚོ་ཅི་ལ་བྱེད་ཟེར། ལྷ་དེ་རྣམས་མི་བཞུགས་པས་ཕྱེད་བྱས་པས། ནེ་ཙོ་ན་རེ། མདངས་ནམ་ཕྱེད་ཙ་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕྱག་བྱས་ཏེ། མེ་ཏོག་ཐོར་ནས་ཐོ་བྱང་གི་མཐོངས་ན་ཡར་སོང་ནས། བྱང་ཕྱོགས་ཏེ་མ་གློང་ན་ཐར་སོང་། ང་ཡང་མ་དགའ་ཟེར། དེ་བའེན་ནམ་མི་བའེན་སྐམ་ནས་བྱང་གི་གློང་དུ་ཕྱིན་ཙ་ན། ཅེ་མའི་སྟེང་ན་བབྱའི་རྡེས་འདུག དེར་རྒྱང་འཚུབ་ལངས་པས་ཅེ་མའི་པད་རྡེས་བསྣབས་ནས་རྡེས་མ་རྣེད་པ་ལ། དེའུ་དཀར་མོ་གཅིག་སྐད་འདོན་གྱིན་སྐྱ་བཤལ་ཅིང་ལྟ་ཁང་དུ་སོང་ནས། དེར་ཕྱིན་པ་ན། གཙང་ཁང་ལྟོར་ལྟ་བ་དེ་ན་ཐུགས་རྡེ་ཆེན་པོ་གཅོ་འཁོར་དགུ་གདན་མེད་པར་གྲལ་བྱས་ནས་འདུག་པ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་། །རྒྱལ་པོ་རང་ཉ་དགྱེས་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་བལྟ་སྟེ་མཚར་རབ་ཏུ་ཆེའོ་ཞེར་ཞིང་ཐལ་མོ་སྦྱོར་རོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ལྷ་བཟོ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་རྩི་གཡོག་ལོགས་འདི་ལ་ལྷ་གཅིག་བྱིས་དང་གསུ་བས། བལ་པོ་ལྷ་བཟོ་ཡི་ས་ཀ་བ་ཤི་ང་ལོ་ཅན་ནས་པི་ར་དང་ཆོན་ཀོ་ང་དང་བཅས་ནས་ནང་བར་ནས་བྱི་སྐམ། གཙུག་ལག་ང་བྱོན་ཙ་ན་རྩིག་ལོགས་ལ་ཁན་པ་ཉི་འཛིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ་རང་སྲིས་སུ་བྱོན་འདུག་པ་ངོ་མཚར་རོ། །དེའི་འཕྲོ་ལ་གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེ་སྐྱེན་གྱི་གླིང་འཛེལ་བར་ཐུར་ཏེ། དེ་ནས་ལྷ་བཟོས་ཀྱང་སྐྱེང་འོག་ཏུ་རྟ་མཁྱེན་དཀར་པོ་དང་། སྐྱོལ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱིས་སོ། །རྒྱལ་པོས་གདུང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལོགས་ལ་མངོན་པའི་རྒྱུད་(རེས་)བཀོད། གདུང་ཕྱན་རྣམས་ལ་མདོ་སྡེའི་རྒྱུད་རེས་བཀོད། ཀ་བ་རྣམས་ལ་འདུལ་བའི་རྒྱུད་(རེས་)བཀོད། རིགས་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གློ་འབྲུར་ནུབ་བྱང་དུ་སྡེའུ་བྱིས། ལུང་གི་ཆོས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱང་རྒྱུད་མང་པོ་བྱིས། བཟླས་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བོན་ཤ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཤེས་པ་ཡང་བྱིས་སོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཁྱི་བཙུན་ལ་བཀའ་བསྩོ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་དང་བོད་ཁ་བ་ཅན་བའི་ཕུག་དང་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་གཟུག་པ་དང་། ནག་པོ་མི་དག་བའི་ཕྱོགས་འགྲིབ་པ་དང་། དཀར་ཕྱོགས་དགེ་བ་དར་བའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་འདི་ཚར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་གཅིག་དགྱེས་ཏེ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཞུས་བས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་སྐྱོ་ནུབ་ཏུ་བསྟན་པའི་གཙོ་ཁང་ཁང་དབུས་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་འཁྲུགས་པ་གཅོ་འཁོར་དགུ་བཞེངས། དེའི་གཡས་ཀྱི་གཙང་ཁང་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གཅོ་འཁོར་དགུ་བཞེངས། གཡོན་གྱི་གཙང་ཁང་དུ་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཅོ་འཁོར་དགུ་བཞེངས། ལྷོར་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་གཅོ་བྱས་པའི་ཆོས་སྐྱོང་ནོར་ལྡའི་ཆོགས་བཞེངས།

དེ་རྣམས་ཚར་ནས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས། ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་མི་འཐུང་པ་བསྟན་པ་གསུམ་ལ་མི་སྲིབ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས། ངས་འདུལ་བ་ཡིན་པས། ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་སྒོས་ཤིག དེ་སྲུ་ངའི་ཕྱི་ཀ་བ་སྒུལ་མགོ་ཅན་ལ་མཐུ་ལེ་གཏེར་སྒོས་ཤིག མཐའི་ངན་སྒོགས་དང་ཐ་མེན་གྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཕྱིར། ཀ་བ་སེང་གེ་ལག་ཅན་ཕོ་ཆེའི་གཏེར་སྒོས་ཤིག དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚ་ཚྱེན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཀ་བ་བྱམ་པ་ཅན་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་སྒོས་ཤིག ཐམས་ཅད་སྲུང་བའི་སྒོ་ཁང་དུ་ཀུའི་རྒྱལ་པོས་གཅོ་འཁོར་གོ་ཁྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁ་ཅུ་ང་མར་ཁས་བླངས་པའི་དཔལ་ལྡན་མི་ཡན་རྣམས་བཞེངས་ཤིག ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱི་བཙུན་ལ་ཞུ་བ་དང་། བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་བཞེངས་སུ་འགོ་གསུངས་ནས། བློན་པོ་བཙུན་དུག་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་ཤར་

ཕྱོགས་སུ(ཞེའབས།)

དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཚར་ནས། ཡོངས་རྫོགས་རབ་དགའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སུགསོལ་ནས། དབུས་སུ་བྱོན་པ་དང་། ཙོང་ཁོང་གིས་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཁྲི་བཙུན་གྱིས་ར་སའི་ལྷ་ཁང་སྒམ་ཐོག་བཞེངས་འདུག་ནས། རྩེ་ར་བྱོན་པ་དང་། ར་སའི་ནང་ཆུས་གང་བར་མངོན་ནས། ཕྱག་གི་ལྷག་བོར་བས། ཆུའི་ཁ་ན་ལྷག་ཡོམ་མེ་འདུག་པར་མངོན། སོར་གདུབ་བསྒྲུར་བས། སིང་ཁྲོལ་ལ་སོང་བས་མགྲོ་སྟེ། ཁྲི་བཙུན་གྱི་ལྷ་ཁང་འདི་འཕྱལ་དུ་སྐྱང་ངོ་། །གསུངས་པས་འཕྱལ་སྐྱང་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་གསེར་སྟེར་མ་གང་བསྐམས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་སྐྱེན་འདྲིའོ། །ལྷ་གཅིག་ཙོང་གིས་གསེར་དངུལ་གཞོང་གང་ཕྱལ་ནས་སྐྱེན་འདྲིའོ། །མོང་བཟའ་ཁྲི་ཡུམ་གྱིས་གསེར་ཕྱེ་བྱེ་གང་ཕྱལ་ཀྱ་ཕྱག་བྱས་སྐྱེན་འདྲིའོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་བཙུ་དྲུག་པོ་ལ། མི་བཞིས་ཤ་ཆོལ། བཞེས་ཆང་ཆོལ། བཞེས་གཡོས་གྱིས། བཞེས་མགོན་སོགས་ཤེག་གསུངས་ནས། དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་མཛད་ནས། དཔྱིད་རང་ཆོ་སྐྱོ་བསང་ལ་སོང་ཞེག་གསུངས་ནས། བློན་པོ་སྐུ་ཆེན་པོ་སྐུ་སྲུང་ལ་བཞག གཞན་སོང་བའི་རྗེས་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་ངའི་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་བྱའོ་གསུངས་ནས་གཙང་ངུ་གཤེགས་ནས། སྐུའི་མདུན་ན་བཞེངས་ནས་བཞུགས། གཡས་སུ་ཁྲི་བཙུན། གཡོན་དུ་ཙོང་ཁོང་བཞེངས། སྐུ་རྒྱབ་ན་ཁྲི་ཡུམ་བཞུགས་འདུག སྐུ་ཆེན་པོས་སྐྱོའི་ཡ་ཐེམ་ལ་འཛུས། ཤང་པ་ཕྱིར་བཞག མགོ་ནང་དུ་དུད་དེ་འདུག་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཞལ་ཕྱིར་ལོག་ལ་གཟིགས་ཏེ།

བློན་པོ་སྐུ་ཆེན་པོ་ཁ་བ་ཅན་འདི་ར། ང་ནས་གདུང་རབས་ལྷ་ན་མིང་ལ་ལྷེ་བཏགས་པའི་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་། དམ་ཆོས་མ་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད། ཐ་མ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རུ། །དེ་ནས་གདུང་རབས་གཉིས་ན་ནི། །རྒྱལ་པོ་དུད་འགྲོའི་མིང་ཅན་འབྱུང་། །དམ་ཆོས་མ་ལུས་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཐ་མ་དམྱལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །དེ་ནས་མི་རབས་མང་ཞེག་ན། །དད་ཅན་མང་ཞེག་འབྱུང་བར་འགྱུར།། སྐྱེན་པའི་རིང་བསྲེལ་མཆོད་པར་བྱེད། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར། །ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་སྐྱིགས་མ་ལ།། མར་མེ་འཆི་ཁར་གསལ་བ་བཞིན། །བསྐྱན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར།[१५०]སྐུ་ཆེན་པོ། བློན་པོ་གླེ་བ་ཉེ་བ་རྣམས་ན་རེ། རིད་དང་རྒྱལ་པོ་མ་མཇལ་མཇལ་སྐྱིང་འདོད་ཟེར་ན། ངའི་ལྷ་འདི་ལ་མོས་པ་ཐྱིས་ཤིག རི་ལྷར་བསམ་པའི་དོན་འགྲུབ་པོ་གསུངས།

ཁྲི་བཙུན་ཞལ་ཕྱིར་ལོག་ནས། སྐུ་ཆེན་པོ། བོད་ཀྱི་བློན་འབངས་རྣམས། རིད་དང་ཁྲི་བཙུན་ཞལ་

མ་མཇལ་ཟེར་ན། ངའི་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་གུས་གྱིས་ཤིག་(གསུངས།)ཨོང་ཅོང་ཞལ་ཕྱིར་ལོག་ནས། སྣ་ཆེན་པོ། བོད་ཀྱི་བློན་པོ་རྣམས་ངེད་དང་ལྷ་གཅིག་ཨོང་ཅོང་ཞལ་མ་མཇལ་ཟེར་ན། ངའི་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་གུས་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ནས། རྒྱལ་པོས་ཕྱག་གཉིས་ལྷ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བཞག་པས། ཁྲི་བཙུན་པདྨ་དཀར་པོ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱུར། ཨོང་ཅོང་ཨུཏྤལ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པར་གྱུར་ནས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེར་ཇོ་བོ་དང་ར་སའི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་ནས། ར་སའི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་བོ།།

དེ་ནས་ཕྱི་བློན་རྣམས་ནང་དུ་འོངས་ནས་རྒྱལ་པོ་བིར་འོང་<ལོང་>ངེ་བྱས་མི་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས། འགྲོ་<འབྲི་>སེ་རུ་གོང་སྟོན་ན་རེ། སྣ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་རྗེའི་སྐུ་སྲུང་དུ་བཅུག་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གར་བཞུད་ཟེར། དེ་འདྲ་ལན་གསུམ་དུ་ཟེར་ཡང་། སྣ་ཆེན་པོ་སྙམ་ན་སུ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་སྙམ་ནས་འདུག་པ་ལ། བློན་པོ་འབལ་གྱི་དན་རིང་བྱ་བ་ན་རེ། ཁྱོད་བོད་ཀྱི་ཞང་བློན་ཆེན་པོའི་བཀའ་གཅོག་གམ་སྐེ་གཅོད་ཟེར་བ་ལ། མོང་བཟའ་སྙམ་ན། སྣ་ཆེན་པོའི་སྐེ་བཅད་ན་བོད་འཁྲུག་སྟེ། ཁྱོ་ནི་ལྷ་ལ་ཐིམ། སྲས་ནི་ཆུང་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་འཇིག་སྙམ་ནས། ཁོང་སྟེང་ཞལ་གསུམ་ཁ་ལྷ་ལ་ཐིམ་བྱས་པས། སྣ་ཆེན་པོ་སྙམ་ན་ཇོ་མོས་ཁ་ཤགས་འབྱེད་པར་འདུག་སྙམ། ཐིམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་སྨྲས་སོ། །ཁོང་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོར་འདུག་གོ་བྱས་པས། བློན་པོས་གཞན་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པ་ལ། འབལ་གྱི་དན་རིང་པོ་ན་རེ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཅི་ལ་བྱེད་ཟེར།

བློན་པོ་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ན་རེ། སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ང་ལ་གསུམ་ཡོད། རྒྱལ་བུ་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་སུ། དབུ་བཅུ་གཅིག་བྱུང་བ་དང་། མིས་ལྟས་ངན་ཡིན་བྱས་པས། ཡབ་ཀྱིས་དེ་མི་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དབུ་ལ་དར་ཞྭ་བསྐོན་པ་ཡིན། ཕོ་བྲང་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ། མཆོད་རྟེན་མགོ་ལྔའི་རྩ་ན། རབ་བྱུང་ཁ་བྱད་ངན་པ་གཅིག་འདུག་པ་ལ། རྒྱལ་བུས་ཕྱག་བྱས་ནས། ང་ས་བདག་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་དེ་ངོ་མཚར་རམ་བྱས་པས། དགེ་སློང་ན་རེ། ང་ཁ་བྱད་ངན་ཡང་རྣམ་སྤྲུལ་འདི་ངོ་མཚར་རམ་ཟེར་ནས། མཆོད་རྟེན་ལྔ་པོ་ཕྱག་གིས་བཏེགས། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་བསླབས་པ་ལ་དེ་ངོ་མཚར་རྒྱུ་མེད། ང་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་ལ་འདི་ངོ་མཚར་རམ་གསུངས་ནས་ཞྭ་ཕུད་པས། ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ་འདུག་པ་ལ། དགེ་སློང་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་ལྷ་གཅིག་ལས་མི་འདུག་པ་གསུངས་ནས། བྲང་ཁ་ཕྱེ་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་ཚོགས་བསྟན་པ་དང་།

ཡང་ལི་ཡུལ་གྱི་དགེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས་

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བོད་ན་བཞུགས། དེར་སོང་ལ་ལྟོས་གསུངས་ནས། ཡར་ལུངས་སུ་བྱོན་ནས། དབུ་རའི་ནང་ན། རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་བཅད་པའི་མིག་གི་ཕུང་པོ་མཐོང་བས། སྡིག་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འདུག་སྤྲུལ་པ་མིན་ཟེར་ནས། ལྷ་སར་ཕྱིན་ཙ་ན། ལྷ་ས་དན་བག་གི་ནང་ན། ཆད་པ་གཅོད་པ་མཐོང་ནས།འཇམ་དཔལ་བདུད་དུ་སོང་ཟེར་རྒྱལ་པོ་ལ་རྔན་འདྲེན་གྱིན་ཕྱིན་ཙ་ན། རྒྱལ་པོས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས། བློན་པོ་གཅིག་ལ་རྟ་ནག་བསྐྱོན་ནས་དན་བག་གི་ཐང་ན་མར་བཙུན་པ་ཉུལ་པོ་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ནན་གྱིས་ཁྲིད་ཤོག་གསུངས་ནས། ཁྲིད་བྱུང་ནས། རྒྱལ་པོས་ལིའི་སྐད་སྨྲས་པ། ཁྱེད་གཉིས་བོད་དུ་ཅི་ལ་འོངས་གསུངས་པས། ཁོང་གཉིས་ན་རེ། གཏད་སོ་ཅི་ཡོད། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བདུད་དུ་གྱུར། བོད་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཟེར་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བདུད་ཡིན་པ་འདྲ་བྱས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་ཁྱེད་གཉིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་བར་འདོད་ན། བསྟན་གྱི་གསུངས་ནས། ལྷ་ས་བྱེ་མ་གླིང་དུ་ཁྲིད་ནས་དབུ་ཞྭ་ཕུད། ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཏེ། ཁྱེད་འཕགས་པར་འདུག་པ་ལ་འདི་འདྲ་བའི་ཆད་པ་གཅོད་པ་ཙུག་ལགས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། ངའི་འབངས་རྣམས་ཞི་བས་མ་ཐུལ་བས་ངས་སྤྲུལ་པ་མཛད་པ་ཡིན། ངས་སེམས་ཅན་གྱི་བ་སྤུ་གཅིག་ལའང་གནོད་པ་སྐྱེལ་མ་མྱོང་། ད་ཁྱེད་གཉིས་དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་གསུངས་པས། ཁོང་གཉིས་སྐྱེངས་ནས་ཡུལ་དུ་བརྟོལ་འཚལ་བྱས་པས། འོ་ན་ཁྱེད་གཉིས་ས་སྤར་བ་རེ་ཟུངས་ལ་ངའི་པུས་མོ་ལ་སྔས་གྱིས་གསུངས་ནས། ཕྱག་གདོང་པ་ལ་བྱིལ་བྱས་པས། མིག་ཕྱེ་ཙ་ན་ལི་ཡུལ་ན་བརྟོལ་ནས་ལག་པའི་ས་གསེར་དུ་རེད་ནས་འདུག་སྐད་བྱས་པས་བློན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་སོ།།

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་རྣམས་སྙམ་ན་ར་སའི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་ཁེངས་པ་འདི་ཅི་ཡིན་སྙམ། ར་སའི་རབ་གནས་མཛད་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་ཟེར་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་ཆེར་མཛད།

དབོན་སྲས་དང་། ཡུམ་འབངས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། ཐོན་མིས་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར།

དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་པོ་འདིས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཞེངས་པར་བྱས་པ་ལ། བར་དུ་སྟོན་མིན་བཙེན་མིན་མ་མཐུན་ནས་ཐུགས་དམ་ཆག་སྟེ། ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་གཉིས་བཞེངས་ནས། ཕྱི་རབས་ཀྱི་དབོན་སྲས་དང་། འབངས་བློ་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་སྐྱིན་འབངས་ཀྱིས་སོབས་ལ་བཞེངས་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པས། དབོན་སྲས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་ལ། རྗེ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་།

འཆིང་ཕུ་ནམ་རལ། ཀ་ཆུ། དབུ་རུ་མཁར་ཕུག མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་གླིང་གི་ཁྲི་རྩེ་དང་ལྔ་བཞེངས། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་དཀར་ཆུང་དུ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་གྱིས་འོན་ལྗང་དུ། གཡུའི་ལྷ་ཁང་དགུ་ཐོག་དང་། མདོ་སྨད་དུ་རབ་སྟོང་གི་ལྷ་ཁང་དང་གཉིས་སོ། །གཅུང་གཙང་མས་མོན་བུད་མཁར་ཁྲམ་སྣའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ། གླིང་ཕྲན་བཅུ་གཉིས། དེར་མ་གཏོགས་པ་དག་བྱེད་ཁྲུས་ཁང་གླིང་། ཚང་རྨང་ཀེ་རུ་གླིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་མཐུ་རྩལ་གླིང་། གཡག་ཤ་སྟ་འོག་གླིང་དང་བཅུ་བདུན་བཞེངས་ཏེ། རེ་བརྒྱད་དོ།

དབོན་སྲས་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་བཞེངས་པ་ལ། ཨོང་ཅོང་གིས་རྒྱ་གར་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་དམ་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཚེ་སྤོང་བཟའ་བ་དམར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་བཞེངས། འབྲོ་བཟའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་བཞེངས། ཚེ་སྤོང་བཟའ་བཙན་མོ་འཕན་གྱིས་ལྕང་དུ། ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་གྱིས་བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་བཞེངས་ཏེ། དོན་གཉིས་སོ།།

འབངས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་ལ། བྲན་ཀས་དགེ་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། མྱང་ཧྲ་ཏེ་རྩེས་འཕང་ཐང་གི་ལྷ་ཁང་། མྱང་མཆོག་བཙུན་བླ་མས་ཟ་འུག་གི་ལྷ་ཁང་། མྱང་ཤ་མི་གོ་ཆས་རྒྱ་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཝའི་<ཞའི་>ལྷ་ཁང་འབྲོག་གི་ལྷ་ཁང་། མྱང་མ་ཧ་ཡན་གྱིས་གློག་གི་ལྷ་ཁང་། མྱང་ཤྲི་ར་སལ་སྐྱོང་གིས་རྒྱུན་མི་ཆད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། མྱང་དེ་བཞིན་བཤེགས་པས་ཁ་རག་རྩ་མེར་ཡུལ་བྱེའི་ལྷ་ཁང་། མྱང་མཆོག་བཙུན་གྱི་སྲིང་མོ་བཟའ་མོ་མཆོག་གིས་ལྷ་མོས་སྨོན་གྲོ་སྟག་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་རྡོ་རྗེ་གཙུག་ལག་གི་ལུགས་སུ་བཞེངས། ཚེ་སྤོང་སྟག་བཟས་སྟོད་ལུང་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་སྣ་རྩེ་གཉིས་བཞེངས། ལོ་བྱམས་པ་མདུང་གི་ལྷ་ཁང་། ཅོག་རོ་སྐྱེས་གཟའ་རྒྱལ་འགོང་གིས་མཁར་སྟོད་གནམ་རུ་གོང་གི་ལྷ་ཁང་། ལྕོག་རོ་ཁྲི་གཟིགས་ཀྱིས་འགུར་མོའི་ལྷ་ཁང་། སྦས་ཀྱིས་མདོ་ཚུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། སྣོན་གྱིས་འོད་མཆོག་མཛེས་པའི་ལྷ་ཁང་། ཤུད་པུས་བྲག་སྣའི་ལྷ་ཁང་། སྣ་ནམ་གྱིས་དྭའི་ལྷ་ཁང་། སྙི་ཡིས་བན་པའི་ལྷ་ཁང་། ཁུས་དྲང་ཆུང་གི་ལྷ་ཁང་། འཆིམས་ཀྱིས་བྱ་ཟུག་ལྷ་ཁང་། ལྡེ་དམན་གྱིས་ལྟོ་ཕུ་ཆུས་ཁྱེར་གྱི་ལྷ་ཁང་། བློན་རིང་མདོ་བཙན་གྱིས་མཁན་དམར་སྟེངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། ལྕོག་རོ་ཁྲི་གཟིགས་ཀྱིས་སྒོ་བཞིའི་བང་སོ་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་། ཁྱུང་པོ་མུ་རྩས་ར་ལྤགས་སྡོང་གི་ལྷ་ཁང་། མྱང་རོར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་བྱས་པས་གཅིག་མ་ཐེམས་པར། ལྕེ་ཁྲི་བཟང་ལྷ་གཟིགས་ཀྱིས་མྱང་རོ་རྩིས་ཀྱི་ཁྲབ་སྒོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས། རོལ་མོ་སྐྱིད་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་གི་ཞལ་སྲོ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཐུགས་དགོངས་དབོན་སྲས་ཡབ་ཡུམ་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དེས། རྒྱ་ནས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ར་མོ་ཆེར་བཞུགས། ཕྱིས་འཕྲུལ་སྣང་དུ་བཞུགས་སོ། །རྒྱའི་མཁས་པ་ལི་བྱིན་ལ་བོད་ཀྱི་ཐོན་མི་འབྲིང་སྟོ་རེ་ཨ་ནུས་ཡི་གེ་བསླབས་ནས། རྒྱ་ཡིག་ལྔ་བཅུ་ལ་བོད་ཡིག་སུ་མ་ཅུ་ས་ཆོག་པ་སྦྱར་ནས། ཆོས་སྒྱུར་བ་སྔ་བ་ལ་མདོ་སྡེ་པད་མ་དཀར་པོ་དཀོན་ཅོག་སྤྲིན་གཟུངས་ཙིན་དྷ་མ་ཎི། ཏོག་དང་གྲ་ལྔ་རྣམས་བསྒྱུར། དགེ་འདུན་དཀོན་ཅོག་གི་རྟེན། ཆོས་སྡེ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་མིང་མཁན་པོ་དང་ཇོ་བོར་སྣང་། བོད་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་བཀོད། ལུང་རིགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་སྤེལ། ཞང་ཞུང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལི་མིག་གི་སྲས་མོ་ལིག་ཏིག་མིག་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཇོ་མོས་ཀྱང་ལག་རིས་སུ་སྲོང་བཙན་གྱི་ཟུར་བཞིར་ལྷ་ཁང་བཞི་བརྩིགས། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་བལ་པོ་ཞང་ཞུང་གསུམ་ལ་གཉེན་ཡང་སྲས་མི་མངའ་ནས། བོད་ཀྱི་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས་སྲས་གུང་སྲོང་གུང་བཙན་འཁྲུངས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་བོད་ལ་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ཡི་དམ་དུ་བྱས་ནས་མཆོད་པར་རིགས་པའོ།།

གུང་སྲོང་། མང་བཙན། འདུས་སྲོང་གསུམ་གྱི་སྐོར།

གུང་སྲོང་། མང་བཙན། འདུས་སྲོང་གསུམ་གྱི་རིང་ལ། ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་རྩལ་ཆེན་མི་བདུན་བྱུང་། བཙན་པོ་གུང་སྲོང་ནི་ཡབ་མ་འདས་པར་ཁོང་འདས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཅུ་དགུ་བཞེས། ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྔ་། མྱང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྣང་དང་། སྣུབས་ཙན་ཏོ་རེ་ལང་སྣང་གིས་བློན་པོ་བྱས། དེའི་སྲས་མང་བཙན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ། བྱིས་པའི་ཚེ་ཡབ་འདས། ཁྱི་ལོ་མང་སྲོང་འཁྲུངས། ལོ་སྐོར་གཅིག་ན་མེས་འདས། ཆབ་སྲིད་ལོ་བཅོ་ལྔ་བཟུང་། འགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་གཟུང་གིས་མེས་ཀྱི་རིང་ནས་ཚའི་བར་བློན་པོ་བྱས། འཆིམས་མང་བཞེར་ངན་པོས་ཀྱང་། ལོ་འགའ་བློན་པོ་བྱས། བྱི་བའི་ལོ་ལ་མང་སྲོང་འདས་སོ། །རྒྱལ་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་དུམ་རེ་ལས་མ་མཛད།

འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་རིང་ལ། མ་བལྟམས་པ་ནས་ཡབ་མང་སྲོང་འདས། བྱི་བ་ལོ་ལ་སྒྲགས་སུ་བལྟམས། དེའི་རིང་ལ་ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་མི་བདུན་བྱུང་བ་ནི། རྔོག་རིང་ལ་ནག་པོས་བལ་ཡུལ་ནས་གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུ་གུ་ཁུར་བས་ཁྱག རྔོག་གླིང་གམ་གྱིས་གཡག་དྲུས་གཅིག་ཐེག སྦས་རྒོད་ལྡོང་བཙན་གྱིས་སེང་གེ་བཟུང་། འགོས་གཡག་ཆུང་གིས་ཤ་བའི་བླུད་བུ་བྱེ་མས་བཀང་ནས་ཀླད་ལ་བསྐོར། ཅོག་རོ་འབྲོང་ཤོར་གྱིས་འབྲོང་ཐུར་ལ་དཀྱུས་པ་བཟུང་ནས་འཕེན་པ་བྱུང་། གནོན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མདའ་སྟེ་ཁ་མས་བྱ་ཁྲ་ནམ་མཁའ་ལ་མོ་འདེབས་པ་ལ་བརྒྱབ་པས་སྐེད་པ་བཅད། གནོན་ཁྲི་ལྡེ་ཡུལ་བྱིན་གྱིས་

མ་ཐུབ་པའི་རྟ་རྒོད་གཡང་ལ་མཆོང་བ་ཡར་ལ་ཐེན་ནོ། །རྩལ་ཆེན་གྱི་མི་བདུན་ཟེར་རོ། །དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་བཞེས། འགར་བཙན་གཉའ་ལྡེམ་པུ་དང་། འགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བློན་པོ་ལོ་བཅུ་བྱས། ལག་རིས་སུ་ཧོར་དང་ག་གོན་བཏུལ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་རྒྱ་བསྐྱེད། འབྲུག་ལོ་ལ་ལྗང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཅོག་རོ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཅང་དཀར་སོར་བཞིས་རྒྱལ་པའི་སྤུར་བསྲུངས།

ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམས་ཀྱི་སྐོར།

འདུས་སྲོང་གི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་(མེས་)ཨག་ཚོམས་ཀྱི་རིང་ལ་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཞེངས། རྩིས་སྨན་ཡང་བསྒྱུར་ཞེས་པ། སྲས་ལྗང་ཚ་ལྷ་དབོན་ལ། རྒྱ་མོ་ཨོང་ཅོང་བསླངས་པས། ཨོང་ཅོང་གིས་རྒྱ་ནག་ནས་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་པས་ལེགས་པར་འདུག་ནས་འོང་ཙ་ན། བོད་དུ་སླེབས་ནས་མོའི་ལྟས་ལོག་འདུག་སྟེ། ལྗང་ཚ་གླེན་པར་སོང་འདུག གྱོས་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ལ་འདི་མེས་ཨག་ཚོམ་བྱ་བ་ཡིན་བྱས་ནས་ཉིན་མོ་འཕྲད་དུ་མ་བཅུག་པར། ནུབ་མོ་འཕྲད་དུ་བཅུག་པས། སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་སོ། །འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན། རྒྱལ་ས་མ་ཟིན་ཏེ་ཐང་འཚམས་སུ་ཕབ་བོ།།

རྒྱལ་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཞེངས། འཆིང་བུ། ཀ་ཆུ། བྲག་དམར། མགྲིན་བཟང་། འཁར་ཕུག ཁྲི་རྩེ་ལྔ་བཞེངས་སོ། །ཕོ་བྲང་འཕང་ཐང་ཀ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་རོང་ཁ་བརྒྱད་བཅད་དེ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་སྐྱེད། འབྲུག་ལོ་ཕོ་བྲང་ལྡན་མཁར་དུ་སྐུ་བལྟམས། *ཚེ་སྨད་ལ་ཡབ་འདས།* ཆབ་སྲིད་ལོ་སུམ་ཅུ་བཟུང་། ཁུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་གཟུང་བློན་དུ་བསྐོས་ཡོད་པ་ལ་ཕྲ་མ་བྱུང་ནས་ཁུ་ལ་བཀྱོན་ཕབ། སྤས་ཁྲི་གཟིགས་ཀྱིས་བློན་པོ་ལོ་བཞི་བྱས། འགྲོ་ཅུང་ཟ་འོར་མས་ལོ་ཉི་ཤུ་བྱས། ལ་<ལང་>བུ་མཐོ་ལ་ཙན་དང་སྤལ་སྐྱེར་བཟང་སྲ་ཆབ་ལ་མ་ཉེས་པར་བཀྱོན་ཕབ། ཧ་ཤང་མ་ཧ་ཡ་ན་སྤྱན་དྲངས་རྩིས་རྣམས་བསྒྱུར། བེ་ཅི་བཙན་པ་ཧ་ལས་སྨན་དཔྱད་བསྒྱུར། ཚེ་ལོ་ང་ལྔ་ལོ་ནས་ཕག་ལོ་ལ་ཡ་འབྲོག་སྤལ་ཚང་བྱ་བར་འདས་སོ།།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐོར།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དབོན་སྲས་སྐུ་དྲིན་ལ། །ལོ་ཙྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས། །དམ་ཆོས་ཕལ་ཆེར་དེའི་དུས་སུ་སྒྱུར། །སྐད་པ། རྒྱལ་པོ་འདི་ཡང་རྟ་ལོ་ལ་བྲག་དམར་དུ་སྐུ་བལྟམས། བཅུ་གསུམ་ལོན་ནས་ཡབ་འདས། ཁབ་སྣ་ནམ་མོ་སྤྱི་སྟེངས་ཀྱིས་རྒྱ་མོ་ཨོང་ཅོང་ལས་ཕྲོགས་ཏེ། རྒྱལ་ཚ་ལྷས་སྣང་བྱུང་བ་ལ། ཞང་པོ་བྱུང་། མདུན་བསུས་བྱས་པས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་རྒྱ་ཚ་ལ་སྣ་ནམ་ཞང་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད་ཟེར་ནས་འགྲོར་

མ་བཏུབ་བོ། །རྒྱལ་པོ་འདི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ཏེ། ཕྱག་ལ་ཨུཏྤ་ལའི་རི་མོ་ཡོད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་ཡང་ཡོད། ཆབ་སྲིད་ལོ་རྩ་གཉིས་བཟུང་། ཚེ་སྟོད་ལ་བློན་པོ་འཆིམས་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐང་ལ་འབར་དང་། ལྟོག་རོ་སྐྱེས་བཟའ་རྒྱལ་གོང་གིས་བྱས། སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ། སྦས་གསལ་སྣང་དང་། འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་འཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཀླུ་འཐེང་ངམ་སྟག་ར་ཀླུ་གོང་། འཆིམས་འདོམ་བཞེར་སྤྲེ་ཆུང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས་སོ།།

ཚེ་སྟོད་ལ་དབུ་རྨོག་བཙན་པོས་མཐའི་དགྲ་བཏུལ། མཐའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་མངར་བསྡུས། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐལ་དུ་ལྷ་མོའི་སྲིད་བསྲུངས། རྒྱལ་ཁམས་ས་ཚིགས་ཀྱིས་བཅད། བོད་ཁམས་གླིང་དགུར་ཕྱེ། འབངས་ཆོས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཚིས་ཆེར་མཛད། སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ་ཟ་ཧོར་ནས་པད་མ་འབྱུང་གནས། རྒྱ་གར་ནས་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭ་དང་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། ཁྲོམ་ནས་ཀ་མ་ཤི་ལ། ཁ་ཆེ་ནས་ཨ་ནན་ཏ། བལ་པོ་ནས་ཤི་ལ་མཎྫུ། རྒྱ་ནག་ནས་ཧ་ཤང་མ་ཧ་ཡ་ན།

དེ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ནས་ལོ་ཙྭ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་དམ་ཆོས་རྣམས་བསྒྱུར་ཞེས་པ། མེས་ཁྲི་སྲོང་གི་རིང་ལ། ལོ་ཙྭ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་རིང་ལ་ཆེ་གསུམ། ཞང་སེ་བཙན་ལྷ་ན། རྦ་རཏྣ། ཤུད་པོ་ཁོང་སླེབས་སོ། །འབྲིང་གསུམ་ནི། ལྷ་ལུང་ཀླུ་གོང་། བྲན་ཀ་ལེགས་གོང་། འགོ་བོང་ཡུལ་གོང་ངོ་།། ཆུང་གསུམ་ནི། ལྡན་མ་རྩེ་རྨང་། འགོས་སྣ་བཟངས། ལོ་ཁྱི་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་གར་དུ་མ་ལུས་པ་ཙམ་བསྒྱུར། རྒྱ་ནག་ནས་སྦ་ཁྲི་བཞིར་སང་ཤི་ཏ་ལོག་པས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱུན་གཅོད་པ་དང་། ས་ལུ་ལྗང་པ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་དང་གསུམ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ཆོས་དཀོན་ཅོག་གི་རྟེན་དུ་བཞུགས། དགེ་འདུན་དཀོན་ཅོག་གི་རྟེན་མདོ་སྡེའི་ལུགས་སུ། སྔོན་གྱི་སད་མི་བདུན་ལ་དཔེ་བླངས་ནས། དགེ་དང་ཡིག་ཚང་ཅན་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱུད་སྡེའི་ལུགས་སུ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཉན་བཤད་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཏུ་གནང་། ནང་ས་སྡེ་གཉིས་དང་ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐུགས་དམ་དུ་མཛད། མིང་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དུ་གནང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྒྱུར་ནས་ཕྱིས་མི་བཅོས་པར་བཀའ་བཅད་དོ།།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། སྲས་དབོན་གྱི་སྐུ་དུས་གསང་སྔགས་འགྱུར་བཅུའི་སྐོར།

དེ་ལ་གསང་སྔགས་འགྱུར་བཅུ་འཆད་ཚུལ་བཞི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐོར་དང་ལྔ་ཞེས་གྲགས། ཞེས་པ་ནི། ཁྲི་སྲོང་སྡེ་བཙན་གྱི་རིང་ལ་དྲུག་བསྒྱུར། སྲས་དང་དབོན་གྱི་རིང་ལ་བཞི་བསྒྱུར།

འགྱུར་དང་པོ་ནི། ཁྲི་སྲོང་གིས་བསམ་ཡས་བཞེངས་པའི་དུས་སུ། བོད་ཀྱི་ལྷ་ཀླུ་ཀུན་འཁྲུགས་

ནས་ཁ་བ་བྱ་ཡུག་དང་འཚུབ་ནག་ལངས། ཉེན་རྩིག་ནུ་བ་ཞེག་པ་ལ། ཞ་ཙཏྟ་བོ་དྷི་སཏྟ་རེ་འདི་ལྟ་འཛེའི་ཚོ་འཕྲལ་ཡིན། འདུ་ལ་དགོས་ཀེ། བདག་གི་དུས་ལ་མ་བབས། ཨོ་རྒྱན་གྱི་པད་མ་འབྱུང་གནས་གདན་འཛེན་དགོས། ངོ་ཅག་ཚོ་སྐྱ་མའི་སྤྱན་ཟླ་ཡིན། འབྱོན་ཏེ་འོང་གི་གསུངས་ནས། བཙན་པོས་འཆིམས་ཤྱུ་སྤ་བ། ཤུད་ཐུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ། སྐ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཛོམས་གསུམ་ལ་གཞིར་བསྐྱར་ནས་བཏང་བས་བོད་དུ་བྱོན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིའང་། གློ་བུར་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པས་སྐྱན་ཁྲང་སྤྱབ། བློན་པོ་གཙོད་སྦྱིན་ལས་ཆེ་འཕོས་པས་ཐུག་དོག་ཆེ། འབངས་རྣམས་སྲིན་པོ་གདོང་དམར་གྱི་རིགས་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁམས་གཞན་པས་འདུ་ལ་དཀའ་བར་དགོངས་ཏེ། བསྟན་པ་མཐུ་ཡིས་སྤྱང་དགོས་པར་མཁྱེན་ནས། བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་གནང་བ་ནི། རྒྱུ་གསང་བ་སྙིང་པོ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཞགས་པ་བར་མོ་འཕྲེང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིར་ཐྲེ་སྐེ། ཞེ་བའི་ལྷ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྒྱུད་དེ་ཉིད་འདུས་པ་བརྟེན་ནས། རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཁྲོ་བོ་ཁ་གསུམ་འཕྲང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྡོ་རྗེ་སྲིན་པོ་ཁྲོ་བོ་བརྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་འཕྲིན་ལས་བཞི་ལ། སྐུའི་ཁྲོ་བོ་གཤེན་རྗེ་ཤེད་ལ་བརྟེན་ནས་གཤེན་རྗེ་འཁོར་ལོ་ནག་པོའི་ལས་ཁ་བརྒྱད་རྩ་གཅིག ཆེ་མཆོག་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྲོ་བོ་ལ་བརྟེན་པ། མ་མོ་ཟོར་གྱི་ལས་(ཁ་)བརྒྱ་རྩ་གཅིག པད་མ་དབང་ཆེན་གྱི་ཁྲོ་བོ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚེ་ཉ་འགྲུག་འཇེན་གྱི་ལས་ཁ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག ཐུགས་རྗེ་རྗེ་སྤྲིན་པོ་རྗོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕུར་པ་ཟིལ་གཏོར་ནས་གྱི་ལས་(ཁ་)བརྒྱ་རྩ་གཅིག དེ་ལྟར་ལས་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་བོད་དུ་སྣང་ངོ་། །འཕྲིན་ལས་བསྟན་སྲུང་ཐུ་མོ་རྣམས་ནི་བོད་དུ་མཛད། འགྲུར་བཅུའི་དང་པོའོ།།

གཉིས་པ་བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་ལ་ཤན་ཏེ་གཟུན་སྦྱན་དྲངས་པའི་དུས་སུ། ཏེ་ཡའི་རྒྱུད་དང་། ཡོ་གའི་ཤས་ཙམ་བསྟུར་ཏེ་འགྲུར་གཉིས་པའོ།།

གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་བོད་ལ་ཆོས་བརྒྱད་བརྫངས། སྐད་པ། སངས་རྒྱས་གསང་བས་གངས་ཏེ་སེར་བྱོན་པའི་ཚེ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པར་མ་བྱོན་ཏེ། དབས་ཐེ་ལེན་དང་། བན་ཀ་སུ་རྟེ། འཇམ་དཔལ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཁ་ཅདང་བཅས་པ། པ་ཚབ་<དགའ་གདོང་ནས་བྱ་བརྒྱད་བར་སྐོ་འབྲེལ་བར་དགོན་པ་བཏང་། པ་རྣམ་རྩེ་ལ་པ་ཚབ་དང་སྤྱན་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་གནས་མཛད་པས་མིང་པ་རྣམ་དུ་ཐོགས་པ་སོགས་ལོ་ཙྪ་བ་པ་ཚབ་འདི་འཕགས་པ་དྲན་པ་ཉར་བཞག་པ་བསྟུར་བ་པོ་པ་ཚབ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། ལོ་ཙྪ་བ་ཚབ་འདིས་མདོ་སྡེ་འདི་ཐེག་ཆེན་དུ་མཛད་>ཀྱིས་ལོ་ཙྪ་བྱས་ནས། ཞུ་པ་ཡིའི་རྒྱུད་དང་། མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རྒྱུདད། ཁེའདྲུཆེན་དང་། དྲཱུང་དང་། ཁྲོ་བོ་དམ་པ་རྒྱན། འཕྲེང་ལྗང་། རྒྱང་ལྗང་རྣམས་བསྟུར་

ནས། བརྗངས་སྐད་དེ་གསུམ་པའོ།།

བཞི་པ། ཧཱུཾ་མཛད་དྲག་པོས་བང་ཆེན་མི་དྲུག་ལ། ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་བརྗངས་ཏེ་མ་བྱོན། ཞེས་པ། ཧཱུཾ་མཛད་དྲག་པོ་གདན་འདྲེན་པ་ལ། དགེ་སློང་མི་ལྔ་དཔོན་དང་དྲུག་གིས་ཕྱིན་པ་ནི། སྣུབས་ནམ་མཁའ་སྙིང་པོ། འདྲེ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས། གླང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ །རུ་གྱོང་འབིར་རྒྱ་ར་ཛ། གུ་ཀུ་ཨེ་བག་ཤ། ལང་གྲོ་དཀོན་ཅོག་འབྱུང་གནས་དྲུག་གིས་ཡང་དག་ཞུས་ནས་བསྒྱུར་རོ།།

ལྔ་པ་ནི། ཨོ་རྒྱན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་། བྷོ་དྷི་ས་ཏྭ་སྤྱན་དྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དང་གསང་སྔགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་དར་བར་བཞུགས་པ་ལ། དེ་དག་ལ་བཙན་པོ་ཐུགས་མ་ཆེས་ནས། བོད་ཀྱི་འཁོར་འབངས་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ་པ། བོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་དར་བར་བཞུགས་པ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལས་འདས་པའི་ཆོས་མི་བཞུགས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན། ཆོས་དེ་མི་བཞུགས་མི་སྲིད་པས། མན་ངག་གི་ཆོས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཅིག་འཚོལ་དགོས། ཁྱེད་སུས་ལེན་ནུས་གསུངས་པས། བློན་པོ་རྣམས་གྲོས་བྱས་པས་སྦ་གོར་ཧེར་འདོད་ཀྱི་བུ་ག་འཇག་སྟག་དང་། རྩང་ཐེ་ལེན་གྱི་བུ་ལེགས་དྲུག་གཉིས་ལ་འཆམས་སྐད།

དེར་བཙན་པོས་ཁོང་གཉིས་ལ་རྟ་མཚལ་ལུ་བྱ་ཁྱུང་དང་། གསེར་ཤ་བ་ཡུ་མོའི་བླུད་བུ་གང་དང་། གསེར་གྱི་ཐུར་མ་བརྒྱད་དང་། གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་གཅིག་བསྐུར་ནས་གདན་འདྲེན་པར་ཞུས་པས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་གསར་རྒྱལ་གྱི་ནུབ་མོ། །ཨརྱ་པ་ལོའི་གླིང་དུ་གཟིམས་པས། ག་འཇག་སྟག་གི་རྨི་ལམ་དུ། སྲོད་ལ་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཞིག་གིས་ཁོའི་ཁོག་པ་གཤགས་ནས་སྙིང་ཕྱུངས་ནས་ཆུ་སེར་ཟགས་པ་རྨིས། ནམ་གུང་ན་མི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་ཕྱུངས་ནས་ཁོས་ཟོས་པ་རྨིས། ནམ་སྨད་ན་མི་སྐྱ་བོ་གཅིག་གིས་ཁོའི་སྤྱི་བོར་ཡི་གེ་ཨ་གཅིག་བཞག་པས། ཨ་མེར་འབར་ནས་བདག་བསྲེགས་པ་རྨིས། ཐོ་རེངས་ན་རྒྱ་གར་གྱི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཁུ་ར་ནས་བྲོས་པ་རྨིས་ནས། ལེགས་དྲུ་ག་ལ་སྨྲས་པ། འོ་སྐོལ་སྐྱིད་དོ་གྲོགས་པོ་ཡར་བཞེངས་དང་། །རྨི་ལམ་བཟང་བ་བདག་ལ་མདང་གསུམ་རྨིས། །སྲོད་ལ་ཐུམ་གཅིག་ལོག་ཙ་ན། །བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཡིས། །རལ་གྲི་འབར་བ་གདེང་དང་བཅས། །བདག་གི་ཁོག་པའི་ནང་གཤགས་ནས།། དོན་སྙིང་རྣམ་ལྔའི་སྙིང་ཕྱུངས་ཏེ། །ཆུ་སེར་ཐམས་ཅད་ཟགས་པ་རྨིས། །བདག་གིས་གོ་བ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྙམ། །བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་པ་ལགས། །ཁོག་པ་གཤགས་པ་སྒྲིབ་པ་དྲལ་བ་ཡིན། །སྙིང་ཕྱུངས་ཆུ་ཟགས་མན་ངག་སྣོད་དུ་བྱས། །ཆུ་སེར་ཟགས་པ་སྒྲིབ་པ་བྱང་བ་ལགས། །ནམ་གུང་སྐྱེས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི། །སྙིང་ཕྱུངས་བཻ་རོ་ཙ་ནས་ཟོས་པ་ནི། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི། །མན་ངག་ཟབ་

མོ་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་རྟགས། །ནམ་སྣད་མི་རེང་སྐྱ་བོ་གཅིག་གིས་ནི། །ཁོ་བོའི་སྤྱི་བོར་ཡི་གེ་ཨ་བཞག་པ། །སྐྱེ་མེད་བྱང་ཆུབ་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་རྟགས། །ཐོ་རེངས་དཔག་བསམ་ཤིང་སྡོང་བཅད་པ་དེ། །མན་ངག་རྩ་བ་བདག་གིས་ཆོད་པའི་རྟགས། །རྨི་ལམ་བཟང་བས་ད་ནི་མྱུར་དུ་གཤེགས། །ཞེས་སྨྲས་ནས་ཕྱིན་པས།

ཀ་ལ་ལ་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ཙ་ན། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། རྟ་མཚལ་ལུ་བྱ་ཁྱུང་སྒྲེབས་ནས་ཤི། ཁོང་རང་གཉིས་ཀྱི་མགོ་ཕར་གཏད་ནས་གཟིམས་པས། བི་རོ་ཙ་ནའི་རྨི་ལམ་དུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཤར་བ་རྨིས་ནས། གནམ་ལ་ཟླ་བ་ཤར་བ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་ནུབ་པ་རྨིས། ཉི་མ་ཤར་ནས་ཧས་པོ་རི་ལ་ཤར་བ་དང་། ནུབ་ཏུ་ནུབ་ནས། ཡང་ཐང་ཅིག་ན་ཤར་བ་རྨིས་ནས། བི་རོ་ཙ་ནས་ལེགས་དྲུག་སྨྲས་པ། ཡང་དག་དོན་ལ་དགོངས་པའི་གྲོགས་པོ་བཞེངས། །རྨི་ལམ་འདི་འདྲ་གྲོགས་པོས་བཟང་ངན་སྨྲོས། །ལེགས་དྲུག་གིས་ལན་བཏབ་པ། ནུབ་ནས་དུས་གཅིག་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཤར་བ། །ཟླ་བ་སྣ་ལ་ནམ་མཁར་ནུབ་པ་དེ། །ལམ་གྱི་ཕྱེད་ན་ངན་བུ་གུམ་པའི་རྟགས། །ཉི་མ་ཧས་པོ་རི་ལ་ཤར་བ་ནི། །རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་མན་ངག་གནང་བའི་རྟགས། །ནུབ་ཏུ་ནུབ་ནས་སླར་ལ་ཤར་བ་ནི། །བི་རོ་ཙ་ན་ལན་གཅིག་བཤུགས་ནས་ནི། །ཕྱི་ནས་མན་ངག་རྒྱལ་པོ་བདེ་ཆེན་གྱིས། །བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་མུན་པ་སེལ་བའི་རྟགས།། རྨི་ལམ་བཟང་བས་ད་ནི་མྱུར་དུ་གཤེགས། །ཞེས་སྨྲས་ནས་ཕྱིན་པས། ཁ་བ་ལ་མ་ཐར་ནས་སྐུར་འགྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན་སྐད།

དེ་ནས་འཕྲེང་སྲུང་གིས་བཟུང་བས། བི་རོ་ཙ་ནས་ཟ་མ་ཏོག་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྤུ་གྲི་གཅིག་ཏུ་བརྫུས་ནས་བསྡད། ལེགས་དྲུག་མཐའི་མོན་བུ་སྤྱི་ཟླུམ་གཅིག་ཏུ་བརྫུས་ནས་བཞག་པས། དེར་འཕྲེང་སྲུང་གིས་དཔོན་པོ་ཀུ་ཧ་ར་ད་དུ་བྱ་བ་ན་རེ། ངོ་མཚར་ཆེའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཅན་ནི་ཞོག་ལ། མཐའི་མོན་བུ་འདི་གསོད་ལ་གསེར་ཕྱེ་འཕྲོག་ཟེར་བ་ལ། བི་རོ་ཙ་ནས་གསོལ་བ། སྐྱེ་ཤི་གཉིས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ལུས། །སྣང་གསལ་མུན་སེལ་ཅིར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྐུ། །འཛམ་གླིང་མུན་སེལ་ཉི་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །གསལ་ཁྱབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ལུས་འདི་ལ། །བསད་དང་མ་བསད་ཤི་དང་མ་ཤི་མེད། །སྲོག་འདི་བཅད་ན་ཁྱེད་ལ་སྡིག་པར་འགྱུར། །སྐྱུ་མའི་གསེར་ཕྱེའི་རྔན་པ་འདི་གྱིས་ལ། །ལམ་རྒྱུས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བསྟན་དུ་གསོལ། །ཞེས་བྱས་ནས་གསེར་ཕྱེ་རྔན་པར་བྱིན་ནས། འཕྲེང་སྲུང་བས་ལམ་དྲང་པོར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཟ་ཧ་འབུ་རྟའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་མ་ཤ་ད་ཀ་བྱ་བ་གཅིག་ལ། པཎྜི་ཏའི་གནས་དྷ་ཧེ་ན་ཀུ་ཤའི་འདུ་ཁང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་ན། ཤྲི་སིང་ཧ་བྱ་བ་མན་ངག་

གི་ཚོས་ལ་མཁས་ཤིང་། སྒྲ་ལ་མཁས་པ་གཅིག་བཤེགས་ཟེར་བ་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་གནས་དེ་ག་ན་ཡོད་དྲིས་པས་རྒྱལ་པོ་ན་རེ། མདང་གསུམ་བདག་ལ་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་གང་སར་བར་ནས། །སྲན་པ་སྲན་ནག་སྐྱག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། །རིན་ཆེན་འོད་འབར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྣ། །བྱམ་ཟེ་གསང་ལྟན་བྱ་བའི་བྱར་གྱུར་ཏེ། །བྱ་དེ་ནོར་བྱར་གྱུར་པས་སྲན་སེལ་རྨིས། །ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས། །རྟ་ཅེ་ནའི་ཀེ་རྀ་ཐུགས་གཅིག་པོ། །བྲངས་ནས་གངས་བར་སྲན་པ་སེལ་བ་རྨིས།། བན་དེ་ཁྱེད་གཉིས་མན་ངག་འཚོལ་དུ་འོངས། །རྟ་ཅེ་ནའི་གཙུག་ལག་ཁང་མི་སྟོན། ཟེར་བས། བཅོ་ནོ་ཙ་ནས་ལན་བཏབ་པ། ཡེ་ནས་གནས་པའི་ཚོས་[1617] ཀེད་རང་བཞིན་འདི། །འདུ་བྱལ་མེད་པས་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་གནས། །གཉིས་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཤར་བས། །ལུང་དང་མན་ངག་འཚོལ་དུ་བདག་མ་འོངས།། ཤ་ཚལ་མོན་ཡུལ་རྒྱ་གར་ཇི་ལྟ་བུ། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲ་ཕྱིར་འདྲི་བ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲས་པས། རྒྱལ་པོས་བཅོ་ནོ་ཙ་ནའི་ཞབས་སྒྲི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བླངས་ནས་རྟ་ཅེ་ནའི་འདུ་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བཤད་སྐད།

དེ་ཙ་ན་རྒྱ་གར་ཡུལ་ན་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བཞུགས་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་སློང་མ་ཀུན་དགའ་མོ། གནས་ཆོང་དུས་སུ་འཚོང་ཆོང་པ་ལྟ་བརྒྱ་ལ་མན་ངག་གི་ཚོས་ཆོང་དུས་ཀྱི་འོ་མ་བཞིན་བསྐྱན་ཏེ་བཤད་པས། བཉེ་ཏྲ་རྣམས་མ་དགེས་ནས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྗེ་རྗེ་གདན་དུ་སྐམ་ཏེ། རྒྱ་སྐྱོང་དུ་བཏབ་ནས་བཞག་སྐད། དུས་དེ་ཙ་ན་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱི་མ་བདུན་ཞེས་པ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ཕྱི་མ། ཀྱིའི་མཁན་པོ་ཕྱི་མ། དྲང་སོང་སངས་ཤི་ཀ། སྒང་ཆོང་མ་བདག་ཉིད་མ། ཐྱུང་ཀུན། ཤི་སིང་ཀ། དགེ་སྐྱོང་ཀུན་དགའ་མོ་དང་བདུན་ལུང་གི་ཆོས་དང་མན་ངག་ལ་མཁས་ཤིང་། རྟ་ཅེ་ནའི་འདུ་ཁང་ན་སྐྲོམ་ཞིང་འདུག་པ་ལ།

བོད་ཀྱི་བན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དྲིས་པ། མན་ངག་གི་ཆོས་ལ་སུ་མཁས། ཆོས་གྲྭའི་སྐྱོབ་དཔོན་སུས་བྱེད་དྲིས་པས། ཤི་སིང་ཀ་མན་ངག་ལ་མཁས་ཤིང་ཆོས་གྲྭའི་སྐྱོབ་དཔོན་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་འདུ་ཁང་གི་སྐོར་ཕྱིན་ནས། ཏན་མོ་ཆུ་ལེན་མ་གཅིག་དང་ཕྲད་ནས་དྲིས་པས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཟེར། བོད་ཀྱི་བན་དེ་ཇུ་འཕྲལ་རེ་ཆེ། ཁྱེད་ཇུ་འཕྲལ་སྟོན་ན་ངཡང་སྟོན་ཟེར་ནས། གསེར་གྱི་གྱི་གུས་བྱང་ཞོལ་ཁ་ཕྱེ་བས། དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྟ་ཚོགས་བཀླ་རིག་གེ་འདུ་ཤེས། དེར་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཞུས་པས། མཚན་ཡང་བོ་ནོ་ཙ་ན་བཀའ་སོ།།

དེ་ནས་ཏན་མོ་ལ་གསེར་ཕྱེ་ཕུལ་ནས་འཕྲིན་སྐུར་བ། ཀ་རུན་མ་ཅན། བླུན་རྡུམ་སངས་སྐྱ་ན་མ་

ཡ་བྱ་བ་གཅིག་བསྐུར་བ་ལས། སྒྲ་ལ་མཁས་པས་དེ་བསྐྱུར་བ་ལས། འཕགས་པའི་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་འཕགས་པ་ཁྱོད། །འགྲོ་བ་རིས་དྲུག་བསོད་ནམས་མི་ལུས་སྐུ། །རིན་ཆེན་འབར་བ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དབྱིག། ཡིད་བཞིན་ནོར་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་སྟོབས་མཆོག་ཅན། །ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ནས། མོ་ལ་ལན་བསྐུར་བ། ས་མ་ཡ་ཨ་པ་ར་ཞེས་ཟེར། དེ་བསྐྱུར་བས་དམ་ཚིག་ཆེན་པོས་བདག་བསྐུལ་ནས། མི་འཕྲད་པའི་རང་དབང་མེད་ཟེར་ནས་ཆུ་ལེན་མ་ན་རེ། ད་ལྟ་འཕྲད་དུ་མི་གནང་། དོ་ནུབ་སྒོ་རྩར་མགོ་བསྣོལ་ལ་ཉོལ་ཅིག ལོངས་གསུང་ན་མ་ལངས་ཤིག ཅི་འདོད་སྦྱིན་གྱིས་ལོངས་གསུངས་ན་མན་ངག་ཞུས་ཤིག་གསུངས་ནས། དེར་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་རྩར་ཉལ་ཙ་ན། བྱོན་ནས་ལོངས་གསུངས་པས་མ་ལངས། ཅི་འདོད་སྦྱིན་གྱིས་ལོངས་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེ་བྲེ་གང་དང་པ་ཏྲ་ཕུལ་ནས། རྒྱུས་བྲས་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཞུ་བྱས་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། བོད་བན་བཙན་པོས་བཀའ་བསྩལ། གསེར་ཕྱེ་བསྐུར་ནས་དཀའ་བ་དང་བསྡོངས་ནས་འོངས་པས། ཆོས་འདི་བསྐུར་ནི་བསྐུར། བསྐུར་ཐབས་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ། བསྐུར་བ་ཚོར་ན་འོ་སྐོལ་གསུམ་ཀའི་སྲོག་ལ་འབབ་པས་ཐབས་བྱེད་དགོས་གསུ ངས་ནས། སློབ་མ་གཉིས་ཤ་བ་ཡུ་མོའི་བླུ ད་བུ ར་བཅུགམགོ་ལ་སྐྱ་ཀའི་སྒྲོ་བཙུགས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕ་བོང་གསུམ་གྱི་ཁར་ཆུ་ཟངས་བཙུགས། ཁ་གཡམ་པས་བཅད། དེའི་ཁར་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྫ་མ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས། རྫ་མ་ལ་བུག་པ་ཕུག་ནས་ཟངས་དུང་གི་ཁ་ན་མར་ལ་བཤད་པས་ཉིན་མོ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བཤད། ནམ་གུང་ལ་རིག་པ་ཁུ་བྱུག་དང་། རྩལ་ཆེན་སྤྲུག་པ་དང་། ཡུལ་ཀུན་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཁྱུང་ཆེན་ལྡིང་བ་དང་། རྡོ་ལ་གསེར་ཞུན་ཚོ་བཤད་ནས་ཚིམས་སམ་གསུངས་པས། ལེགས་དྲུག་ཚིམས་ཟེར་ནས། ངོ་སོ་འདོད་ནས་སྔོན་ལ་སོང་བས། ཅན་འཕྲེང་པས་བསད་དོ། །བི་རོ་ཙ་ནས་མ་ཚིམས་ཟེར་ནས། ནམ་མཁའ་ཆེ་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བ་དང་། མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་ཀློང་བཤད་ནས། ཚིམས་སམ་གསུངས་པ་དང་། ད་ཚིམས་ཟེར་ནས། ཉིན་མོ་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བ་དྲིལ་ནས་འགྲོ་འདོད་ཙ་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ལེགས་དྲུག་ཀྱང་འཕྲེང་སྲུང་པས་བསད། ཀང་མགྱོགས་བསྒྲུབས་ནས་བགྲོད་དགོས། འཕྲེང་སྲུང་གི་དཔོན་ཀུ་ཧ་ར་ད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཀུ་མ་ར་ད་དུ་བྱ་བ་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རྙེད་ལ་རྔན་པ་བྱིན། གྲོགས་པོ་གྱིས་ལ་ཀང་མགྱོགས་སྒྲུབས་གསུངས་ནས། ཀུ་མ་ར་ད་དུ་ལ་གསེར་གྱི་ཐུར་མ་གཅིག་བྱིན། ཀུ་ཤ་ལྕགས་ཀྱི་སྡོང་པོ་ཅན་བྱ་བར་རེ་མ་ཏིའི་ཀང་མགྱོགས་སྒྲུབ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ལོ་གཅིག་ན་གྲུབ་སྟེ། གོ་བོ་རི་རྩིབས་གཅོད་པ་ཙམ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་ན་ཧོར་པ་གཟན་ལ་འཇུམ་པ་ཙམ་ཡོད་སྐད།

དེ་ཕར་འགྲོ་ཙ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱི་མ་བདུན་གྱི་རྨི་ལམ་ལོག་ནས། རྨི་ལམ་ཟློས་པ་ཀུ་མ་རས་

ཐོས་ནས། བཻ་རོ་ཙ་ནའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བདུན་པོའི་རྨི་ལམ་བཟླས་པ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་ཟློ། །དགོངས་པའི་དོན་ལ་བཞེངས་ཤིག་འབབ་ཤི་ཕྱི་མ་དྲུག །ཉམས་དང་རྨི་ལམ་དག་ཏུ་འདི་ལྟར་རྨིས། །རྟག་ཏུ་མི་བཟོད་ཚོགས་བརྒྱད་སྒྱུ་མ་ཡི། །ཆུ་སེར་རུས་གོང་ཤ་ཡི་གཟུགས་གོང་ལས། །སྒྱུ་མའི་སྙིང་གཅིག་མདང་གསུམ་ཕྱུངས་པ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། དེ་སྐད་ཐོས་ནས་བདག་ཅག་མཆིས་པ་ལགས། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས་ད་ནི་གཤེགས་པར་རིགས། ཀྱིའི་མཁན་པོ་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་ཟློ། དགོངས་པའི་དོན་ལ་བཞེངས་ཤིག་མཁས་པ་དྲུག །ཚིག་ལས་འདས་པའི་དོན་ལ་བདག་དགོངས་པས། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །སྟོན་པ་སྐུ་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བུ་དེ། །རྩད་ནས་བཅད་ནས་བོད་ཡུལ་ཁྱེར་བ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །བཤད་པའི་འཕྲོ་ཆོད་རྐང་མགྱོགས་བདའ་བར་རིགས། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །འབབ་ཤི་རྟ་ནི་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་ཟློ། །དམིགས་མེད་བཤད་རྒྱུ་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དེ། །མ་ཡེང་གསལ་བར་དམིགས་མེད་བློ་བཞག་སྟེ།། དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་དེ་ཉིད་མི་ཡེང་སྟེ། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །ཀུན་ལ་དགོས་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་བུ་དེ། །རྩ་བ་ཆག་སྟེ་སྡོང་པོ་འགྱེལ་བ་ལས། །རྩ་བ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ལུས་ནས་ནི།། འབྲས་བུ་བཟང་པོ་བོད་དུ་ཐོར་བ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །རྐང་མགྱོགས་བཏང་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་འོག་ལྟ། །ཇི་ལྟར་མཛད་པ་མཁས་པ་བགྲོ་བར་རིགས། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །ཤྲི་སིང་ཧ་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་སྨྲ། །གཉིས་མེད་གསང་བའི་མཁའ་ཀློང་བདེ་ཆེན་ལས། །ཅིར་ཡང་མི་སྲིད་ཅིར་ཡང་སྲིད་པའི་ཆོས། །ཚིག་འདས་སྨྲ་གླེང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་དེ། །གསལ་ལ་མ་ཡེངས་རང་བཞིན་བཞག་པ་ལས། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བདུད་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ། །ཕྱུགས་ནག་འཇིགས་སུ་རུང་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས། །དམ་ཆོས་བདུད་རྩི་བོད་དུ་ཕྱུགས་པ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །བྷུདྷ་ཀུནྟ་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་སྨྲ། །མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་བདེ་ཆེན་ཀློང་ཡངས་ནས། །དམིགས་མེད་གདོད་ནས་དག་པར་གསལ་བཞག་སྟེ། །འགྱུར་མེད་རང་བཞིན་སེམས་ཉིད་རྩེ་གཅིག་ལས། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །སྒྱུ་མའི་ཕུང་པོ་རྟག་པར་མི་བཟོད་པས། །ཐུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དབང་པོའི་དྭངས་མ་མིག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ། །བོད་ཀྱི་བན་དེ་གནོད་སྦྱིན་མགོ་ཅན་གྱིས། །དཔྲལ་བའི་དཀྱིལ་ནས་ཕྱུངས་ཏེ་ཁྱེར་བ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །བདག་ཉིད་མ་ནི་རྨི་ལམ་འདི་སྐད་ཟློ། །བསམ་མེད་དམིགས་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། །མཐའ་དང་བྲལ་བར་

རང་བཞིན་བཞག་པ་ལས། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །དགོས་དགུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུ་དེ། །བོད་ཀྱི་བན་དེ་སྲིན་པོ་གདོང་དམར་གྱིས། །ཕག་ཏུ་བཅུག་ནས་བོད་དུ་ཁྱེར་བ་རྨིས། །རྡོ་
རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །ཀུན་དགའ་མོ་ནི་རྨི་
ལམ་འདི་སྐད་སྨྲ། །གདགས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། །སེམས་དང་ཆོས་སུ་གདགས་སུ་མེད། །བཤད་
དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མཁའ་འདྲ་དེ། །གསལ་ལ་མ་ཡེངས་རང་བཞིན་བཞག་པ་ལས། །ཐུམ་གཅིག་ལོག་
པའི་རྨི་ལམ་འདི་ལྟར་རྨིས། །བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཕྲུ་གུ་ཡིས། །འོ་སྐོལ་བདུན་གྱི་དུས་གཅིག་སྙིང་
ཕྱུངས་ནས། །བོད་ཀྱི་བན་དེ་གཅིག་ལ་བསྐུར་བ་རྨིས། །རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མན་ངག་མ་ཁྱེར་རམ། །དེ་སྐད་
ཐོས་ནས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ལགས། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས་ད་ནི་གཤེགས་པར་རིགས། །ཟེར་ཏེ་ངུས་སྐད།
བཻ་རོ་ཙ་ནས་ལན་བཏབ་པ། མི་རུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལས་འཕགས། །སྨོན་ལམ་དག་པས་རྒྱ་གར་ཡུལ་
དུ་སྐྱེས། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ཤང་མགྱོགས་གྲུབ། །བླ་མ་མཆོད་ལེགས་ཆོ་རིགས་བཙུན་པར་
སྐྱེས། །གཞུང་ལུགས་བཟང་བས་ཀུན་གྱིས་བརྟེན་པར་འགྱུར། །དམ་ཚིག་བསྲུངས་པས་འདི་རུ་བསམ་པ་
གྲུབ། །སྒྲིབ་པ་དག་པས་མཁས་པས་བཀའ་གྲོས་བསླབས། དགོས་དགུ་ལུས་ལ་ཚང་བ་བདག་གི་གྲོགས་
པོར་བཙལ། །ལུས་སེམས་ཕ་མས་སྐྱེས་ཀྱང་སྲོག་འདི་གྲོགས་པོས་བསྐྱབས། །གྲོགས་པོ་བྱས་པས་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་རྙེད། །བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་མ་རིག་མུན་བསལ་ཏེ། །འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་དོན།།
ཀུ་མ་ར་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བར་བསྔོ། །ཤང་མགྱོགས་གྲུབ་པས་ད་ནི་བདག་ཀྱང་འགྲོ། །བལ་ཡུལ་ཙམ་དུ་
གྲོགས་པོས་ང་སྐྱོལ་ཅིག །ཟེར་ནས་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་གཅིག་བྱིན་ནས་གྲོགས་པོས་ཀྱང་བསྐྱལ་ལོ།།

དེ་ནས་ཏ་ཀི་རི་ཙན་དན་གྱི་རི་གླིང་དུ་ཕྱིན་པས། ཏ་ཀི་རིའི་རྒྱལ་པོ་ན་རེ། བོད་ཀྱི་བན་དེ། སྐྱེ་
བ་མེད་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ལགས་ཟེར་བས། བཻ་རོ་ཙ་ནས་ལན་བཏབ་པ། དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སྤངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་གསལ་ལ་མ་ཡེངས་པས། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་
ཉིད་དེ། །དགོས་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས། བྱམས་པའི་སྐུ་གསེར་
ལ་བྱས་པ་གཅིག་ཕུལ། དེ་བསྣམས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་ཕུལ་སྐད། དེ་ནས་ཀུ་མ་རས་
བལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་ནས། ཕར་ལོག་པ་དང་། འདེད་མི་ཤང་མགྱོགས་པས་ཀུ་མ་ར་ལ་དྲིས་པས། ཀུ་མ་ར་
ན་རེ། བཻ་རོ་ཙ་ན་མ་མཐོང་། མགོ་ལ་བྱ་ཞུ་གྱོན་པ། ཟོན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱོན་པ་གཅིག་(ད་ཚོད་)བོད་ཡུལ་
མཐིལ་དུ་སླེབས་ཡོད་བྱས་པས་ཐམས་ཅད་ལོག་གོ །དེར་པཎྜི་ཏ་རྣམས་འདི་སུས་བཤད། སྤྲ་<པྲ་>སེ་
ནས་རྟོགས་ཟེར་ནས་བརྟགས་པས། འདི་བཤད་པའི་མཁན་པོ་ནི། རི་གསུམ་གྱི་ཁ་ན་མཚོ། དེའི་ཁ་ན་བྲག

བྲག་གི་ཁ་ན་སེམས་ཅན་ལུས་པོ་མིག་གིས་གང་བ། མཆུ་རིང་པོ་གཅིག་གིས་ཤ་བ་ཡུ་མོ་གཉིས་ལ་བཤད་འདུག་ཟེར་ནས་མ་རྟོགས་སོ།།

དེ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་པ་ལ། རེ་མ་ལྕམ་གྱིས་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་མ་ཐར་བ་ལ། བི་རོ་ཙ་ནས་བདེན་པ་བདར་ནས། ཡང་རབ་བློ་དང་ལྡན་པའི་སྐལ་ལྡན་ལ། །སེམས་ཀྱི་ཉི་མ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།། བསམ་པ་བཟང་པོ་གསེར་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་བར། །དཀའ་བ་གཅིག་གིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར། །བཀའ་འདི་བདེན་ན་ཁ་བ་འདི་ཀ་ཆོད། །བྱས་པས། རེ་མ་ལྕམ་གྱིས་སྐུ་མདོག་དམར་མོ་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་བསྟན་ཏེ་བྲན་དུ་ཁས་བླངས་སྐད། །དེ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཞག་གསུམ་དུ་ཕྱག་ལ་འགྱིང་ནས་མ་མཇལ་བ་ལ། འཕྲིན་ཡིག་བརྗངས་པ། འཇིག་རྟེན་སྐྱུ་མའི་ཆོས་ལ་ཐུགས་ཆེས་པས། །བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ། །སྔོན་ནས་དབང་ཆེན་བསྒྲུབས་པས་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོར་འཁྲུངས། །དཀོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་གནས་ལ། །སྲི་ཞུ་བཀུར་སྟི་ཚུལ་བཞིན་མི་མཛད་པ། །རང་གིས་རང་བཅིངས་དར་གྱི་སྲིན་བུ་བཞིན། །ང་རྒྱལ་ཆེ་བས་བཅིངས་ནས་ལྟུང་བར་འགྱུར།། བདག་འདྲ་བི་རོ་ཙ་ན་མཆིས་པ་ནི། །ཆོས་ཉིད་དོན་རྟོགས་མན་ངག་བདེ་ཆེན་རྙེད། །ལུས་ཉིད་ཡེ་ནས་ཆོས་སྐུར་གནས་པ་ལ། །རྩེ་མཇལ་ཕྱག་ཅིག་བྱས་ན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིབ་པ་བྱང་། །ཞེས་འཕྲིན་བརྗངས་པས།

རྒྱལ་པོས་དབུའི་ཐོད་བཅིངས་ན་བཟའ་གསོལ། འཕྲིན་ཡིག་དེ་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བཞག་ནས། རྟ་མཚལ་ལུ་གཅིག་ལ་གསེར་སྒ་གཡུས་སྤྲས་པ་གཅིག་གཏད། གསེར་གྱི་སྲབ་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྕགས་དང་བཅས་པ་གཅིག་ལ་དངུལ་གྱི་སྐྱོགས་གཉིས་བཀལ། རྟ་ངང་པ་གཅིག་ལ་རྟ་སྒ་གཅིག་གཏད། དར་དང་སྤྱང་སླག་བཀལ་ནས་ཕྱིར་མཇལ་དུ་བྱོན་ནས། ཕྱག་རྩེ་སྤྲོད་དུ་བྱས། རྟ་གཉིས་པོ་ཕུལ་ནས་བཀའ་བསྩལ་པ། འཇིག་རྟེན་སྐྱུ་མ་ལགས་པར་མ་མཆིས་པས། །ཚེ་འདིར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དམ་པའི་ཆོས།། གསེར་ཕྱེ་བསྐུར་ནས་ཁྱེད་གཉིས་བཏང་ལགས་པས། །ལེགས་དྲུག་འཕྲེང་སྲུང་གིས་བསད་གཏམ་ངན་ཐོས། །ཁྱེད་ཀྱང་གར་ཐལ་བདག་ལ་ཆ་མེད་པས། །ནང་དུ་ཤོག་འཕྲིན་བཏང་བས་སྤྱན་སྔར་མཇལ། །བོད་ཀྱི་མུན་པ་ཉི་ལྟར་གསལ་བའི་ཆོས། །མན་ངག་རྒྱལ་པོ་དུ་ཞིག་བསྣམས་ནས་བྱོན། །ཞལ་ནས་ལྗགས་རྐྱོངས་བདག་ལ་བཀའ་སྩོལ་ཅིག །ཅེས་སྨྲས་པས།

བི་རོ་ཙ་ནས་གསུངས་པ། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་ལ། །མང་པོར་བཤད་ཀྱང་དོན་དུ་གཅིག་ལས་མེད། །ཐེག་པའི་སྤྱི་གཅོད་ལྟ་བུའི་སྒོ་གཅོད་པའི། །གཅིག་གིས་ཆོག་པའི་ཆོས་དེ་བདག་ལ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པས།

རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས་སྨྲས་པ། མཚལ་ལུ་དམར་པོ་མི་སྟག་ལ། །གསེར་སྒ་གཡུས་སྤྲས་པ་གཏད།། ཁ་སྲབ་གསེར་ལ་རིན་ཆེན་ལྟགས། །དངུལ་སྐྱོགས་གྲུ་གུ་ནོར་གྱི་དབྱིག །སྒ་ལ་བཀལ་ཏེ་ནོར་དུ་འབུལ།། ཕྱི་འཕོང་ངང་པ་གསེར་གོང་ལ། །ཁྲ་བོ་སྟག་གི་སྒ་གཏད་དེ། །དར་ཟབ་གོས་དང་སྤྱང་ཁུ་བཀལ། །བི་རོ་ཙ་ན་ཁྱོད་བཞེས་ལ། །མན་ངག་རྒྱལ་པོ་བསྟན་དུ་གསོལ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་ཕུལ་བས། བི་རོ་ཙ་ནས་གསུངས་པ། མི་འཚལ་མི་འཚལ་རྟ་མི་འཚལ། །ཀང་མགྱོགས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལ། །ཀང་མཐུད་རྟ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཚལ་མི་འཚལ་སྒ་དང་ལྟག་མི་འཚལ། །ཆོས་ཉིད་ཡངས་པའི་བྱེ་ཐང་ལ། །བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་རྟ་ཕོ་ལ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྒ་གཏད་དེ། །རིག་པའི་ལྟག་དང་ལྡན་པ་ལ། །སྒ་དང་ལྟག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ།། མི་འཚལ་མི་འཚལ་གོས་མི་འཚལ། །ཆོས་ཉིད་མཁའ་ལྟར་ལྟུན་གྲུབ་ལ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་བདེ་དྲོད་འབར། །དར་དང་སྤྱང་ཁུས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མི་འཚལ་མི་འཚལ་སྐྱོགས་མི་འཚལ། ཏིང་འཛིན་ཟས་སུ་ཟ་བ་ལ། །དངུལ་སྐྱོགས་གྲུ་གུས་ཅི་ཞིག་བགྱི། །མན་ངག་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ཆེ། །དུད་འགྲོ་རྟ་རུང་མི་འཚོང་།། སྣོད་དང་ངང་ཚུལ་སྐལ་ལྡན་ན། །རིན་ཡང་མི་འཚལ་འབུལ་བར་བགྱི། །གསུངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གནང་ངོ་།། འགྱུར་ལྔ་པའོ།།

འགྱུར་དྲུག་པ་ནི། ཤྲི་སིང་ཧ་ཉིད་སེམས་ཅན་དོན་ལ་བྱོན། སྐད་པ། ཤྲི་སིང་ཧས་དགོངས་པ་བཞི་ལ་དགོངས་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ། བོད་ན་སེམས་<ལས་>ཅན་གྱི་གང་ཟག་འདུག་གམ་མི་འདུག་ལྟ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང་གཅིག སྔར་ཆོས་བསྐུར་བ་ཚོས་བོད་ན་ཕན་ཐོགས་སམ་མི་ཐོགས་ལྟ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང་གཉིས། སྣོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདུ་ག་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་དོན་བཞི་པ་སྦྱིན་སྙམ་པ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང་གསུམ། དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་སྒྲ་ཆེ་བས་གཟིགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་དང་བཞི་འོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྣོད་ལྡན་དུ་གཟིགས་ནས། སེམས་དོན་བཞི་པ་གནང་ནས་བསྒྱུར་ཏེ། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གནས་པའི་དོན། །བསྟན་ན་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག །མཐོང་ན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར། །འབྲས་བུ་རང་བཞིན་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ། །ལྟ་བ་གཉིས་མེད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག སྒོམ་པ་དངོས་མེད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག སྤྱོད་པ་ཀུན་གྲོལ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག འབྲས་བུ་ལྟུན་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག གསུངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གནང་ངོ་། །རྒྱལ་པོས་སྣུབས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ལ་གནང་། དེ་དྲུག་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་རིང་ལ་བསྒྱུར་བའམ་བབས་པའོ།།

སྐས་དང་དབོན་གྱི་རིང་ལ་བཞི་བཅས་པ་བསྒྲུར་ཏེ། བདུན་པ་ཁྲི་ལྟེ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཐྲཱན་བར་མ་ལ་སོགས་པ་བྱོན། །སྐུགས་ཤུགས་ཚྭས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་མང་དུ་བསྒྲུར། ཞེས་པ། ཁྲི་སྲོང་ལྟེ་བཙན་གྱིས་སྐས། ཁྲི་ལྟེ་སྲོང་བཙན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སད་ན་ལེགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེའི་རིང་ལྟ་སའི་དཀར་རྩང་ཆགས་བཞིངས། དེ་ལ་སྐས་ལྟ་ལ། བཞིས་ལྟ་ཁང་ཆུང་བ་རེ་རེ་བཞེངས། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཐྲཱན་བར་མ་དང་། དུན་ཤི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡབ་ཀྱིས་བང་ཆེན་བཀའ་བསྩན་དུངས་པ་དེའི་དུས་སུ་བྱོན་པ། སྐུགས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་མང་དུ་བསྒྲུར། དེ་འགྱུར་བདུན་པའོ།།

བརྒྱད་པ་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེའི་ལ། གཙོན་གྱིས་སྤྱན་དུངས་པི་མ་ལ་བྱོན་ནས། སེམས་ཤྱོགས་སྤྱུ་འཕྲུལ་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་ཏེ། །སྤྲུལ་པ་སྟེ་ལྟ་ཕྱ་མོ་སྐུམ་རྩུ་གཅིག །ལྷང་ཐུན་བརྒྱད་རྩ་རྩ་ལྟ་དག་ཀྱང་བསྒྲུར། །ཅེས་པ། ཁྲི་ལྟེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐས་ལྟ་ལ། ལྟེའུ་དང་ཐོ་ལྷ་ཁྲི་ལྟེ་བཙན་གྱི་ས་གསེ་ཕྱེ་བྱེ་གང་བསྐུ་ར་ནས་པི་མ་ལ་སྤྱན་འདེན་དུ་བཏང་བ། རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན་ནས། ལོ་ཙྪ་བ་ནམ་མཁའ་*ཕྲན་བ།* སྐྱགས་རྟོན་ཀུ་མ་ར། རྫ་རིན་ཆེན་མཆོགངེ་བུ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ། གཡུ་སྤྲ་སྟིང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཚོས་མང་དུ་བསྒྲུར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ། འགྱུར་འཕྲོ་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲུར། འོན་འཛངས་རྟེའི་ལྟ་ཁང་ཡབ་མེས་ཀྱི་དེ་བས་བཟོ་སྐྱ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་བཞེངས། སེམས་ཕྱེད་ཕྱི་མ་(མ་)འགྱུར་བ་རྣམས་དང་། སྐུ་འཕྲུལ་རྒྱུད་འགེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། བདུད་རྩི་མཆོག་གི་ལུང་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུར།།

སྒྲུབ་པ་ལྟེ་ལྟ་ནི། བདུད་རྩི། ཕུར་པ། བད་མ་དབང་ཆེན། ཡང་དག ཞི་ཁྲོ་གཤིན་རྗེའོ། །སྒྲུབ་པ་ཀ་བརྒྱད་ལ། དམོད་པ་དྲག་སྔགས་དང་། མ་མོ་སྤྲོད་གཏོར་གཉིས་ལ་གཏོགས། །ཕྲ་མོ་སྐུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་ནི། སྐུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆ་ལག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བཅུ་ལས་ཕྱེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ནི། ལྟ་འཕྲེང་། གཡུ་ཐང་སྐས་དགུ། སྔང་སྐ་བཅུ་བདུན་པ། ལ་ཤན་ལྟ་བའི་སྤྲོན་མ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་འབྱེད་དང་ལྡོག།

འཕོན་ཆགས་མེད་པ་སྟོང་པ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ནི། སྟོང་པ་བསྟུས་པའི་སྤྲོན་མ། ངོ་རྫེ་འཇམ་མགོན། གཏོར་མའི་གཡོ་ཡིག་དང་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། བགོད་པའི་དགྱེལ་འཁོར་སྟོན་པའི་མན་ངག་ནི། འོད་རིམ་གྱི་སྐད། ངོ་རྫེ་ལས་རིམ་གྱི་སྟོང་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་བཅུ་ཐམ་པ། ངོ་རྫེ་ལས་རིམ་གྱི་སྐད། དབང་གི་ཞེད་<ཞེ>འབྱེད་ཆེ་ཆུང་གཉིས། དབང་གི་ལས་དང་པོ་དང་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གསུམ། མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་གིས་སྟོན་པའི་མན་ངག་ལ། གསལ་གཉིས་ཀྱི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ། འཕྲུལ་འབྱེད་པ། ཤེལ་དགོང་རིགས།

མིག་མངས་རིས་དང་ལྡ་སྐེ་བཅོ་བརྒྱད། རོལ་པ་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པའི་མན་ངག་ནི། གནས་མཆོག དབྱིངས་སྐེ་གསུམ་ལ་འཕྲེང་གསུམ་སྐེ་རྣ་གཅིག དོན་དུ་གཉེར་བ་སྣུབ་པ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ལ། སྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས། སྐྱེད་རིམ་ལ་ཞི་བྱེད་གཉིས་ཞི་བ་ལ་འོད་རིམ་གྱི་སྟོང། ས་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། མེ་ལོང་ལྟ་བུ། ཕྱག་རྒྱ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྟོན་ཏེ་རྣ་ལྟ། ཁྲོ་བོ་(ལ་)དམ་པ་རྒྱན་དང་བསམ་གཏན་གཅིག་བས་སྟོན་ཏེ་(རྣ་)བདུན། རྗོགས་རིམ་ལ་ཐར་ལམ་གྱི་གསང་ཉེགས་ཐུག་ཐིག འཇམ་ཐིག ལམ་རྣམས་བགོད་པ་དང་བཞིས་སྟོན་ཏེ་སུམ་རྩ་རྣ་གཅིག་གོ །མི་གཡོ་ཉིང་འཛིན་སྐྱེགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས། འཆིང་སྐྲོག་སྦུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་སྟོན་པའི་མན་ངག་ནི། འཆིང་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན། སྐྲོག་པ་ནི་སྦུགས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས། གནས་སུ་སྟོངས་པ་མཆོད་པའི་མན་ངག་ནི། ཞི་ཁྲོ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས། དེ་ལྟར་ཕྱ་མོ་སུམ་རྩ་རྣ་གཅིག་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱ་ལས་ཕྱེ་བ་ཡིན།

ལུང་ཕྱན་བདུན་རྩ་རྣ་གཉིས་ནི། མདོའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། མདོ་བཞིའི། སྤྱི་མདོ་དང་ལྡ་ལས། སྤྱིར་མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལ་ལས་འགྲེལ་བཏུན། མདོ་བཞི་ལ་འགྲེལ་པ་རེ་རེ་བཞུགས། རྟོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ལ་ལུང་ཕྱན་བརྒྱ་བཞུགས། དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མི་རྟོགས་པ་སྤྲོམ་པ་ལ། བསམ་གཏན་དབྱིག་གི་སྤྲོལ་མ་ལས་མི་རྟོགས་པ་སྤྲོམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལགས་པ་སྟོན་ཏེ། བསྡུ་ན་མདོ་ཕྱན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞུགས་ཏེ་ཤུ། ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མཚན་མ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲོམ་པ་ལུང་ཕྱན་བརྒྱ་གཅིག་ཞུགས་ཏེ། སུམ་རྩ་སོ་གཅིག་བགོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་ལ་ལུང་ཕྱན་དགུ་སྐེ་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ། རིམ་པར་བགྲོད་པ་དབང་གི་ལུང་ཕྱན་ལ། ལུང་ཕྱན་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་ཏེ་ལྔ་བརྒྱ་ངལ། མི་འདའ་བ་དམ་ཚིག་གི་ལུང་ཕྱན་བརྒྱ་བཞུགས་ཏེ་དུག་རྩ་རེ་ལྔ། རོལ་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལུང་ཕྱན་བདུན་ཡོད། དེ་ལྟར་ལུང་ཕྱན་བདུན་རྩ་རྣ་གཅིག་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས། ཀུ་ཡེ་གཤེ་ཆོས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྣུབ་པ་སྟེ་ལྔ། ཕྱ་མོ་སུམ་རྩ་རྣ་གཅིག ལུང་ཕྱན་བདུན་རྩ་རྣ་གཉིས་བསྡུར་ཏེ། བཅས་འགྱུར་བརྒྱད་བའོ།།

དགུ་པ་ཁམས་ཀྱི་འོ་རྒྱམས་ཆེན་ཀྱིས། སྐད་པ། དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་འོ་རྒྱམས་ཆེན་ཞེས་བས་སྤྲོད་དེའོ་ཞེ་ཤི་དུ་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་སྣུན་དྲངས། སྤྲོད་དེའོ་བྱེ་རོ་ཙ་ནས་ཚ་བའི་རོངས་ནས་ལོ་ཙྪ་མཛད་དེ། ཡང་དག་སྣུབ་པ་བདག་ངོན་དུ་གྱོགས་པ་བསྡུར་རོ།།

དེ་ནས་གླང་དར་མས་ཆོས་བསྡུབས་ནས། ཆོས་བྱེད་རྣམས་བཀྲོངས། ཚན་གཅིག་ཆོས་གང་། ཚན་གཅིག་བྱང་སྣང་དུ་བྱེས། རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས། གཅུང་གཙང་མ་ཙོན་དུ་སྣུགས། དར་མ་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་

ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཀྲོངས་ནས། མངའ་རིས་རྒྱལ་ཁམས་ཞིག དེའི་འོག་ཏུ་ཨ་ཙ་ར་ད་ན་ཏ་ལ་བྱོན་ནས། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཏོར་སྲུང་མང་དུ་གནང་སྟེ་བསྒྱུར་རོ། །རྒྱ་གར་ཙནྡྲ་ཀརྟི་བྱོན་ནས། འོ་བྲན་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག་ལ། གཤིན་རྗེ་ཐེབས་རྒྱ་གནང་ནས་བསྒྱུར་རོ། །འགྱུར་དགུ་པའོ།།

བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་སྔ་འགྱུར་མ་ཚིམས་ཏེ། རྒྱ་དང་བལ་པོ་བྲུ་ཤར་བྱོན་ནས་སུ། །སྨན་དང་སྒྲུབ་ཡིག་དགོངས་འདུས་ཁྱད་པར་སྒྱུར། །སྐད་པ། སྣུབས་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་འདའ་ན། ཕ་སྣུབས་ནི་གུ། མ་ཡོ་ཟ་ལྕམ་མེ། བུ་ཁྲི་སུམ་རྡོ་རྗེ། ཆོས་བྱས་པའི་མཚན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེའོ། །དེའི་རྩ་བའི་བླ་མ་སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱང་མ་ཚིམས་ནས། སྙག་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་ར་ཉིད་ལ་ཐུག་གོ །དེས་ཀྱང་མ་ཚིམས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ལོན་ནས། བལ་པོ་བ་སུ་ཏུ་ར་ལ་ཞུས་པས། བལ་པོ་བ་སུ་ཏ་རའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་གར་ན་ཨ་ཙ་ར་གསལ་ལེ་བྱ་བ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལོན་པ་གཅིག་ཡོད། དེར་སོང་ལ་ཆོས་ཞུས་གསུངས་ནས། རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་མཁས་པ་བཅུའི་ཞལ་འགྲིམས། རོམ་པོ་གུ་ཡ་ལ་ངན་སྔགས་ཞུས། ལར་རྒྱ་དང་བལ་པོར་ལན་བདུན་ཕྱིན། ལན་དྲུག་དམ་ཆོས་བཙལ་ནས། ལན་གཅིག་ཞུ་ཐིག་བྱས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་བྲུ་ཤར་གཤེགས་པ་ཐོས་ནས། བྲུ་ཤར་བྱོན་པས་ཡུལ་དེར་ཆོས་སྲིད་བྱེད་པ་དང་མཇལ་ནས། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེ་རྩན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་སྐད། གསུང་ཡང་ཐོས་ནས་བྲུ་ཤ་ནས་དགོངས་འདུས་བསྒྱུར་ནས་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས། སྨན་དང་སྒྲུབ་ཡིག་དང་ངན་སྔགས་མཐུ་དྲག་པ་བསྟལ་ནས་བསྒྱུར་རོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་བབས་ལུགས་སམ་འགྱུར་བཅུ་པའོ།།

འགྱུར་བའི་ཆོས་འཆད་ཚུལ་བཞིའི་སྐོར།

དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཚོ་ལ་འཆད་ཚུལ་བཞི་སྟེ། བཀའ་ལུང་རུ་ཚུགས་སུ་འཆད་པ། ཡོངས་གྲགས་རྟོགས་ཆོས་སུ་འཆད་པ། འགྲེལ་པ་རྒྱུད་གཞུང་ལྟེམས་པའི་དཀོར་དུ་འཆད་པ། གཉན་རྒྱུད་ཐོར་བུར་འཆད་པའོ།།

བཀའ་ལུང་རུ་ཚུགས་སུ་འཆད་པ་ནི། འགྱུར་དེ་ཚོ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ནི། རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག སྙགས་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་རའོ། །སྙགས་དེ་ལ་དགྲ་གསུམ་དར་ཏེ། དགྲ་གསུམ་འདུལ་བའི་སློབ་མ་བློ་རྣོན་གསུམ་ལ། འཛེང་ཨུ་པ་དེ་གསལ་རབ་རིན་ཆེན། ཐང་བཟང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ། ཚུར་ནག་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལོ།། ལུང་དང་མན་ངག་གི་བདག་པོ་བཞི་ལ། གྲོ་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ། སྒྱེ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། དཔལ་བུ་མཆོག་གི་ཤེས་རབ། སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། སྒྲོལ་བ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ནི་འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ནུའོ།།

རྨ་ལ་སློབ་མ་བཞི་སྟེ། ཀམ་ཤཱཀྱ། གྱེ་རེ་མཆོག་སྐྱེ། ལྕེ་ས་ཟླ་འབར། ནམ་སྨད་ཟླ་བ་རྡོ་རྗེའོ།། དེ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་མ་ཁུ་བྱུག་འོད་དང་། ཁྱུང་པོ་དབྱིག་གི་འོད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ཡང་ཕྱིན་ནས། རྨ་སྙགས་གཉིས་དང་བསྟུན་པས་ཧ་ཅང་མ་མཐུན་ཏེ། ཁུའི་ཞལ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་བཀའ་རྒྱུད་མ་ཆད་པའི་བླ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཟེར་ནས། བདུད་རྩི་ཕུར་པ། པདྨ་དབང་ཆེན། འཇམ་དཔལ་ཡང་དག་ཞི་ཁྲོ་རྣམས་བཀའ་ལུང་རུ་ཚུགས་སུ་བཤད་དོ། །ཁྱུང་པོའི་ཞལ་ནས་སྤྱིའི་གཞུང་གཙོ་སྟེ། སློབ་མ་དགོངས་པ་ཅན་དང་རང་དོན་ཅན་མང་ཟེར་ནས། སྙིང་ཞག་གཉིས། ཟླ་གསང་མཉམ་སྦྱོར་གཉིས། ཡང་ཕུར་སྦྲགས་མ་དང་ལུང་གི་རྒྱལ་པོ་སེམས་སྐྱེད་གཉིས། རྒྱུད་དྲུག་ལེ་ལག་དང་བདུན། ཕྲ་མོ་སོ་གཅིག ལུང་ཕྲན་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས། སྒྲུབ་པ་སྡེ་དྲུག་ཚོ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་སློབ་མ་ནི། ཁུ་བྱུག་འོད་ཀྱི་སྲས། །ཁུ་ལུང་དཔལ་དབྱོང་དང་། ལྕོག་རོ་རྒྱལ་བུ་དམ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ།།

རྨའི་སློབ་མ་གྱེ་རེ་མཆོག་སྐྱེ། དེའི་སློབ་མ་ཙུག་རུ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ། །དེའི་སློབ་མ་མགོ་བམ་བྱང་ཆུ་བ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བྱ་བ་སྒྱུ་འཕྲུ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཅིག་དང་། ལྕོག་རོ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་གཉིས་ཕར་སློབ་ཚུ་ར་སློབ་མཛད། མགོ་བམ་གྱི་རྟོགས་རྗེ་འཇམ་དཔལ་དང་ལན་གསུ་མ་གཞོན་ནུ་ལ་བཤད། ལན་གསུམ་གྱིས་གཞོན་ནུ་གཤིན་རྗེ་དང་། ངོམ་དགེ་ལེགས་བྱང་ཆུབ་ལ་བཤད། བརྗེད་བྱང་ཐོར་བུ་ཡང་དེར་བྱུང་། རྟོགས་རྗེས། རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་དང་། ཆེ་མཆོག་བྱང་ཆུབ་སྙུབས་དང་། ཕ་འམ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དང་། སྦས་རྒྱལ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཞི་ལ་བཤད། གསུམ་གྱིས་འཆིང་བུར་བསྒོམས་ཏེ་ཀ་འཆིང་བུ་མའི་ལུགས་སོ། །རྗེས་སུ་རོང་དུ་བྱོན་ཏེ། སྲས་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་པ་ལ་བཤད། བརྗེད་བྱང་དར་བར་གྱུར་ཏོ།།

ལྕོག་རོ་ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་འཆིང་བུར་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས། མྱང་རོ་རླུང་གི་སྨད་ན་འགར་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས། སེ་སྙ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ལ་བཤད། དེས་ཞང་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་དང་། ཟ་རིད་ཡེ་ཤེས་འཕགས་པ་དང་། ལྕེ་ཡོན་ཏན་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་བཤད། ཟ་རིད་ཀྱིས་སྙུབས་གླང་ཆེན་བྱ་སྙིང་དང་། དབལ་སེ་ཚ་རྨ་རུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད། སྙུབས་ཀྱིས་དམར་མ་སྒོམ་ཆེན་ཆར་ཚུལ་དང་། ཟུར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་། ལྕེ་བཟོད་བཟང་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་ནས་གཙང་དུ་དར་བར་བྱས་སོ།།

ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ནི། ཁྱུང་པོའི་སྲས་ཁྱུང་པོ་གིརྟི། ཡབ་ཀྱི་སློབ་མ་འདའ་ཆོག་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དེས་ཆེ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་བཤད། དེས་ཞང་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་ལ། ཆོས་བརྗེས་

བྱས་ནས་ཞང་ལ་གསན། དེ་ནས་ཞང་ཡོན་ཆུང་མ་*སྙེ་སྙིང་པའི་འཆོང་དྲུག་ཅད*། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བཀའ་མ་དང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་རུ་སོ་སོ་བཟུང་སྟེ། གཉིས་སུ་ཆད་དོ། །དེར་ཁམས་སུ་ཡང་མང་པོར་བཤད་ནས། མཁས་པར་ལོབ་པ་སྣུབས་སྤ་ཤི་རྡ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་སློབ་མ་མཁས་པ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། སྣུབས་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། སྔོ་ཚ་འབར་བའི་རྒྱལ་མཚན། ཁྱུང་པོ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན། ཁྱུང་པོ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། ཉང་སྟོད་ཀྱི་ཁྱུང་པོ་འཕང་དར་འབེར་དང་། ཞང་ཚེ་སྤོང་ཟུང་སྔགས་གཉིས་ལ་བཤད། ཁྱུང་པོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རུ་བཟུང་། ཞང་གིས་བཀའ་ལུང་གི་རུ་བཟུང་ནས་མང་པོ་ལ་ཞུས་ཏེ། ཐང་བཟང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ཞུས། སྒྱུ་འཕྲུལ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ལ་གསང་འདུས་ཞུས། འཛེང་ཨུ་པ་དེ་གསལ་རབ་རིན་ཆེན་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཞགས་པ་པད་མོ་འཕྲེང་བ་ཞུས། གཤིན་རྗེ་མཆོག་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཟླ་གསང་ཐིག་ལེ་ཞུས། མགོ་ང་བྱང་ཆུབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གསང་བ་སྙིང་པོ་ལེ་ལོག་དང་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་རྣམས་བསླབས། ཚུར་ནག་ཤེས་དཔལ་ལ་ཕྲ་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་རྩར་བྱུང་བསླབས། དེར་ཁམས་ནས་ལོག་ནས་དབུས་སུ་སྤེལ། གཙང་པ་མི་དྲུག་དཔོན་དང་བདུན་གྱིས། དབུས་སུ་དར་རྗེས་ལ་ཞུས་ཏེ། མྱང་སྟོད་ཀྱི་བཟང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གྲགས། མན་ངག་གི་འདྲེ་མཆོག་གི་བཟང་པོ། ཤབ་ཀྱི་གླང་ལྕི་ལྕམ། མགོས་པ་ཁུ་པ་གྲན། སྲེགས་རྡོ་རྗེ་འཛིན། ལུམ་གྱི་མགོས་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན། སླུབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ལྕོག་རོ་འབྲིང་མཚམས་ཀྱི་གྲགས་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དང་བདུན་གྱིས་ཞུས།

འགྲེལ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་གཞུང་ལྟེམས་པའི་དཀོར་དུ་འཆད་པ་ནི། བི་རོ་ཙ་ནའི་རྒྱུད་པ་བར་མ་དང་ཐ་མས་སྟེ། བི་རོ་ཙ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ལ་བཤད། དེ་ལ་སློབ་མ་ལྔ། སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། སྤ་བུ་མཆོག་གི་ཤེས་རབ། གྲྭ་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ། དགེ་འཕྱ་པའི་ཤེས་རབ། འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ནུའོ།། དེ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་མ། ལུང་མན་ངག་ཏུ་གྲགས་པ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ལ་བཤད། སྒྲགས་ཀྱི་ཡང་རྫོང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་ཞལ་མཐོང་། སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ནས་གསུངས་པ། འབྲས་བུ་ཡང་རྩེའི་དོན་ཡང་རྟོགས། །དྲག་སྔགས་ལུང་གི་དབང་(ཡང་)བསྐུར། །ལས་སུ་སྐལ་ལྡན་ལམ་སྣ་འདྲེན། །སློབ་མ་དྲོངས་ཤིག་སྐལ་ལྡན་ཀུན། །གསུངས་པས། ཕ་ཚན་དང་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་ཕྲག་དོག་བྱས་ནས། ཐུགས་མུག་ནས་དཔེ་ཆ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྐྱེལ་གསུངས་ནས། དྲེའུ་ལ་དཔེ་ཆ་བཀལ་ཏེ་སྟེང་དུ་ཞོན་ནས་ཕྱིན་པས། བསྟན་པའི་སྟེང་དུ་སྟོན་པ་ཞོན་ནས་སོང་ཟེར་སྐད།

སྣུབས་ཡུལ་རོང་དུ་བྱོན་ནས། ཡ་ཟིན་བོན་སྟོན་ལ་གནས་གཡར་བས། སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ཐོན་ཆང་འཐུང་བའི་སར་ཡ་ཟིན་བོན་སྟོན་སྤྱན་དྲངས་པས། ང་ལ་མགྲོན་པོ་གཅིག་ཡོད་བྱས་པས་སུ་ཡིན་

ཟེར། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་བྱས་པས། འོ་ན་སྤྱན་དྲོངས་ལས་ཤོག་ཟེར་ནས། སྤྱན་དྲངས་ནས་ཆོས་གཏམ་བྱས་པས་མགུ་ནས། སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ན་རེ། ན་ནིང་གི་དེ་བྱ་ཐི་བར་འདུག ཁུ་བྱུག་ད་གདོད་བྱུང་ཟེར་ནས་ཆོས་ཞུས་པས། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཞི། སྤས་པའི་སྲས་(དང་)ལྔ། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ནི་སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག སྤ་གོར་འཕགས་པ་རླན་ཆེན། དན་ཡོན་ཏན་མཆོག་སྲུ་ལེགས་པའི་སྒྲོལ་མའོ། །སྤས་པའི་སྲས་ནི་ཁུ་ལུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའོ། །སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ལ་ལྟ་བ་སྒང་དྲིལ་དུ་བཤད། སྤ་གོར་འཕགས་པ་ལ་གོ་ལ་སྒྲིལ་བདར་ཤ་བཅད་དེ་བཤད། དན་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལ་ལྟར་ཁ་གེགས་སེལ་དུ་བཤད། སྲུ་ལེགས་པའི་སྒྲོལ་མ་ལ་ཚིག་སྡེབས་སྦྱོར་ལེགས་སུ་བཤད། ཁུ་ལུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གབ་པ་མངོན་དུ་ཕྱུང་སྟེ་བཤད། གཙང་སྟོད་དུ་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ལ་ཡང་བཤད་དེ། གདུང་ཚབ་བྱང་ཆུབ་རིན་པོ་ཆེ། སྣུབས་དཔལ་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེ། ཁྱུང་པོ་དབྱིག་གི་རིན་པོ་ཆེའོ། །སྤས་པའི་སྲས་ཁུ་ལུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས། སྲས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་། མྱང་མི་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་བཤད།

ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཞིའི་བཀའ་མྱང་མི་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ལ་བབས། དེས་ཟུར་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་ལ་བཤད། དེ་ལ་སློབ་མ་རྩེ་མོ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྟ་སྒོམ་ལ་མཁས་ཤིང་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཟུར་ཆུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། མདོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་མི་ཉག་འབྱུང་གྲགས། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཤར་བརྒྱད་ལ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་བཟང་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། ཐེག་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་རྒྱལ་པོ་འགོས་ཆུང་ལའོ། །དེ་ལ་ཀ་བ་བཞི་ཟེར།གདུང་དྲུག་ནི། ཟུར་ཆུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་གཅིགགུང་བུ་སྐྱེས་སྟོན་ཤག་ཡེས་དང་གཉིས། མོ་རིའི་རྟེ་ནག་མི་རི་དང་གསུམ། ཆུ་བར་གྱི་རླན་ཉ་ཆིལ་བ་དང་བཞི། ཡང་ཚུལ་གྱི་ཡང་ཁང་བླ་མ་དང་ལྔ། སྐོར་ཆུང་གི་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་དང་དྲུག་གོ །དེས་ངག་དོན་བྱང་ཆུ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཤད། དེས་མ་ཐོག་གི་བྱང་བར་ལ་བཤད། དེས་མི་ཉག་འབྱུ་ང་གྲགས་ལ་བཤད། མྱང་ལུགས་དང་གཙང་ལུགས་ལ་དཀོར་ལུགས་ཟེར།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དེས། བལ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པར་བཞེད་པ་ལ་མ་བརྟོལ་ནས། ཟབ་དགུ་གཏེར་དུ་སྤས་ཏེ་གསུངས་པ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་བྱེད་པའི་བུ་མེད་པས། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ལོན་དེ་ཤི་དང་ཉེ། །ལུང་དང་བསྟུན་པའི་གཏེར་ཁ་གསུམ་དུ་སྤས། །ཁ་བྱང་བརྒྱད་དུ་མན་ངག་ཟབ་ཚོ་བཀོད། །རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་རྩིས་ཀྱི་ཁ་བྱང་བཀོད། །རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་བལ་པོའི་ཆོས་ཚོ་བཀོད།། རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ལ་དྲག་སྔགས་བརྒྱད་ཅུ་བཀོད། །རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཆོས་བཞི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་བཀོད། །རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཆོས་གསུམ་བཀོད། །རྩིས་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཤན་

ཏིམ་གར་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་དྲུག་པོ་དང་། །ནག་འཐུང་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཡིག་བཅས་པ་བཀོད། །དེ་ལྟར་བཀོད་ནས་བཀའ་སྲུང་རྣམས་ལ་གཏད། །བདག་ནི་དུས་ཟད་ལུས་ཀྱི་ཁོག་ཤོར། །འབངས་ཀྱིས་ཁེང་ལོག་རྒྱལ་ཁམས་ཕུང་བར་བྱས། །བལ་ཡུལ་ཡམ་བུ་ཉིད་དུ་འགྲོ་སྙམ་པས། །ལས་ཀྱིས་གཏུགས་ནས་བརྟོལ་བར་མ་ཐར་བས། །ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ། ཤོག་ཅིག་ཤོག་ཅིག་བྱས་པས་ཁོ་མ་བྱུང་། །ཕུག་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཏེར་དུ་སྦས། །ཕྱི་རབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རིགས། །ཤ་མདངས་སེར་ལ་སྐྲ་ལོ་ལི། །སོ་ནི་དུང་སོ་འཁོར་བར་ཡོད། །ལུས་ཀྱི་བོང་ཆུང་འབྲུག་ལོ་པ་གཅིག །འདི་དང་འཕྲད་ནས་བསྟན་པ་སྲུང་བར་ཤོག །མཉྭ་ཀ་ལ་མགོན་པོ་ནག་པོ་ཁྱོད། །བཀའི་སྲུང་མ་གཉེན་པོ་འདི་སྲུངས་ཤིག །གསུངས་ནས་གཏེར་དུ་སྦས་ནས་གྲོངས་སྐད་དོ།།

གཉན་རྒྱུད་ཐོར་བུ་ཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། གྲོལ་གཉེན་ཞག་དང་གསུམ་གྱི་གཉན་ཆེན་དཔལ་བཟང་ལ་རྒྱུད། དེས་བླ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་གསལ་ལ་རྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སམ། སློབ་དཔོན་པདྨས་སྣ་རྣམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱུད་པ་ནི། ཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་དང་གཅིག་ངོམས་ཨ་ར་དཔལ་རྟོགས་དང་གཉིས། སྒྲོ་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་དང་གསུམ། ཞང་ཞུང་སྟོན་གྲགས་དང་བཞི། རོང་བན་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་ལྔ། རོང་བན་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དྲུགརོང་པ་ཆོས་བཟང་དང་བདུན། སྣ་རྣམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས་དང་བརྒྱད་དོ།།

བི་རོ་ཙ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ལ་བཤད། དེས་བླ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་གསལ་ལ་རྒྱུ་ད། དེས་བྲུམ་ཤིང་ཀླག་ཅན་ལ་རྒྱུད། དེས་སྣུབས་དཔལ་ལྡན་ལ་རྒྱུད། དེས་ཡ་ཟིན་བོན་སྟོན་ལ་རྒྱུད། དེས་རོང་པ་ཆོས་བཟང་ལ་རྒྱུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བི་མ་ལས་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་ལ་གནང་ནས་རྒྱུད་པའམ། ཡང་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་ཐུན་མོང་གི་སློབ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། སྙགས་ཛྙན་ཀུ་མ་ར་གཉིས་ལ་རྒྱུད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁུ་བྱང་ཆུབ་འོད་དང་། ཁྱུང་པོ་དབྱིག་གི་འོད་གཉིས་ལ་རྒྱུད། རྒྱལ་བུ་དམ་པ་དང་སྲས་ཁུ་ལུང་དཔལ་དབྱོང་གཉིས་ལ་རྒྱུད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྒྱུད། ཅོག་རོས་ནི་དེར་ཡང་མ་ཟད་ཐང་བཟང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུག་ནས་མཁན་པོ་མཛད་དོ། །ཨ་རོ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཅོང་རོ་ཁ་མཛོད་ཁུར་ལ་རྒྱུད། དེ་ལྟར་གཉན་རྒྱུད་ཐོར་བུ་ཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་རོང་པ་ཆོས་བཟང་གིས་འཛིན་ནོ།།

ཡོངས་སུ་སྐོར་བའི་ཚོས་ལ་འཛད་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྐོར།

ཡོངས་སུ་སྐོར་བའི་ཚོས་ལ་འཛད་ཚུལ་བརྒྱད། ཅེས་པ་ནི། སྤྱིར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་བཤད་གཞུང་རི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུན། བོད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་གཅིག་གིས་མཛད་པ་དང་བརྒྱད་དུ་འདུས་སོ།།

དེ་ལ་ཤྱ་བ་ཁོག་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་དང་གཅིག དགོངས་པ་གླེང་པ་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་དང་གཉིས། གཅིག་ལུགས་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་དང་གསུམ། རྒྱལ་ཐབས་སྤྱི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་དང་བཞི། མ་འདྲེས་ཡོངས་སུ་བཤད་པ་ལྔ། བཤད་གཞུང་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་བྱགས་མན་ངག་རྒྱ་བཞི་ཁ་སྦྱོར་དུ་བཤད་པ་དང་བདུན། སྐོར་དང་སྐོར་ཐུགས་ཀྱེ་མིག་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་བརྒྱད་དོ།།

དེ་ལ་ཤྱ་བ་ཁོག་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་ནི། དབེ་ནམ་མཁའི་ངོས་ལྟ་བུ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གསལ་རྒྱལ། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་འཕྲེང་། བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་བཅས། སྟོང་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་ཚན་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ལ་བཅས་སོ།།

དགོངས་པ་གླེང་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་ནི། དབེ་ནམ་མཁའི་གླེང་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྱི་སིང་ཀ། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་གླེང་གི་སྤྲོན་ལ། བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་བཅས། སྐྱག་སྡེན་རྒྱ་མ་ར་དང་། སྟོན་གླུའི་དབང་ཕྱུག་ལ་བཅས་སོ།།

གཅ་བ་འཁྲུག་སྟེའམ་སྟ་བཤད་པ་ནི། དབེ་སྟ་ཚོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤུངས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། དགེ་སློང་མ་ཀུན་དགའ་མོ། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསང་རྒྱའི་དཀོར། བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་བཅས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅོ་ལ་ཁ་ཅོ་ནས་བཀའ་བཅས་ནི། ཞང་ཚྭན་ཤེས་རབ་ལ་བཅས་ཏེ་སྐོམ་རྩེར་འདོད་པའོ།།

རྒྱལ་ཐབས་སྤྱི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ནི། དབེ་རིན་པོ་ཆེ་གཅལ་དུ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱ་རྡེ་ཀཱ་རྟ། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསང་རྒྱའི་དཀོར། བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་བཅས་ཤ་ཡི་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ལ་བཅས་ཏེ། རྩོགས་ཆེན་སྐང་དྲིལ་དུ་འདོད་དོ།།

མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཤད་པ་ནི། དབེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྱི་སིདྡྷ་དང་། དྲང་སྲོང་སངས་ཤི་རྟ། ཕྱག་རྒྱ་ཤྱི་སིང་ཁའི་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་བཅག་འགྲེལ་གཉིས་བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་སྐོར་ཐུང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་བཅས་སོ།།

བཤད་གཞུང་ཆེན་པོ་དྲུག་ཏུ<བཞི་ར>བཤད་པ་ནི། དབེ་རྒྱ་མཚོ་ལ་རྒྱ་ཕྲན་གྱིས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྱི་སིདྡྷ་དང་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བཟང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྟེ། ལྟ་བའི་ཚོས་སུ་བཤད་ཚད་

ལྟ་བ་སྤང་དགོས་དུ་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་མན་ངག་ཆོས་ཙམ་གང་པ་མངོན་དུ་ཕྱུང་བར་བསྟན། བློ་དང་འགལ་བགེགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ལྟར་གགས་སེལ་དུ་བསྟན། ལ་མདོ་ས་དང་ཤན་འབྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་གོ་དྲིལ་བདར་ཤ་གཅོད་པར་བསྟས་སོ། །བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བབས་སོ།།

མན་ངག་རྒྱ་བཞི་ཁས་སྤྲོད་དུ་བཤད་པ་ནི། དཔེ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྲི་སིདྡྷ་བལ་པོ་རྟ་ར་ཧི་ཏ་མ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་བཞི་ཁས་སྤྲོད། དེ་ལ་ཕྱི་ཤུས་རྒྱའི་དགོར་ན། ལྟ་བ་ལ་སྤྲོ། ཐེག་པ་ཤན་འབྱེད། གོ་དྲིལ་བདར་ཤ་གཅོད་བའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟེར་བུམི་འདུ་བ་བདུན་བརྒྱད་བདུན་ཐུ་རུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྟོན་ཚེན་གྱི་ཆོས་སུ་གཏད་དོ། །ནང་གསང་རྒྱའི་དགོར་ལ། དང་པོ་སེམས་ལ་(མ་)ཟིན་པ་ཟིན་པར་བྱེད། ཟིན་པ་བརྟན་པར་བྱེད། བརྟན་པ་བོགས་འདོན་པར་བྱེད། བོགས་མ་ཐོན་ན་ལོག་ནོན་གྱིས་འདོན། དག་བྱིང་ཚོད་གནས་སུ་བཅོམ། མཇུག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མ་བུང་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤོམ་ཁྲིད་མི་འདྲ་བ་བདུན་དང་བདུན་ཐུ་རུ་བདུན་ལོང་དོ། །དེ་སྤོམ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སུ་གཏད་དོ། །གསང་བ་རྒྱ་བུ་ཆུང་གིས། སྤོམ་མཁན་ངོས་བཟུང་ནས། སྤོམ་བདག་པོ་ལ་གཏོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མདོ་མི་འདྲ་བ་བདུན་བརྒྱད་བདུན་ཐུ་རུ་བདུན་ལོང་དོ། །གསང་བ་རྒྱའི་ལ་སྤྲོ་བ་ལ་གཏད་དོ། །མན་ངག་གཏད་རྒྱ་ནི། བསྟོམས་ཀྱང་སྤྱོན་མེད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པ། མ་བསྟོམས་ཀྱང་སྤྱོན་མེད་མཚན་མ་རང་གྲོལ་གྱི་ཆོས་ཉིད། མདོར་ན་སྤོམ་མ་སྤོམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་པ་རྒྱ་སྟུག་ཐུ་ལོང་དོ། རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོས་སུ་གཏད་དོ། །བོད་དུ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་སྩལ་སྟོན་རྩེགས་སེལ་ལ་བབས་སོ།།

སྤོ་དང་སྤོ་ལྷགས་ལྟེ་མིག་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ནི། དབེ་ཕྱག་བོའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་བོ་མེད། བོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་བྱང་བར་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བཅལ་གྱི་སྤོ་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟེ་མིག་གི་དགོར། དེ་ལ་བཅད་གཞུང་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བརྩེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐོར། ཕྱིས་འགྱུར་བ་རྣམས། སྤྲོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་བོད་དུ་སྦྱན་དྲངས་ཏེ། བོ་ར་ཙ་ན་སྦྱུགས་པའི་ཚབ་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྟེ་བཙན་གྱིས། ཟ་གསལ་སྣང་། ཡྱུག་ར་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། སྐྱགས་རྡོན་ཀུ་མ་ར་ལ་གསེང་ཕྱེ་བྱེ་གང་བསྣུར་ཏེ། རྒྱ་གར་ཆོས་སྐྱོང་པའི་རྒྱལ་པོ། ནེ་ལ་ཀུ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མཆོད་གནས་པརྞ་ཀ་ལྟ་ཡང་ཡོད་པའི་མཁྱེན་པ་ཆེ་བ་གཅིག་གཏོང་བར་ཞུ་བྱས་པས། གྲལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མར་བཤུས། འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡར་བཤུས། དབུ་ས་ན་བི་མ་ལ་ཡོད་པ་ལ་གཟིགས་པས། པརྞ་ཀ་ལྟ་བརྒྱའི་དབང་ཐོབ་ཅེས་བྱའོ། །བི་མ་ལ་བོད་དུ་གཤེགས་དགོས་པར་མཁྱེན་ནས་

གསུངས་པ། དགའ་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ལ་བསམ། །མི་དགར་ཅི་ཡོད་ཆོས་ལ་བསམ། །གསུང་ནས་བི་མ་ལས། ཨ་ཀ་མ་ཤ་ནི་བྱ་བའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་པས། ལོ་ཙཱ་བ་གསུམ་ལ་གོ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། རྟ་གསལ་སྣང་ན་རེ། ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་འབྱམས་པའི་གྲུ། །ཉག་ཐག་དག་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱ་མཁན་གྱིས། །གཡབ་ན་དེས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །བྱ་བར་གོ། ལྟོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གཞུ་མོ་དག་ལ་དྲངས་པའི་མདའ། །རྫས་རྣམས་ཚོགས་ནས་བསྐྱོད་པའི་ཚེ། །དེས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། བྱ་བར་གོ་སྙགས་ཛྙན་ཀུ་མ་རས། །སྐྱེས་བུ་བློ་རྩལ་རབ་ལྡན་པས། །ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཤེས་པའི་མི། །བསྟེན་ན་དེས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །བྱ་བར་གོ་ནས། བི་མ་ལ་དྲིས་པས། བི་མ་ལའི་ཞལ་ནས། ང་ཡིས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྨྲ།། ཕ་རོལ་ཡུལ་འདི་ང་ཡི་མིན། །ཡོན་ཏན་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་མི། །ལོ་ཙཱ་བ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་དཀར་པོར་འགྱུར། །བྱ་བ་ཡིན་གསུངས།

བི་མ་ལ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཕྱིས་འགྱུར་བའི་སྐོར།

དེ་ནས་བི་མ་ལ་བོད་དུ་བྱོན་ནས་ལོ་གཅིག་ལོན་ཙ་ན། བི་རོ་ཙ་ནས་ཚ་བའི་རོང་དུ་གསན་ནས། བི་རོ་ཙ་ན་ལ་རོང་ཁ་གསུམ་ན། སློབ་མ་གསུམ་ཡོད། བལ་པོ་ཚ་བ་རོང་ན། སྤང་མི་ཕབ་མགོན་པོ། མོན་མོ་ཚ་བ་རོང་ན། སྣུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། རྒྱལ་མོ་ཚ་བའི་རོང་ན་རྒྱལ་བུ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་དང་གསུམ་ལ། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཡུ་སྒྲ་སྒྲ་ལ་མཁས་པས། དེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ། བླ་སྟེར་དང་དགོངས་བཅད་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་པ་གོང་མའོ། །འོག་མ་སངས་རྒྱས་མི་ཕམ་མགོན་པའོ།།

དེ་ནས་བི་རོ་ཙ་ན་ལས་གཡུ་སྒྲས་སྒྲ་སྐད་བཅུ་གསུམ་བསླབས་ནས། བི་རོ་ཙ་ནས་ཁྱོད་བོད་དུ་སོང་ལ། ངའི་(འདི་ངན་)སྔགས་ཡིན་ནམ། མན་ངག་ཡིན་བི་མ་ལ་སྟོན་ཅིག་གསུངས་ནས། གཡུ་སྒྲས་བསམ་ཡས་སུ་བྱོན་ཙ་ན། བི་མ་ལ་བསམ་ཡས་ན་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་འཆད་ཅིང་འདུ་ག་པ་ལ་འཕྲིན་བརྫངས་པས། ཆོས་ཀྱི་ཐུན་ལ་བབ་ཨེན་གཅིག་བཞེས་ཤིག་ཟེར་བས། གཡུ་སྒྲས་བཞེས་སུ་མ་གནང་བར་ནང་དུ་བྱོན་ཏེ། བི་མ་ལ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀཱ་ཀ་ས་རི་གསུངས་པས། བི་མ་ལ་དྷ་ཐིམ་དྷ་ཐིམ། གསུངས་ནས་དབུ་སྨད་ནས་བཞུགས་སོ།།

ཡང་བཙན་པོ་ལ་སྤྱན་ཅེར་མཛད་ནས། བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཡི་བཀའ་འཁོར་རྣམས། སྐྱེད་མེད་ལྷུན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་དེ། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱིས། །མན་ངག་བདེ་ཆེན་རྩལ་དུ་མེད་པ་ཡི། །ཚིག་གི་དོན་དེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ། །མན་ངག་སྙིང་པོ་ཚ་བའི་རོང་དུ་བཤུགས་

སྐད་གསུངས། ཡང་བཙུན་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིག་པས་མ་བསྐོར་ན། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་པས་སངས་མི་རྒྱ། །རང་གི་སེམས་ཉིད་དག་པར་མ་མཐོང་ན། །ཁ་གཤལ་ལག་པ་བཀྲུས་པས་སངས་མི་རྒྱ། ཆོས་སྐུ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་མ་མཐོང་ན། །བྲིས་སྐུ་ལྡེར་བཟོ་མཐོང་བས་སངས་མི་རྒྱ།། བསམ་གཏན་ཏིང་འཛིན་ཟས་དང་མི་ལྡན་ན། །ཟས་སྲུང་ལྟོགས་པར་བསྡད་པས་སངས་མི་རྒྱ། །ཀྭ་ཀ་ས་རི་མ་ལྟ་གསུངས་ནས་ཕྱིར་བཞུད་དོ།།

དེ་ནས་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྭ་ཀ་ས་རི་བྱ་བ་ཇི་སྐད་ལགས་ཞུས་པས། །བི་མ་ལའི་ཞལ་ནས། ཁོ་ང་ལ་འཁུ་བ་ཡིན་གསུངས། ཇི་སྐད་བྱ་བ་ཡིན་ཞུས་པས། བི་མ་ལ་ན་རེ། ཝ་སྤྲེ་དག་གིས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཀྱང་། སེང་གེའི་གདངས་སུ་ཅང་འགྱུར་རམ། །ཡོ་རོག་རྡོ་རྗེ་འགྲོས་མགྱོགས་ཀྱང་། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་ཅང་འགྱུར་རམ། །ཉོན་མོངས་བྱིས་པས་ཆོས་བཤད་པས། རྩོལ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཅང་ཐོབ་བམ། །བྱ་བ་ལགས། ངས་དྷ་ཐིམ་བྱས་པ་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་འདྲ་མོད་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱག་རྩེ་སྤྲད་དེ། སྙགས་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་རས་ཞུས་པས། རྟོགས་ཚད་གཡུ་སྒྲ་ཆེ་བ་ཙམ་བྱུང་། གཞུང་གི་རྩ་གཞི་བི་མ་ལ་མཁས་པ་ཙམ་བྱུང་ནས། དེ་ནས་བི་མ་ལ་དང་། གཡུ་སྒྲ་དང་། སྙགས་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་ར་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་བཙུན་ཐམས་ཅད་འཚོགས་ནས། བཻ་རོ་ཙ་ན་ལ་ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་བསྟོད་དོ།།

ལོ་ཙྭ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ན་འདི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དྲན་པས་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པར་ཡང་དག རྒྱལ་པོ་དགྱེས་པའི་མན་ངག་བཙལ་ཚད་རྙེད། རྙེད་ཚད་ཐུགས་ལ་ཟིན་པས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཡང་དག ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལམ་ལ་མཁས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པར་ཡང་དག མི་རྒོད་དང་གཅན་གཟན་གདུ་ག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཕྲང་གང་དུ་བྱོན་ཀྱང་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པས་འཁོར་བར་མི་སྡོད་པར་ཡང་དག སྦལ་དོང་དང་ཤིག་དོང་ཀུན་གྱིས་མ་ཚུགས་པས་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་ཡང་དག དམ་ཆོས་ཐོས་པ་ཙམ་(དང་) སྒྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་པར་ཡང་དག མཐའ་བཞིའི་སྒྲ་སྐད་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་ལས་འཕྲོ་ཡོད་པར་ཡང་དག རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི། །དམ་ཆོས་ཟབ་དགུ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པས། །གདམས་ངག་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་ཡང་དག ཐེག་པ་མཐའ་དག་ཀུན་ལ་མཁས་པས་སྟོན་པའི་ཞལ་སྐྱིན་ཡིན་པར་ཡང་དག རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་བཅུ་ལྡན་པས་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཡང་དག ཅེས་ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་(གཅིག་ཆད་)གི་སྒོ་ནས་བསྟོད་དོ།།

དེ་ནས་གཡུ་སྒྲས། གབ་པ་འཁྲུག་སྡེབས་སུ་བཤད་པ་གསང་བ་རྒྱའི་དཀོར་མ་གཏོགས་པ། ཕྱིས་འགྱུར་རྣམས་བི་མ་ལ་ཞུས་ནས། གཡུ་སྒྲ་ཚ་བའི་རོང་དུ་ལོག་ནས། བཻ་རོ་ཙ་ན་ལ་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ཏུ་

གསོལ་བས། ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་འདི་སྐད་གསུངས། བཻ་རོ་ཙ་ན་བདག་ཉིད་མཆིས་པ་ནི། །ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་ཡང་དག་དོན་དང་ལྡན། །ས་བཅུ་མཐར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ས་གཅིག་པ། །སྐྱེ་མེད་ཐུགས་རྗེས་བོད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས། །རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་རྫོགས་ཆེན་མན་ངག་བཙལ། །རྒྱལ་པོ་བློན་པོ་བཙུན་མོ་བཀའ་བགྲོས་ནས། བན་ཆུང་ངན་བུ་ཚ་བའི་རོང་དུ་བཤུགས། །ཚ་བའི་རོང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཉི་མ་ཤར། །བཻ་རོ་ཙ་ན་ང་ཡང་བོད་དུ་འགྲོ། །སྒྱུ་མའི་སྤྲུལ་པ་གཟུགས་སྐུ་དེ་འདི་བོར་ནས། །ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་ནམ་མཁའི་མཐའ་བཞིན་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་ནས་བོད་དུ་བྱོན། བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་གྲོངས་པའི་སྐུ་ཚབ་ཧས་པོ་རིའི་མཆོད་རྟེན་ལགས་སྐད། གཡུ་སྒྲའི་སློབ་མ་གསལ་རབ་དང་། གསལ་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཚ་བ་རོང་ནས་བྱོན་ནས་གཅིག་བོད་དུ་བཞུགས། གཅིག་ཚ་བའི་རོང་དུ་ལོག་ནས། བོད་དང་ཚ་བའི་རོང་གཉིས་ཀར་བསྟན་པ་སྤེལ་ལོ།།

རྫོགས་ཆེན་གབ་པའི་དཀོར་རྣམས་བི་མ་ལ་ཡར་ལ་གཤེགས་ཁར་གཏེར་དུ་སྦས་ཏེ་སྙགས་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་ར་ལ་རྒྱ་གར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཤད་ལུགས་སུ་མི་ཟབ་པ་མངོན་པ་བཤད་ནས། ཟབ་མོ་བསྟན་པའི་སྣོད་མ་རྙེད་ནས། བསམ་ཡས་འཆིང་བུའི་བྲག་རྡོ་རྗེ་གཟོང་ཕུག་མར་ལྟ་བ་ལ་ཟློ་བའི་རྒྱུད། བྲམ་ཟེ་ཐེག་པ་ཤན་འབྱེད་པའི་རྒྱུད་དང་གཉིས། གོལ་པ་གླང་པོ་ཆེ་སུན་འབྱིན་པའི་རྒྱུད་དང་གསུམ། ཕྱི་རྩིས་རྒྱའི་དཀོར། ནང་གསང་རྒྱའི་དཀོར། གསང་བ་རྒྱ་བུ་ཆུང་གི་དཀོར། མན་ངག་གཏད་རྒྱའི་དཀོར་ཚོ་གཏེར་དུ་སྦས་ནས་ཡར་ལ་གཤེགས་ནས་ལོ་གཅིག་ལོན་ཙ་ན། སྙགས་ཛྙ་ན་ཀུ་མ་ར་ལ། སྙགས་ཀླུ་དབང་དགའ་རྒས་ཁར་བློ་ལོག་ནས་གསེར་གྱི་རྨ་བྱའི་གདུགས་ཀྱི་སྣ་དྲངས་པའི་ནོར་སྣ་སུམ་བརྒྱ་ཕུལ་ཏེ་ཞུས་པ། སློབ་དཔོན་ལགས་གཅིག་ཏུ་བདག་ཕ་ཁུ་རྒད་པོ་ལགས། གཉིས་སུ་ཞབས་ཏོག་འདི་ཚོ་ལ་དགོངས་ལ། གདམས་ངག་ཟབ་མོ་གཅིག་ཞུ། གསུམ་དུ་བདག་འཆི་ཁ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་གཅིག་ཞུ་བྱས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐལ་ལྡན་དུ་གཟིགས་ནས་གཏེར་འདོན་དུ་ཕྱིན་པས། མཁའ་འགྲོ་མས་ཕྲག་དོག་བྱས་ནས་འདོན་དུ་མ་སྟེར་བས། སློབ་དཔོན་ཀུ་མ་རས་གཏེར་མ་དང་ཚོགས་འཁོར་ཆེན་པོ་བྱས་ནས། རྒྱུད་གསུམ་པོ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་བཞག་ནས། ཀློང་རྒྱ་ཁ་སྤྲོད་བཏོན་ནས། སྙགས་ཀླུའི་དབང་ཕྱུག་ལ་བཤད། དེས་མྱང་པོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཤད། དེས་སྦལ་བུ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད། དེས་འགོལ་གོམས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཤད། དེས་ཡར་འདའི་ཞང་ཛྙ་ན་ཤེས་རབ་ལ་བཤད། དེས་དཔལ་ཆུ་བོ་རིར་ཁམས་ཀྱི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བཤད། དེས་འདམ་སྙིང་དྲུང་གི་བླ་མ་སྤ་ཚབ་སྟོང་གྲགས་ལ་བཤད། དེས་བྱང་ནག་ཤོད་ཀྱི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་། བྱང་ཟང་ཟང་གི་བྱང་སྒོམ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་བཤད།

བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དཔེ་ཆ་མེད་པར་རྒྱའོ་ན་མར་ཉམས་ལེན་ལ་གཤེགས། བྱང་སྒོམ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་དཔེ་ཐམས་ཅད་ཤོག་དྲིལ་དུ་བྱས། སྐྱིའི་རྒྱལ་པ་གང་བྱས་ཏེ། གཙང་ལ་སྟོད་ན་ཡར་ལྡོམ་བུ་ལ་བྱོན། །མར་ལོག་ནས་བར་ཐང་འདྲ་བར་ལྡོམ་བུ་བྱས་ནས་གྲོག་ཕུག་གཅིག་ན་ཉི་མ་སྲོ་ཡིན་ཡོད་ཙ་ན། སོ་སྒོམ་འཇམ་དཔལ་དང་འཕྲད་ནས། སོ་སྒོམ་གྱིས་བླ་མ་ཁྱེད་གང་ནས་ཡིན་བྱས་པས། བྱང་སྨད་མ་གི་བ་ཡིན་གསུངས་པས། གར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཟེར། ལ་སྟོད་ན་ཡར་སྡོམ་བུ་ལ་ཕྱིན་གསུངས་པས། གཙང་དུ་དགེ་ཤེས་འདྲ་བ་ལ་ཆོས་མ་ཞུས་སམ་ཟེར། ཨ་རེ་ཞུས་པ་ལ། བླ་མ་བཟང་པོ་གཅིག་གི་གདམས་ངག་ཁོང་དུ་ཚུད་པས། དེ་མིན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་བློ་མ་ཁེངས་གསུངས་པས། སོ་སྒོམ་སྙམ་ན་སྤྲང་པོ་ཁ་ཕོ་རེ་ཆེ་ན་སྙམ་ནས་ཆོས་གཏམ་བྱས་པས་སོ་སྒོམ་གྱིས་མ་ཐུབ་ནས། ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་དཔེ་ཆ་ག་ན་ཡོད་བྱས་པས། འདི་ན་བཞུགས་ཟེར་ནས་སྐྱི་རྒྱལ་ཤོག་ཧྲིལ་གྱིས་བཀང་འདུག་པས། ལོ་གཅིག་ཞབས་ཏོག་བྱས་ནས་ཆོས་ཞུས། གཉན་རྒྱུད་ལ་ཟིན་ཐུན་བྱས། གཞན་ལུང་མནོས་ནས་ཉང་སྟོན་རྩེག་སེ་ལ་གནང་ངོ་།།

བསམ་ཡས་བཞེངས་པའི་སྐོར།

ཐུགས་དམ་རྟེན་དུ་བསམ་ཡས་ལ་སོགས་པ་བཞེངས། སྐད་པ། རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དེ་ཡང་། སྔོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ། ཕུ་བོ་ཆེ་བས་ཆོས་འཆད་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །འབྲིང་པོས་བར་ཆད་སྲུང་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ། ནུ་བོ་ཆུང་ཤོས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་བདག་བྱེད་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ། དེའི་དུས་སུ་སྤུན་གསུམ་ཀ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་(ནི་)ནུ་བོ་ཆུང་དག དགེ་སློང་ཨ་པ་ཁ་འདུ་བྱ་བ་ཚེ་འཕོས་པ་ཡིན་སྐད།

དེ་ལྟ་བུའི་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དེས། གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་བཞེངས་པར་འདོད་པ་ལ། ལྟ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་བར་དུ་གཅོད་ནས། རྩིག་ཏུ་མ་སྟེར་བ་ལ། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ནས། ས་གཞི་བཏུལ་ཀྱང་མ་ཐུལ་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭ་སྤྱན་དྲངས་ནས། རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། མཁན་པོ་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭ་དང་། འབངས་སང་ཤི་ཏ། བློན་པོ་གཉེར་སྟག་སྣང་གོང་གཟིགས། དེ་བཞི་བྲག་དམར་ཧས་པོ་རིའི་རྩེ་ལ་བྱོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭས་གཟིགས་པས། དེ་ཙ་ན་དགོངས་པ་དང་། རྩི་ཤིང་ལྕང་མ་རྩི་ཐོག་གྲྭ་རྒྱས་ནས་ཡོད་པས། མཁན་པོ་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭས་གཉེར་སྟག་སྣང་གོང་གཟིགས་ལ་བཀའ་བསྒོས་ནས། ཆིབས་ཀྱི་རྭ་བ་དང་རྟ་བྲེས་གཅིག་རྩིག་པར་གླེང་ནས། རྩའི་ཐོ་ཡོར་བཞི་

བརྒྱ་གས་ར་བ་བསྒོམ་དས་ནས་ས་བརྟག་པའི་ཚེ་ག་བགྱི་ས་པའི་ཚེ། ཞང་བློན་གྱི་བུ་ཚ་ཕ་མ་ཚང་བ་བཞི། བཙད་པོ་དང་ལྷས་གསེར་གྱི་འཛོར་ཞྭེར་ནས། བཙད་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་ཡན་བདུན་བརྐོས། ཞང་བློན་གྱི་བུ་བཞི་རེས་མོས་བྱེད་ཀྱིན་བརྐོས་པ་དང་། འབྲས་དཀར་མོ་དང་ནས་དཀར་མོ་ཕུ་ལ་དོ་ཙམ་འདྲེས་པ་སའི་གཏེར་ནས་བླུང་། གསེག་མ་རྲས་པ་སོལ་བ་གྱོ་མོ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་སས་ཡང་བཟང་པོ་ཞང་ཀྱང་ནར་བྱུང་བས་སྤྲོབ་དཔོན་སྦྱོ་སྦྱ་ས་ཏུ་དགྱེས་ཏེ། བཙན་པོའི་སྤྱི་བོ་ལ་བླུགས་ཏེ། སི་ཏེ་སི་ཏེ་ཕ་ལ་ཕ་ལ་ལ་ཉེ་བཟང་ངོ་གསུངས་ནས། ཐོག་མར་ཞར་བ་ལོའི་གླིང་བཞེངས་ནས། བཙན་པོས་ལྷ་བཞེང་བའི་ལྷ་བཟོ་མཁན་པོ་མེད་གསུངས་པས།

མཁན་པོས་ཡོ་བྱད་གསོག་དང་ལྷ་བཟོ་བ་གཅིག་ཡོང་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་ཚལ་བུ་ཅན་ཞིག་ཚོང་དུ་ས་ན་མར་བྱོན་ནས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་ལྷ་བཞེང་བའི་ལྷ་བཟོ་མེད་གསུངས་ན། ང་ནི་སྐྱ་གཞུགས་མཁན་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། དེ་བཀྱག་སྟེ། སྡོ་རྡོ་ས་ཀླའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སུ་བགྱི་འམ། རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་སུ་བགྱི་འམ། གང་དུ་བགྱི་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བགྱི་འཚལ། བོད་ནག་པོ་འདི་རྣམས་དང་པ་སྐྱེ་རེ་བ་ཡིན་གསུངས་ནས། བོད་ཀྱི་མི་གཞུགས་མཛེས་པ་ཞུ་སྐྲག་ཚབ། ཐང་བཟང་སྐྲག་ལོད། དམའ་གསས་ཀོང་གསུམ་ལ་དབེ་བླངས་ནས། དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག གཡས་ན་རྒྱལ་བ་སྤྱན། གཡོན་དུ་རྟ་མགྲིན་དང་གསུམ་བཞེངས། ལྷོག་རོ་བཟའ་ལྷ་བུ་སྐན་ལ་དབེ་བླངས་ནས། ཇོ་མོ་སྐྱེལ་མ་དང་ལྷ་མོ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་གཉེས་བཞེངས། ཞལ་སྤྱོ་བར་འདོད་པ་ལ་ནམ་སྲོས་ནས་མ་མཐོང་བ་ལ། ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་ནས་འོད་གཅིག་བྱུང་། དེ་རེ་ཚེ་རེ་ཚེ་ལ་སོང་སྟེ། བསམ་ཡས་ཕུ་མདའ་ཟླ་བ་ཤར་བ་ལྟར་གྱུར་ནས། སྤྲོབ་དཔོན་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཞལ་ནས། འདི་ཙམ་མི་དེ་བ་གཤེགས་བའི་འོད་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདིའི་དབུ་རྩེའི་སྟོང་དུ། ཙ་མི་དེ་བའི་ཡང་ཐོག་གཅིག་རྩེག་དགོས་གསུངས་ནས། ལྷ་ཁང་ཡང་ཐོག་ཡོད་པ་གཅིག་བརྩེགས་ནས་ཞལ་སོ་མཛད་བའི་དུས་སུ། རྒྱ་ཚལ་བུ་ཅན་ལྷ་བཟོ་བ་དེ་ལ་བཏང་རག་གཏོང་སྐམ་ནས། གདན་གྱམ་ཚེ་བཏིབས་ནས་སྐྱན་འདེན་བར་བཞེད་ཅ་ན་གར་བཞུད་བརྩད་མ་ཚོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུལ་བར་གྱགས་སོ།།

དེ་ནས་ལྷ་མོ་སྤྲོལ་མའི་ལྷ་ཁང་ཞབས་ཀྱིས་བཅག དེ་ནས་མཁན་པོ་སྡོ་རྡོ་སྟའི་ཞལ་ནས། བཙན་པོ་ཁྱོད་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བའི་ཐོག་ཀྱང་ལྷ་མོ་སྤྲོལ་མས་བྱས། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་དང་རོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བར་སྐུལ་བ་ཡང་ལྷ་མོ་སྤྲོལ་མས་བྱེད་པས། དཔང་གེགས་དང་བར་ཚད་སྲུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་མོ་སྤྲོལ་མ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབས་བསྐྱེན་པ་ཀྱིས་གསུངས་ནས་མཁན་

པོ་བྷོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལ་ལུང་མནོས་ནས་ཨརྱ་པ་ལོའི་གླིང་དུ་སྒོམ་པའི་ཚེ། ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་འཕགས་པ་རྟ་མགྲིན་གྱི་རྟ་སྐད་བྱུང་བས། ཞབས་འབྲིང་པ་དང་ལྟ་ཁང་གི་སྲུང་མ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་སྐད།

དེ་ནས་དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལྕགས་རིའི་རྨང་བཏིངས་པས་ལྟ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་བར་གཅོད་བྱས་ནས། རྩིག་ཏུ་མ་སྟེར། ཉིན་མོ་བརྩིགས་པ་ནུབ་མོ་བཤིག རི་རྡོ་རི་ལ་བསྐྱལ། ཀླུང་རྡོ་ཀླུང་ལ་བསྐྱལ་བས། བཙན་པོའི་ཞལ་ནས། ངན་བུ་སྒྲིབ་པ་ཆེ་འམ། སློབ་དཔོན་བྱིན་རླབས་ཆུང་ངམ། ཇི་ལྟར་བགྱི་ཞུས་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་བྱིན་རླབས་ཆུང་བ་ཡང་མིན། མངའ་བདག་སྒྲིབ་པ་ཆེ་བ་ཡང་མིན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དཀོན་ལ་རྟག་ཏུ་འཚེ་བ་མང་བྱ་བ་ཡིན་པས། འདི་ལ་ཞི་བས་ཕན་པར་མི་འགྱུར་བས། དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱིས་འདུལ་དགོས། ང་ཆོས་མཁས་ཀྱང་དྲག་པོའི་དངོས་གྲུབ་མ་ཐོབ་པས་མ་ཐུལ་བ་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་མཁན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་བྱ་བ། སེམས་དབང་ཆོས་ལ་ཐོབ་པ། རིག་པའི་རྩལ་རྫོགས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་དང་གཉིས་ཀ་འགྲོ་བ་མི་དང་མོལ་བ་བཞིན་མཛད་པ་གཅིག་བཞུགས། དེ་སྤྱན་འདྲེན་དགོས་འོ་ཅག་གསུམ་ཚེ་སྔོན་མའི་སྤྱན་ཟླ་ཡིན། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ། ངས་སློབ་དཔོན་དུ་སྨོན་ལམ་བཏབ། སློབ་དཔོན་པདྨས་བར་ཆད་སྲུང་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ། རྒྱལ་པོས་ཡོན་བདག་མཛད་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས། འབྱོན་ཏེ་འོང་གསུངས་པས།

རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས་སྤྱན་འདྲེན་མི་གསུམ་བཏང་སྟེ། སྣ་རྣམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། འཆིམས་ཤཱཀྱ་སྤྲ་བ། ཤུད་བུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་བརྒྱད་བརྫངས་ཏེ་བཏང་བ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱན་འདྲེན་འབྱུང་བར་མཁྱེན་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་འཕྲེང་ཤིང་འཕྲེང་དང་། གཅན་འཕྲེང་རྣམས་ལ་འོ་རྒྱལ་བར་དགོངས་ནས་ཚུར་བྱོན་པ་དང་། ཟླ་བ་གསུམ་ན་རྡ་ལུ་ལའི་གྲོང་དུ་མཇལ་ནས། གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་ཕུལ་ནས་ཞུ་བ་ཕུལ། ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པའི་མི། །འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །སྐུ་ནི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པར་ཞུ། །བྱས་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། གཞུ་མོའི་རྒྱུད་ལ་མདའ་མོའི་ལྟོང་། །སྐྱེས་བུའི་མཐེབ་མོས་རྩོལ་ཚེ་ན། །མདས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། །གསུངས་ནས་བྱོན་པ་ལས།

བལ་ཡུལ་དང་མང་ཡུལ་གྱི་བར་ན་མར་བྱོན་ཙ་ན། བོད་ཡུལ་ན་མཐུ་ཆེ་བ་དགྲ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་<མོ་>མུན་རྩ་མེགས་བྱ་བ་མ་བཟོད་ནས། སྡུན་དུ་སྒྲུག་ནས་སློབ་དཔོན་དཔོན་གཡོག་ཚོ་རིའི་ཧྲག་ན་བྱོན་པ་ལ། མོས་རི་ཧྲག་ཏུ་བཅུར་བ་ལས། སློབ་དཔོན་དཔོན་གཡོག་ཚོས་བར་སྣང་ལ་ཡུད་ཀྱིས་གཤེགས་པས། མོ་བྲེད་ནས་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་བྲོས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྡོ་རྗེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕངས་པས། མོ་མདུན་དུ་བྱུང་སྟེ། ཕྱག་འཚལ་སྲོག་སྙིང་ཕུལ་ནས་དམ་ལ་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ལ་ཁ་ལ་བྱོན་ཙ་ན། བསྟན་མ་

བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་བཅུ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་བྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་མཛུབ་ཀྱིས་གླང་ལ་བསྐོར་བས། སེལ་བའི་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་སོང་བས། བྱེད་ནས་མཐིང་ཤུན་གྱི་གུར་བཅུ་གཉིས་ཕུལ་ཏེ་དམ་ལ་བཏགས་སོ། །དེར་གངས་དཀར་མ་མོ་ཇོ་དགེ་ལ་སོང་སྟེ་དམ་ལ་མ་ཐོགས།

དེ་ནས་དཔལ་མོ་དཔལ་མཆོར་བྱོན་ཙ་ན། བྲང་མེད་བཟང་མོ་མིག་དུ་མིག་ཏུ་ལྷ་བ་གཅིག་འདུག་ཙ་ན། ང་ལ་ཕྱག་ཚོལ་གསུངས་བས། མོ་ན་རེ། ང་དགེ་སློང་མ་ཁྱིམས་བདུན་སྲུང་ཙ་ན། ཁྱོད་ཤིང་སྐྱ་མའི་རྩ་ན་དབུ་རུ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན། ང་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་མི་འཚལ་ཟེར་ནས་མཆོད་ནང་དུ་བོས་ནས་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚབ་ལྷུང་བཟེད་གང་བཅུས་ནས། དགོངས་པ་མཛད་པས། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་རྒྱ་དོས་ཙ་ན། མཆོད་དོས། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོལ་ཙ་ན་མཆོ་ཁོལ་ཏེ། མོ་ཤ་རུས་བྱེ་ནས། རུས་པའི་བུད་མེད་གཅིག་སྐྱ་ཀོང་དེ་བ་བྱུང་བས། ཤ་མེད་གངས་དཀར་མར་ཐོགས་སོ། །དེ་ནས་མོ་ན་རེ། སྟོན་པའི་ཞལ་སྐྱིན་རྗེ་རྗེ་ཐོད་ཁྲེང་རྒྱ། བཀའ་ལས་མི་འདའ་དགོངས་པ་ཡུ་ལ་ཙམ་གློད། ཟེར་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་པ་གློད་པས། མོས་གླགས་རྐེད་པར་ཚོར་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་ནས་འཕྱལ་བས། སློབ་དཔོན་ཡང་མཚོ་ནང་དུ་འགྲེལ་ཙམ་བྱས་སོ། །དེར་མོ་བྲོས་ནས་སོང་བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེ་རྗེ་འཕངས་པ་དང་། མོས་ཕྱི་མིག་བལྟས་པས་མིག་གཡས་པ་བཅར་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སྤུན་གཅིག་མར་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་མོ་བྱེད་ནས་སྟོང་ཕུལ་ནས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ། གསང་མཚན་རྗེ་རྗེ་གཡུ་མུན་<སྨྲོན་>མར་བཏགས་སོ།།

དེ་ནས་ཟང་ཟང་ན་མར་ལ་བྱོན་ནས། འོ་ཡུག་བྱེ་མོ་ལ་ཁ་ན་མར་བྱོན་ཙ་ན། མ་བདུན་སྲིད་བཞིས་ཐོག་ཕབ་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་མཐིལ་དུ་མཆིལ་མ་བླུག་ནས་བཟེད་པས། མཆིལ་མ་*གསོ་རིང་པ་*གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བས། བྱེད་ནས་སྲོག་སྐྱིང་ཕུལ་ཏེ་དམ་ལ་བཏགས་སོ།།

དེ་ནས་བྱང་གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོའི་ཤུར་སྐྱེས་ནས། ལྷ་ཐང་ལའི་གངས་ཀྱི་ཤུར་སྤྲུ་ཕུ་ནས་ཞག་གཅིག་བཞུགས་པས། སྐུལ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཚོ་བ་ཁར་མགོ་གཏུབ། མཇུག་མ་ཁ་ཀྱི་དབྱར་མ་ཐང་དུ་སྐྱེས་པ་གཅིག་གིས། སློབ་དཔོན་ལ་བར་ཆད་བརྒལས་ཏེ་ཐོག་མདའ་དགུ་ཕབ་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲུ་དགར་ཁྲོ་ཆུའི་སྤྲུར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་མ་ཚུགས་པར། ཐོག་མདའ་དགུ་པོ་མཆོ་ནང་དུ་སོང་བས་སྲོག་ཆགས་མང་པོ་ཤི་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ངན་སོང་སྟོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའང་ནས། བྱམ་ཆུ་ལ་ངན་སོང་སྟོང་བའི་སྤྱགས་བཏབ་ནས་མཆོ་ནང་དུ་བླུག་པས། སེམས་ཅན་ཤི་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བཞིན་གསོས་སྐད། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐུ་གས་ཁྲོས་ནས། འདི་སྤུར་ཡང་འགལ་བ་ཆེས་ནས་འདི་ར་བཤགས་པ་ཡིན། ད་བྱང་སྐུ་མི་སྐྱན་དུ་མི་བཤགས་རེ་གསུངས་ནས། ཕྱག་གིས་སྤུ་ཡུག་ལ་དཀྱིས་ནས་རྒྱབ་

ཏུ་སྐྱུར་བ་ན། ཁོ་བྲེད་ནས་ཁྱེའུ་གདོང་གཡུའི་ཟུར་ཕུད་ཅན་གཅིག་ཏུ་སྦྲལ་ནས་མདུན་དུ་བྱུང་སྟེ། བདག་ནི་ཀླུ་རྗེ་ཐོད་དཀར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དྲི་ཟ་ཟུད་ཕུད་ལྔ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ས་བདག་ལྟོ་ནག་ཕག་མགོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དངོས་སུ་ཐང་ལ་ཡབ་ཞུར་ཞེས་པ་ཡིན་པས། བདག་བཀའ་ཉན་གསུང་བསྟོད། བདག་གི་གམ་དུ་དྲོ་ལ་གཤེགས་འཚལ་ཟེར་ནས། གཡོག་པོ་གསུམ་དང་ཆིབས་པ་དེར་བཞག་ནས། སློབ་དཔོན་གངས་བར་ན་ཡར་ལ་མདའ་བཏང་བ་བཞིན་གཤེགས། ཞལ་ཟས་ཚ་ལམ་མེ་བ་རོ་མཆོག་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་བསྣམས་ནས་བྱོན་ཏེ། གངས་བྲག་<དབྲག་>ཡ་གི་ན་དྲི་ཟ་ཕྱུག་པོ་གཅིག་གདའ་གསུངས་སྐད།

དེ་ནས་སྙེ་མོ་འབྲི་ཟད་མར་བྱོན་ནས། བྱང་གནམ་ཐང་ན་མར་བྱོན་ཙ་ན། ཕོ་བདུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གིས་བར་གཅོད་བརྩམས་ཏེ། ཉི་མ་དང་པོ་ལ་སེང་གེས་ལུང་པ་གང་ནས་བྱུང་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ། གཡོ་བ་མ་བྱུང་བས། སེང་གེ་རྣམས་རང་ཞི་ལ་སོང་། ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་འབྲོང་གིས་ལུང་པ་གང་ནས་བྱུང་བས། སློབ་དཔོན་ལ་གཡོ་བ་མེད། གཡག་ཐམས་ཅད་སྤང་ལ་རང་ཞིར་སོང་། ཉི་མ་གསུམ་པ་ལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ལུང་པ་ཁེངས་ནས་བྱུང་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་གཡོ་འགུལ་མེད་པས། བྱ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་རང་ཞིར་སོང་། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཕོ་བདུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་འདུལ་དགོས་པར་འདུག་གསུངས་ནས། རྣམ་ཐ་ཕུག་ལྟོ་མ་བླ་ཧོམ་དུ་ཞག་གསུམ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས། ནམ་ཕྱེད་ཙམ་ན་གནམ་ཆག་པ་སྐད་དམ། ས་གྲུམ་པ་སྐད་དམ་ཟེར་བས། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱང་ཡེངས་<ཡེད་>པ་ཞིག་བྱུང་ནས། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ། འདི་གནོད་སྦྱིན་མོ་འདྲ་ཞིག་གི་སྡང་སྐད་ཡིན་སྙམ་ནས་ཡོད་ཙ་ན། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིས་རུ་དར་འཕྱར་ནས་བྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལགས། གནོད་སྦྱིན་མོ་འདྲ་བ་ལ་དེ་ཙམ་པའི་སྡང་སྐད་ཅི་ལ་མཆི། དྲེགས་པ་བདུད་ལ་དབང་ཆེ་བ་ངའི་ཞང་པོ་འདིའི་སྐད་ཡིན་ཟེར། སློབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་ཉན་གསུང་བསྟོད་ཟེར་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱོད་དེ་ཙམ་པའི་སྡང་སྐད་འདོན་མི་འཚལ་བ་ལ། ཕོ་བདུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་ནང་ནས་མཐུ་ཆེ་བ་ལ་རྩལ་གྲགས་<དྲག་>པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཁྲིད་ནས་ཤོག་གསུངས་པས། བདུད་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། དམུ་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། སེ་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། བཙན་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། ཀླུ་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། གཉན་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། དགྲ་ལྷ་ལ་དབང་ཆེ་བ་གསུམ། དེ་ཚོའི་དབུ་ཅོག་རེགས་སུ་བྲེག་ནས། དགེ་བསྙེན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་མཚན་གསོལ་དམ་ལ་བཏགས་སོ།།

དེ་ནས་ཚུར་བྱོན་ཙ་ན། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། རྒད་པོ་མགོ་ལུ་གུ་བཞིན་དུ་དཀར་བ། རྐང་པས་ལུས་པོ་མི་ཁྱོག་པ་གཅིག སློབ་དཔོན་གྱི་པང་དུ་མགོ་བཞག རྐང་པ་ཁམས་ཀྱི་དབྱར་མོ་ཐང་དུ་བརྐྱངས་པ་གཅིག་

ཏུ་སྤྲུལ་ནས་བར་གཅོད་བརྩམས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤ་ལྟག་གིས་འཕངས་པས་ཁམས་ཀྱི་དབྱར་མོ་མང་དུ་སོང་བས་ཁོ་བྲེད་ནས། མི་དཀར་པོ་དར་ཐོད་ཅན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། ཕྱག་འཚལ་སྲོག་སྙིང་ཕུལ་ཏེ་དམ་ལ་བཏགས་སོ།།

དེ་ནས་འཕན་ཡུ་ལ་སྲས་ཀྱི་ལ་ཁར་བྱོན་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། འདི་ལུ་ང་པ་རྟ་རོ་དམར་པོ་ཁ་ཕྱེ་བ་འདྲ་གཅིག་འདུག འདི་ན་སྲིན་པོ་སྤུན་གསུམ་ཡང་འདུག འདིར་མི་འགྲོ་གསུངས་ནས། སྟོད་ལུང་ན་མར་ལ་བྱོན་ཏེ་བྱེ་བ་སྤྲུལ་སྡིག་གི་ཀླུ་ལ་དྲོ་བསླངས་སོ། །དེ་ནས་ཞོང་པར་བཞུགས་ཏེ། ནང་པར་གཡོག་པོས་ཚ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་མ་རྙེད་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སའི་ལྟ་ལ་ཆུ་བསླངས་ཏེ་ཆུ་བྱུང་བས། ད་ལྟ་ཡང་ཞོང་པ་ལྟ་ཆུ་ཞེས་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་ལྟ་སར་རྗོ་བོ་ཤཱཀྱ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་གྱིན་ཞག་གསུམ་བཞུགས་པས། ཆིབས་མོག་རོ་མགོ་དམར་ལ་ཟས་མ་རྙེད་ནས། ལྟ་ས་བྱེ་མ་གླིང་དུ་འདུག་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས། བྱེ་མ་གསིང་མའི་ནར་སོང་སྟེ་ཆིབས་པའི་བཟའ་བྱས། ཆིབས་པ་ལ་འཐུང་ཆུ་མེད་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱིན་རླབས་མཛད་ནས་སྤ་ལྟག་ས་ལ་བཙུགས་པས་ཆུ་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ནས་བ་ལམ་གྱི་ལ་ལ་བྱོན་ནས། བསམ་ཡས་ཁུ་ན་མར་བྱོན་ཙ་ན། མངའ་བདག་གསེ་ཅན་ན་བཞུགས་པས་མ་ཚོར་བ་ལ། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་མངའ་བདག་ལ་བརྡ་བཏང་སྟེ། མངའ་བདག་ལགས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བྱོན་གདའ་འོ་ཞེས་བརྗོད་པས། མངའ་བདག་གི་བསམ་པ་ལ། ང་བོད་རུ་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཁོ་ཡོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པར་འདུག སེམས་དང་ཆོས་སུ་འདྲེས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པར་འདུག སངས་རྒྱས་དང་གཉིས་བཀའ་བགྲོ་གླེང་མི་དང་མོལ་བ་བཞིན་མཛད་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་འདུ་ག ངས་མཆོད་གནས་སུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ཡང་ཡིན། ཞེ་ས་འབུལ་དགོས་གསུངས་ནས། དབུ་ལ་ཐོད་གསོལ། ཞབས་ལ་ཕྱགས་གསོལ། སྐུ་རགས་འཆིང་བ་བརྗེད་ནས་བྱོན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་དུས་ལན་གཅིག་སྟོད་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ཞྭ་ཙམ་ཆགས། སྨད་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ལྟམ་ཙམ་ཆགས། དབུས་སུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞིག་ནས་སིལ་བུར་འགྲོ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་མངའ་བདག་གིས། སློབ་དཔོན་མཐའི་མོན་བུ་སྤྱི་ཟླུམ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ནས། ཞེ་ས་མ་ཕུལ་བར་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས། ཤེས་པ་སེམས་དང་ཆོས་སུ་འདྲེས་པའམ། རིག་པའི་རྩལ་རྫོགས་པའམ། སངས་རྒྱས་དང་གཉིས་བཀའ་གྲོས་མི་དང་མོལ་བ་བཞིན་མཛད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། མཐའི་མོན་བུ་སྤྱི་ཟླུམ་གཅིག་འདུག་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྡོའི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་གཅིག་འདུག་པ་ལ། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་གཟིགས་ལྟ། གཟིགས་ལྟ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གསུང་ནས་ཕྱག་བཙལ་བས་རྣམ་སྣང་གས་སོ། །ཡང་རྣམ་

པར་སྣང་མཛད་གཟིགས་ལྷ། གཟིགས་ལྷ་ལ་དབང་བསྐུར་རོ། །གསུངས་ནས་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཆུས་དབང་
བསྐུར་བས་རྣམ་སྣང་འབྱར་རོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱག་གཡས་པའི་མཐེབ་ཆེན་གྱིས་སེན་མོ་ཕྱིས་ནས་
རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟན་པས། འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་ཕྱིས་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། བོད་རུ་བཞི་ཨ་ཅང་ཆེ་སྟེ། རྒྱ་
གར་རྒྱ་ནག་ཚུན་ཆད་བཀྲ་གསལ་ལ་འདུག་གོ །མངའ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ལ་ཐོད་སྐོར་རེ་འདུག་པ་མཐོང་ནས།
མངའ་བདག་ཀྱང་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ཏེ། ཞེ་ས་ཕུལ་ནས། ཞེ་སའི་གཞུག་ལ་ཀུ་རེ་ཡང་མཛད་དོ། །ང་བོད་རུ་
བཞིའི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས། མཐའི་མོན་བུ་སྤྱི་ཟླུམ་གཅིག་ལ་ཞེ་ས་ཕུལ་མ་གསུང་ཞིག་གསུངས་སྐད།

དེ་ནས་བོད་རྗེ་འབངས་ཚོས་ལྷ་ཕྱག་གྱང་འགྱེལ་བ་བཞིན་དུ་བཙལ་ནས་སྐོར་བ་བྱས་ཏེ། འདར་
ཤང་ཤང་བྱ་བའི་མགུར་ཡང་བཞེས་སྐད། དེ་ནས་མངའ་བདག སྤྱན་འདྲེན་མི་གསུམ། ཇོ་མོ་མཁར་ཆེན་
བཟའ་མཚོ་རྒྱལ་དང་ལྔ་ལ། མ་ས་གོང་གི་ཕོ་བྲང་གི་ཁང་སྔོན་དུ་དབང་བསྐུར་མཛད་ནས། ཇོ་མོ་མཁར་
ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ་ལ། ཁྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དཀར་མོའི་སྤྲུལ་པར་འདུགས་ཡང་དུང་སོ་འཁོར་
མར་ཡོད། མཚན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚང་བར་འདུག ཁྱོད་ལ་འོག་མིན་གྱི་གནས་སྟོན་གསུངས་ནས། ཞག་
གསུ་མ་བཞུད་ནས་མེད། དེ་ནས་བྱོན་ནས་བཙན་པོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འོག་མིན་གྱི་གནས་མཐོང་ངམ་
གསུངས། ཇོ་མོས་མཐོང་གསུངས་པས། མངའ་བདག་གི་ཞལ་ནས་དེ་མི་བདེན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ད་
རུང་འོག་མིན་གྱི་གནས་ལ་སྤྱོད་མི་ནུས། འོག་མིན་གྱི་གནས་མཐོང་བ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་མི་ཆགས་
པར་བཞུད་དགོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ད་རུང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འགྲོགས་འདུག་པ་གསུངས་པས། ཇོ་མོའི་
ཞལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་གནས་མཐོང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་
ཀུན་གྱི་ཞིང་ཁམས་འདི་ལྟར་འདུག་བྱས་པས། མངའ་བདག་གི་ཞལ་ནས་དེ་མི་བདེན། དེ་བདེན་ན་སྔོན་
བདག་གི་མ་རྒྱ་མོ་ཨོང་ཆུང་རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞིས་འདོད་པའི་དུས་སུ། ཁྲོམ་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོའི་ལག་ཏུ་
བདག་གི་མའི་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་སེའི་ཕུབ་ཆུང་ཙམ་ཞིག་ཤོར་ནས་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལེན་དུ་ཆུག་དང་གསུངས་
པས། དེ་ཇོ་མོས་སློབ་དཔོན་ལ་བརྗོད་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བཞུད་ནས།
མངའ་བདག་གི་ཤེལ་འཕྲེང་ལྔ་འཁོར་བ་དང་ལོག་ནས་བྱུང་ངོ་།།

མངའ་བདག་གི་ཞལ་ནས་དེ་བྱུང་གི སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཡུལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ན། བྱ་རྒྱལ་ཁྱུང་གི་སྒོ་ང་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལེན་དུ་ཆུག་དང་བྱས་པས། ཇོ་མོས་དེ་སློབ་དཔོན་
ལ་བརྗོད་པས། སློབ་དཔོན་བཞུད་ནས། མངའ་བདག་ཤེལ་འཕྲེང་འདྲེན་མ་ཁོམ་པར་བྱ་རྒྱལ་ཁྱུང་གི་སྒོ་
ང་ལོན་བྱུང་ངོ་། །ཡང་མངའ་བདག་ན་རེ་དེ་བྱུང་གི ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་རིན་

ཆེན་གྱི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་ཡོད་དེ་ལེན་དུ་རུགཱ་དང་བྱས་པས། རོ་མོས་སྤྲོབ་དཔོན་ལ་བརྟེད་མ་ཐག་ཏུ། སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཞེལ་འཕྲེང་འདྲེན་མ་ཁོམ་པར་ལོན་ནས་བྱིན་པས། མངའ་བདག་ཡིད་ཆེས་ནས། སྤྲོབ་དཔོན་ལ་བསམ་ཡས་བཞེངས་བའི་གོགས་ཞུ་ཐུལ་བར། སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྔར་ལྟ་འདྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྡོ་རྗེ་འཆང་བྱས་ནས་སྔ་དྲངས། དེའི་ཕྱི་ན་ཐར་བོད་རྒྱབཞེའི་མི་ཁྲི་ཚོ་ལྟ་དུག་གིས་གྲུང་བཏང་བས། ཅིན་མོ་གྲུང་འགོར་གཤེགས་ཤེགས་ལས་མ་ཕིའངས་སོ།།དེ་ནས་སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལྟ་སྡེ་ན་སྡེ་བརྒྱད་ལ་ལས་འགན་བཅོལ་བས། ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གཤེགས་ཀྱིས་དབྱངས་མཁན་བྱས་ནས་སྔ་དྲངས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞེས་ལས་ཀྱི་དཔོན་བྱས། དབང་ལྡུག་མ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དང་། མ་བདུན་སྲིད་བཞེ་དང་། གོང་ལྷམ་དྲལ་ལྟ་སྤྱིན་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱིས་ལས་མཁན་བྱས་ནས། ཁུ་སྤྲུ་དང་བཅས་ནས་ཆུ་བ་མོ་གྲུང་བཏང་བས་གྲུང་འགོར་གསུམ་གསུམ་ཐིངས། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་གཟས་བཅུ་གསུམ་པས་རྩེགས་པ་ཡང་ལེགས་སྐྱེད།

དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་མངོན་བའི་གཞུང་ལྟར། དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་ནི་རི་བོ་མཆོག་རབ་ཀྱི་རྩུལ། གྲིང་ཁྲན་བཅུགཉིས་ནི་ཀི་ཀྲ་རྒྱང་གཅིག་གིས་ལས་བྱེད་པའི་རྩུལ་དུ་བཞེངས། ཐོག་འཕེག་ཡུགས་དང་། བྱ་གཅན་ཁུགས་ཡུགས་དང་བཅས་པ་འདུལ་བའི་ཡུགས་སུ་བཞེངས། ལྟ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མངོ་སྐེ་ལྟར་བཞེངས་སོ། །དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་རྩུལ་དུ་བཞེངས་སུ་གསོལ་ཏེ། ལྟའི་སྐུ་གཟུགས་རྡེ་ལྟར་བགྱི་གསོལ་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྲི་ལམ་དུ་མི་དཀར་པོ་གཅིག་བྱུང་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྲོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རྡེ་ལྟར་གཉེན་སྐམ་པ་དེ། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལྟ་ཡོད་དེར་འདོངས་ཞེས་ཁྱེད་དོ། །ཏེས་པོ་རིར་ཕྱིན་པ་དང་བྱག་ཀུན་ལ་ལྟར་བརྟུགས་ནས། འདི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གཟུགས་ཡིན། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་གྱི་གཟུགས་ཡིན། འདི་ཁོ་བོ་ཀུན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་རྨི་སངས་ནས། ནམ་ལངས་པ་དང་ཏེས་པོ་རིར་བལྟར་ཕྱིན་པ་དང་། ས་ཕྱོགས་དེར་གཟེགས་པ་དང་། མདང་གི་རྨི་ལམ་དང་མཐུན་པར་བྱག་ལ་ལྟ་གཟུགས་ཆེ་ལ་ཤེར་གདའ་ནས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ། བལ་པོ་རྡོ་མཁན་བཀུ་གནས། བྱོན་མ་ཐག་ཏུ་སྐུ་གཟུགས་བཅོས་ཏེ། ཡང་ཁང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སུ་བཞེངས་ཏེ། དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀུན་ཏུ་ཞལ་ལ། འཁོར་ཞེ་བའི་སྡས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཙོ་མཛད་པ་ཞི་ཤུ་རྩ་བྲུག སྐོ་སྒང་ཁྲོ་བོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་བཞུགས་སོ།།

རེམོ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྟ་ཚོགས་སུ་བྱིས་ནས། ཆོས་སྐྱོངགོང་སྨྱིན་ཟངས་འཕེཙན་ལ་གཏད་དོ།།

ཐོག་བཞི་ལ་སངས་རྒྱས་དགའ་བའི་འཁོར་བཅས་བཞེངས་ནས་ཆོས་སྐྱོང་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་གཏད་དོ།། བར་ཁང་རྒྱ་ནག་ལུགས་སུ་བཞེངས་སུ་གསོལ་ཏེ། དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། སྣང་བ་མཐའ་ཡས། བྱམས་པ་དང་གསུམ་བཞུགས་སོ། །འཁོར་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐོར་བ་ཞེངས། ཁྲོ་བོ་རྡོ་རྗེ་ཀིང་ཀང་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཚོགས་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་འབུམ་གྱི་གླེང་གཞིའི་རྒྱུད་རིས་སུ་བྲིས། དཀོར་ཁང་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་པ་དང་། ནང་ལྷ་*སྲིན་ཆེན།* སྙིང་པོའི་རྒྱུད་རིས་སུ་བྲིས། རྔ་ཁང་གདོང་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་དང་། ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་འབག་དང་བཅས་པ་བྲིས་ནས། ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་ཤིང་བྱ་ཅན་དང་ལྕམ་འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ལ་གཏད་དོ།།

འོག་ཁང་བོད་ལུགས་སུ་བཞེངས་ཏེ་དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལ། འཁོར་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སེམས་པ་བརྒྱ། སྒོ་སྲུང་ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཏེ་སྤྱིར་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་། དཀོར་ཁང་ཁ་ཕྱིར་ལྷ་ཐམས་ཅད་མདོ་སྡེ་པདྨ་དཀར་པོའི་རི་མོ། ཁ་ནང་ལྷ། རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་རྒྱུད་རིས་སུ་བྲིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་སེང་གེ་ཁྲིའི་རལ་པ་ཅན་ལ་གཏད་དོ། །རྔ་ཁང་མདོ་སྡེ་དཀོན་ཅོག་སྤྲིན་གྱི་རྒྱུད་རིས་སུ་བྲིས། འཁོར་ས་བར་མ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་། འཁོར་ས་ཆེན་མོ་སྡོང་པོ་བརྒྱན་པའི་རྒྱུད་རིས་སུ་བྲིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་ཨ་ན་ཨུ་ལི་ཀ་ལ་གཏད་དོ། །དེ་ནས་སྐུ་གཟུགས་དེ་རྣམས་བལ་པོ་ལྷ་བཟོས་བཞེངས་པ་དང་། ཤིང་རྟ་ལ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་དུས་སུ་ས་གཡོས། དར་གྱི་ན་བཟའ་གསོལ། གསེར་གྱི་སྐུ་རགས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་ནང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

དཀོར་མཛོད་དགུ་ལ། ལྷོ་ཕྱོགས་མཛོད་གསུམ། རིན་ཆེན་གཏེར་གྱི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྤྱིན་ནག་པོ་མཆོད་གསུམ་ལ་གཏད་དོ། །ནུབ་ཕྱོགས་མཛོད་གསུམ་གསུང་རབ་རྒྱུད་ཀྱི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱོང་ཨ་ཙ་ར་ནག་པོ་མཆེད་གསུམ་ལ་གཏད་དོ། །བྱང་ཕྱོགས་མཛོད་གསུམ་རིན་ཆེན་གྱི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྤྱིན་ནག་པོ་ལ་གཏད་དོ། །དེ་ལ་སྒོ་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད། བཤའ་ཚེ་བཞི་བཅུ་རྒྱ་བརྒྱད། ཀ་བ་སྟོང་རྩ་བརྒྱད། འཕྲུལ་སྐས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། དཀོར་མཛོད་དགུ་(བཅས་ཀྱིས་)འཁོར་ས་ས་བར་མ་བརྒྱན་ནོ།།

ཡག་ཤ་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་ནི། ཡག་ཤ་གོང་མ་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཚོགས་ཡིན། ཡག་ཤ་འོག་མ་དཔལ་གང་བ་བཟང་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་ནོ། །རི་མོ་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་

སྟོང་གི་རྒྱུད་རིས་བྲིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྦྱིན་གང་བ་བཟང་པོ་ལ་གཏད་དོ།།

ཤར་གྱི་གླིང་གསུམ་ལ། རྣམ་དག་ཁྲུས་ཁང་གླིང་ལ། ལྷ་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོའི་རྒྱུད་རིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་ཚངས་པ་དུང་གི་ཐོར་ཚུགས་ཅན་ལ་གཏད་དོ། །མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། འཇམ་དཔལ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་བཞུགས་སོ། །སྒོ་སྲུང་གཤིན་རྗེ་ནག་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དང་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་རིས་བྲིས་སོ། །ཞིང་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རིས་བྲིས་ནས་བཞུགས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་གཤིན་རྗེ་མེའི་འཁོར་ལོ་ཅན་ལ་གཏད་དོ།།བརྡ་སྦྱོར་ཚངས་པ་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། གཙོ་བོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲུག་གིས་བསྐོར་ནས་བཞུགས་སོ།།

བདུད་འདུལ་སྔགས་པའི་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུགས་སྐུ་གཙོ་འཁོར་ལྔ། རི་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་རྒྱུས་རིས་བྲིས་ནས་བཞུགས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྦྱིན་དེད་དཔོན་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལ་གཏད་དོ།།

དད་ལྡན་ཆོས་བྱེད་བར་ཆོད་སྲུང་བ་དང་། ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་འབྱུང་ཨརྱ་པ་ལོའི་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། དབུས་སུ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཚབ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་སེང་གེ་སྒྲ་དང་། བ་སོའི་ཇོ་མོ་སྒྲོལ་མ་དང་། འཕྲ་མེན་གྱི་མཆོད་རྟེན། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་བཅུ་གསུམ་བཞུགས། རི་མོ་ནི་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་ཡི་རྒྱུད་རིས་བྲིས་ནས་བཞུགས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་དམ་ཆེན་ཕོ་ཉ་རྣམས་ལ་གཏད།

སྨོན་པ་བྱང་ཆུ་བ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བསྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། ཟངས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་གཙོ་འཁོར་ལྔ། རི་མོ་རྣམ་སྣང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་རིས་བཀོད། ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྦྱིན་གླང་མགོ་ཅན་ལ་གཏད།

བྱང་ཆུབ་ཁྱད་པར་ལུང་སྟོན་བྱེད་མའི་གླིང་། དགའ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། གཙོ་བོ་བྱམས་པ་ལ་འཁོར་ཉན་ཐོས་གསུམ། མཁའ་འགྲོ་གཉིས་ཏེ་ལྔ། སྒོ་སྲུང་གཉིས་ཏེ་བདུན། ལྕོག་ན་ཨ་མི་དེ་བ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཏེ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་མར་འགྲིབ་ལ། བྱམས་པའི་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་གྱི་རི་མོ་ལ། བསམ་ཡས་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་དང་། སྣ་རྣམ་རྒྱལ་ཚ་སྐྱེས་པའི་རབས་དང་དེ་རྣམས་བྲིས། ཆོས་སྐྱོང་མཁའ་ཆུང་ལིའི་བེ་ཅོན་ལ་གཏད།

སྒྲུབ་རྒྱུད་གདམས་ངག་འབོག་པའི་གླིང་། བསམ་གཏན་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ལ། རིགས་ལྔ་དང་།

བསྐལ་བཟང་གཅིག་དང་། ཁྲོ་བོ་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གསུམ་ཡོད་དོ། །ལྔ་སྟོང་ལ་ཚེ་དཔག་མེད་དང་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། འཁྱམས་ལ་ཕལ་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་རིས་བྲིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་དངུལ་མགོ་ཅན་ལ་གཏད་དོ།།

སྒོམ་སྒྲུབ་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པར་བྱེད་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་མ་ཕྱག་པད་མ་སྤྱན་རྡོ་རྗེ་པ། སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ། མ་བདག་ཞི་བའི་ལྷ་ཞེ་གཉིས་ཏེ། ཞེ་བདུན་བཞུགས་སོ། །རི་མོ་རྟག་ཏུ་དུ་དང་། ཡུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་མཁའ་འགྲོ་སེང་གེ་གདོང་ཅན་ལའོ།།

བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གླིང་། དཀོར་མཛོད་དཔེ་དཀར་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བའོ། །རྒྱུད་རིས་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་གྱི་ལུགས་སོ། །ཆོས་སྐྱོང་དཔེ་དཀར་རོ།།

རྒྱལ་བློན་རྗེ་འབངས་མང་པོའི་ནོར་མཛོད། གླིང་ལ་མ་གཏོགས་ཁྲུས་ཁང་གླིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ནི། འོག་གཞི་མཚོ་ལྟ་བུར་མེར་བའི་དཀྱིལ་ན། པད་མའི་སྡོང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཡལ་ག་ལ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དཀར་པོ་ཞི་བའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་སོ། ཡལ་ག་ལ་ཀླུ་བརྒྱད་ཕྱག་རྡོར་དང་། ལོགས་ལ་ཀླུ་དང་གཉན་དང་གཟུགས་བྲིས་པ་ཆུ་ནང་ན་འགུལ་བ་བཞིན་སྣང་ངོ་། །ཀླུ་རྒྱལ་རྒྱུ་གདལ་ལ་གཏད་དོ།།

མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་སེང་གེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། །ཆོས་སྐྱོང་དཀར་ཟླ་སྟོང་ལའོ། །མཆོད་རྟེན་དམར་པོ་པད་མ་སྟོང་གིས་བརྒྱན། །མཁའ་འགྲོ་ལྕགས་མཆུ་ཅན་ལའོ། །མཆོད་རྟེན་སྔོན་པོ་ལྷ་ཁང་སྟོང་གིས་བརྒྱན། ཆོས་སྐྱོང་གནོད་སྦྱིན་ཉི་མའི་གདོང་ལ་གཏད། ཤར་ལྷོའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཉན་ཐོས་ཡིན། ལྷོ་ནུབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། ནུབ་བྱང་རང་རྒྱལ་ཡིན། བྱང་ཤར་སངས་རྒྱས་ཡིན། དཀར་པོ་དགའ་བ་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན། དམར་པོ་པདྨ་བརྩེགས་པ། ནག་པོ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ། ལྗང་ཁུ་ཡོན་ཏན་བརྩེགས་པའོ། །ཡང་ན་དཀར་པོ་རི་རབ་ཚུལ་དུ། དམར་པོ་པདྨ་སྟོང་ལྡན་ཚུལ་དུ། ནག་པོ་ཚ་ཚ་སྟོང་ལྡན་ཚུལ། ལྗང་ཁུ་སྒོ་མང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཚུལ་དུའོ།།

ལྕགས་རི་ནག་པོ་སྒོའི་སྒོ་ཁང་ན། ལྷ་ཚོགས་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་བཞི་བཅུ་བཞུགས། རི་མོ་སངས་རྒྱས་སྟོང་། ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་བཞི་ལ་གཏད་དོ། །ལྕགས་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་བརྗེད་སྲུང་མ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྟོང་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གཏད། དེ་ལྟར་བཞེངས་ནས། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་འཁོར་ལོ་ཤིང་མཁན་དང་། མགར་བས་བགྱིས་ནས། ཏས་པོ་རིའི་ཁ་ནས་སྤྱན་དྲངས་སྙམ་ནས་ཡོད་ཙ་ན། དེའི་ནུབ་མོ་གཏོར་ནས་ཤིང་མཁན་

དང་མཁར་བ་བྱེད་ནས་རྒྱལ་བོའི་སྐྱན་དུ་གསོལ་བས། བལ་བོ་ལྷ་བཙོའི་རྟི་ལམ་ན་མི་བཞིས་ཁྱེར་འཁོར་ལོ་བཙུགས་ནས་སྐོར་བ་བྱས་ན་ཅི་འདོད་འགྲུབ་བོ་ཟེར་བ་སྨིས་ནས་རྒྱལ་བོ་ལ་སྨན་བས། བྱ་དགའ་ཚེན་བོ་བྱིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་བོ་ཚེན་བོ་བཞིའོ།།

དེ་ནས་ཅོང་ལུགས་སུ་བླུག་ཏུ་མ་སྟེར་བ་ལ། རྒྱའི་རྒྱ་མདོག་ཅགམ་ནས། ལྷ་འདྲ་ཡིངས་བྱེད་ཀྱི་གླུ་བོ་ཆེ་བླངས་ནས། ཆེ་རྒྱང་ལྷགས་རིའི་རྒྱ་ལ་ལྟོས། །མཐོ་དམའ་རི་རབ་རྩེ་ལ་ལྟོས། །མང་ཉུང་སྒེ་འགྲོའི་གྲངས་ལ་ལྟོས། །མཛེས་སྡུག་དང་ཟབ་ཞན་ལ་ལྟོས། །གསུངས་པས་ལྷ་འདྲ་ཡིངས་ཀྱི་བར་ལ་ཅོང་ལུགས་ཞེབས་སོ། །ཡོས་ཀྱི་ལོ་ལ་སྐང་བཀྱེད་ནས་ལོ་སྐོར་གཅིག་སྟེ་འབྲུག་ལ་ཞལ་སྒྲོ་མཛད་དོ།།

གུ་རུས་རབ་གནས་ལན་གསུམ་མཛད་དེ། དང་པོར་ལྷ་ཚོགས་ཀུན་གྱིས་ཕྱིར་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ལ་བསྐོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་ནས་ནང་དུ་བྱོན་སྟབས་དཀར་པོ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །གཉིས་པར་རྟ་མགྲིན་གྱི་རྟ་སྐད་ཞེངས་གསུམ་བྱུང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆོད་ཀྱིས་ཐོས་སྐད། རྟ་མགྲིན་བྱིན་སྟབས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །གསུམ་པར་རྟོ་རིང་ཁའི་ཁྱེ་མོས། སྐད་ལན་གསུམ་བྱུང་བས་རྒྱ་གར་དུ་ཐོས་སྐད། རྒྱ་གར་ནས་ཆོས་སྐྱར་འཕྲོ་མ་ཚད་དེ་ལྟར་ན། །རབ་གནས་ལན་བདུན་མཛད་ན་འཇིག་པ་མི་ཡོང་བ་ལགས་སྐད་དེ། སྐྱབ་དབོན་གྱིས་མ་གནང་ནས་བྱོ་སྟེ་ས་ཀུས་ལན་བཞེ་མཛད་དོ།།

རྗེ་མོས་བཞེངས་པ་གསུམ་ལ། ཆེ་སྐྱིང་བཟའ་དམར་རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་བཞེངས། འཕྲོ་བཟའ་བྱང་རྒྱབ་གྱིས་དགེ་རྒྱས། ཐོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་གྱིས་བུ་ཚལ་བཞེངས། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གསུམ་ཡོད། དཀར་ཚགས་ནི་དབེ་དཀར་གྱིང་ན་ཡོད། ཁྲིམས་ཀྱི་མཛོད་ཅེས་བྱའོ། །སྡུང་མ་ནི་ཁྲིམས་ཁང་གི་རྒྱལ་པོ། ལོ་རྒྱུས་བསྡུས་པ་གཅེས་པར་བྱས་པ་ནི། གསེར་དངུལ་གྱིས་བྱིས་ནས་བསེ་སྒོམ་དངུལ་གྱིས་སྐྱས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། དངུལ་གྱི་སྐོ་ཡུགས་བཙུག་སྟེ་དཀར་ཚགས་ཡི་གེར་བྱས་སོ། །སྡུང་མ་གཅོད་སྒྲིན་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏད་དོ། །ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ནས་མི་འཚལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྩོ་རིང་ལ་གཟོང་གིས་བྱིས་ནས་བཞག་གོ །དཀར་[བཀའ]གཅིགས་ཀྱི་རྩོ་རིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུང་མ་ཡང་བྱི་དུས་མཆུ་འམ། མུ་ལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྩོ་རིང་ཁར་ཟངས་ཀྱི་ཁྱི་གཟུགས་བྱས་ནས་བཞག་གོ །དེ་ནས་བག་དམར་མཆོ་མོ་འགྲུར་ཕྱི་ཆ་ཐོ་ཁྲ་ཡང་མའི་སྟོང་ཡ་གཅིག་འབྲུངས་ནས་སྐྱིད་བའི་བྱོ་མོ་ཆེ་དང་གྲུ་ཡ་ཆེ་གཉིས་སུ་བླངས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།
ཨཱཿཧཱུྃ། ། །

འགར་ཤཱཀྱ་འོ། །མཐུ་ཆེ་བ་སྣུབས་ནམ་མཁའ་སྙིང་པོ། བློ་རྣོ་བ་ཡོན་ཏན་སྙིང་པོ། བློ་རྣོ་བ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་མྱང་རླངས་ཁམས་པ་གོ་ཆའོ།།

ཆོས་ཁྲིམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉི་མ་ཤར་བ་འདྲ། ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ལུགས་ཟབ་མོ་མི་ནུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར། མི་ལུགས་བཟང་པོས་བཀའ་དྲིན་ཀུན་ལ་ཁྱབ། དེའི་དབང་གིས་མངའ་ཐང་ཆེ། ཆབ་སྲིད་མཐོ། དབུ་རྨོག་བཙན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་ལ་ཟུང་མཁར་དུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །སྐུ་ཚེ་ཐུང་ཡང་ཐུགས་དམ་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་ལགས་སོ།།

མུ་ནེ་བཙན་པོ་དང་། མུ་ཏིག་བཙན་པོ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་བཅས་ཀྱི་སྐོར།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཚེ་སྤོང་བཟའ་དམར་རྒྱལ་གྱི་སྲས། མུ་ནེ་བཙན་པོ། མུ་ཏིག་བཙན་པོ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་པོ། མུ་ནེ་བཙན་པོ་བྲག་དམར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། *རྒྱལ་སར་མ་ཚུད་པ་ལ་*ཡུམ་གྱིས་དུག་བཏང་ནས་བཀྲོངས། སྣ་ནམ་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་སྣང་། ཤུད་པུ་ཁྲི་འབྲིང་ཁོང་བཙན། ལྡེ་སྨན་གུར་བཞེར་ལྡེ་ཆུང་དང་གསུམ་གྱིས་བློན་པོ་མཛད་དེ། ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཡུན་བུར་སྐུ་གཤེགས། འབྲིང་པོ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ། རྒྱལ་སར་མ་ཚུད་པ་ལ་ཡབ་དང་བློན་པོ་མགོས་གྲོས་བྱས་ནས། ཞང་བཙན་བཞེར་འུ་རིངས་སྒོ་སྲུ་ང་དུ་བཅུག་ཡོད་པས། མུ་ཏིག་བཙན་པོ་བྱོན་ཏོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མི་གཏོང་ངམ་ཟེར་ནས་རལ་གྲིས་སྐེ་ལ་ཕར་ཐལ་བརྒྱབ་ནས་བསད། ནང་དུ་ཕྱིན་ཙ་ན་འུ་རིངས་སྒོ་སྲུང་མི་འདུག་གམ་གསུངས་པས། འུ་དང་རིང་རིང་པོ་དེ་ཐལ་ཟེར་སྐད། དེར་ཁོ་ལ་ཆད་པ་བཅད་དེ། ཤངས་ཀྱི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་གཤེགས་ཏེ། ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་སྐད། དེ་ནས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཕོ་ཚ་མོ་ཚ་ཅི་འདྲ་བ་ཉམས་སད་པས། མགུ་ནས་སད་ནེ་ལེགས་སུ་བཏགས་སོ།།

བཙན་པོ་འདི་ཡང་འབྲུག་ལོ་ལ་བྲག་དམར་དུ་སྐུ་བལྟམས། ལོ་བཅུ་གསུམ་ན་ཡབ་སྐུ་གཤེགས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཟུང་། སྐུ་ཚེ་ལོ་བཞི་བཅུ་བཞེས་ནས། ལུག་ལོ་ལ་སྟོག་སྒྲགས་ཕུར་གྲོངས་ནས། འབྲིང་གཟུང་རམ་ཤགས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱད་བློན་པོ་བྱས། མཆིམས་རྩང་བཞེར་ལེགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྔོ་(ལོ་ལྔ་)བློན་པོ་བྱས་སོ། སྦ་མ་རྗེ་ལྟ་ལོད་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་བློན་པོ་བྱས་སོ།།

ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐོར།

སད་ནེ་ལེགས་ལ་སྲས་ལྔ་བྱོན་ཏོ། །ལྡེན་རྗེ་ལྟུན་གྲུབ་གཉིས་སྔར་གྲོངས་ནས། རལ་པ་ཅན། གཙང་མ། དར་མ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ། རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་ས་བཟུང་སྟེ། འདི་ཡང་ཁྱི་ལོ་འོན་ལྔང་རྡོར་སྐུ་

བལྟམས། ལོ་གཉིས་ན་ཡབ་གཤེགས། ཆབ་སྲིད་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཟུངས། སྦ་མ་རྗེ་ལྟ་ལོད་དང་། འབྲིང་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་སྟག་སྣང་གིས་བློན་པོ་བྱས། བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བློན་པོ་བྱས།

བྲན་ཀ་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཕབ། འབེབས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྦས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣང་གིས་ཕྲ་མ་བྱས་ཏེ། བྲན་ཀ་དང་སྦས་བྱིས་པ་གཅིག་གི་དུས་རྟ་འཚོ་བའི་ཚེ་རྟ་ལོག་མེན་དུས་སོང་བ་ལ། སྦས་བྱིས་པ་དེ་ལ་རྟ་ཁུགས་བྱས་པས་འགུག་ཏུ་མ་བཏུབ་པས། དེར་ཆར་པ་བྱུང་བས་བྱིས་པ་ལ་ཆར་ཁེབ་མེད། བྲན་ཀ་ལ་ཆར་ཁེབ་ཕྱིང་པ་ཡོད་པས། ཕྱིང་པའི་མཆན་གཡར་བྱུང་ཙ་ན། རྟ་འགུག་པའི་རྩི་ཁ་བྱ་སྙམ་ཙ་ན། བྱིས་པས་རལ་གུ་གསར་པ་བྱེ་མའི་གསེབ་ཏུ་སྦས། ཁོ་རང་ཆུ་ནང་དུ་སྐེ་བར་འཛུལ་བསྡད་ནས་ཆར་པ་ཆད་ཙ་ན་ཁོས་རལ་གུ་དེ་བྱེ་མའི་གསེབ་ནས་སྤྲུག་སྤྲུག་བྱས་ནས་གྱོན་པས། བྱིས་པ་སོ་མ་རེད་པར་སྲུང་སུ་ཅབ་རྒྱུ་གཅིག་འདུག་བྱས་པས། ཁོས་ཐོས་ནས་ཞེ་ལ་བཞག་སྟེ། སང་ཕོད་ལོ་དུས་སུ་སོང་ཙ་ན་གླེང་གླེངས་བྱུང་བས། དེ་ཇི་ཙ་ན་བྱས་པས། སྦས་ན་རེ། ཇོ་བོ་རྗེན་སྲུང་གསོལ་ཙ་ན་ཟེར་བས། ཁོ་མ་དགའ་ནས་ཞེ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ད་ང་ལ་དགའ་བ་མི་ཡོང་སྙམ་ནས། བུ་མོ་ཁོ་ལ་གཏད་ན་ཕན་ནམ་སྙམ་ནས། ཁོ་ལ་བུ་མོ་སྦྱིན་ཏེ། བུ་མོ་ལ་ཁོ་ཅི་ཙུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག གང་ཙུག་ཏུ་ཉལ་བར་འདུག་བྱས་པས། གན་རྒྱལ་དུ་རྩོར་གྱི་ཉལ་གྱི་འདུག་བྱས་པས། ཁོ་སེར་བཞིག་བྲང་ལ་འགྲེམས་པ་ཡིན་(ཟེར།) བུ་མོས་ཁོ་ཁ་བུབ་ཉིན་རྩེར་ཉལ་གྱི་འདུག་བྱས་པས། ཁའི་མདུན་ཐོག་ནས་སྙིང་པོ་བྲང་འོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་སྐད།

དེར་ཁོས་བློན་པོ་དང་རྒྱལ་པོའི་བར་དུ་ཕྲ་མ་བཅུག་སྟེ། བློན་པོ་དང་བཙུན་མོ་མཐུན་བྱས་ནས་ཙུག་ཙུག་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད། དེར་བློན་པོས་ཡར་ལུང་ཡིད་མོའི་ནང་དུ་སྦང་ལ་ཆོལ་དྲུས་ནས་ལྕགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་སྒྲུབ་ཀྱིན་བསྡད་པས། ལོང་བ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་དེར་ཚུར་ཡོང་། སློབ་ཙ་ན་ཡོན་སློངས་ཟེར། ལོང་ཁྲིད་པས་རི་ཀ་སྟོང་པར་ཡོན་ག་ནས་རྙེད་བྱས་པས། ལོང་བ་ན་རེ་མེ་སྣམ་གྱི་འདུག་པས་གྲོང་ཡོད་ངེས་བྱས་པས། ཐང་ལ་བསྡད་པས་ཡ་གིའི་སེར་ཁ་གཅིག་ན་ཡར་དུ་བ་འདུག་ནས། བེར་ཀས་བརྡུངས་ནས་ཡོན་བསླངས་པས་བྲན་ཀས་ཆོལ་སློག་ནས་ཡོན་བྱིན། ང་འདི་ན་འདུག་མི་ལ་མ་ཟློས་ཤིག་བྱས་ནས་རྔན་པར་རལ་གུ་རེ་བྱིན། ལོང་བས་མི་མཐོང་སྙམ་ནས་ཟོང་མ་བཀོན་འཁྲིད་མི་ལ་འཇམ་པོ་བཀོན། ལོང་བས་ལག་ནོམ་བྱས་པས་འཇམ་རྩུབ་ངོ་ཤེས།

སྦས་ཏོ་རེའི་སྒོ་རྩར་སླེབས་ཙ་ན། བྲན་ཀ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་པའི་ཡོན་ཙམ་ཞིག་ཞུ་བྱས་པས། སྦས་ན་རེ། བྲན་ཀ་ག་ན་ཡོད་ཟེར་ནས་བཟླས་པས། སྦས་ཀྱིས་ཡིད་མོའི་སྦང་ཆོལ་ནས་བཏོན་ནས་ཁྲིད་པ་དང་། བྲན་ཀ་དཔལ་ན་རེ་ལྕགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་གཅིག་དེ་འགྲུབ་ཟེར་བས། སྦས་ན་རེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་

བོད་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཁོད་བཤམས་པའི་སྐོར།

བོད་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཁོད་བཤམས་ཞེས་པ་ནི། དཔལ་ཤྲི་ན་ལེནྡྲ་ལ་དཔེ་བླངས་ནས། བསླབ་པའི་གྲྭ་བཅུ་གཉིས། ལྷར་འབུལ་བ་དྲུག་སྒོམ་ས་ཆེན་པོ་བརྒྱད། སྒོམ་གྲྭ་ཆེན་པོ་བཞི། བློ་སྤྱོང་གི་གྲྭ་བཅུ་གཉིས། དབུས་ན་ཁམས་གསུམ་མི་ལྡོག་སྒྲོལ་མ་དང་། དཀར་ཆུང་གི་ལྷ་ཁང་དང་། འོན་ཅང་རྡོ་དང་། དགྱེས་མཚལ་དང་བཞིའོ། །མདོ་ཁམས་ན་ལྗང་གི་ར་མགོ་དང་། ཏྲེའི་ཀ་བྲག་དང་། སྤྱི་ཐོག་ངང་མོ་འགྲིན་དང་། སྟེང་ཁང་ཆེན་མོ་དང་བཞིའོ། །མདོ་སྨད་ན་སྣའི་འོར་འཇེད་དང་། ཞའི་བེར་ཀ་དང་། ལྕོང་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ཀའི་ཀླུང་ཤོད་དང་(བཞི་སྟེ་)བཅུ་གཉིས།

ལྷར་འབུལ་བ་དྲུག་ལ། དབུས་ན་ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས་གཉིས། ཁམས་ན་ཀ་ཆུའི་གཡུ་རྩེ་དང་གསུམ། བཀའ་ཁོང་གི་ཐུགས་རྗེ་ལྷུན་གྲུབ་དང་། མདོ་ཁམས་ཀློང་ཐང་འཇིག་རྟེན་སྒྲོལ་མ་དང་། འུ་རུའི་བྱམས་ཆེན་སྙོམས་དྲུག་གོ།

སྒོམ་ས་བརྒྱད་ལ། དབུས་ན་འཆིང་བུ་དང་ཡེར་པ་གཉིས། མྱང་གི་ཞྭ་དང་གསུམ། དཔལ་ཆུ་བོ་རི་དང་བཞི། མདོ་ཁམས་ན་དན་ཏིག་ཤན་དང་ལྔ། འབུམ་གླིང་དང་དྲུག ཨ་ལུང་དང་བདུན། ཀློང་ཐང་ཨརྱ་གླིང་དང་བརྒྱད་དོ།།

བློ་སྤྱོང་གི་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ལ། དབུས་ན་འཆིང་བུ་ཡེར་པ་དང་ཞྭའི་ལྷ་ཁང་དང་(གསུམ།)ཁམས་ན་དན་ཏིག་ཤན་དང་། འབུམ་གླིང་དང་། ཨན་ཆུང་དང་། དེ་བའི་བླ་ཚལ་དང་བཞི། མདོ་སྨད་ན་ཀློང་ཐང་ཨརྱའི་ལུང་དང་། མེས་ཤོད་སེང་གླིང་གི་དབེན་གནས། འཛོང་རྒྱལ་བྱིན་གྱི་དབེན་གནས། དཔུང་བོར་གྱི་ཐང་ཤིང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་དང་། གླང་ལུང་གི་དྲའུ་ཏོག་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དབེན་གནས་སུམ་ཅུ་ཡོད་དོ།།

སྒོམ་གྲྭ་བཞི་ནི། ཤར་ཕྱོགས་དྭགས་ལྷའི་བྲག་ཕུག་ནི། འདྲེ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད། ལྷོ་ཕྱོགས་སྟག་དང་སེང་གེ་ལུང་གི་བྲག་ཕུག་ནི་གླང་དཔལ་གྱི་སེང་གེས་མཛད། ནུབ་བྲག་དམར་པོའི་མཐིང་ཕུག་ནི་སྣུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོས་མཛད། བྱང་ཕྱོགས་ཨརྱ་པ་ལོའི་སྒོམ་གྲྭ་ནི་ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད།

སད་མི་བཅུ་གསུམ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་པ་ནི། དགེ་སློང་ལ་སྔ་བ་རྣའི་བན་དྷེ་གཉིས་ཏེ། སྦ་གསལ་སྣང་། སྦ་གསལ་སྦྱར་གཉིས་སོ། །བཙུན་པ་(ལ་སྔ་བ་)ངན་ལམ། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ། བློ་རྣོ་བ་རིན་ཆེན་དང་། ལན་གསུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ། མཁས་པ་བི་རོ་ཙ་ནའོ། །གནས་བརྟན་ལ་སྔ་བ་འོར་རྒྱད་ཁ་ཕུན། སྨན་ཤཱཀྱ།

ངས་སོལ་བ་སྐྱེ་གང་མི་རྙེད་དམ་ཟེར། ང་གསོད་པ་ལ་ཉི་མ་ཕྱེད་དྲོས་མཚམས་ནས་འཆར་བ། བྲག་དང་ཆུ་འཐབ་པ། ཤིང་རྩ་གནམ་དུ་བསྟན་པ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ནས་དེར་གསོད་དགོས། ང་གསོད་པ་ལ་མདུང་ཤིང་བྱ་བལ་མ་གཅིག་དགོས། ལུག་གྲོ་མོ་ར་རྒྱ་མོ། དར་ཚག་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཚོ་མེད་ན་ཁྱེད་རང་ལ་དགའ་བ་མི་ཡོང་འོལ་ཀ་ཐད་ཀ་ན་གཙང་ཆུ་དང་བྲག་འཐབ་པ། ཉི་མ་ཕྱེད་དྲོས་ཙམ་ནས་འཆར་བ། བྲག་གི་མགོ་ནས་ཚར་ཕུ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་ཁྲིད་ནས། ད་ཁྱོད་ལ་ཁ་ཆེམས་འདྲ་བ་མེད་དམ་བྱས་པས། བྲན་ཀ་ན་རེ། གནམ་མཐིང་བས་སྔོ་བར་ཤོགས་བྱ་བས་དམར་བར་ཤོག རྗེ་ཁེང་ལོག་པར་ཤོག རྒྱལ་པོའི་གདུང་ཆད་པར་ཤོག ཟེར་ནས།

དེར་བསད་ནས་ཡར་ཕྱིན་པ་དང་། བློན་པོ་མགོས་ན་རེ་བྲན་ཀ་གསད་དམ་བྱས་པས། ཨེ་ཤ་མི་གསོད་པ་ཡིན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་ཅི་ཟེར་བྱས་པས། གནམ་མཐིང་བས་སྔོ་བར་ཤོགས་བྱ་བས་དམར་བར་ཤོག རྒྱལ་པོའི་གདུང་ཆད་པར་ཤོག རྗེ་ཁེང་ལོག་པར་ཤོག་ཟེར། མདུང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཚོ་ཁྱོག་ཟེར་ན་(ཡང་)དགོས་པ་མི་འདུག་བྱས་པས། བློན་པོ་མགོས་ན་རེ། ཁོས་མ་ལན་པའི་རྟགས་ཡིན། མདུང་ཤིང་བྱ་བལ་མ་དགོས་པ་དེ། ངའི་སེམས་མདུང་ཤིང་བས་སྲོང་བྱ་བའི་རྟགས་ཡིན། གནམ་མཐིང་བས་སྔོ་བར་ཤོག་བྱ་བ་དེ་གནམ་ལ་ཐན་པ་བྱུང་ནས། ས་ལ་རྩ་མི་སྐྱེ་སྟེ། བྱ་བས་དམར་བར་འགྲོ། རྒྱལ་པོ་གདུང་ཆད་ཉེན་ཡོད། རྗེ་ཁེང་ལོག་ཀྱང་འགྲོ། དེ་མ་ལེགས་ཟེར་བ་དང་། མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་གྱི་རྗོ་མོས་བློན་པོ་བཀྲོངས་པ་ཐོས་ནས། ལུས་པོ་མ་བདེ་བར་ཡོད་པ་དེ། ཤེལ་དཀར་གྱི་གྲི་གུས་གསུས་པ་གཤགས་ནས། ང་དང་བློན་པོ་འགྲོགས་མ་འགྲོགས་འདི་ལ་གཟིགས་ཟེར་ནས་ལྟོ་ན་རྒྱལ་བུ་སོ་དུང་སོ་འཁོར་བ་ཡོད་པས། གཡུའི་སྨིན་མ་ཡོད་པ་གཅིག་འདུག་ནས། དེ་གོང་ཡན་ཆད་རྒྱལ་རྒྱུད་ལ་སོ་དུང་སོ་འཁོར་བ་ཡོད་པ། གཡུའི་སྨིན་མ་ཡོད་པ་དགབཙས་མ་ཐག་ཏུ་ཡོང་བས། བྲན་ཀས་མ་ཉེས་པར་ཡིད་ཆེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་འགྲོད་པས། ཇོ་མོའི་ཁྲག་དང་སྣག་ཚ་བསྲེས་ནས་ཇོ་མོའི་དགེ་རྩར་འབུམ་ར་གཟིགས་དམར་པོ་བཞེངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རལ་པའི་སྟན་ལ་མཆོད་གནས་པ་བཞུགས་སུ་བཅུག་ནས། རྗེའི་སྙན་དྲུག་གི་མགུར་ཡང་དུས་དེར་བླངས་སོ།།

དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་བཞེས་ནས། གཅུང་དར་མས་རྒྱལ་ས་ཕྲོགས་ཏེ། འབངས་ཀྱིས་བྱི་བའི་ལོ་ལ་ལན་དཀར་དུ་བཀྲོངས། རྒྱལ་པོ་འདི་ཡང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་སོ། །སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་མཐའི་རྒྱ་དྲུག་མ་བཏུལ་བས། ཕྱིས་སྡེ་གསུམ་འཐབ་པས་ས་མ་ཟིན། བསད་པས་མ་ཟད། ཁམས་ཀྱི་དབྱར་མོ་ཐང་དུ་དགུན་གྱི་ཟླ་བ་གསུམ་ན་དབྱར་གྱི་རྩི་ཐོག་ཏུ་མཛད་ནས་དུམས་མཛད་དེ། རྡོ་ལ་ཉི་ཟླའི་

གཟུགས་བྱིས་ནས་ཐང་གཅོགས་མཛད་དོ།།

རྫུ་འཕྲུལ་ཡ་མ་ཟད་དུ་སྨྲལ་ནས་མཐའི་དག་ཡང་ཐབས་ཀྱི་བཏུལ། ཚེ་སྨད་ལ་ངན་སོང་སྤྱོང་བའི་ལྟ་ཁང་བཞེངས་ཏེ། ཡབ་མེས་ཀྱི་ལྟ་ཁང་བས་ཀྱང་བཟོ་སྟ་བཅུ་གསུམ་ལས་ཁྲེད་པར་འཕགས་པ་བཞེངས། མེས་ཀྱི་དུས་ན་ལྟ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཞེངས་ནས་གྲངས་མ་ཕེམ་པ་ཡང་འགྲུར་མོ་ལྟ་ཁང་མྱང་རོ་ཅེ་བས་ཀྱི་ཁྲབ་སྤོ་ཅན་གྱིས་གྲངས་ཕེམ་པར་བྱས། སྲེ་སྤྱོད་གསུམ་དང་གསང་སྔགས་ཐུགས་ཀྱི་ཚོས་མང་དུ་བསྒྲུབ་ནས། སྐད་གསར་བཅད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ། སྔར་གྱི་སྐུར་འཕྲོའི་ལྟག་ལུས་པ་དང་། མ་འགྲུབ་བ་ཡང་བསྒྲུབ་ཅེ། ཕྱིས་མི་བཙོས་པར་བཀའ་བཅད་དོ། །གང་ཟག་དད་བཅོས་ཅན་རྣམས་རབ་དུ་བྱང་སྟེ་དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་བརྟུང་། འབངས་བན་དེ་རྣམས་ལ་ཐབས་དང་སྦྱར་ནས་གནང་། མདོ་རྒྱུད་འཚད་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་། ཁྲི་སྟན་ས་ལེའི་གདན་བཏིང་། དབུའི་ཐོག་ཏུ་གདུགས་ཕུབ། གཡས་སུ་རྒྱལ་མཚན་ཕུར། གཡོན་དུ་བ་དན་ཕུར། མདུན་དུ་མཆྱལ་དང་མཆོད་པ་ཅཧམས། མཚན་བྱ་མ་དང་སྨོན་དུ་བཏུགས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་སྐུ་ཚེ་ཐུང་། བཞུགས་རིང་ལ་ཐུགས་དགོངས་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པོ།།དེ་ལྟར་བོད་ཪྣམ་བའི་སྐུགས་རྟམ་འདིར། བསྟན་བའི་སྐྱོན་མེས་དཀར་པོར་བསྒྲུབ་བ་ལགས་སོ།།

དེ་དུས་ཡན་ཆད་དུ་དག་ཐབས་ཟབ་མོས་ཕྱིའི་དག་ཐུལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཅལ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། སྤྱོམ་ལ་ལྷུ་ཆོས་ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་དང་འདྲ་སྟེ་འཛམ་ལ་དམ། མི་ཆོས་སོག་མའི་ཚོན་ཐག་དང་འདྲ་སྟེ་མང་ལ་འདུས། རྗེ་བྱ་ན་བཞུགས་པ་ནི་ཐུགས་སྐམ། འབངས་འོག་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ནི་རྗེའི་བཀའ་ཉན་ཅིང་ཁྲིམས་ལ་གནས། འབངས་བན་དེ་རྣམས་འཚོ་བ་བྱ་ནས་སྤྱོར། དགེ་བ་བག་ཕེབས་སུས྄ོད། རི་ཡན་ལ་དག་མེད། རྟ་ཡན་ལ་སྐྱ་མེད། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ནས་གསང་འཛལ། མཐའི་སྐོ་བཞི་ནས་དབྱར་འབྲལ། རོང་ཁ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེས་རྩོང་། ཚོད་སྟོད་སྡེ་ཞེ་གཉིས་ཐུལ། ཡུ་མོ་སྡེ་བཅུགཉིས་ནི་ཉན། བལ་ཡུལ་ཏ་ལ། ཀི། ཀྲོང་ཡུལ་བག་ར། ལི་ཡུལ་འུ་ཐེན། རྒྱ་ཡུལ་སྐྱན་བཟང་ཡན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་འདུས། ཁོད་དང་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་མེས་ཀྱི་ལམ་(ལུང་)སྟོན། ལེགས་དགུ་མཁར་དུ་བཀྱེགས། སྐྱན་དགུ་གཏམ་དུ་སྨྲ། དཔའ་མཛངས་ཀྱི་རྟ་འབྲེད། མཁས་བཙུན་ཀྱི་གྲལ་མཆོག <མ་འཆོལ་>མི་ཉི་མས་སློང་། ཕྱུགས་ནམ་རྒྱས་སྐྱེད། འབངས་ལྟ་རིས་པ་རྣམས་ནི་དཀོན་ཅོག་གསུམ་དུས་སུ་མཆོད། རྗེའི་མངའ་ཐང་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། འབངས་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་རྒྱ་བོའི་གཞུང་དང་མཚུངས། བོད་རྗེ་འབངས་སྐྱིད་པའི་གཡུང་དྲུང་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས། མི་ལུགས་མཐར་ཁྱིན། སྐུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་འདྲ་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་སོ།།

གླང་དར་མའི་སྐོར།

དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་ལུགས་སྟོན་པ། གཞུང་ལས། དེ་ནས་ནག་པོ་ཕྱོགས་ཅན་གླང་དར་མ་བྱོན།། བོད་ཀྱི་ཕུང་འདྲེ་མི་གྲེ་གསུམ་དག་གིས་སུ། །གཅེན་པོ་བཀྲོངས་ཏེ་གཙུང་པོ་མཐར་རུ་བཤུགས། །རྒྱལ་སྲིད་ལོ་གཅིག་ཕྱེད་བཟུང་ནས་བཀྲོངས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ནི་གདུང་རབས་བདུན་དུ་སྦས། །སྐད་པ།

བཙན་པོ་འདི་ཡང་། འོན་ལྗང་རྡོ་རུ་ལུག་ལོ་ལ་བལྟམས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཡབ་གུ་ང་དུ་གཤེགས། ཆབ་སྲིད་ལོ་གཅིག་ཟླ་ཕྱེད་བཟུང་། ལོ་སོ་གཉིས་ལོན་ཙ་ན་སྟག་ལོ་ལ་ལྟ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཀྲོངས། ཇི་ལྟར་བཀྲོངས་ན། རྒྱལ་པོ་འདི་ཡང་ཡབ་མེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པར་མ་སོང་། ཐེ་རང་སྲིན་པོའི་ཕྲུ་གུ་ཚེ་བརྗེས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་གོང་མ་ལྟོ་ནུབ་སྲིན་པོའི་ཡུལ་ཡབ་སྲིན་པོ་མགོ་དགུ་པ། ཡུམ་སྲིན་མོ་ཟངས་མགྲིན་མོའི་བུ། སྲིན་པོ་སྤྲུན་གསུམ་སྐྱེས་ནས་ལྟོ་ནུབ་སྲིན་པོའི་ཡུལ་ཕུང་བར་བྱས། སྐྱེ་བ་དེའི་འོག་རོལ་དུ་རྒྱ་ནག་པོའི་བྲག་ཤེད་དུ་ཡབ་འགོང་པོ་ཤ་པེ་དང་། ཡུམ་འགོང་མོ་སྤྲ་སྤེའི་བུ་ཐེ་རང་སྤྲུན་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ཏེ། ཕུ་བོ་ཆེ་བས་མུ་གེ་བཏང་། སད་སེར་ཕབ། འབྲིང་པོས་འཁྲུག་པ་བཏང་། ཆུང་ཤོས་ཀྱིས་མི་ནད་ཕྱུགས་ནད་བཏང་། རྒྱ་ནག་ཡུལ་ཕུང་པར་བྱས་སོ།།

དེའི་འོག་ཏུ་བོད་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་སེང་གེའི་མགོ་ཅན་གླང་དར་མ་དང་། བློན་པོ་ཐེ་རང་གི་སྤྲུལ་པ་སྤྲེ་མགོ་ཅན་སྦས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣ་དང་། ཞང་བློན་ཁྲའི་མགོ་ཅན་སྣ་ནམ་རྒྱལ་མཚན་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་སྟག་སྣང་གིས་ཆོས་བསྣུབས། བོད་སྤྱི་མཐུན་ལས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སོས་ཀའི་འཁྱགས་རོམ་བཞིན་དུ་བཞུ། མི་རྗེ་ལྟའི་བསོད་ནམས་མཚོ་སྐམ་པའི་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་ཡལ། བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི་ནམ་ཞོད་ཆེ་བའི་རྩིག་པ་བཞིན་དུ་ཞིགསེར་ཆགས་ཡོངས་ལ་བཅས་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ནི། རྒས་གུད་འཇོམས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཉམས། བཟང་བྱེད་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དགོང་ཀའི་ཉི་མ་བཞིན་ནུབ། རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སུ་གདོན་གསོལ་ཏེ། མངའ་རིས་ཟླུམ་པོ་ལ་ཕྱོགས་རིས་དུམ་བུར་ཆད། འབངས་ཀྱིས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འོག་ནས་ལོགལྟོག་རོ་ལེགས་པའི་གདོང་རྩན་དང་། སྦས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣང་ལ་སོགས་པས་དུས་ངན་པ་ལ་ཁུང་ཕྱུང་ནས། སྤྱོད་ལམ་ངན་པ་ནི་བྱས། རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཁེང་ལོག་བྱུང་ནས། བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བློན་ཆེན་ཁྲི་རྗེ་སྟག་སྣང་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཉེས་པའི་སྐྱོན་ཕབ་ནས། གྱོད་ལ་གཏུགས་པ་དང་། དཀོན་ཅོག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱབ་གཏད་པའི་སྐྱོན་གྱིས། ཞང་བློན་བཞི་ཡི་དབུས་ཀྱི་མདུན་ས་ཞིག །ས་སྡེ་གསུམ་གྱི་མཐའི་སོ་ཁ་ཤོར། །རྔན་བྱེད་བཅུ་ཡིས་དབུས་ཀྱི་གསང་བཅད། །སྣེའུ་སྡེ་བཞིས་སྐོར་<དཀོར་>གྱི་འཕྲོ་བཅད། །རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་མཐའ་མོན་

གྱིས་ཕྱོགས། བོད་ཐམས་ཅད་བུ་བྱེ་རྒྱུན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས། ཕྱུ་གཡང་སྤྱིར་ཉམས་པ་ལགས།

དར་མ་ནི་སྔོན་གྱི་ཡབ་མེས་བཞིན་དུ་མ་སོང་། གནོད་སྤྱིན་དང་སྲིན་པོའི་སྤྲུལ་པར་སོང་བས་ཕུ་བོའི་རྒྱལ་ས་ཕྱོགས་ཏེ། གཅེན་པོ་རལ་པ་ཅན་ལོ་*བཅུ་གསུམ་ལ་*འབངས་ཀྱིས་བཀྲོངས་བཅུག ཡབ་མེས་ཀྱི་སྲོལ་བོར་ཏེ། ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཉམས་དམས་ལྟ་ས་ཆུས་བཤིག དཀར་ཆུང་མེས་ཚིག བསམ་ཡས་བྱེ་མས་བཤིག རི་དྭགས་ཀྱི་ཚང་བཅས། གླེགས་བམ་ཕལ་ཆེར་གཏེར་དུ་སྦས། བསླབ་པའི་ཆོས་གྲྭ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་ཕབ་སྟེ་བཤུགས་སོ། །གཅུག་པོ་ཡང་བཤུགས་སྐད་པ། གཅུང་པོ་གཙང་མས་ཆོས་ཀྱི་ཁ་བཟུང་དོགས་ནས། མོན་དཔའ་གྲོར་བཤུགས་སོ། །ལམ་དུ་ཁྲ་སྣར་ལོ་གཅིག་བཞུགས་ནས་ལྟ་ཁང་བརྩིགས།

མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་དབུས་རུ་ཞྭའི་ལྟང་ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཕབ་པས་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཆད། རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག་བསོད་མི་བཏང་བས་བུད་མེད་དུ་རྫུས་ནས་བྲོས་པས་ལམ་དུ་ཕྲད་ཀྱང་ངོ་མ་ཤེས། གཙང་གི་འུ་ཡུག་ཏུ་ཡིབ་ནས་བཞུགས་པ་ལ་ལོ་དགུ་ན་འདས་པ་ལས་མ་ཚོར། འབྲིང་ཁྲི་རྗེ་བསད་པས་དཀོར་ནོར་གྱི་ཁུངས་བསུབས། ནུབ་ཕྱོགས་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན་བཅད་པས་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་འབྱོན་པའི་འཕྲོ་ཆད། ཤར་ཕྱོགས་གསེར་ལམ་སེར་པོ་སུམ་ཅུ་སྐྱུར་བས། རྒྱ་ནག་ནས་ནོར་གྱི་ཚོང་སྒོ་རྒྱུན་ཆད། བྱང་ཕྱོགས་ཤ་ལྦགས་སྐྱ་མོ་ལ་ཐིག་བཏབ་པས། ཧོར་གྱི་དམག་ཁ་ནང་དུ་བསྟན། འཁྲུག་པ་བྱས། ལྟོ་དོམ་སྒྲོམ་ནག་པོ་ཁ་ཕྱེ་ནས། ལྟོ་མོན་ལ་གཉེན་བཏགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་བཀོད། སྣུབས་ནམ་མཁའ་སྙིང་པོ་ཕ་རོལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་གསོད་པ་ལ། འོ་ན་ང་སྒོམ་དུ་ཆུག་ཅིག་གསུང་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོག་བྱུང་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་མཛུབ་ལ་བསྐོར་བས་རྒྱལ་པོ་བྲེད་ནས་ད་ཇོ་བོ་མ་གསོད་ཅིག་ཉན་ཟེར་བ་ལ་བྲག་དམར་གྱི་ལོགས་ལ་འཕངས་སྐད། དེ་ནས་ཅུང་ཞིག་མཉམ་པར་བཞག་པས། ཤར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རོལ་མོ་དང་བཅས་ནས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་སོ།།

རྒྱལ་ཏོ་རོ་སྟག་སྣང་དང་། ལྕོག་རོ་ལེགས་སྒྲ་ལྟ་སྡོང་། ཙུག་སྒྲ་དར་གཟུང་རྣམས་སྔོན་གྱི་བློན་པོ་འཕྲུལ་འབག་ཅན་དུ་མ་སོང་སྟེ། ཐེ་རང་འགོང་པོའི་སྤྲུལ་པར་སོང་བས་དེའི་དབང་གིས་ཐུགས་དགོངས་ལོག་སྟེ་དཀོན་ཅོག་གི་རྟེན་ལྟ་ཁང་བཤིག གནས་བཞིར་བྱ་ཚང་དང་ཝ་ཚང་བཅས། ཡབ་མེས་ཀྱི་དགེ་ཡིག་ཚང་ཐམས་ཅད་ནུབ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་ལ་སོང་དོགས་ནས། རྗེའི་ཆོས་སྤངས། སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དང་མཆོད་གནས་ཀུན་ཀྱང་ངན་ཁུང་དང་ས་ལ་སྦས། ཡབ་མེས་གོང་མའི་ཐུགས་དམ་ལ་གཤེ་སྐུར་འདེབས། དགེ་འདུན་རབ་བཤུགས། འབྲིང་བསད། ཐ་མ་རྔ་ཤང་

བསྐུར་ནས་ལིང་རོགས་ལ་བཏང་། ཚན་གཅིག་ལ་རྟ་ལ་ཞོན་པའི་སྟེག་བྱས། དུས་དེར་གསེར་ཁུང་ཕུབ་རྡིབ། མང་ཡུལ་ལ་ཆད། པཎྜི་ཏ་རྒྱ་གར་ལ་བྲོས། ཀང་མགྱོགས་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུའི་སྔགས་མཁན་དང་། རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གཤེན་ལ་སྐྱོན་ཕབ། ཉེས་པའི་ལས་ཐབས་ལ་ལེགས་པའི་དགེ་ཡིག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཕྱིའི་སོ་ཁ་ཤོར་སྐད། རྒྱལ་སྲིད་ལོ་གཅིག་ཟླ་བ་ཕྱེད་བཟུང་ནས་བཀྲོངས་སྐད།

རྗེ་ཉིད་ཀྱང་དཀོན་ཅོག་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས། དགོངས་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་ཏེ། ཡེར་པ་ལྷ་རི་སྙིང་པོ་ན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་གསོད་པའི་གྲོས་བྱས་པས། ལྷ་ལུང་གིས་ལག་སྟོད་<གཏོད་>དེ། རྟ་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་སོལ་ཁུ་བྱུགས། བེར་ནང་དཀར་ལ་ཕྱི་ནག་པོ་གྱོན་ནས་རྒྱལ་པོའི་རྟ་འཆག་པའི་ཟླ་ལ་འཆག་རྫུས་བཏབ་ནས། རྒྱལ་པོའི་སྐེ་རལ་གྲིས་བཅད་དོ། །ང་བདུད་ནག་པོ་སྐྲག་མེད་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར་གྱིན་ཆུ་ལ་བྲོས་པས། རྟའི་སོལ་ཁུ་བྱི་ནས་དཀར་པོར་སོང་། བེར་དཀར་ཕྱིར་བསྟན་ནས་གྱོན། སྐྱིད་ཆུ་ཕར་ཁར་བརྟོལ་ནས་ང་གནམ་ཐེ་དཀར་པོ་བྱ་བ་ཡིན་བྱས་ནས་བྲོས་པས། ར་མདའ་ཀུན་ན་རེ། ལྷ་འདྲེར་འདུག་པ་ད་ར་མདའ་བྱས་པས་ཅི་ལ་ཕན་ཟེར་ནས་ལོག་པས། དེ་ནས་ལྷ་ལུང་གིས་ལྷ་མི་བྱུང་དོགས་པས་ཕུག་རོན་གཅིག་བཟུང་ནས་བྲག་ཕུག་ནང་དུ་ན་བཟའ་གསོལ། སྒོམ་ཐག་བཅིངས་ནས་བཞུགས་ཏེ། ཕུག་རོན་འཕུར་བས་ནམ་མཁའི་དུད་པ་དང་ས་རྡུལ་ན་བཟའ་ལ་བབས་པས་ས་རྡུལ་ཐིབ་བེ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒན་མོ་གཅིག་ན་རེ། ད་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས་མཁན་དེ་ལྷ་ལུང་བྱིས་པ་རྩ་ནའི་སྐད་འདྲ་ན་ཟེར་ནས། བལྟར་ཕྱིན་ཙ་ན་ལྷ་ལུང་མ་འགུལ་བར་ན་བཟའ་ས་རྡུལ་(ཐིབ་བེ་)འདུག་ཟེར་ནས་ལོག་གོ།

ཡུམ་བརྟན་དང་འོད་སྲུང་སྐོར།

ཆོས་ཀྱི་མེ་ནི་གདུང་རབས་བདུན་དུ་སྦས། ཞེས་པ། དེའི་སྲས་འོད་སྲུང་། དེའི་སྲས་དཔལ་མགོན། ཉི་མ་མགོན། བཀྲ་ཤིས་མགོན། འོད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྲས་ལྷ་བླ་མའི་བར་དུ་ཆོས་སྣུབས་སྐད།

དར་མའི་སྲས་ཡུམ་བརྟན་འོད་སྲུང་གཉིས་ཞེས་པ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་མ་ཟིན་བར་དུ་སྟོང་། གཅེན་ལ་མ་འཆམས་པར་གཡོ་རུ་དབུ་རུ་འཁྲུག་སྐད་པ། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་སྲིད་རེ་རེ་ལས་འཛིན་པ་མེད། ཕུ་བོ་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་མ་ཟིན་ན་ཞལ་སྔར་འབེབས་ཏེ། ཁོང་ཞལ་མཐོང་བ་སྔ་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྒྱལ་པོ་བས་ཀྱང་ཞན། འབངས་ལས་ཀྱང་དྲག་པའི་ཐང་འཚམས་ཟེར་རོ། །གཅེན་ལ་མ་འཆམས་ཞེས་པ། ཁོང་གཉིས་མཉམ་པོར་སྐྱེས་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཕུ་བོ་ང་ཡིན་པ་ལ་མ་འཆམས་པའོ།།

དེ་ཡང་ཁྲི་དར་མ་གྲོངས་ནས་ལྟོ་བར་འོད་སྲུང་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། འོད་སྲུང་

གཡོར་མོ་བཙན་མོ་འཕན་གྱི་ལྷོ་ན་གནས་བའི་ཚེ། ཡབ་གོངས་པའི་རྗེས་ལ་སོང་བས་རྟན་བྱུང་གི་དོགས་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུ་བ་མོ་མར་མེ་སྤར་ནས་ཉིང་ཁྲིའི་ཁར་ཡུམ་ཆེན་བཙན་མོ་འཕན་ཉལ་དུ་བཅུག་ནས་བསྲུངས་པས་ཁྲིམ་ལྷེ་འོད་སྲུང་ཟེར་རོ། །འོད་སྲུང་བལྟམས་པའི་ནུབ་མོ། འཕན་བཟའ་འཕན་རྒྱལ་གྱིས་བུ་རྒྱུང་གཅིག་ཉོས་ནས་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་མ་རྣེད་དོ། །སེའུ་ཆེག་གེ་ཚགས་བྱས་ནས་དེ་གོང་དུ་གསུས་པ་ལ་འབོད་གླན་ནས་བུ་ཆགས་པའི་རྫས་བཀུབ་ནང་ཚུད་ནས་བྱས་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་པས། སེའུ་ཅེག་གེ་འདུག་པས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་སམ་དང་བལྟམས་པ་ལ་སོ་དུང་སོ་འཁོར་མ་མི་སྲིད་དེ། འོན་ཀྱང་ཡུམ་བརྟན་དུ་ཚུག་ཅར་ཞེས་མཚན་ཡང་ཡུམ་བརྟན་དུ་བཀྲག་སོ།། དེར་ཁོང་གཉིས་གཅེན་ལ་མ་འཚམས་པར་དབུ་གཡོར་འཁྲུག་པ་བྱས་སོ། །ཆོ་སྤྲོང་བཟའ་ཡུམ་ཆེན། དབུ་རྩའི་བྱང་ངོས་སུ་བྱོས་ཏེ། འཁྲུག་པ་ཕམ་པས་ཡུམ་མེས་ཀྱི་ནོར་སྐྱ་བཙོ་བརྒྱད་ལགས་པ་རྟེའི་ཅན་དགུ་ཡུམ་བརྟན་གྱིས་ཞྱེར་བ་ལགས་སྐད།

མངའ་བདག་འོད་སྲུང་སྤྱི་ལོ་ལ་ཡུམ་བུ་བྲལ་སྐང་དུ་བལྟམས། ཚེ་ལོ་ཞེ་ལྔ་བཞེས་ནས་གླང་ལོ་ལ་ཡར་སྟོད་འཕང་ཐང་དུ་སྐུ་གཤེགས། བློན་པོ་དགུ་ཁྲི་ཐོག་སྐྱ་དང་། སྟོགས་དཔལ་གསུམ་སྐྱ་ཚེ། རྩོག་རྒྱལ་ཀོ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་ཡབ་གྲོངས་པའི་རྟེ་བསོད་ནམས་ཆུང་བས་དབུས་གཙང་སོ་སོར་ཕྱེ། དབུ་རུ་གཡོ་རུ་འཁྲུགས། སྟོད་ཁྲམ་དང་སྨད་ཁྲམ་དུ་ཚད། རྟེའུ་དང་འབངས་འོད་འབར་དུ་ཕྱེ། ཕྱིའི་སོ་ཁ་ཤོར། ནང་དུ་འདུན་ས་ཞེག་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཅའ་ཤིང་འདུ་བ་ཚགས་ཆོས་ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་འདུ་བ་གྲོལ། མི་ཆོས་སོག་མའི་ཕོན་ཐག་འདུ་བ་ཚད། གནས་མགོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟ་ཚུགས་འདུ་བ་ཉམས། རང་གི་གནས་བརྟན་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལྷོ་བལ་དུ་བོས། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ། ལྷ་རིས་ཀྱི་དགེ་བཤེས། ཆོས་ཁྲིམས་ཞེག་པས་མྱ་ངན་གྱིས་གྲོངས།

མངའ་བདག་འོད་སྲུང་གི་སྲས་དཔལ་འཁོར་བཙན་དང་། ཡུམ་བརྟན་གྱི་སྲས་མགོན་སྲིད་ཀྱི་རིང་ལ། དབུ་ཡོགས་རྩམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེང་ལོག་རྩམ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་པའི་ཆུ་པོ་གཅིག་ཟེར་རོ། །ཆུ་པོ་དེ་ཡང་འཕང་ཐང་དུ་སྐུ་བལྟམས། ལོ་བཅུ་གསུམ་ན་ཡབ་གྱང་དུ་གཤེགས། ཚབ་སྲིད་ལོ་བཅོ་བཆུད་བཟུང་། ལུག་ལོ་ལ་ཤམ་པོ་མཆུ་ནག་གིས་བཀོངས་སོ།། སྐུ་ཚེ་སུམ་ཅུ་བཞེས། བག་གཟུང་ལྷ་ལོད་དང་། ཅང་ཤ་པོས་བློན་པོ་བྱས། ལོ་གསུམ་བསྐྱངས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བང་སོ་ལ་ཐི་གས་ཚགས་བྱས་ནས་ལ་བཙུ་གས་སོ། །གསུང་རབ་དང་བྲིས་སྐུ་ལ་སོགས་པ་བྱས། ཆོས་བག་རེ་མཛད་ཀྱང་། རྟེ་ཐུགས་གནག་པས། དཀོན་ཅོག་གི་དབུ་ཡོགས་བྱུང་སྟེ། རྟེའི་བློན་པོ་སྐུགས་

ཐོག་པོ་བྱ་བའི་གོ་ཆོད་ཤོས་གཅིག་རྐུན་མས་བརྐུས་ནས་བསད། རོ་གངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱུང་། བློན་པོ་ཁྲི་མདུང་མང་བཙན་བྱ་བ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ཏེ་ཧྲེང་ནས་གུམ། དཔལ་བཟང་དགེ་འདུན་གཡག་གིས་བསད་ནས་རོ་བྲག་སྲུབ་ཏུ་ཚུད་ནས། སེམས་སྡུག་གིས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་རྒས་ནས་ཤི་ཟེར། རྗེ་འབངས་ཐམས་ཅད་སྐྱིད་པའི་གཡུང་དྲུང་ཟད་ནས་སྡུག་པའི་རེས་མོས་ལ་བབས་ཏེ། མངའ་བདག་གི་སྲས་དཔལ་འཁོར། ཇོ་བོ་སྐྱིད་ཁྲོད་དང་བཤོས་ཤིང་། ལན་འཁོར། མཚན་ནས་གྲངས་གླེང་སྐད།

དེ་ནས་འབངས་རྣམས་གྲོས་བྱས་ནས་སྲས་གཅིག་གཙང་ནས་སྤྱན་དྲང་ངམ་བྱས་པས། ཡུ་མ་བརྟན་རྒྱུ་ད་ཀྱིས་ཐུ་གས་ནག་བྱས་དོ་གས་ནས། དབུ་རུ་ནས་རྗེ་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་སྤྱན་དྲངས་ནས་འཕྱོགས་ཀྱི་རྗེའུ་རྣམས་ཀྱིས་སྙན་གཡུ་རས་ལ་སོགས་པ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ནས། གོང་དུ་མངའ་བདག་མེས་དབོན་རྣམ་གསུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡབ་མེས་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབོན་སྲས་སུ་གྱུ་ར་པ་དང་། གཉིས་པ་ན་འབངས་གཡུ་དྲུང་པ་རྣམས་ལ་ཉང་སྟོད་ཀྱི་འདྲེ་རྟག་ལ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། གསུམ་པ་བཀའ་ལུ་ང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཐབས་ཡ་རབས་དང་མཚུ་ངས་པ་མཛད་པས་རྗེ་དེ་བླ་སྒོ་དང་པོར་འབངས་ཀྱིས་བཞག་སྐད།

དེ་ལྟར་ལགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མི་དབང་པའི་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ལ། ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་གྱི་རྒྱུད་འདི་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། རྗེའི་ཅན་དགུ་དང་ཆོས་སྐོར་བསམ་ཡས་ལ་སོགས་པ་འདོ་སྲུང་རྒྱུད་ལ་མེད་པས། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་གོ་མ་ཆོད་པས་ལན་པ་ཡིན་སྐད།

བོད་དུ་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་ཚུལ།

ཁྲི་རྗེ་མགོན་བཙན་དེ་བསོད་ནམས་སྐྱེས་པས་ཁེང་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་བྱས་པས་ཁེང་ལོག་བྱུང་སྟེ། གཞུང་ལས། དེའི་དུས་སུ་དུས་ལོག་ཁེང་ལོག་བྱུང་། སྐད་པ། ཁེང་ལོག་གི་དཔེ་བྱ་ལ་བླངས་ཏེ། བྱ་སྲིན་བྱ་བྱ་བ་ལ་ཁོལ་པོ་སྲེ་མོང་གིས་གསང་དུས་སུ་མ་དྲངས་ན། སྲིན་བྱས་སྐད་བཏབ་པས། སྲེ་མོང་གི་རྨིག་བྲུལ་བ་ཡིན་པས། གསང་དུས་སུ་འདྲེན་པ་ལ་ནང་མ་གཅིག་གསང་ཕྱིས་ནས། སྲིན་བྱ་སྐད་འདོན་པར་འདོད་པ་ལ། སྲེ་མོང་གིས་སྐད་འདོན་ལོང་མེད་པར་སྲིན་བྱ་ཡི་སྐེ་བཅད་པས། དཔེ་དེ་ལ་བླངས་ནས་ཁེང་ལོག་གོ །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

དཔེ་ནི་བྱ་ལ་བླངས་ཏེ་སྔ་བ་ཁམས་ནས་ལོག །ལག་དཔོན་ཁོ་བྱེར་ལྡེ་སྟོང་སྦས་ཀྱིས་བྱས། །དེ་བས་སྔ་བ་དབུ་རུའི་ཁེང་ལོག་ཡིན། །ལག་དཔོན་ལོ་ཕོ་ལོ་ཆུང་སྦས་ཀྱིས་བྱས། །དེ་ནས་གཙང་དུ་བྱུང་སྟེ་

ལག་དཔོན་ནི། །འོག་འམ་ཁུ་དོལ་གསུམ་འབྲུག་བྱ་བ་ཡིན། །རྒྱུ་མཚན་རྗེའུ་དབུ་ཡོགས་བྱུང་བས་ལན།། སྤྱིར་ནི་རྗེ་ཁེང་དབང་ཁྱད་ཆེས་པས་ལན། །དབུ་རུའི་ཁེང་ལོག་འབྲོ་སྦས་འཁྲུག་པས་ལན། །གཡུ་རུའི་ཁེང་ལོག་ཞང་རྗེ་གསང་རྗེ་ཡིན་<སད་ནེ་ཡིས།> དཔོན་དུ་བྱས་པའི་གཡུ་ནེ་བསད་པ་དང་། རྩེ་ཟླ་གཉིས་ཡོད་གཅིག་གིས་ཆུང་མ་བྱས། །གཅིག་མ་བླངས་པས་མོ་ཡིས་ཕྲག་དོག་བྱས། །མོའི་མིང་ནི་འབེབས་ཟ་ལྷ་མོ་ཞུང་། །དེའི་ཚེ་སད་ནེ་བཙན་གྱིས་འབངས་རྣམས་ལ། །རི་མགུལ་གཅིག་ལ་ཡུར་བ་བྱེད་དུ་བཅུག །མོ་ཤེད་ལས་བྱེད་ཀུན་ལ་འདི་སྐད་སྨྲ། །རི་མགུལ་སྙེག་པ་བས་མི་མགུལ་སྙེགས་པ་སླ། དེ་སྐད་སྨྲས་པས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཕམ་སྐྱེས། །གཡོ་རུའི་ལག་དཔོན་ཕྱིས་མགོན་མི་དྲུག་ཡིན། །སྐྱེ་ཚེ་ཚེས་སྟན་སླེའི་ལྷ་ལ་སྟན། །སྙི་བ་སྟན་ནམ་མོལ་དྲུག་མཐོང་ཆུང་དང་། །གཡུ་ནེ་ཉང་དང་དེ་ལྟར་དྲུག་གིས་བྱས། ཁེང་ལོག་འདུན་ས་ལྟའི་གོང་གསུམ་ཡིན། །སྟར་ཀ་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་དྲུང་དུ་བྱས། །སྟར་ཀའི་མེ་ཏོག་སྲོད་ལ་ཤར་བ་ཡིས།། དེ་ཚེ་མི་ལ་འོད་ཕོག་འོད་འབར་བཏགས། །དེ་ཚོ་ཞྭ་ཕྱིང་གྱོན་པས་ཞྭ་ཉེ་བཏགས། །ཡང་ནི་འབེ་མོའི་མཆིད་ནས་འདི་སྐད་དོ། །ར་སྒ་བྱེད་ན་དགའ་མོད། །ཁུར་ཆུང་ན་སྐྱིད་མོད། །དེ་ཐོས་བསམ་ཕམ་སྐྱེས་ནས་གྲོས་ཐག་བཅད། །མཆིམས་ཡུལ་གཏིང་ནས་ཁེང་ལོག་ཡུལ་ཕྱུང་ཡང་། །ཀོང་ཡུལ་བྲེས་སྣ་བཙན་པས་མ་ཕེབ་བོ། །ལག་དཔོན་ལྡོང་བཙན་ལ་སོགས་དྲུག

ཡང་ནི་འབེ་མོ་ཤོད་ན་རེ། འདི་སྐད་ལོ། ང་ཡིས་མཁར་སྒོར་འབྲོ་རུས་གླུ་བླང་གིས། །རྩེ་རྗེ་ཕེབས་ནས་ནང་དུ་གཡབ། །མ་ཕེབས་པ་ལ་ཕྱི་རུ་གཡབ། །ནང་དུ་གཡོབ་ན་སྒོ་སྲུང་སྟོད་<གསོད་>ལ་ཤོག །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གསང་ནི་འཕེབ། །ཁེང་ལོག་འཆའ་མཁའ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །མི་ནས་འདྲེ་ནི་རྗེའུ་མ་ཁྱབ་པས། །ལྟ་འདྲེ་ཀུན་གྱིས་མནའ་དོར་འདུན་མ་བྱས། །དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྟགས་ཀྱི་སྤྱང་ཁུ་ཞོན། །ལྟགས་ཀྱི་བེར་ཀ་ས་ལ་རྡུང་ཞིང་བྱོན། །ལྟ་འདྲེ་ཀུན་ལ་འདི་སྐད་ཞུ་བ་ཕུལ། གཅིག་ཀྱང་མ་བཞག་བསད་པར་ཞུ། །ཡང་ན་སོག་ཀ་བརྒྱད་དུ་སྟོང་པར་ཞུ།།

དེ་སྐད་ཟེར་བས་བོད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས། དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གསོལ་བ། ལྟ་ར་དེ་ནི་མཁར་རྩེ་ཤོད་ན། །རྗེ་དཔོན་ཚན་རེ་བཞག་པར་ཞུ་པ་ཕུལ། ལྟ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་སེམས་མཐུན་དེ་ལ་འཆམས། གཙང་ལྟ་ཕུ་དར་ལྟ་ཡིས་ཞུ་བ་ཕུལ། །གྲོམ་པ་ལྟ་རྩེ་བཙོན་པོའི་མཁར་ལ་བརྟེན། །འབྲོ་དང་ལྟོག་རོ་ཞུ་བ་བྱས་ནས་སུ། །ཉེ་བོ་གཞུང་སྟག་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས། །ཁ་རག་ཁྱུང་བཙུན་ལྟ་ཡིས་ཞུ་བ་བྱས། །སྤྲང་ཆར་སྤྲེ་ཅན་བཙན་པོའི་མཁར་ལ་བརྟེན། །མྱང་དང་སྣང་གིས་ཞུ་བ་བྱས་ནས་སུ། །འཕན་ཡུལ་ཟ་གད་སྟག་པར་རྗེའུ་ཚན་གཅིག་ཆགས། །ལྟམ་ལྟ་ཕོ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཞུ་བ་བྱས། བྱང་ཚར་གླ་ནར་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས།།

སྙི་བུད་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སུ། །ལྷོ་བྲག་རྟག་རྟམ་ཤུལ་རྗེ་དཔོན་ཆན་གཅིག་ཆགས། ཡར་ལྷ་ཤམ་བུ་ལྷ་ཡིས་ཞུ་བ་བྱས། །ཁུ་དང་སྙགས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སུ། །ཡར་ལུང་སྟོད་དུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་ཆགས། །འཕྱོས་ལྷ་དཀར་པོ་ལྷ་ཡིས་ཞུ་བ་བྱས། །ཕོ་རྒྱུད་ཅོ་མཁར་བཙན་པོའི་མཁར་ལ་བརྟེན། །ཚེ་བུད་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སུ། །རྗེ་དཔོན་ཚན་གཅིག་འཕྱོས་སུ་ཆགས། །དེ་ནི་ཁེང་ལོག་ལོ་རྒྱུས་སོ།།

ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། ལྟེབ་མ་དགུ་བརྩེགས་ཅན། ཟིང་པོ་མགོ་སྔོན་ཅན་བཅས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རགས་པ།

དེ་ནས་དྲིལ་བས་ལྟེབ་མ་དགུ་རྩེག་ཅན། མགོ་སྔོན་ཅན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་རྫོགས། སྐད་དོ། །བོད་གློ་བུར་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གླེང་བའི་ཚིག་ཕྱེད་དང་བདུན་གྱིས་སྟོན་པ་ལ། རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡན་ཆད་སྟོད་ལྟ་རབས་ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མན་ཆད་ནས། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་ཡན་ཆད་དུ། བར་མངའ་དར་བསྟན། འོད་སྲུང་ཡུམ་བརྟན་ཆད། ད་ལྟའི་བཙན་པོ་ངན་པོ་ཡན་ཆད་དུ། སྨད་སིལ་ཆད་བསྟན་པ་ལ། ལྟེབ་མ་དགུ་རྩེག་ཅན་དང་ཟིངས་པོ་མགོ་སྔོན་ཅན་བྱ་བ་ནི། ཕོ་བྲང་གར་བལྟམས་པ་དང་གཅིག ཡབ་གང་ཡིན་པ་དང་གཉིས། ཆབ་སྲིད་ལོ་དུ་བཟུང་བ་དང་གསུམ། ཁབ་ཏུ་གང་བཞེས་པ་དང་བཞི། སྲས་དུ་ཡོད་པ་དང་ལྔ། བློན་པོ་གང་གིས་བྱས་པ་དང་དྲུག ལས་ཐབས་ཅི་བྱས་པ་དང་བདུན། སྐུ་ཚེ་ལོ་དུ་ཐུབ་པ་དང་བརྒྱད། འདས་པ་གང་དུ་འདས་པ་དང་དགུ། དགུ་སྟོན་པས་ན་ལྟེབ་མ་དགུ་རྩེག་ཅེས་བྱའོ། །ཟིང་པོ་མགོ་སྔོན་ཅན་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་ཅན་དུ་སྟོན་པའོ། །ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ནི་དགེ་བཤེས་ཁུ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའོ།།

གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྐོར།

དེ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་ཏེ། ད་ནི་གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་འཆད་དོ། །གཞུང་ལས། དམུས་ལོང་སྙུན་གྱིས་ཟིན་དང་གསོན་དུར་གཤེགས། སྐད་པ། དམུས་ལོང་དུ་བྱོན་པ་བཙད་པོ་གང་། སྟག་གུ་སྙན་གཟིགས་སོ།། སྙུན་གྱིས་ཟིན་པ་གཅིག་ཡོད་ན་གང་། རྒྱལ་པོ་འབྲོ་སྙན་ལྡེ་རུའོ། །གསོན་པོ་བང་སོར་གཤེགས་པ་གཅིག་ཡོད་ན་གང་། འབྲོ་སྙན་ལྡེ་རུ་སྙུན་གྱིས་ཟིན་ནས་ཡིད་མུག་ནས་རྗེ་འབངས་གསུམ་གསོན་པོ་ལ་བང་སོར་གཤེགས་སྐད།

གྲིས་བཀྲོངས་པ་དུ་ཡོད་བཀྲོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་སྐད་པ། རྒྱལ་པོ་གྲི་རུ་བཀྲོངས་པ་དུ་ཡོད་ན།

བཅུ་ཐམ་པ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ། ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་ཏེ་བཀྲོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐུགས་སུ་(གདོན་)གསོལ་ཏེ། གདོན་མཁའ་འགྲོ་ལེགས་སྙིང་ཐུགས་སུ་ཞུགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལོང་ངམ་བྱི་རི་ལ་དོན་མེད་དུ་བསྡོས་ནས་སོ། །བཙན་སྲོང་བཞུགས་ནམ་ལྷོ་ཁར་རྟ་གྲིར་བཀྲོངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ལ་རྟ་རྒོད་མ་ཐུལ་བས་སོ། །ལྗང་ཚ་ལྷ་དབོན་སྙགས་ཁྲི་བཟངས་ཡང་སྟོན་གྱིས་བཀྲོངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་མངའ་རིས་གཏོད་པའི་ཕྱིར། མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡུམ་གྱིས་དུག་གིས་བཀྲོངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་གྱི་ཁ་བཟུང་བས་སོ། །ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྲག་གིས་མུན་མདའ་བརྒྱབ་ནས་བཀྲོངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འབངས་རྣམས་མེ་སྒྲོན་འགྱོག་ཏུ་བཅུག་ནས་རྟ་བཅགས་པས་སོ། །མུ་ཏིག་བཙན་པོ་སྣ་ནམ་གྱིས་རྟ་གྲིར་བསད་ནས་བཀྲོངས། རྒྱུ་མཚན་*ཆོས་སྣུབ་པས་སོ*། །གླང་དར་མ་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཀྲོངས། རྒྱུ་མཚན་ཆོས་སྣུབ་ལྷ་ལུང་གསོད་པར་བྱས་པས་སོ། །གནམ་རི་འོད་སྲུང་རྩེ་རོ་དུག་གིས་བཀྲོངས། རྒྱུ་མཚན་ཆེན་ཆུན་མ་མཐུན་པས་སོ། །མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་སྟག་རྩེ་སྙགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། རྒྱུ་མཚན་སྙགས་ཕྱེད་གཙང་དུ་བཤུག་པར་བྱས་པ་དང་། གཙང་གི་འདྲེ་ཕྱེད་མར་ཡར་ལུངས་སུ་དབབ་པར་བྱས་པས་སོ།།

གསང་བ་ཡང་ཆུང་སྐོར།

ད་ནི་གསང་བ་ཡང་ཆུང་ཕྱེད་འཇོག་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ། གནམ་དུར་གཡའ་དང་རྫ་དང་སྤང་ཐང་མཚམས།། ཆུ་དང་ཡུལ་དུ་བང་སོ་རྩིག་པ་ལ། །གྲལ་དང་མིང་དང་རྩིག་དང་འདབས་སུ་སྦས། །བྱེས་དང་མཆོད་རྟེན་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །ཞེས་པས་སྟོན་ཏེ།

ལྷའི་གདུང་རབས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་བར་དུ། གདུང་རྒྱུད་ཟིན་པ་རྒྱལ་པོའི་དུར་བཏབ་པ། །དུར་ས་གནམ་ལ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དུ། །རྫ་དང་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ་པ་དུ། །དུར་ས་ཆུ་ལ་བཏབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དུ། །མ་གྲོངས་ཉིད་ཀྱིས་བརྩིགས་པའི་བང་སོ་གང་། །ཆབ་སྲིད་མ་ཟིན་རྒྱལ་པོ་ཁུ་ཆེན་རྣམས།། དུར་དུ་བཅུག་གམ་འོན་ཏེ་གཞན་དུ་སྦས། །འབངས་ལ་གཉེན་པའི་ཇོ་མོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། །ལྟང་སྲེས་དུ་ཡོད་བརྩིགས་པའི་དུར་དུ་ཡོད། །ཇོ་མོས་མཐའི་དམག་དཔོན་བྱས་པ་ལ། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་མ་བང་སོ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །ཆབ་སྲིད་མ་ཟིན་ཇོ་མོ་གཞན་རྣམས་ལ། །འདབས་སུ་སྦས་དང་སོ་སོར་བརྩིགས་པ་དུ། །བང་སོའི་སྐྱིན་པར་མཆོད་རྟེན་རྩིག་པ་དང་། །གཞན་ཡང་བྱེས་སུ་ལུས་པ་དུ་ཙམ་ཡོད། །རྒྱལ་སྲིད་མ་གཏད་ཐང་མཚམས་ཕབ་པ་ལ། །བང་སོ་བརྩིགས་དང་འདབས་སུ་སྦས་པ་དང་། །ཐང་མཚམས་བྱེས་སུ་ལུས་པ་ཡོད་དམ་མེད།།

དེ་ཡང་ཁྲི་བདུན་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ལྷའི་ལུས་ལ་རོ་མེད་འཇའ་ལྟར་ཡལ། །སྟེངས་གཉིས་དུར་བཏབ་རྫ་དང་གཡའ་ལ་བཏབ། །ལེགས་དྲུག་བང་སོ་སྤང་ཐང་མཚམས་སུ་བཏབ། །ལྡེ་བདུན་དུར་ས་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། །བཙན་བདུན་མན་ཆད་དུར་ས་ཡུལ་དུ་བཏབ། །ཡུལ་གྱི་མིང་ནི་ཡར་ལུང་ངར་མ་ཐང་། །དེ་ཡང་ཕུ་ལ་མེད་ས་ཕུ་ང་བཏབ་པ་འདྲ། །ཁྲི་སྙན་གཟུ་ང་བཙན་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས། །དེ་ཡང་ཕུལ་མེད་གྲུ་བཞི་མི་ཤེས་སྐད། །འབྲོ་གཉན་ལྡེ་རུ་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ། །རྗེ་འབངས་གསུམ་ཁ་གསོན་པོར་བང་སོར་གཤེགས། །སྟག་གུ་སྙན་གཟིགས་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས།། གྲལ་ནི་ཁྲི་སྙན་གོང་ངོས་གཡོན་ན་ཡོད།།

དེ་ཡན་ཕུལ་མེད་ས་ཕུང་བརྡལ་བ་འདྲ། །དེ་ནས་ཕུལ་སྐྱེད་རྩིག་པ་སོག་ཁར་ཡོད། །དེའི་མིང་ནི་གུང་རི་སོག་ཁ་ཡིན། །གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས། །གྲལ་ནི་ཁྲི་སྙན་གཟུང་བཙན་གཡོན་ན་ཡོད། །སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཕྱོང་པོའི་མདའ་རུ་བརྩིགས། ཆེ་ཆུང་ཚད་ནི་དཔག་ཆེན་མདའ་རྒྱང་གང་། །ཟུར་བཞི་ན་ནི་ལྷ་ཁང་བཞི་ཡང་ཡོད། །མིང་ནི་སྨུག་རི་སྨུག་པོ་བྱ་བ་ལགས། །བང་སོ་གྲུ་བཞིར་བཙོགས་པ་དེ་ནས་བྱུང་། །གུང་སྲོང་གུང་བཙན་དོན་མཁར་མདའ་ན་ཡོད། །གྲལ་ནི་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གཡོན་ན་ཡོད། །མིང་ནི་གུང་རི་གུང་ཆེ་ལགས་སོ་སྐད། མང་སྲོང་གྲལ་ནི་སྲོང་བཙན་གཡོན་ན་ཡོད། །དེའི་མིང་ནི་སྔོ་བཞེར་ཧྲལ་པོ་ལགས། །འདུས་སྲོང་འཕྲུལ་རྒྱལ་མ་སྲོང་གཡོན་ན་ཡོད། །དེའི་མིང་ནི་སེང་གེ་བརྩེགས་པ་ཅན། །ཨག་ཚོམ་བང་སོ་མུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས། །གྲལ་ནི་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཡོན་ན་ཡོད།། དེའི་མིང་ནི་ལྷ་རི་གཙུག་ནམ་ལགས་སོ་སྐད། །ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་མུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས། །གྲལ་ནི་ཡབ་ཀྱི་ལྷག་ན་འོད་པ་སྲུང་། །མ་གྲོང་གོང་དུ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩིགས་པའོ། །མིང་ནི་འཕྲུལ་རི་གཙུག་ནམ་བྱ་བ་ལགས།། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་འཕྲུལ་རྒྱལ་མདུན་ན་ཡོད། །ཡུམ་གྱིས་ཆབ་གང་དགོངས་པས་ནང་གི་མཐོ། །མིང་ནི་འཕྲུལ་ཆེན་བཞེར་བྱ་བ་ལགས། །དར་མའི་གྲལ་ནི་འཕྲུལ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བར། །དེའི་མིང་ནི་བང་རིམ་འཁོར་ལོ་ཅན། །འོད་སྲུང་གྲལ་ནི་འཕྲུལ་རྒྱལ་རྒྱབ་ན་ཡོད། །མིང་ནི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་བསྟེན་བྱ་བ་ལགས། །མུ་ནི་བཙན་པོ་ཨག་ཚོམ་གཡས་ངོས་མདུན། །མིང་ནི་ལྷ་རི་ལྡིང་བུ་བྱ་བ་ལགས། །རལ་པ་ཅན་ནི་དོན་མདའི་གཡོན་ན་བཞུགས། །མིང་ནི་ཁྲི་སྟག་སྨང་རི་ལགས་སོ་སྐད།།

སྲིད་ཀྱིས་མ་ཟིན་ཇོ་མོའི་བང་སོ་ནི། །ཨོང་ཅོང་བང་སོ་དོན་མདའི་གཡོན་ན་ཡོད། །དེའི་རྩ་ན་མོང་བཟའ་ཁྲི་མོ་འབྲོང་སྙོད་ཡོད། །དེའི་རྩ་ན་རུ་ཡོང་བཙན་མོ་མཚོ་ཡང་ཡོད། །དེའི་རྩ་ན་མནོ་བཟའ་མར་དཀར་ཡོད། །ཚེ་སྤོང་འབྲི་མ་ཐོད་ཀར་ཡབ་ཀྱི་གཡས་ན་ཡོད། །མིང་ནི་བང་སོ་གཡུལ་མོའི་ཐང་ཞེས་བྱ།།

འདོས་བཟའ་སྟོང་བཙུན་འབྲོ་དཀར་ཡབ་ཀྱི་གཡོན། ཚེ་སྤོང་དམར་རྒྱལ་དོན་མཁར་ཤུ་པོ་སྣ། །སྣ་ནམ་དབྱིབས་སྟངས་ཡབ་སྲས་གཡོན་ཟུར་ན། །འབྲོ་བཟའ་སྟོང་དཀར་ཕྱི་མོ་ལོད་ནི་སྲས་ཀྱི་གཡོན་ཟུར་ཕར་ཚད་ན། ཕྱི་མ་བཅུ་གཅིག་ལྡེའི་སྲས་སོ་སྐད།།

སྲིད་མ་ཟིན་པའི་ཇོ་མོ་བརྒྱད་ལ། ལྗང་མོ་ཁྲི་བཙུན་སྙེན་སྟེངས་སྙེན་མ་ལོད། །འབྲོ་བཟའ་མ་ཁང་གསིང་མ་ལོད། །ཚེ་སྤོང་བཟའ་ཁྲི་མ་གུང་རྒྱལ། འབྲོ་བཙུན་ཁྲི་མོ་ལེགས། མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ། ཞང་ཞུང་བཟའ་སྔོ་བཞེར་ལིག་ཏིག་སྨན། འཆིམས་བཟའ་དང་བརྒྱད་བང་སོར་བརྩིགས་སོ། །དུར་དུ་མ་ཚུད་པ་ནི་བལ་མོ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། གི་ཤང་ཨོང་ཅོང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐིམ། ཚེ་སྤོང་བཟའ་མདོར་རྒྱལ་མདོ་སྟོད་ཁམས་ཀྱི་མོད་ཤོད་དུ་ལུས། ཐག་དེ་བཟའ་བུ་ཆུང་སྨན་ངག་མའི་ཤུལ་དུ་གྲོངས་ནས། ཟར་པོར་སྦས་པས་གྲའི་སེ་སྨན་ནོ། །ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་དབུ་ཚལ་དུ་བཞག་འཆིམས་བཟའ་མུ་ནེ་ལོད་འཕང་ཐང་དུ་འགག་གྲིར་གྲོངས་ནས་དེར་བཞག དེ་དྲུག་རྗེས་སུ་ལུས་སོ།།

བང་སོའི་སྐྱིན་པར་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་པ་ལ། འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་ཐར་པ་ལ་གཤེགས་པའི་མཚན། ཇོ་མོ་བྱང་ཆུབ་རྗེ། གཡི་ཕུར་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས། ཅོག་རོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་ངང་བཙུན་མ། འཆིམས་བཟའ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མ་གཙུག ཚེ་སྤོང་བཟའ་ལྷུན་གྱི་ལྷ་མོ། །ལྷ་ལུང་བཟའ་དཔལ་རབ་འབྱིན་རྗེ། རྣམས་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས། དེ་ལས་བང་སོ་གཞན་མ་བཞི་སྟེངས་སྲས་སོ།།

ཐང་མཚམས་ཀྱི་བང་སོ་ལ། འབྲོ་སྙན་ལྡེ་རུའི་ཐང་མཚམས་འབྲོ་ཚ་རྨུ་བཙུན་དང་། མོན་བུ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས། སྟག་གུའི་ལྐོག་ན་སུ་ཕུང་གཉིས་ཡོད་དོ། །གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཐང་མཚམས། བློན་པོ་ལེགས་ནམ་སྟག་གུའི་གཡོན་ན་ཡོད་དོ། །ལྗང་ཚ་ལྷ་དབོན་ཡབ་ཀྱི་གཡོན་ན་ཡོད་དོ། །བང་སོ་ཟླུམ་པོ་དེ་དང་། མུ་ཏིག་བཙན་པོའི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་ན་ཡོད། བང་སོའི་མིང་སྐྱ་ལྡེམ་མོ། །སད་ནེ་ལེགས་བང་སོ་བཞི་སྟེངས་ཀྱི་མཆན་ནའོ། །ཨི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་དུར་གནམ་ལ་བཏབ་ཟེར། གཙང་མ་ནི་ལྷོ་བྲག་ཏུ་ལུས་སོ།།

གདུང་རྒྱུད་ཟིན་པའི་བང་སོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། ཁུ་ཆེན་གྱི་བང་སོ་གཉིས་ཡོད། ཇོ་མོ་སྲིད་ཟིན་གྱི་བང་སོ་དགུ་ཡོད། སྲིད་མ་ཟིན་པའི་བང་སོ་དགུ་ཡོད། དེ་རྣམས་བར་གྱི་མངའ་དར་ཡིན་ཏེ། རྗེ་གཉའ་ཁྲི་མན་ཆད་ནས་དཔལ་འཁོར་ཡན་ཆད་གདུང་རབས་བཞི་བཅུ་ལ་བར་གྱི་མངའ་དར་ཟེར་རོ། །གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡན་ཆད་ནི་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་རབས་སོ།།

སྨད་ཀྱི་སིལ་ཆད་ལས་འོད་སྲུང་གི་བརྒྱུད་པའི་སྐོར།

ད་ནི་སྨད་ཀྱི་སིལ་ཆད་སྟོན་པ་ནི། སྨད་ཀྱི་གྱེས་མདོའམ་སིལ་ཆད་ལ། དཔལ་འཁོར་ལ་སྲས་གཉིས། གཅེན་ཉི་མ་མགོན་ཞེས་པ་དེ། རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱི་གཉེན་རྒྱུད་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱི། སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མགོན་དང་། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་གདུང་རབས་དང་མཛད་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། ཁེང་ལོག་འཁྲུག་པ་བྱུང་བས་སྲས་གཅིག་གཙང་དུ་བཞུད་དེ། གཅེན་པོ་ཁྲི་ཉི་མ་མགོན་སྤུ་རང་དུ་ཉི་ཕུག་བྱ་བ་བརྩིགས་ནས། བཙུན་མོ་ཟངས་དཀར་བཟའ་དང་སྟག་གཟིག་བཟའ་གཉིས་བཞེས། བློན་པོ་མང་དཀར་དང་ཁྱུང་པོས་བྱས། སྲས་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་དུ་འཁྲུངས་ཏེ། དཔལ་མགོན། བཀྲ་ཤིས་མགོན། གཙུག་ལྡེ་མགོན་ནོ། །དཔལ་མགོན་ལ་མང་ཡུལ་གཏད། བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་སྤུ་རང་གཏད། གཙུག་ལྡེ་ལ་ཞང་ཞུང་གཏད་པས། སྟོད་མངའ་རི་སྐོར་གསུམ་དེ་ཚོ་ལགས།

ཆེ་ཤོས་དཔལ་མགོན་གྱི་སྲས་ལ་སྤ་ཚབ་ཚ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཏེ། དེ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ལྡེ་བཙན་གཉིས་ཏེ། གཅེན་ཁོ་རེ་ཡང་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྲས་གསུམ་ལྷ་བླ་མ་ལྡེ་སྟེ། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དོ།། དེའི་འོག་མ་དེ་བ་ར་ཛ་དང་། ན་ག་ར་ཛའོ། །དེ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལྷ་བླ་མས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཀེ་<ཡིག་> ཚང་གཟིགས་པས་ཆོས་ལ་དད་དོ། །མཐོ་ལིང་གི་གཙུག་ལག་(ཁང་)བཞེངས། ཁོང་ཡང་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་པ། བྱང་ཕྱོགས་གངས་རིའི་རྒྱུད་ཀྱི་བར། །རིགས་ནི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ལས་སུ།། ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་།[१८२]།ཞེས་སོ། །སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་སྲས་མི་མངའ། སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་གཅུང་ལ་བྱིན། བསླབ་པ་གསུམ་རབ་མཆོད་རྟེན་ལ་བླངས་ནས། རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་།།

གཅུང་པོ་སྲོང་ངེའི་མིང་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ལྡེ་བཙན་དང་གཅུང་པོ་སྲོང་ངེའོ། །བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ལྡེ་ལ་སྲས་གཉིས་ཏེ། འོད་ལྡེ་དང་བྱང་ཆུབ་འོད་དོ། །སྲོང་ངེས་ཀྱང་སྤུ་རང་དུ་ཁ་ཚར་གྱི་གཙུག་ལག་(ཁང་)བཞེངས་སོ། །ཁུ་དབོན་དང་ཡབ་སྲས་འཛོམ་པའི་དུས་དེར་པཎྜི་ཏ་སུ་བྷ་ཤི་ཏ་སྤྱན་དྲངས། ཁྱད་པར་དུ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་བློ་རྣོ་བ་དང་། བོད་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་དྲིབ་སྟན་དུ་མི་བརྒྱད་སྒྲ་དང་ཆོས་སློབ་ཏུ་བཏང་བས། དྲུག་ཤི་ནས་མ་ལོག ལོ་ཙྭ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། སྙི་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཚུར་ལོག པཎྜི་ཏ་ཏྲ་ཏ་ཀ་ར་དང་། དྷརྨཱ་ཀ་ར་གཉིས་སྤྱན་དྲོངས་ཏེ། སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར། ཁྱད་པར་དུ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་གསང་འདུས་འཕགས་པའི་སྐོར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཡོ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བསྒྱུར་བས་སྔགས་གསར་མ་ཞེས་གྲགས། སྔོན་བརྒྱད་སྟོང་པ་བསྒྱུར་ནས་འགྲེལ་པ་མ་འགྱུར་བ་ཡང་བསྒྱུར། ཤན་ཏི་བ་དང་སྨན་ཞབས་སྐོར་ཡང་བསྒྱུར། དབུ་མ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་

ལ་ཚིག་གསལ་མ་འགྱུར་བ་ཡང་བསྒྱུར།

ནག་ཚོ་འབྲོག་མི་ལ་སོགས་པ་སྐད་པ། ལོ་ཙྭ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ། ལྷ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྭ་བ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་ནས། རྗེ་དི་པཾ་ཀ་ར་སྤྱན་དྲངས་ནས་སྔགས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཁ་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ནས་བཟུང་ནས་རྗེས་ལ་འབྲོག་མི་ཤྭཀྱ་ཡེ་ཤེས་སམ། གྱི་ཚོ་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་རམ། འགོས་ཁུག་པ་ལྷ་བཙས་སམ། ཟངས་དཀར་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་བམ། གཉན་ལོ་ཙྭ་བ་དར་མ་གྲགས་སམ། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཀ་ར་རྣམ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་དི་པཾ་ཀ་ར། པདྨ་ཀ་ར། དྷརྨྭ་ཀ་ར། པྲ་ཏ་ཀ་རའོ། །གྷཡ་དྷ་ར་བཙུན་མོ་ཅན་ནམ། པཎྜི་ཏ་སུརྱ་སི་ཉི་དང་། མར་པ་ལོ་ཙྭའམ། གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། སྦ་ཚབ་ལོ་ཙ་དང་། རྒྱ་བརྩོན་སེང་བལ་ཡུལ་དུ་འདས་པའི་ཉེ་གནས། ཁྱུང་པོ་དྲགས་སེས། དམ་ཚིག་གི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་བསྒྱུར། རྗེ་གོང་གནས་པ་ཞེས་པ། ལོ་ཆུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བཞུགས་པར་གདའ་སྟེ། གྲུབ་ཐོག་ཏུ་གྲགས་སྐད།

དེ་ཙ་ན་ཁ་ཆེ་ཛྷ་ཤྲི་ཡང་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ལོ་ཙྭ་བ་ཟུར་དགའ་ཏོར་གྱིས་མཛད་པའི་ཚེ། བོད་དུ་ཁྱུང་པོ་དྲགས་སེས་སྣ་དྲངས་པའི་བརྒྱ་ཙམ་ཆོས་ཉན་དུ་བྱོན་པའི་གསེབ་ཏུ་རྗོག་ལོ་ཙྭ་བ་བྱོན་པས། ཁོང་ཁ་ཆེར་བཞུད་ཟེར། མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེའི་ཞལ་ནས་ཁ་ཆེར་བཞུད་མི་དགོས། མཁས་པ་འདི་ལ་ཆོས་གསོན་བྱས་པས། མ་གསན་པར་བདག་ཅིས་ཀྱང་ཁ་ཆེར་འགྲོ་བས་རྒྱགས་ཤས་གཅིག་ཞུ་གསུངས་ནས། རྩེ་ལྡེའི་སྲས་དབང་ལྡེས་རྒྱགས་བསྐུར་ནས་ཁ་ཆེར་སླེབས་པ་དང་། ཁ་ཆེ་བ་ཀུན་ན་རེ། པཎྜི་ཏ་བོད་ན་བཞུད་ནས་ཁྱེད་འདིར་ཅི་བྱེད་ཟེར་བས་འགྱོད་པ་ཡང་ཡ་ནི་ལོ། དེ་ཚུར་མ་ལོག་པར་མུ་སྟེགས་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཚད་མ་རྒྱན་བསླབས་སྐད། ཨང་ལོ་ཙྭ་བ་གཞོན་ནུ་མཆོག་རབ་ཀྱིས། པཎྜི་ཏ་ས་ར་ཧེ་ཏེ་སྤྱན་དྲངས་པའི་དུས་སུ་བོད་སྟོན་བརྒྱ་ཙམ་བྱོན་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་པཎྜི་ཏ་གོ་མོ་འཆི་མེད་དང་ལོ་ཙྭ་བ་རྗོག་ཀྱང་འཛོམས། གཞན་ཡང་པཎྜི་ཏ་སུ་ན་ཡ་ཤྲི་དང་། པཎྜི་ཏ་བལ་པོ་ཟ་ཧུམ་དང་། ལོ་ཙྭ་བ་སྙན་ཆུང་དར་མ་གྲགས་ལ་སོགས་པར་ཡང་། རྩེ་ལྡེས་ཞབས་ཏོག་བྱས་པར་གདའོ།།

དེའི་སྲས་འོད་འབར་ལྡེས་ཀྱང་། མཐོ་ལིང་དུ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་བཀོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། དེ་ལྟར་ལོ་པཎ་མང་དུ་འཚོགས་ཏེ། །སྒྲ་བཟང་དོན་ལྡན་མང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིས། །ད་ལྟ་བོད་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་མང་། །ཁྱད་པར་རྗོ་བོ་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། །བཀའ་གདམས་རྣམས་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་མང་། སྐད་པ་ནི། རྗེ་ལ་སློབ་མ་མང་ཡང་། ཁྱད་པར་བ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དགོན་པ་གོང་མ་ན་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ། འོག་མ་ན་རྣལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ། འཛིན་སྒོམ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། ལྷབ་མི་སྟོན་པ། ཕྱག་ཚང་སྟོན་པ། འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་

བའི་འབྱུང་གནས། རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས། འགར་དགེ་བ། ཕྱག་པ་ཁྲི་མཆོག་རྣམས་བོད་རུ་བཞིའི་མཁས་པ་ཡིན།

གཅེན་པོ་རྩེ་ལྡེ་ཞེས་པ་མངའ་བདག་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་ཕུ་བོ་སྟེ་འོད་ལྡེའོ། །དེའི་སྲས་བསོད་ནམས་ལྡེ། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་སྟེ་གཅེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་དང་། དེ་འོག་མངའ་ཐང་སྐྱོང་གཉིས་གར་ལོག་གིས་བཀྲོངས། ཆུང་བ་འོད་འབར་ལྡེ་གར་ལོག་གི་ཡུལ་ན་བཞུགས་ཏེ། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་བཙན་པོ་ཆོས་ལ་མཛད་པ་རྣམས། རྒྱལ་པོ་བྱ་ཁྲི་མན་ཆད་ཀྱི་གཅེན་རྒྱུད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

ད་ནི་དཔལ་འཁོར་གྱི་སྲས་འཆིམས་ཚ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེ་གས་དཔལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་སྟོན་ཏེ། ཁོང་གཅུང་པོ་ལ་ལྡེ་གསུམ་འཁྲུངས་པ་ལ། དཔལ་ལྡེ་འོད་ལྡེ་སྐྱིད་ལྡེ་གསུམ་ལས་དབུས་གཙང་རུ་བཞིའོ་བཙན་པོའོ། །དཔལ་ལྡེའི་རྒྱུད་ནི་ཚོན་པོ་སྔོན་པོར་ཐུག ཅེས་པ། དཔལ་ལྡེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་གླང་ལུང་བཙན་མཁར་དུ་ཕོག ཐ་ཆུང་སྐྱིད་ལྡེ་རྟ་ནག་འཇད་དུ་ཕོག ཅེས་པ། ཆུང་བ་སྐྱིད་ལྡེ་དང་ལྟོག་རོ་བཟའ་མང་མོ་གཉིས་བཤོས་པའི་སྲས་གསུམ་བྱོན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ལ་སྟོད་ལུང་པ་མན་ཆོད། འཇད་རྟ་ནག་ཡན་གྱི་གཙང་གཡས་རུ་ལ་མངའ་མཛད་དོ།།

སྲས་ཆུང་བ་བྱང་དུ་གཤེགས་ཏེ་མངའ་རིས་བཟུང་། འབྲིང་པོ་ཡབ་ཀྱི་སྟག་གཡུ་བརྐུས་ཏེ་ཁྱེར་ནས་ཉག་ལྡེའི་མངའ་རིས་སྲུང་སྟེ། སྲས་དགུ་ཡབ་དང་བཅུ་བྱུང་ངོ་། །ད་ལྟ་བཙད་པོ་རྒྱལ་བའི་འོད་ལ་ཐུག་གོ། འབྲིང་པོ་འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི་བྱུང་སྟེ། ཕ་བ་དེ་སེ། ཁྲི་ལྡེ། ཁྲི་ཆུང་། ཉག་ལྡེའོ། །མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་ཅན་དགུཅན་དགུ་ལ་ཕས་ཕོག་པའི་ཅན་གསུམ་ལ། གསེར་ཁྲི་ཆུ་དར་ཅན། གུད་ས་བང་སོ་ཅན། གསེར་སྐུ་ཆུ་རིས་ཅན་ནོ། །མས་ཕོག་པའི་ཅན་གསུམ་ལ། ཟངས་ལྟེ་བ་ཅན། དངུལ་སྐྱོགས་ཤ་བ་ཅན། མེ་ཏོར་ཏི་ལིག་ཅན་ནོ། །སྤུན་ཟླས་ཕོག་པའི་མཚོན་གྱི་ཅན་གཅིག་ནི། བཤན་ཐུང་སྟེ་མིག་ཅན་ནོ། སྲིང་མོས་རྟགས་ཕོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ཅན་གཉིས་མཆུར་གཡུ་འཆང་པ་ཅན། བེར་དམར་ཀེ་ཚེ་བྱི་སྐད་ཅན་ནོ།།

འདོད་དུ་འོང་ཞེས་པ། ཕ་བ་དེ་སེ་དང་ཁྲི་ཆུང་གཉིས་དབུས་བུ་འོངས་ནས། མངའ་བདག་ཁྲི་ཆུང་གིས་འཁྲུག་པ་བྱས་ནས། ཕྱིང་ང་རྩེ་ཁུང་བུ་མགོན་ནེ་ལས་ཕྲོགས་ནས་ཡར་ལུངས་སུ་ཆགས། ཕ་བ་དེ་སེ་དངུལ་གཞོང་པོར་ག་ཅན་ཐོབ་ནས། གཙང་དུ་ལོག་སྟེ་སྲས་དར་མ་ར་ཛའོ། །དེའི་སྲས་དར་མ་བཙན་པོ། དེའི་སྲས་ཁྲི་འབར། དེའི་སྲས་ཁྲི་བཙན་འབར་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་གཉིས་སོ། །ཆུང་བའི་སྲས་བཙན་སྲོང་སྟེ། དེའི་སྲས་བཙན་པོ་ལྡེ་འབར་ཡིན་ཏེ། སྣུབས་ཡུལ་རོང་དང་། གཡག་སྡེ་མྱུང་སྟོད་སྟག་ཚལ་རྒྱ་རལ་ཁྱུང་པོ་རྣམས་སུ་མངའ་མཛད། ད་ལྟ་རྒྱུད་རྗོ་བོ་པྲ་པོ་བྱ་བ་ཡོད་སྐད།

ཁྲི་ལྡེ་འོད་ཀྱི་སྲས་ལྷ་རྒྱལ་བ། དེའི་སྲས་དར་ལྡེ། དེའི་སྲས་དར་མ་ལྡེ་སྟེ་མྱང་སྟོད་ཀོང་བུ་སྣའི་བཙན་པོའོ། །མངའ་བདག་ཁྲི་ཆུང་གི་སྲས་བཙན་པོ་འོད་ཀྱི་འབར། དེ་ལ་སྲས་བདུན་ཏེ། གཅེན་སྔ་བུ་ཚེ་སྤོང་ནང་རྗེ་ཚ་ཁྲི་ལྡེ་འབར། གཅུང་ཕྱིབ་བུ་ཙང་པ། ཚ་སྤུན་དྲུག་ལ། ཆེ་དག་འོད་བཙན་འབར། དེའི་འོག་མ་གུང་བཙན་འབར། ལྷུན་པོ་འབར། གཡུ་སྤྱན། ལྷ་སྤྱན། ད་ར་དབང་ཕྱུག་གོ །གཅེན་ཁྲི་ལྡེ་འབར་ལ་སྲས་དྲུག གཅེན་གཡུ་ཐོག དེ་འོག་བྱེ་ཆུང་ལྷ་སྟོན། དགུང་ལྡེ། ཟླ་བ། ཁྲི་ཐོག དབྱངས་ཅན་འབར་རོ། །གཡུ་ཐོག་ལ་སྲས་གསུམ་ཆེ་བ་ནམ་ལྡེ། འབྲིང་པོ་ཇོ་དགའ། ཆུང་བ་རྩེ་ལྡེའོ། །ནམ་ལྡེའི་སྲས་ཇོ་ཕག་དང་། འབུམ་ལྡེ་དང་དྲུག་ཕྱི་ང་ཞང་མདའ་ན་བཞུགས། འབྲིང་པོ་ཇོ་དགའི་སྲས་དང་གཅིག ཆུང་བ་རྩེ་ལྡེ་ཞུ་ཚན་གཉིས་ཡར་སྟོད་དྲ་ངར་གཤེགས། རྩེ་ལྡེའི་སྲས་དོན་མཁར་ན་བཞུགས། ཟླ་བ་ལ་སྲས་གཉིས། ཐོག་རྩན་ལྡེ་འཇུའི་སྟ་ཤག་པའོ།།

ཁྲི་ཐོག་གདུང་ཆད། དབྱངས་ཅན་འབར་ལ་སྲས་གཉིས། གཅེན་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བྱེ་ཆུང་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཚབ་མར་དཔོན་མཛད། ཆུང་བ་ཇི་མ་འོད་ཞང་མདར་གདུང་ཆད། འོད་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་ཆེ་པོ་རྩང་པ་ཚ་འོད་བཙན་འབར་ལ་སྲས་གཉིས། བྲང་ང་ལྷ་ལྡེ་དང་བྲང་ཆུང་ངོ་། །བྲང་ང་ལ་སྲས་མེད། བྲང་ཆུང་གི་སྲས་དཔོན་མོན་མཁར་ན་ཡོད། འོད་བཙན་གྱི་འོག་མ་གུང་བཙན་འབར་ལ་སྲས་གཉིས། གཅེན་ལྷ་སྟོན་རིང་མོ་ད། གཅུང་ལྷ་འཐེང་ངུ་གཉིས་ཀས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གདུང་ཆད། གུང་བཙན་གྱི་འོག་མ་ལྷུན་པོ་འབར་ལ་སྲས་གསུམ། ཆེ་བོ་ཇོ་མགོན་དང་། ཇོ་ཁྲི་བདུན་བྱར་ན་བཞུགས། ཆུང་བ་འབྲུག་ཆུང་ལྡེའོ། །དེ་ལ་སྲས་བཞི་འོད་ལྡེ། དཔལ་ལྡེ། ཁྲི་པོ། གྲུབ་པ་དང་བཞིའོ། །འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་གསུམ་སྟེ། ཇོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གདུང་ཆད། སེ་རུ་སྐུན་གྱིས་ཟིན། དེའི་ཇོ་མོ་གཅུང་པོ་ནོར་དགའ་ལ་བྱིན་པས་སྲས་གཅིག་བྱུང་། ཇོ་ཁྲོམ་དང་ཇོ་འབག་གཉིས། ཇོ་ཁྲོམ་ལ་ཤག་ཁྲི། དེའི་སྲས་ཇོ་བ་དགོས་པ། དེའི་སྲས་ཇོ་བོ་ཁྲི་མགོན་ནོ། །ཇོ་འབག་གི་སྲས་འོད་མཛེས་བྲག་འཁར་བ་རྨི་བྱུང་།

དཔལ་ལྡེའི་སྲས་ཇོ་བོ་དགའ་དགའ། དེའི་སྲས་ཁྲི་འོད། དེའི་སྲས་ཁྲི་འབུམ། དེའི་སྲས་ལྡེ་བཙུན་ནོ། །ལྷ་བཙུན་ཁྲི་པོ་གདུང་ཆད། གྲུབ་པ་ལ་སྲས་མེད།

གཡུ་སྤྱན་གྱི་སྲས་ཇོ་དགའ། དེའི་སྲས་ལོ་ལྷ་སྟ་བ་ཅན། དེ་ལ་སྲས་གསུམ། ཆེ་པོ་མི་འཐུང་དགའ་ཞེས་སམ་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། འབྲིང་པོ་ཁྲི་དར་མ། ཆུང་བ་ལྷ་ཞི་བ་རབ་བྱུང་ངོ་།།

ལྷ་ཆེན་དང་གཅུང་ཞི་བ་གཉིས་བྱ་སར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དཔོན་མཛད་དོ། །ཁྲི་དར་མ་ལ་སྲས་གསུམ། ཁྲི་བཙུན། རྣལ་འབྱོར། སྨོན་ལམ་དང་གསུམ། ཁྲི་བཙུན་ལ་སྲས་ལྔ། གཅིག་ཟོ་ཐང་དུ་འཁྲུག་

པས་གྲོངས། དེ་འོག་ཁྲི་བཙན་ལྡེ། བརྩེ་ཁ་བོ་སྟེ་བུ་ཆུང་གི་བུས་ཕ་བཀྲོངས། ཇོ་བོ་སྒོམ་པ་དོ་དབང་དང་ལྡའོ། །ཇོ་དབང་གི་བུ་ཇོ་བོ་བཙན་ཁྲི་དཔལ་ལོ།།

ཁྲི་བཙན་ལ་སྲས་བཞི། ཆེ་པོ་བུང་ཆུང་སྲིང་མོས་བཀྲོངས། དེ་འོག་ངོམ་ཚ་སྤུན་གསུམ་ལ། ཆེ་པོ་སྲོང་བཙན་གདུང་ཆད། འབྲིང་པོ་ཤག་ཁྲི་མཁར་ཐོག་ན་ཡོད། དེའི་སྲས་ལྷ་ཁྲི་ཆུང་པ་ཁམ་པ་ལ་བུ་གཉིས། སྟོར་རིན་དང་རིག་འོད་གཉིས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་འབན་ཚིག་ན་ཡོད་དེ་ལ་སྲས་བཞི། ཆེ་པོ་སྤྱིལ་བུ་བ། དེ་འོག་འབག་སོ། །འབག་ཆུང་། ཆུང་བ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ནོ། །འབག་ཆུང་འབྲིང་ཁུང་དུ་ཐར་པར་གཤེགས། བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྲོངས། འབག་སོ་ལ་སྲས་བཞི། ཆེ་པོ་ཤཱཀྱ་མགོན། དེའི་སྲས་ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་ལྷག་རུ་ན་ཡོད། ལྡེ་ཆུང་གྲོངས། ཆུང་བ་ཇོ་རྒྱལ་དེའི་སྲས་ཇོ་འབེར་བུ་ལུ་ན་བཞུགས། ལྷ་སྤྱན་ཁྲ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ་གདུང་ཆད། ཆུང་བ་ད་ར་དབང་ཕྱུག་ལ་སྲས་གསུམ། ཐང་ལ་དགའ། ལྷ་དགའ། ཆུང་བ་གསེར་ཐོག་གོ། ཐང་ལ་དགའ་ཁྲ་འབྲུག་ན་བཞུགས། དེའི་སྲས་རྣལ་འབྱོར། དེའི་སྲས་ཡོད་རེ་དར། ལྷ་བཙུན་ནོ། །བུ་ཡོར་གྱི་སྲས་དོན་གྲུབ། དེའི་བུ་ཇོ་བསོད་དོ། །ལྷ་དགའ་འོར་མོ་ན་བཞུགས། དེའི་སྲས་ཁྲི་དབང་བཙན། དེའི་སྲས་བཙུན་པ་དགའ་དང་། བཙུན་ཆུང་དགའོ། །བཙུན་པ་དགའི་སྲས་ཨེ་ཤོ་ལེགས། གསེར་ཐོག་གདུང་ཆད་དོ། །དེ་རྣམས་འོད་སྲུང་གི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ།།

ཡུམ་བརྟན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་སྐོར།

ད་ནི་ཡུམ་བརྟན་སྲས་པོ་ཡུམ་བརྟན་མགོན། ཞེས་པས། ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་འཆད་དོ། །ཡུམ་བརྟན་གྱི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་སྙན། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་ཏེ། གཅེན་རིག་པ་མགོན་དང་། གཅུང་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན་ནོ།། གཅེན་གྱི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ། དེའི་སྲས་འོད་པོ། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་སྟེ། ཁྲི་ལྡེ་ཨ་ཙ་ར། ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན། མགོན་བརྩེགས་སོ།།

གཅེན་ཨ་ཙ་ར་ལ་སྲས་ལྔ། སྤ་ཚབ་རུམ་པོ་རྗེའི་སྲས། ཀླུ་ལྡེ་དང་། ལྷ་ལྡེ། སྤ་ཚབ་ཚ་འབུམ་ལྡེ། མགོན་བཙན་དང་མགོན་བརྩེགས་སོ། །ཀླུ་ལྡེའི་སྲས་འོད་པོ་དང་ཕོད་པོ། ལྷ་ལྡེ་ལ་དྲག་པ་ལ་སོགས་པ་སྲས་གསུམ། འབུམ་ལྡེ་ལ་སྲས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ། མགོན་བཙན་ལ་སྲས་གསུམ་སྟེ། ལྷ་ཆེན་དྲག་པ། དར་ཆེན་དྲག བྲའོ་ཚ་དང་གསུམ་མོ། །མགོན་བརྩེགས་ལ་ཡང་སྲས་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

འོད་པའི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་ལ་ཡང་སྲས་གསུམ་ཡོད་དོ། །གཉིས་གུམ་ནས། ཆུང་བ་ལྷ་ལྡེ་བཙན་ལ་སྲས་གཉིས། རྒྱལ་ཕུ་ཡོན་བདག་དང་། ལྷ་བཙུན་སྟོན་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ཐར་པར་གཤེགས། ཡོན་བདག་ལ་

སྲས་ལྔ། ཆེ་ཤོས་དབང་ཕྱུག་ཁྲི། དེའི་སྲས་ཐོག་པོ་དེའི་སྲས་ཁྲི་དར་རོ། །དེའི་སྲས་སོ་ན་ཛ་རོ། དེ་ལ་སྲས་པོ་བརྒྱད་སྲས་མོ་བརྒྱད་དོ། །སོ་ན་དི་བུ་བླ་མ་མགོན། དེ་ལ་འབུམ་དར་རོ། །སོ་ནའི་བུའི་རྒྱུད་ཡར་སྟོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱུད། བུག་པ་ཅན་པ། ཐང་ལ་བྲག་པ་ལ་ཐུག་གོ།

འོད་པོའི་སྲས་གསུམ་གྱི་ཆུང་བ་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བརྩེགས་ལ་སྲས་གཉིས། ཧོ་རེ་དང་ཁྲི་དཔལ་ལོ། ཧོ་རེའི་སྲས་བཙད་པོ་ནེ་དུ་ཁྲི་གཙུག དེ་ལ་སྲས་ལྔ་སྟེ། དེ་རྣམས་གཅེན་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ།། ཞལ་ངོ་བདུན་ཅུ་ཙམ་བདོག་གོ།

གཅུང་པོ་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན་མགོན་སྤྱོད་དང་། ཞེས་པའི་རྒྱུད་སྟོན་ཏེ། ཉི་འོད་ཀྱི་སྲས་མགོན་སྤྱོད། དེའི་སྲས་ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། དེ་ལ་སྲས་བཞི་སྟེ། གསུ་མ་ལ་གྱེས་པས་འཕན་སྤུལ། ལྷོ་བྲག་རབས་ཤོད་མལ་དྲོ་ལ་སོགས་པར་གྱེས་སོ། །ཆེ་ཤོས་སྲས་མགོན་ནེ། དེ་ལ་(སྲས་)བཞི་སྟེ། ཆེ་དག་བཀྲ་ཤིས་སྙན་གྱིས་ཟིན། དེའི་འོག་མ་ལྷ་བཙུན་སྔོན་མོ། །དེའི་འོག་མ་དབང་ལྡེ། ཆུང་བ་ལྷ་བཀའ་གདམས་པའོ། །ལྷ་བཙུན་བཀའ་གདམས་པ་ཐར་པ་ལ་གཤེགས་སོ། །དབང་ལྡེ་ལ་སྲས་ལྔ་སྟེ། བཟུག་རུམ་པ། འོད་ལྡེ་མགོན། དགེ་པོ། བརྟན་པ། སེ་གེ་དང་ལྔའོ། །ཇོ་བོ་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་སོགས་མང་དུ་བཞུགས། ཆོས་སྐོར་བའོ། །དེ་རྣམས་ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ཀྱི་གདུང་རབས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རབས། དེ་ལྟར་བཟུང་ཞེས་པའོ།།

ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་བསླངས་ལུགས་དང་། སྡེ་པའི་གྱེས་ལུགས་སྐོར།

དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་བསླངས་ལུགས། སྡེ་པའི་གྱེས་ལུགས་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་ནི། ཁྲི་ཆུང་ཁྲི་ལྡེ་ཚ་ལ་གསུམ་གྱི་རིང་། མཚན་བཞི་ལྡན་པའི་དགོངས་པ་གསལ་གྱིས་བསླངས། ཞེས་པ་ལ། མངའ་བདག་ཁྲི་ཆུང་དང་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་བསླངས་སྟེ། བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཆུའི་གཉེར་མ་དང་འདྲ་སྟེ་སྔ་ཕྱི། ཉི་ཟླའི་ཤར་ནུབ་དང་འདྲ་སྟེ་འཕེལ་འགྲིབ། སྐས་ཀྱི་འདང་བུ་དང་འདྲ་སྟེ་མཐོ་དམའ། དབྱར་དགུན་གྱི་རྩི་ཐོག་དང་འདྲ་སྟེ་འགྱུར་བའི་དུས་ན། དགོངས་པ་གསལ་གྱི་བསླངས་པ་ལ། རྨ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་ར། དན་ཏིག་པད་མའི་ཡང་དགོན། རྩེ་དྲུག་ལྷུན་གྱི་གོང་བ། གཡུང་དྲུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག་ཅེས་བྱ་བའི་གནས་དེར། བླ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་གསལ་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ། སྐྱ་བོའི་མིང་ཀ་ར་འཕན། བོན་བསླབས་པས་བོན་པོའི་མིང་མུ་ཟུ་གསལ་འབར། མེ་རོ་བསླངས་པས་བླ་ཆེན། མཁན་སློབ་ཀྱི་མཚན་ལས་དྲས་པས་དགོངས་པ་གསལ་དང་བཞིའོ། །ཁོང་ཡངས་ལས་དག་པ། རིགས་སུ་

བཟང་བ། སྡོམ་རྒྱུད་ཀྱིས་གཟུང་ཐུབ་པ། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྦྲུལ་པ་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

དེ་དུས་བསྐལ་པ་ཉམས་པས། དགེ་འདུན་གྱི་འཚོ་བ་བླ་ནས་སྦྱོར་བ་མེད། ཆུ་བོ་རིའི་དགོན་གྲྭ་ན། གཡོ་དགེ་འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ། དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་གསུམ་ཡོད་པས། ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཙ་ན། དེར་ཡང་ཆོས་ལུགས་ལ་འགོད་པར་མ་ནུས་ནས། ཧོར་གྱི་དགེ་བསྙེན་ཤཱཀྱ་པྲ་བ་དང་འགྲོགས་ནས། མདོ་སྨད་ཨན་ཆུང་རྣམ་རྫོང་གི་དགོན་པར་བཞུགས་པའི་ཚེ། བླ་ཆེན་པོས་ཞལ་ལྟར་ཕྱིན་ཏེ། མཇལ་བས་ཆོས་གཅིག་སློབ་པར་ཞུས་པས། འདུལ་བ་འོད་ལྡན་བསྟན་ནས་འདི་ལ་ལྟོས་དང་། དད་ན་གྲོས་བྱ་ཡི་གསུངས་པས། དེ་ཁྱེར་ནས་ལམ་ན་ཕར་ལྟ་བཞིན་ཕྱིན་པས། དད་ནས་མཆི་མ་ཡང་ཤོར། དེ་ནས་ཟླ་གཅིག་ལོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཡོས་མཁན་པོ་བྱས། གཙང་གིས་སློབ་དཔོན་བྱས། དམར་གྱིས་གསང་ཏེ་སྟོན་པ་བྱས་ནས། རྒྱ་ནག་གི་ཧ་ཤང་སྐྱེ་བ། ཧ་ཤང་གིམ་མ་འབག བླ་ཆེན་པོ་གསུམ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། བླ་ཆེན་པོ་ལ་དགེ་བ་གསལ་དུ་བཏགས་སོ།།

དེ་ནས་ལོ་འགའ་ལོན་པ་ན། བྲུམ་འབར་བ་བྱ་བས་གསུམ་པོ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་ཞུས་པས། གཡོ་ན་རེ། ཁོ་བོ་རྒས་པས་མཁན་བུ་མི་འཁྱོངས་བས། དགེ་བ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་གྱིས་ལ་གནས་གཞི་ཚུགས། བསྟན་པ་སྤེལ་ཞེས་གསུངས་པས། དགེ་བ་གསལ་ན་རེ། བདག་གིས་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་ལོ་ལྔ་ལས་མ་ལོན་པར་དེ་ལྟར་རུང་ངམ་ཞུས་པ། མཁན་སློབ་ལ་དྲི་མ་ཤས་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་གནོད་པས་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ནས། དགེ་བ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་བྱས། གཙང་གི་སློབ་དཔོན་བྱས་ཏེ། བྲུམ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དུ་བཏགས། གཞན་ཡང་(སྤ་)གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་དང་། ཤོ་ཆུང་ལེགས་རབ་དྲག་པ་དང་། སྣུབས་དཔལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། རློན་འབར་བ་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལ་བཀའ་དྲིན་གནང་ངོ་། །མདོ་སྨད་ནས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསླངས་པས་བླ་ཆེན་ཞེས་སོ།།

བྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། སྤ་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་དང་བསྡེབས་ནས་ཀྱང་མཁན་སློབ་ཀྱི་གྲ་མཛད་པ་ན། སློབ་མ་རྣམས་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞིང་རྨོ་བ་བཀག་གོ ཕྱུགས་སྲེལ་བ་ཡང་མ་གནང་། འོག་ཏུ་འདིང་བའི་དོམ་སྟན་ཡང་ཕྱུང་ངོ་། །བཙུན་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པས་མཚན་ཡང་ཨ་ཙ་ར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དུ་གྲགས་སོ། །སློབ་མ་རྣམས་ལ་བཙུན་རྒྱུད་དུ་གྲགས། རློན་འབར་བ་བྱང་ཆུབ་བསླབ་པ་ལ་འཕན་འབྱུང་བར་གྲགས་དེའི་བསྙེན་བཀུར་སྤངས་པས། ཞེ་སྡང་གི་བྲུམ་ཤིང་གླག་ཅན་དུ་གྲགས། སྣུབས་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བསྡེབས་ནས། མཁན་སློབ་གྱི་སྡེ་ལོགས་སུ་མཛད་ནས། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞིང་རྨོད་པ། ཕྱུགས་སྲེལ་པ། ཚོང་བཀག་སྟེ། རྒྱལ་སྲིད་ཕྱེད་གནང་ནས། སློབ་མ་རྣམས་ལ་མཁས་རྒྱུད་

དུ་གྱུགས་སོ།།

ཤབ་ཀྱི་སྟོན་མོ་ལུང་ནས་ཆོང་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ །རྒྱུན་གོང་དེ་ཕུག་ནས་ལོ་སྟོན་རྩོ་རྩེ་དབང་ཕྱུག ཤ་ཚ་ན་གླུ་མེས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་ཁྲིམས། འབྲི་ཡས་ནི་འབྲི་རྩི་ཀ་ར། ཏ་བཙུན་བློ་གོས་དབང་ཕྱུག རགས་ཤི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྱང་གནས། སྐམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གོས་རྣམས་ཀྱིས། བླ་ཆེན་པོ་ལས་སྟོམ་པ་བླངས་སྐད་དོ།།

དེ་ནས་ཡར་བྱོན་པའི་དུས་སུ། སྟེ་དང་མ་ལག་ཁྱུ་རིས་དང་རྒྱང་ཚན། ཚད་ལུགས་སོ་སོར་མེད་པ་ལས། སྤུ་རབས་ནས་བཙད་པོ་ལྟ་བུ་མའི་གསེར་སྤོང་བྱང་བའི་དུས་སུ། ཁལ་ཁ་སོ་སོ་དང་རིས་རིས་སུ་གྱེས་ཏེ། འདེ་ཚོ་སྐྱག་ནག་ཅི་ཚང་ནས་གྱེས། ཚོང་ཚོ་སྐུང་རོ་འདེ་བརྟས་ནས་གྱེས། ལོ་ཆོ་རྒྱུན་གོང་རི་ཕུག་ནས་གྱེས། ཅ་ཚོ་དབུ་རབ་ནས་གྱེས། རགས་ཆོ་དགེ་རྒྱལ་ནས་གྱེས། ཀླུ་མེས་ཀོ་རྩུ་ནས་གྱེས། སྐམ་པ་ཀླུ་མེས་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲངས་པས། འབྲིང་ཏེ་བྱ་བར་གདའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ཀྱི་སོག་མོ་མི་དྲག་གིས་ཀྱང་བླ་ཆེན་ལས་སྟོམ་པ་བླངས་ཏེ། ཡང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་། སྤྱར་རིན་ཆེན་གསལ། ཧ་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ། ཅོག་རོ་ཤེས་རབ་བྱང་རྩྭ། འལ་པ་རྡོ་རྗེ་བྱང་རྩྭ། སྤྱན་པ་ཤི་ཏ་ཆེན་པོའོ། །དེ་དྲག་གི་ནང་ནས་མཁས་པ་མི་བཞི་བྱང་སྟེ། ཡང་གོང་། འལ། སྤྱན། ཡྱོག་ར་བཞིའོ། །དེ་བཞིའི་སྤྲོ་མ་སེ་བཙུན་དང་། འགར་མེའོ།། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ཁྲ་སྟོན་བཙོན་འགྲུས། དེ་ལས་རྒྱུད་པའི་སྤྲ་དགེ་མཐོང་ལ་སོགས་མང་དུ་བྱང་སྟེ་ཉན་བཤད་ཀྱི་སྡེ་ལ་གཏོང་ངོ་། །བསྟན་པའི་སྡེལ་ནི་ཀླུ་མེས། སྐམ་པ། ཏ་ཚོང་གེ ལོ་བཙུན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རྒྱས་པར་བྱས་སོ།།

དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ་འབྲི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་གྱིས། དགོན་པ་བཟང་ནས་གོང་ཁ་ལས་མཁན་པོ་མ་མཛད་པས་མཁན་པོ་ཉང་སྐད་དོ། །ཀླུ་མེས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ལས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཀྱེ་བཟང་སྟེ་སྤྲུལ་མ་བསྐྱེས་མང་ངོ་། །སྤྲ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་མཁན་བུ་བསྐྱེས་ཏེ། སྤྲ་རགས་གི་གནས་བརྟན་ཐམས་ཅད་སྟེ་བཟང་ལ་དྲག་གོ །མོ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་གོང་གི་ལྷ་ཁང་བཟང་ནས་མཁན་བུ་བསྐྱེས། ཚོང་བཙུན་གྱིས་ཤབ་ཀྱི་སྤྲོ་ལྷ་བཟང་ནས་མཁན་བུ་རྒྱས་སོ།།

དེའི་ཚེ་ཁྱུང་པོ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྤྲས་རྒྱལ་བ་བློ་གོས་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྲགས་པ་གསུམ་གྱིས་བཙུན་པ་འགའ་དང་། འགོག་ནས་འོངས་པས། གོང་དུ་སྟེ་སྤྲགས་ཕྱག་མཉམ་དུ་བརྩེ་བ་ལ། ལོ་བཙུན་ཏ་བཙུན་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱག་ཐབས་ཀྱི་ཁོག་པས། སྤྲགས་པ་གསུམ་སྐྱིང་མ་དགའ་སྟེ་མཐུ་བྱས་ནས། ལོ་བཙུན་ལ་ནུབ་གཅིག་ལ་ཐོག་གསུམ་བསྡུད་ནས་བཏང་བས། ཁོས་གསུང་

རབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཉལ་བས་མ་ཤི་སྟེ། དེར་མ་ཚུགས་པར་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་བྲོས་པའི་དུས་སུ་དཔལ་མོ་དཔལ་ཐང་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་རབ་བརྟན་དང་འཕྲད་དོ། །ངས་མགོན་བྱ་ཡི་ཟེར་སྐྱབས་ནས། མཁན་བུ་བསྐྱངས་པས་གཙང་གི་ལོ་ཚོ་བྱུང་། རྒ་བཙུན་གྱི་གྲོགས་ཀླུ་མེས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ། དབུས་སུ་སྡེ་སྔགས་ཀྱི་འཁྲུགས་པ་བྱས་པས། སྔགས་པས་མ་ཐུབ་ནས། གཏད་བྱས་པས། རྒ་བཙུན་དང་ཀླུ་མེས་གཉིས་མཛེས་ཁྱེར་སྐད། དེ་ལྟགས་ཕོ་བྱི་བའི་<མོ་བྱའི་>ལོ་ལ་ཆོས་བསྡུབས་ནས་ས་ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་མེ་རོ་བསླངས་ཏེ། དབུས་ཀྱི་སྡེ་དར་བ་ཡན་དུ་ལོ་སྐོར་དགུ་སོང་ངོ་།།

བླ་ཆེན་ཁམས་པ་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཁམས་པ་ལ་ཨ་མིར་འབོད་པ་དེ་ལྟར་རོ། །ཕྱིས་རྒྱ་གར་ནས་སྟག་ཚོ་དང་དཔུང་ཚོ་ལ་སོགས་པ་ཤས་ཙམ་འཕེལ་ཏེ། བོད་ན་སྡོམ་པ་རིགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་བསླངས་ལུགས་སྡེ་པའི་གྱེས་ལུགས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ།།

སྔགས་རྙིང་མའི་འགྱུར་གཞུག་སྐོར།

སྙིང་(རྙིང་)མའི་འགྱུར་གཞུག་ཙནྡྲ་གིཏྟིས་བཅད། ཅེས་པ། རྒྱ་གར་ཙནྡྲ་གིཏྟི་བྱོན་ནས། འོ་བྲན་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག་ལ་གཤིན་རྗེ་ཐེབས་རྒྱ་གནང་བ་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྣུབས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ། རྒྱ་གར་དྷ་ན་དྷ་ལས་གཤིན་རྗེ་ཁ་ཐུན་དང་། མ་མོ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི་ལ་སོགས་པ་ངན་སྔགས་མང་དུ་གནང་སྟེ། སྔོན་གྱི་སྤུན་ཟླར་སྨོས་ཏེ་གནང་ངོ་།།

དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུ་ལ་དགེ་གནས་ཤོད་བྱ་བ་ན། བྲམ་ཟེ་དབུ་ལ་པོ་བཟའ་མི་གཉིས་ལ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བུ་ཆེ་བ་ལ་ངན་སྔགས་བསླབས་ཏེ། མིང་ཡང་དྷ་ན་དྷ་ལའོ། །ཆུང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་བསླབས་ཏེ། མིང་པྲ་ཏི་ད་རའོ། །པྲ་ཏི་གྲོངས་ནས་ལོ་དུ་མ་ལོན་ཙ་ན་པྲ་བརྟགས་ནས་གར་སྐྱེས་དྲིས་པས། ཐམས་ཅད་ཁ་མཐུན་(པར་)བོད་མཐའ་ཁོབ་གཅིག་ན་སྣུབས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བར་སྐྱེས་ནས་འགྲོ་དོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས། ཕུ་བོ་དྷ་ན་དྷ་ལའི་ཐུགས་དགོངས་ལ། ནུ་བོ་དེ་མཐའ་ཁོབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ། ཕན་ཞིག་གདག་དགོས་སྙམ་ནས། སློབ་དཔོན་རོང་པོ་གུ་ཡ་ལ་གཤིན་རྗེ་ཁ་ཐུན་དང་མ་མོ་སྔགས་སྲུང་ཞུས་ནས། བདུད་རོལ་པོ་སྐྱ་གཅིག་བསྒྲུབས་ནས། གཡོག་པོ་གཅིག་དང་གཉིས་བདུད་ཀྱི་ཐུ་བར་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ནས་ནམ་ལངས་ནས་བཏང་པས། བོད་མཚོ་སྐྱེས་ཐང་དུ་ཉི་མ་དྲོས་ཙམ་ན་སླེབས་ནས། དཔོན་གཡོག་གཉིས་བདུད་ཀྱི་ཐུབ་བ་ནས་བབས་ཏེ། ཁུ་ལུང་སྣ་རྒྱུ་བཙན་རྟ་པ་སྐྱ་བདུན་གྱིས་ཞེ་ས་ལུགས་སུ་ཕུལ་ལོ།།

དེ་ནས་ཡུལ་མི་ལ་གཅུང་པོ་དྲིས་པས། ཁུ་ལུང་སྒང་བུ་ཚལ་ན་མི་གཅིག་གི་ཆོ་ག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་

ཟེར་ནས། དེར་ནང་དུ་འཚངས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཙ་ན། ཆོ་ག་ཟིན་ནས་དབང་དང་ཚེ་ཆོག་མ་ཟིན་པར་འདུག་སྟེ། ཚེའི་ཁྲུས་བུམ་འགྱེལ་བས་ཐམས་ཅད་བྲེད་ནས་བཤུང་། དྷ་ན་དྷ་ལས་ཐུགས་དགོངས་མཛད་པ་ལ། ཚེ་(ཆུ)སྔར་བས་ཀྱང་མཐོ་བ་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས། སུས་ཀྱང་འགུལ་བར་མ་ནུས་པའི་ཚེ་བསྒྲུབས་ནས་རྟགས་ཐོན་ནོ། །དེ་ནས་ཁུ་ལུང་གི་བྲག་དབེན་གནས་ཐོད་པ་གནང་དུ་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ལ་སྤུན་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད། ཁ་ཐུན་སྔགས་སྲུང་ལ་སོགས་པའི་ངན་སྔགས་ཐམས་ཅད་གཅུང་པོ་ལ་གནང་ནས། གཅུང་པོས་བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕྲད་པར་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །དེ་ནི་སྔགས་རྙིང་མའི་འགྱུར་གཞུག་ཆད་ལུགས་སོ།།

སྔགས་གསར་མ་འགྱུར་འགོ་ཚུགས་ལུགས་སྐོར།

ད་ནི་གསར་མའི་འགྱུར་མགོ་བཙུགས་ལུགས་བསྟན་པ་ལ། ཇོ་བོ་སྨྲི་ཏིས་བཙུགས་ཞེས་པ། དེ་ལྟར་སྡེ་པའི་མེ་རོ་བསླངས། རྙིང་མའི་ཉན་བཤད་ནུབ། *ཡོངས་གྲགས་མགོ་སྟག་*འགྲེལ་པ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཤར། སྙན་བརྒྱུད་མདའ་ལྟར་བསྲངས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རི་ཁྲོད་ན་འགྲིམས་པའི་དུས་སུ། བལ་པོ་པད་མ་རྨེ་རུ་རྩེ་བྱ་བ་ཆོས་འགའ་རེ་ཙམ་ཡང་མཁྱེན། སྐད་མ་བྱང་བ་གཅིག་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཞུ་བྱས་པས། ངས་ཆོས་མཁས་པ་ནི་མི་ཤེས། ད་ལྟར་རྒྱ་གར་ན་མཁས་པ་གཉིས་ཡོད་སྤྱན་འདྲེན་ནམ་ཟེར། དེར་རྒྱལ་པོས་གསེར་བསྐུར་ནས་གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་བས། ཨ་ཙ་ར་ཕྲ་ལ་རིང་མོ་བྱ་བ་དང་། ཇོ་བོ་སྨྲི་ཏི་སྤྱན་དྲངས་ནས་བྱོན་པས། བལ་མོ་རྨེ་རུ་རྩེ་ལམ་དུ་ཕོ་ལང་གིས་གྲོངས། པཎྜི་ཏ་གཉིས་པོ་སྐད་མ་བྱང་བས། མིས་པཎྜི་ཏར་ངོ་མ་ཤེས་ཏེ། ཨ་ཙ་རས་རང་ཐག་བཅོས་བྱས་ནས་ཁམས་ལ་ཐུག་པར་འཁྱམས་སྐད། ཕྱིས་བོད་སྐད་བྱང་ནས། ཚོང་ལྡེ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པས་ལོ་ཙྭ་བྱས་ནས། འཇམ་དཔལ་ཆོ་ག་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཤས་ཙམ་བསྒྱུར་བ་དེ་ལ་<ནས་>སྔགས་གསར་མའི་འགྱུར་མགོ་བཙུགས་པར་གདའ། གསར་མ་རྒྱས་པར་ནི་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རིང་ལ་བསྒྱུར་ཏོ།།

དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྭ་བས་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་དང་རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གདམ་ངག་གནང་ནས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབས་པ་ལ་བཙུད། དེ་ནས་གཙང་གི་དགེ་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྭ་བ་ཤཱཀྱ་བློ་དང་དགེ་སློང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་སྡེ་མང་དུ་བསྒྱུར། དབང་དང་བྱིན་རླབས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་ནས། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་སྦྱར། དེ་ནས་ཡམ་འབྲོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྗོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབུ་ཚད་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་

རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ་ལ་སོགས་མང་དུ་བསྒྱུར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་ཆོས་ལ་གང་ཟག་ཕལ་ཆེར་བཅུག་ནས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སྦྱར། དུས་དེ་ནས་ཆོས་གསར་མ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་བཟུང་། ཞེས་པ་ནི། རྫོགས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་སྙན་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རོང་པ་ཆོས་བཟང་གིས་བཟུང་ངོ་།།

རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་ཆག་གྱུར་ཀྱང་། །ཆོས་ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་ལ་བརྟེན་པའི། སྐད་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞིག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་མེ་རོ་བསླངས་ནས་དར་མདུད་ཙམ་ཆགས་པས་དེ་སྐད་བྱའོ།།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྡན་འདིར། །ད་ལྟ་སྐྱེས་པའི་མི་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེ། སྐད་པ། ཡོན་ཏན་བདུན་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་རུའི་ཞལ་ནས། ས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཁྲོན་བརྡོལ་བས། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བོད་དུ་བྱོན། །གངས་ཀྱི་ཀློང་ནས་ག་བུར་ཆུ་བརྡོལ་བས། །ཉན་པ་པོ་རྣམས་བློ་རྣོ་དམ་ཆོས་མཁས།། གངས་ཀྱི་འདབ་མར་སེང་གེ་དཀར་གནས་པས། གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་གྲོས་དང་མདུན་མ་ཆེ། །གངས་རིའི་མཐོང་ན་གནོད་སྦྱིན་གཉན་ཆགས་པས། །བན་བོན་རྣམས་ནི་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ། །ལྟོ་དང་བྱང་ན་འབྲོང་དང་རྟ་གནས་པས། །ཤར་པོ་རྣམས་ནི་དཔའ་བརྟན་གྱད་དང་འདྲ། །རི་མཐའ་རྣམས་ལ་སྟག་མའི་སྨན་གནས་པས། །བུད་མེད་རྣམས་ནི་དབྱིབས་ལེགས་མཛངས་ཤིང་འཕྲུལ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་ཁམས་གཞན་ལས་བོད་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེ། ༢༦༣ །ཞེས་སོ།།

མན་ངག་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དུས་འདིར་དར། སྐད་པ་ལ། སྙིང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལགས་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་མར་མེ་འཆི་ཁར་འོད་གསལ་བ་བཞིན་དུ། བསྟན་པ་ནུབ་ཁར་ཆོས་དར་བ་དེ་སྐད་དོ།།

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནུབ་ལུགས་སྐོར།

ད་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནུབ་ལུགས་བྱམས་པ་འབྱོན་ལུགས་རྣམས་སྟོན་ཏེ། རྣམ་པར་འདྲེན་པ་དམ་ཆོས་ཟད་ཀྱི་དུས། །རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་ལྔ་བཅུ་པ་ལ་ནུབ། ཅེས་ཏེ། དུས་ཐ་མ་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་དུ་དད་པ་མེད་པ་རྣམས་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འཕྲོག་རེས་བྱེད། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་རྣམས། ལས་དགེ་བཅུ་སྤངས་ནས། མ་བརྟག་པའི་སྤྱོད་པ་བྱེད། བབ་ཅོལ་གྱི་གཏམ་སྨྲ། གསོག་འཇོག་ཉོ་ཚོང་བྱེད། བྲན་ཕོ་མོ་དང་ཟང་འགྲོས་སྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྒྱུས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དད་པ་ལོག དཀོན་ཅོག་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནོར་ལ་རྐུ་འཕྲོག་བྱེད་དོ།།

དེར་དགེ་སློང་བཤའ་མ་རྣམས་ཡིད་མུག་ནས། ལི་ཡུལ་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་

འདི་སྐད་དུ།[1][1] འོ་ཅག་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་ཆོས་འབྱུང་བའི་གནས་དེར་འདུ་འཛི་ཞེས་སྨྲན་ནས། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དེར་འདུས་ནས། དེ་ནི་དགོན་ཅོག་དགེ་འདུན་གྱི་ནོར་ལ་རྒུ་འཕྲོག་བྱུང་བས། དཔྱིན་ཆད་གང་དུ་འདོང་། འཚོ་བ་གང་ནས་བཅལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་ཞེས། ཚོ་དེ་འདེ་བས་སོ། །ཡུལ་འདི་བོར་ནས་གང་དུ་འགྲོ། རྒྱ་ཡུལ་དུ་ནི་མི་ཐར། བོད་ན་དགོན་ཅོག་མཚོད་པ་ཡོད་ཟེར་བས་དེར་འགྲོ་ལམ་ཟེར་ནས། དེའི་ནུབ་མོ་གཙུག་ལག་ཁང་ཚང་མར་བསྡུད། ནམ་ལངས་པ་དང་བྱང་མེད་དུ་པ་ཅན་ཞིག་གིས་དགེ་སློང་རྣམས་གདན་དྲངས་ནས། ཚ་བ་དྲངས་སྐྱན་དྲྭ་བརྡུངས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མཆོད་པ་དང་སྐོར་བ་བྱས་ནས། སྐུའི་གདན་ཁྲི་གསལ་བའི་གསེབ་ནས། སྒོམ་བྱ་ཐ་ཅན་མ་ཅན་གཅིག་རྣེའུ་ནས། དེ་ཁ་ཕྱེ་བ་དང་། ནང་ནས་གསེར་ལས་བྱས་པའི་ཟས་སྣེར་ཚ་བདུན་བྱུང་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འབྱར་བསྒྲུར་ནས། དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་འཚོ་བ་སྒྲུབ་ནས། ལྷག་མ་ལ་རྒྱགས་ཕྱེ་བྱས་ཏེ། འཕགས་པ་སའི་སྙིང་པོའི་གནས་གཙུག་ལག་ཁྱེ་ཤེས་སྙིང་པོར་ཕྱིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བག་ལ་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པའི་འོག་ཐགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཏེ་གཤེགས་བཀང་བྱུང་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱར་བསྒྲུབ་ནས་དགུན་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་འཚོ་བ་སྒྲུབ་རེ།། དེ་ནས་དཔྱིད་ཤེལ་ཆུ་འོག་མ་བཏུལ་ནས་བྱོན་པ་དང་། ཡུ ལ་མི་སྣོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུ གལག་ཁང་རྣམས་སུ། དགེ་འདུན་གྱི་འཚོ་བ་སྒྲུབ་རེ། །ཡུལ་མི་སྣང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ཡུལ་ཕྱུངས་པ་མཐོང་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ཡིད་འོང་བ་བར་སྐྱན་དྲངས་ཏེ། ཞག་བདུན་གྱི་འཚོ་བ་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་རེ།།

དེའི་ཚེ་ལི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་ཀླུ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་རོ་སྙམ་ནས་མྱ ངན་བྱེད་དོ། །བསྟན་པ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཆར་པ་ཕབ་པས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཚོད་རྟེན་གྱི་གཞི་བརྙེས་ནས། གསེར་ཐོར་གསེར་ཕྲེས་བཀང་བ་བྱུང་བས། དེ་འབྱར་བསྒྲུབ་ནས་དཔྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་སྒྲུབ་རོ། །དེ་ནས་ཡུལ་མིས་གཙུག་ལག་ཁང་ས་ལའི་ཚལ་དུ་སྤུན་དྲངས་ནས། ཞག་བདུན་དུ་གདུགས་ཚོད་སྒྲུབ་ནས། ཡུལ་མི་སྣོད་སྨྲང་ཐམས་ཅད་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བར་འདུས་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ནོར་ཛ་དང་ཁུ་བ་ཐོག་ཏུ་ཕུལ་ནས། (ཡུལ་)དེའི་རྒན་ཚོན་རྣམས་བསྟེན་གནས་ལེན། དེའི་ཚེ་མཁར་དགེ་བ་ཅན་དུ་ཇོ་བོ་ཤྲཱ་ཝ་གཅིར་ཤེང་རྟ་ལ་སྤྱན་འཛེན་ནོ། །དེ་ནས་དགེ་བ་ཅན་ན་གནས་པའི་མིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལམ་དུ་འཛུག་པའི་ཡོ་བྱད་ཐོགས་ནས། དགེ་འདུན་གྱི་ནོར་ལ་ཀུ་འཕྲོག་བྱུང་བས་ལན། བཟོད་པར་གསོལ་ཞེས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ནི་ལི་ཡུལ་གྱི་མཚོད་པ་མཐའ་མའོ།།

དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁ་ན་མཚོད་རྟེན་རྨིད་པའི་ཡོད་པའི་རྩར། དཔལ་ལྡ་

མོས་གསེར་གྱི་དོང་རྩེ་ཕུ་དུང་གང་སྤུངས་ནས་བཞག་སྟེ། དེས་ལམ་གྱི་རྒྱགས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ལི་ཡུལ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་ས་རེ་བྱ་བ་ན། ཡོན་བདག་རྒྱའི་རིགས་གཅིག་གིས་ཞག་གསུམ་དུ་ཆོས་སྟོན་འདྲེན་ནོ། །དེ་ནས་བོད་དུ་འབྱོན་པའི་ལམ་མེ་དཀར་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དགེ་སློང་གསར་བུ་རྣམས་རང་རང་གི་མཁན་པོ་ལ་ཆོས་གོས་དང་སྡོམ་པ་ཕུལ་ནས་བཟོད་གསོལ་བྱས་ནས་ཡུལ་དུ་ལྡོག་གོ། ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བར། ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་བཤེས་དང་། སྐྱེལ་མི་རྣམས་མྱ་ངན་གྱི་ཚིག་སྨྲས་ནས་འབྲེལ་བ་དེ་ལས་མེད་པའོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། སྐྱེལ་མི་རྣམས་ཕྱིར་ལྡོག་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་དང་འགྲོགས་ནས་མེ་དཀར་དུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཚེ་དཔལ་ལྷ་མོ་དང་རྣམ་སྲས་གཉིས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས། འབྲོག་མི་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱགས་དང་འཚོ་བ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་རི་སུལ་ལ་བྱོན་པས། འབྲོག་དགོན་པར་ལམ་སྟོར་ནས་ངུ་ཞིང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་ལི་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་ནས་འབོད་དོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་གཡག་དཀར་པོ་སྒྲ་སྟན་སྣ་ཞུ་ཅན་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འོང་ངོ་། །དེ་མཐོང་ནས་འདི་ནི་མིའི་ཁལ་གཡག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཕྱིར་འབྲང་ན་མི་དང་ཕྲད་སྙམ་ནས། ཕྱིན་པ་དང་གཡག་དེས་སྣ་དྲངས་ནས་ཕྱིན་པས་ཡུལ་འཚལ་བྱི་བྱ་བ་སྟོད་ཡུལ་ལ་ཟིན་པར་བསྐྱལ་ནས། གཡག་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་རྒན་རྒོན་ཕལ་ནི་ལམ་དུ་འཆིའོ། །དེ་ནས་འཚལ་བྱིའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་བསུས་ཏེ། འཕྲལ་གྱི་ཡོ་བྱད་སྦྱར་ནས། བོད་ཡུལ་དུ་ལི་ཡུལ་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ལྷགས་ན་ཇི་ལྟར་བགྱི་ཞེས་གླེང་ངོ་།།

དེའི་ཚེ་རྒྱ་རྗེའི་བུ་མོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བཙུན་མོ་བྱེད་དོ། །དེ་དད་པ་དང་ལྡན་པས་བསླབ་པའི་གཞི་བཟུང་ནས་གནས་སོ། །དེ་ནས་བཙུན་མོ་དེས་དགེ་སློང་རྣམས་ཐོས་ནས། ད་ནི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་སོ་སྙམ་ནས་མྱ་ངན་བྱེད་དེ། རང་གི་འཁོར་བུད་མེད་ཉིས་བརྒྱ་དང་། སྐྱེས་པ་སུམ་བརྒྱ་དང་། འཁོར་རྣམས་བོས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་ཟེར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཇིག་པར་འགྱུར་གྱིས། རང་ཅག་རྣམས་མྱུར་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྲུངས་ན། འགྱོད་པར་འགྱུར་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྨྲས་པ། བདག་གི་སྟ་གོན་ཡོ་བྱད་རྣམས་གནང་ངམ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་གནང་སྟེ། རྒྱ་རྗེའི་བུ་མོས་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བདུན་བརྩིགས་ནས་འབུལ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཐོ་གར་གྱི་ཡུལ་དང་། ཁ་ཆེ་དང་། ཨན་རྩེ་དང་། པན་ཨན་པ་དང་། ༢༦༥ ཤུ་ལིག་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་མི་དད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་ནས། བྲུ་ཞར་འགྲོའོ། །དེ་རྣམས་དེར་ཕྱིན་པ་དང་།

བཙུན་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ་ཐོས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ནོ། །དེར་ལོ་གསུམ་སྐྱིད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ནས་ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་ཤེས་ནས། ནད་མང་པོ་བཏང་སྟེ། ཞང་བློན་དང་དམག་དཔོན་དུ་མ་མཆིའོ། །དེ་ནས་བཙུན་མོ་དེ་ཡང་སྙིང་གར་འབྲས་བྱུང་སྟེ་འཆི་བར་ཤེས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་ཤི་ནས་ནོར་རྣམས་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་ཁ་ཆེམས་བྱས་ནས་གྲོངས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེའོ། །དེའི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཞང་བློན་རྣམས་འཁྲུག་སྟེ། ཕྱི་མི་འཁྱམས་པོ་འདི་ཚོས་བདག་ཅག་རྣམས་བཀྲ་མ་ཤིས་ཟེར་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་བསྐྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོས་བཙུན་མོའི་ཁ་ཆེམས་བཞིན་ནོར་རྫས་རྣམས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་ཕུལ་ཏེ། ཡུལ་གྷ་དྷར་བཞུད་པའི་རྒྱགས་སུ་བསྐུར་རོ།། དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་གྷན་དྷར་བཞུད་དོ། །རྒྱ་གར་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་དད་མེད་ཚོས་བཏོན་ནས། ཚུར་བྱོན་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་བོད་ཀྱི་མིས་ཕྱིར་བསྙེགས་ནས་ནོར་རྫས་རྣམས་ཕྲོགས་ནས་ལ་ལ་གསོད་དོ།།

དེར་མི་ངན་གྱིས་དེད་ནས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་མཚོ་འགྲམ་དུ་བརྟོལ་བ་དང་། ཨེ་ལས་མི་རྒན་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕྱག་བཙལ་ནས། གར་བཞུད་དྲིས་པས། བདག་ཅག་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་ན་དད་པ་མེད་པས་གང་ནས། ད་ཡུལ་གྷན་དྷར་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་ལ། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྲོགས་ནས་མེད་གསུངས་པས། ཀླུ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ་པར་ཤེས་ནས། མཆི་མ་ཁྲག་ཏུ་གཏིག་ཅིང་ངུས་སོ། །དགེ་སློང་རྣམས་(ལ་)ད་རྒྱགས་ཅི་ཙམ་ཡོད་དྲིས་པས། ཞག་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཐུབ་བམ་གསུངས་པས། ཀླུའི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ནས། གྷན་དྷར་འགྲོ་བ་ལ། ངའི་མཚོ་འདིའི་གཡས་བསྐོར་ན་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ཡོད།གཡོན་བསྐོར་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་། ལམ་ན་ལ་ཆེན་པོ་ན་བུན་དང་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་དང་། ཆོམ་རྐུན་ཡང་ཡོད། མཚོའི་ནང་ནའང་ངའི་འཁོར་གཏུམ་པོ་མང་པོ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་ཀྱང་མི་བློག་གོ་ཟེར་ནས་ངུས་པས། ད་ནི་འཆི་ངེས་སྙམ་ནས་ངུ་ཞིང་མྱ་ངན་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕུས་མོ་བཙུགས་ནས་ཁྱེད་རྣམས་མ་ཤུམས་ཤིག བདག་གིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ། སྲོག་བཏང་ལ་ཟམ་པ་བྱ་ཡི་ཟེར་ནས། སྤྲུལ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་མགོ་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གཏད། གྷན་དྷར་མཇུག་མ་གཏད་ནས། ལུས་ཀྱི་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ཟམ་པ་བྱས་ནས། (དེ་)མཐོང་བས་ཞེད་པས་བྲོས་སོ།།

སྤྲུལ་དེས་མི་སྐད་དུ། དགེ་འདུན་རྣམས་མ་འཇིགས་པར་ངའི་ལུས་ཀྱིས་ཟམ་པ་བྱས་པ་འདི་ལ་

སོང་ཞིགསྔུན་ལ་ཁལ་དེད། དེ་ནས་གཞོན་པ་རྣམས་གཤེགས། དེ་ནས་རྒན་རིམ་རྣམས་གཤེགས་ཞེས་སྨྲས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་མི་ཕྱུགས་ལ་ལ་འདྲེད་ནས་མཚོར་ཤིའོ། །དེ་ནས་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱབ་ལ་རྨ་བྱུང་བས་རྣག་ཞུགས་ཏེ། ཀླུ་ཤི་བས། མཚོ་སྐམ་ནས་ཀླུའི་རུས་པ་རི་རབ་ཙམ་ཡོང་ངོ་། །དེ་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱམས་པ་འབྱོན་པའི་དུས་སུ། འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་(དང་བཅས་)རུས་པ་དེའི་དྲུང་དུ་གཤེགས་ཏེ། མགོན་པོས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་སྐྱེས་རབས་བརྗོད་པས། དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དེར་དགེ་འདུན་རྣམས་ལོ་གཉིས་གྷན་དྷར་སྐྱིད་དོ། །རྒྱལ་པོ་དད་པ་ཅན་གཅིག་གིས་ཞབས་ཏོག་བྱས་ཏེ་སྐྱིད་དོ། །ལོ་གསུམ་ན་རྒྱལ་པོ་དད་པ་ཅན་དེ་གྲོངས་ནས། དེའི་བུ་དད་པ་ཅན་གཅིག་དང་དད་པ་མེད་པ་གཅིག་གཉིས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མ་འཆམས་པར་འཐབ་པས། སྡེ་གཉིས་སུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དཔའ་བརྟུལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱལ་བུ་དད་པ་མེད་པ་དེས་ཟླ་བ་ལྔ་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་སྟེ་གསོད་དོ། །དད་པ་ཅན་དེས་ལོ་གཉིས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དེ། དེ་ནས་གྷན་དྷ་རའི་མི་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་བསད་དེ། ལྷག་མ་ཡུལ་དབུས་སུ་བྲོས་པ་ཚོ་གསོད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར། རྒྱལ་པོ་དད་པ་མེད་པ་སྡིག་ཅན་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། སྟག་གཟིག་གི་རྒྱལ་པོ། གྲུ་གུ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་གསུམ་སེམས་མཐུན་ཏེ། ཡུལ་དབུས་མ་གཏོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས། ཡུལ་སྟོང་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསུམ་འདུས་ཏེ་དམག་སུམ་འབུམ་དང་བཅས་ཏེ། དབུས་འཛོམ་པའི་གྲོས་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་དབུས་སུ་ཀོའུ་ཤམ་བི་ཞེས་བྱ་བར། རྒྱལ་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་ཞེས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བཙས་པའི་ཚེ་ཕྲག་གི་ཆར་པ་ཡང་འབབ། ལག་པའི་གྲུ་མོ་མན་དམར་པོ་ཡོད་པ་གཅིག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་བློན་པོ་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། དམག་གི་དཔའ་བོ་ཉིས་འབུམ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་སྟག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་དང་། གྲུ་གུ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱིས་ཀོའུ་ཤམ་བིར་དམག་དྲངས་པས། རྒྱལ་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་ཟླ་བ་གསུམ་གཡུལ་བཀྱེ་བས། རྒྱལ་པོ་དད་མེད་གསུམ་བརླག་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་དམག་མི་མང་པོ་བསད་ནས་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་དང་། འགྱོད་པ་སྐྱེས་ཏེ་(ང་)ཅིར་སྐྱེའམ་སྙམ་ནས། ཡུལ་དམར་བུ་ཅན་བྱ་བར། དགེ་སློང་ཤིར་ཤ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་གཅིག་བཞུགས་པ་དེ་སྤྱན་དྲངས་ནས། གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་སྨྲས་ཏེ། ངའི་སྡིག་པ་བཤག་པར་ཞུས་པས། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་དགེ་སློང་རྣམས་སྤྱན་དྲོངས་ལ་སྡིག་པ་སྦྱོངས་ཤིག་གསུངས་ནས།

དེར་དགེ་སློང་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཡུལ་ཀོའུ་ཤམ་བིར་དགེ་སློང་འབུམ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ནང་དུ་དགྲ་བཅོམ་དེས་པ་ཞེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་རིའི་རྒྱལ་པོ་གངས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྐད་བྱུང་ནས་བྱོན་ནས། དགེ་སློང་གིས་གསོ་སྦྱོང་གང་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པའི་ཞལ་ནས། དེང་སང་གི་དུས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་དགེ་འདུན་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་ཞེས་སྨྲས་པས། དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་པས་སྨྲས་པ། ད་རུང་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་པའི་དགེ་སློང་མང་དུ་མཆིས་ཏེ། བདག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་དུ་ལྟུང་བ་ཕྲ་མོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱུང་བ་མ་དྲན་གྱི། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སོ་སོ་ཐར་པ་འདོན་དུ་གསོལ་ཞེས་སོ། །ཤིར་ཤ་ཀ་ན་རེ། མིག་མེད་པ་ལ་མེ་ལོང་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པའི་སློབ་མ་ཨང་འགན་ཏི་དགེ་སློང་སྤུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་གཏུམ་པ་འཇིགས་པ་ཞིག་གིས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་གསར་བུ་ཕྱིར་འོག་ཁྱོད་འདྲས། ངའི་སློབ་དཔོན་ལ་མི་མང་སར་དམའ་འབེབས་པ་ཟེར་ནས་དེས་པ་གསོད་དོ།།

དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་པའི་སློབ་མ། ཀ་ར་ཏ་ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་བསད་པ་མཐོང་ནས། དབྱུག་པས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་གསོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེའི་སློབ་མའི་འཁོར་དང་། དེས་པའི་འཁོར་རྣམས་འཁྲུག་སྟེ། གཅིག་གིས་གཅིག་མ་ལུས་པར་གསོད་དོ། །དེའི་ཚེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དེར་ལྷགས་ཏེ་ངུས་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་སྤུར་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཆོས་གོས་དང་སྐྲ་སེན་རྣམས་ལྷའི་གནས་སུ་ཁྱེར་ནས་མཆོད་པའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་དེར་རླུང་ནག་པོ་དང་སེར་བ་འདྲེས་པ་ལངས་ནས། མེའི་ཆར་འབབ། ས་གཡོས་ཏེ། འུར་སྒྲ་ལ་སོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་ཀྱང་རིངས་པར་བཤར་བའི་ཚེ། དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་བསད་པ་ཐོས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱུགས་ནས་ཆོ་ངེ་འདེབས་ཏེ། དེས་པ་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པའི་མིང་ནས་འབོད་ཅིང་། རོ་གཉིས་ལ་པང་པས་འཁྱུད་དེ། ཀྱེ་ཧུད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ་ལགས། དེས་པ་ཁྱོད་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསླབ་པའི་མཛོད་མཛིན་པ་ལགས་ན། ཁྱོད་གཉིས་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་སྟོང་པར་གྱུར་ཏོ། [१७७] །ཞེས་སོ།།

དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པའི་ནུབ་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་ནས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་བུ་རམ་དང་སྦྲང་རྩི་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །འབྲས་དང་གྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནུབ་ནས། མི་རྣམས་ཟས་སུ་ཏྲེ་ཏ་དང་ཁྲེ་རྒོད་དང་རྩའི་འབྲས་བུ་ཟའོ། །དར་ཟབ་ལ་སོགས་པ་ནུབ་ནས་རེ་ཕྱར་གྱོན་ནོ། །གསེར་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ནུབ་ནས། རྭ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱན་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་རྣམས་ཀླུའི་ཡུལ་དུ་སྤྱན་འདྲེན་ནོ། །ལི་རྗེ་བཙན་ལེགས་ཀྱི་རིང་ཡོས་བུ་ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་ཞེས། འཕགས་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།། ༢༦༧

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གནས་ཚད་དང་། བྱམས་པ་འབྱོན་ལུགས་སྐོར།

ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པ་ལ་དུས་བཞིར་བྱུང་བ་ནི། འབྲས་བུའི་དུས། སྒྲུབ་པའི་དུས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དུས། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་འབྲས་བུའི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ནུབ། གཉིས་པ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བ་གཉིས་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ནུབ་བཞི་སྟོང་དུ་སོང་ངོ་། །ཚེ་ལོ་དགུ་བཅུ་པར་སོང་། གསུམ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་བྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ནུབ། ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ།

དུས་གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། བསླབ་པ་གསུམ་འཕེལ་བའི་དུས་ཡིན་པས། དང་པོ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ནུབ། སུམ་སྟོང་པར་སོང་། ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པར་སོང་། གཉིས་པ་ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་བསླབ་པ་བྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ནུབ་སྟེ། གསུམ་པ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་བསླབ་པ་བྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ནུབ་སྟེ། ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་ཉིས་སྟོང་པར་སོང་སྟེ། ཚེ་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་སོང་།

དེ་ནས་ལུང་གི་དུས་ཏེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་མངོན་པ་དང་ལྡན་པའི་དུས་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ནུབ། དེ་ནས་མདོ་སྡེ་དང་ལྡན་པའི་དུས་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ནུབ། སྟོང་གནས་པར་སོང་། ཚེ་ལོ་དྲུག་ཅུ་པར་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པ་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ནུབ་སྟེ། ཚེ་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་སོང་།

དེ་ནས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་བྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ནུབ་སྟེ། ལྔ་སྟོང་ཐལ་ནས་ཚེ་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཚེ་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་ཆུང་གཅིག་གནས་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ནས་བཞི་བཅུ་ནས་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་མུ་གེའི་བསྐལ་པ་འབྱུང་། ལོ་བདུན་ཟླ་བདུན་ཞག་བདུན་འབྱུང་། ད་ལྟ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ཚོ་དེར་མི་སྐྱེའོ། །ཚེ་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཟླ་བ་བདུན་འབྱུང་། ད་ལྟ་སྨན་སྦྱིན་བཏང་བ་དང་ནད་གཡོག་བྱས་པ་ཚོ་དེར་མི་སྐྱེའོ། །ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་སྟེ་མཐོང་ཚད་དགྲ་དང་རེག་ཚད་མཚོན་དུ་གྱུར་ནས་གསོད་དོ། །ད་ལྟ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ཚོ་དེར་མི་སྐྱེའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་ལས། བསྐལ་པ་མཚོན་དང་ནད་

དང་ནི། །མུ་གེ་དག་གི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །ཞག་དང་ཟླ་བ་དག་དང་ནི། །ལོ་བདུན་དག་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན།[१८५] །ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་འཆིམས་ཀྱིས་རྩིས་པས་ལོ་ལྔ་སྟོང་གནས་པ་ལ། སྔར་སུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དང་གྱ་གཉིས་སོ། །སྟོང་དང་བདུན་བརྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་ལུས་ཟེར་རོ། །རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་རྗེས་རྩིས་པ་ནི། སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི། །ཚེས་བརྒྱད་ནམ་གུང་མཉམ་པ་ལ། །ཟླ་བ་རི་བོ་ལ་ནུབ་ཚེ། །ཐུབ་དབང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས། །དེ་རྗེས་ལོ་ནི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག །བདུན་བརྒྱ་དང་ནི་ལྔ་བཅུ་དང་། །ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད། །དེ་བཞིན་ཉིན་མ་ལྔ་རབ་འདས། །ལོ་ནི་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དག་དང་། །ཉིས་བརྒྱ་དང་ནི་བཞི་བཅུ་དགུ། །ཟླ་བ་དགུ་དང་ཉིན་མོ་བཅུ། །མ་འོངས་བསྟན་པའི་ལྷག་མར་གནས། །སྤྲ་བྷ་བ་ནས་མེ་མོ་ཡོས།། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་བྱ་ཕོ་ཡི། །དཀར་ཕྱོགས་གྲལ་ཚེས་ལྔའི་ཉིན། །ཐང་ཆེན་གནས་སུ་ཆོས་རྗེས་བརྩིས།[१८६] །ཞེས་སོ།།

ལྕགས་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་བརྩིས་པས་མངོན་པའི་དུས་ཀྱི་སུམ་བརྒྱ་གྱ་ལྔ་འདས། བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་འབྱུང་གསུངས་སོ། །ད་ལྟ་མངོན་པའི་དུས་སོ། །ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འདས་ནས་ལོ་དུ་ལོན་པ་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་དང་། བལ་པོའི་འོད་ཟེར་གོ་ཆ་དང་། བོད་ཀྱི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གསུམ་གྱིས་བརྩིས་པས། ལོ་སུམ་སྟོང་བརྒྱ(དང་)ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སོང་། ད་ཉིས་སྟོང་ཉེ་ཙམ་ཞིག་གནས་སོང་། བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགུ་ལོན། དུས་གསུམ་ལས་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་ལས། མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པ་མང་དུ་འབྱུང་། ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་དགུ་པ་ལ་འདུ་ལ་བ་ལ་བརྟེན། ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་ལ་མངོན་པ་ལ་བརྟེན་འབྱུང་སྟེ་མངོན་པའི་དུས་སོ། །དེ་ནི་ཤཱཀ་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ་ལུགས་སོ།།

སླད་ཀྱི་བྱམས་པ་འབྱོན་ལུགས་ནི། གཞུང་ལས། དེ་ནས་མར་འགྲིབ་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ། བྱམས་པའི་སྤྲུལ་པས་བསྐལ་པ་ཡར་འཕེལ་ཙམ། ཞེས་པ། ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་བྱམས་པའི་སྤྲུལ་པ་བོང་གི་ཁྲུ་དོ་པ་གཅིག་བྱོན་ནས། གཞན་ཁྲུ་གང་པར་ཡོད་པ་ལ། ཁྱོད་ཆེ་བ་ཅི་ཡིན་བྱས་པས། ངས་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་ནས་དགེ་བཅུ་དང་དུ་བླངས་པས་བྱུང་བྱས་པས། ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཚེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པར་སོང་། བོང་གེ་ཁྲུ་དོ་པར་སོང་། དེ་ནས་ཡར་འཕེལ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པར་སོང་། དེ་ཙམ་ན་བྱམས་པ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།།[१८७]

དེ་ལྟར་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུ་ལ། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་གི་བུ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ས་ལ་བཀོད། ཞེས་པ། སྤྱིར་བསྐལ་པ་ལ་འཇིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་

འཇིག་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུ་འགོར། ཆགས་པ་ལ་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུ་འགོར། གནས་པ་ལ་ཉི་ཤུའོ། །ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ཡང་ཉི་ཤུ་ར་གནས་པ་ལ། ཡུ་ལ་འཁོར་སྲུང་གི་བུ་སྟོང་སངས་རྒྱས་ནས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདྲེན་པའོ།།

ད་ལྟ་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་འདི་རྲུ། །མར་མེ་འཆི་ཁར་འོད་ནི་གསལ་བ་བཞིན། །བསྟན་པའི་ཐ་མར་ཟབ་ཆོས་དར་འགྱུར་བས། །དགོན་པར་ལོ་མང་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་དང་། །ད་ལྟ་གདམས་ངག་སྐད་ཅིག་ཐོབ་པ་གཉིས། །ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་དེ་ཡིས་སྤོངས། །སྐད་པ། ཐ་མ་སྙིགས་མའི་དུས་འདི་རྲུ། མར་མེ་འཆི་ཁར་འོད་གསལ་བ་ལྟར། བསྟན་པ་ནུབ་ཁར་ཆོས་ཟབ་མོ་གསང་སྔགས་དར་བས། དགོན་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞི་གནས་ལོ་གཅིག་སྒོམ་པ་དང་། ད་ལྟ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་དང་གྲོལ་བས། ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིས་སྤོང་ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྤྱོད་ཅེས་པ། བཟང་ངན་དང་དྲག་ཞན་མེད་པར་འཆི་ངེས། ནམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ལ། སྔར་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་(བས་)ངེས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་ངེས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་འཆི་ངེས། ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ལ། ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ནམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་བས་ནམ་འཆི་ཆ་མེད། གནས་དང་གྲོགས་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ནམ་འཆི་ཆ་མེད། གནས་འདིར་འཆི་འདིར་མི་འཆི་ངེས་པ་མེད་དེ། འཆི་བ་ལ་ཅིས་ཀྱང་མི་ཟློག་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ། ལུས་ཀྱི་བཀྲག་གཟི་མདངས་དང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཟློག་ཉེ་དུ་འབྲེལ་བས་མི་ཟློག་རྫས་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མི་ཟློགཚན་གཅིག་ཤི་ན་ཡང་ཤི་མོད་ཟེར་ཏེ། ཤི་ནས་ནམ་ཤི་སངས་རྒྱས་མིན། ཐོད་པ་བོར་ཆོག་མིན།

ཆོས་མ་བྱས་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་སྟེ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་ལ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་སྐད་པ། དམྱལ་བར་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ། ཡི་དྭགས་ལ་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། བྱོལ་སོང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ལྟ་མ་ཡིན་ལ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། མི་ལ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས། དེ་ལ་སོམས་ལ་ཆོས་བགྱིས་ཤིག་པའོ། །ཐོས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ལ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཆོས་ཤེས་པས་མི་ཆོག་གོ །སྟོན་ཆེན་གྱི་མལ་ནས་ཐ་མལ་གྱི་རོ་ཡོང་བས་མ་བྱུང་བ་གལ་ཆེའོ། །དེས་གཞུང་དོན་རྫོགས་སོ།།

མཇུག་གི་དོན་སྟོན་པ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་སྟོན་པ་ནི། སྔོན་ཆད་མ་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད།[༢༧༡]། ཅེས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར། རིག་བཟོས་མ་བཅས་པའོ། །སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།རང་གི་བརྗེད་ཀྱིས་དྭོགས་པ་དང་། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་བརྩམས་པའོ།།

དེ་ལ་འགལ་འཁྲུལ་བྱུང་སྲིད་ན། །བླ་མ་ཡི་དམ་འཁའ་འགྲོ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་ཚོགས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། མཁས་པས་གཟིགས་ནས་འདི་ལ་མི་འཕྱ་འཚལ། ཞེས་པ། ཕྲག་དོག་གམ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཚིག་མི་རྗོད་པའོ།།

བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱོན་ཚུལ་དང་རྒྱལ་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རྫོགས་སོ། །དགེའོ། དགེའོ། །ཞུས་དག་འཁྲུག་ལོང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག། བཀྲ་ཤིས།། །།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན།

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པའི་མཆན།

༡ སྡེ་དགེ ༣༨༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢༩ ཤློཀ ༨ ཤོག ༡༩ བ༧

༢ སྡེ་དགེ ༦༠ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ལེའུ ༦ ཤོག ༡ བ༩

༣ ལྡོག་ཅེས། བོད་ལྡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

༤ སྡེ་དགེ ༣༨༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ལེའུ ༩ ཤློཀ ༢ ཤོག ༣༡ ན༡

༥ སྡེ་དགེ ༣༨༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། ༢༩ ཤློཀ ༩ ཤོག ༡༥ ན༡

༦ སྡེ་དགེ ༣༨༨༡ བསྟན། དབུ་མ། ས བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ཤོག ༡ ན༢

༧ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༨ ཤློཀ ༤༠ ཤོག ༢༥ ན༣ མ་དཔེར་རྒྱལ་བྱམས་པས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་མཛོད་ནས་ཡིན་པས་དེ་ནས་བཀོད།

༨ ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༩ རྩ་ཚིག་འདི་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནམ་ཡོངས་གྲགས་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་བསྡུས་པ་ཞེས་པ་དེའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་པས། འདི་ལྟར། སྟོན་པ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་བསྟན་པའི་ཆོས། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་སྡུད་པ་པོ། །ཕྱག་རྡོར་དང་ནི་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད་པའི། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་དུ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་ཀྱིས་བྱོན་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ཙམ་རྟོགས་པར་མི་ནུ་ས་སྐལ་བཟང་འདིའི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཞིག་བརྗོད།།

༡༠ སྡེ་དགེ ༤༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ༥ ཤློཀ ༡༨ ཤོག ༧༢ བ༥

༡༡ སྡེ་དགེ ༤༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ༥ ཤློཀ ༡༩ ཤོག ༧༢ བ༥

༡༢ མ་དཔེར་ཁེ་འུ་སྐྱུང་བ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཁེངས་སྐྱུང་བ་ཞེས། བོད་ལྡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ལྟར་བཀོད།

༡༣ ཚིག་འདི་ལྡེའུ་རྫོ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་ཡིན།

༡༤ སྡེ་དགེ ༣༦༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་བླ་མ། དེའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྙེད། མན་ངག་སྙེ་མའི་ནང་ལུང་འདི་ཡོད་པས་ཁུངས་དེ་ནས་བཀོད། སྡེ་དགེ ༡༡༩༨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། མན་ངག་སྙེ་མ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༡༨༩ བ༥

༡༥ རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ། པོད། མ སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་ཆེན་པོ། ལེའུ ༦༧ ཤོག ༢༦༠ ན༣

༡༦ མ་དཔེར། འདི་དང་སྐབས་གཞན་དུའང་ཁེ་འུ་སྐྱུང་བ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཁེངས་སྐྱུང་བ་ཞེས། བོད་ལྡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ལྟར་བཀོད།

༡༧ སྡེ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ། ཤོག ༣༥༨ བ༧

༡༨ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༢ ན༥

༡༩ རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ། པོད། མ སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་ཆེན་པོ། ལེལུ ༡༡ ཤོག ༣༨ ན༥

༢༠ མ་དཔེར་ཐང་ཁོབ་ཅེས་བྱུང་ཡང་། དགོངས་འདུས་ལྟར་མཐའ་འཁོབ་ཅེས་གོང་འོག་ཀུན་བཅོས།

༢༡ རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ། པོད། མ སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་ཆེན་པོ། ལེལུ ༡༡ ཤོག ༣༩ ན༢

༢༢ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ མདོ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༣༣༩ ན༡

༢༣ གོང་མཚུངས། མདོ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༣༣༨ བ༧

༢༤ གོང་མཚུངས། མདོ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༣༣༩ ན༡

༢༥ སྡེ་དགེ ༡༣༨ བཀའ། མདོ་སྡེ། ན འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྟོག་གི་གཟུངས། ལེལུ ༢ ཤོག ༢༠༠ བ༦

༢༦ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༩༦ བ༡

༢༧ འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། ཉིན་མཚན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་གཞུང་གང་གི་ཚིག་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༨ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ བམ་པོ། ༡༣ ཤོག ༢༡༦ བ༩

༢༩ སྡེ་དགེ ༩༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ ཤློཀ ༩༩ ཤོག ༡༠ བ༡

༣༠ སྡེ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་བྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༩ བ༩

༣༡ སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལུ ༡༥ ཤོག ༥༡ ན༦

༣༢ སྡེ་དགེ ༣༦༦ བཀའ། རྒྱུད། ཀ སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར། རྟོག་པ། ༣ ཤོག ༡༥༩ ན༧

༣༣ སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་ཟླ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༤ སྡེ་དགེ ༡༦ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཤོག ༡༣༡ ན༧

༣༥ སྡེ་དགེ ༣༧༨༦ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༨ ཤློཀ ༡༢ ཤོག ༡༡ བ༧

༣༦ སྡེ་དགེ ༣༧༨༦ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༨ ཤློཀ ༣༣ ཤོག ༡༡ བ༦

༣༧ ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གཞུང་གང་ནས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༨ སྡེ་དགེ ༩༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལུ ༡༠ ཤློཀ ༦༩ ཤོག ༡༡ བ༣

༣༩ སྡེ་དགེ ༩༨༠ བཀའ། རྒྱུད། ཉ རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། ཤོག ༡༩༨ ན༥

༤༠ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༩ ན༦

༤༡ སྡེ་དགེ ༣༧༩༢ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཇ སེངྒེ་བཟང་པོ། ཡོན་"ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཤོག ༩༢ བ༡

༤༢ གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར། ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གང་ནས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༤༣ ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་སྙོམས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས། །གཞུང་འདི་གང་ནས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༤༤ སྡེ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། པ གསེར་འོད་དམ་པ། ལེལུ ༣ ཤོག ༣༩ ན༩

༤༥ སྡེ་དགེ ༩༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ལེལུ ༥ ཤོག ༡༡༧ བ༧

༤༦ སྡེ་དགེ ༩༧ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ལེལུ ༥ ཤོག ༡༢༣ བ༡

༤༧ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའི་མདོ། བམ་པོ། ༢༣ ཤོག ༢༨༨ ན༣

༤༨ གོང་མཚུངས། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའི་མདོ། བམ་པོ། ༢༣ ཤོག ༢༨༨ ན༣

༤༨ གོང་མཚུངས། བསྣལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའི་མདོ། ཤོག ༡༠༢ བ།

༥༠ ཐ་ཚོད་ཅེས་པ་ནི། མཐའ་ཚོད་ཀྱི་འབྲི་རྩལ་རྣིང་པ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་པས་རང་སོར་བཞག

༥༡ ལོ་རྒྱུས་འདི། སྡེ་དགེ ༢༥༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཞཱ་སངས་རྒྱས་དྲིན་ལན་བསྡུད་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༡ལ། ནཻ་དུ་བྷྱུང་།

༥༢ སྡེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཁ སྣན་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༠ ཤོག ༢ལ་ བ།

༥༣ སྡེ་དགེ ༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ མདོ་སྡེ་བསྡུལ་བ་ཆང་། ཤོག ༢༢༤ ནཻ

༥༤ སྡེ་དགེ ༥༨ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ། ལེའུ ༤ ཤོག ༥༨ ན།

༥༥ སྡེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཁ འདུལ་བ་གཞི། བམ་པོ། ༤༡ ཤོག ༢ལ་ ན་

༥༨ སྡེ་དགེ ༤༠༤ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ཉ ཐྲོག ༡༡༠ ཤོག ༡༤ ན།

༥་ སྡེ་དགེ ༡༠་ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གངར་གཤེགས་པ། ལེའུ ་ ཤོག ༡་ཤ བ།

༥་ ཟླ་གསང་ཞིག་ལེའི་ནང་མ་རྣེད། སྡེ་དགེ ༡༠ལ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གངར་གཤེགས་པ། ལེའུ ་ ཤོག ༦ལ ན་

༥་ སྡེ་དགེ ་ཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ་ ཤོག ་ ན་ འགྲུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད།

༦༠ ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་དྲངས་ངེས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༦༡ སྡེ་དགེ ་ཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ་ཅ ན་

༦་ སྡེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ག འདུལ་བ་གཞི། བམ་པོ། ་༡ ཤོག ་ལ་ དང་། སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༨ བཅ སྡེ་དགེ ་ཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༨ ཤོག ་༡ བ།

༦་ སྡེ་དགེ ་ཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༨ ཤོག ་་ ན་

༦ཅ མ་དཔེར། སྔོ་མ་མཆིས། ཞེས་བྱང་ཡང་། སྔོ་མ་མཆིས་ཞེས་ཡིན་དེས་བས་བརྟག

༦ཆ སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་ བ། འདིར་ཟེའུ་ཚོས་འབྱུང་དུ་མཛད་པ་བརྒྱ་ཀྱི་སྐོར་བྱང་བ་ཤུགས་ཆེ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་བཏུས་ཏེ་བཀོད་སྟངས་།

༦ཇ སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་༠ ན་་

༦ཉ སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་ བ། ན་

༦ཏ སྡེ་དགེ ་ཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ་༠ ཤོག ༦ལ ན་

༦ཐ འདི་དང་འོག་ཏུ་ཡང་སྒྲས་ལ་བསྡུན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་སྐོར་དུ་བཀོད་པའི་ཚོགས་བཅད་རྣམས། ཕལ་ཆེར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལེའུ་ ་ བར་བྱང་བ་སྔོན་གྱི་རྟུལ་དུ་བཀོད་པར་མངོན།

༦ད འདིར་སྐུ་རྩལ་འཕགས་པའི་སྐོར་བྱང་བ་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལེའུ་ ་ ཤོག་ ༣ཉ ན་ ནས་བྱང་བ་ལས་བཏུས་པར་མངོན།

༦ན སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་ཤ བ། འདིར་ཟེའུ་ཚོས་འབྱུང་དུ་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ནས་མཚན་མོར་བྱོས་ཏེ་ཕེབས་པའི་སྐོར་བྱང་བ་ཤུགས་ཆེ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་བཏུས་ཏེ་བཀོད་སྟངས་།

༦ཝ སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་༠ ན་ལ

༦ཞ སྡེ་དགེ ་༠། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ་༠ ན་་

༧༥ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༣༠ བ༣

༧༦ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༣༢ ན༣

༧༧ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༣༢ ན༦

༧༨ སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༡༩༡ བ༢

༧༩ སྡེ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༩༥ ན༣

༨༠ སྡེ་དགེ ༩༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ ཤློཀ ༡༡༨ ཤོག ༡༥ བ༡

༨༡ སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ལེའུ ༨ ཤོག ༦༧ ན༧

༨༢ སྡེ་དགེ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ༢ ཤློཀ ༥༣ ནས་ ཤོག ༦༩ བ༢

༨༣ སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༩ ཤོག ༡༨༠ ན༦

༨༩ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༨༧ བ༥

༨༥ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༨༧ བ༦

༨༦ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༨༨ ན༩

༨༧ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༦ ཤོག ༡༩༠ ན༡

༨༨ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༦ ཤོག ༡༨༧ ན༢

༨༩ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༦ ཤོག ༡༩༠ ན༦

༩༠ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༩༠ བ༦

༩༡ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༩༡ བ༧

༩༢ གོང་མཚུངས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལེའུ ༢༥ ཤོག ༡༩༢ བ༥

༩༣ སྡེ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༥༨ ན༧

༩༩ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༥༨ བ༣

༩༥ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༥༨ བ༣

༩༦ གོང་མཚུངས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༥༩ ན༥

༩༧ སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལངྐར་གཤེགས་པ། ལེའུ ༢ ཤོག ༡༠༩ ན༢

༩༨ སྡེ་དགེ ༣༡ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བའི་མདོ། ཤོག ༡༨༡ བ༡ དང་། སྡེ་དགེ ༣༣༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ཤོག ༢༧༥ བ༡

༩༩ སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༢༧༧ ན༩

༡༠༠ གཞུང་འདིར་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་སྐོར་ཀྱི་ཁོངས་སུའང་། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་མདོ་རྣམས་ཚུད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པའམ་ཐ་མ་དེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ལ་འཇོག་པའི་སྲོལ་དེ་བཀོད་ཅིང་། དེའི་ཁུངས་སུ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྤྱོད་བསྡུས་དྲངས།

༡༠༡ སྡེ་དགེ ༡༨༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངི་ འཕགས་པ་ལྷ། སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ། ལེའུ ༩ ཤོག ༩༩ བ༩

༡༠༢ གསང་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ཞུངས་འདི་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེམས་བར་དུངས། སྡེ་དགེ ༣༧༡༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐུ སྨོ་བ་དོབོན་རྟོན་ཤི་ རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ། ཤོག ༡༡༥ བ།

༡༠༣ དཔལ་སྟོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༠༤ གདམས་ངག་འབོག་པ་རྒྱལ་བོའི་མདོ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༠༥ སྡེ་དགེ ༤༤༦ བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཡུ་མོ་བཞིས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ། ཤོག ༢ཕ༨ བནས་ ༢༡༡ བར། གཞུང་འདིའི་ནང་འཆོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྟེད།

༡༠༦ སྡེ་དགེ ༡༠༤ བཀའ། རྒྱུད། ཁ འཕགས་པ་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ། ལེའུ ༢ ཤོག ༡༢༢ ན།

༡༠༧ སྡེ་དགེ ༤༤༨ བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཡུ་མོ་བཞིས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ། ཞེས་བའི་ནང་ལུང་འདི་མ་བཞུགས།

༡༠༨ སྡེ་དགེ ༣༢ཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཡུའི་མདོ། ཤོག ༢༥ཕ་ནས་ ༢༥༡ འདིའི་ནང་མ་བཞུགས། སྡེ་དགེ ༤ཀ༠ བཀའ། རྒྱུད། ཐ རྫོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། ལེའུ ༈ ཤོག ༥༠ ན་ཕ་ནང་ལུང་དེ་འདྲ་ཞེག་འདུག་བས་དེ་ནས་བཀོད།

༡༠ཀ ཆོས་ལྡན་གི་ཚད་འཛིག་རྫུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས། མངོན་པ་མཛོད་གནས་དང་པོར་བྱང་ལ། གླང་པོ་ཆེ་ས་སྐྱའི་རྒྱུད་ཁལ་ལ་འཛོག་རྫུལ་དེ། སྡེ་དགེ ༣༥༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨཿ དྲིན་ལན་བསྐབ་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༡༤༥ བ༤ ཐད་དུ་བྱུང་།

༡༡༠ སྡེ་དགེ ༢༡༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༡༢༥ བ༣

༡༡༡ ཆོག་བཅད་འདི་གཞུང་གང་ནས་དངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༡༢ སྡེ་དགེ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་ཀྱགས་པ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ཤོག ༡༥༣ བ༤

༡༡༣ སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ ༡༢ ཀློག ༡ ཤོག ༡༣ ན༥

༡༡༤ སྡེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ ༡༢ ཀློག ༡ ཤོག ༡༣ ན༥

༡༡༥ རིག་འཛིན་རང་གི་སྨོན་བའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༡༦ སངངྒ་ཏ་ཉེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༡༧ སྡེ་དགེ ༧༥༠ བཀའ། རྒྱུད། ཥ རྫོ་རྗེ་རྩེམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། ཤོག ༢༦༨ བ༥

༡༡༨ ཤན་ཀྱི་བའི་གཞུང་གང་དུངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༡༩ སྡེ་དགེ ༥༣ བཀའ། ཁ དཀོན་བརྩེགས། ཆོས་བརྒྱའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༦༧ བ༧

༡༢༠ སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལངྐར་གཤེགས་པ། ཤོག ༢༦༧ ན༧ དེའི་ཐད་དགོངས་ནས་མཆོག་ཏུ་བཞིན་མ་རྟེད།

༡༢༡ སྡེ་དགེ ༤༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཥ ཡེགས་ལྡན་འབྱེད། འཕེལ་བ་རྫོགས་གེ་འབར་བ། ཤོག ༡༩༤ ན༥ ནས།

༡༢༢ འདིར་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ཆོགས་བཅད། དཔེར་ན། ཞེ་མ་ཐོགས་མེད་ནགས་སུ་ལོ། །བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས། །ཏིང་འཛིན་མ་རྟེད་གྲུང་ཆེན་གྱི། །རྒྱབ་ལྟ་ལོངས་བའི་གྲུབ་མཐའ་བརྒྱམས། །ཞེས་སོགས་བྱང་བ་གཞུང་གང་ལས་བཏུས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༢༣ སྡེ་དགེ ༥༥ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཁ འོད་ཟེར་ཀུན་ཏུ་བཀྱེ་བ་བསྟན་པའི་མདོ། བམ་པོ། ༥ ཤོག ༢༩༩ བ༧

༡༢༤ མདོ་འདི་བོད་བསྒྱུར་མེད། འཕ་ཀྱང་ལུང་འདི་སྒྲོན་གསལ་ནང་དུ་དངས། སྡེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཏ རྒྱ་བ་ཀྱགས་པ། སྒྲོན་གསལ། ལེའུ ༡ ཤོག ༡ བ༧

༡༢༥ མདོ་སྡེ་ལྷང་རབ་གསལ། ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དེ། །ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི། །རྣམ་པར་དགར་བ་འདས་པའི་ཆོས། །ཞེས་པའི་ལྷང་འདི་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༢༦ རྗེ་རྗེ་ཞེག་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལས། བསྟན་པའི་རྒྱལ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །དམན་པ་སྐྱེགས་ཞེག་པ་དང་། །མཆོག་ཏུ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ལྷང་འདི་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༢༧ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཞེས་དྲངས་ཀྱང་ལྷང་འདི་མངོན་པ་མཛོད་དུ་བཞུགས། སྡེ་དགེ ༤༠༨ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོད། གནས། ༡ ཤྲོ་ཀ ༡༨ ཤོག ༡༥ ན༡

༡༢༨ སྡེ་དགེ ༤༠༨༽ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ཤོག ༡༦ ན༡

༡༢༩ སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་ནང་མྱང་འདས་ཀྱི་གཞུང་མཚན་ཉག་གསུམ་གྱི་ནང་མ་རྣེད།

༡༣༠ སྡེ་དགེ ༡༡༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་དེའི་ནང་ལྷང་འདི་མ་རྣེད།

༡༣༡ མ་དབེར་ལྷང་འདི་མཛོད་ལས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ལྷང་ཡིན་པས། སྡེ་དགེ ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལྟ ༡༦ ཤྲོ་ཀ ༤ ཤོག ༡༨ བཅ

༡༣༢ སྡེ་དགེ ༤༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་རྩེ་མོ། ལེལྟ ༦ ཤོག ༢༤༥ བཅ

༡༣༣ བྱ་རྟོམས་དང་ནི་ཤིང་ཀུན་དང་། །འོད་ཟེར་རྣམས་དང་མཁའ་ལས་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བྱུང་རྒྱན་མི་ཆད། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ལྷང་འདི་ཐལ་ཆེན་ནང་འཆོལ་ཞིང་ཁྱབ་ཀྱང་མ་རྣེད།

༡༣༤ སྡེ་དགེ ༡༦ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བསྡུད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག ༢ ན༡

༡༣༥ ཐུབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༣༦ སྡེ་དགེ ༤༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། ལེལྟ ༡༧ ཤོག ༡༤༠ ན༤

༡༣༧ སྡེ་དགེ ༡ འདུལ་བ། ཀ འདུལ་བ་གཞི། བམ་པོ། ༡ ཤོག ༡ ན༤

༡༣༨ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྨྱོན་པའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༣༩ རྗེ་རྗེ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༤༠ སྡེ་དགེ ༤༤༧ བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༤༤ བ༧ ཚོག་ཧི་བཞིན་མ་རྣེད།

༡༤༡ བསྐལ་པ་རྗོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཞི། རྒོད་དུས་རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་པར་བཅད། །དུས་བཞི་ལ་ནི་དགོངས་ནས་སུ། །རྒྱུད་སྡེ་བཞི་རྣམ་གཞག་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་པའི་ལྷང་འདི་གཞུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༤༢ སྡེ་དགེ ༤༡༨ བཀའ། རྒྱུད། ང མཁའ་འགྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྱུར། གཞུང་འདིའི་ནང་འཆོལ་ཞིང་ཁྱབ་ཀྱང་མ་རྣེད།

༡༤༣ སྡེ་དགེ ༤༧༣ བཀའ། རྒྱུད། ཇ གཤེགས་རྗེའི་གཤེད་དགྱེན་ཐོབ་པའི་རྒྱུད། གཞུང་འདིའི་ནང་འཆོལ་ཞིང་ཁྱབ་ཀྱང་མ་རྣེད།

༡༤༤ སྡེ་དགེ ༤༡༨ བཀའ། རྒྱུད། ང རྗེ་རྗེ་གྱུར། ལེལྟ ༡༣ ཤོག ༤༩ བ༨

༡༤༥ སྡེ་དགེ ༤༨ བཀའ། རྒྱུད། ད ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད། གཞུང་འདིའི་ནང་འཆོལ་ཞིང་ཁྱབ་ཀྱང་མ་རྣེད།

༡༤༦ སྡེ་དགེ ༤༠༩ བཀའ། རྒྱུད། ཐ རྣམཔར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུབ་པའི་རྒྱུད། བམ་པོ། ༢ ཤོག ༡༧ ན༣ ཚོགཿཧི་བཞིན་མེད།

༡༤༧ སྡེ་དགེ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད། ལེལྟ ༣ ཤོག ༡༧ ན༤

༡༤༨ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༨ སྡེ་དགེ ཤ་ཅ། བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༡༤ ཀ།

༡༩༠ སྡེ་དགེ ཤ།ཇ བཀའ། རྒྱུད། ང རྡོ་རྗེ་གུར། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༤ཤ བ།

༡༩༡ སྡེ་དགེ ཤ།ཇ བཀའ། རྒྱུད། ང རྡོ་རྗེ་གུར། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༤ཤ བཤ

༡༩༢ མཁའ་འགྲོ་འཕྲུང་བ་གྱན་སྟོང་དང་། ཏེ་བཞིན་རྒྱུད་མཆོག་ཏུ་མེད་དང་། །ཐ་སྐྱོར་རྒྱུད་དང་དུག་པོ་འདི། །བཤད་པའི་རྒྱུད་ལྟ་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༣ སྡེ་དགེ ཤ།ཇ བཀའ། རྒྱུད། ཧ གཤེན་རྡེ་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། ལེའུ ༨༡ ཤོག ༡༥༠ བ།

༡༩ཤ སྡེ་དགེ ཤ་ཀ༠ བཀའ། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ ༡ཀ ཐྲི་ག ༦༠ ཤོག ༡༥ བཤ

༡༩༤ སྡེ་དགེ ཤ༠༣ཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཉན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། བམ་པོ། ༢ཀ ཤོག ༡༮ཅ

༡༩ཤ སྡེ་དགེ ཤ།༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཉན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། བམ་པོ། ༢ཀ ཤོག ༡༡ བ།

༡༩ཤ སྡེ་དགེ ཤ།ཀ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤེ དབྱིག་གཉེན། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་ཕྲས་ཀྱང་མ་རྙེད།

༡༩༥ དགོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུད་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩ཅ སྡེ་དགེ ཅ།ཤ བཀའ། རྒྱུད། ཇ ཟིག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད། ཤོག

༡༩༠ ཇི་ཕིན་རྟུ་ཤ་བ་ཏུ་རའི་རྒྱུད་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༡ སྡེ་དགེ ཤ༩༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཤ བ།

༡༩ཀ གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཅ བཤ

༡༩ཁ གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཀ ཀཀ

༡༩ག གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཅ བཅ

༡༩ང གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཇ ཀཅ

༡༩ཅ གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཤ ཀཀ

༡༩ཆ གོང་མཆུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ཤ ཀཀ

༡༩ཇ མ་དཔེར་མདོ་སྡེ་རྒྱུད་ལས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་འདི་མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡིན་པས། སྡེ་དགེ ཤ༩༠ བསྟན། མདོར་བ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ཀ ཐྲི་ག ༣ཀ ཤོག ༡ཅ ཀཀ

༡༩ཀ སྡེ་དགེ ཤ༠༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ ཀ ཐྲི་ག ཤ ཤོག ཀ ཀཀ

༡༩ཁ ཀུ་སུམ་ཀྱི། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་པོག་ཏུ། །དཔལ་ང་འབྱུང་དག་གིས་ནི། །དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བསྟན་ཆོས་ཞེས་སུ་བཤད་བའོ། །ཞེས་པའི་གསུང་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩ག སྡེ་དགེ ཤ་ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ ཆོས་འཕྲལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ། བམ་པོ། ཀ ཤོག ཅཤ བ།

༡༩ང སྡེ་དགེ ཅ༠ཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ཤ ཐྲི་ག ༡ཅ ཤོག ༣ཅ བཤ

༡༩ཅ སྡེ་དགེ ཅ༠ཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤ སྟོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིག་པ། ཤོག ༡ཅཅ ཀ།

༡༩ཆ སྡེ་དགེ ཅ༠ཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ཤ ཐྲི་ག ༡ཀ ཤོག ༣ཅ བཤ

༡༧༥ མཛེས་མོས་བྱ་བ་ཚང་བ་དང་། །ཐོར་སྡུད་ཟབ་འགྲོལ་ཉམས་པ་གསོ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་གང་དུ་ཡོད་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ། མ་དཔེར། ཐོར་སྡུད་ཟབ་འགྲོལ་ཉམས་གསོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཟབ་འགྲེལ་ཉམས་པ་གསོ་ཡིན་ངེས་པས་དེ་ལྟར་བཅོས།

༡༧༦ ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱུད་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༧༧ ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་དམན་པས་གཞན་དོན་བྱེད་མི་ནུས། །ཞེས་ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༧༨ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༢ ན༩

༡༧༩ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༡༣ བ༣

༡༨༠ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༥ ན༣

༡༨༡ དགོངས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༨༢ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༥ ན༧

༡༨༣ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༣ ན༧

༡༨༤ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༡ ན༢

༡༨༥ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༧ ན༩

༡༨༦ སྡེ་དགེ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག ༢ བ༧

༡༨༧ སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞེས་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༨༨ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༧ བ༡

༡༨༩ རྣམ་སྣང་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༠ སྡེ་དགེ ༣༧༠༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཙུཏྲིཔི་ཊཀམལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ། ཤོག ༡༦ བ༣

༡༩༡ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༧ བ༥

༡༩༢ སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༦ བ༩

༡༩༣ ས་སྙིང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༤ སྡེ་དགེ ༩༨༨ བཀའ། རྒྱུད། ཏ དཔལ་མཆོག་དང་པའི་སྔགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དུམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ནང་མ་རྙེད།

༡༩༥ བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་སྐོར་བདུན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༦ སྡེ་དགེ ༧༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཚ རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་འདིའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྙེད།

༡༩༧ སྡེ་དགེ ༧༩༩ བཀའ། རྒྱུད། ཚ རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་འདིའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྙེད།

༡༩༨ སྡེ་དགེ ༩༩༥ བཀའ། རྒྱུད། ཅ རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། གཞུང་འདིའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྙེད།

༡༩༩ སྡེ་དགེ ༣༦༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ། གཞུང་འདིའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་རྙེད།

༢༠༠ སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་ང་པའི་ནང་རྡོ་རྗེ་ཡྭ་ར་ལིའི་ནང་དུ་ལུང་འདི་མེད།

༢༠༡ རྟོག་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༠༢ བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད། དོན་དམ་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལས། སྒྱུ་མའི་ཚུལ་དུ་སྒོམ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྔགས་ལམ་ཉིད་ཀྱིས། ཐར་

པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༠༣ འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་དམ་ཚིག་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༠༤ ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༠༥ ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༠༦ མ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་དུའང་། རྒྱུ་སེམས་ལ་སྒྲུབ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་སེམས་ཅན། ལམ་སྒྲུབ་པ། ཞེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་བཅོས།

༢༠༧ སྡེ་དགེ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱུད། ང རྡོ་རྗེ་གུར། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༥༤བ༥

༢༠༨ རླུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཕ་ཡི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། །རྩ་ཡི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད། །ཅེས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་དེར་མ་རྙེད།

༢༠༩ ཡབ་ཡུམ་ལྟང་ལོ་འཁྱིལ་བ་ལས། བྱམས་པའི་རླན་གྱིས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ། །རྣལ་མ་ཡིས་ནི་སྔོན་ལ་སྒོམས། །སྙིང་རྗེའི་ཆུ་ཡིས་སེམས་ཅན་རླན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྔོན་ལ་སྒོམས། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༡༠ ཕ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་ཏེ། །མ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་གཞུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༡༡ གླེགས་བམ་འདིའི་ཤོག ལ་གཟིགས།

༢༡༢ སྡེ་དགེ ༤༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུདབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༨ ཤློཀ ༤༡ ཤོག ༢༥ན༥

༢༡༣ འདི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་འདའ་ཁར་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུ་དགོས་པར་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། སྟོན་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཞུས་པལྟར་ཉེ་གནས་ཀུན་དགའ་བོར་བཀའ་དྲི་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་དགའ་བོ་བློ་ཡེངས་བས་ལན་དུ་ཅི་ཡང་མ་གསོལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་བཏུས་ཏེ་བཀོད་པར་མངོན།

༢༡༤ སྡེ་དགེ ༦ བཀའ། འདུལ་བ། ད འདུལ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༧ ཤོག ༣༠༥ ན༧

༢༡༥ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། ཤོག ༣༠༣ ན༢

༢༡༦ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། ཤོག ༣༠༣ ན༤

༢༡༧ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། ཤོག ༣༠༣ བ༥

༢༡༨ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། ཤོག ༣༠༣ བ༦

༢༡༩ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། ཤོག ༣༠༣ བ༧

༢༢༠ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༠༦ བ༡

༢༢༡ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༠༧ བ༢

༢༢༢ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༠༧ ན༦

༢༢༣ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༠༦ བ༥

༢༢༤ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༠༩ བ མ་དཔེར། ཤིང་འབྲུ་ཐིབས་སོ་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། མདོ་རང་དུ། ཤིང་དྲུང་ཐིབས་པོར་བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་འདས། །ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས།

༢༢༥ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༡༡ ན༥

༢༢༦ གོང་མཚུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། བམ་པོ། ༥༦ ཤོག ༣༡༡ ན༦

༢༢༧ གོང་མཚུངས། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ། ༥༨ ཤོག ༣༣༠ བ༧

༢༢༨ ཡོངས་གྲགས་སུ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་སྐོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཡིན་ལ་བྱ་བས། འདི་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀར་ངོས་འཛིན་པ་ཁུངས་གང་ལ་བཅོལ་བརྟག་དགོས།

༢༢༩ སྡེ་དགེ ༩༡༣༣ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་དགེ་སློང་གི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ། ཤོག ༦༦ བ༧ མཛད་པ་པོ་མི་གསལ། འགྱུར་ལ་ཕྲན་བུ་ཁྱད་པར་ཡོད།

༢༣༠ སྡེ་དགེ ༩༡༣༢ བསྟན། འདུལ་བ། སུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ། ཤོག ༦༥ ན༧ མཛད་པ་པོ་མི་གསལ།

༢༣༡ གཟུངས་ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་གསང་སྔགས་འཆང་། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་གཟུངས་གི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༣༢ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་ངོས་བཟུང་མ་ཐུབ།

༢༣༣ ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་འདིར་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོར་བརྩམས་པར་བཤད་ཤིན་སྔ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་ཤར་བའི་རྗེས་ལ་བསྒྲིགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས། ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁུངས་གང་ལ་གཏུགས་བརྟག་དགོས།

༢༣༤ སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གཏན་ལ་ཇི་ལྟར་ཕབ་པའི་བསྟན་ཆོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར། ང་ཚོའི་གླེགས་བམ་འདིའི་ཤོག ནས་བར་གྱི་བཤད་པ་རྣམས། སྐབས་སྐབས་སུ་ཚིག་རྒྱས་བསྡུས་ཙམ་ལས། ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གོང་དུ་ཤོག ནས་བར་ཐོན་ཟིན་པས། ཅུང་གཞུང་བློས་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཆ་ཡོད་པར་མཐོང་།

༢༣༥ མ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་དུའང་། འགྲེལ་པ་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་འགྲེལ་བ་བརྟག་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ནོར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དཀའ་བར་དགོངས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ། ཞེས་བཅོས།

༢༣༦ སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལངྐར་གཤེགས་པ། ལེའུ། ༢ ཤོག ༡༠༩ ན༢ དེའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་ཚིག་ཇི་བཞིན་མ་རྙེད།

༢༣༧ གོང་དུ། དེབ་འདིའི་ཤོག ནང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བཤད་པ་སྟེ། །བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་བས། འདིར་ཡང་། བསྟན་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར། ཞེས་དགོས་སྙམ་བརྟག

༢༣༨ མ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་དུའང་། བསྟོད་འབྲེལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྟོད་བར་སྨད་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟགས། སྟོད་འབྲེལ། ཞེས་བས་འཕུལ་མེད་པ་དགོས་སྙམ་བས་བརྟག

༢༣༩ སྡེ་དགེ ༡༨༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངི མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིམ་པ་ལྔ་པ། རིམ་པ། ༢ ཤོག ༩༨ ན༩

༢༤༠ མ་དཔེར་འདི་དང་མཇུག་དེ་མ་ཐག་གི་འགྲེལ་བཤད་ནང་། སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ཐང་ཁོབ། ཅེས་འདུག་པ། གོང་དུ་ཐ་ཁོབ་ཅེས་ཐོན་པ་ལྟར་ཡིན་ངེས་པས་བཅོས།

༢༤༡ འདིར་རིན་ཆེན་སྤྲུངས་པ་ལས། ཞེས་པའི་མཚན་འདོན་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་གཤམ་དུ། དེབ་འདིའི་ཤོག རྒྱལ་རབས

རིན་ཆེན་སྒྲུབས་པ་ལས། ཞེས་བྱུང་བ་ལ་བརྟགས་ན། གོང་དུ་ཕྲེང་ཆོས་འབྱུང་སྐབས་མང་པོར། གཞུང་ལས། ཞེས་དྲངས་བའི་ཚ་གཞུང་དེ་འདི་ལ་བྱ་དགོས་སམ་བརྟག

༡༩༡ གོང་མཚུངས། རིན་ཆེན་སྒྲུབས་པ་ལས་དྲངས་བའི་གཞུང་དེའི་ངོས་འཛིན་ཡེགས་པོ་མ་ཐུབ་བས་དེ་ལ་ཀུ་མ་སོགས།

༡༩༢ གོང་མཚུངས།

༡༩༣ སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྱམ་ཟེའི་བུ། རིགས་མེད་དགའ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ། མེ་ཏོག་སྣར་མོ་ལྟ་ཕུལ་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །ལུང་འདི་མདོ་གང་དུ་ཡོད་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༤ མདོ་ལས། གླང་པོ་ཆེགཁ་དང་ཁྱི་དང་ནི། །བྲུ་དང་ཟམ་པ་སྟེགས་རྣམས་བཙུགས། །སྒྲང་མ་ཁར་སྐྱ་མ་ཁར་ལྟམ་རྣམས་བྱིན། །དེས་ནི་རྟ་དང་གླང་པོ་ཐོབ། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་མདོ་གང་དུ་ཡོད་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༩༥ སྡེ་དགེ ୧୦୬୮ བསྟན། མངོན་པ། ཀུདཏྟིག་གཅིག། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༢ ཤྲོ ୮୬ ཤོག ༡୦བ།

༡༩༧ འདིར་ཕྲེང་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཀོད་པའི་ཐ་རམ་ཤིང་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས། གཙོ་བོ་མངོན་པར་བྱང་བའི་མདོ་ལས་བཏུས་པར་སྣང་། སྡེ་དགེ ༡୦༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༡༡༤ ན ནས་ ༡༡୮བ བར།

༡༩༤ མ་དའེ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ལྷགས་དཔར་རྣམས་སུ། བད་སར་ལའི་རྒྱལ་པོ། ཞེས་བྱང་ཡང་། ཁད་སར་ལའི་རྒྱལ་པོ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

༡༩୮ འདིར་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཙོ་བོ་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲེན་ཚིགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༡༡୦ ནནས་བྱང་བ་ལས་བཏུས་པར་མངོན།

༡༡୦ མངོ་བཀུར་བ་ནས་གདུང་ཁ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟར་བྱང་རྩུལ་རྣམས་འདུལ་བ་གཞི་དང་། ཕྱན་ཚིགས་སོགས་ལས་བྱང་ལ། ཕྲེང་ཆོས་འབྱུང་འདིར་ནི་གཙོ་བོ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་བཏུས་པར་སྣང་། སྡེ་དགེ ༡୦། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༡༡༣ བ་ནས་ ༡༡༥ བ་བར།

༡༡། སྡེ་དགེ ༡୦། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༡୦୭ ནས

༡༡༢ རྒྱལ་རབས་རིན་ཆེན་སྒྲུབས་པ་ཞེས་པ་འདི། གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར། ཕྲེང་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྐབས་མང་པོར། གཞུང་ལས། ཞེས་དྲངས་བའི་ཚ་ཆོག་རྣམས་གང་ལས་བཀོད་བའི་ཚ་གཞུང་དེ་ཡིན་ནམ་བརྟག

༡༡༣ སྨྲང་། ཞེས་པ་འདི་མ་དཔེར་ཚད་ཅིང་། གང་ཟག་རིག་མངོ་ཤེས་བསྟན་མི་འདུག་མོད། གཤམ་གྱི་གཞུང་དོན་དང་བསྟུན་ན་རེས་པར་དགོས་སྨྲང་བས་བསྟན།

༡༡୭ གང་ཟག་རིག་མངོ་ཤེས་ཀྱི་དེབ་ཏུ། རྟུ་འཕེང་ལ། རྟུ་འབྲེང་། ཞེས་བཅོས་འདུག་ཀྱང་མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག་ན་ཡེགས་པར་མཐོང་།

༡༡༤ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། སྟོད་ཚ། ཤོག ༡୬୭ ཅེ་དྲུག་ནི། སྐག་རྩེ། ཚོད་རྩེ། ཡང་རྩེ། ཁི་རྩེ། རྩེ་མོ་ཁྲུང་ཆུལ། ཁི་རྩེ་གས་འཁྱམ་གདུགས་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས།

༡༡୮ སྡེ་དགེ ༡୬୮ བཀའ། མདོ་སྡེ། བཅྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༢༡ བ། དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་ཚོག་རྩི་བཞིན་མི་འདུག

༡༡୭ ཆུང་ལས། བྱང་ཕྱོགས་གངས་རི་ཆུང་ཀྱི་བར། །དེག་བ་ཅན་གྱི་ས་ཕྱོགས་སུ། །ལོ་ནི་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་ན། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཆུང་ལུང་འདི་ཆུང་གང་ནས་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༡༡༡ ལོ་ཆུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ། འབྲུ་ཤ་དང་། གྲུ་གུ་ཞེས་བྱང་བ་དེ་གཉིས་ཡིན་དེས།

༡༡୮ བཀའ་འཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཤོག ༡༡୦ མཚོ་སྟོན་དཔར་མ།

༢༦༠ བཀའ་འཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཤོག ༢༧༩ ཕྲེང་ ༡༨

༢༦༡ མ་དཔེར་ཆོད་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ལ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད་དཔར་མར་ཡང་རང་སོར་བཞག་འདུག

༢༦༢ སྡེ་དགེ ༥༩༣ བཀའ། རྒྱུད། ན འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། ལེའུ ༣༦ ཤོག ༣༡༡ ན༢ དེའི་ཐད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ། ཚིག་ཇི་བཞིན་མ་རྙེད།

༢༦༣ སྤྲུལ་སྐུ་ནི་རུའི་གསུང་འདི་གཞུང་གང་ལས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༢༦༤ འདིར་ལི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་སྐོར་བྱུང་བ་རྣམས། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། སྤྲིང་ཡིག ངེ དགྲ་བཅོམ་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱི་ལུང་བསྟན་པ། ཤོག ༡༦༣ ནས་བྱུང་བ་ལས་བཏུས་པར་སྣང་།

༢༦༥ དགྲ་བཅོམ་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ལ་བརྟགས་ན། པར་ལྷན་པ། ཞེས་དགོས་པར་སྣང་།

༢༦༦ ལོ་རྒྱུས་འདི་དང་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མང་དག་ཅིག སྡེ་དགེ ༩༢༠༡ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག ངེ་ དགྲ་བཅོམ་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པར་བྱུང་བ་ལས་བཏུས་སྣང་།

༢༦༧ སྡེ་དགེ ༩༢༠༡ བསྟན། སྤྲིང་ཡིགངེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ། ཤོག ༡༦༨ ན༥

༢༦༨ སྡེ་དགེ ༩༠༨༩ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ ཤློཀ ༩༩ ཤོག ༡༠ བ༩

༢༦༩ བཞེད་པ་འདི་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་དང་ས་པཎ་གཉིས་ཀའི་གསུང་དུ་བྱུང་བས། འདིར་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་སུ་ལ་གོ་དགོས་བརྟག རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། གསུང་འབུམ། པོད། ང་ ཤོག ༥༣ བ༥ དང་། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར། གསུང་འབུམ། པོད། ཐ ཤོག ༢༩༦ བ༡

༢༧༠ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། ཤོག ༡༠༣ ན༣

༢༧༡ རྩ་གཞུང་གི་མཇུག་བསྡུའི་ཚིག སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །ཞེས་སོགས་ནི། སྤྱོད་འཇུག་གི་རྩོམ་པ་དམ་བཅའི་ཚིག་ལ་ཅུང་ཁ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པ་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་ནུས།

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྱུར།

ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༩༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ པེ་ཅིང་། ༡༠ ང་

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༠༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ༢༧༩ དུ

རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༧༦༣ ཀུ

རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། སྡེ་དགེ ༩༨༠ བཀའ། རྒྱུད། ཉ པེ་ཅིང་། ༡༡༣ ཉ

མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས པེ་ཅིང་། ༩༦༧ ཤུ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༣༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས པེ་ཅིང་། ༡༠༠༣ ཤུ

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༡ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ༧༩༧ ཙོ

ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༥༣ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཁ པེ་ཅིང་། ༧༦༠.༩ ཛོ

ཆོས་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༦༦ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ པེ་ཅིང་། ༧༦༠.༢༢ ཟི

འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། སྡེ་དགེ ༣༦༠ བཀའ། རྒྱུད། ཀ པེ་ཅིང་། ༢ ཀ

ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད པེ་ཅིང་། ༧༩༥ ཐུ

མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཀ པེ་ཅིང་། ༧༦༢ ཨི

འདུལ་བ་གཞི། སྡེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཁ པེ་ཅིང་། ༡༠༣༠ ཁེ

ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། སྡེ་དགེ ༦ བཀའ། འདུལ་བ། ད པེ་ཅིང་། ༡༠༣༥ དེ

འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྟོག་གི་གཟུངས། སྡེ་དགེ ༡༣༨ བཀའ། མདོ་སྡེ། ན པེ་ཅིང་། ༨༠༦ དུ

རྡོ་རྗེ་གུར། སྡེ་དགེ ༩༡༩ བཀའ། རྒྱུད། ང པེ་ཅིང་། ༡༡ ཀ

རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། སྡེ་དགེ ༡༦ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ༧༣༩ ཙོ

རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༩༩༠ བཀའ། རྒྱུད། ཐ པེ་ཅིང་། ༡༢༣ ཐ

རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། སྡེ་དགེ ༧༥༠ བཀའ། རྒྱུད། ཛ པེ་ཅིང་།

རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། སྡེ་དགེ ༣༧༨ བཀའ། རྒྱུད། ག པེ་ཅིང་།

སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། སྡེ་དགེ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ༧༣༥ ཙོ

དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༥༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨཿ པེ་ཅིང་། ༡༠༢༢ ཀེ

འཕགས་པ་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ། སྡེ་དགེ ༨༠༥ བཀའ། རྒྱུད། ཕ པེ་ཅིང་། ༩༢༨ ཚ

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད། སྡེ་དགེ ༥༦ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ག པེ་ཅིང་། ༧༦༠.༡༢ ཛོ

བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིང་། ༨༩༢ བུ

བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ། སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨི པེ་ཅིང་། ༧༦༡ ཙོ

བོད་ཅེར་གྱན་ཀྱ་བཀྱི་བ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཁ པེ་ཅིང་། ༢༡༠.༡༡ རྡོ
ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༦༠ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང པེ་ཅིང་། ༢༡༠.༡༨ ཞེ
ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གྱན་ལས་བཀྲས་པ། སྡེ་དགེ ༤༤༻ བཀའ། རྒྱུད། ཅ པེ་ཅིང་། ༡༩ ཅ
གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༤༨༻ བཀའ། རྒྱུད། ཇ པེ་ཅིང་། ༡༠༣ ཇ
སངས་རྒྱས་དྲིན་ལན་བསབ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༥༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཙཨ པེ་ཅིང་། ༡༠༢༢ ཀེ
སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར། སྡེ་དགེ ༣༨༨ བཀའ། རྒྱུད། ཀ པེ་ཅིང་། ༡ ཀ
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༻ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ༢༤༠.༣ ཚོ
གསང་འདུས་རྟ་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༤༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཅ པེ་ཅིང་། ༡༡ ཅ
གསེར་འོད་དམ་པ། སྡེ་དགེ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུད། ཐ པེ་ཅིང་། ༡༻༤ ཐ
ལང་ཀར་གཤེགས་པ། སྡེ་དགེ ༡༠༻ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ༻༻༤ ཎ

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་ཆེན་པོ། རྣེང་མ་རྒྱུད་འབྱམ། པོད། མ མཚམས་བྱག་དཔར་མ། (མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་
ནི། ༡ དོན་གྱི་སྣིང་པོ། ༢ རྡོ་རྗེ་བཀོད་པའི་རྒྱུད། ༣ རྣལ་འབྱོར་རྡོགས་པའི་ལུང་། ཉ ཀུན་འདུས་རིག་པའི་མདོ། ཡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
མདོན་པར་རྟོག་པ། ཧ ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཀོད་པ། ཨ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་མདོ།)

བསྟན་འགྱུར།

དཔེ་སྒྲོངས་ཀྱི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ། སྡེ་དགེ ༻༡༢༣ བསྟན། འདུལ་བ། སུ པེ་ཅིང་། ༤༻༩.༻ ཤུ
དཔེ་ཆུལ་ཁྲིམས་ལོ་དྲི་བ། སྡེ་དགེ ༻༡༢༡ བསྟན། འདུལ་བ། སུ པེ་ཅིང་། ༤༨༡.༻ ཤུ
དབུ་བཅོམ་པ་དཔེ་འདུན་འཕེལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ། སྡེ་དགེ ༻༡༠༽ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག ངེ་ པེ་ཅིང་། ༤༨༡.༽ ངེ
མཚོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྡེ་དགེ ༣༡༡.༻ བསྟན། དབུ་མ། ཪ པེ་ཅིང་། ༤༡༡.༻ ཪ
——— རིམ་པ་ཕྱེ་བ། སྡེ་དགེ ༡༠༠.༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དི པེ་ཅིང་། ༢༨༨.༽ གེ
སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྒྲས། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༻༠༤.༻ བསྟན། སེམས་ཙམ། ལི པེ་ཅིང་།
༤༤༤.༻ ཤི
སྒྲོབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྒྲས་པ། མན་ངག་སྡེ་མ། སྡེ་དགེ ༡༡༨.༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཚ པེ་ཅིང་། ༡༣༡.༻ ཇ
སྒྲོབ་དཔོན་ཏྲིཔི་ཊཀམལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ། སྡེ་དགེ ༣༻༠༽ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཟུ པེ་ཅིང་། ༻༤༡.༠ ནུ
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གཉན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྡེ་དགེ ༻༠༣.༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི པེ་ཅིང་། ༤༤༣.༽ ཟི
འཕགས་པ་ལྷ། སྒྲོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ། སྡེ་དགེ ༡༡༠.༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངེ པེ་ཅིང་། ༣༨༨.༡ གེ
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། སྡེ་དགེ ༻༠༤.༽ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ པེ་ཅིང་། ༤༤༠.༽ གུ
——— རྣམ་བཤད་རིག་པ། སྡེ་དགེ ༻༠༨.༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི པེ་ཅིང་། ༤༤༨.༡ ཞི

རྡེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བློ་མ། སྡེ་དགེ ༡༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བེ·ཅིང་། ༥༥༢༥ ཕི
བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོ་སྡེ་རྒྱན། སྡེ་དགེ ༡༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བེ·ཅིང་། ༥༥༢༡ ཕི
——— མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྡེ་དགེ ༣༧༨ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བེ·ཅིང་། ༤༡༨ ཀ
སྒོམ་དབེན་རྟ་ཐྲྭེ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་བའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ། སྡེ་དགེ ༣༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཙུ བེ·ཅིང་། ༥༤༣ ཙུ
སྒོམ་དབེན་རྒྱ་ཆ་གྲགས་པ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། སྡེ་དགེ ༣༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ བེ·ཅིང་། ༤༢༠ འ
——— སྒྲིན་གསལ། སྡེ་དགེ ༡༧༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཏ བེ·ཅིང་། ༢༨༤ ས
སྒོམ་དབེན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། འགྲེལ་པ་རྩོག་གེ་འབར་བ། སྡེ་དགེ ༣༤༨ བསྟན། དབུ་མ། ཇ བེ·ཅིང་། ༤༢༤ ཇ
རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། སྒྲོན་འཇུག སྡེ་དགེ ༣༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ བེ·ཅིང་། ༤༢༧ ལ
སྒོམ་དབེན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འཇེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ས བེ·ཅིང་། —

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ།

བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དབེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལོར་དཔར་དུ་བཏྱབ།
རྡེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། (༡༡༩༢–༡༡༧༢) ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། གསུང་འབུམ། བོད། ང སྡེ་དགེ་དཔར་མ།
ས་པཊ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༡༧༢–༡༢༡) ཏླ་མ་རྡེ་བཙུན་ཆེན་བོའི་རྣམ་ཐར། གསུང་འབུམ། བོད། ཐ སྡེ་དགེ་དཔར་མ།

ཞུས་ཤིག་བའི་ཁྲངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཚ་ཁག

གཙུག་རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ནོར་བུ། (༡༩༢༠—༡༩༥༥) བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚོག་ཤུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་སོགས་གཞུང་གསུམ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཞིར་ལྷ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། (༡༣০༡—༡༣৬༣) ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་བསྡུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཟེའུ་འོད། (ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་།) བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༡ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

མཁས་པ་ཤེལ་ལྗོངས་བསྟུ་གསུམ་པ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ། གསུམ་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཁྲིས་ཏོ་ཐེར་བེ་ཁ་ཤིཌ། «དཔུས་ཡ་ནི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས།» ༡༩༨༣ལོར་དཔར་བཏབ།(Christopher I. Beckwith, *The Tibetan Empire in Central Asia.* New Jersey: Princeton University Press, 1987)

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། (༡༩০༢—༡༩৭৭) བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདན་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རྟེན་ཁག་གསུམ། གསུང་འབུམ། བོད་དང་པོ། ཕྱི་ལོ་ ༢০০༣ ལོར་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་མཚེའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སློབ་གཉིང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ།

—— རྒྱལ་རབས་དེབ་ཞིར་དཀར་པོ། གསུང་འབུམ། བོད། དང་པོ།

—— གཏམ་རྒྱུད་གཞེར་གྱི་ཞང་མ། གསུང་འབུམ། བོད། གསུམ་པ།

འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (༡༣৫༢—༡৫༤༩) དེབ་ཞིར་སྒྲིག་པོ། ཕི་ཁྲོན་མི་རིགས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤৫ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་དགེ་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡৬༡৯—༡৬༤༢) དེབ་ཞིར་རྗོགས་ལྡན་གཞོན་ནུའི་དགའ་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས། རྣ་སེགས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་ཤི་ལིང་དཔར་དུ་བཏབ།

ཚབ་སྒེལ་ཆོ་བརྟན་ཞུན་ཚོགས། (༡৯༢༢—༢০༡༣) ནོར་བྱང་ཚོ་རྒྱན། (༡৯༣༣—)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རག་ས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཞེང་བ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢০০৮ ལོར་དཔར་ཞིང་གཉིས་པ་བཏབ།

འཇམ་མགོན་ཙ་སྒེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༡৭৫৯—༡৮৭৮) ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིམ་ཚར་བང་མཛོད། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡৯༡༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

སྐྱ་ལྷང་ཁབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ། (༡৭৶৯—༡৮༢৮) བརྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ། (སྐྱ་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་།) གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ། ༡༡ བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡৯৮༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཐུབ་བཀྲན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། (།ཐཐ་ཐ–།།ཨ་།) གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁིའ་དབྱིད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ ལོར་ལྷོ་ཕིར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

སྲེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག ཉི་ཧོང་ཀོ་ཀུ་ཀུ་མཛོ་སྨོད་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཅ ལོར་ཆོས་ཚན་སོ་སོར་ཡང་རྒྱས་དང་བཅས་ཏེ་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

སྲེ་སྒིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། (།ཡཡཅ–།།ཀཀ།) གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབུགས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ལོང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁིའ་དབྱིད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ། ལོར་ལྷོ་ཕིར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

————ཕྱག་ལྷགས་རྩིས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བཀྲ་ཤིས་དུགར་པོ། མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དང་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

ཞི་འུ་པཎ་ཆེན་ཀུན་གསལ་པ་སྨོན་གྲྭ་ཚང་། སྨོན་ཀྱི་གཏམ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཞིར་ལྷུ། བོད་སྐྱོར་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཅ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། (།ཡཅཅ–།།ཡཡཆ) ཆོས་འཕྱང་མགས་པའི་དགའ་སྟོན། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཅཡ ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲྭབ། (།།ཀཅ–།།ཀཆ) ཆོས་འཕྱང་གསང་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད། གྲུང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

བག་དགོན་པ་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། (།།ཅཅ–།།ཆཆ) མདོ་སྨད་ཆོས་འཕྱང་དེབ་ཞིར་རྒྱ་མཚོ། ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ། ལོར་དེབ་གཟུགས་ཀ་ལྟང་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀར་ཁྲབ་ཏུ་བཏྲྀ།

འབྲི་གུང་སྐབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་འཕྲིན་ཡས་ཕྱོགས་གྲྭ། (།ཀཅཆ–) བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས། ཕྱི་ལོ་ །།ཅ། ལོར་སྐོང་བཙན་དང་ལེའུ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

བན་ཇོན་ཇོ་ཥོན། «བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་སྐྱེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་བོའི་འགྲུར་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་ཀྱན་རྒྱས་ཏ་ཛོད་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་སྐ་ཁྲའི་ཡིག་ཚར་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པ།»།།ཅཅ། ལོར་དཔར་བཏྲྀ།(Brandon Dotson, *Old TibetanAnnals: An Annotated Translation of Tibet's First History with an Annotated CartographicalDocumentation by GuntramHazod*. Vienna: Verlad der Ostereischischen Akademie der Wissenschaften, 2009.)

བློ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། (།།།ཀ–།།ཅཀ) རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀཀ ལོར་དཔར་ཞིང་ས་གསུམ་པ་བཏྲྀ།

སྐྱ་གསལ་སྐྱང་། དུས་རབས་བརྒྱ་པ། སྐྱ་བཞེད། གང་ས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ། ཀཅ བོད་སྐྱོར་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

རྒྱང་རབས་ཀྱི་མ་ཁོད་ཟེར། (།།།ཅ–།།།ཀ།) ཆོས་འཕྱང་མེ་ཏོག་སྐྲིང་པོ་སྐྱང་རྩེའི་བརྒྱད། རྡ་ས་བོད་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཀ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། (།།ཀཀ–།།ཅཅ) དེབ་ཞེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དབེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ །།ཅ། ལོར་དཔར་དུ་བཏྲྀ།

ཀུ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན། བོད་ཀྱི་ཕྱིད་དོན་རྒྱལ་རབས། ཕྱི་ལོ་ །།ཅཆ ལོར་བཀྲས་ཁང་ཟུབ་བསྟན་ཚེ་དཔལ་ནས་ཕྱི་ལོར་

དཔར་དུ་བཏབ།

སམ་ལྷན་ཤིཀ«བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཤིག» ༢༠༡༡(Sam Van Schaik, *Tibet: A History*. New Haven: Yale University Press, 2011.)

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (༡༧༠༩—༡༧༤༤) ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྡོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཡིང་སོགས་ཉེས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་།

༡ ཕེག་པ་ཆེན་པོ་བློ་སྦྱོང་བརྒྱ་རྩ། བྱང་ཆེམས་གཙོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་དང་། སྐས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྲིགས།

༢ བཀའ་གདམས་གླིགས་བམ་ལས་བཏུས་པའི་ཆོས་སྐོར།

མཛད་པ་པོ། རོ་ཙེ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཤཱ་ཀྱ་ཧྲི་ཤ། འབྲོམ་སྟོན་པ། སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སོགས།

༣ རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་འགྲེལ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ།

༤ དཔལ་སྐྱེ་བའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར།

མཛད་པ་པོ། སཀ་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག ཨང་ཐོས་ཀུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས།

༥ མཉམ་མེད་བཀའབརྒྱུད་ལུགས་ཀྱིཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོངང་འབྲེལབའི་ཆོས་སྐོར། མཛད་པ་པོ། དུགསཀོ་ལྷ་རེ། ཁང་རིན་པོ་ཆེ། སྐྱོབས་རྗེཁག་རྡེན་མཁོན་པོ། གཤུ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། ཕིག་པ་ཆེ། རྩེ་ཁེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀུན་བཟང་པོ། དུགསཀོ་བཀྲིས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས།

༦ དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ལམ་རིམ་དང་སྦྱོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར། མཛད་པ་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། སྐོམ་ཆེན་བཀའ་དབང་གྲགས་པ། བཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས།

༧ རི་ཆོས་འོས་དོན་རྒྱ་མཚོ། དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

༨ ཞི་བྱེད་དང་གཅོད་ཡུལ་སོགས་གདམས་ངག་བོར་བྱའི་ཆོས་སྐོར།

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གདམས་ངག་མཛོད་ལས་བཏུས།

༩ གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་མདོ་སྡུགས་སེམས་གསུམ་གྱི་གཞུང་།

མཛད་པ་པོ། འ་ཞ་འགྲོ་མགོན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། འབྲུ་སྟོན་རྒྱལ་བ་གཡུང་དྲུང་སོགས།

༡༠ བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།

མཛད་པ་པོ། དགེ་བཤེས་དོལ་པ། དུགསབོ་ལྷ་རེ། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

༡༡ རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྐོར། མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། སྤྱན་མངའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ལྷུ་སྦྱ་རོལ་པའི་རྩོ་རྗེ། ཐུལ་བཀྲན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྗ་དབལ་སྤྲུལ།

༡༢ སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།

མཛད་པ་པོ། ས་པཎ། གོ་རམས་པ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། མངའ་རིས་པཎ་ཆེན། ཀུན་དེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ།

༡༣ རྣལ་འབྱོར་བློ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་བསྟེན་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཁག

མཛད་པ་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱལ་བའི་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ། དངུལ་རྩྭ་རྨ་རྩྭ་དབུ།

༡༤ དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

༡༥ རྗེ་གསོ་རིམ་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

།།ཨ་ཡིན་གྱི་སྐོར་གཅེས་བཀུས་ཀྱི་གཞུང་གསུམ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བྱོ་ཡུན་ཤེས་རབ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། འཕྲག་པ་བློ་དཀར་པོ།

།།བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་སྐོར། མཛད་པ་པོ། བུསྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཀཱ་རྨ་རང་འཕྲུང་རྡོ་རྗེ། ཀཱ་རྨ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ། རོང་སྟོན་ཀུན་རྒྱལ་མཚན། ཀུཀྵམཆོག་ལྡན། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། འཇུ་མི་ཁམ་རྩམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

།།ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་ཁྲོད་པར་བཤད་པ།

མཛད་པ་པོ། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ། རོང་ཟོམཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། ཕྱུ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཤེངས། ཀཱ་རྨ་པཾ་ཀར་ཐར་ཚོགས།

།།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

།།དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཀུས།

མཛད་པ་པོ། འཇམ་མགོན་ས་པ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ། ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན།

།།དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བཀུས།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།

།།མངོན་པ་གོང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ལམས་རམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། མཛད་པ་པོ། རྗེ་རིད་འདའབ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ།

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

།།ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན། མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

།།གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་པོའི་མཛེས་རྒྱན། ཤྲང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ།

།།གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཐུའུ་བཀྲན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

།།ཞལ་གདམས་དང་ཉམས་མགུར་གཅེས་བཀུས།

མཛད་པ་པོ། འབྲོམ་སྟོན་པ། སཁ་པ། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེ་སོགས།

།།གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབུགས་བཅུ་རྩ་ལྔའི་མེ་ལོང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

།།རྩེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གཅེས་བཀུས། མཛད་པ་པོ། སྨིན་གྲོང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་སྭྱ ཆ་ཤར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རྫུ་ལུ་ཁྲིམས། །།བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བགེགས་གསུམ་སེལ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ཇོ་བོ་རྗེ་ལྷན་ཤེས་རབ། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མ། སཁ་པ། ཞུ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བ། དཔང་ལོ་ཙྪ་བ། དཔལ་ཁང་ལོ་ཙྪ་བ། སྐུ་ཕང་ལོ་ཙྪ་བ་སོགས།

།།བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་ཆེ་ཁག་གཅེས་བཀུས།

།།མ་ཁས་པ་ལྷའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ། ཕུན་ཚོགས་ཉི་མ། བློ་བཟང་ཆོས་དར།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཊར་འཇུག་རྒྱུའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྐྱུན་འགན་ཁུར་བ། བློ་བཟང་ཆོས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་། ༣༢

མཁས་པ་ལྡེའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ།

བརྗོད་བྱ། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་སྐྱུན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ལྡི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱུན།

